

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
540 EAST 57TH STREET
CHICAGO, ILL. 60637

R 295

Newton College of the Sacred Heart
Library
885 Centre Street
Newton, Massachusetts 02159

SCRIPTORVM CLASSICORVM
BIBLIOTHECA OXONIENSIS

OXONII
E TYPOGRAPHEO CLARENDONIANO

Xenophon.

XENOPHONTIS

OPERA OMNIA

RECOGNOVIT

BREVIQUE ADNOTATIONE CRITICA INSTRVXIT

E. C. MARCHANT

COLLEGII LINCOLNIENSIS APVD OXONIENSES SOCIVS

TOMVS V

OPVSCVLA

OXONII

E TYPOGRAPHEO CLARENDONIANO

~~66414~~

Oxford University Press, Ely House, London

GLASGOW NEW YORK TORONTO MELBOURNE WELLINGTON
CAPE TOWN SALISBURY IBADAN NAIROBI LUSAKA ADDIS ABABA
BOMBAY CALCUTTA MADRAS KARACHI LAHORE DACCA
KUALA LUMPUR HONG KONG

PA
3405
58
X4
v. 5

FIRST EDITION 1920
REPRINTED 1952, 1957, 1961, 1966

BOSTON COLLEGE LIBRARY
CHESTNUT HILL, MA 02167

PRINTED IN GREAT BRITAIN
AT THE UNIVERSITY PRESS, OXFORD
BY VIVIAN RIDLER
PRINTER TO THE UNIVERSITY

SEP 10 1985

XENOPHONTIS OPERA

- TOMVS I HISTORIA GRAECA
- TOMVS II COMMENTARII
OECONOMICVS
CONVIVIVM
APOLOGIA SOCRATIS
- TOMVS III EXPEDITIO CYRI
- TOMVS IV INSTITVTIO CYRI
- TOMVS V OPVSCVLA

HIERO

HIERO

PRAEFATIO

NUPER de textu Xenophonteo optime meruit Axel W. Persson, cuius opusculo palmario *Zur Textgeschichte Xenophons* quantum in hoc volumine debeam longum est enarrare.

Hieronis et Agesilai textum ut constituerem ante oculos habui exemplaria photographica trium codicum, Vaticani 1335 (A), Vaticani 1950 (B), Marciani 511 (M). Mutinensis 145 lectiones edidit Kalinka (*Innsbrucker Festgruss*, 1909). Editionis fundamentum est A. Alterius Vaticani ex A descripti mentionem facere supersedi nisi si parentis sui testimonium illustrare videbatur. Et Harleiani 5724, qui ab eodem A iam correctoris manum experto originem ducit, modo interdum verba commemoravi.

Codices qui dialogum nobis tradidere in tres classes distribuit C. Schenkl. Alterius classis testis est M: tertia neglegi potest. Num ceterorum omnium codicum stirps sit unica Vaticanus 1335, quod sibi aliisque persuasit Thalheimius, equidem valde dubito. Nam cum constet Stobaeum non usum esse eo archetypo unde ductus sit A, non video quomodo fieri potuerit

PRAEFATIO

ut M nonnumquam Stobaei lectionem contra A servaret. Locos perscribam in quibus haereo :

M cum Stobaeo :

ὄς i. 11 (ὄς A)

τε i. 12 (om. A C)

ἐμπιπλάμενος i. 25 (πιπλάμενος A C)

δήπου iii. 7 (om. A)

ἄν iv. 10 (om. A C)

ἄν ix. 7 (om. A C)

De Mutinensis origine et auctoritate magna orta est controversia. Eius codicis patrocinium suscepit Kalinka : sed plerique censent omnia quae propria sibi habet—et sunt multa—ad ipsum librarium esse referenda, ita ut bonae quas praebet lectiones nihil sint nisi viri docti tentamina. Exemplum insignissimum est ad Hieronem i. 23, ubi librarius, ut ait Thalheimius, ‘cum aperto vitio legeret (in A scilicet) : ταῦτα τὰ ἐδέσματα εἶναι ἢ μαλακῆς καὶ ἀσθενούσης τρυφῆς ψυχῆς ἐπιθυμήματα, primum facillimam et veram sanandi viam iniit τρυφῆν, deinde lectionis traditae religione motus σ et in margine ὑπὸ addidit’, id quod ‘facere nullo modo potuit, si in exemplari proposito veram lectionem ante oculos habuisset’.¹ At si concedimus librarium aperta vitia corrigere studuisse, num veri simile est ut idem multa loca quae in A vere tradita esse videantur tamquam ex lubricine mutaverit?

Talia ipse opinor τούτοις pro τοῖσδε i. 8 ; καταφρονεῖν pro κατηγορεῖν i. 14 ; ἄχρηστός τε καὶ ἄτιμος i. 27 ; τῶν δούλων i. 28 ; ἐκείνη pro ἐν ἐκείνοις ii. 2 ; fortasse ἐντυγχάνειν pro τυγχάνειν viii. 3. Quod si levis esse momenti haec

¹ τρυφῆς glossema fuisse recte indicat Persson.

PRAEFATIO

videntur, graviora sunt ea quae cum Stobaeo habet C communia :

C cum Stobaeo :

πολὺ μείω i. 8 (sic det. : μείω πολὺ A M)

ἄς i. ΙΙ (ἄς M : ὦς A)

δήπου iii. 7 (δήπου M : om. A)

τοὺς μὲν iii. 8 (μὲν τοὺς A M)

τούτων τι iv. 9 (τι om. A M)

Equidem nihil certe affirmare audeo de eo quod nec probari nec refelli possit: immo rem sua natura dubiam in dubio relinquere malo. Sed per hosce annos ostenderunt papyrorum fragmenta quam sit lubricum uni optimoque codici fidem tribuere spretis ceterorum testimoniis, nec deest quod admoneat insigne exemplum. Olim enim G. Gemollius credidit Parisini 1640 manum primam in Anabasi ceteris omnibus codicibus tantum praestare ut ne mentione quidem digni essent habendi nisi ubi lacuna aut mendum in illo libro inveniretur. Quam rationem cum in textu suo secutus esset, ecce in lucem subito prodiit papyrus qui deteriorum nonnullas exhibet lectiones. Pro pudor! coactus est vir minime inhumanus suam ipse prolem ignibus dare ut novum progeneraret apparatus. Requiescat igitur in pace quod prius ille sustulerat: nos, si omnino peccandum est, in eam partem peccemus quae cautior est.

SIGLA

- A = Vaticanus 1335, s. x vel xi
B = Vaticanus 1950, s. xv
Ha = Harleianus 5724, s. xv vel xvi
C = Mutinensis 145, s. xv
M = Marcianus 511, s. xiii
a etc. = A etc. *man. rec.*

Stobaei codd. :

- S = Vindobonensis lxviii, s. xi
M = Escorialensis xc, s. xi vel xii
A = Parisinus 1984, s. xiv
-

Dialogus c. a. 359 A. C. compositus

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ

ΙΕΡΩΝ

Η ΤΥΡΑΝΝΙΚΟΣ

Σιμωνίδης ὁ ποιητῆς ἀφίκετό ποτε πρὸς Ἱέρωνα τὸν **I**
τύραννον. σχολῆς δὲ γενομένης ἀμφοῖν εἶπεν ὁ Σιμωνίδης·
Ἄρ' ἂν μοι ἐθελήσῃς, ὦ Ἱέρων, διηγήσασθαι ἂ εἰκὸς εἰδέναί
σε βέλτιον ἐμοῦ; Καὶ ποῖα ταῦτ' ἐστίν, ἔφη ὁ Ἱέρων, ὅποια
5 δὴ ἐγὼ βέλτιον ἂν εἰδείην σοῦ οὕτως ὄντος σοφοῦ ἀνδρός;
Οἶδά σε, ἔφη, ἐγὼ καὶ ἰδιώτην γεγενημένον καὶ νῦν τύραννον **2**
ὄντα· εἰκὸς οὖν ἀμφοτέρων πεπειραμένον καὶ εἰδέναί σε
μᾶλλον ἐμοῦ πῆ διαφέρει ὁ τυραννικός τε καὶ ὁ ἰδιωτικός
βίος εἰς εὐφροσύνας τε καὶ λύπας ἀνθρώποις. Τί οὖν, ἔφη **3**
10 ὁ Ἱέρων, οὐχὶ καὶ σύ, ἐπεὶ νῦν γε ἔτι ἰδιώτης εἶ, ὑπέμνησάς
με τὰ ἐν τῷ ἰδιωτικῷ βίῳ; οὕτως γὰρ ἂν σοι οἶμαι μάλιστα
ἐγὼ δύνασθαι δηλοῦν τὰ διαφέροντα ἐν ἑκατέρῳ. | οὕτω δὴ **4**
ὁ Σιμωνίδης εἶπεν· Τοὺς μὲν δὴ ἰδιώτας ἔγωγε, ὦ Ἱέρων,
δοκῶ μοι καταμαθηθέναι διὰ μὲν τῶν ὀφθαλμῶν ὀράμασιν
15 ἠδομένους τε καὶ ἀχθομένους, διὰ δὲ τῶν ὠτων ἀκούσμασι,
διὰ δὲ τῶν ῥινῶν ὀσμαῖς, διὰ δὲ τοῦ στόματος σίτοις τε καὶ
ποτοῖς, τὰ δ' ἀφροδίσια δι' ὧν δὴ πάντες ἐπιστάμεθα· τὰ **5**
δὲ ψύχη καὶ θάλπη καὶ σκληρὰ καὶ μαλακὰ καὶ κοῦφα καὶ
βαρέα ὄλω τῷ σώματί μοι δοκοῦμεν, ἔφη, κρίνοντες ἠδεσθαί

ΤΙΤ. ἢ τυραννικός om. Stob. lemm.; agnoscunt Diog. Laert. ii. 57,
Athenaeus §§ 1-10 Σιμωνίδης . . . λέγω = Stob. Fl. 49. 30 (iv, p. 305
Hense) 4 ὅποια ἂν ἐγὼ βέλτιον εἰδείην Stob. 5 δὴ om. C 8 τε
del. Cobet 6 om. Stob. et det. 16 τε om. C. 18 post σκληρὰ
add. καὶ στριφνὰ Stob.

τε καὶ λυπεῖσθαι ἐπ' αὐτοῖς· ἀγαθοῖς δὲ καὶ κακοῖς ἔστι
 μὲν ὅτε δι' αὐτῆς τῆς ψυχῆς μοι δοκοῦμεν ἠδεσθαι, ὅτε δ'
 αὖ λυπεῖσθαι, ἔστι δ' ὅτε κοινῇ [καὶ] διὰ τε τῆς ψυχῆς καὶ
 6 διὰ τοῦ σώματος. τῷ δ' ὕπνῳ ὅτι μὲν ἠδόμεθα δοκῶ μοι
 αἰσθάνεσθαι, ὅπως δὲ καὶ ᾧτινι καὶ ὁπότε, ταῦτα μᾶλλον 5
 πως, ἔφη, δοκῶ μοι ἀγνοεῖν. καὶ οὐδὲν ἴσως τοῦτο θαυ-
 μαστόν, εἰ τὰ ἐν τῷ ἐγρηγορέναι σαφεστέρας ἡμῖν τὰς
 7 αἰσθήσεις παρέχεται ἢ τὰ ἐν τῷ ὕπνῳ. πρὸς ταῦτα δὴ
 ὁ Ἰέρων ἀπεκρίνατο· Ἐγὼ μὲν τοίνυν, ἔφη, ᾧ Σιμωνίδῃ,
 ἔξω τούτων ᾧν εἴρηκας σύγε οὐδ' ὅπως ἂν αἰσθοιτό τινος 10
 ἄλλου ὁ τύραννος ἔχοιμ' ἂν εἰπεῖν, ὥστε μέχρι γε τούτου
 οὐκ οἶδ' εἶ τινι διαφέρει ὁ τυραννικὸς βίος τοῦ ιδιωτικοῦ
 8 βίου. καὶ ὁ Σιμωνίδης εἶπεν· Ἄλλ' ἐν τοῖσδε, ἔφη, δια-
 φέρει· πολλαπλάσια μὲν δι' ἐκάστου τούτων εὐφραίνεται,
 πολὺ δὲ μείω τὰ λυπηρὰ ἔχει. καὶ ὁ Ἰέρων εἶπεν· Οὐχ 15
 οὕτως ἔχει, ᾧ Σιμωνίδῃ, ταῦτα, ἀλλ' εὖ ἴσθ' ὅτι μείω πολὺ
 εὐφραίνονται οἱ τύραννοι τῶν μετρίως διαγόντων ιδιωτῶν,
 9 πολὺ δὲ πλείω καὶ μείζω λυποῦνται. Ἄπιστα λέγεις, ἔφη
 ὁ Σιμωνίδης. εἰ γὰρ οὕτως ταῦτ' εἶχε, πῶς ἂν πολλοὶ
 μὲν ἐπεθύμουν τυραννεῖν, καὶ ταῦτα τῶν δοκούντων ἱκανῶ- 20
 τάτων ἀνδρῶν εἶναι; πῶς δὲ πάντες ἐζήλουν ἂν τοὺς τυράν-
 10 νους; Ὅτι ναὶ μὰ τὸν Δί', ἔφη ὁ Ἰέρων, ἄπειροὶ ὄντες
 ἀμφοτέρων τῶν ἔργων σκοποῦνται περὶ αὐτοῦ. ἐγὼ δὲ
 πειράσομαί σε διδάσκειν ὅτι ἀληθῆ λέγω, ἀρξάμενος ἀπὸ
 τῆς ὄψεως· ἐντεῦθεν γὰρ καὶ σὲ δοκῶ μεμνήσθαι ἀρξάμενον 25
 11 λέγειν. πρῶτον μὲν γὰρ ἐν τοῖς διὰ τῆς ὄψεως θεάμασι
 λογιζόμενος εὐρίσκω μειονεκτοῦντας τοὺς τυράννους. ἄλλα

2 ὅτε δ' αὖ] τε καὶ Stob. 3 ἔστι δ' ὅτε om. C κοινῇ om. M
 καὶ om. Stob. : καὶ κοινῇ det. 6 οὐδὲν δὴ ἴσως Stob. 10 σὺν Stob.
 ἂν Stob. : om. codd. 11 ἄλλου om. Stob. 12 ἐν τίνι Franke :
 εἶ τι M in mg. : ὅ τι Stob. βίος om. Stob. 13 ἀλλὰ ἐν μὲν
 τοῖσδε διαφέρει ἂν εἰ πολλαπλάσια Stob. τοῖσδε] τούτοις C 16 πολὺ
 μείω C et Stob. 17 ιδιωτῶν] ὑπηρετῶν Stob. 19 εἶχε Stob. :
 ἔχει A C M 21 πάντας A 22 τὸν om. Stob. 24 ὅτι] ὡς
 Stob. §§ 11-12 πρῶτον . . . ἀσφαλές = Stob. l. c. 26 διὰ τῆς
 ὄψεως del. Schenkl

μέν γε ἐν ἄλλῃ χώρα ἐστὶν ἀξιοθέατα· ἐπὶ δὲ τούτων
 ἕκαστα οἱ μὲν ἰδιῶται ἔρχονται καὶ εἰς πόλεις ἄς ἂν βού-
 λωνται θεαμάτων ἕνεκα, καὶ εἰς τὰς κοινὰς πανηγύρεις, ἔνθα
 γ' ἂ ἀξιοθεατότατα δοκεῖ εἶναι ἀνθρώποις συναγείρεται.
 5 οἱ δὲ τύραννοι οὐ μάλα ἀμφὶ θεωρίας ἔχουσιν. οὔτε γὰρ 12
 εἶναι αὐτοῖς ἀσφαλὲς ὅπου μὴ κρείττονες τῶν παρόντων
 μέλλουσιν ἔσεσθαι, οὔτε τὰ οἴκοι κέκτηνται ἐχυρά, ὥστε
 ἄλλοις παρακαταθεμένους ἀποδημεῖν. φοβερὸν γὰρ μὴ
 ἅμα τε στερηθῶσι τῆς ἀρχῆς καὶ ἀδύνατοι γένωνται τιμω-
 10 ρήσασθαι τοὺς ἀδικήσαντας. εἴποις οὖν ἂν ἴσως σύ, ἀλλ' 13
 ἄρα ἔρχεται αὐτοῖς τὰ τοιαῦτα καὶ οἴκοι μένουσι. ναὶ μὰ
 Δία, ὧ Σιμωνίδῃ, ὀλίγα γε τῶν πολλῶν καὶ ταῦτα τοιαῦτα
 ὄντα οὔτω τίμια πωλεῖται τοῖς τυράννοις ὥστε οἱ ἐπιδεικνύ-
 μενοι καὶ ὀτιοῦν ἀξιούσι πολλαπλάσια λαβόντες ἐν ὀλίγῳ
 15 χρόνῳ ἀπιέναι παρὰ τοῦ τυράννου ἢ ὅσα ἐν παντὶ τῷ βίῳ
 παρὰ πάντων τῶν ἄλλων ἀνθρώπων κτῶνται. καὶ ὁ Σιμωνί- 14
 δης εἶπεν· Ἄλλ' εἰ (ἐν) τοῖς θεάμασι μειονεκτεῖτε, διὰ
 γέ τοι τῆς ἀκοῆς πλεονεκτεῖτε. ἐπεὶ τοῦ μὲν ἡδίστου
 ἀκροάματος, ἐπαίνου, οὔποτε σπανίζετε· πάντες γὰρ οἱ
 20 παρόντες ὑμῖν πάντα καὶ ὅσα ἂν λέγητε καὶ ὅσα ἂν ποιῆτε
 ἐπαινοῦσι. τοῦ δ' αὖ χαλεπωτάτου ἀκροάματος, λοιδορίας,
 ἀνήκοοί ἐστε· οὐδεὶς γὰρ ἐθέλει τυράννου κατ' ὀφθαλμοὺς
 κατηγορεῖν. καὶ ὁ Ἰέρων εἶπε· Καὶ τί οἶει, ἔφη, τοὺς μὴ 15
 λέγοντας κακῶς εὐφραίνειν, ὅταν εἰδῆ τις σαφῶς ὅτι οἱ
 25 σιωπῶντες οὔτοι πάντες κακὰ νοοῦσι τῷ τυράννῳ; ἢ τοὺς
 ἐπαινοῦντας τί δοκεῖς εὐφραίνειν, ὅταν ὑποπτοὶ ὦσιν ἕνεκα

2 ἄς a C M et Stob. : ὡς A B ἂν βούλωνται] βούλονται a 3-4
 ἔνθα . . . συναγείρεσθαι om. Stob. 4 γ' ἂ scripsi : τὰ codd. : ἂ γ'
 Leoncl. ἀξιοθεώτατα A C εἶναι del. Reuchlin συναγείρεται
 Leoncl. : συναγείρεσθαι codd. 8-10 φοβερὸν . . . ἀδικήσαντας del.
 Richter 9 τε om. A C 10 ἂν οὖν C 10-§ 30 ἀλλ' . . .
 ἀφροδισίων = Stob. l. c. 11-12 ναὶ . . . Σ. om. Stob. 12 γε
 Stob. : τε codd. 12-16 multa om. Stob. 15 παρὰ om. C
 17 ἐν ex Stob. add. Thalheim 17-18 διὰ . . . ἀκοῆς] ἐν ταῖς ἀκοαῖς
 Stob. 18 ἐπειδὴ Stob. 20 ὑμῖν om. Stob. 22-23 τύραννον
 . . . κακηγορεῖν Cobet 23 καταφρονεῖν C 25 πάντα Stob.

- 16 τοῦ κολακεύειν τοὺς ἐπαίνους ποιεῖσθαι; καὶ ὁ Σιμωνίδης
εἶπεν· Τοῦτο μὲν δὴ ναὶ μὰ τὸν Δία ἔγωγέ σοι, Ἰέρων,
πάνυ συγχωρῶ, τοὺς ἐπαίνους παρὰ τῶν ἐλευθερωτάτων
ἡδίστους εἶναι, ἀλλ', ὁρᾶς; ἐκεῖνό γε οὐκ ἂν ἔτι πείσαις
ἀνθρώπων οὐδένα ὡς οὐ δι' ὧν τρεφόμεθα οἱ ἄνθρωποι, πολὺ 5
- 17 πλείω ὑμεῖς ἐν αὐτοῖς εὐφραίνεσθε. Καὶ οἶδά γ', ἔφη,
ὦ Σιμωνίδη, ὅτι τούτῳ κρίνουσιν οἱ πλείστοι ἡδίων ἡμᾶς
καὶ πίνειν καὶ ἐσθίειν τῶν ἰδιωτῶν, ὅτι δοκοῦσι καὶ αὐτοὶ
ἡδίων ἂν δειπνῆσαι τὸ ἡμῖν παρατιθέμενον δεῖπνον ἢ τὸ
ἑαυτοῖς· τὸ γὰρ τὰ εἰωθότα ὑπερβάλλον, τοῦτο παρέχει τὰς 10
- 18 ἡδονάς. διὸ καὶ πάντες ἄνθρωποι ἡδέως προσδέχονται
τὰς ἐορτὰς πλὴν οἱ τύραννοι· ἔκπλεω γὰρ αὐτοῖς ἀεὶ παρε-
σκευασμένοι οὐδεμίαν ἐν ταῖς ἐορταῖς ἔχουσιν αἱ τράπεζαι
αὐτῶν ἐπίδοσιν· ὥστε ταύτῃ πρῶτον τῇ εὐφροσύνῃ τῆς
- 19 ἐλπίδος μειονεκτοῦσι τῶν ἰδιωτῶν. ἔπειτα δ', ἔφη, ἐκεῖνο 15
εὖ οἶδ' ὅτι καὶ σὺ ἔμπειρος εἶ ὅτι ὄσω ἂν πλείω τις παραθῆται
τὰ περιττὰ τῶν ἱκανῶν, τοσοῦτόν καὶ θάπτον κόρος ἐμπίπτει
τῆς ἐδωδῆς· ὥστε καὶ τῷ χρόνῳ τῆς ἡδονῆς μειονεκτεῖ
- 20 ὁ παρατιθέμενος πολλὰ τῶν μετρίως δαιτωμένων. Ἄλλὰ
ναὶ μὰ Δί', ἔφη ὁ Σιμωνίδης, ὅσον ἂν χρόνον ἢ ψυχὴ 20
προσῆται, τοῦτον πολὺ μᾶλλον ἡδονται οἱ ταῖς πολυτελε-
στέραις παρασκευαῖς τρεφόμενοι τῶν τὰ εὐτελέστερα παρα-
- 21 τιθεμένων. Οὐκοῦν, ἔφη ὁ Ἰέρων, ὦ Σιμωνίδη, τὸν ἐκάστῳ
ἡδόμενον μάλιστα, τοῦτον οἶει καὶ ἐρωτικώτατα ἔχειν τοῦ
ἔργου τούτου; Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. Ἡ οὖν ὁρᾶς τι τοὺς 25
τυράννους ἡδίων ἐπὶ τὴν ἑαυτῶν παρασκευὴν ἰόντας ἢ τοὺς

1 ποιούμενοι Stob. 2-3 τοῦτο . . . πάνυ om. Stob. 3 τὸ
τοὺς Stobaei M A ἐλευθερωτάτων Stob. 5 οὐχὶ Stob. §§ 17-
20 = Athen. iv, p. 144 c 7 πλείστοι ἡδίων] οἱ et ἢ in ras. a
8-10 ὅτι . . . ἑαυτοῖς om. Stob. 12 παρεσκευασμένοι Athen. et
Stob. : παρεσκευασμένα codd. 15 δ' om. Athen. ἐκεῖνον Stob.
16 τις παραθῆται] παραθῆτε Stobaei codd. 17 καὶ Athen. et Stob. :
om. codd. 18 ἡδονῆς Athen. : ἐδωδῆς codd. et Stob. μειονεκτεῖ
δ a et Athen. et Stob. : μειονεκτεῖς A M : μειονεκτεῖ C 22 τῶν . . .
παρατιθεμένων om. Stob. 23-25 ὦ . . . ἢ οὖν om. Stob. 25 τι
om. C 26 αὐτῶν Stob.

ιδιώτας ἐπὶ τὴν ἑαυτῶν; Οὐ μὰ τὸν Δί', ἔφη, οὐ μὲν οὖν,
 ἀλλὰ καὶ ἀγλευκέστερον, ὡς πολλοῖς ἂν δόξειεν. Τί γάρ, 22
 ἔφη ὁ Ἱέρων, τὰ πολλὰ ταῦτα μηχανήματα κατανενόηκας
 ἃ παρατίθεται τοῖς τυράννοις, ὄξέα καὶ δριμύα καὶ στρυφνὰ
 5 καὶ τὰ τούτων ἀδελφά; Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη ὁ Σιμωνίδης,
 καὶ πάνυ γέ μοι δοκοῦντα παρὰ φύσιν εἶναι ταῦτα ἀνθρώποις.
 Ἄλλο τι οὖν οἶει, ἔφη ὁ Ἱέρων, ταῦτα τὰ ἐδέσματα εἶναι 23
 ἢ μαλακῆς καὶ ἀσθενούσης ψυχῆς ἐπιθυμήματα; ἐπεὶ εὖ
 οἶδ' ἔγωγε ὅτι οἱ ἠδέως ἐσθίουντες καὶ σύ που οἴσθα ὅτι
 10 οὐδὲν προσδέονται τούτων τῶν σοφισμάτων. Ἄλλα μέντοι, 24
 ἔφη ὁ Σιμωνίδης, τῶν γε πολυτελῶν ὀσμῶν τούτων, αἷς
 χρίεσθε, τοὺς πλησιάζοντας οἶμαι μᾶλλον ἀπολαύειν ἢ
 αὐτοὺς ὑμᾶς, ὥσπερ γε καὶ τῶν ἀχαρίτων ὀσμῶν οὐκ αὐτὸς
 ὁ βεβρωκῶς αἰσθάνεται, ἀλλὰ μᾶλλον οἱ πλησιάζοντες.
 15 Οὕτω μέντοι, ἔφη ὁ Ἱέρων, καὶ τῶν σίτων ὁ μὲν ἔχων 25
 παντοδαπὰ ἀεὶ οὐδὲν μετὰ πόθου αὐτῶν λαμβάνει· ὁ δὲ
 σπανίσας τινός, οὗτός ἐστιν ὁ μετὰ χαρᾶς πιμπλάμενος,
 ὅταν αὐτῷ προφανῆ τι. Κινδυνεύουσιν, ἔφη ὁ Σιμωνίδης, 26
 αἱ τῶν ἀφροδισίων μόνον ὑμῖν ἀπολαύσεις τοῦ τυραννεῖν
 20 τὰς ἐπιθυμίας παρέχειν· ἐν γὰρ τούτῳ ἔξεστιν ὑμῖν ὅ τι ἂν
 κάλλιστον ἴδητε τούτῳ συνεῖναι. Νῦν δὴ, ἔφη ὁ Ἱέρων, 27
 εἴρηκας ἐν ᾧ γε, σάφ' ἴσθι, μειονεκτοῦμεν τῶν ιδιωτῶν.
 πρῶτον μὲν γὰρ γάμος ὁ μὲν ἐκ μειζόνων δῆπου καὶ πλούτῳ
 καὶ δυνάμει κάλλιστος δοκεῖ εἶναι καὶ παρέχειν τινὰ τῷ

1 ἐπὶ τὴν ἑαυτῶν om. Stob. οὖν] δὴ Stob. 2-6 ἀλλὰ . . .
 ἀνθρώποις om. Stob. ἀγλευκέστερον Suidas: ἀγλυκέστερον codd.
 §§ 22-23 = Athen. iii, p. 121 e 4 στρυφνὰ A 6 ἀνθρώπῳ Athen.
 7 οὖν om. Athen. 8 ἢ det. et Athen. et Stob.: om. A C M
 μαλακῆς] ἄμα κακῆς Stob.: μὴ διὰ κακῆς Athen. ἀσθενοῦς τῆς Stob.
 τρυφῆ ψυχῆς C (sed ὑπὸ τρυφῆς etiam conii. C): τρυφῆς ψ. codd.: τρυφῆς
 om. Athen. et Stobaei A: ψυχῆς τροφῆς Stobaei S M ἐπιθυμήματα
 Hartman 8-9 εὖ . . . οἶ] οἶ γε Athen. 11 γε Stob.: τε codd.
 13 ἀχαρίστων Stobaei M A 15 οὕτω] τούτων cit. Thalheim τῶν
 σίτων] τοιούτων Schenkl 17 μετὰ χαρᾶς] καὶ χαρμονῆς Stob.
 ἐπιμπλάμενος M et Stob. 18 τι del. Hartman κινδυνεύουσιν οὖν C
 19 μόνον om. C 21 δὴ] γε Stob.: δὲ C 22 γε Reuchlin: ras. in
 A (δὲ B): δὴ Stob.: om. C M σάφ' ἴσθι] πλεῖστον Stob. 22-§ 29
 τῶν . . . τύραννος om. Stob. 24 κάλλιστον C παρέχει A in mg.

γήμαντι φιλοτιμίαν μεθ' ἡδονῆς· δεύτερος δ' ὁ ἐκ τῶν
 ὁμοίων· ὁ δ' ἐκ τῶν φαυλοτέρων πάνυ ἄτιμός τε καὶ ἄχρη-
 28 στος νομίζεται. τῷ τοίνυν τυράννῳ, ἂν μὴ ξένην γῆμη,
 ἀνάγκη ἐκ μειόνων γαμεῖν, ὥστε τὸ ἀγαπητὸν οὐ πάνυ αὐτῷ
 παραγίγνεται. πολὺ δὲ καὶ αἱ θεραπείαι αἱ ἀπὸ τῶν μέ- 5
 γιστον φρονουσῶν γυναικῶν εὐφραίνουσι μάλιστα, αἱ δ'
 ὑπὸ δούλων παροῦσαι μὲν οὐδέν τι ἀγαπῶνται, ἔαν δέ τι
 29 ἐλλείπωσι, δεινὰς ὀργὰς καὶ λύπας ἐμποιοῦσιν. ἐν δὲ τοῖς
 παιδικοῖς ἀφροδισίοις ἔτι αὖ πολὺ μᾶλλον ἢ ἐν τοῖς τεκνο-
 ποιοῖς μειονεκτεῖ τῶν εὐφροσυνῶν ὁ τύραννος. ὅτι (μὲν) 10
 γὰρ τὰ μετ' ἔρωτος ἀφροδίσια πολὺ διαφερόντως εὐφραίνει
 30 πάντες δήπου ἐπιστάμεθα· ὁ δὲ ἔρος πολὺ αὖ ἐθέλει ἥκιστα
 τῷ τυράννῳ ἐγγίγνεσθαι. οὐ γὰρ τῶν ἐτοίμων ἦδεται (ὁ)
 ἔρος ἐφιέμενος, ἀλλὰ τῶν ἐλπιζομένων. ὥσπερ οὖν [εἴ] τις
 ἄπειρος ὢν δίψους τοῦ πιεῖν οὐκ ἂν ἀπολαύοι, οὕτω καὶ 15
 ὁ ἄπειρος ὢν ἔρωτος ἄπειρός ἐστι τῶν ἡδίστων ἀφροδισίων.
 31 ὁ μὲν οὖν Ἰέρων οὕτως εἶπεν. ὁ δὲ Σιμωνίδης ἐπιγελάσας,
 Πῶς λέγεις, ἔφη, ὦ Ἰέρων; τυράννῳ οὐ φῆς παιδικῶν
 ἔρωτας ἐμφύεσθαι; πῶς μὲν σύ, ἔφη, ἐρᾶς Δαιλόχου τοῦ
 32 καλλίστου ἐπικαλουμένου; "Ὅτι μὰ τὸν Δί", ἔφη, ὦ Σιμωνίδη, 20
 οὐ τοῦ ἐτοίμου παρ' αὐτοῦ δοκοῦντος εἶναι τυχεῖν τούτου
 μάλιστα ἐπιθυμῶ, ἀλλὰ τοῦ ἥκιστα τυράννῳ προσήκοντος
 33 κατεργάσασθαι. ἐγὼ γὰρ δὴ ἐρῶ μὲν Δαιλόχου ὢν περ
 ἴσως ἀναγκάζει ἡ φύσις ἀνθρώπου δεῖσθαι παρὰ τῶν καλῶν,
 τούτων δὲ ὢν ἐρῶ τυχεῖν, μετὰ μὲν φιλίας καὶ παρὰ βουλο- 25
 μένου πάνυ ἰσχυρῶς ἐπιθυμῶ τυγχάνειν, βία δὲ λαμβάνειν
 παρ' αὐτοῦ ἦττον ἂν μοι δοκῶ ἐπιθυμεῖν ἢ ἐμαυτὸν κακόν
 34 τι ποιεῖν· παρὰ μὲν γὰρ πολεμίων ἀκόντων λαμβάνειν

1 δεύτερον A C M: corr. Hanow 2 ἄχρηστος τε καὶ ἄτιμος C
 3 μὴ C in ras.: μὲν A M 7 τῶν δούλων C (non B): δουλῶν
 Nitsche Cf. *Cyneg.* vii. 5 adnot. 10 μὲν Stob.: om. codd.
 12 πολὺ ἥκιστα ἐθέλει Stob. 13 ἐμφύεσθαι Stob. ὁ Stob.: om.
 codd. 14 εἴ del. Schenkl: οὐκ ἂν Thalheim 15 ὢν] fort. εἴη
 δίψης Stob. οὐκ ἂν ἀπολαύοι C: ἀπολαύοι cet. et Stob. 24 ἄν-
 θρωπον C: ἀνθρώπους Reiske

πάντων ἡδιστον ἔγωγε νομίζω εἶναι, παρὰ δὲ παιδικῶν
 βουλομένων ἡδισται οἶμαι αἱ χάριτές εἰσιν. εὐθύς γὰρ 35
 παρὰ τοῦ ἀντιφιλοῦντος ἡδεῖαι μὲν αἱ ἀντιβλέψεις, ἡδεῖαι
 δὲ αἱ ἐρωτήσεις, ἡδεῖαι δὲ αἱ ἀποκρίσεις, ἡδισται δὲ καὶ
 5 ἐπαφροδιτόταται αἱ μάχαι τε καὶ ἔριδες· τὸ δὲ ἀκόντων 36
 παιδικῶν ἀπολαύειν λεηλασία, ἔφη, ἔμοιγε δοκεῖ εἰκέναι
 μᾶλλον ἢ ἀφροδισίοις. καίτοι τῷ μὲν ληστῇ παρέχει τιὰς
 ὁμῶς ἡδονὰς τό τε κέρδος καὶ τὸ ἀνιᾶν τὸν ἐχθρόν· τὸ δὲ
 οὗ ἂν ἐρᾷ τις τούτῳ ἡδεσθαι ἀνιωμένῳ καὶ φιλοῦντα μισεῖ-
 10 σθαι καὶ ἀπτεσθαι ἀχθομένου, πῶς οὐχὶ τοῦτο ἤδη δυσχερὲς
 τὸ πάθημα καὶ οἰκτρόν; καὶ γὰρ δὴ τῷ μὲν ιδιώτῃ εὐθύς 37
 τεκμήριόν ἐστιν, ὅταν ὁ ἐρώμενός τι ὑπουργῇ, ὅτι ὡς φιλῶν
 χαρίζεται, διὰ τὸ εἰδέναί ὅτι οὐδεμιᾶς ἀνάγκης οὔσης ὑπηρετεῖ,
 τῷ δὲ τυράννῳ οὔ ποτ' ἔστι πιστεῦσαι ὡς φιλεῖται. ἐπι- 38
 15 στάμεθα γὰρ δὴ τοὺς διὰ φόβον ὑπηρετοῦντας ὡς ἢ μάλιστ'
 ἂν δύνωνται ἐξεικάζουσιν αὐτοὺς ταῖς τῶν φιλοῦντων ὑπουρ-
 γίαις. καὶ τοίνυν αἱ ἐπιβουλαὶ ἐξ οὐδένων πλέονες τοῖς
 τυράννοις εἰσὶν ἢ ἀπὸ τῶν μάλιστα φιλεῖν αὐτοὺς προσποιη-
 σαμένων.

20 Πρὸς ταῦτα εἶπεν ὁ Σιμωνίδης· Ἄλλα ταῦτα μὲν πάνυ Π
 ἔμοιγε μικρὰ δοκεῖ εἶναι ἂ σὺ λέγεις. πολλοὺς γάρ, ἔφη,
 ἔγωγε ὀρώ τῶν δοκούντων ἀνδρῶν εἶναι ἐκόντας μειου-
 εκτοῦντας καὶ σίτων καὶ ποτῶν καὶ ὄψων καὶ ἀφροδισίων
 γε ἀπεχομένους. ἀλλ' ἐκείνη γε πολὺ διαφέρετε τῶν ἰδιω- 2
 25 τῶν, ὅτι μεγάλα μὲν ἐπινοεῖτε, ταχὺ δὲ κατεργάζεσθε,
 πλείστα δὲ τὰ περιττὰ ἔχετε, κέκτησθε δὲ διαφέροντας μὲν
 ἀρετῇ ἵππους, διαφέροντα δὲ κάλλει ὄπλα, ὑπερέχοντα δὲ
 κόσμον γυναιξί, μεγαλοπρεπεστάτας δ' οἰκίας, καὶ ταύτας
 κατεσκευασμένας τοῖς πλείστου ἀξίοις, ἔτι δὲ πλήθει καὶ

2 αἱ om. C 4 ὑποκρίσεις A 5 ἐπαφροδιτώταται a (B) C
 καὶ αἱ a M 15 δὴ τοὺς scripsi : αὐτοὺς codd. : αὐ τοὺς Stephanus :
 τοὺς Dind. 20 post ταῦτα add. δὲ C 24-§ 3 ἀλλ' . . . εἶπεν
 = Stob. Fl. 49. 36 (iv. 307 Hense) 24 ἐκείνη C : ἐν ἐκείνοις A M
 et Stob. 25 post δὲ add. ταῦτα Stob. 26 τὰ om. C 29 πλήθει]
 fort. ἄνθει : εἶδει Ernesti πλήθει τε καὶ Stob.

ἐπιστήμαις θεράποντας ἀρίστους κέκτησθε, ἰκανώτατοι δ'
 3 ἔστ' ἐκαστὸν κακῶσαι μὲν ἐχθρούς, ὀνήσαι δὲ φίλους. πρὸς ταῦτα
 δὲ ὁ Ἰέρων εἶπεν· Ἄλλὰ τὸ μὲν (τὸ) πλῆθος τῶν ἀνθρώπων,
 ὦ Σιμωνίδη, ἔξαπατᾶσθαι ὑπὸ τῆς τυραννίδος οὐδέν τι
 θαυμάζω· μάλα γὰρ ὁ ὄχλος μοι δοκεῖ δοξάζειν ὄρων καὶ 5
 4 εὐδαιμόνας τινὰς εἶναι καὶ ἀθλίους· ἡ δὲ τυραννὶς τὰ μὲν
 δοκοῦντα πολλοῦ ἄξια κτήματα εἶναι ἀνεπτυγμένα θεᾶσθαι
 φανερὰ πᾶσι παρέχεται, τὰ δὲ χαλεπὰ ἐν ταῖς ψυχαῖς τῶν
 τυράννων κέκτηται ἀποκεκρυμμένα, ἔνθαπερ καὶ τὸ εὐδαι-
 5 μονεῖν καὶ τὸ κακοδαιμονεῖν τοῖς ἀνθρώποις ἀπόκειται. τὸ 10
 μὲν οὖν τὸ πλῆθος περὶ τούτου λεληθέναι, ὡσπερ εἶπον, οὐ
 θαυμάζω· τὸ δὲ καὶ ὑμᾶς ταῦτ' ἀγνοεῖν, οἱ διὰ τῆς γνώμης
 δοκεῖτε θεᾶσθαι κάλλιον ἢ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τὰ πλείστα
 6 τῶν πραγμάτων, τοῦτό μοι δοκεῖ θαυμαστὸν εἶναι. ἐγὼ δὲ
 πεπειραμένος σαφῶς οἶδα, ὦ Σιμωνίδη, καὶ λέγω σοι ὅτι οἱ 15
 τύραννοι τῶν μεγίστων ἀγαθῶν ἐλάχιστα μετέχουσι, τῶν
 7 δὲ μεγίστων κακῶν πλείστα κέκτηνται. αὐτίκα γὰρ εἰ μὲν
 εἰρήνη δοκεῖ μέγα ἀγαθὸν τοῖς ἀνθρώποις εἶναι, ταύτης
 ἐλάχιστον τοῖς τυράννοις μέτεστιν· εἰ δὲ πόλεμος μέγα
 8 κακόν, τούτου πλείστον μέρος οἱ τύραννοι μετέχουσιν. εὐθύς 20
 γὰρ τοῖς μὲν ἰδιώταις, ἂν μὴ ἡ πόλις αὐτῶν κοινὸν πόλεμον
 πολεμῇ, ἔξεστιν ὅποι ἂν βούλωνται πορεύεσθαι μηδὲν φοβου-
 μένους μή τις αὐτοὺς ἀποκτείνῃ, οἱ δὲ τύραννοι πάντες
 πανταχῇ ὡς διὰ πολεμίας πορεύονται. αὐτοὶ τε γοῦν
 ὤπλισμένοι οἴονται ἀνάγκην εἶναι διάγειν καὶ ἄλλους ὀπλο- 25
 9 φόρους ἀεὶ συμπεριάγεσθαι. ἔπειτα δὲ οἱ μὲν ἰδιῶται, εἰ
 καὶ στρατεύωνται πού εἰς πολεμίαν, ἀλλ' οὖν ἐπειδὴν γε

3 τὸ add. Richards 4 τι om. M 6-10 ἡ . . . ἀπόκειται =
 Stob. l. c. 8 καὶ φανερὰ Stephanus: φανερὰ del. Ernesti coll.
 Hesych. ἀνάπτυκτα φανερά. 9 κέκτηται om. Stob. ἔνθαπερ]
 ἐν αἴσπερ Stob. εὐδαιμον Stob. 10 καὶ τὸ κακοδαιμονεῖν om.
 B et Stob. κακοδαιμονᾶν a 11 τὸ om. C περὶ τούτου]
 malim ταῦτα § 7 = Stob. l. c. 18 τοῖς om. Stob. 19 ἐλάχι-
 στον μέρος Stob. 20 μέρος om. Stob. μετέχομεν οἱ τύραννοι Stob.
 21 κοινωνῶν A 23 πάντες om. C 27 ποι Heindorf γε
 om. C

ἔλθωσιν οἴκαδε, ἀσφάλειαν σφίσις ἡγοῦνται εἶναι, οἱ δὲ
 τύραννοι ἐπειδὴν εἰς τὴν ἑαυτῶν πόλιν ἀφίκωνται, τότε ἐν
 πλείστοις πολεμίοις ἴσασιν ὄντες. ἂν δὲ δὴ καὶ ἄλλοι 10
 στρατεύωσιν εἰς τὴν πόλιν κρείττονες, ἂν ἔξω τοῦ τείχους
 5 ὄντες οἱ ἥττονες ἐν κινδύνῳ δοκῶσιν εἶναι, ἀλλ' ἐπειδὴν γε
 εἴσω τοῦ ἐρύματος ἔλθωσιν, ἐν ἀσφαλείᾳ πάντες νομίζουσι
 καθεστάναι, ὁ δὲ τύραννος οὐδ' ἐπειδὴν εἴσω τῆς οἰκίας
 παρέλθῃ ἐν ἀκινδύνῳ ἐστίν, ἀλλ' ἐνταῦθα δὴ καὶ μάλιστα
 φυλακτέον οἴεται εἶναι. ἔπειτα τοῖς μὲν ἰδιώταις καὶ διὰ 11
 10 σπονδῶν καὶ δι' εἰρήνης γίγνεται πολέμου ἀνάπαυσις, τοῖς
 δὲ τυράννοις οὔτε εἰρήνη ποτὲ πρὸς τοὺς τυραννευομένους
 γίγνεται οὔτε σπονδαῖς ἂν ποτε πιστεύσας ὁ τύραννος θαρ-
 ρήσειε. καὶ πόλεμοι μὲν δὴ εἰσιν οὓς τε αἱ πόλεις πολε- 12
 μοῦσι καὶ οὓς οἱ τύραννοι πρὸς τοὺς βεβιασμένους· τούτων
 15 δὴ τῶν πολέμων ὅσα μὲν ἔχει χαλεπὰ ὁ ἐν ταῖς πόλεσι,
 ταῦτα καὶ ὁ τύραννος ἔχει· καὶ γὰρ ἐν ὅπλοις δεῖ εἶναι 13
 ἀμφοτέρους καὶ φυλάττεσθαι καὶ κινδυνεύειν, καὶ ἂν τι
 πάθωσι κακὸν ἠττηθέντες, λυποῦνται ἐπὶ τούτοις ἐκάτεροι.
 μέχρι μὲν δὴ τούτου ἴσοι οἱ πόλεμοι· ἂ δὲ ἔχουσιν ἠδέα οἱ 14
 20 ἑσπόμενοι (ταῖς) πόλεσι πρὸς τὰς πόλεις, ταῦτα οὐκέτι ἔχουσιν
 οἱ τύραννοι. αἱ μὲν γὰρ πόλεις δήπου ὅταν κρατήσωσι μάχη 15
 τῶν ἐναντίων, οὐ ῥάδιον εἰπεῖν ὅσῃ μὲν ἡδονὴν ἔχουσιν ἐν
 τῷ τρέψασθαι τοὺς πολεμίους, ὅσῃ δ' ἐν τῷ διώκειν, ὅσῃ
 δ' ἐν τῷ ἀποκτείνειν τοὺς πολεμίους, ὡς δὲ γαυροῦνται ἐπὶ
 25 τῷ ἔργῳ, ὡς δὲ δόξαν λαμπρὰν ἀναλαμβάνουσιν, ὡς δ'
 εὐφραίνονται τὴν πόλιν νομίζοντες ἠύξηκέναι. ἕκαστος δέ 16
 τις προσποιεῖται καὶ τῆς βουλῆς μετεσχηκέναι καὶ πλείστους
 ἀπεκτονέειν, χαλεπὸν δὲ εὐρεῖν ὅπου οὐχὶ καὶ ἐπιψεύδονται,
 πλέονας φάσκοντες ἀπεκτονέειν ἢ ὅσοι ἂν τῷ ὄντι ἀπο-

3 δὴ om. C 5 δοκοῦσιν A C M : corr. Dind. § 11 = Stob.
 l. c. 9 ἔπειτα δὲ Stob. 15 ὁ ἐν Reuchlin : σὺν A C M
 19 πόλεμοι a : πολέμιοι A C M 20 συνόντες A C M : ἐν ταῖς Reuch-
 lin : κοινοὶ ταῖς Thalheim, sed vix credit sufficere 24 τοὺς πολε-
 μίους del. Richards 25 λαμβάνουσι Cobet 27 τροπῆς cit.
 Thalheim

θάνωσιν· οὕτω καλόν τι αὐτοῖς δοκεῖ εἶναι τὸ πολὺ νικᾶν.
 17 ὁ δὲ τύραννος ὅταν ὑποπτεύσῃ καὶ αἰσθανόμενος τῷ ὄντι
 ἀντιπράττομένους τινὰς ἀποκτείνῃ, οἶδεν ὅτι οὐκ αὖξει ὅλην
 τὴν πόλιν, ἐπίσταται τε ὅτι μειόνων ἄρξει, φαιδρός τε οὐ
 δύναται εἶναι οὐδὲ μεγαλύνεται ἐπὶ τῷ ἔργῳ, ἀλλὰ καὶ 5
 μειοῖ καθ' ὅσον ἂν δύνηται τὸ γεγενημένον, καὶ ἀπολογεῖται
 ἅμα πράττων ὡς οὐκ ἀδικῶν πεποίηκεν. οὕτως οὐδ' αὐτῷ
 18 δοκεῖ καλὰ τὰ ποιούμενα εἶναι. καὶ ὅταν ἀποθάνωσιν οὓς
 ἐφοβήθη, οὐδέν τι μᾶλλον τοῦτο θαρρεῖ, ἀλλὰ φυλάττεται
 ἔτι μᾶλλον ἢ τὸ πρόσθεν. καὶ πόλεμον μὲν δὴ τοιοῦτον 10
 ἔχων διατελεῖ ὁ τύραννος ὃν ἐγὼ δηλώ.

III Φιλίας δ' αὖ καταθέασαι ὡς κοινωνούσιν οἱ τύραννοι.
 πρῶτον μὲν εἰ μέγα ἀγαθὸν ἀνθρώποις ἢ φιλία, τοῦτο
 2 ἐπισκεψώμεθα. ὃς γὰρ ἂν φιληται δήπου ὑπό τινων,
 ἡδέως μὲν τοῦτον οἱ φιλοῦντες παρόντα ὀρώσιν, ἡδέως δ' 15
 εὖ ποιούσι, ποθοῦσι δέ, ἣν που ἀπῆ, ἡδιστα δὲ πάλιν
 προσιόντα δέχονται, συνήδονται δ' ἐπὶ τοῖς αὐτοῦ ἀγαθοῖς,
 3 συνεπικουροῦσι δέ, εἴαν τι σφαλλόμενον ὀρώσιν. οὐ μὲν
 δὴ λέληθεν οὐδὲ τὰς πόλεις ὅτι ἢ φιλία μέγιστον ἀγαθὸν
 (καί) ἡδιστον ἀνθρώποις ἐστί· μόνους γοῦν τοὺς μοιχοὺς 20
 νομίζουσι πολλαὶ τῶν πόλεων νηποινεῖ ἀποκτείνειν, δῆλον
 ὅτι διὰ ταῦτα ὅτι λυμαντήρας αὐτοὺς νομίζουσι τῆς τῶν
 4 γυναικῶν φιλίας πρὸς τοὺς ἄνδρας εἶναι. ἐπεὶ ὅταν γε
 ἀφροδισιασθῆ κατὰ συμφοράν τινα γυνή, οὐδὲν ἥττον τού-
 του ἔνεκεν τιμῶσιν αὐτὰς οἱ ἄνδρες, εἴανπερ ἢ φιλία δοκῆ 25
 5 αὐταῖς ἀκήρατος διαμένειν· τοσοῦτον δέ τι ἀγαθὸν κρίνω
 ἔγωγε τὸ φιλεῖσθαι εἶναι ὥστε νομίζω τῷ ὄντι αὐτόματα
 τὰγαθὰ τῷ φιλουμένῳ γίγνεσθαι καὶ παρὰ θεῶν καὶ παρὰ

I παρὰ πολὺ cit. Weiske 3 ἀντιπράττοντας Cobet αὖξει
 det. : ἄξει A C M 6 δύναται A 9 τοῦτο Iacobs : τούτου A M :
 τότε C corr. (τούτων ut vid. C pr.) : τούτῳ Weiske : fort. τούτους
 10 τὸ om. C 12 ὡς Ernesti : ἄς A C M 13 μὲν] μέντοι C,
 unde μὲν τοίνυν Kalinka 16 ἀπῆ codd. : corr. Cobet 17 ἐαυτοῦ
 A C M 20 καὶ add. det. 21 νηποινῆ M : νήποινα C 26 αὐτοῖς
 a in mg. (Ha) § 5 = Stob. Fl. 49. 40 (iv, p. 313 Hense)
 27 ὥστε] ὡς Stob. 28 τὰγαθὰ Stob. : ἀγαθὰ codd.

ἀνθρώπων· καὶ τούτου τοίνυν τοῦ κτήματος τοιούτου ὄντος 6
 μειονεκτοῦσιν οἱ τύραννοι πάντων μάλιστα. εἰ δὲ βούλει,
 ὦ Σιμωνίδη, εἰδέναι ὅτι ἀληθῆ λέγω, ὦδε ἐπίσκεψαι. βε- 7
 βαιόταται μὲν γὰρ δήπου δοκοῦσι φιλίαι εἶναι γονεῦσι πρὸς
 5 παῖδας καὶ παισὶ πρὸς γονέας καὶ ἀδελφοῖς πρὸς ἀδελφούς
 καὶ γυναιξὶ πρὸς ἄνδρας καὶ ἐταίροις πρὸς ἐταίρους· εἰ 8
 τοίνυν ἐθέλεις κατανοεῖν, εὐρήσεις τοὺς μὲν ἰδιώτας ὑπὸ
 τούτων μάλιστα φιλουμένους, τοὺς δὲ τυράννους πολλοὺς
 μὲν παῖδας ἑαυτῶν ἀπεκτονότας, πολλοὺς δ' ὑπὸ παιδῶν
 10 αὐτοὺς ἀπολωλότας, πολλοὺς δὲ ἀδελφούς ἐν τυραννίσιν
 ἀλληλοφόνους γεγενημένους, πολλοὺς δὲ καὶ ὑπὸ γυναικῶν
 τῶν ἑαυτῶν τυράννους διεφθαρμένους καὶ ὑπὸ ἐταίρων γε
 τῶν μάλιστα δοκούντων φίλων εἶναι. οἷτινες οὖν ὑπὸ τῶν 9
 φύσει πεφυκότων μάλιστα φιλεῖν καὶ νόμῳ συνηναγκασμένων
 15 οὕτω μισοῦνται, πῶς ὑπ' ἄλλου γέ τινος οἷεσθαι χρῆ αὐτοὺς
 φιλεῖσθαι;

Ἄλλὰ μὴν καὶ πίστεως ὅστις ἐλάχιστον μετέχει, πῶς IV
 οὐχὶ μεγάλου ἀγαθοῦ μειονεκτεῖ; ποία μὲν γὰρ ξυνουσία
 ἡδεῖα ἄνευ πίστεως τῆς πρὸς ἀλλήλους, ποία δ' ἀνδρὶ καὶ
 20 γυναικὶ τερπνὴ ἄνευ πίστεως ὁμιλία, ποῖος δὲ θεράπων
 ἡδὺς ἀπιστούμενος; καὶ τούτου τοίνυν τοῦ πιστῶς πρὸς 2
 τινὰς ἔχειν ἐλάχιστον μέτεστι τυράννῳ· ὁπότε γε οὐδὲ
 σιτίοις καὶ ποτοῖς πιστεύων διάγει, ἀλλὰ καὶ τούτων πρὶν
 ἀπάρχεσθαι τοῖς θεοῖς τοὺς διακόνους πρῶτον κελεύουσιν
 25 ἀπογεύεσθαι διὰ τὸ ἀπιστεῖν μὴ καὶ ἐν τούτοις κακόν τι

§ 7-iv. 1 βεβαιοτάται . . . μειονεκτεῖ = Stob. I. c. 4 γὰρ om.
 Stob. δήπου C M et Stob. ; cf. c. x. 4 : om. A 5 γονέας
 Stob. : γονεῖς codd. 7 τοὺς μὲν C et Stob. : μὲν τοὺς A M 8 τού-
 των πάντων Stob. 9 ἀπεκτονότας Stob. : ἀπεκτονηκότας codd.
 πολλοὺς] πολλῶν A 10 αὐτοὺς om. C 12 τυράννους del. Cobet
 14 φύσει τε Stobaei S M φιλεῖσθαι A C M et Stob. : corr. Zeune
 15 χρῆ Stob. : χρῆν codd. 21-25 καὶ . . . ἀπογεύεσθαι = Stob. I. c.
 § 2 οὐδὲ . . . πίωσιν = Athen. iv, p. 171 e 22 οὐδὲ Stob. : οὔτε
 codd. et Athen. 23 σίτοις Stob. καὶ ποτοῖς Athen. : κρατίστοις
 codd. : οὐδὲ ποτοῖς Stob. πρὶν] ἀντὶ τοῦ Athen. (πρὶν . . . θεοῖς om.
 Stob.) 24 τοῖς om. Athen. πρῶτον om. Stob. 25 ἀπογεύ-
 σασθαι det.

- 3 φάγωσιν ἢ πίωνσιν· ἀλλὰ μὴν καὶ αἱ πατρίδες τοῖς μὲν
 ἄλλοις ἀνθρώποις πλείστου ἄξιαί. πολῖται γὰρ δορυφοροῦσι
 μὲν ἀλλήλους ἄνευ μισθοῦ ἐπὶ τοὺς δούλους, δορυφοροῦσι
 δ' ἐπὶ τοὺς κακούργους, ὑπὲρ τοῦ μηδένα τῶν πολιτῶν
 4 βιαίῳ θανάτῳ ἀποθνήσκειν. οὕτω δὲ πόρρω προεληλύθασι 5
 φυλακῆς ὥστε πεποίηνται πολλοὶ νόμον τῷ μαιφόνῳ μηδὲ
 τὸν συνόντα καθαρεύειν· ὥστε διὰ τὰς πατρίδας ἀσφαλῶς
 5 ἕκαστος βιοτεύει τῶν πολιτῶν. τοῖς δὲ τυράννοις καὶ τοῦτο
 ἔμπαλιν ἀνέστραπται. ἀντὶ γὰρ τοῦ τιμωρεῖν αἱ πόλεις
 αὐτοῖς μεγάλως τιμῶσι τὸν ἀποκτείναντα τὸν τύραννον, καὶ 10
 ἀντὶ γε τοῦ εἶργειν ἐκ τῶν ἱερῶν, ὥσπερ τοὺς τῶν ἰδιωτῶν
 φονέας, ἀντὶ τούτου καὶ εἰκόνας ἐν τοῖς ἱεροῖς ἰστᾶσιν αἱ
 πόλεις τῶν τοιοῦτόν τι ποιησάντων.
- 6 Εἰ δὲ σὺ οἶε ὡς πλείω ἔχων τῶν ἰδιωτῶν κτήματα ὁ
 τύραννος διὰ τοῦτο καὶ πλείω ἀπ' αὐτῶν εὐφραίνεται, οὐδὲ 15
 τοῦτο οὕτως ἔχει, ὡς Σιμωνίδῃ, ἀλλ' ὥσπερ οἱ ἀθληταὶ οὐχ
 ὅταν ἰδιωτῶν γένωνται κρείττους, τοῦτ' αὐτοὺς εὐφραίνει,
 ἀλλ' ὅταν τῶν ἀνταγωνιστῶν ἤττους, τοῦτ' αὐτοὺς ἀνιᾶ,
 οὕτω καὶ ὁ τύραννος οὐχ ὅταν τῶν ἰδιωτῶν πλείω φαίνεται
 ἔχων, τότε εὐφραίνεται, ἀλλ' ὅταν ἐτέρων τυράννων ἐλάττω 20
 ἔχη, τούτῳ λυπεῖται· τούτους γὰρ ἀνταγωνιστὰς ἡγεῖται
 7 αὐτῷ τοῦ πλούτου εἶναι. οὐδέ γε θᾶπτόν (τι) γίγνεται τῷ
 τυράννῳ ἢ τῷ ἰδιώτῃ ὧν ἐπιθυμεῖ. ὁ μὲν γὰρ ἰδιώτης
 οἰκίας ἢ ἀγροῦ ἢ οἰκέτου ἐπιθυμεῖ, ὁ δὲ τύραννος ἢ πόλεων
 ἢ χώρας πολλῆς ἢ λιμένων ἢ ἀκροπόλεων ἰσχυρῶν, ἃ ἔστι 25
 πολὺν χαλεπώτερα καὶ ἐπικινδυνότερα κατεργάσασθαι τῶν
 8 ἰδιωτικῶν ἐπιθυμημάτων. ἀλλὰ μέντοι καὶ πένητας ὄψει

1 ἀλλὰ μὲν δὴ καὶ πατρίδες a in mg. (Ha) 2 οἱ πολῖται Frot-
 scher 4-13 τοῦ . . . πόλεις = Stob. l. c. 5 δὲ om. Stob.
 7 ὥστε] ὄθεν Stob. 9 ἀντέ(στραπται) a in mg. 9-10 αὐτοῖς,
 αἱ πόλεις Weiske αὐτοῖς del. Richter posterius τὸν om. C
 13 τοιοῦτό τι C : τοιούτω A : τοιοῦτο a M : τοῦτο det. 18 ἤττον A
 21 ἡγηται A C M : corr. det. 22 αὐτῷ A C §§ 7-11 χρη-
 μάτων = Stob. l. c. 22 τι add. Stob. 24 ἢ οἰκίας cit. Hense
 οἰκίας om. Stob. ἀγροὺς ἢ οἰκέτας A πόλεως Stob. 26 κατ-
 εργάσασθαι Stob. 27 μέντοι] μὴν Stob.

[οὐχ] οὕτως ὀλίγους τῶν ἰδιωτῶν ὡς πολλοὺς τῶν τυράννων.
οὐ γὰρ τῷ ἀριθμῷ οὔτε τὰ πολλὰ κρίνεται οὔτε τὰ ὀλίγα,
ἀλλὰ πρὸς τὰς χρήσεις· ὥστε τὰ μὲν ὑπερβάλλοντα τὰ
ικανὰ πολλά ἐστι, τὰ δὲ τῶν ἱκανῶν ἐλλείποντα ὀλίγα.
5 τῷ οὖν τυράννῳ τὰ πολλαπλάσια ἤττον ἱκανά ἐστὶν εἰς τὰ 9
ἀναγκαῖα δαπανήματα ἢ τῷ ἰδιώτῃ. τοῖς μὲν γὰρ ἰδιώταις
ἔξεστι τὰς δαπάνας συντέμνειν εἰς τὰ καθ' ἡμέραν ὅπη
βούλονται, τοῖς δὲ τυράννοις οὐκ ἐνδέχεται. αἱ γὰρ μέγι-
σται αὐτοῖς δαπάναι καὶ ἀναγκαιόταται εἰς τὰς τῆς ψυχῆς
10 φυλακὰς εἰσι· τὸ δὲ τούτων τι συντέμνειν ὄλεθρος δοκεῖ
εἶναι. ἔπειτα δὲ ὅσοι μὲν δύνανται ἔχειν ἀπὸ τοῦ δικαίου 10
ὅσων δέονται, τί ἂν τούτους οἰκτίροι τις ὡς πένητας; ὅσοι
δ' ἀναγκάζονται δι' ἐνδειαν κακόν τι καὶ αἰσχροὺς μηχανώ-
μενοι ζῆν, πῶς οὐ τούτους ἀθλίους ἂν τις καὶ πένητας δικαίως
15 νομίζοι; οἱ τύραννοι τοίνυν ἀναγκάζονται πλείστα συλᾶν 11
ἀδίκως καὶ ἱερὰ καὶ ἀνθρώπους διὰ τὸ εἰς τὰς ἀναγκαῖας
δαπάνας ἀεὶ προσδεῖσθαι χρημάτων. ὥσπερ γὰρ πολέμου
ὄντος ἀεὶ ἀναγκάζονται στράτευμα τρέφειν ἢ ἀπολωλέναι.
Χαλεπὸν δ' ἐρῶ σοι καὶ ἄλλο πάθημα, ὧ Σιμωνίδῃ, τῶν V
20 τυράννων. γινώσκουσι μὲν γὰρ οὐδὲν ἤττον τῶν ἰδιωτῶν
τοὺς ἀλκίμους τε καὶ σοφοὺς καὶ δικαίους. τούτους δ'
ἀντὶ τοῦ ἄγασθαι φοβοῦνται, τοὺς μὲν ἀνδρείους, μή τι
τολμήσωσι τῆς ἐλευθερίας ἔνεκεν, τοὺς δὲ σοφοὺς, μή τι
μηχανήσωνται, τοὺς δὲ δικαίους, μὴ ἐπιθυμήσῃ τὸ πλῆθος
25 ὑπ' αὐτῶν προστατεῖσθαι. ὅταν δὲ τοὺς τοιούτους διὰ τὸν 2
φόβον ὑπεξαιρῶνται, τίνες ἄλλοι αὐτοῖς καταλείπονται χρή-
σθαι ἀλλ' ἢ οἱ ἀδικοὶ τε καὶ ἀκρατεῖς καὶ ἀνδραποδώδεις;

1 οὐχ del. Bremi ἰδιωτικῶν C ὡς πολλοὺς] πολλοὺς δὲ Stob.
2 ὀλίγα Coppello : ἱκανά codd. et Stob. 5 εἰς . . . ἢ ἢ τὰ ἀναγκαῖα
δαπανήματα Stob. 6 καὶ γὰρ τοῖς μὲν Stob. 7 ὅπη β. om. Stob.
10 τι C et Stob. : om. A M 12 ὅσων C M : ὅσον A (Ha : ὅσου B) :
ὧν Stob. ἂν M et Stob. : om. A C οἰκτ(ε)ίροι τις] οἰκτεῖροις
Stob. 15 πλείστα om. Stob. : τὰ πλείστα Richards 20-25
γινώσκουσι . . . προστατεῖσθαι = Stob. l. c. 21 ἀλκίμους Stob. :
κοσμίου codd. γε A C τε καὶ σοφοὺς καὶ] καὶ τοὺς σοφοὺς καὶ τοὺς
Stob. 26 ὑπεξαιρῶνται codd. : corr. Schneider

οἱ μὲν ἄδικοι πιστευόμενοι, διότι φοβοῦνται ὥσπερ οἱ τύραν-
 νοι τὰς πόλεις μήποτε ἐλεύθεροι γενόμενοι ἐγκρατεῖς αὐτῶν
 γένωνται, οἱ δ' ἀκρατεῖς τῆς εἰς τὸ παρὸν ἐξουσίας ἔνεκα,
 οἱ δ' ἀνδραποδώδεις, διότι οὐδ' αὐτοὶ ἀξιούσιν ἐλεύθεροι
 εἶναι. χαλεπὸν οὖν καὶ τοῦτο τὸ πάθημα ἔμοιγε δοκεῖ 5
 εἶναι, τὸ ἄλλους μὲν ἠγεῖσθαι ἀγαθοὺς ἄνδρας, ἄλλοις δὲ
 3 χρῆσθαι ἀναγκάζεσθαι. ἔτι δὲ φιλόπολιμ μὲν ἀνάγκη καὶ
 τὸν τύραννον εἶναι· ἄνευ γὰρ τῆς πόλεως οὔτ' ἂν σώζεσθαι
 δύναιτο οὔτ' εὐδαιμονεῖν· ἡ δὲ τυραννὶς ἀναγκάζει καὶ ταῖς
 ἑαυτῶν πατρίσιν ἐνοχλεῖν. οὔτε γὰρ ἀλκίμους οὔτ' εὐ- 10
 ὄπλους χαίρουσι τοὺς πολίτας παρασκευάζοντες, ἀλλὰ τοὺς
 ξένους δεινοτέρους τῶν πολιτῶν ποιοῦντες ἡδονται μᾶλλον
 4 καὶ τούτοις χρῶνται δορυφόροις. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἂν εὐετη-
 ριῶν γενομένων ἀφθονία τῶν ἀγαθῶν γίγνηται, οὐδὲ τότε
 συγχαίρει ὁ τύραννος. ἐνδεεστέροις γὰρ οὔσι ταπεινότεροις 15
 αὐτοῖς οἴονται χρῆσθαι.

VI Βούλομαι δέ σοι, ἔφη, ὦ Σιμωνίδη, κάκεινας τὰς εὐφρο-
 σύνας δηλώσαι ὅσαις ἐγὼ χρώμενος ὅτ' ἦν ἰδιώτης, νῦν
 ἐπειδὴ τύραννος ἐγενόμην, αἰσθάνομαι στερόμενος αὐτῶν.
 2 ἐγὼ γὰρ ξυνήν μὲν ἠλικιώταις ἡδόμενος ἡδομένοις ἐμοί, 20
 συνήν δὲ ἑμαυτῷ, ὅποτε ἡσυχίας ἐπιθυμήσαιμι, διῆγον δ' ἐν
 συμποσίοις πολλάκις μὲν μέχρι τοῦ ἐπιλαθέσθαι πάντων εἴ-
 τι χαλεπὸν ἐν ἀνθρωπίνῳ βίῳ ἦν, πολλάκις δὲ μέχρι τοῦ
 ὠδαῖς τε καὶ θαλίαις καὶ χοροῖς τὴν ψυχὴν συγκατα-
 μιγνύναι, πολλάκις δὲ μέχρι κοίτης ἐπιθυμίας ἐμῆς τε καὶ 25
 3 τῶν παρόντων. νῦν δὲ ἀπεστέρημαι μὲν τῶν ἡδομένων
 ἐμοὶ διὰ τὸ δούλους ἀντὶ φίλων ἔχειν τοὺς ἐταίρους,
 ἀπεστέρημαι δ' αὖ τοῦ ἡδέως ἐκείνοις ὀμιλεῖν διὰ τὸ μηδε-
 μίαν ἐνορᾶν εὐνοϊαν ἐμοὶ παρ' αὐτῶν· μέθην δὲ καὶ ὕπνον

6 τὸ] τοὺς A 10 ἐνοχλεῖν scripsi, coll. *Inst.* V. iv. 34 et
Exped. II. v. 13: ἐγκαλεῖν codd.: ἐγκαλεῖσθαι ὅτι οὔτε ἀλκίμους Nitsche
 ἐνόπλους C 12 δυνατωτέρους C 15 συγχαίρει det.: συγ-
 χωρεῖ A C M 25 κοινῆς A C M: corr. Hermann 28 αὖ C:
 αὐτοὺς A a (B): αὐτὸς M

ὁμοίως ἐνέδρα φυλάττομαι. τὸ δὲ φοβεῖσθαι μὲν ὄχλον, 4
φοβεῖσθαι δ' ἐρημίαν, φοβεῖσθαι δὲ ἀφυλαξίαν, φοβεῖσθαι
δὲ καὶ αὐτοὺς τοὺς φυλάττοντας, καὶ μήτ' ἀόπλους ἔχειν
ἐθέλειν περὶ αὐτὸν μήθ' ὀπλισμένους ἠδέως θεᾶσθαι, πῶς
5 οὐκ ἀργαλέον ἐστὶ πρᾶγμα; ἔτι δὲ ξένοις μὲν μᾶλλον ἢ 5
πολίταις πιστεύειν, βαρβάροις δὲ μᾶλλον ἢ Ἑλλησιν, ἐπιθυ-
μεῖν δὲ τοὺς μὲν ἐλευθέρους δούλους ἔχειν, τοὺς δὲ δούλους
ἀναγκάζεσθαι ποιεῖν ἐλευθέρους, οὐ πάντα σοι ταῦτα δοκεῖ
ψυχῆς ὑπὸ φόβων καταπεπληγμένης τεκμήρια εἶναι; ὅ γέ 6
10 τοι φόβος οὐ μόνον αὐτὸς ἐνὼν ταῖς ψυχαῖς λυπηρὸς ἐστίν,
ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν ἠδέων συμπαρακολουθῶν λυμεὼν
γίγνεται. εἰ δὲ καὶ σὺ πολεμικῶν ἔμπειρος εἶ, ὦ Σιμωνίδη, 7
καὶ ἤδη ποτὲ πολεμία φάλαγγι πλησίον ἀντετάξω, ἀνα-
μνήσθητι ποῖον μὲν τινα σίτου ἡροῦ ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ,
15 ποῖον δὲ τινα ὕπνου ἐκοιμῶ. οἷα μέντοι σοὶ τότε ἦν τὰ 8
λυπηρά, τοιαῦτά ἐστι τὰ τῶν τυράννων καὶ ἔτι δεινότερα·
οὐ γὰρ ἐξ ἐναντίας μόνον, ἀλλὰ καὶ πάντοθεν πολεμίους
ὄραν νομίζουσιν οἱ τύραννοι. ταῦτα δ' ἀκούσας ὁ Σιμωνίδης 9
ὑπολαβὼν εἶπεν· Ὑπέρευ μοι δοκεῖς ἔνια λέγειν. ὁ γὰρ
20 πόλεμος φοβερὸν μὲν, ἀλλ' ὅμως, ὦ Ἰέρων, ἡμεῖς γε ὅταν
ᾧμεν ἐν στρατείᾳ, φύλακας προκαθιστάμενοι θαρραλέως
δείπνου τε καὶ ὕπνου λαγχάνομεν. καὶ ὁ Ἰέρων ἔφη· Ναὶ 10
μὰ Δία, ὦ Σιμωνίδη· αὐτῶν μὲν γὰρ προφυλάττουσιν οἱ
νόμοι, ὥστε περὶ ἑαυτῶν φοβοῦνται καὶ ὑπὲρ ὑμῶν· οἱ δὲ
25 τύραννοι μισθοῦ φύλακας ἔχουσιν ὥσπερ θεριστάς. καὶ 11
δεῖ μὲν δήπου τοὺς φύλακας μηδὲν οὕτω ποιεῖν δύνασθαι ὡς
πιστοὺς εἶναι· πιστὸν δὲ ἓνα πολὺ χαλεπώτερον εὐρεῖν ἢ

§§ 4-6 = Stob. 1. c. 3 φύλακας Stob. ἀόπλους a et Stob. :
ἀνόπλους A C M 3-4 ἐθέλειν ἔχειν C 4 περὶ αὐτὸν om. Stob.
αὐτὸν C 5 ἀργαλέον] χαλεπὸν Stob. μὲν om. Stob. 6 δὲ Bach :
τε A C M : om. Stob. 9 post φόβων in A erasum τε παρα-
πεπληγμένης Stob. 11 συμπαραομαρτῶν λυμαντήρ ἐστίν Stob.
16 εἰσὶ C (et B) 19 ὑπὲρ εὔ A pr. 20 τε A C M : corr. Iunt.
21 στρατεία Frotscher : στρατιᾶ A C M ; cf. *Inst.* V. ii. 19 22 τυγχά-
νομεν A in mg. (Ha)

- πάνυ πολλοὺς ἐργάτας ὁποίου βούλει ἔργου, ἄλλως τε καὶ ὁπόταν χρημάτων μὲν ἔνεκα παρῶσιν οἱ φυλάττοντες, ἐξῆ δ' αὐτοῖς ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ πολὺ πλείω λαβεῖν ἀποκτεῖνασι τὸν τύραννον ἢ ὅσα πολὺν χρόνον φυλάττοντες
- 12 παρὰ τοῦ τυράννου λαμβάνουσιν. ὁ δ' ἐζήλωσας ἡμᾶς 5
ὡς τοὺς μὲν φίλους μάλιστα εὖ ποιεῖν δυνάμεθα, τοὺς δὲ ἐχθροὺς πάντων μάλιστα χειρούμεθα, οὐδὲ ταῦθ' οὕτως
- 13 ἔχει. φίλους μὲν γὰρ πῶς ἂν νομίσεις ποτὲ εὖ ποιεῖν, ὅταν εὖ εἰδῆς ὅτι ὁ τὰ πλείστα λαμβάνων παρὰ σοῦ ἠδιστ' ἂν ὡς τάχιστα ἐξ ὀφθαλμῶν σου γένοιτο; ὅ τι 10
γὰρ ἂν τις λάβῃ παρὰ τυράννου, οὐδεὶς οὐδὲν ἑαυτοῦ νομίζει πρὶν ἂν ἔξω τῆς τούτου ἐπικρατείας γένηται.
- 14 ἐχθροὺς δ' αὖ πῶς ἂν φαίης μάλιστα τοῖς τυράννοις ἐξεῖναι χειροῦσθαι, ὅταν εὖ εἰδῶσιν ὅτι ἐχθροὶ αὐτῶν εἰσι πάντες οἱ τυραννούμενοι, τούτους δὲ μήτε κατακαίνειν 15
ἅπαντας μήτε δεσμεύειν οἷόν τε ἢ (τίνων γὰρ ἔτι ἄρξει;)
- 15 ἀλλ' εἰδότα ὅτι ἐχθροὶ εἰσι, τούτους ἅμα μὲν φυλάττεσθαι δέη, καὶ χρῆσθαι δ' αὐτοῖς ἀναγκάζεται; εὖ δ' ἴσθι καὶ τοῦτο, ὦ Σιμωνίδη, ὅτι καὶ οὐς τῶν πολιτῶν δεδίασι χαλεπῶς μὲν αὐτοὺς ζῶντας ὀρώσι, χαλεπῶς δ' ἀποκτείνουσιν· ὥσπερ γε καὶ ἵππος εἰ ἀγαθὸς μὲν εἴη, φοβερὸς δὲ μὴ ἀνήκεστόν τι ποιήσῃ, χαλεπῶς μὲν ἂν τις αὐτὸν
- 16 ἀποκτεῖναι διὰ τὴν ἀρετὴν, χαλεπῶς δὲ ζῶντι χρῶτο, εὐλαβούμενος μὴ τι ἀνήκεστον ἐν τοῖς κινδύνοις ἐργάσῃται, καὶ τᾶλλά γε κτήματα ὅσα χαλεπὰ μὲν χρήσιμα δ' ἐστίν, 25
ὁμοίως ἅπαντα λυπεῖ μὲν τοὺς κεκτημένους, λυπεῖ δὲ ἀπαλλαττομένους.

VII Ἐπεὶ δὲ ταῦτα αὐτοῦ ἤκουσεν ὁ Σιμωνίδης, εἶπεν· Ἔοικεν, ἔφη, ὦ Ἰέρων, μέγα τι εἶναι ἡ τιμὴ, ἣς ὀρεγόμενοι οἱ ἄνθρωποι πάντα μὲν πόνον ὑποδύονται, πάντα δὲ κίνδυνον

5 δὲ ζηλώσας A C M

codd.: corr. Cobet

codd.: corr. Bahrtdt

... ποιήσῃ del. Richter

11 τοῦ τυράννου C M

17 φυλάττεσθαί τε A M

21 γε Reuchlin: γὰρ codd.

fort. ποιήσαι

15 κατακτείνειν

18 ἀναγκάζεταισθαι

22 μὴ

ὑπομένουσι. καὶ ὑμεῖς, ὡς ἔοικε, τοσαῦτα πράγματα 2
 ἐχούσης ὅποσα λέγεις τῆς τυραννίδος, ὅμως προπετῶς
 φέρεσθε εἰς αὐτήν, ὅπως τιμᾶσθε καὶ ὑπηρετῶσι μὲν ὑμῖν
 πάντες πάντα τὰ προσταττόμενα ἀπροφασίστως, περι-
 5 βλέπωσι δὲ πάντες, ὑπανιστῶνται δ' ἀπὸ τῶν θάκων ὁδῶν
 τε παραχωρῶσι, γεραίρωσι δὲ καὶ λόγοις καὶ ἔργοις πάντες
 οἱ παρόντες ἀεὶ ὑμᾶς· τοιαῦτα γὰρ δὴ ποιοῦσι τοῖς τυράν-
 νοις οἱ ἀρχόμενοι καὶ ἄλλον ὄντιν' ἂν ἀεὶ τιμῶντες τυγχάνωσι.
 καὶ γὰρ μοι δοκεῖ, ὦ Ἰέρων, τούτῳ διαφέρειν ἀνὴρ τῶν 3
 10 ἄλλων ζῶων, τῷ τιμῆς ὀρέγεσθαι. ἐπεὶ σιτίοις γε καὶ
 ποτοῖς καὶ ὕπνοις καὶ ἀφροδισίοις πάντα ὁμοίως ἠδεσθαι
 ἔοικε τὰ ζῶα· ἡ δὲ φιλοτιμία οὐτ' ἐν τοῖς ἀλόγοις ζῴοις
 ἐμφύεται οὐτ' ἐν ἅπασιν ἀνθρώποις· οἷς δ' ἂν ἐμφύη τιμῆς
 τε καὶ ἐπαίνου ἔρως, οὗτοί εἰσιν ἤδη οἱ πλείστον μὲν τῶν
 15 βοσκημάτων διαφέροντες, ἄνδρες δὲ καὶ οὐκέτι ἄνθρωποι
 μόνον νομιζόμενοι. ὥστε ἐμοὶ μὲν εἰκότως δοκεῖτε ταῦτα 4
 πάντα ὑπομένειν ἃ φέρετε ἐν τῇ τυραννίδι, ἐπεὶπερ τιμᾶσθε
 διαφερόντως τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. καὶ γὰρ οὐδεμία ἀνθρω-
 πίνη ἠδονὴ τοῦ θεοῦ ἐγγυτέρω δοκεῖ εἶναι ἢ ἡ περὶ τὰς
 20 τιμὰς εὐφροσύνη. πρὸς ταῦτα δὴ εἶπεν ὁ Ἰέρων· Ἄλλ', 5
 ὦ Σιμωνίδη, καὶ αἱ τιμαὶ τῶν τυράννων ὅμοιαι ἐμοὶ δοκοῦσιν
 εἶναι οἷάπερ ἐγὼ σοι τὰ ἀφροδίσια ὄντα αὐτῶν ἀπέδειξα.
 οὔτε γὰρ αἱ μὴ ἐξ ἀντιφιλούντων ὑπουργίαι χάριτες ἡμῖν 6
 ἐδόκουν εἶναι οὔτε τὰ ἀφροδίσια τὰ βίαια ἡδέα ἐφαίνετο.
 25 ὡσαύτως τοίνυν οὐδὲ αἱ ὑπουργίαι (αἱ) ὑπὸ τῶν φοβουμένων 7
 τιμαὶ εἰσι. πῶς γὰρ ἂν φαίημεν ἢ τοὺς βία ἐξανισταμένους
 θάκων διὰ τὸ τιμᾶν τοὺς ἀδικοῦντας ἐξανίστασθαι, ἢ τοὺς
 ὁδῶν παραχωροῦντας τοῖς κρείττοσι διὰ τὸ τιμᾶν τοὺς

5 ὑπανιστῶνται δὲ θάκων cit. Nitsche 7 τοὺς τυράννους Heindorf
 8 ὄντιν' ἂν Frotscher: ὄντινα codd. τυγχάνωσι A: τυγχάνουσι a C M
 10 γε Schneider: τε codd. 11-12 ἔοικεν ἠδεσθαι C 13 ἐμφυῆ
 codd. 14 τῶν om. C 17 post φέρετε del. πάντα A (habet
 B): τῇ om. C 19 ἢ om. A (add. a: habet B) 23 ἡμῖν
 om. C 25 αἱ add. Weiske ὑπὸ] παρὰ A in mg. 28 ὁδοῦ,
 ὦ in ras. C

- 8 ἀδικοῦντας παραχωρεῖν; καὶ δῶρά γε διδόασιν οἱ πολλοὶ
τούτοις οὐδ' μισοῦσι, καὶ ταῦτα ὅταν μάλιστα φοβῶνται μή
τι κακὸν ὑπ' αὐτῶν πάθωσιν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν οἶμαι δουλείας
ἔργα εἰκότως ἂν νομίζοιτο· αἱ δὲ τιμαὶ ἔμοιγε δοκοῦσιν ἐκ
9 τῶν ἐναντίων τούτοις γίνεσθαι. ὅταν γὰρ ἄνθρωποι ἄνδρα 5
ἡγησάμενοι εὐεργετεῖν ἱκανὸν εἶναι, καὶ ἀπολαύειν αὐτοῦ
ἀγαθὰ νομίσαντες, ἔπειτα τοῦτον ἀνὰ στόμα τε ἔχωσιν
ἐπαινοῦντες, θεῶνταί τ' αὐτὸν ὡς οἰκείον ἕκαστος ἀγαθόν,
ἐκόντες τε παραχωρῶσι τούτῳ ὁδῶν καὶ θάκων ὑπανιστῶνται
φιλοῦντές τε καὶ μὴ φοβούμενοι, καὶ στεφανῶσι κοινῆς 10
ἀρετῆς καὶ εὐεργεσίας ἕνεκα, καὶ δωρεῖσθαι ἐθέλωσιν, οἱ αὐτοὶ
οὔτοι ἔμοιγε δοκοῦσι τιμᾶν τε τοῦτον ἀληθῶς οἷ ἂν τοιαῦτα
ὑπουργήσωσι καὶ ὁ τούτων ἀξιούμενος τιμᾶσθαι τῷ ὄντι.
10 καὶ ἔγωγε τὸν μὲν οὕτω τιμώμενον μακαρίζω· αἰσθάνομαι
γὰρ αὐτὸν οὐκ ἐπιβουλευόμενον ἀλλὰ φροντιζόμενον μή τι 15
πάθῃ καὶ ἀφόβως καὶ ἀνεπιφθόνως καὶ ἀκινδύνως καὶ
εὐδαιμόνως τὸν βίον διάγοντα· ὁ δὲ τύραννος ὡς ὑπὸ πάν-
των ἀνθρώπων κατακεκριμένος δι' ἀδικίαν ἀποθνήσκειν,
οὕτως, ὦ Σιμωνίδη, εὖ ἴσθι, καὶ νύκτα καὶ ἡμέραν διάγει.
11 ἐπεὶ δὲ ταῦτα πάντα διήκουσεν ὁ Σιμωνίδης, Καὶ πῶς, ἔφη, 20
ὦ Ἰέρων, εἰ οὕτως πονηρόν ἐστι τὸ τυραννεῖν καὶ τοῦτο σὺ
ἔγνωκας, οὐχ ἀπαλλάττη οὕτω μεγάλου κακοῦ, ἀλλ' οὔτε σὺ
οὔτε ἄλλος μὲν δὴ οὐδεὶς πώποτε ἐκῶν εἶναι τυραννίδος
12 ἀφείτο, ὅσπερ [ἂν] ἀπαξ κτήσαιο; Ὅτι, ἔφη, ὦ Σιμωνίδη,
καὶ ταύτη ἀθλιώτατόν ἐστιν ἢ τυραννίς· οὐδὲ γὰρ ἀπαλ- 25
λαγῆναι δυνατὸν αὐτῆς ἐστι. πῶς γὰρ ἂν τίς ποτε
ἐξαρκέσειε τύραννος ἢ χρήματα ἐκτίνων ὅσους ἀφείλετο ἢ
δεσμοὺς ἀντιπάσχων ὅσους δὴ ἐδέσμευσεν, ἢ ὅσους κατέκανε
13 πῶς ἂν ἱκανὰς ψυχὰς ἀντιπαράσχοιτο ἀποθανουμένας; ἀλλ'

1 γε] δὲ cit. Thalheim 7 ἔχουσιν A 11-12 ἐθέλωσιν οἱ αὐτοί,
οὔτοι Reuchlin 22 οὕτω om. C ἀλλ' om. AM 23 ἄλλος;
οὐ μὲν δὴ cit. Thalheim 24 ἂν del. Frotscher κτήσεται a.
25 καὶ Reuchlin: ἐν A C M 28 ἀντιπαράσχοι A C M: corr.
Schneider κατέκτανε(ν) A C M: corr. Dind. 29 ἀποθανουμένας
del. Dind.

εἶπερ τῷ ἄλλῳ, ὧ Σιμωνίδῃ, λυσιτελεῖ ἀπάγξασθαι, ἴσθι, ἔφη, ὅτι τυράννῳ ἔγωγε εὐρίσκω μάλιστα τοῦτο λυσιτελοῦν ποιῆσαι. μόνῳ γὰρ αὐτῷ οὔτε ἔχειν οὔτε καταθέσθαι τὰ κακὰ λυσιτελεῖ.

5 Καὶ ὁ Σιμωνίδης ὑπολαβὼν εἶπεν· Ἄλλὰ τὸ μὲν νῦν, ὧ **VIII**
 Ἰέρων, ἀθύμως ἔχειν σε πρὸς τὴν τυραννίδα οὐ θαυμάζω,
 ἐπεὶπερ ἐπιθυμῶν φιλεῖσθαι ὑπ' ἀνθρώπων ἐμποδῶν σοι
 τούτου νομίζεις αὐτὴν εἶναι. ἐγὼ μέντοι ἔχειν μοι δοκῶ
 διδάξαι σε ὡς τὸ ἄρχειν οὐδὲν ἀποκωλύει τοῦ φιλεῖσθαι,
 10 ἀλλὰ καὶ πλεονεκτεῖ γε τῆς ἰδιωτείας. ἐπισκοποῦντες δὲ 2
 αὐτὸ εἰ οὕτως ἔχει μήπω ἐκείνο σκοπῶμεν, εἰ διὰ το μείζον
 δύνασθαι ὁ ἄρχων καὶ χαρίζεσθαι πλείω δύναται ἢ, ἀλλ' ἢ
 τὰ ὅμοια ποιῶσιν ὅ τε ἰδιώτης καὶ ὁ τύραννος, ἐννόει πότε-
 ρος μείζω ἀπὸ τῶν ἴσων κτᾶται χάριν. ἄρξομαι δέ σοι
 15 ἀπὸ τῶν μικροτάτων παραδειγμάτων. ἰδὼν γὰρ πρῶτον 3
 προσειπάτω τινὰ φιλικῶς ὅ τε ἄρχων καὶ ὁ ἰδιώτης· ἐν
 τούτῳ τὴν ποτέρου πρόσρησιν μᾶλλον εὐφραίνειν τὸν ἀκού-
 σαντα νομίζεις; ἴθι δὴ ἐπαινεσάντων ἀμφότεροι τὸν αὐτόν·
 τὸν ποτέρου δοκεῖς ἐπαινον ἐξικνεῖσθαι μᾶλλον εἰς εὐφρο-
 20 σύνην; θύσας δὲ τιμησάτω ἑκάτερος· τὴν παρὰ ποτέρου
 τιμὴν μείζονος ἢ χάριτος δοκεῖς τυγχάνειν; κάμνοντα 4
 θεραπευσάτωσαν ὁμοίως· οὐκοῦν τοῦτο σαφὲς ὅτι αἱ ἀπὸ
 τῶν δυνατωτάτων θεραπείαι καὶ χαρὰν ἐμποιοῦσι μεγίστην;
 δότωσαν δὴ τὰ ἴσα· οὐ καὶ ἐν τούτῳ σαφὲς ὅτι αἱ ἀπὸ τῶν
 25 δυνατωτάτων ἡμίσειαι χάριτες πλέον ἢ ὅλον τὸ παρὰ τοῦ
 ἰδιώτου δώρημα δύνανται; ἀλλ' ἔμοιγε δοκεῖ καὶ ἐκ θεῶν 5
 τιμὴ τις καὶ χάρις συμπαρέπεσθαι ἀνδρὶ ἄρχοντι. μὴ γὰρ

1 fort. εἶ ἴσθι; cf. *Inst.* I. vi. 25; *Hipparch.* ix. 8; *Inst.* I. vi. 19 adnot.

4 λυσιτελεῖ] requiritur fere ἔξεστι vel ἐγχωρεῖ Hartman: possis etiam ἐνδέχεται

8 μοι ἔχειν C 10 πλεονεκτεῖ a M: πλεονεκτεῖν A C: πλεονεκτεῖν γε ποιεῖ Reiske 14 σοι om. C

18 ἀμφότεροι Frotscheri amicus: ἀμφοτέρων codd. 20 δ' ἐστιασάτω Nitsche παρ' ὁποτέρου A C M: corr. Dind. 21 ἐντυγχάνειν C

22 et 24 θεραπευσάτωσαν et δότωσαν] vide Gautier, *La Langue de Xén.* p. 81

ὅτι καλλίονα ποιεῖ ἄνδρα, ἀλλὰ καὶ τὸν αὐτὸν τοῦτον ἥδιον
 θεώμεθά τε ὅταν ἄρχῃ ἢ ὅταν ἰδιωτεύῃ, διαλεγόμενοί τε
 ἀγαλλόμεθα τοῖς προτετιμημένοις μᾶλλον ἢ τοῖς ἐκ τοῦ
 6 ἴσου ἡμῖν οὔσι. καὶ μὴν παιδικά γε, ἐν οἷς δὴ καὶ
 σὺ μάλιστα κατεμέμψω τὴν τυραννίδα, ἥκιστα μὲν γῆρας 5
 ἄρχοντος δυσχεραίνει, ἥκιστα δ' αἰσχος, πρὸς ὃν ἂν τυγχάνῃ
 ὀμιλῶν, τούτου ὑπολογίζεται. αὐτὸ γὰρ τὸ τετιμῆσθαι
 μάλιστα συνεπικοσμεῖ, ὥστε τὰ μὲν δυσχερῆ ἀφανίζεις, τὰ
 7 δὲ καλὰ λαμπρότερα ἀναφαίνειν. ὁπότε γε μὴν ἐκ τῶν
 ἴσων ὑπουργημάτων μειζόνων χαρίτων ὑμεῖς τυγχάνετε, 10
 πῶς οὐκ ἐπειδάν γε ὑμεῖς πολλαπλάσια μὲν διαπράττοντες
 ὠφελεῖν δύνησθε, πολλαπλάσια δὲ δωρεῖσθαι ἔχητε, ὑμᾶς
 8 καὶ πολὺ μᾶλλον φιλεῖσθαι τῶν ἰδιωτῶν προσήκει; καὶ
 ὁ Ἰέρων εὐθύς ὑπολαβὼν, Ὅτι νῆ Δί', ἔφη, ὦ Σιμωνίδη,
 καὶ ἐξ ὧν ἀπεχθάνονται ἄνθρωποι, ἡμᾶς πολὺ πλείω τῶν 15
 9 ἰδιωτῶν ἀνάγκη ἐστὶ πραγματεύεσθαι. πρακτέον μὲν γε
 χρήματα, εἰ μέλλομεν ἔξῃ δαπανᾶν εἰς τὰ δέοντα, ἀναγ-
 καστέον δὲ φυλάττειν ὅσα δεῖται φυλακῆς, κολαστέον δὲ
 τοὺς ἀδίκους, κωλυτέον δὲ τοὺς ὑβρίζειν βουλομένους· καὶ
 ὅταν γε τάχους καιρὸς παραστῆ ἢ περὶ τῆς ἢ κατὰ θάλατταν 20
 10 ἐξορμᾶσθαι, οὐκ ἐπιτρεπτέον τοῖς ῥαδιουργοῦσιν. ἔτι δὲ
 μισθοφόρων μὲν ἀνδρὶ τυράννῳ δεῖ· τούτου δὲ βαρύτερον
 φόρημα οὐδέν ἐστι τοῖς πολίταις. οὐ γὰρ τυράννοις ἰσοτιμίας,
 ἀλλὰ πλεονεξίας ἕνεκα νομίζουσι τούτους τρέφεσθαι.

IX Πρὸς ταῦτα δὴ πάλιν εἶπεν ὁ Σιμωνίδης· Ἄλλ' ὅπως 25
 μὲν οὐ πάντων τούτων ἐπιμελητέον, ὦ Ἰέρων, οὐ λέγω.
 ἐπιμέλειαί μέντοι μοι δοκοῦσιν αἱ μὲν πάννυ πρὸς ἔχθραν
 2 ἄγειν, αἱ δὲ πάννυ διὰ χαρίτων εἶναι. τὸ μὲν γὰρ διδάσκειν

1 ἥδιον a (Ha): om. A C M 6 δ' a (Ha) det.: δ' ἂν A C M
 7 τοῦτο A C M: corr. Weiske 14 δία A pr. C 15 ante
 ἄνθρωποι add. οἱ a (Ha) C 17 μέλλομεν Weiske: μέλλοιμεν A C M
 23 ἰσοτιμίας det.: ἰσότημος A: ἰσοτίμους a (B Ha) C M: ἰσότητος Thal-
 heim: τιμῆς Leoncl.: σωτηρίας Zeune (*salutis suae causa* Aretinus)
 24 τρέφειν A in mg. 27-§ 5 περαίνεσθαι = Stob. Fl. 46. 109 (iv,
 p. 236 Hense) 27 γε μέντοι Stob. 28 διδάσκειν τε Stob.

ἃ ἐστὶ βέλτιστα καὶ τὸν κάλλιστα ταῦτα ἐξεργαζόμενον
 ἐπαινεῖν καὶ τιμᾶν, αὕτη μὲν ἢ ἐπιμέλεια διὰ χαρίτων
 γίγνεται, τὸ δὲ τὸν ἐνδεῶς τι ποιοῦντα λοιδορεῖν τε καὶ
 ἀναγκάζειν καὶ ζημιοῦν καὶ κολάζειν, ταῦτα δὲ ἀνάγκη δι'
 5 ἀπεχθείας μᾶλλον γίγνεσθαι. ἐγὼ οὖν φημι ἀνδρὶ ἄρχοντι 3
 τὸν μὲν ἀνάγκης δεόμενον ἄλλοις προστακτέον εἶναι κολάζειν,
 τὸ δὲ τὰ ἄθλα ἀποδιδόναι δι' αὐτοῦ ποιητέον. ὥς δὲ ταῦτα
 καλῶς ἔχει μαρτυρεῖ τὰ γιννόμενα. καὶ γὰρ ὅταν χοροὺς 4
 ἡμῖν βουλώμεθα ἀγωνίζεσθαι, ἄθλα μὲν ὁ ἄρχων προτίθησιν,
 10 ἀθροίζειν δὲ αὐτοὺς προστέτακται χορηγοῖς καὶ ἄλλοις δι-
 δάσκειν καὶ ἀνάγκην προστιθέναι τοῖς ἐνδεῶς τι ποιούσιν.
 οὐκοῦν εὐθὺς ἐν τούτοις τὸ μὲν ἐπίχαρι διὰ τοῦ ἄρχοντος
 ἐγένετο, τὰ δ' ἀντίτυπα δι' ἄλλων. τί οὖν κωλύει καὶ 5
 τᾶλλα τὰ πολιτικὰ οὕτως περαίνεσθαι; διήρηνται μὲν γὰρ
 15 ἅπασαι αἱ πόλεις αἱ μὲν κατὰ φυλάς, αἱ δὲ κατὰ μόρας, αἱ
 δὲ κατὰ λόχους, καὶ ἄρχοντες ἐφ' ἐκάστῳ μέρει ἐφεστήκασιν.
 οὐκοῦν εἴ τις καὶ τούτοις ὥσπερ τοῖς χοροῖς ἄθλα προτιθείη 6
 καὶ εὐοπλίας καὶ εὐταξίας καὶ ἰππικῆς καὶ ἀλκῆς τῆς ἐν
 πολέμῳ καὶ δικαιοσύνης τῆς ἐν συμβολαίοις, εἰκὸς καὶ ταῦτα
 20 πάντα διὰ φιλονικίαν ἐντόνως ἀσκεῖσθαι. καὶ ναὶ μὰ Δία 7
 ὀρμῶντό γ' ἂν θᾶττον ὅποι δέοι, τιμῆς ὀρεγόμενοι, καὶ
 χρήματα θᾶττον (ἂν) εἰσφέροιεν, ὅποτε τούτου καιρὸς εἴη,
 καὶ τὸ πάντων γε χρησιμώτατον, ἥκιστα δὲ εἰθισμένον διὰ
 φιλονικίας πράττεσθαι, ἢ γεωργία αὐτῇ ἂν πολὺ ἐπιδοίη, εἴ
 25 τις ἄθλα προτιθείη κατ' ἀγροὺς ἢ κατὰ κώμας τοῖς κάλλιστα
 τὴν γῆν ἐξεργαζομένοις, καὶ τοῖς εἰς τοῦτο τῶν πολιτῶν
 ἐρρωμένως τρεπομένοις πολλὰ ἂν ἀγαθὰ περαίνοιτο· καὶ 8

1 ἐργαζόμενον C 6 τὸν Thalheim : τὸ codd. et Stob. 7 αὐτοῦ
 C 9 προστίθησι A 12 τὰ μὲν ἐπιχάρिता Stob. 14 πολιτικὰ
 Stob. : κωλυτικὰ codd. 15 μόρας C M 17-§ 8 (p. seq.) ἄθλα . . .
 ἐμφύονται = Stob. l. c. προστιθείη A pr. : προτεθείη Stob. 19 ἐν
 τοῖς Stob. 20 φιλονεικίας Stob. ἐντόνως A et Stob. : εὐτόνως
 a M νῆ Δία Stob. 21 γ' ἂν Stob. : γε A C : ἂν a in mg.
 ante γε (ἂν τό γε Ha) : ἂν M ὅποι a C M : ὅπου A et Stob. 22 ἂν
 Stob. : om. codd. εἰσφέροιντο Stob. 24 καὶ αὐτῇ Stob. :
 αὕτη C ἐπιδιδοίη Richards 25 μάλιστα Stob.

- γὰρ αἱ πρόσοδοι αὖξουσιν ἄν, καὶ ἡ σωφροσύνη πολὺ μᾶλλον
 σὺν τῇ ἀσχολίᾳ συμπαρομαρτεῖ. καὶ μὴν κακουργίαι γε
 9 ἦττον τοῖς ἐνεργοῖς ἐμφύονται. εἰ δὲ καὶ ἐμπορία ὠφελεῖ
 τι πόλιν, τιμώμενος ἂν ὁ πλείστα τοῦτο ποιῶν καὶ ἐμπόρους
 ἂν πλείους ἀγείροι. εἰ δὲ φανερὸν γένοιτο ὅτι καὶ ὁ πρόσ- 5
 οδόν τινα ἄλυπον ἐξευρίσκων τῇ πόλει τιμήσεται, οὐδ'
 10 αὕτη ἂν ἡ σκέψις ἀργοῖτο. ὡς δὲ συνελόντι εἰπεῖν, εἰ καὶ
 κατὰ πάντων ἐμφανὲς εἶη ὅτι ὁ ἀγαθὸν τι εἰσηγούμενος
 οὐκ ἀτίμητος ἔσται, πολλοὺς ἂν καὶ τοῦτο ἐξορμήσειεν ἔργον
 ποιεῖσθαι τὸ σκοπεῖν τι ἀγαθόν. καὶ ὅταν γε πολλοῖς περὶ 10
 τῶν ὠφελίμων μέλη, ἀνάγκη εὐρίσκεσθαι τε μᾶλλον καὶ
 11 ἐπιτελεῖσθαι. εἰ δὲ φοβῆ, ὧ Ἰέρων, μὴ ἐν πολλοῖς ἄθλων
 προτιθεμένων πολλαὶ δαπάναι γίνωνται, ἐννόησον ὅτι οὐκ
 ἔστιν ἐμπορεύματα λυσιτελέστερα ἢ ὅσα ἄνθρωποι ἄθλων
 ὠνοῦνται. ὁρᾷς ἐν ἵππικοῖς καὶ γυμνικοῖς καὶ χορηγικοῖς 15
 ἀγῶσιν ὡς μικρὰ ἄθλα μεγάλας δαπάνας καὶ πολλοὺς
 πόνους καὶ πολλὰς ἐπιμελείας ἐξάγεται ἀνθρώπων;
- X** Καὶ ὁ Ἰέρων εἶπεν· Ἄλλὰ ταῦτα μὲν, ὧ Σιμωνίδη, καλῶς
 μοι δοκεῖς λέγειν· περὶ δὲ τῶν μισθοφόρων ἔχεις τι εἰπεῖν
 ὡς μὴ μισεῖσθαι δι' αὐτούς; ἢ λέγεις ὡς φιλίαν κτησάμενος 20
 2 ἄρχων οὐδὲν ἔτι δεήσεται δορυφόρων; Ναὶ μὰ Δία, εἶπεν
 ὁ Σιμωνίδης, δεήσεται μὲν οὖν. οἶδα γὰρ ὅτι ὥσπερ ἐν
 ἵπποις οὕτως καὶ ἐν ἀνθρώποις τισὶν ἐγγίγνεται, ὅσῳ ἂν
 ἔκπλεα τὰ δέοντα ἔχωσι, τοσοῦτῳ ὑβριστοτέροις εἶναι.
 3 τοὺς μὲν οὖν τοιούτους μᾶλλον ἂν σωφρονίζοι ὁ ἀπὸ τῶν 25
 δορυφόρων φόβος. τοῖς δὲ καλοῖς καγαθοῖς ἀπ' οὐδενὸς ἂν
 μοι δοκεῖς τοσαῦτα ὠφελήματα παρασχεῖν ὅσα ἀπὸ τῶν
 4 μισθοφόρων. τρέφεις μὲν γὰρ δήπου καὶ σὺ αὐτούς σαντῶ
 φύλακας· ἤδη δὲ πολλοὶ καὶ δεσπότηται βία ὑπὸ τῶν δούλων

2 σὺν del. Sauppe συμπαρομαρτοῖ A et Stob. 6 ἄλυπον
 om. C § 10 ὡς . . . ἐπιτελεῖσθαι = Stob. l. c. 8 πάντα Victorius,
 sed confert *Inst.* I. ii. 16 Thalheim 10 τὸ Stob. et det.: τοῦ
 A C M σκοπεῖσθαι Stob. γε om. Stob. 12 ἐπιτελεῖσθαι Stob.:
 ἐπιμελεῖσθαι codd. ἐν] ἐπὶ Cobet 13 προτεθειμένων A C M:
 corr. Cobet

ἀπέθανον. ἐν οὖν ἂν πρῶτον τοῦτ' εἴη τῶν προστεταγμένων
 τοῖς μισθοφόροις, ὡς πάντων ὄντας δορυφόρους τῶν πολιτῶν
 βοηθεῖν πᾶσιν, ἂν τι τοιοῦτον αἰσθάνωνται. γίνονται δέ
 5 καὶ τούτους φυλάττειν εἶεν τεταγμένοι, καὶ τοῦτ' ἂν εἰδείεν
 ὑπ' αὐτῶν ὠφελούμενοι. πρὸς δὲ τούτοις καὶ τοῖς ἐν τῇ 5
 χώρα ἐργάταις καὶ κτήνεσιν οὔτοι ἂν εἰκότως καὶ θάρρος
 καὶ ἀσφάλειαν δύναιντο μάλιστα παρέχειν, ὁμοίως μὲν τοῖς
 σοῖς ἰδίοις, ὁμοίως δὲ τοῖς ἀνὰ τὴν χώραν. ἱκανοί γε μὴν
 10 εἶσι καὶ σχολὴν παρέχειν τοῖς πολίταις τῶν ἰδίων ἐπι-
 μελεῖσθαι, τὰ ἐπίκαιρα φυλάττοντες. πρὸς δὲ τούτοις καὶ 6
 πολεμίων ἐφόδους κρυφαίας καὶ ἐξαπιναίας τίνες ἐτοιμότεροι
 ἢ προαισθῆσθαι ἢ κωλύσαι τῶν ἀεὶ ἐν ὅπλοις τε ὄντων καὶ
 συντεταγμένων; ἀλλὰ μὴν καὶ ἐν τῇ στρατιᾷ τί ἐστίν
 15 ὠφελιμώτερον πολίταις μισθοφόρων; τούτους γὰρ προ-
 πονεῖν καὶ προκινδυνεύειν καὶ προφυλάττειν εἰκὸς ἐτοιμο-
 τάτους εἶναι. τὰς <δ'> ἀγχιτέρμονας πόλεις οὐκ ἀνάγκη διὰ 7
 τοὺς ἀεὶ ἐν ὅπλοις ὄντας καὶ εἰρήνης μάλιστα ἐπιθυμεῖν;
 οἱ γὰρ συντεταγμένοι καὶ σώζειν τὰ τῶν φίλων μάλιστα
 20 καὶ σφάλλειν τὰ τῶν πολεμίων δύναιντ' ἂν. ὅταν γε μὴν 8
 γνῶσιν οἱ πολῖται ὅτι οὔτοι κακὸν μὲν οὐδὲν ποιοῦσι τὸν
 μηδὲν ἀδικοῦντα, τοὺς δὲ κακουργεῖν βουλομένους κωλύουσι,
 βοηθοῦσι δὲ τοῖς ἀδικουμένοις, προνοοῦσι δὲ καὶ προκινδυ-
 νεύουσι τῶν πολιτῶν, πῶς οὐκ ἀνάγκη καὶ δαπανᾶν εἰς
 25 τούτους ἥδιστα; τρέφουσι γοῦν καὶ ἰδία ἐπὶ μείοσι τούτων
 φύλακας.

Χρῆ δέ, ὦ Ἱέρων, οὐδ' ἀπὸ τῶν ἰδίων κτημάτων ὀκνεῖν **XI**
 δαπανᾶν εἰς τὸ κοινὸν ἀγαθόν. καὶ γὰρ ἔμοιγε δοκεῖ τὰ
 εἰς τὴν πόλιν ἀναλούμενα μᾶλλον εἰς τὸ δέον τελεῖσθαι
 30 ἢ τὰ εἰς τὸ ἴδιον ἀνδρὶ τυράννῳ. καθ' ἐν δ' ἕκαστον σκο-

1 ἐν οὖν ἂν scripsi, coll. *Hipparch.* v. 5 : εἰ οὖν ἐν codd. : τί οὖν εἰ
 ἐν cit. *Thalheim*, coll. *Oec.* vi. 12, *Conu.* ii. 3 4 πάντες post εἰδείεν
 transp. *Haeberlin* 10 ἰδίων] ων in ras. C : ἰδιωτῶν AM 12 ἐφόδου
 C 14 τῇ om. det. στρατεία Leoncl. 17 δ' add. det.

2 πῶμεν. οἰκίαν πρῶτον ὑπερβαλλούσῃ δαπάνῃ κεκαλλωπι-
 σμένην μᾶλλον ἢ γῆ κόσμου ἂν σοι παρέχειν ἢ πᾶσαν τὴν
 πόλιν τείχεσί τε καὶ ναοῖς καὶ παστάσι καὶ ἀγοραῖς καὶ
 3 λιμέσι κατεσκευασμένην; ὅπλοις δὲ πότερον τοῖς ἐκπαγλο-
 τάτοις αὐτὸς κατακεκοσμημένος δεινότερος ἂν φαίνοιο τοῖς 5
 4 πολεμίοις ἢ τῆς πόλεως ὅλης εὐόπλου σοι οὔσης; προσ-
 ὄδους δὲ ποτέρως ἂν δοκεῖς πλείονας γίνεσθαι, εἰ τὰ σὰ
 ἴδια μόνον ἐνεργὰ ἔχοις ἢ εἰ τὰ πάντων τῶν πολιτῶν με-
 5 μηχανημένος εἶης ἐνεργὰ εἶναι; τὸ δὲ πάντων κάλλιστον καὶ
 μεγαλοπρεπέστατον νομιζόμενον εἶναι ἐπιτήδευμα ἄρματο- 10
 τροφίαν, ποτέρως ἂν δοκεῖς μᾶλλον κοσμεῖν, εἰ αὐτὸς
 πλείστα τῶν Ἑλλήνων ἄρματα τρέφοις τε καὶ πέμποις εἰς
 τὰς πανηγύρεις, ἢ εἰ ἐκ τῆς σῆς πόλεως πλείστοι μὲν ἵππο-
 τρόφοι εἶεν, πλείστοι δ' ἀγωνίζονται; νικᾶν δὲ πότερα δοκεῖς
 κάλλιον εἶναι ἄρματος ἀρετῇ ἢ πόλεως ἧς προστατεύεις 15
 6 εὐδαιμονία; ἐγὼ μὲν γὰρ οὐδὲ προσήκειν φημὶ ἀνδρὶ τυράννῳ
 πρὸς ἰδιώτας ἀγωνίζεσθαι. νικῶν μὲν γὰρ οὐκ ἂν θαυμάζοιο
 ἀλλὰ φθονοῖο, ὡς ἀπὸ πολλῶν οἴκων τὰς δαπάνας ποιού-
 7 μενος, νικώμενος δ' ἂν πάντων μάλιστα καταγελῶ. ἀλλ'
 ἐγὼ σοὶ φημι, ὦ Ἰέρων, πρὸς ἄλλους προστατάς πόλεων 20
 τὸν ἀγῶνα εἶναι, ὧν ἐὰν σὺ εὐδαιμονεστάτην τὴν πόλιν ἧς
 προστατεύεις παρέχῃς, κηρυχθήσῃ νικῶν τῷ καλλίστῳ καὶ
 8 μεγαλοπρεπεστάτῳ ἐν ἀνθρώποις ἀγωνίσματι. καὶ πρῶτον
 μὲν εὐθὺς κατειργασμένος ἂν εἶης τὸ φιλεῖσθαι ὑπὸ τῶν
 ἀρχομένων, οὗ δὴ σὺ ἐπιθυμῶν τυγχάνεις· ἔπειτα δὲ τὴν 25
 σὴν νίκην οὐκ ἂν εἰς εἶη ὁ ἀνακηρύττων, ἀλλὰ πάντες
 9 ἄνθρωποι ὑμνοῖεν ἂν τὴν σὴν ἀρετήν. περίβλεπτος δὲ ὧν
 οὐχ ὑπὸ ἰδιωτῶν μόνον ἀλλὰ καὶ ὑπὸ πολλῶν πόλεων ἀγα-
 πῶ ἂν, καὶ θαυμαστὸς οὐκ ἰδίᾳ μόνον ἀλλὰ καὶ δημοσίᾳ

1 πρῶτον BC: πότερον (sic) a M 3 παστάσι Ernesti, coll. *Comm.*
 III. viii. 9 (ubi παραστάδας Stob.) et Poll. VII. 122: παραστάσι codd.
 4 πρότερον A 7 εἰ om. A (B Ha) 22 κηρυχθήσῃ scripsi, coll.
Comm. viii. 37: εὐ ἔση(ι) codd.: σὺ ἔσει (malim σὺ εἶση) Nitsche: εὐ
 ἴσθι ἔσει δ Richards 23 τῶν ἐν Schneider

παρὰ πᾶσιν ἂν εἴης, καὶ ἐξείη μὲν ἂν σοι ἔνεκεν ἀσφαλείας, 10
 εἷ ποι βούλοιο, θεωρήσουσι πορεύεσθαι, ἐξείη δ' ἂν αὐτοῦ
 μένουσι τοῦτο πράττειν. ἀεὶ γὰρ ἂν παρὰ σοὶ πανήγυρις
 εἶη τῶν βουλομένων ἐπιδεικνύναι εἷ τίς τι σοφὸν ἢ καλὸν
 5 ἢ ἀγαθὸν ἔχοι, τῶν δὲ καὶ ἐπιθυμούντων ὑπηρετεῖν. πᾶς 11
 δὲ ὁ μὲν παρῶν σύμμαχος ἂν εἶη σοι, ὁ δὲ ἀπῶν ἐπιθυμοίη
 ἂν ἰδεῖν σε. ὥστε οὐ μόνον φιλοῖο ἂν, ἀλλὰ καὶ ἐρῶο ὑπ'
 ἀνθρώπων, καὶ τοὺς καλοὺς οὐ πειρᾶν, ἀλλὰ πειρώμενον
 ὑπ' αὐτῶν ἀνέχεσθαι ἂν σε δέοι, φόβον δ' οὐκ ἂν ἔχοις
 10 ἀλλ' ἄλλοις παρέχοις μὴ τι πάθῃς, ἐκόντας δὲ τοὺς πειθο- 12
 μένους ἔχοις ἂν καὶ ἐθελουσίως σου προνοοῦντας θεῶο ἂν,
 εἰ δέ τις κίνδυνος εἶη, οὐ συμμάχους μόνον ἀλλὰ καὶ προ-
 μάχους καὶ προθύμους ὀρώῃς ἂν, πολλῶν μὲν δωρεῶν ἀξιού-
 μενος, οὐκ ἀπορῶν δὲ ὅτῳ τούτων εὐμενεῖ μεταδώσεις,
 15 πάντας μὲν συγχαίροντας ἔχων ἐπὶ τοῖς σοῖς ἀγαθοῖς,
 πάντας δὲ πρὸ τῶν σῶν [ιδίων] ὥσπερ τῶν ἰδίων μαχο-
 μένους. θησαυροὺς γε μὴν ἔχοις ἂν πάντας τοὺς παρὰ τοῖς 13
 φίλοις πλούτους. ἀλλὰ θαρρῶν, ὧ Ἰέρων, πλούτιζε μὲν
 τοὺς φίλους· σαυτὸν γὰρ πλουτιεῖς· αὖξε δὲ τὴν πόλιν·
 20 σαυτῷ γὰρ δύναμιν περιάψεις· κτῶ δὲ αὐτῇ συμμάχους· . . .
 νόμιζε δὲ τὴν μὲν πατρίδα οἶκον, τοὺς δὲ πολίτας ἑταίρους, 14
 τοὺς δὲ φίλους τέκνα σεαυτοῦ, τοὺς δὲ παῖδας ὅ τιπερ τὴν
 σὴν ψυχὴν, καὶ τούτους πάντας πειρῶ νικᾶν εὖ ποιῶν.
 ἔαν γὰρ τοὺς φίλους κρατῆς εὖ ποιῶν, οὐ μὴ σοι δύνωνται 15
 25 ἀντέχειν οἱ πολέμιοι. κὰν ταῦτα πάντα ποιῆς, εὖ ἴσθι,
 πάντων τῶν ἐν ἀνθρώποις κάλλιστον καὶ μακαριώτατον
 κτῆμα κεκτήσῃ· εὐδαιμονῶν γὰρ οὐ φθονηθήσῃ.

2 ποι C corr. : που cet. 11 σοι C 13 καὶ del. Heindorf: καὶ
 τούτους προθύμους Richards : καὶ προθύμους fort. delenda 14 εὐ-
 μενείας C 16 ἰδίων del. Schneider 17 ἔχεις C ἂν a M :
 om. A C 19 αὖξει A C M : corr. Reuchlin 20 excidisse vidit
 σαυτῷ γὰρ ἔξει συμμαχοῦντας vel sim. Weiske 27 κεκτήσθαι C M :
 σθαι in ras. a (κέκτησο B) : corr. Reuchlin fort. φθονήσῃ

AGESILAVS

PRAEFATIO

AGESILAVM a Xenophonte scriptum esse crediderunt viri docti iam proximo a postremo ante Christum natum saeculo. Primus subditicium esse suspicatus est Valckenaerius: cuius opinioni, quamvis a multis deinceps probatae, ego adstipulari non possum. Sed huius libelli de oratione rhetorica et compositionis licentia non a Xenophonte aliena, satis iam ab aliis est disputatum: verborum delectum et syntaxim optime illustravere Herbertus Richards et Leopoldus Gautier. Ea igitur quae de rerum obiter commemoratarum fide obiecta sunt quam possum brevissime recognoscam. Et primo c. ii. 20 ubi pro τοῖς ψιλοῖς requirimus τοῖς ὀπλίταις, num credere possumus imitatorum qui cum Hellenica tum alia multa Xenophontis opera tam diligenter perlegerit tantum in errorem incidisse? Illius loci quin prior pars non scriptoris sed librariorum ex errore laboret non dubito. Deinde i. 6 νέος appellatur Agesilaus plusquam annos XL natus, quod plerisque ridiculum videtur. At permisit sibi laudator deminuere aliquid de aetate regis qui non solum ad summam vixit senectutem, verum solus demonstrasse dicitur proborum virorum senescere quidem corporis vires, sed animi vigorem perpetua frui iuventute. Inter ea quae de Agesilao praedicantur

PRAEFATIO

Ages. ii. 22 et *Hell.* vi. 4. 5 nulla est discrepantia, modo recte locos interpreteris. Cf. Dakyns ad *Hell.* v. 4. 38. Postremo, quod pugna Coronensis οἴαπερ οὐκ ἄλλη τῶν ἐφ' ἡμῶν fuisse dicitur (*Ages.* ii. 9; cf. *Hell.* iv. 3. 16), id etiam post pugnam Mantinensem propterea repetere ausus est Xenophon, quia voluit res ab Agesilao gestas amplificare, Epaminondam elevare. Alias huius generis amplificationes enumerare supervacaneum est. Nam qui modus in laudatione servandus sit alius aliter diiudicat; et sunt fortasse quibus valde displiceant quae Evagori tribuit Isocrates *Ev.* § 24 s., 29, 72. Xenophontem autem ne ignoremus in re narranda censuisse aliud historico, aliud encomiographo decere, iam ea quae de Socratis in contione Atheniensium auctoritate *Hell.* i. 7. 15 et *Comm.* i. 1. 18 (cf. iv. 4, 2) narravit inter se pugnare concedendum est.

Restat ut ad unum Agesilai locum provocem qui per se ipse vociferatur Xenophontem hunc libellum conscripsisse. Auctor enim capite decimo summatim commemorans quot quantasque virtutes aliis ad imitandum prae se tulerit Agesilaus, illum et θεοσεβῆ et δίκαιον et ἐγκρατῆ fuisse declarat. Quid Xenophon de duobus illis quos praeter Agesilaum maxime est admiratus? Velim conferas ea quae de Cyro maiore narrat in *Cyrop.* viii. 1, 2 s. Ait enim Cyrum primo τῆ θεοσεβείᾳ, deinde τῆ δικαιοσύνῃ, tum τῆ ἐγκρατεία effecisse ut alii virtutem colerent. Eadem in fine Commentariorum de Socrate praedicat. Ecce eadem virtutes eodem ordine dispositae, quibus maxime insignita sint tria illa ingenia. Nonne apparet haec omnia uno eodemque ab auctore esse profecta?

Transeamus ad textum, qui Vaticano 1335 cum

PRAEFATIO

Hellenicorum codicibus comparato fere omnis nititur. Cum tenue sit quod ex aliis Agesilai libris percipi potest et lacunae Vaticani ceteris omnibus sint communes, Thalheimi opinio, Vaticanum archetypum esse omnium, hic fortasse vera est. Mutinensis Agesilaum omittit. Eo magis est dolendum Stobaeum nihil fere ex hoc opusculo citasse. Duobus locis (i. 25 et ii. 5) ab Aristide recuperata est vera lectio.

SIGLA

A = Vaticanus 1335

B = Vaticanus 1950

Ha = Brit. 5724

M = Marcianus 511

a etc. = A etc. *man. rec.*

det. = codd. deteriorum unus pluresve

Encomium c. a. 357 A. C. compositum

ΑΓΗΣΙΛΑΟΣ

Οἶδα μὲν ὅτι τῆς Ἀγησιλάου ἀρετῆς τε καὶ δόξης οὐ **I**
 ῥάδιον ἄξιον ἐπαινον γράψαι, ὅμως δ' ἐγχειρητέον. οὐ
 γὰρ ἂν καλῶς ἔχοι εἰ ὅτι τελέως ἀνὴρ ἀγαθὸς ἐγένετο, διὰ
 τοῦτο οὐδὲ μειόνων ἂν τυγχάνοι ἐπαίνων. περὶ μὲν οὖν **2**
5 εὐγενείας αὐτοῦ τί ἂν τις μείζον καὶ κάλλιον εἰπεῖν ἔχοι
 ἢ ὅτι ἔτι καὶ νῦν τοῖς προγόνοις ὀνομαζόμενοις ἀπομνη-
 μονεύεται ὀπόστος ἀφ' Ἡρακλέους ἐγένετο, καὶ τούτοις οὐκ
 ἰδιώταις ἀλλ' ἐκ βασιλέων βασιλεύσιν; ἀλλὰ μὴν οὐδὲ **3**
 ταύτη γ' ἂν τις ἔχοι καταμέμψασθαι αὐτοὺς ὡς βασιλεύουσι
10 μὲν, πόλεως δὲ τῆς ἐπιτυχούσης· ἀλλ' ὥσπερ τὸ γένος
 αὐτῶν τῆς πατρίδος ἐντιμότατον, οὕτω καὶ ἡ πόλις ἐν τῇ
 Ἑλλάδι ἐνδοξοτάτη· ὥστε οὐ δευτέρων πρωτεύουσιν, ἀλλ'
 ἡγεμόνων ἡγεμονεύουσιν. τῆδέ γε μὴν καὶ κοινῇ ἄξιον **4**
 ἐπαινέσαι τὴν τε πατρίδα καὶ τὸ γένος αὐτοῦ· ἢ τε γὰρ
15 πόλις οὐδεπώποτε φθονήσασα τοῦ προτετιμηθῆσθαι αὐτοὺς
 ἐπεχείρησε καταλύσαι τὴν ἀρχὴν αὐτῶν, οἳ τε βασιλεῖς
 οὐδεπώποτε μειζόνων ὠρέχθησαν ἢ ἐφ' οἷσπερ ἐξ ἀρχῆς
 τὴν βασιλείαν παρέλαβον. τοιγαροῦν ἄλλη μὲν οὐδεμία
 ἀρχὴ φανερά ἐστι διαγεγενημένη ἀδιάσπαστος οὔτε δημο-
20 κρατία οὔτε ὀλιγαρχία οὔτε τυραννὶς οὔτε βασιλεία· αὕτη
 δὲ μόνη διαμένει συνεχῆς βασιλεία. ὥς γε μὴν καὶ πρὶν **5**

3 εἰ διότι καλὸς καὶ ἀγαθὸς ὑπερβαλλόντως ἐγένετο, διὰ τοῦτο μηδὲ
 μετρίων ἐπαίνων τύχη (immo τύχοι) Aristid. Rhet. II. 13. **3** **6** νῦν
 ἐν Naber; fort. νῦν σὺν τοῖς προγόνοις ὀνομαζόμενος; cf. Inst. V. iv. 30
15 τοῦ M: τὸ A **18** ἄλλη μὲν a M: ἀ μὲν ἄλλη A (B): ἄμα μὲν ἄλλη
 Thalheim: ἄλλης μὲν οὐδεμιᾶς ἀρχῆς Aristid. II. 13. **11** **19** ἀδια-
 σπᾶστως codd.: corr. Schneider: ἀδιάπαστος Bek. Anec. Gr. I. 344

ἄρξαι ἄξιος τῆς βασιλείας ἐδόκει εἶναι Ἀγησίλαος τάδε τὰ σημεῖα. ἐπεὶ γὰρ Ἅγισ βασιλεὺς ὧν ἐτελεύτησεν, ἐρισάντων περὶ τῆς ἀρχῆς Λεωτυχίδα μὲν ὡς Ἄγιδος ὄντος υἱοῦ, Ἀγησιλάου δὲ ὡς Ἀρχιδάμου, κρίνασα ἡ πόλις ἀνεπικλητότερον εἶναι Ἀγησίλαον καὶ τῷ γένει καὶ τῇ ἀρετῇ τοῦτον 5 ἐστήσατο βασιλέα. καίτοι τὸ ἐν τῇ κρατίστῃ πόλει ὑπὸ τῶν ἀρίστων κριθέντα τοῦ καλλίστου γέρωσ ἀξιωθῆναι ποίων ἔτι τεκμηρίων προσδεῖται τῆς γε πρὶν ἄρξαι αὐτὸν ἀρετῆς;

- 6 Ὅσα γε μὴν ἐν τῇ βασιλείᾳ διεπράξατο νῦν ἤδη διηγῆ- 10
σομαι· ἀπὸ γὰρ τῶν ἔργων καὶ τοὺς τρόπους αὐτοῦ κάλλιστα νομίζω καταδήλους ἔσεσθαι. Ἀγησίλαος τοίνυν ἔτι μὲν νέος ὧν ἔτυχε τῆς βασιλείας· ἄρτι δὲ ὄντος αὐτοῦ ἐν τῇ ἀρχῇ, ἐξηγγέλθη βασιλεὺς ὁ Περσῶν ἀθροίζων καὶ ναυτικὸν καὶ πεζὸν πολὺ στράτευμα ὡς ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας· 15
- 7 βουλευομένων δὲ περὶ τούτων Λακεδαιμονίων καὶ τῶν συμμάχων, Ἀγησίλαος ὑπέστη, ἐὰν δώσω αὐτῷ τριάκοντα μὲν Σπαρτιατῶν, δισχιλίους δὲ νεοδαμώδεις, εἰς ἑξακισχιλίους δὲ τὸ σύνταγμα τῶν συμμάχων, διαβήσεσθαι εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ πειράσεσθαι εἰρήνην ποιῆσαι, ἢ ἂν πολεμεῖν βούληται 20 ὁ βάρβαρος, ἀσχολίαν αὐτῷ παρέξειν στρατεύειν ἐπὶ τοὺς
- 8 Ἕλληνας. εὐθύς μὲν οὖν πολλοὶ πάνυ ἠγάσθησαν αὐτὸ τοῦτο (τὸ) ἐπιθυμῆσαι, ἐπειδὴ ὁ Πέρσης πρόσθεν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα διέβη, ἀντιδιαβῆναι ἐπ' αὐτόν, τό τε αἰρεῖσθαι ἐπιόντα μᾶλλον ἢ ὑπομένοντα μάχεσθαι αὐτῷ, καὶ τὸ 25 τὰ κείνου δαπανῶντα βούλεσθαι μᾶλλον ἢ τὰ τῶν Ἑλλήνων πολεμεῖν, κάλλιστον δὲ πάντων ἐκρίνετο (τὸ) μὴ περὶ τῆς Ἑλλάδος ἀλλὰ περὶ τῆς Ἀσίας τὸν ἀγῶνα καθιστάναι.
- 9 ἐπεὶ γε μὴν λαβὼν τὸ στράτευμα ἐξέπλευσε, πῶς ἂν τις

1 τὰ del. Nitsche 10 ἤδη om. M 12 οὐκέτι Richards ;
si quid mutandum, conicias ἔτη μὲν γεγονώς μ' 17 λ (τριάκοντα)
A (sed ν' B); cf. *Hell.* III. iv. 2, *Plut. Ages.* 6 : πεντήκοντα cet.
18 δισχιλίους *Hell.* et *Plut.* : τρισχιλίους codd. 22 αὐτοῦ Weiske
23 τὸ add. Reuchlin 27 τὸ add. Reiske 28 καθεστάναι Dind.

σαφέστερον ἐπιδείξειεν ὡς ἐστρατήγησεν ἢ εἰ αὐτὰ διηγῆ-
 σαιτο ἂ ἔπραξεν; ἐν τοίνυν τῇ Ἀσία ἤδε πρώτη πρᾶξις 10
 ἐγένετο. Τισσαφέρνης μὲν ὤμοσεν Ἀγησιλάῳ, εἰ σπεί-
 σαιτο ἕως ἔλθοιεν οὓς πέμψειε πρὸς βασιλέα ἀγγέλους,
 5 διαπράξασθαι αὐτῷ ἀφεθῆναι αὐτονόμους τὰς ἐν τῇ Ἀσία
 πόλεις Ἑλληνίδας, Ἀγησίλαος δὲ ἀντώμοσε σπονδὰς ἄξιον
 ἀδόλως, ὀρισάμενος τῆς πράξεως τρεῖς μῆνας. ὁ μὲν δὲ 11
 Τισσαφέρνης ἂ ὤμοσεν εὐθὺς ἐψεύσατο· ἀντὶ γὰρ τοῦ
 εἰρήνην πρᾶττειν στρατεύμα πολὺ παρὰ βασιλέως πρὸς
 10 ᾧ πρόσθεν εἶχε μετεπέμπετο. Ἀγησίλαος δὲ καίπερ αἰσθό-
 μενος ταῦτα ὅμως ἐνέμεινε ταῖς σπονδαῖς. ἐμοὶ οὖν τοῦτο 12
 πρῶτον καλὸν δοκεῖ διαπράξασθαι, ὅτι Τισσαφέρνην μὲν
 ἐμφανίσας ἐπίορκον ἄπιστον πᾶσιν ἐποίησεν, ἑαυτὸν δ'
 ἀντεπιδείξας πρῶτον μὲν ὄρκους ἐμπεδοῦντα, ἔπειτα συν-
 15 θήκας μὴ ψευδόμενον, πάντας ἐποίησε καὶ Ἑλληνας καὶ
 βαρβάρους θαρροῦντας συντίθεσθαι ἑαυτῷ, εἴ τι βούλοιτο.
 ἐπεὶ δὲ μέγα φρονήσας ὁ Τισσαφέρνης ἐπὶ τῷ καταβάντι 13
 στρατεύματι προεῖπεν Ἀγησιλάῳ πόλεμον, εἰ μὴ ἀπίοι ἐκ
 τῆς Ἀσίας, οἱ μὲν ἄλλοι σύμμαχοι καὶ Λακεδαιμονίων οἱ
 20 παρόντες μάλα ἀχθεσθέντες φανεροὶ ἐγένοντο, νομίζοντες
 μείονα τὴν παροῦσαν δύναμιν Ἀγησιλάῳ τῆς βασιλέως
 παρασκευῆς εἶναι· Ἀγησίλαος δὲ μάλα φαιδρῷ τῷ προσώπῳ
 ἀπαγγεῖλαι τῷ Τισσαφέρνει τοὺς πρέσβεις ἐκέλευσεν ὡς
 πολλὴν χάριν αὐτῷ ἔχει ὅτι ἐπιορκήσας αὐτὸς μὲν πολε-
 25 μίους τοὺς θεοὺς ἐκθήσατο, τοῖς δ' Ἑλλησι συμμάχους
 ἐποίησεν. ἐκ δὲ τούτου εὐθὺς τοῖς μὲν στρατιώταις παρήγ- 14
 γειλε συσκευάζεσθαι ὡς εἰς στρατείαν· ταῖς δὲ πόλεσιν εἰς
 ἃς ἀνάγκη ἦν ἀφικνεῖσθαι στρατενομένῳ ἐπὶ Καρίαν προεῖπεν
 ἀγορὰν παρασκευάζειν. ἐπέστειλε δὲ καὶ Ἴωσι καὶ Αἰολεῦσι
 30 καὶ Ἑλλησποντίοις πέμπειν πρὸς αὐτὸν εἰς Ἔφεσον τοὺς
 συστρατευσομένους. ὁ μὲν οὖν Τισσαφέρνης, καὶ ὅτι 15

1 διηγῆσαιτο A 5 διαπράξασθαι A 9 ἔχειν *Hell.* III. iv. 6
 10 ᾧ m et *Hell.* : ὁ cet. αἰσθανόμενος *Hell.* 11 ἐπέμεινε *Hell.*
 16 αὐτῷ M 23 Τισσαφέρνη M 30 αὐτὸν A M : ἑαυτὸν *Hell.*

ἵππικὸν οὐκ εἶχεν ὁ Ἀγησίλαος, ἣ δὲ Καρία ἄφιππος ἦν,
 καὶ ὅτι ἠγεῖτο αὐτὸν ὀργίζεσθαι αὐτῷ διὰ τὴν ἀπάτην, τῷ
 ὄντι νομίσας ἐπὶ τὸν αὐτοῦ οἶκον εἰς Καρίαν ὀρμήσειν αὐτόν,
 τὸ μὲν πεζὸν ἅπαν διεβίβασεν ἐκεῖσε, τὸ δὲ ἵππικὸν εἰς τὸ
 Μαιάνδρου πεδίον περιήγαγε, νομίζων ἱκανὸς εἶναι κατα- 5
 πατήσαι τῇ ἵππῳ τοὺς Ἑλληνας πρὶν εἰς τὰ δύσιππα ἀφ-
 16 ικέσθαι. ὁ δὲ Ἀγησίλαος ἀντὶ τοῦ ἐπὶ Καρίαν ἰέναι εὐθὺς
 ἀντιστρέψας ἐπὶ Φρυγίας ἐπορεύετο· καὶ τὰς τε ἐν τῇ πορείᾳ
 ἀπαντώσας δυνάμεις ἀναλαμβάνων ἦγε καὶ τὰς πόλεις κατε-
 στρέφετο καὶ ἐμβαλὼν ἀπροσδοκῆτως παμπληθῆ χρήματα 10
 17 ἔλαβε. στρατηγικὸν οὖν καὶ τοῦτο ἐδόκει διαπράξασθαι,
 ὅτι ἐπεὶ πόλεμος προερρήθη καὶ τὸ ἐξαπατᾶν ὄσιόν τε καὶ
 δίκαιον ἐξ ἐκείνου ἐγένετο, παῖδα ἀπέδειξε τὸν Τισσαφέρην
 τῇ ἀπάτῃ, φρονίμως δὲ καὶ τοὺς φίλους ἐνταῦθα ἔδοξε
 18 πλουτίσαι· ἐπεὶ γὰρ διὰ τὸ πολλὰ χρήματα εἰλήφθαι ἀντί- 15
 προικα τὰ πάντα ἐπωλείτο, τοῖς μὲν φίλοις προεῖπεν ὠνεῖ-
 σθαι, εἰπὼν ὅτι καταβήσοιτο ἐπὶ θάλατταν ἐν τάχει τὸ
 στράτευμα κατάγων· τοὺς δὲ λαφυροπώλας ἐκέλευσε γρα-
 φομένους ὀπόσου τι πρίαυτο προίεσθαι τὰ χρήματα. ὥστε
 οὐδὲν προτελέσαντες οἱ φίλοι αὐτοῦ οὐδὲ τὸ δημόσιον βλά- 20
 19 ψαντες πάντες παμπληθῆ χρήματα ἔλαβον. ἔτι δὲ ὀπότε
 αὐτόμολοι ὡς εἰκὸς πρὸς βασιλέα ἰόντα χρήματα ἐθέλοιεν
 ὑφηγεῖσθαι, καὶ ταῦτα ἐπεμέλετο ὡς διὰ τῶν φίλων ἀλί-
 σκοιτο, ὅπως ἅμα μὲν χρηματίζοιντο, ἅμα δὲ ἐνδοξότεροι
 γίγνοιτο. διὰ μὲν δὴ ταῦτα εὐθὺς πολλοὺς ἐραστὰς τῆς 25
 20 αὐτοῦ φιλίας ἐποιήσατο. γινώσκων δ' ὅτι ἡ μὲν πορθου-
 μένη καὶ ἐρημουμένη χώρα οὐκ ἂν δύναίτο πολὺν χρόνον
 στράτευμα φέρειν, ἣ δ' οἰκουμένη μὲν σπειρομένη δὲ ἀέναον
 ἂν τὴν τροφήν παρέχοι, ἐπεμέλετο οὐ μόνου τοῦ βία χει-

2 ἐαυτῷ A pr. (αὐτῷ Hell.)

Ages. 17 5 περιήγαγε Hell.

C παμπληθῆ M: παμπληθει A

21 παμπληθῆ det.: παμπληθει A (-εἰ Ha) M

ἰόντες codd. 26 αὐτοῦ M

29 παρέχεται sine ἂν Aristid. II. 13. 27

3 αὐτοῦ Hertlein; ipsius Corn. Nep.

10 ἀπροσδοκῆτοῖς Hell. codd. praeter

13 ἐκείνων A 19 ὥστ' M

22 ἰόντα Nitsche:

28 τρέφειν van Gent ἀένναον A

ροῦσθαι τοὺς ἐναντίους, ἀλλὰ καὶ τοῦ πραότητι προσάγεσθαι.
 καὶ πολλάκις μὲν προηγόρευε τοῖς στρατιώταις τοὺς ἀλι- 21
 σκομένους μὴ ὡς ἀδίκους τιμωρεῖσθαι, ἀλλ' ὡς ἀνθρώπους
 ὄντας φυλάττειν, πολλάκις δὲ ὁπότε μεταστρατοπεδεύοιτο,
 5 εἰ αἰσθοῖτο καταλελειμμένα παιδάρια μικρὰ ἐμπορών, ἃ
 πολλοὶ ἐπώλουν διὰ τὸ νομίζειν μὴ δύνασθαι ἂν φέρειν
 αὐτὰ καὶ τρέφειν, ἐπεμέλετο καὶ τούτων ὅπως συγκομίζοιεντό
 ποι. τοῖς δ' αὖ διὰ γῆρας καταλειπομένοις αἰχμαλώτοις προσ- 22
 ἔταπτεν ἐπιμελεῖσθαι αὐτῶν, ὡς μήτε ὑπὸ κυνῶν μήθ' ὑπὸ
 10 λύκων διαφθείροιντο. ὥστε οὐ μόνον οἱ πυνθανόμενοι ταῦτα,
 ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ ἀλισκόμενοι εὐμενεῖς αὐτῷ ἐγίγνοντο.
 ὁπόσας δὲ πόλεις προσαγάγοιτο, ἀφαιρῶν αὐτῶν ὅσα δοῦ-
 λοι δεσπότηαις ὑπηρετοῦσι προσέταπτεν ὅσα ἐλεύθεροι ἄρ-
 χουσι πείθονται· καὶ τῶν κατὰ κράτος ἀναλώτων τειχέων
 15 τῇ φιλανθρωπία ὑπὸ χεῖρα ἐποιεῖτο. ἐπεὶ μέντοι ἀνὰ τὰ 23
 πεδία οὐδὲ ἐν τῇ Φρυγίᾳ ἐδύνατο στρατεύεσθαι διὰ τὴν
 Φαρναβάζου ἰππείαν, ἔδοξεν αὐτῷ ἰππικὸν κατασκευαστέον
 εἶναι, ὡς μὴ δραπετεύοντα πολεμεῖν δέοι αὐτόν. τοὺς μὲν
 οὖν πλουσιωτάτους ἐκ πασῶν τῶν ἐκεῖ πόλεων ἵπποτροφεῖν
 20 κατέλεξε. προεῖπε δέ, ὅστις παρέχοιτο ἵππον καὶ ὄπλα 24
 καὶ ἄνδρα δόκιμον, ὡς ἐξέσοιτο αὐτῷ μὴ στρατεύεσθαι· καὶ
 ἐποίησεν οὕτως ἕκαστον προθύμως ταῦτα πράττειν ὥσπερ
 ἂν τις τὸν ὑπὲρ αὐτοῦ ἀποθανούμενον προθύμως μαστεύοι.
 ἔταξε δὲ καὶ πόλεις ἐξ ὧν δέοι τοὺς ἰππέας παρασκευάζειν,
 25 νομίζων ἐκ τῶν ἵπποτρόφων πόλεων εὐθὺς καὶ φρονηματίας
 μάλιστα ἂν ἐπὶ τῇ ἰππικῇ γενέσθαι. καὶ τοῦτ' οὖν ἀγαστῶς
 ἔδοξε πράξαι, ὅτι κατεσκευάστο τὸ ἰππικὸν αὐτῷ καὶ εὐθὺς
 ἐρρωμένον ἦν καὶ ἐνεργόν. ἐπειδὴ δὲ ἕαρ ὑπέφαινε, συν- 25
 ἤγαγε πᾶν τὸ στράτευμα εἰς Ἔφεσον· ἀσκῆσαι δὲ [καὶ] αὐτὸ

4 μεταστρατοπεδεύοιτο M 6 πόλλ' οὐκ Thalheim, sed ἐπώλουν
 conatum significat 14 post τειχέων add. πολλά Reiske 18 αὐτόν
 om. Hell. 20 παρέχοι τὸ M ἵππον Hell. Marc. 368 et Plut.
 Ages. 9: ἰππικὸν codd. et Hell. cet. 22-23 ταῦτα . . . προθύμως om.
 B M 29 δ' Hell.: δὲ καὶ a: καὶ A M

βουλόμενος ἄθλα προὔθηκε καὶ ταῖς ἰππικαῖς τάξεσιν, ἣτις
 κράτιστα [ἂν] ἰππεύοι, καὶ ταῖς ὀπλιτικαῖς, ἣτις [ἂν] ἄριστα
 σωμάτων ἔχοι· καὶ πελτασταῖς δὲ καὶ τοξόταις ἄθλα προὔ-
 θηκεν, οἵτινες κράτιστοι τὰ προσήκοντα ἔργα φαίνονται.
 ἐκ τούτου δὲ παρῆν ὄραν τὰ μὲν γυμνάσια μεστὰ [τῶν] 5
 ἀνδρῶν γυμναζομένων, τὸν δὲ ἰππόδρομον ἰππέων ἰππαζο-
 μένων, τοὺς δὲ ἀκοντιστὰς καὶ τοὺς τοξότας ἐπὶ στόχου
 26 ἰέντας. ἀξίαν δὲ καὶ ὅλην τὴν πόλιν ἐν ἧ ἦν θέας ἐποίησεν.
 ἧ τε γὰρ ἀγορὰ μεστή ἦν παντοδαπῶν καὶ ὄπλων καὶ ἵππων
 ὠνίων, οἳ τε χαλκοτύποι καὶ οἱ τέκτονες καὶ οἱ σιδηρεῖς καὶ 10
 σκυτεῖς καὶ γραφεῖς πάντες πολεμικὰ ὄπλα κατεσκευάζον·
 ὥστε τὴν πόλιν ὄντως ἂν ἠγήσω πολέμου ἐργαστήριον
 27 εἶναι. ἐπερρώσθη δ' ἂν τις κἀκεῖνο ἰδὼν, Ἀγησίλαον μὲν
 πρῶτον, ἔπειτα δὲ καὶ τοὺς ἄλλους στρατιώτας ἐστεφανω-
 μένους τε ὅπου ἀπὸ τῶν γυμνασίων ἴοιεν, καὶ ἀνατιθέντας 15
 τοὺς στεφάνους τῇ Ἀρτέμιδι. ὅπου γὰρ ἄνδρες θεοὺς μὲν
 σέβοιεν, πολεμικὰ δὲ ἀσκοῖεν, πειθαρχίαν δὲ μελετῶεν, πῶς
 οὐκ εἰκὸς ἐνταῦθα πάντα μεστὰ ἐλπίδων ἀγαθῶν εἶναι;
 28 ἠγούμενος δὲ καὶ τὸ καταφρονεῖν τῶν πολεμίων ῥώμην τινὰ
 ἐμβαλεῖν πρὸς τὸ μάχεσθαι, προεῖπε τοῖς κήρυξι τοὺς ὑπὸ 20
 τῶν ληστῶν ἀλισκομένους βαρβάρους γυμνοὺς πωλεῖν.
 ὄρωντες οὖν οἱ στρατιῶται λευκοὺς μὲν διὰ τὸ μηδέποτε
 ἐκδύεσθαι, πῖονας δὲ καὶ ἀπόνους διὰ τὸ ἀεὶ ἐπ' ὄχημάτων
 εἶναι, ἐνόμισαν μηδὲν διοίσειν τὸν πόλεμον ἢ εἰ γυναιξὶ
 δέοι μάχεσθαι. προεῖπε δὲ καὶ τοῦτο τοῖς στρατιώταις, ὡς 25
 εὐθὺς ἠγήσοιτο τὴν συντομωτάτην ἐπὶ τὰ κράτιστα τῆς

1 ἄθλα τὲ M 1 et 2 ἣτις *Hell.* codd. (praeter B) et Aristid. 7. 2 :
 εἴτις codd. 2 κράτιστος M prius ἂν om. *Hell.* et Aristid. l. c.
 post. ἂν om. *Hell.* (habet Aristid.) 4 πρὸς τὰ *Hell.* 5 πάντα
 μεστὰ *Hell.* τῶν ἀνδρῶν] ἀνδρῶν τῶν *Hell.* : τῶν om. Aristid.
 13. 5 loc. negligenter citans 6 ἰππέων codd. et Aristid. :
 τῶν *Hell.* 7 στοίχων codd. : corr. Wytttenbach (cf. μελετῶντας
Hell.) 8 ἰόντας M 9 παντοδαπή ἦν μεστή καὶ M : ἦν μεστή
Hell. 11 γναφεῖς A : κναφεῖς M : corr. Leoncl. (cf. ζωγράφοι *Hell.*)
 12 ἂν om. M 13 κἀκεῖνα M 16 ὁπότε Nitsche 17 σέβοιντο
Hell. πειθαρχεῖν *Hell.* 20 ἐμβάλλειν *Hell.* 24 ἰέναι Richards
 οὐδὲν *Hell.*

χώρας, ὅπως αὐτόθεν αὐτῷ τὰ σώματα καὶ τὴν γνώμην
 παρασκευάζοιτο ὡς ἀγωνιούμενοι. ὁ μέντοι Τισσαφέρνης 29
 ταῦτα μὲν ἐνόμισε λέγειν αὐτὸν πάλιν βουλόμενον ἐξαπα-
 τῆσαι, εἰς Καρίαν δὲ νῦν τῷ ὄντι ἐμβαλεῖν. τό τε οὖν
 5 πεζὸν καθάπερ τὸ πρόσθεν εἰς Καρίαν διεβίβασε καὶ τὸ
 ἵππικὸν εἰς τὸ Μαιάνδρου πεδῖον κατέστησεν. ὁ δὲ Ἄγη-
 σίλαος οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ὥσπερ προεῖπεν εὐθὺς (εἰς) τὸν
 Σαρδιανὸν τόπον ἐχώρησε, καὶ τρεῖς μὲν ἡμέρας δι' ἐρημίας
 πολεμίων πορευόμενος πολλὰ τὰ ἐπιτήδεια τῇ στρατιᾷ παρ-
 10 εἶχε· τῇ δὲ τετάρτῃ ἡμέρᾳ ἦκον οἱ τῶν πολεμίων ἵππεῖς.
 καὶ τῷ μὲν ἄρχοντι τῶν σκευοφόρων εἶπεν ὁ ἡγεμὼν δια- 30
 βάντι τὸν Πακτωλὸν ποταμὸν στρατοπεδεύεσθαι· αὐτοὶ δὲ
 κατιδόντες τοὺς τῶν Ἑλλήνων ἀκολουθοὺς ἐσπαρμένους
 καθ' ἀρπαγὴν πολλοὺς αὐτῶν ἀπέκτειναν. αἰσθόμενος δὲ
 15 ὁ Ἄγησίλαος βοηθεῖν ἐκέλευσε τοὺς ἵππέας. οἱ δ' αὖ
 Πέρσαι ὡς εἶδον τὴν βοήθειαν, ἠθροίσθησαν καὶ ἀντιπαρε-
 τάξαντο παμπληθέσι τῶν ἵππέων τάξεσιν. ἔνθα δὴ ὁ Ἄγη- 31
 σίλαος γινώσκων ὅτι τοῖς μὲν πολεμίοις οὐπω παρείη τὸ
 πεζόν, αὐτῷ δὲ οὐδὲν ἀπείη τῶν παρεσκευασμένων, καιρὸν
 20 ἠγήσατο μάχην συνάψαι, εἰ δύναίτο. σφαγιασάμενος οὖν
 τὴν μὲν φάλαγγα εὐθὺς ἤγεεν ἐπὶ τοὺς ἀντιτεταγμένους
 ἵππέας, ἐκ δὲ τῶν ὀπλιτῶν ἐκέλευσε τὰ δέκα ἀφ' ἧβης θεῖν
 ὁμόσε αὐτοῖς, τοῖς δὲ πελτασταῖς εἶπε δρόμῳ ὑψηγείσθαι·
 παρήγγειλε δὲ καὶ τοῖς ἵππεῦσιν ἐμβάλλειν, ὡς αὐτοῦ τε
 25 καὶ παντὸς τοῦ στρατεύματος ἐπομένου. τοὺς μὲν δὴ ἵππέας 32
 ἐδέξαντο οἱ ἀγαθοὶ τῶν Περσῶν· ἐπειδὴ δὲ ἅμα πάντα τὰ
 δεινὰ παρῆν ἐπ' αὐτούς, ἐνέκλιναν, καὶ οἱ μὲν αὐτῶν εὐθὺς
 ἐν τῷ ποταμῷ ἔπεσον, οἱ δὲ ἄλλοι ἔφευγον. οἱ δὲ Ἕλληνες

4 ἐμβάλλειν *Hell.* 7 εἰς ex *Hell.* add. *Stephanus* 10 ἡμέρα
 om. *Hell.* 11 ὁ ἡγεμὼν om. *Hell.* 13 ἐσπαρμένους *A et Hell.*
F : ἐπηρμένους *a* : ex *Hell.* corr. *Hutchinson* 18 παρήει *A* 22 τὰ
 δέκα ex *Hell.* corr. *Leoncl. et Schneider* : τινὰς codd. 23 αὐτοῖς
 ex *Hell.* *Zeune* : αὐτῶι *A* : αὐτῷ *M* 24 ἐμβάλλειν ex *Hell.* *Zeune* :
 ἐμβαλεῖν codd. 27 ἐπ' αὐτούς om. *Hell.*

ἐπόμενοι αἰροῦσι καὶ τὸ στρατόπεδον αὐτῶν. καὶ οἱ μὲν
 πελτασταὶ ὥσπερ εἰκὸς ἐφ' ἄρπαγὴν ἐτρέποντο· ὁ δὲ
 Ἄγησίλαος ἔχων κύκλω πάντα καὶ φίλια καὶ πολέμια περιε-
 33 στρατοπεδεύσατο. ὡς δ' ἤκουσε τοὺς πολεμίους ταραττεσθαι
 διὰ τὸ αἰτιᾶσθαι ἀλλήλους τοῦ γεγενημένου, εὐθὺς ἤγεν ἐπὶ 5
 Σάρδεις. κακεῖ ἅμα μὲν ἔκαιε καὶ ἐπόρθει τὰ περὶ τὸ ἄστυ,
 ἅμα δὲ καὶ κηρύγματι ἐδήλου τοὺς μὲν ἐλευθερίας δεομένους
 ὡς πρὸς σύμμαχον αὐτὸν παρεῖναι· εἰ δέ τινες τὴν Ἀσίαν
 ἑαυτῶν ποιοῦνται, πρὸς τοὺς ἐλευθεροῦντας διακρινουμένους
 34 ἐν ὄπλοις παρεῖναι. ἐπεὶ μέντοι οὐδεὶς ἀντεξήει, ἀδεῶς δὲ 10
 τὸ ἀπὸ τούτου ἐστρατεύετο, τοὺς μὲν πρόσθεν προσκυνεῖν
 Ἑλληνας ἀναγκαζομένους ὀρῶν τιμωμένους ὑφ' ὧν ὑβρί-
 ζοντο, τοὺς δὲ ἀξιοῦντας καὶ τὰς τῶν θεῶν τιμὰς καρποῦσθαι,
 τούτους ποιήσας μηδ' ἀντιβλέπειν τοῖς Ἑλλησι δύνασθαι,
 καὶ τὴν μὲν τῶν φίλων χώραν ἀδήωτον παρέχων, τὴν δὲ 15
 τῶν πολεμίων οὕτω καρπούμενος ὥστε ἐν δυοῖν ἐτοῖν πλέον
 τῶν ἑκατὸν ταλάντων τῷ θεῷ ἐν Δελφοῖς δεκάτην ἀποθῦσαι.
 35 ὁ μὲντοι Περσῶν βασιλεύς, νομίσας Τισσαφέρην αἴτιον
 εἶναι τοῦ κακῶς φέρεσθαι τὰ ἑαυτοῦ, Τιθραύστην κατα-
 πέμψας ἀπέτεμεν αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν. μετὰ δὲ τοῦτο τὰ 20
 μὲν τῶν βαρβάρων ἔτι ἀθυμότερα ἐγένετο, τὰ δὲ Ἀγησιλάου
 πολὺ ἐρρωμενέστερα. ἀπὸ πάντων γὰρ τῶν ἐθνῶν ἐπρε-
 σβεύοντο περὶ φιλίας, πολλοὶ δὲ καὶ ἀφίσταντο πρὸς αὐτόν,
 ὀρεγόμενοι τῆς ἐλευθερίας, ὥστε οὐκέτι Ἑλλήνων μόνον
 ἀλλὰ καὶ βαρβάρων πολλῶν ἡγεμῶν ἦν ὁ Ἀγησίλαος. 25
 36 ἀξιόν γε μὴν καὶ ἐντεῦθεν ὑπερβαλλόντως ἄγασθαι αὐτοῦ,
 ὅστις ἄρχων μὲν παμπόλλων ἐν τῇ ἡπείρῳ πόλεων, ἄρχων
 δὲ καὶ νήσων, ἐπεὶ καὶ τὸ ναυτικὸν προσῆψεν αὐτῷ ἢ πόλις,
 αὐξανόμενος δὲ καὶ εὐκλεία καὶ δυνάμει, παρὸν δ' αὐτῷ
 πολλοῖς καὶ ἀγαθοῖς χρῆσθαι ὅ τι ἐβούλετο, πρὸς δὲ τούτοις 30

2 eis et ἐτράποντο *Hell.* 3 ἔχων om. *Hell.* 9 τῷ ἐλευθεροῦντας
 (ἐλευθεροῦν, τοὺς a) διακρινόμενος A: τῷ ἐλευθεροῦν τοὺς M: corr.
 Reiske et Schneider 12 Ἑλληνας del. Naber 20 ἀποτέμνει
Hell.: ἀποκόπτει *Aristid.* 13. 25

τὸ μέγιστον, ἐπινοῶν καὶ ἐλπίζων καταλύσειν τὴν ἐπὶ τὴν
 Ἑλλάδα στρατεύσασαν πρότερον ἀρχήν, ὅμως ὑπ' οὐδενὸς
 τούτων ἐκρατήθη, ἀλλ' ἐπειδὴ ἦλθεν αὐτῷ ἀπὸ τῶν οἴκοι
 τελῶν βοηθεῖν τῇ πατρίδι, ἐπείθετο τῇ πόλει οὐδὲν δια-
 5 φερόντως ἢ εἰ ἐν τῷ ἐφορείῳ ἔτυχεν ἔστηκώς μόνος παρὰ
 τοὺς πέντε, μάλα ἔνδηλον ποιῶν ὡς οὔτε ἂν πᾶσαν τὴν
 γῆν δέξαιτο ἀντὶ τῆς πατρίδος οὔτε τοὺς ἐπικτήτους ἀντὶ
 τῶν ἀρχαίων φίλων οὔτε αἰσχροὶ καὶ ἀκίνδυνα κέρδη μᾶλλον
 ἢ μετὰ κινδύνων τὰ καλὰ καὶ δίκαια. ὅσον γε μὴν χρόνον 37
 10 ἐπὶ τῇ ἀρχῇ ἔμεινε πῶς οὐκ ἀξιεπαίνου βασιλέως καὶ τοῦτ'
 ἔργον ἐπεδείξατο, ὅστις παραλαβὼν πάσας πόλεις ἐφ' ἃς
 ἀρξῶν ἐξέπλευσε στασιαζούσας διὰ τὸ τὰς πολιτείας κινη-
 θῆναι, ἐπεὶ Ἀθηναῖοι τῆς ἀρχῆς ἔληξαν, ἐποίησεν ὥστ'
 ἀνευ φυγῆς καὶ θανάτων ἕως αὐτὸς παρῆν ὁμονόως πολι-
 15 τενομένας καὶ εὐδαίμονας τὰς πόλεις διατελέσαι; τοιγαροῦν 38
 οἱ ἐν τῇ Ἀσίᾳ Ἕλληνες οὐχ ὡς ἄρχοντος μόνου ἀλλὰ καὶ
 ὡς πατρὸς καὶ ἐταίρου ἀπιόντος αὐτοῦ ἐλυποῦντο. καὶ τέλος
 ἐδήλωσαν ὅτι οὐ πλαστὴν τὴν φιλίαν παρείχοντο. ἐθε-
 λούσιοι γοῦν αὐτῷ συνεβοήθησαν τῇ Λακεδαίμονι, καὶ ταῦτα
 20 εἰδότες ὅτι οὐ χείροσιν ἑαυτῶν δεήσοι μάχεσθαι. τῶν μὲν
 δὴ ἐν τῇ Ἀσίᾳ πράξεων τοῦτο τέλος ἐγένετο.

Διαβὰς δὲ τὸν Ἑλλήσποντον ἐπορεύετο διὰ τῶν αὐτῶν **II**
 ἔθνων ὧν περὶ τὴν Πέρσης τῷ παμπληθεῖ στόλῳ· καὶ ἦν
 ἐνιαυσίαν ὁδὸν ὁ βάρβαρος ἐποίησατο, ταύτην μείον ἢ ἐν
 25 μηνὶ καθήνυσεν ὁ Ἀγησίλαος. οὐ γὰρ ὡς ὑστερήσειε τῆς
 πατρίδος προεθυμείτο. ἐπεὶ δὲ ἐξαμείψας Μακεδονίαν εἰς **2**
 Θετταλίαν ἀφίκετο, Λαρισαῖοι μὲν καὶ Κρανώνιοι καὶ Σκο-
 τουσαῖοι καὶ Φαρσάλιοι σύμμαχοι ὄντες Βοιωτοῖς, καὶ πάντες

2 στρατεύσασαν m : στρατεύουσαν codd. 5 φορείῳ codd. : corr.
 Philadelphus : comitio Nep. Ages. 4 10 τῆς ἀρχῆς M 13 οἱ
 ἀθηναῖοι M 14 ἕως ἂν A 20 δεήσει M 24 ταύτη A :
 ταύτη B 25 καθήνυσεν codd. 25-26 τῇ πατρίδι cit. Thalheim
 27 ἀφίκετο Hell. IV. iii. 3 et b : ὑφίκετο codd. κρανώνιοι, καρνώνιοι
 codd. : corr. Dind. σκοτουσσαῖοι Hell. et Pausan. : utrumque
 agnoscit Herodian 28 ὄντες om. Hell.

δὲ Θετταλοὶ πλὴν ὅσοι αὐτῶν φυγάδες τότε ὄντες ἐτύγχανον,
 ἑκακούργουν αὐτὸν ἐφεπόμενοι. ὁ δὲ τέως μὲν ἦγεν ἐν παι-
 σίῳ τὸ στράτευμα, τοὺς ἡμίσεις μὲν ἔμπροσθεν, τοὺς ἡμίσεις
 δὲ ἐπ' οὐρᾷ ἔχων τῶν ἰππέων· ἐπεὶ δ' ἐκώλυον τῆς πορείας
 αὐτὸν οἱ Θετταλοὶ ἐπιτιθέμενοι τοῖς ὄπισθεν, παραπέμπει ἐπ' 5
 οὐρὰν καὶ τὸ ἀπὸ τοῦ προηγουμένου στρατεύματος ἰππικὸν
 3 πλὴν τῶν περὶ ἑαυτόν. ὡς δὲ παρετάξαντο ἀλλήλοις, οἱ μὲν
 Θετταλοί, νομίσαντες οὐκ ἐν καλῷ εἶναι πρὸς τοὺς ὀπίστας
 ἵππομαχεῖν, στρέψαντες βάδην ἀπεχώρουν· οἱ δὲ μάλα
 σωφρόνως ἐφείποντο. γνοὺς δὲ ὁ Ἀγησίλαος ἅ ἐκάτεροι 10
 ἡμάρτανον παραπέμπει τοὺς ἀμφ' αὐτὸν μάλ' εὐρώστους
 ἰππέας, καὶ κελεύει τοῖς τε ἄλλοις παραγγέλλειν καὶ αὐτοὺς
 διώκειν κατὰ κράτος καὶ μηκέτι δοῦναι αὐτοῖς ἀναστροφὴν.
 οἱ δὲ Θετταλοὶ ὡς εἶδον παρὰ δόξαν ἐλαύνοντας, οἱ μὲν
 αὐτῶν οὐδ' ἀνέστρεψαν, οἱ δὲ καὶ ἀναστρέφειν πειρώμενοι 15
 4 πλαγίους ἔχοντες τοὺς ἵππους ἠλίσκοντο. Πολύχαρμος
 μέντοι ὁ Φαρσάλιος ἱππαρχῶν ἀνέστρεψέ τε καὶ μαχόμενος
 σὺν τοῖς ἀμφ' αὐτὸν ἀποθνήσκει. ὡς δὲ τοῦτο ἐγένετο, φυγὴ
 γίγνεται ἐξαισία· ὥσθ' οἱ μὲν ἀπέθνησκον αὐτῶν, οἱ δὲ καὶ
 ζῶντες ἠλίσκοντο. ἔστησαν δ' οὖν οὐ πρόσθεν πρὶν ἢ ἐπὶ τῷ 20
 5 ὄρει τῷ Ναρθακίῳ ἐγένοντο. καὶ τότε μὲν δὴ ὁ Ἀγησίλαος
 τρόπαιόν τε ἐστήσατο μεταξὺ Πραντὸς καὶ Ναρθακίου· καὶ
 αὐτοῦ κατέμεινε, μάλα ἠδόμενος τῷ ἔργῳ, ὅτι τοὺς μέγιστον
 φρουοῦντας ἐφ' ἰππικῇ ἐνευικήκει σὺν ᾧ αὐτὸς ἐμηχανήσατο
 ἰππικῷ. τῇ δ' ὑστεραία ὑπερβάλλων τὰ Ἀχαικὰ τῆς Φθίας 25
 ὄρη τὴν λοιπὴν [ἤδη] πᾶσαν διὰ φιλίας ἐπορεύθη εἰς τὰ Βοιω-
 6 τῶν ὄρια. ἐνταῦθα δὴ ἀντιτεταγμένους εὐρῶν Θηβαίους,

2 αὐτὸν ex *Hell.* Richards : οὔτοι codd. 4 οὐρᾷ ex *Hell.*
 Richards : οὐρὰν codd. 5 αὐτὸν om. *Hell.* 6-7 ἰππικὸν
 πλὴν ex *Hell.* Dind. : καὶ codd. 7 αὐτόν M et *Hell.* 8 κακῷ A
 9 στρέψαντες ex *Hell.* Leoncl. : τρέψαντες codd. 9-10 μάλα σωφρόνως
 ex *Hell.* Weiske : μαλ' ἀφρόνως codd. 11 αὐτὸν M 18 αὐτὸν
 M 20 ἢ om. *Hell.* 21 Ναρθακίῳ *Hell.* et Plut. *Ag.* 16, *Ap.* Lac.
 211. 46 : τῶν ἀνθρακίων A (τῷ ναρθηκίῳ B γρ.) : τῶν ἀνθρακίων M
 22 ναρθηκίου codd. 25 ὑπερβάλλων codd. et *Hell.* et Aristid.
 13. 26 : ὑπερβαλῶν Hirschig 26 ἤδη om. *Hell.* et Aristid.

Ἀθηναίους, (Ἀργείους), Κορινθίους, Αἰνιᾶνας, Εὐβοέας καὶ
 Λοκρούς ἀμφοτέρους, οὐδὲν ἐμέλλησεν, ἀλλ' ἐκ τοῦ φανεροῦ
 ἀντιπαρέτατε, Λακεδαιμονίων μὲν ἔχων μόραν καὶ ἡμισυ,
 τῶν δ' αὐτόθεν συμμαχῶν Φωκέας καὶ Ὀρχομενίους μόνους,
 5 τό τ' ἄλλο στράτευμα ὅπερ ἠγάγετο αὐτός. καὶ οὐ τοῦτο 7
 λέξων ἔρχομαι, ὡς πολὺ μὲν ἐλάττους πολὺ δὲ χείρους ἔχων
 ὁμῶς συνέβαλεν· εἰ γὰρ ταῦτα λέγοιμι, Ἀγησίλαόν τ' ἂν μοι
 δοκῶ ἄφρονα ἀποφαίνειν καὶ ἐμαντὸν μωρόν, εἰ ἐπαινοίην
 τὸν περὶ τῶν μεγίστων εἰκῇ κινδυνεύοντα· ἀλλὰ μᾶλλον τὰδ'
 10 αὐτοῦ ἄγαμαι, ὅτι πλήθός τε οὐδὲν μείον ἢ τὸ τῶν πολεμίων
 παρεσκευάσατο, ὥπλισέν τε οὕτως ὡς ἅπαντα μὲν χαλκόν,
 ἅπαντα δὲ φοινικᾷ φαίνεσθαι· ἐπεμελήθη δ' ὅπως οἱ στρα- 8
 τιῶται τοὺς πόνους δυνήσοιντο ὑποφέρειν· ἐνέπλησε δὲ καὶ
 φρονήματος τὰς ψυχὰς αὐτῶν, ὡς ἱκανοὶ εἶεν πρὸς οὔστινας
 15 δέοι μάχεσθαι· ἔτι δὲ φιλονικίαν ἐνέβαλε πρὸς ἀλλήλους
 τοῖς μετ' αὐτοῦ ὅπως ἕκαστοι αὐτῶν ἄριστοι φαίνουτο.
 ἐλπίδων γε μὴν πάντας ἐνέπλησεν ὡς πᾶσι πολλὰ κάγαθὰ
 ἔσοιτο, εἰ ἄνδρες ἀγαθοὶ γίγνοιτο, νομίζων ἐκ τῶν τοιούτων
 ἀνθρώπους προθυμότατα τοῖς πολεμίοις μάχεσθαι. καὶ μέντοι 9
 20 οὐκ ἐψεύσθη. διηγήσομαι δὲ καὶ τὴν μάχην· καὶ γὰρ ἐγένετο
 οἷα περ οὐκ ἄλλη τῶν ἐφ' ἡμῶν. συνῆσαν μὲν γὰρ εἰς τὸ κατὰ
 Κορώνειαν πεδίον οἱ μὲν σὺν Ἀγησιλάῳ ἀπὸ τοῦ Κηφισοῦ,
 οἱ δὲ σὺν τοῖς Θηβαίοις ἀπὸ τοῦ Ἑλικῶνος. ἐώρων δὲ τὰς
 τε φάλαγγας ἀλλήλων μάλα ἰσοπάλους, σχεδὸν δὲ καὶ οἱ
 25 ἵππεῖς ἦσαν ἑκατέρων ἰσοπληθεῖς. εἶχε δὲ [ὁ] Ἀγησίλαος
 μὲν τὸ δεξιὸν τοῦ μεθ' ἑαυτοῦ, Ὀρχομένιοι δὲ ἔσχατοι ἦσαν
 αὐτῷ τοῦ εὐωνύμου. οἱ δ' αὖ Θηβαῖοι αὐτοὶ μὲν δεξιοὶ ἦσαν,

1 Ἀργείους ex *Hell.* add. Zeune: habent *Laur.* 55. 22 in mg.,
Paris. 1642, et *Aristid.* 13. 15 αἰνιᾶνας A pr. M, sed *Αἰνιᾶνες* Steph.
 Byzant., Pausan., Herodian 3 μόρον codd.: corr. *Marc.* 369
 5 τὸ δ' codd.: corr. Leoncl. 12 φοινικίδα cit. Schneider, φοινικίδας
 Richards (φοίνικα *Aristid.* 13. 16) 15 ἐνέβαλλε A pr. 19 ἀνθρώ-
 πων codd.: corr. Weiske 21 οὐκ] lac. in M et δὴ s. v. τῶν
 γ' *Hell.* 24 ἰσομάλους codd.: corr. Hutchinson: ἰσομάχους
 Leoncl.: ἰσωμάλους Sturz 25 δ' Ἀγησίλαος μὲν δεξιὸν τὸ μετ'
 αὐτοῦ *Hell.* ὁ del. Reiske

- 10 Ἄργεῖοι δ' αὐτοῖς τὸ εὐώνυμον εἶχον. συνιόντων δὲ τέως
 μὲν σιγὴ πολλὴ ἦν ἀπ' ἀμφοτέρων· ἠνίκα δὲ ἀπεῖχον ἀλ-
 λήλων ὅσον στάδιον, ἀλαλάξαντες οἱ Θηβαῖοι δρόμῳ ὁμόσε
 ἐφέροντο. ὡς δὲ τριῶν ἔτι πλέθρων ἐν μέσῳ ὄντων αὐτ-
 ἐξέδραμον ἀπὸ τῆς Ἀγησιλάου φάλαγγος ὧν Ἡριπίδας 5
 11 ἐξενάγει (ἦσαν δ' οὗτοι τῶν τε ἐξ οἴκου αὐτῷ συστρατευσα-
 μένων καὶ τῶν Κυρείων τινές), καὶ Ἴωνες δὲ καὶ Αἰολεῖς καὶ
 Ἑλλησπόντιοι ἐχόμενοι. καὶ πάντες οὗτοι τῶν συνεκδρα-
 μόντων τε ἐγένοντο καὶ εἰς δόρυ ἀφικόμενοι ἐτρέψαντο τὸ
 καθ' ἑαυτούς. Ἄργεῖοι μέντοι οὐκ ἐδέξαντο τοὺς ἀμφ' Ἀγη- 10
 σίλαον, ἀλλ' ἔφυγον ἐπὶ τὸν Ἑλικῶνα. κἀνταῦθα οἱ μὲν
 τινες τῶν ξένων ἐστεφάνουν ἤδη τὸν Ἀγησίλαον, ἀγγέλλει
 δέ τις αὐτῷ ὅτι Θηβαῖοι τοὺς Ὀρχομενίους διακόψαντες
 ἐν τοῖς σκευοφόροις εἰσί. καὶ ὁ μὲν εὐθὺς ἐξελίξας τὴν
 φάλαγγα ἦγεν ἐπ' αὐτούς· οἱ δ' αὖ Θηβαῖοι ὡς εἶδον τοὺς 15
 συμμάχους πρὸς τῷ Ἑλικῶνι πεφευγότας, διαπεσεῖν βουλό-
 12 μνοι πρὸς τοὺς ἑαυτῶν ἐχώρου ἐρρωμένως. ἐνταῦθα δὴ
 Ἀγησίλαον ἀνδρείου μὲν ἕξεστιν εἰπεῖν ἀναμφιλόγως, οὐ
 μέντοι εἴλετό γε τὰ ἀσφαλέστατα· ἐξὸν γὰρ αὐτῷ παρέντι
 τοὺς διαπίπτοντας ἐπομένῳ χειροῦσθαι τοὺς ὀπισθεν οὐκ 20
 ἐποίησε τοῦτο, ἀλλ' ἀντιμέτωπος συνέρραξε τοῖς Θηβαίοις.
 καὶ συμβαλόντες τὰς ἀσπίδας ἐωθοῦντο, ἐμάχοντο, ἀπέ-
 κτεινον, ἀπέθνησκον. καὶ κραυγὴ μὲν οὐδεμία παρήν, οὐ
 μὴν οὐδὲ σιγὴ, φωνὴ δέ τις ἦν τοιαύτη οἷαν ὀργή τε καὶ
 μάχη παράσχοιτ' ἄν. τέλος δὲ τῶν Θηβαίων οἱ μὲν 25
 διαπίπτουσι πρὸς τὸν Ἑλικῶνα, πολλοὶ δ' ἀποχωροῦντες
 13 ἀπέθανον. ἐπειδὴ δὲ ἡ μὲν νίκη σὺν Ἀγησιλάῳ ἐγένετο,
 τετρωμένος δ' αὐτὸς προσηνέχθη πρὸς τὴν φάλαγγα, προσ-
 ἐλάσαντές τινες τῶν ἱππέων λέγουσιν αὐτῷ ὅτι τῶν πολε-

5 ἠριπίδας codd. 6 οὔτοι] αὐτοὶ codd. : corr. Dind. 7 κυριείων
 M 9 ἐγίνοντο codd. : ex *Hell.* corr. Weiske ἔτρεψαν *Hell.*
 10 μέντοι ex *Hell.* Weiske: μὲν codd. 16 τῷ om. *Hell.*
 17 ante ἐχώρου add. συσπειραθέντες *Hell.* 19 παρόντι M:
 παρεῶντι m 22 συμβάλλοντες M τὰς om. M ἀσπίδας *Hell.* et
de Sublim. 19 : om. codd. cum lac. (φάλαγγας det.)

μίων ὀγδοήκοντα σὺν τοῖς ὄπλοις ὑπὸ τῷ ναῶ εἰσι, καὶ ἡρώ-
 των τί χρῆ ποιεῖν. ὁ δὲ καίπερ πολλὰ τραύματα ἔχων πάν-
 τοσε καὶ παντοίοις ὄπλοις ὅμως οὐκ ἐπελάθετο τοῦ θείου,
 ἀλλ' ἔαν τε ἀπιέναι ὅποι βούλονται ἐκέλευε καὶ ἀδικεῖν οὐκ
 5 εἶα, καὶ προπέμψαι ἐπέταξε τοὺς ἀμφ' αὐτὸν ἱππεῖς ἔστε ἐν
 τῷ ἀσφαλεῖ ἐγένοντο. ἐπεὶ γε μὴν ἔληξεν ἡ μάχη, παρῆν 14
 δὴ θεάσασθαι ἔνθα συνέπεσον ἀλλήλοις τὴν μὲν γῆν αἵματι
 πεφυρμένην, νεκροὺς δὲ κειμένους φιλίους καὶ πολεμίους
 μετ' ἀλλήλων, ἀσπίδας δὲ διατεθρυμμένας, δόρατα συν-
 10 τεθραυσμένα, ἐγχειρίδια γυμνὰ κολεῶν, τὰ μὲν χαμαί, τὰ
 δ' ἐν σώματι, τὰ δ' ἔτι μετὰ χεῖρας. τότε μὲν οὖν (καὶ 15
 γὰρ ἦν ἡδὴ ὀψέ) συνελκύσαντες τοὺς τῶν πολεμίων νεκροὺς
 εἴσω φάλαγγος ἐδειπνοποιήσαντο καὶ ἐκοιμήθησαν· πρῶ
 δὲ Γύλιον τὸν πολέμαρχον παρατάξαι τε ἐκέλευσε τὸ
 15 στράτευμα καὶ τρόπαιον ἴστασθαι καὶ στεφανοῦσθαι πάντας
 τῷ θεῷ καὶ τοὺς ἀυλητὰς πάντας αὐλεῖν. καὶ οἱ μὲν ταῦτ' 16
 ἐποιοῦν· οἱ δὲ Θηβαῖοι ἔπεμψαν κήρυκα, ὑποσπόνδους τοὺς
 νεκροὺς αἰτοῦντες θάψαι. καὶ οὕτως δὴ αἶ τε σπονδαὶ
 γίνονται καὶ ὁ Ἄγησίλαος οἴκαδε ἀπεχώρει, ἐλόμενος
 20 ἀντὶ τοῦ μέγιστος εἶναι ἐν τῇ Ἀσίᾳ οἴκοι τὰ νόμιμα μὲν
 ἄρχειν, τὰ νόμιμα δὲ ἄρχεσθαι.

Ἐκ δὲ τούτου κατανοήσας τοὺς Ἀργείους τὰ μὲν οἴκοι 17
 καρπουμένους, Κόρινθον δὲ προσειληφότας, ἡδομένους δὲ
 τῷ πολέμῳ, στρατεύει ἐπ' αὐτούς· καὶ δηώσας πᾶσαν
 25 αὐτῶν τὴν χώραν εὐθὺς ἐκεῖθεν ὑπερβαλὼν κατὰ τὰ στενὰ
 εἰς Κόρινθον αἰρεῖ τὰ ἐπὶ τὸ Λέχαιον τείνοντα τείχη· καὶ
 ἀναπετάσας τῆς Πελοποννήσου τὰς πύλας οὕτως οἴκαδε
 ἀπελθὼν εἰς τὰ Ὑακίνθια ὅπου ἐτάχθη ὑπὸ τοῦ χοροποιοῦ

1 νεῶ *Hell.* 6 γένοιτο *Weiske* 10 κολεῶν *M*
 11 σώμασι *Eustath. ad Il. x. 298* 12 τῶν πολεμίων *del. Schneider* :
 τῶν ἀπολομένων *Iacobs*; *sed cf. l. 17* 14 γύλιον *Hell.* : γύλον *ex*
 γύλον *A* : γύλον *M* 17 κήρυκας *Hell.* 19-21 ἐλόμενος . . .
 ἄρχεσθαι *post c. i. 36 δίκαια transp. Schneider*; *cf. Nep. Ages. 4*
 25 τὰ στενὰ] τέγεαν *Hell.*, *ubi Τενέαν Körppen* 26 λέχεον *codd.*
 28 ὑακίνθια *codd.* : *corr. Philadelphus*

- 18 τὸν παιᾶνα τῷ θεῷ συνεπετέλει. ἐκ τούτου δὲ αἰσθανόμενος
 τοὺς Κορινθίους πάντα μὲν τὰ κτήνη ἐν τῷ Πειραίῳ σφζο-
 μένους, πᾶν δὲ τὸ Πείραιον σπείροντας καὶ καρπουμένους,
 μέγιστον δὲ ἠγησάμενος ὅτι Βοιωτοὶ ταύτη ἐκ Κρεύσιος
 ὀρμώμενοι εὐπετῶς τοῖς Κορινθίοις παρεγίνοντο, στρατεύει 5
 ἐπὶ τὸ Πείραιον. ἰδὼν δὲ ὑπὸ πολλῶν φυλαττόμενον, ὡς
 ἐνδιδομένης τῆς πόλεως ἐξ ἀρίστου μετεστρατοπεδεύσατο
 19 πρὸς τὸ ἄστυ· αἰσθόμενος δὲ ὑπὸ νύκτα βεβοηθηκότας ἐκ
 τοῦ Πειραίου εἰς τὴν πόλιν πασσυδία, ὑποστρέψας ἅμα τῇ
 ἡμέρᾳ αἰρεῖ τὸ Πείραιον, ἔρημον εὐρῶν φυλακῆς, καὶ τὰ τε 10
 ἄλλα τὰ ἐνόητα λαμβάνει καὶ τὰ τείχη ἅ ἐνετετείχιστο.
 20 ταῦτα δὲ ποιήσας οἴκαδε ἀπεχώρησε. μετὰ δὲ ταῦτα προ-
 θύμων ὄντων τῶν Ἀχαιῶν εἰς τὴν συμμαχίαν καὶ δεομένων
 συστρατεύειν αὐτοῖς εἰς Ἀκαρνανίαν . . . καὶ ἐπιθεμένων
 ἐν στενοῖς τῶν Ἀκαρνάνων καταλαβῶν [τοῖς ψιλοῖς] τὰ ὑπὲρ 15
 κεφαλῆς αὐτῶν μάχην συνάπτει καὶ πολλοὺς ἀποκτείνας
 αὐτῶν τρόπαιον ἐστήσατο, καὶ οὐ πρότερον ἔληξε πρὶν
 Ἀχαιοῖς μὲν φίλους ἐποίησεν Ἀκαρνᾶνας καὶ Αἰτωλοὺς καὶ
 21 Ἀργεῖους, ἑαυτῷ δὲ καὶ συμμάχους. ἐπειδὴ δὲ εἰρήνης ἐπι-
 θυμήσαντες οἱ πολέμιοι ἐπρεσβεύοντο, Ἀγησίλαος ἀντεῖπε 20
 τῇ εἰρήνῃ, ἕως τοὺς διὰ Λακεδαιμονίους φυγόντας Κορινθίων
 καὶ Θηβαίων ἠνάγκασε τὰς πόλεις οἴκαδε καταδέξασθαι.
 ὕστερον δ' αὖ καὶ Φλειασίων τοὺς διὰ Λακεδαιμονίους
 φυγόντας κατήγαγεν, αὐτὸς στρατευσάμενος ἐπὶ Φλειοῦντα.
 εἰ δέ τις ἄλλη πῆ ταῦτα μέμφεται, ἀλλ' οὖν φιλειταιρία γε 25
 22 πραχθέντα φανερά ἐστι. καὶ γὰρ ἐπεὶ τοὺς ἐν Θήβαις τῶν

2 et 3 περαίῳ et πέραιον codd. 5 ἐγίνοντο M 7 μετεστρατοπε-
 δεύετο M 9 πασσυδὶ M; cf. *Hell.* IV. iv. 9 et *Inst.* I. iv. 18
 11 ἅ ἐνετετείχιστο Hutchinson; cf. *Hell.* τὸ ἐντετειχισμένον: ἀνε-
 τετείχιστο A: ἀνατετείχιστο M 14 αὐτοὺς codd.: corr. Stephanus
 lacunam indicavi; cf. *Plut. Ages.* 22 διέβαινεν εἰς Ἀκαρνανίαν
 στρατιᾷ μετ' αὐτῶν καὶ πολλὴν μὲν ἠλάσατο λείαν et *Hell.* IV. vi. 1-9
 18 μὲν ἀχαιοῖς codd.: corr. Reuchlin 21 διὰ a: om. A M:
 διὰ τοὺς b in mg. 23 φλιασίων a M λακεδαιμονίους
 b m: λακεδαιμονίων codd. 24 φλιοῦντα M 25 φιλειταιρία
 codd. 26-1 (p. seq.) τῇ λακεδαιμονίᾳ codd.: corr. m

Λακεδαιμονίων κατέκανον οἱ ἐναντίοι, βοηθῶν αὖ τούτοις
 στρατεύει ἐπὶ τὰς Θήβας. εὐρῶν δὲ ἀποτεταφρευμένα καὶ
 ἀπεσταυρωμένα ἅπαντα, ὑπερβὰς τὰς Κυνὸς κεφαλὰς ἐδήου
 τὴν χώραν μέχρι τοῦ ἄστεως, παρέχων καὶ ἐν πεδίῳ καὶ
 5 ἀνὰ τὰ ὄρη μάχεσθαι Θηβαίοις, εἰ βούλοιντο. ἐστράτευσε
 δὲ καὶ τῷ ἐπιόντι ἔτει πάλιν ἐπὶ Θήβας· καὶ ὑπερβὰς τὰ
 κατὰ Σκῶλον σταυρώματα καὶ τάφρους ἐδήωσε τὰ λοιπὰ τῆς
 Βοιωτίας. τὰ μὲν δὴ μέχρι τούτου κοινῇ αὐτός τε καὶ ἡ 23
 πόλις ἠτύχει· ὅσα γε μὴν μετὰ τοῦτο σφάλματα ἐγένοντο
 10 οὐδεὶς ἂν εἶποι ὡς Ἀγησιλάου ἡγουμένου ἐπράχθη. ἐπεὶ
 δ' αὖ τῆς ἐν Λεύκτροις συμφορᾶς γεγενημένης κατακαίνουσι
 τοὺς ἐν Τεγέα φίλους καὶ ξένους αὐτοῦ οἱ ἀντίπαλοι σὺν
 Μαντινεῦσι, συνεστηκότων ἤδη Βοιωτῶν τε πάντων καὶ
 Ἀρκάδων καὶ Ἡλείων, στρατεύει σὺν μόνη (τῇ Λακεδαι-
 15 μονίων δυνάμει), πολλῶν νομιζόντων οὐδ' ἂν ἐξελθεῖν Λακε-
 δαιμονίους πολλοῦ χρόνου ἐκ τῆς αὐτῶν. δηώσας δὲ τὴν
 χώραν τῶν κατακαίνοντων τοὺς φίλους οὕτως αὖ οἴκαδε
 ἀπεχώρησεν. ἀπὸ γε μὴν τούτου ἐπὶ τὴν Λακεδαίμονα 24
 στρατευσαμένων Ἀρκάδων τε πάντων καὶ Ἀργείων καὶ
 20 Ἡλείων καὶ Βοιωτῶν, καὶ σὺν αὐτοῖς Φωκέων καὶ Λοκρῶν
 ἀμφοτέρων καὶ Θετταλῶν καὶ Αἰνιάνων καὶ Ἀκαρνάνων
 καὶ Εὐβοέων, πρὸς δὲ τούτοις ἀφεστηκότων μὲν τῶν δούλων,
 πολλῶν δὲ περιοικίδων πόλεων, καὶ αὐτῶν Σπαρτιατῶν οὐ
 μειόνων ἀπολωλότων ἐν τῇ ἐν Λεύκτροις μάχῃ ἢ λειπομένων,
 25 ὅμως διεφύλαξε τὴν πόλιν, καὶ ταῦτα ἀτείχιστον οὔσαν,
 ὅπου μὲν (τῷ) παντὶ πλεον ἂν εἶχον οἱ πολέμιοι, οὐκ
 ἐξάγων ἐνταῦθα, ὅπου δὲ οἱ πολῖται πλεον ἔξειν ἔμελλον,
 εὐρώστως παρατεταγμένος, νομίζων εἰς μὲν τὸ πλατὺ ἐξιῶν
 πάντοθεν ἂν περιέχεσθαι, ἐν δὲ τοῖς στενοῖς καὶ ὑπερδεξίοις

I κατέκτανον codd. : corr. Reuchlin 3 τὰς] ταῦτα A 4 ἄστεως
 codd. 7 στρατεύματα M 9 εὐτύχει A M 11 αὖ τῆς]
 αὐτοῖς M 14-15 τῇ . . . δυνάμει add. Victorius 16 αὐτῶν M
 21 αἰνιάνων B : αἰνιάνων A (Ha) M 26 τῷ add. Schneider
 πλείον codd.

- 25 τόποις ὑπομένων τῷ παντὶ κρατεῖν ἄν. ἐπεὶ γε μὴν ἀπεχώρησε τὸ στράτευμα, πῶς οὐκ ἂν φαίη τις αὐτὸν εὐγνωμόνως χρῆσθαι ἑαυτῷ; ὡς γὰρ τοῦ στρατεύεσθαι αὐτὸν καὶ πεζῆ καὶ ἐφ' ἵππων ἀπείργεν ἤδη τὸ γήρας, χρημάτων δὲ ἑώρα τὴν πόλιν δεομένην, εἰ μέλλοι σύμμαχόν 5 τινα ἔξειν, ἐπὶ τὸ πορίζειν ταῦτα ἑαυτὸν ἔταξε. καὶ ὅσα μὲν ἐδύνατο οἴκοι μένων ἐμηχανᾶτο, ἃ δὲ καιρὸς ἦν οὐκ ὤκνει μετιέναι, οὐδ' ἠσχύνετο, εἰ μέλλοι τὴν πόλιν ὠφελή-
- 26 σειν, πρεσβευτῆς ἐκπορευόμενος ἀντὶ στρατηγοῦ. ὅμως δὲ καὶ ἐν τῇ πρεσβείᾳ μεγάλου στρατηγοῦ ἔργα διεπράξατο. 10 Αὐτοφραδάτης τε γὰρ πολιορκῶν ἐν Ἀσσω Ἀριοβαρζάνην σύμμαχον ὄντα δείσας Ἀγησίλαον φεύγων ὄχετο. Κότυς δ' αὖ Σηστὸν πολιορκῶν Ἀριοβαρζάνου ἔτι οὔσαν λύσας καὶ οὔτος τὴν πολιορκίαν ἀπηλλάγη. ὥστ' οὐκ ἀλόγως καὶ ἀπὸ τῆς πρεσβείας τρόπαιον τῶν πολεμίων εἰστήκει αὐτῷ. 15 Μαύσωλός γε μὴν κατὰ θάλατταν ἑκατὸν ναυσὶ πολιορκῶν ἀμφοτέρωθεν τὰ χωρία ταῦτα οὐκέτι δείσας ἀλλὰ πεισθεὶς
- 27 ἀπέπλευσεν οἴκαδε. . . . ἄξια θαύματος διεπράξατο. οἳ τε γὰρ εὖ πεπονθέναι νομίζοντες ὑπ' αὐτοῦ καὶ οἱ φεύγοντες αὐτὸν χρήματα ἀμφοτέροι ἐδόσαν. Ταχῶς γε μὴν καὶ 20 Μαύσωλος, διὰ τὴν πρόσθεν Ἀγησιλάου ξενίαν συμβαλλόμενος καὶ οὔτος χρήματα τῇ Λακεδαίμονι, ἀπέπεμψαν
- 28 αὐτὸν οἴκαδε προπομπὴν δόντες μεγαλοπρεπῆ. ἐκ δὲ τούτου ἤδη μὲν ἔτη ἐγεγόνει ἀμφὶ τὰ ὄγδοήκοντα. κατανενοηκῶς δὲ τὸν Αἰγυπτίων βασιλέα ἐπιθυμοῦντα τῷ Πέρσῃ 25 πολεμεῖν, καὶ πολλοὺς μὲν πεζοὺς, πολλοὺς δὲ ἵππεας, πολλὰ δὲ χρήματα ἔχοντα, ἄσμενος ἤκουσεν ὅτι μετεπέμπετο
- 29 αὐτόν, καὶ ταῦτα ἡγεμονίαν ὑπισχνούμενος. ἐνόμιζε γὰρ

4 αὐτὸν om. M 11 γάρ τε M ἄσσω A sed Ἀσσός Pausan. et Herodian : νάσσω a (νάσφ Ha) M 15 εἰστήκει M : ἐστήκει A
 18 lac. indicavi : κἀνταῦθα οὖν add. det. : καὶ ταῦτα δὲ H Sauppe
 20 ταχέως codd. : corr. Schneider, coll. Plut. Ages. 36 21 συμβαλλόμενος codd. : corr. Reuchlin συμβαλλόμενοι καὶ οὔτοι Thalheim, coll. § 29 ἀν' ὧν . . . Λακεδαίμονα 24 ἐγεγόνει ἔτη M 28 ἵπισχνούμενος b : ὑπισχνούμενον codd.

τῇ αὐτῇ ὀρμῇ τῷ μὲν Αἰγυπτίῳ χάριν ἀποδώσειν ἀνθ' ὧν
 εὐεργετήκει τὴν Λακεδαίμονα, τοὺς δ' ἐν τῇ Ἀσίᾳ Ἕλληνας
 πάλιν ἐλευθερώσειν, τῷ δὲ Πέρσῃ δίκην ἐπιθήσειν καὶ τῶν
 πρόσθεν καὶ ὅτι νῦν σύμμαχος εἶναι φάσκων ἐπέταττε
 5 Μεσσήνην ἀφιέναι. ἐπεὶ μέντοι ὁ μεταπεμψάμενος οὐκ 30
 ἀπεδίδου τὴν ἡγεμονίαν αὐτῷ, ὁ μὲν Ἀγησίλαος ὡς τὸ
 μέγιστον ἐξηπατημένος ἐφρόντιζε τί δεῖ ποιεῖν. ἐκ τούτου
 δὲ πρῶτον μὲν οἱ δίχα στρατευόμενοι τῶν Αἰγυπτίων
 ἀφίστανται τοῦ βασιλέως, ἔπειτα δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πάντες
 10 ἀπέλιπον αὐτόν. καὶ αὐτὸς μὲν δείσας ἀπεχώρησε φυγῇ
 εἰς Σιδῶνα τῆς Φοινίκης, οἱ δ' Αἰγύπτιοι στασιάζοντες
 διττοὺς βασιλέας αἰροῦνται. ἐνταῦθα δὲ Ἀγησίλαος γνοὺς 31
 ὅτι, εἰ μὲν μηδετέρῳ συλλήψοιτο, μισθὸν οὐδέτερος λύσει
 τοῖς Ἕλλησιν, ἀγορὰν δὲ οὐδέτερος παρέξει, ὁπότερός τ' ἂν
 15 κρατήσῃ, οὗτος ἐχθρὸς ἔσται, εἰ δὲ τῷ ἑτέρῳ συλλήψοιτο,
 οὗτός γε εὖ παθῶν ὡς τὸ εἰκὸς φίλος ἔσοιτο, οὕτω δὲ
 κρίνας ὁπότερος φιλέλλην μᾶλλον ἐδόκει εἶναι, στρατευ-
 σάμενος μετὰ τούτου τὸν μὲν μισέλληνα μάχῃ νικήσας
 χειροῦται, τὸν δ' ἕτερον συγκαθίστησι καὶ φίλον ποιήσας
 20 τῇ Λακεδαίμονι καὶ χρήματα πολλὰ προσλαβὼν οὕτως
 ἀποπλεῖ οἴκαδε καίπερ μέσου χειμῶνος ὄντος, σπεύδων ὡς
 μὴ ἀργὸς ἢ πόλις εἰς τὸ ἐπιὸν θέρος πρὸς τοὺς πολεμίους
 γένοιτο.

Καὶ ταῦτα μὲν δὴ εἴρηται ὅσα τῶν ἐκείνου ἔργων μετὰ III
 25 πλείστων μαρτύρων ἐπράχθη. τὰ γὰρ τοιαῦτα οὐ τεκμη-
 ρίων προσδεῖται, ἀλλ' ἀναμνήσαι μόνον ἀρκεῖ καὶ εὐθὺς
 πιστεύεται. νῦν δὲ τὴν ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἀρετὴν πειρά-
 σομαι δηλοῦν, δι' ἣν ταῦτα ἔπραττε καὶ πάντων τῶν καλῶν
 ἦρα καὶ πάντα (τὰ) αἰσχροῦ ἐξεδίωκεν. Ἀγησίλαος γὰρ τὰ 2
 30 μὲν θεῖα οὕτως ἐσέβετο ὡς καὶ οἱ πολέμιοι τοὺς ἐκείνου
 ὄρκους καὶ τὰς ἐκείνου σπονδὰς πιστοτέρας ἐνόμιζον ἢ τὴν

13 fort. μισθὸν μὲν
 ἐδίωκεν M

δώσει Ernesti

29 τὰ add. Victorius

ἑαυτῶν φιλίαν· . . . μὲν ὤκνουν εἰς ταῦτὸν ἰέναι, Ἀγησι-
 λάῳ δὲ αὐτοὺς ἐνεχείριζον. ὅπως δὲ μὴ τις ἀπιστῆ, καὶ
 3 ὀνομάσαι βούλομαι τοὺς ἐπιφανεστάτους αὐτῶν. Σπιθρι-
 δάτης μὲν γε ὁ Πέρσης εἰδὼς ὅτι Φαρνάβαζος γῆμαι μὲν
 τὴν βασιλέως ἔπραττε θυγατέρα, τὴν δ' αὐτοῦ ἄνευ γάμου 5
 λαβεῖν ἐβούλετο, ὕβριον νομίσας τοῦτο Ἀγησιλάῳ ἑαυτὸν
 καὶ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα καὶ τὴν δύναμιν ἐνεχείρισε.
 4 Κότυς δὲ ὁ τῶν Παφλαγόνων ἄρχων βασιλεῖ μὲν οὐχ
 ὑπήκουσε δεξιᾶν πέμποντι, φοβούμενος μὴ ληφθεὶς ἢ χρή-
 ματα πολλὰ ἀποτείσειεν ἢ καὶ ἀποθάνοι, Ἀγησιλάου δὲ καὶ 10
 οὗτος ταῖς σπονδαῖς πιστεύσας εἰς τὸ στρατόπεδόν τε ἦλθε
 καὶ συμμαχίαν ποιησάμενος εἴλετο σὺν Ἀγησιλάῳ στρα-
 τεύεσθαι, χιλίους μὲν ἰππέας, δισχιλίους δὲ πελτοφόρους
 5 ἔχων. ἀφίκετο δὲ καὶ Φαρνάβαζος Ἀγησιλάῳ εἰς λόγους
 καὶ διωμολόγησεν, εἰ μὴ αὐτὸς πάσης τῆς στρατιᾶς στρα- 15
 τηγὸς κατασταθείη, ἀποστήσεσθαι βασιλέως· ἦν μέντοι ἐγὼ
 γένωμαι στρατηγός, ἔφη, πολεμήσω σοι, ὦ Ἀγησίλαε, ὡς
 ἂν ἐγὼ δύνωμαι κράτιστα. καὶ ταῦτα λέγων ἐπίστευε
 μηδὲν ἂν παράσπονδον παθεῖν. οὕτω μέγα καὶ καλὸν
 κτῆμα τοῖς τε ἄλλοις ἅπασι καὶ ἀνδρὶ δὴ στρατηγῷ τὸ 20
 ὄσιόν τε καὶ πιστὸν εἶναί τε καὶ ὄντα ἐγνώσθαι. καὶ περὶ
 μὲν εὐσεβείας ταῦτα.

IV Περὶ γε μὴν τῆς εἰς χρήματα δικαιοσύνης ποῖα ἂν τις
 μείζω τεκμήρια ἔχοι τῶνδε; ὑπὸ γὰρ Ἀγησιλάου στέρεσθαι
 μὲν οὐδεὶς οὐδὲν πώποτε ἐνεκάλεσεν, εὖ δὲ πεπουθέναι πολ- 25
 λοὶ πολλὰ ὠμολόγουν. ὅτῳ δὲ ἡδὺ τὰ αὐτοῦ διδόναι ἐπ'
 ὠφελεία ἀνθρώπων, πῶς (ἂν) οὗτος ἐθέλοι τὰ ἀλλότρια

1 lac. est in codd. (in A M 23 fere litt.): οἱ συντιθέμενοι ἀλλήλοις
 Breitenbach post Schneiderum ex Philelpho 2 δ' ἑαυτοὺς a (ut vid.)
 post. δὲ Reuchlin: δη codd. 8 Κότυς codd. et Plut. Ages. 11: Ὅτις
 ex Hell. IV. i. 3 Thalheim: Θῦς appellatur apud Athen., Thyus ap.
 Nep., Γύης Hell. Oxy. 11 τδ] τι M 13 χιλίους et δισχιλίους
 Stephanus ex Hell. IV. i. 3 et Plut. Ages. 12: δισχιλίους et τετρα-
 κισχιλίους codd. 15 στρατιᾶς] στρατηγίας M 17 ὡς ex Hell.
 IV. i. 37 Weiske: ἕως codd. 24 ἔχοι det.: ἔχει A M 27 ὠφέλειαν
 A ἂν om. A M: add. m

ἀποστερεῖν ἐφ' ᾧ κακόδοξος εἶναι; εἰ γὰρ χρημάτων ἐπι-
 θυμοίη, πολὺ ἀπραγμονέστερον τὰ αὐτοῦ φυλάττειν ἢ τὰ μὴ
 προσήκοντα λαμβάνειν. ὃς δὲ δὴ καὶ χάριτας ἀποστερεῖν 2
 μὴ ἐθέλοι, ὧν οὐκ εἰσὶ δίκαι πρὸς τὸν μὴ ἀποδιδόντα, πῶς
 5 ἂ γε καὶ νόμος κωλύει ἐθέλοι ἂν ἀποστερεῖν; Ἀγησίλαος
 δὲ οὐ μόνον τὸ μὴ ἀποδιδόναι χάριτας ἄδικον ἔκρινεν, ἀλλὰ
 καὶ τὸ μὴ πολὺ μείζους τὸν μείζω δυνάμενον. τὰ γε μὴν 3
 τῆς πόλεως κλέπτειν πῆ ἂν τις αὐτὸν εἰκότως αἰτιάσαιτο,
 ὃς καὶ τὰς αὐτῷ χάριτας ὀφειλομένας τῇ πατρίδι καρποῦ-
 10 σθαι παρεδίδου; τὸ δ', ὅποτε βούλοιτο εὖ ποιεῖν ἢ πόλιω
 ἢ φίλους χρήμασι, δύνασθαι παρ' ἐτέρων λαμβάνοντα ὠφε-
 λεῖν, οὐ καὶ τοῦτο μέγα τεκμήριον ἐγκρατείας χρημάτων;
 εἰ γὰρ ἐπώλει τὰς χάριτας ἢ μισθοῦ εὐεργέτει, οὐδεὶς ἂν 4
 οὐδὲν ὀφείλειν αὐτῷ ἐνόμισεν· ἀλλ' οἱ προῖκα εὖ πεπον-
 15 θότες, οὔτοι ἀεὶ ἠδέως ὑπηρετοῦσι τῷ εὐεργέτῃ, καὶ διότι
 εὖ ἔπαθον καὶ διότι προεπιστεύθησαν ἄξιοι εἶναι παρακατα-
 θήκην χάριτος φυλάττειν. ὅστις δ' ἠρέϊτο καὶ σὺν τῷ 5
 γενναίῳ μειονεκτεῖν ἢ σὺν τῷ ἀδίκῳ πλέον ἔχειν, πῶς
 οὗτος οὐκ ἂν πολὺ τὴν αἰσχροκέρδειαν ἀποφεύγοι; ἐκεῖνος
 20 τοίνυν κριθεὶς ὑπὸ τῆς πόλεως ἅπαντα ἔχειν τὰ Ἄγιδος τὰ
 ἡμίσεα τοῖς ἀπὸ μητρὸς αὐτῷ ὁμογούνοις μετέδωκεν, ὅτι
 πενομένους αὐτοὺς ἔώρα. ὡς δὲ ταῦτα ἀληθῆ πάσα μάρτυς
 ἢ τῶν Λακεδαιμονίων πόλις. δίδοντας δ' αὐτῷ πάμπολλα 6
 δῶρα Τιθραύστου, εἰ ἀπέλθοι ἐκ τῆς χώρας, ἀπεκρίνατο
 25 ὁ Ἀγησίλαος· ὦ Τιθραύστα, νομίζεται παρ' ἡμῖν τῷ
 ἄρχοντι κάλλιον εἶναι τὴν στρατιὰν ἢ ἑαυτὸν πλουτίζειν,
 καὶ παρὰ τῶν πολεμίων λάφυρα μᾶλλον πειρᾶσθαι ἢ δῶρα
 λαμβάνειν.

Ἀλλὰ μὴν καὶ ὅσαι γε ἠδοναὶ πολλῶν κρατοῦσιν ἀνθρώ- V
 30 πων, ποίας οἶδέ τις Ἀγησίλαου ἠττηθέντα; ὃς μέθης μὲν

12 τοῦτο καὶ M 13 εὐεργέτει M 14 ὀφείλειν a: ὠφελεῖν A M
 17 τῷ Reuchlin: αὐτῷ codd. 18 τῷ ἀδίκῳ Reuchlin: αὐτῷ ἀδίκῳ
 codd.: αὐτῷ τῷ δικάῳ Reiske, coll. c. xi. 8 19 οὕτως A
 αἰσχροκέρδειαν A 30 ποίαις A M

ἀποσχέσθαι ὁμοίως ᾤετο χρῆναι καὶ λαιμαργίας, σίτων δ' ὑπὲρ καιρὸν ὁμοίως [ὡς] καὶ ἁμαρτίας. διμοιρίαν γε μὴν λαμβάνων ἐν ταῖς θοίvais οὐχ ὅπως ἀμφοτέrais ἐχρήτο, ἀλλὰ διαπέμπων οὐδετέραν αὐτῷ κατέλειπε, νομίζων βασιλεῖ τοῦτο διπλασιασθῆναι οὐχὶ πλησμονῆς ἕνεκα, ἀλλ' ὅπως 5
 2 ἔχοι καὶ τούτῳ τιμᾶν εἶ τινα βούλοιο. οὐ μὴν ὕπνω γε δεσπότη ἀλλ' ἀρχομένῳ ὑπὸ τῶν πράξεων ἐχρήτο, καὶ εὐνήν γε εἰ μὴ τῶν συνόντων φαυλοτάτην ἔχοι, αἰδούμενος οὐκ ἄδηλος ἦν· ἠγείτο γὰρ ἄρχοντι προσήκειν οὐ μαλακία
 3 ἀλλὰ καρτερίᾳ τῶν ἰδιωτῶν περιεῖναι. τάδε μέντοι πλεον- 10
 εκτῶν οὐκ ἠσχύνετο, ἐν μὲν τῷ θέρει τοῦ ἡλίου, ἐν δὲ τῷ χειμῶνι τοῦ ψύχους· καὶ μὴν εἶ ποτε μοχθῆσαι στρατιᾶ συμβαίη, ἐκὼν ἐπόμεναι παρὰ τοὺς ἄλλους, νομίζων πάντα τὰ τοιαῦτα παραμυθίαν εἶναι τοῖς στρατιώταις. ὡς δὲ συν-
 ελούντι εἰπεῖν, Ἀγησίλαος πονῶν μὲν ἠγάλλετο, ῥαστώνην 15
 4 δὲ πάμπαν οὐ προσίετο. περί γε μὴν ἀφροδισίων ἐγκρατείας αὐτοῦ ἄρ' οὐχὶ εἰ μὴ του ἄλλου ἀλλὰ θαύματος ἕνεκα ἄξιον μνησθῆναι; τὸ μὲν γὰρ ὧν μὴ ἐπεθύμησεν ἀπέχεσθαι ἀνθρώπινον ἂν τις φαίη εἶναι· τὸ δὲ Μεγαβάτου τοῦ Σπιθριδάτου παιδὸς ἐρασθέντα ὡσπερ ἂν τοῦ καλλίστου ἢ σφοδρο- 20
 τάτη φύσις ἐρασθείη, ἔπειτα, ἠνίκα ἐπιχωρίου ὄντος τοῖς Πέρσαις φιλεῖν οὓς ἂν τιμῶσιν ἐπεχείρησε καὶ ὁ Μεγαβάτης φιληθῆναι τὸν Ἀγησίλαον, διαμάχεσθαι ἀνὰ κράτος τὸ μὴ φιληθῆναι, ἄρ' οὐ τοῦτό γε ἤδη τὸ σωφρόνημα καὶ δαιμό-
 5 νιον; ἐπεὶ δὲ ὡσπερ ἀτιμασθῆναι νομίσας ὁ Μεγαβάτης 25
 τοῦ λοιποῦ οὐκέτι φιλεῖν ἐπειρᾶτο, προσφέρει τινὶ λόγον τῶν ἐταίρων ὁ Ἀγησίλαος πείθειν τὸν Μεγαβάτην πάλιν τιμᾶν αὐτόν. ἐρομένου δὲ τοῦ ἐταίρου, ἦν πεισθῆ ὁ Μεγα-

1 λαιμαργίας] μανίας Athen. xiv, p. 613 (*ingenti flagitio* Philadelphus)
 2 ὡς cum Athen. om. Zeune ἁμαρτίας] ἀργίας Athen. (*imprudencia* Philadelphus)
 3 ὅπως Reiske: οὕτως A M: οὗτος m 4 οὐδετέραν m: οὐδετέροις codd. αὐτῷ κατέλειπε codd.: corr. Reuchlin 5 τοῦτο det.: τούτῳ A M 16 προσίαιτο A 18 ἀντέχεσθαι A
 23 τὸ] τῷ A: τοῦ det.: corr. Weiske 24 ἄρα A 24-25 δαιμόνιον] λίαν μανικόν codd.: corr. Schneider: Thalheim *Comm.* I. i. 9 conferrī iubet 25-28 ὁ... πεισθῆ om. M 28 αὐτόν det.: ἐαυτόν A

βάτης, εἰ φιλήσει, ἐνταῦθα διασιωπήσας ὁ Ἄγησίλαος
 εἶπεν· Οὐ τῶ σιώ, οὐδ' εἰ μέλλοιμί γε αὐτίκα μάλα κάλλι-
 στός τε καὶ ἰσχυρότατος καὶ τάχιστος ἀνθρώπων ἔσεσθαι·
 μάχεσθαί γε μέντοι πάλιν τὴν αὐτὴν μάχην ὄμνυμι πάντας
 5 θεοὺς ἢ μὴν μᾶλλον βούλεσθαι ἢ πάντα μοι ὅσα ὄρω χρυσᾶ
 γενέσθαι. καὶ ὅ τι μὲν δὴ ὑπολαμβάνουσί τινες ταῦτα οὐκ 6
 ἀγνοῶ· ἐγὼ μέντοι δοκῶ εἰδέναί ὅτι πολὺ πλείονες τῶν πο-
 λεμίων ἢ τῶν τοιούτων δύνανται κρατεῖν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν
 ὀλίγων εἰδόντων πολλοῖς ἔξεστιν ἀπιστεῖν· τὰ δὲ πάντες ἐπι-
 10 στάμεθα ὅτι ἤκιστα μὲν οἱ ἐπιφανέστατοι τῶν ἀνθρώπων
 λαυθάνουσιν ὅ τι ἂν ποιῶσιν· Ἄγησίλαον δέ τι πράξαντα
 [μὲν] τοιοῦτον οὔτε ἰδὼν πώποτε οὐδεὶς ἀνήγγειλεν οὔτε
 εἰκάζων πιστὰ ἂν ἔδοξε λέγειν. καὶ γὰρ εἰς οἰκίαν μὲν 7
 οὐδεμίαν ἰδίαν ἐν ἀποδημία κατήγετο, ἀεὶ δὲ (ἦν) ἢ ἐν ἱερῷ,
 15 ἔνθα δὴ ἀδύνατον τὰ τοιαῦτα πράττειν, ἢ ἐν φανερωῷ, μάρ-
 τυρας τοὺς πάντων ὀφθαλμοὺς τῆς σωφροσύνης ποιούμενος.
 εἰ δ' ἐγὼ ταῦτα ψεύδομαι ἀντία τῆς Ἑλλάδος ἐπισταμένης
 ἐκείνου μὲν οὐδὲν ἐπαινῶ, ἐμαυτὸν δὲ ψέγω.

Ἄνδρείας γε μὴν οὐκ ἀφανῆ τεκμήριά μοι δοκεῖ παρα- VI
 20 σχέσθαι ὑφιστάμενος μὲν ἀεὶ πολεμεῖν πρὸς τοὺς ἰσχυρο-
 τάτους τῶν ἐχθρῶν τῇ τε πόλει καὶ τῇ Ἑλλάδι, ἐν δὲ τοῖς
 πρὸς τούτους ἀγῶσι πρῶτον [μὲν] ἑαυτὸν τάττων. ἔνθα γε 2
 μὴν ἠθέλησαν αὐτῷ οἱ πολέμοι μάχην συνάψαι, οὐ φόβῳ
 τρεψάμενος νίκης ἔτυχεν, ἀλλὰ μάχῃ ἀντιτύπῳ κρατήσας
 25 τρόπαιον ἐστήσατο, ἀθάνατα μὲν τῆς ἑαυτοῦ ἀρετῆς μνημεῖα
 καταλιπών, σαφῆ δὲ καὶ αὐτὸς σημεῖα ἀπενεγκάμενος τοῦ
 θυμῷ μάχεσθαι· ὥστ' οὐκ ἀκούοντας ἀλλ' ὄρωντας ἐξῆν
 αὐτοῦ τὴν ψυχὴν δοκιμάζειν. τρόπαια μὴν Ἄγησιλάου 3
 οὐχ ὅσα ἐστήσατο ἀλλ' ὅσα ἐστρατεύσατο δίκαιον νομίζειν.

2 οὐτωςί A: οὐτωςί cet.: corr. Dind.
 codd. 7 πολλοὶ A; cf. *Inst.* VIII. iii. 11
 12 μὲν del. Reiske 14 ἰδίαν A
 διῆγεν Reiske 22 τούτοις A
 23 δόλφ cit. Thalheim 28 αὐτῷ M

5 ἢ μὴν] ἢ M χρύσεια
 9 ἀ δὲ M: τάδε δὲ b
 ἦν add. Stephanus:
 μὲν del. Dind.: ἀεὶ Leoncl.

μείον μὲν γὰρ οὐδὲν ἐκράτει ὅτε οὐκ ἤθελον αὐτῷ οἱ πολέ-
μιοι μάχεσθαι, ἀκινδυνότερον δὲ καὶ συμφωρότερον τῇ τε
πόλει καὶ τοῖς συμμάχοις· καὶ ἐν τοῖς ἀγῶσι δὲ οὐδὲν ἦττον
τοὺς ἀκονιτὶ ἢ τοὺς διὰ μάχης νικῶντας στεφανοῦσι.

- 4 Τὴν γε μὴν σοφίαν αὐτοῦ ποῖαι τῶν ἐκείνου πράξεων οὐκ 5
ἐπιδεικνύουσιν; ὅς τῃ μὲν πατρίδι οὕτως ἐχρήτο ὥστε μά-
λιστα πειθόμενος . . . (τοῖς δ') ἐταίροις πρόθυμος ὢν ἀπροφα-
σίστους τοὺς φίλους ἐκέκτητο· τοὺς δέ γε στρατιώτας ἅμα
πειθομένους καὶ φιλοῦντας αὐτὸν παρεῖχε. καίτοι πῶς ἂν
ἰσχυροτέρα γένοιτο φάλαγξ ἢ διὰ τὸ μὲν πείθεσθαι εὐτακτος 10
οὔσα, διὰ δὲ τὸ φιλεῖν τὸν ἄρχοντα πιστῶς παροῦσα;
5 τοὺς γε μὴν πολεμίους εἶχε ψέγειν μὲν οὐ δυναμένους,
μισεῖν δὲ ἀναγκαζομένους. τοὺς γὰρ συμμάχους ἀεὶ πλέον
ἔχειν αὐτῶν ἐμηχανᾶτο, ἐξαπατῶν μὲν ὅπου καιρὸς εἴη,
φθάνων δὲ ὅπου τάχους δέοι, λήθων δὲ ὅπου τοῦτο συμφέροι, 15
πάντα δὲ τὰναντία πρὸς τοὺς πολεμίους ἢ πρὸς τοὺς φίλους
6 ἐπιτηδεύων. καὶ γὰρ νυκτὶ μὲν ὅσαπερ ἡμέρα ἐχρήτο,
ἡμέρα δὲ ὅσαπερ νυκτὶ, πολλάκις ἄδηλος γιγνόμενος ὅπου
τε εἴη καὶ ὅποι ἴοι καὶ ὅ τι ποιήσοι. ὥστε καὶ τὰ ἐχυρὰ
ἀνώχυρα τοῖς ἐχθροῖς καθίστη, τὰ μὲν παριῶν, τὰ δὲ ὑπερ- 20
7 βαίνων, τὰ δὲ κλέπτων. ὅποτε γε μὴν πορεύοιτο εἰδὼς ὅτι
ἐξείη τοῖς πολεμίσι μάχεσθαι, εἰ βούλοιντο, συντεταγμένον
μὲν οὕτως ἦγε τὸ στράτευμα ὡς ἂν ἐπικουρεῖν μάλιστα
ἑαυτῷ δύναιτο, ἡσύχως δ' ὥσπερ ἂν παρθένος ἢ σωφρονε-
στάτη προβαίνοι, νομίζων ἐν τῷ τοιούτῳ τὸ [τε] ἀτρεμές καὶ 25
ἀνεκπληκτότατον καὶ ἀθορυβητότατον καὶ ἀναμαρτητότατον
8 καὶ δυσεπιβουλευτότατον εἶναι. τοιγαροῦν τοιαῦτα ποιῶν
τοῖς μὲν πολεμίσι δεινὸς ἦν, τοῖς δὲ φίλοις θάρρος καὶ
ῥώμην ἐνεποίει. ὥστε ἀκαταφρόνητος μὲν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν

1 ὅτι codd. : corr. Reuchlin 7 lac. stat. Weiske qui ἴσχυε
πλεῖστον add. ex Plut. Ages. 4 : fort. τοὺς πολίτας εἶχε πειθομένους, τοῖς
δ' ; cf. c. vii. 2 et II. 8-9 ἐτέροις M : ἐταίροις δὲ Reuchlin 8 post
στρατιώτας participium requirit Schneider 19 ὅπου codd. : corr.
Dind. 20 περιῶν Nitsche 24 ἑαυτοῖς δύναιντο Aristid. 6. 4
25 τε del. H Sauppe 28 φίλοις det. : φιλίσις A M

διετέλεσεν, ἀξήμιος δ' ὑπὸ τῶν πολιτῶν, ἄμεμπτος δ' ὑπὸ τῶν φίλων, πολυεραστότατος δὲ καὶ πολυεπαινετώτατος ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων.

Ὡς γε μὴν φιλόπολις ἦν καθ' ἑν μὲν ἕκαστον μακρὸν ἂν **VII**
 5 εἶη γράφειν· οἶομαι γὰρ οὐδὲν εἶναι τῶν πεπραγμένων αὐτῷ
 ὃ τι οὐκ εἰς τοῦτο συντείνει. ὡς δ' ἐν βραχεῖ εἰπεῖν,
 ἅπαντες ἐπιστάμεθα ὅτι Ἀγησίλαος, ὅπου ᾤετο τὴν πατρίδα
 τι ὠφελήσειν, οὐ πόνων ὑφίετο, οὐ κινδύνων ἀφίστατο, οὐ
 χρημάτων ἐφείδετο, οὐ σῶμα, οὐ γῆρας προῦφασίζετο, ἀλλὰ
 10 καὶ βασιλέως ἀγαθοῦ τοῦτο ἔργον ἐνόμιζε, τὸ τοὺς ἀρχο-
 μένους ὡς πλείστα ἀγαθὰ ποιεῖν. ἐν τοῖς μεγίστοις δὲ 2
 ὠφελήμασι τῆς πατρίδος καὶ τόδε ἐγὼ τίθημι αὐτοῦ, ὅτι
 δυνατώτατος ὢν ἐν τῇ πόλει φανερὸς ἦν μάλιστα τοῖς
 νόμοις λατρεύων. τίς γὰρ ἂν ἠθέλησεν ἀπειθεῖν ὄρων τὸν
 15 βασιλέα πειθόμενον; τίς δ' ἂν ἠγούμενος μειονεκτεῖν νεώ-
 τερόν τι ἐπεχείρησε ποιεῖν εἰδὼς τὸν βασιλέα νομίμως καὶ
 τὸ κρατεῖσθαι φέροντα; ὅς καὶ πρὸς τοὺς διαφόρους ἐν τῇ 3
 πόλει ὥσπερ πατὴρ πρὸς παῖδας προσεφέρετο. ἐλοιδορεῖτο
 μὲν γὰρ ἐπὶ τοῖς ἀμαρτήμασιν, ἐτίμα δ' εἴ τι καλὸν πράτ-
 20 τοιεν, παρίστατο δ' εἴ τις συμφορὰ συμβαίνοι, ἐχθρὸν μὲν
 οὐδένα ἠγούμενος πολίτην, ἐπαινεῖν δὲ πάντας ἐθέλων, σφύ-
 ζεσθαι δὲ πάντας κέρδος νομίζων, ζημίαν δὲ τιθεὶς εἰ καὶ
 ὁ μικροῦ ἄξιος ἀπόλοιτο· εἰ δ' ἐν τοῖς νόμοις ἠρεμοῦντες
 διαμένοιεν, δῆλος ἦν εὐδαίμονα μὲν αἰεὶ ἔσεσθαι τὴν πατρίδα
 25 λογιζόμενος, ἰσχυρὰν δὲ τότε ὅταν οἱ Ἕλληνας σωφρονῶσιν.
 εἴ γε μὴν αὖ καλὸν Ἕλληνα ὄντα φιλέλληνα εἶναι, τίνα τις 4
 οἶδεν ἄλλον στρατηγὸν ἢ πόλιν οὐκ ἐθέλοντα αἰρεῖν, ὅταν
 οἴηται πορθήσειν, ἢ συμφορὰν νομίζοντα τὸ νικᾶν ἐν τῷ
 πρὸς Ἕλληνας πολέμῳ; ἐκεῖνος τοίνυν, ἀγγελίας μὲν 5
 30 ἐλθούσης αὐτῷ ὡς ἐν τῇ (ἐν) Κορίνθῳ μάχῃ ὀκτῶ μὲν

2 πολυεπαινετώτατος cit. auct. ap. Oxy. Pap. VII, p. 93
 30 ἐν add. Priscian xviii. 180

22 κέρ-

Λακεδαιμονίων, ἐγγὺς δὲ μύριοι τεθναῖεν (τῶν πολεμίων),
 οὐκ ἐφησθεὶς φανερὸς ἐγένετο, ἀλλ' εἶπεν ἄρα· Φεῦ (σου),
 ὦ Ἑλλάς, ὁπότε οἱ νῦν τεθνηκότες ἱκανοὶ ἦσαν ζῶντες νικᾶν
 6 μαχόμενοι πάντας τοὺς βαρβάρους. Κοριθίων γε μὴν τῶν
 φευγόντων λεγόντων ὅτι ἐνδιδοῖτο αὐτοῖς ἡ πόλις, καὶ 5
 μηχανὰς ἐπιδεικνύντων αἷς πάντως ἤλπιζον (ἂν) ἐλεῖν τὰ
 τείχη, οὐκ ἤθελε προσβάλλειν, λέγων ὅτι οὐκ ἀνδραποδί-
 ζεσθαι δέοι Ἑλληνίδας πόλεις ἀλλὰ σωφρονίζειν. εἰ δὲ
 τοὺς ἀμαρτάνοντας, ἔφη, ἡμῶν αὐτῶν ἀφανιοῦμεν, ὄραν χρὴ
 7 μὴ οὐδ' ἐξομεν μεθ' ὅτου τῶν βαρβάρων κρατήσομεν. εἰ 10
 δ' αὖ καλὸν καὶ μισοπέρσην εἶναι, ὅτι καὶ ὁ πάλαι ἐξεστρά-
 τευσεν ὡς δουλωσόμενος τὴν Ἑλλάδα καὶ ὁ νῦν συμμαχεῖ
 μὲν τούτοις μεθ' ὁποτέρων ἂν οἴηται μείζω βλάψειν,
 δωρεῖται δ' ἐκείνοις οὓς ἂν νομίζῃ λαβόντας πλείστα κακὰ
 τοὺς Ἕλληνας ποιήσειν, εἰρήνην δὲ συμπράττει ἐξ ἧς ἂν 15
 ἡγήται μάλιστα ἡμᾶς ἀλλήλοις πολεμήσειν, ὀρώσι μὲν οὖν
 ἅπαντες ταῦτα· ἐπεμελήθη δὲ τίς ἄλλος πώποτε πλὴν
 Ἀγησίλαος ἢ ὅπως φύλόν τι ἀποστήσεται τοῦ Πέρσου ἢ
 ὅπως τὸ ἀποστὰν μὴ ἀπόληται ἢ τὸ παράπαν ὡς καὶ βασι-
 λεὺς κακὰ ἔχων μὴ δυνήσεται τοῖς Ἕλλησι πράγματα παρ- 20
 ἔχειν; ὅς καὶ πολεμούσης τῆς πατρίδος πρὸς Ἕλληνας ὅμως
 τοῦ κοινοῦ ἀγαθοῦ τῇ Ἑλλάδι οὐκ ἠμέλησεν, ἀλλ' ἐξέπλευ-
 σεν ὅ τι δύναίτο κακὸν ποιήσων τὸν βάρβαρον.

VIII Ἀλλὰ μὴν ἄξιόν γε αὐτοῦ καὶ τὸ εὐχάρι μὴ σιωπᾶσθαι·
 ᾧ γε ὑπαρχούσης μὲν τιμῆς, παρούσης δὲ δυνάμεως, πρὸς 25
 δὲ τούτοις βασιλείας, καὶ ταύτης οὐκ ἐπιβουλευομένης ἀλλ'
 ἀγαπωμένης, τὸ μὲν μέγαλαυχον οὐκ εἶδέ τις, τὸ δὲ φιλό-
 στοργον καὶ θεραπευτικὸν τῶν φίλων καὶ μὴ ζητῶν κατενόη-

1 μυρίων Priscian l. c. τεθναῖσι Priscian τῶν πολεμίων ex *Hell.* add.
 Leoncl. : habent *Hell.* IV. iii. 1, Plut. *Ages.* 16, Priscian l. c. ; cf. *Nep.*
Ages. 5 : τῶν ἐναντίων add. b 2 σου Priscian 303 : om. codd. 6 πάν-
 τες codd. : corr. Reiske ἂν add. Richards ; cf. *Inst.* II. iv. 13 12-13
 συμμαχεῖ μὲν Reuchlin : συμμαχεῖν ἐν codd. 15 συμπράττειν codd. :
 corr. Victorius 16 μάλιστ' ἂν codd. : corr. Dind. 19 ἀπολείται
 fort. recte Dind., sed cf. *Conn.* viii. 25 25 φ a (Ha) cet. : ὅς A (B)

σεν ἄν. καὶ μὴν μετεῖχε μὲν ἡδίστα παιδικῶν λόγων, συν- 2
 εσπούδαζε δὲ πᾶν ὅτι δέοι φίλοις. διὰ δὲ τὸ εὐελπισ καὶ εὐ-
 θυμος καὶ ἀεὶ ἰλαρὸς εἶναι πολλοὺς ἐποίει μὴ τοῦ διαπράξασθαί
 τι μόνον ἔνεκα πλησιάζειν, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἡδίου διημερεύειν.
 5 ἡκιστα δ' ὧν οἶος μεγαληγορεῖν ὅμως τῶν ἐπαινούντων
 αὐτοὺς οὐ βαρέως ἤκουεν, ἡγούμενος βλάπτειν οὐδὲν αὐτούς,
 ὑπισχνεῖσθαι δὲ ἄνδρας ἀγαθοὺς ἔσεσθαι. ἀλλὰ μὴν καὶ τῇ 3
 μεγαλογνωμοσύνῃ γε ὡς εὐκαίρως ἐχρήτο οὐ παραλειπτέον.
 ἐκεῖνος γὰρ ὅτ' ἦλθεν αὐτῷ ἐπιστολὴ παρὰ βασιλέως, ἣν ὁ
 10 μετὰ Καλλία τοῦ Λακεδαιμονίου Πέρσης ἠνεγκε, περὶ ξενίας
 τε καὶ φιλίας [αὐτῷ], ταύτην μὲν οὐκ ἐδέξατο, τῷ δὲ φέροντι
 εἶπεν ἀπαγγεῖλαι βασιλεῖ ὡς ἰδίᾳ μὲν πρὸς αὐτὸν οὐδὲν δέοι
 ἐπιστολὰς πέμπειν, ἣν δὲ φίλος τῇ Λακεδαίμονι καὶ τῇ
 Ἑλλάδι εὖνους ὧν φαίνεται, ὅτι καὶ αὐτὸς φίλος ἀνὰ κράτος
 15 αὐτῷ ἔσοιτο· ἣν μέντοι, ἔφη, ἐπιβουλεύων ἀλίσκῃται, μηδ'
 ἂν πάνυ πολλὰς ἐπιστολὰς δέχωμαι, φίλον ἔξειν με οἰέσθω.
 ἐγὼ οὖν καὶ τοῦτο ἐπαινῶ Ἀγησιλάου τὸ πρὸς τὸ ἀρέσκειν 4
 τοῖς Ἑλλησι ὑπεριδεῖν τὴν βασιλέως ξενίαν. ἀγαμαι δὲ
 κἀκεῖνο, ὅτι οὐχ ὀπότερος πλείω τε χρήματα ἔχει καὶ πλείο-
 20 νων ἄρχοι, τούτῳ ἡγήσατο μείζον φρονητέον εἶναι, ἀλλ'
 ὀπότερος αὐτὸς τε ἀμείνων εἶη καὶ ἀμεινόνων ἡγοῖτο.
 ἐπαινῶ δὲ κἀκεῖνο τῆς προνοίας αὐτοῦ, ὅτι νομίζων ἀγαθὸν 5
 [τοὺς] τῇ Ἑλλάδι ἀφίστασθαι τοῦ βασιλέως ὡς πλείστους
 σατράπας, οὐκ ἐκρατήθη οὔθ' ὑπὸ δώρων οὔθ' ὑπὸ τῆς
 25 βασιλέως ῥώμης ἐθελήσας ξενωθῆναι αὐτῷ, ἀλλ' ἐφυλάξατο
 μὴ ἄπιστος γενέσθαι τοῖς ἀφίστασθαι βουλομένοις. ἐκεῖνό 6
 γε μὴν αὐτοῦ τίς οὐκ ἂν ἀγασθείη; ὁ μὲν γὰρ Πέρσης,
 νομίζων, ἦν χρήματα πλείστα ἔχει, πάνθ' ὑφ' ἑαυτῷ ποιή-
 σεσθαι, διὰ τοῦτο πᾶν μὲν τὸ ἐν ἀνθρώποις χρυσίου, πᾶν δὲ

10 καλλία a (Ha) ; cf. *Hell.* IV. i. 15, *Plut. Ap. Lac.* 188 : καλλέα
 codd. 11 αὐτῷ quod om. *Plut.* l.c. delendum ; cf. *Hell.* IV. i.
 29 : αὐτοῦ edd. 15 ἔφη om. *Plut.* 20 ἄρχει codd. : corr.
 Weiske τούτο codd. : corr. Leoncl. 23 τοὺς del. b m 24 prius
 οὔθ'] οὐχ A (B) 25 ἐθελῆσαι Dind. : ἐθελήσαντος Hutchinson

τὸ ἀργύριον, πάντα δὲ τὰ πολυτελέστατα ἐπειράτο πρὸς
 ἑαυτὸν ἀθροίζειν. ὁ δὲ οὕτως ἀντεσκευάσατο τὸν οἶκον
 7 ὥστε τούτων μηδενὸς προσδεῖσθαι. εἰ δέ τις ταῦτα ἀπιστεῖ,
 ιδέτω μὲν οἷα οἰκία ἦρκει αὐτῷ, θεασάσθω δὲ τὰς θύρας
 αὐτοῦ· εἰκάσειε γὰρ ἂν τις ἔτι ταύτας ἐκείνας εἶναι ἄσπερ 5
 Ἄριστόδημος ὁ Ἡρακλέους ὅτε κατῆλθε λαβῶν ἐπεστήσατο·
 πειράσθω δὲ θεάσασθαι τὴν ἔνδον κατασκευήν, ἐννοησάτω
 δὲ ὡς ἐθοίναζεν ἐν ταῖς θυσίαις, ἀκουσάτω δὲ ὡς ἐπὶ πολι-
 τικοῦ καννάθρου κατῆει εἰς Ἀμύκλας (ἢ θυγάτηρ αὐτοῦ).
 8 τοιγαροῦν οὕτως ἐφαρμόσας τὰς δαπάνας ταῖς προσόδοις 10
 οὐδὲν ἠναγκάζετο χρημάτων ἔνεκα ἄδικον πράττειν. καίτοι
 καλὸν μὲν δοκεῖ εἶναι τείχη ἀνάλωτα κτᾶσθαι ὑπὸ πολεμίων·
 πολὺ μὲντοι ἔγωγε κάλλιον κρίνω τὸ τὴν αὐτοῦ ψυχὴν ἀν-
 ἄλωτον κατασκευάσαι καὶ ὑπὸ χρημάτων καὶ ὑπὸ ἡδονῶν καὶ
 ὑπὸ φόβου. 15

IX Ἄλλὰ μὴν ἐρῶ γε ὡς καὶ τὸν τρόπον ὑπεστήσατο τῇ τοῦ
 Πέρσου ἀλαζουείᾳ. πρῶτον (μὲν) γὰρ ὁ μὲν τῷ σπανίως
 ὀράσθαι ἐσεμνύετο, Ἀγησίλαος δὲ τῷ αἰεὶ ἐμφανῆς εἶναι
 ἠγάλλετο, νομίζων αἰσχροουργία μὲν τὸ ἀφανίζεσθαι πρέπειν,
 τῷ δὲ εἰς κάλλος βίῳ τὸ φῶς μᾶλλον κόσμον παρέχειν. 20
 2 ἔπειτα δὲ ὁ μὲν τῷ δυσπρόσοδος εἶναι ἐσεμνύετο, ὁ δὲ τῷ
 πᾶσιν εὐπρόσοδος εἶναι ἔχαιρε· καὶ ὁ μὲν ἠβρύνετο τῷ βρα-
 δέως διαπράττειν, ὁ δὲ τότε μάλιστα ἔχαιρεν ὀπότε τάχιστα
 3 τυχόντας ὧν δέοιντο ἀποπέμποι. ἀλλὰ μὴν καὶ τὴν εὐπά-
 θειαν ὅσῳ ῥάονα καὶ εὐπορωτέραν Ἀγησίλαος ἐπετήδευσεν 25
 ἄξιον κατανοῆσαι. τῷ μὲν γὰρ Πέρσῃ πᾶσαν γῆν περι-
 ἔρχονται μαστεύοντες τί ἂν ἠδέως πίοι, μυρίοι δὲ τεχνῶνται
 τί ἂν ἠδέως φάγοι· ὅπως γε μὲν καταδάρθοι οὐδ' ἂν εἴποι
 τις ὅσα πραγματεύονται. Ἀγησίλαος δὲ διὰ τὸ φιλόπονος

2 κατεσκευάσατο cit. Schneider

3 τούτων b: τοῦτον codd.

4 θεάσθω codd.: corr. Reuchlin

9 κανάθρου codd.; cf. Didymi

frag. ed. M Schmidt, p. 76

ἢ θυγάτηρ αὐτοῦ ex Plut. Ages. 19

add. Casaubon

12 ἴστασθαι Reiske

17 μὲν add. Paris.

1642

24 ἀποπέμπειν A (B): δύναιτο ἀποπέμπειν cit. Thalheim

27 μυρία Kaibel

εἶναι πᾶν μὲν τὸ παρὸν ἡδέως ἔπιε, πᾶν δὲ τὸ συντυχὸν
 ἡδέως ἦσθιεν· εἰς δὲ τὸ ἀσμένως κοιμηθῆναι πᾶς τόπος
 ἱκανὸς ἦν αὐτῷ. καὶ ταῦτα οὐ μόνου πράττων ἔχαιρεν, 4
 ἀλλὰ καὶ ἐνθυμούμενος ἠγάλλετο ὅτι αὐτὸς μὲν ἐν μέσαις
 5 ταῖς εὐφροσύναις ἀναστρέφοιτο, τὸν δὲ βάρβαρον ἑώρα, εἰ
 μέλλοι ἀλύπως βιώσεσθαι, συνελκυστέον αὐτῷ [ταῖς] ἀπὸ
 περάτων τῆς γῆς τὰ τέρψοντα. ἠϋφραϊνε δὲ αὐτὸν καὶ τάδε, 5
 ὅτι αὐτὸς μὲν ἦδει τῇ τῶν θεῶν κατασκευῇ δυνάμενος ἀλύπως
 χρῆσθαι, τὸν δὲ ἑώρα φεύγοντα μὲν θάλπη, φεύγοντα δὲ
 10 ψύχη, δι' ἀσθένειαν ψυχῆς, οὐκ ἀνδρῶν ἀγαθῶν ἀλλὰ θηρίων
 τῶν ἀσθενεστάτων βίον μιμούμενον. ἐκεῖνό γε μὴν πῶς οὐ 6
 καλὸν καὶ μεγαλογνώμον, τὸ αὐτὸν μὲν ἀνδρὸς ἔργοις καὶ
 κτήμασι κοσμεῖν τὸν ἑαυτοῦ οἶκον, κύνας τε πολλοὺς
 θηρευτὰς καὶ ἵππους πολεμιστηρίους τρέφοντα, Κυνίσκαν
 15 δὲ ἀδελφὴν οὖσαν πεῖσαι ἄρματοτροφεῖν καὶ ἐπιδείξαι νι-
 κώσης αὐτῆς ὅτι τὸ θρέμμα τοῦτο οὐκ ἀνδραγαθίας ἀλλὰ
 πλούτου ἐπίδειγμά ἐστι; τόδε γε μὴν πῶς οὐ σαφῶς πρὸς 7
 τὸ γενναῖον ἔγνω, ὅτι ἄρματι μὲν νικήσας τοὺς ἰδιώτας οὐδὲν
 ὀνομαστότερος ἂν [εἴη] γένοιτο, εἰ δὲ φίλην μὲν πάντων
 20 μάλιστα τὴν πόλιν ἔχοι, πλείστους δὲ φίλους καὶ ἀρίστους
 ἀνὰ πᾶσαν τὴν γῆν κεκτηῖτο, νικῶν δὲ τὴν μὲν πατρίδα καὶ
 τοὺς ἑταίρους εὐεργετῶν, τοὺς δὲ ἀντιπάλους τιμωρούμενος,
 ὅτι οὕτως ἂν εἴη νικηφόρος τῶν καλλίστων καὶ μεγαλο-
 πρεπεστάτων ἀγωνισμάτων καὶ ὀνομαστότατος καὶ ζῶν καὶ
 25 τελευτήσας γένοιτ' ἄν;

Ἐγὼ μὲν οὖν τοιαῦτα ἐπαινῶ Ἀγησίλαον. ταῦτα γὰρ X
 οὐχ ὥσπερ εἰ θησαυρῷ τις ἐντύχοι, πλουσιώτερος μὲν ἂν
 εἴη, οἰκονομικώτερος δὲ οὐδὲν ἄν, καὶ εἰ νόσου δὲ πολεμίοις
 ἐμπεσούσης κρατήσκειν, εὐτυχέστερος μὲν ἂν εἴη, στρατηγι-
 30 κώτερος δὲ οὐδὲν ἄν· ὁ δὲ καρτερία μὲν πρωτεύων ἔνθα
 πονεῖν καιρός, ἀλκῇ δὲ ὅπου ἀνδρείας ἀγών, γνώμη δὲ

6 ταῖς del. B 7 εϋφραϊνε A 18 οὐδὲν b : οὐδὲ codd.
 19 εἴη del. B 21 κέκτηται codd. : corr. Stephanus 26 ante
 τοιαῦτα add. τὰ Reuchlin 28 οὐδὲν ἄν M et Paris. 1642 : ἄν om. A

ὅπου βουλῆς ἔργον, οὗτος ἔμοιγε δοκεῖ δικαίως ἀνὴρ αγαθὸς
 2 παντελῶς ἀν νομίζεσθαι. εἰ δὲ καλὸν εὖρημα ἀνθρώποις
 στάθμη καὶ κανὼν πρὸς τὸ ὀρθὰ ἐργάζεσθαι, καλὸν ἂν μοι
 δοκεῖ [εἶναι] ἢ Ἀγησιλάου ἀρετὴ παράδειγμα γενέσθαι τοῖς
 ἀνδραγαθίαν ἀσκεῖν βουλομένοις. τίς γὰρ ἂν ἢ θεοσε- 5
 βῆ μιμούμενος ἀνόσιος γένοιτο ἢ δίκαιον ἄδικος ἢ σῶφρονα
 ὑβριστῆς ἢ ἐγκρατῆ ἀκρατῆς; καὶ γὰρ δὴ οὐχ οὕτως ἐπὶ τῷ
 ἄλλων βασιλεύειν ὡς ἐπὶ τῷ ἑαυτοῦ ἄρχειν ἐμεγαλύνετο,
 οὐδ' ἐπὶ τῷ πρὸς τοὺς πολεμίους ἀλλ' ἐπὶ τῷ πρὸς πᾶσαν
 3 ἀρετὴν ἠγεῖσθαι τοῖς πολίταις. ἀλλὰ γὰρ μὴ ὅτι τετελευ- 10
 τηκῶς ἐπαινεῖται τούτου ἔνεκα θρήνόν τις τούτου τὸν λόγον
 νομισάτω, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἐγκώμιον. πρῶτον μὲν γὰρ
 ἄπερ ζῶν ἤκουε ταῦτα καὶ νῦν λέγεται περὶ αὐτοῦ· ἔπειτα
 δὲ τί καὶ πλέον θρήνου ἀπεστιν ἢ βίος τε εὐκλεῆς καὶ
 θάνατος ὠραῖος; ἐγκωμίων δὲ τί ἀξιώτερον ἢ νῦκαί τε αἰ 15
 4 κάλλισται καὶ ἔργα τὰ πλείστου ἀξία; δικαίως δ' ἂν ἐκεῖνός
 γε μακαρίζοιτο ὃς εὐθὺς μὲν ἐκ παιδὸς ἐρασθεὶς τοῦ εὐκλεῆς
 γενέσθαι ἔτυχε τούτου μάλιστα τῶν καθ' ἑαυτόν· φιλοτι-
 μότατος δὲ πεφυκῶς ἀήττητος διετέλεσεν, ἐπεὶ βασιλεὺς
 ἐγένετο. ἀφικόμενος δὲ ἐπὶ τὸ μῆκιστον ἀνθρωπίνου αἰῶνος 20
 ἀναμάρτητος ἐτελεύτησε καὶ περὶ τούτους ὧν ἠγεῖτο καὶ
 πρὸς ἐκείνους οἷς ἐπολέμει.

XI Βούλομαι δὲ καὶ ἐν κεφαλαίοις ἐπανελθεῖν τὴν ἀρετὴν
 αὐτοῦ, ὡς ἂν ὁ ἔπαινος εὐμνημονεστέρως ἔχη. Ἀγησίλαος
 ἱερὰ μὲν καὶ τὰ ἐν τοῖς πολεμίοις ἐσέβετο, ἠγούμενος τοὺς 25
 θεοὺς οὐχ ἦπτον ἐν τῇ πολεμίᾳ χρῆναι ἢ ἐν τῇ φιλίᾳ συμ-
 μάχους ποιεῖσθαι· ἰκέτας δὲ θεῶν οὐδὲ ἐχθροὺς ἐβιάζετο,
 νομίζων ἄλογον εἶναι τοὺς μὲν ἐξ ἱερῶν κλέπτοντας ἱερο-
 σύλους καλεῖν, τοὺς δὲ βωμῶν ἰκέτας ἀποσπῶντας εὐσεβεῖς
 2 ἠγεῖσθαι. ἐκεῖνός γε μὴν ὑμῶν οὐποτ' ἔληγεν ὡς τοὺς 30
 θεοὺς οἶοιτο οὐδὲν ἦπτον ὁσίοις ἔργοις ἢ ἀγνοῖς ἱεροῖς

3 ὀρθὰ Valckenaer et fort. A pr.: ἀγαθὰ (sed ἀγαθ in mac.) A 4 εἶναι
 del. Stephanus 13 ταῦτα codd.: corr. Richards 25 μὲν
 ἱερὰ codd.: corr. Reuchlin

ἦδεσθαι. ἀλλὰ μὴν καὶ ὁπότε εὐτυχοίη, οὐκ ἀνθρώπων
 ὑπερεφρόνει, ἀλλὰ θεοῖς χάριν ἦδει. καὶ θαρρῶν πλείονα
 ἔθνευ ἢ ὀκνῶν ἠύχετο. εἴθιστο δὲ φοβούμενος μὲν ἰλαρὸς
 φαίνεσθαι, εὐτυχῶν δὲ πρᾶος εἶναι. τῶν γε μὴν φίλων οὐ 3
 5 τοὺς δυνατωτάτους ἀλλὰ τοὺς προθυμοτάτους μάλιστα ἠσπά-
 ζετο. ἐμίσει οὐκ εἴ τις κακῶς πάσχων ἠμύνετο, ἀλλ' εἴ τις
 εὐεργετούμενος ἀχάριστος φαίνοιτο. ἔχαιρε δὲ τοὺς μὲν
 αἰσχροκερδεῖς πένητας ὀρῶν, τοὺς δὲ δικαίους πλουσίους
 ποιῶν, βουλόμενος τὴν δικαιοσύνην τῆς ἀδικίας κερδαλεω-
 10 τέραν καθιστάναι. ἦσκει δὲ ἐξομιλεῖν μὲν παντοδαποῖς, 4
 χρῆσθαι δὲ τοῖς ἀγαθοῖς. ὁπότε δὲ ψεγόντων ἢ ἐπαινού-
 των τινὰς ἀκούοι, οὐχ ἦττον ᾤετο καταμανθάνειν (τοὺς) τῶν
 λεγόντων τρόπους ἢ περὶ ὧν λέγοιεν. καὶ τοὺς μὲν ὑπὸ
 φίλων ἐξαπατωμένους οὐκ ἔψεγε, τοὺς δὲ ὑπὸ πολεμίων
 15 πάμπαν κατεμέμφετο, καὶ τὸ μὲν ἀπιστοῦντας ἐξαπατᾶν
 σοφὸν ἔκρινε, τὸ δὲ πιστεύοντας ἀνόσιον. ἐπαινούμενος δὲ 5
 ἔχαιρεν ὑπὸ τῶν καὶ ψέγειν ἐθελόντων τὰ μὴ ἀρεστά, καὶ
 τῶν παρρησιαζομένων οὐδένα ἠχθραινε, τοὺς δὲ κρυψίνους
 ὥσπερ ἐνέδρας ἐφυλάττετο. τοὺς γε μὴν διαβόλους μᾶλλον
 20 ἢ τοὺς κλέπτας ἐμίσει, μείζω ζημίαν ἠγούμενος φίλων ἢ
 χρημάτων στερίσκεσθαι. καὶ τὰς μὲν τῶν ἰδιωτῶν ἀμαρτίας 6
 πρᾶως ἔφερε, τὰς δὲ τῶν ἀρχόντων μεγάλας ἠγε, κρίνων
 τοὺς μὲν ὀλίγα, τοὺς δὲ πολλὰ κακῶς διατιθέναι. τῇ δὲ
 βασιλείᾳ προσήκειν ἐνόμιζεν οὐ ραδιουργίαν ἀλλὰ καλο-
 25 κἀγαθίαν. καὶ τοῦ μὲν σώματος εἰκόνα στήσασθαι ἀπέ- 7
 σχετο, πολλῶν αὐτῷ τοῦτο δωρεῖσθαι θελόντων, τῆς δὲ ψυχῆς
 οὐδέποτε ἐπαύετο μνημεῖα διαπονούμενος, ἠγούμενος τὸ μὲν
 ἀνδριαντοποιῶν, τὸ δὲ αὐτοῦ ἔργον εἶναι, καὶ τὸ μὲν πλουσίων,
 τὸ δὲ τῶν ἀγαθῶν. χρήμασί γε μὴν οὐ μόνον δικαίως ἀλλὰ 8
 30 καὶ ἐλευθερίως ἐχρήτο, τῷ μὲν δικαίῳ ἀρκεῖν ἠγούμενος τὸ

3 ἔθυσεν A

10 μὲν om. A

12 ᾤετο δεῖν Plut. *Ap. Lac.*

208 τοὺς ex Plut. add. Reuchlin

18 κρυψινοῦς codd. :

corr. Dind.

25 στήσεσθαι codd. : corr. Stephanus

28 αὐ-

τοῦ A

ἔαν τὰ ἀλλότρια, τῷ δὲ ἐλευθερίῳ καὶ τῶν ἑαυτοῦ προσωφε-
 λητέον εἶναι. αἰεὶ δὲ δεισιδαίμων ἦν, νομίζων τοὺς μὲν
 καλῶς ζῶντας οὐπω εὐδαίμονας, τοὺς δὲ εὐκλεῶς τετελευτη-
 9 κότας ἤδη μακαρίους. μείζω δὲ συμφορὰν ἔκρινε τὸ γιγνώ-
 σκοντα ἢ ἀγνοοῦντα ἀμελεῖν τῶν ἀγαθῶν. δόξης δὲ οὐδεμιᾶς 5
 ἦρα ἧς οὐκ ἐξεπώνει τὰ ἴδια. μετ' ὀλίγων δέ μοι ἐδόκει
 ἀνθρώπων οὐ καρτερίαν τὴν ἀρετὴν ἀλλ' εὐπάθειαν νομίζειν·
 ἐπαινούμενος γοῦν ἔχαιρε μᾶλλον ἢ χρήματα κτώμενος. ἀλλὰ
 μὴν ἀνδρείαν γε τὸ πλεόν μετ' εὐβουλίας ἢ μετὰ κινδύνων
 10 ἐπεδείκνυτο, καὶ σοφίαν ἔργῳ μᾶλλον ἢ λόγοις ἦσκει. πραό- 10
 τατός γε μὴν φίλοις ὧν ἐχθροῖς φοβερώτατος ἦν· καὶ πόνοις
 μάλιστα ἀντέχων ἐταίροις ἠδιστα ὑπέικε, καλῶν ἔργων μάλ-
 λον ἢ τῶν καλῶν σωμάτων ἐπιθυμῶν. ἔν γε μὴν ταῖς
 εὐπραξίαις σωφρονεῖν ἐπιστάμενος ἐν τοῖς δεινοῖς εὐθαρσῆς
 11 ἐδύνατο εἶναι. καὶ τὸ εὐχάρι οὐ σκώμμασιν ἀλλὰ τρόπῳ 15
 ἐπετήδευε, καὶ τῷ μεγαλόφρονι οὐ σὺν ὕβρει ἀλλὰ σὺν
 γνώμῃ ἐχρήτο· τῶν γοῦν ὑπεραύχων καταφρονῶν τῶν μετρίων
 ταπεινότερος ἦν. καὶ γὰρ ἐκαλλωπίζετο τῇ μὲν ἀμφὶ τὸ
 σῶμα φαυλότητι, τῷ δ' ἀμφὶ τὸ στράτευμα κόσμῳ (καὶ) τῷ
 μὲν αὐτὸς ὡς ἐλαχίστων δεῖσθαι, τῷ δὲ τοὺς φίλους ὡς 20
 12 πλείστα ὠφελεῖν. πρὸς δὲ τούτοις βαρύτατος μὲν ἀνταγω-
 νιστῆς ἦν, κουφότατος δὲ κρατήσας· ἐχθροῖς μὲν δυσεξαπά-
 τητος, φίλοις δὲ εὐπαραπειστότατος. αἰεὶ δὲ τιθεὶς τὰ τῶν
 φίλων ἀσφαλῶς αἰεὶ ἀμαυροῦν τὰ τῶν πολεμίων ἔργον εἶχεν.
 13 ἐκεῖνον οἱ μὲν συγγενεῖς φιλοκηδεμόνα ἐκάλουν, οἱ δὲ χρώ- 25
 μενοι ἀπροφάσιστον, οἱ δ' ὑπουργήσαντές τι μνήμονα, οἱ δ'
 ἀδικούμενοι ἐπίκουρον, οἳ γε μὴν συγκινδυνεύοντες μετὰ θεοὺς
 σωτήρα.

14 Δοκεῖ δ' ἔμοιγε καὶ τόδε μόνος ἀνθρώπων ἐπιδειῖξαι, ὅτι ἢ

1 κακ Richards 5-6 δόξης δ' οὐδεμιᾶς ἦρα ἧς οὐκ ἐξεπονεῖτο sine
 τὰ ἴδια Stob. Fl. 29. 71 10 λόγοις b: λόγος A: λόγῳ a cet.
 12 ἐταίραις ἠκιστα Voigtländer 16 τῷ μεγαλόφρονι Laur. 55. 22 :
 τὸ μεγαλόφρον cet. 19-20 καὶ τῷ μὲν Weiske : τῷ δ' codd.
 23 εὐπαραπιστότατος codd. : corr. Reuchlin

μὲν τοῦ σώματος ἰσχύς γηράσκει, ἢ δὲ τῆς ψυχῆς ῥώμη τῶν
 ἀγαθῶν ἀνδρῶν ἀγήρατός ἐστιν. ἐκεῖνος γοῦν οὐκ ἀπέιπε
 μεγάλην καὶ καλὴν ἐφιέμενος (δόξαν, ἔστε) τὸ σῶμα φέρειν
 ἐδύνατο τὴν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ῥώμην. τοιγαροῦν ποίας οὐ 15
 5 νεότητος κρεῖττον τὸ ἐκείνου γῆρας ἐφάνη; τίς μὲν γὰρ τοῖς
 ἐχθροῖς ἀκμάζων οὕτω φοβερὸς ἦν ὡς Ἀγησίλαος τὸ μήκι-
 στον τοῦ αἰῶνος ἔχων; τίνος δ' ἐκποδῶν γενομένου μᾶλλον
 ἤσθησαν οἱ πολέμιοι ἢ Ἀγησιλάου καίπερ γηραιοῦ τελευτή-
 σαντος; τίς δὲ συμμάχοις θάρσος παρέσχευ ὅσον Ἀγησίλαος,
 10 καίπερ ἤδη πρὸς τῷ στόματι τοῦ βίου ὢν; τίνα δὲ νέον οἱ
 φίλοι πλέον ἐπόθησαν ἢ Ἀγησίλαον γηραιὸν ἀποθανόντα;
 οὕτω δὲ τελείως ὁ ἀνὴρ τῇ πατρίδι ὠφέλιμος ὢν διεγένετο ὡς 16
 καὶ τετελευτηκῶς ἤδη ἔτι μεγαλείως ὠφελῶν τὴν πόλιν εἰς
 τὴν αἰδίον οἴκησιν κατηγάγετο, μνημεῖα μὲν τῆς ἑαυτοῦ
 15 ἀρετῆς ἀνὰ πᾶσαν τὴν γῆν κτησάμενος, τῆς δὲ βασιλικῆς
 ταφῆς ἐν τῇ πατρίδι τυχών.

3 μεγάλην καὶ καλὴν codd. (per compend. A); cf. Eur. *Rhes.* 46
 post ἐφιέμενος lac. est in A (B Ha) circ. 6 litt. : δόξαν εἰ καὶ μὴ Vic-
 torius : δόξαν ἕως καὶ Reiske, quod recepit Thalheim ἐπικτώμενος pro
 ἐφιέμενος scribens : post ἐφιέμενος add. καὶ b 4-5 ποίας . . .
 γῆρας = Stob. *Fl.* 117. 6 (v, p. 1056 Hense) 4-11 ποίας . . . ἀπο-
 θανόντα = Plut. ποίας γὰρ νεότητος οὐ Stob. et Plut. 10 πρὸς τὸ
 τέρμα Plut., unde πρὸς τῷ τέρματι Hutchinson τίνα δὲ νέον οἱ ex
 Plut. Hutchinson : τί δὲ νέοι codd. 15 στησάμενος Richards

DE REPUBLICA LACEDAEMONIORVM

PRAEFATIO

RECTE monuit Kalinka codicum eorundem rationem nequaquam eandem esse in omnibus Xenophontis libellis. De codicibus A B C M vide sis quae ad Hieronem praefatus sum. Sed in hoc libello Mutinensis etiam propius ad B quam ad A accedit, ita ut ex ipso B descriptus esse multis sit visus, id quod in Hierone nullo modo fieri potuit cum quod B omisit habeat C ii. 4 καὶ τὸ κακοδαιμονεῖν. Hic quoque exstant nonnulla in Mutinensi solo quae vere videntur tradita esse vel coniecta: αἰσχυργίαν v. 6, εὐδὲν xi. 6, ἀλλὰ προθέουσιν xi. 10. Perpauca habet cum Stobaeo communia contra A: εὐγενείᾳ i. 6 manifesto errore, ἀντ' iv. 4, πεπερακόσιν iv. 7.

Paucis tantum locis altera manu correctus est A: B cum in Hierone et Agesilao semper, quod sciam, primam manum A sequatur, hic constanter cum altera manu facit (ἐκάστοις ii. 2; ὀρθία δὲ εὖ βαίνειν et ἀναθορεῖν ii. 3; κάλων ii. 9).

M ab A ortum esse negavit Pierleoni. Cum Stobaeo habet nihil fere commune praeter ἐνόμισε(ν) ii. 4 et κρείττ(σσ)ον x. 3.

Hoc opusculum a Xenophonte non esse abiudicandum hodie, opinor, constat inter omnes.

SIGLA

A = Vaticanus 1335

B = Vaticanus 1950

C = Mutinensis 145

M = Marcianus 511

a etc. = A etc. *man. rec.*

det. = codd. deteriorum unus pluresve

Opusculum politicum c. a. 378 A. C. compositum

ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΩΝ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Ἄλλ' ἐγὼ ἐννοήσας ποτὲ ὡς ἡ Σπάρτη τῶν ὀλιγανθρω- I
ποτάτων πόλεων οὔσα δυνατωτάτη τε καὶ ὀνομαστοτάτη ἐν
τῇ Ἑλλάδι ἐφάνη, ἐθαύμασα ὅτ' ποτὲ τρόπῳ τοῦτ' ἐγένετο·
ἐπεὶ μέντοι κατενόησα τὰ ἐπιτηδεύματα τῶν Σπαρτιατῶν,
5 οὐκέτι ἐθαύμαζον. Λυκοῦργον μέντοι τὸν θέντα αὐτοῖς 2
τοὺς νόμους, οἷς πειθόμενοι ἠϋδαιμόνησαν, τοῦτον καὶ
θαυμάζω καὶ εἰς τὰ ἔσχατα [μάλα] σοφὸν ἡγοῦμαι. ἐκεῖνος
γὰρ οὐ μιμησάμενος τὰς ἄλλας πόλεις, ἀλλὰ καὶ ἐναντία
γνοὺς ταῖς πλείσταις, προέχουσαν εὐδαιμονία τὴν πατρίδα
10 ἐπέδειξεν.

Αὐτίκα γὰρ περὶ τεκνοποιίας, ἵνα ἐξ ἀρχῆς ἄρξωμαι, οἱ 3
μὲν ἄλλοι τὰς μελλούσας τίκτειν καὶ καλῶς δοκούσας κόρας
παιδεύεσθαι καὶ σίτῳ ἢ ἄνυστὸν μετριωτάτῳ τρέφουσι καὶ
ὄψῳ ἢ δυνατὸν μικροτάτῳ· οἴνου γε μὴν ἢ πάμπαν ἀπεχο-
15 μένας ἢ ὑδαρεῖ χρωμένας διάγουσιν. ὥσπερ δὲ οἱ πολλοὶ
τῶν τὰς τέχνας ἐχόντων ἐδραϊοί εἰσιν, οὕτω καὶ τὰς κόρας
οἱ ἄλλοι Ἑλληνες ἠρεμιζούσας ἐριουργεῖν ἀξιούσι. τὰς
μὲν οὖν οὕτω τρεφομένας πῶς χρὴ προσδοκῆσαι μεγαλείον
ἂν τι γεννῆσαι; ὁ δὲ Λυκοῦργος ἐσθήτας μὲν καὶ δούλας 4
20 παρέχειν ἱκανὰς ἡγήσατο εἶναι, ταῖς δ' ἐλευθέραις μέγιστον
νομίσας εἶναι τὴν τεκνοποιίαν πρῶτον μὲν σωμασκεῖν ἔταξεν
οὐδὲν ἥττον τὸ θῆλυ τοῦ ἄρρενος φύλου· ἔπειτα δὲ δρόμου
καὶ ἰσχύος, ὥσπερ καὶ τοῖς ἀνδράσιν, οὕτω καὶ ταῖς θηλείαις
ἀγῶνας πρὸς ἀλλήλας ἐποίησε, νομίζων ἐξ ἀμφοτέρων

Τιτ. Λακώνων pro Λακεδαιμονίων Pollux vi. 142 al. 7 μάλα
om. det., del. Sauppe 10 ἀπέδειξεν det. 18 οὖν om. M
§ 4-c. 2 § 8 ὁ . . . τιμωροῦνται = Stob. Fl. 44. 23 (iv, p. 140 Hense)
19 τὰς δούλας Cobet 23 καὶ post ὥσπερ om. Stob. 24 ἀγῶνα C

5 ἰσχυρῶν καὶ τὰ ἔκγονα ἐρρωμενέστερα γίγνεσθαι. ἐπεὶ
 γε μὴν γυνὴ πρὸς ἄνδρα ἔλθοι, ὄρων τοὺς ἄλλους τὸν πρῶ-
 του τοῦ χρόνου ἀμέτρως ταῖς γυναιξὶ συνόντας, καὶ τούτου
 τὰναντία ἔγνω· ἔθηκε γὰρ αἰδεῖσθαι μὲν εἰσιόντα ὀφθῆναι,
 αἰδεῖσθαι δ' ἐξίοντα. οὕτω δὲ συνόντων ποθεινοτέρως μὲν 5
 ἀνάγκη σφῶν αὐτῶν ἔχειν, ἐρρωμενέστερα δὲ γίγνεσθαι, εἴ
 τι βλάστοι οὕτω, μᾶλλον ἢ εἰ διάκοροι ἀλλήλων εἶεν.
 6 πρὸς δὲ τούτοις καὶ ἀποπαύσας τοῦ ὁπότε βούλοιντο ἕκα-
 στοὶ γυναικὰ ἄγεσθαι, ἔταξεν ἐν ἀκμαῖς τῶν σωμάτων τοὺς
 γάμους ποιεῖσθαι, καὶ τοῦτο συμφέρον τῇ εὐγονίᾳ νομίζων. 10
 7 εἴ γε μέντοι συμβαίῃ γεραιῶ νέαν ἔχειν, ὄρων τοὺς τηλι-
 κούτους φυλάττοντας μάλιστα τὰς γυναῖκας, τὰναντία καὶ
 τούτου ἐνόμισε· τῷ γὰρ πρεσβύτῃ ἐποίησεν, ὁποίου ἀνδρὸς
 σῶμά τε καὶ ψυχὴν ἀγασθείη, τοῦτον ἐπαγαγομένῳ τεκνο-
 8 ποιήσασθαι. εἰ δέ τις αὖ γυναικὶ μὲν συνοικεῖν μὴ 15
 βούλοιο, τέκνων δὲ ἀξιολόγων ἐπιθυμοίῃ, καὶ τοῦτο νόμι-
 μον ἐποίησεν, ἦντινα [ἂν] εὐτεκνον καὶ γενναίαν ὀρφῆ, πεί-
 9 σαντα τὸν ἔχοντα ἐκ ταύτης τεκνοποιεῖσθαι. καὶ πολλὰ
 μὲν τοιαῦτα συνεχῶρει. αἳ τε γὰρ γυναῖκες διττοὺς οἴκους
 βούλονται κατέχειν, οἳ τε ἄνδρες ἀδελφοὺς τοῖς παισὶ προσ- 20
 λαμβάνειν, οἳ τοῦ μὲν γένους καὶ τῆς δυνάμεως κοινω-
 10 νοῦσι, τῶν δὲ χρημάτων οὐκ ἀντιποιοῦνται. περὶ μὲν δὴ
 τεκνοποιίας οὕτω τὰναντία γνοὺς τοῖς ἄλλοις εἴ τι διαφέ-
 ροντας καὶ κατὰ μέγεθος καὶ κατ' ἰσχὺν ἄνδρας τῇ Σπάρτῃ
 ἀπετέλεσεν, ὁ βουλόμενος ἐπισκοπεῖτω. 25

1 ἂν γίγνεσθαι Cobet 3 τούτου AC: τούτους M pr.: τούτοις
 M corr. 6 ἀνάγκῃ A 7 βλάστοι Haase: βλάστοιεν det.:
 βλάπτοιεν ACM: βλαστάνοιεν Stob. οὕτω μᾶλλον del. Cobet
 8 βούλοιο ἕκαστος cit. Cobet 9 γυναῖκας Stob. 10 εὐγενείᾳ
 C et Stob. 11 γηραιῶ Dind. 13 τούτοις Stobaei A πρεσβυ-
 τᾶτφ M νόμιμον ἐποίησεν Stephanus 14 σῶμά τε] καὶ σῶμα
 Stob. ἐπαγαγομένῳ Dind.: ἐπαγομένῳ ACM: ἀπαγαγομένῳ Stob.:
 (ἐξῆν... εἰσαγαγεῖν Plut. Lyc. 15) 15 μὲν om. Stob. 16 τούτφ C:
 τούτου M νόμιμον Stob.: νόμον codd. 17 ἂν om. Stob. 19 αἰ
 μὲν Stob. 20 οἳ δὲ Stob. 20-21 λαμβάνειν Stob. κοινωνήσουσι
 Stob. 24 κατὰ et κατ' om. Stob. 25 post σκοπεῖτω ita pergit
 Stob. βούλομαι δὲ καὶ τὴν παιδείαν σαφηνίσαι. ὁ γὰρ Λυκοῦργος (vid. c. 2. 2)

Ἐγὼ μέντοι, ἐπεὶ καὶ περὶ γενέσεως ἐξήγημαι, βούλομαι **II**
καὶ τὴν παιδείαν ἑκατέρων σαφηνίσαι. τῶν μὲν τοίνυν
ἄλλων Ἑλλήνων οἱ φάσκοντες κάλλιστα τοὺς υἱεῖς παιδεύειν,
ἐπειδὴν τάχιστα αὐτοῖς οἱ παῖδες τὰ λεγόμενα ξυγιώσιν,
5 εὐθύς μὲν ἐπ' αὐτοῖς παιδαγωγοὺς θεράποντας ἐφιστᾶσιν,
εὐθύς δὲ πέμπουσιν εἰς διδασκάλων μαθησομένους καὶ
γράμματα καὶ μουσικὴν καὶ τὰ ἐν παλαίστρᾳ. πρὸς δὲ
τούτοις τῶν παίδων πόδας μὲν ὑποδήμασιν ἀπαλύνουσι,
σώματα δὲ ἱματίων μεταβολαῖς διαθρύπτουσι· σίτου γε μὴν
10 αὐτοῖς γαστέρα μέτρον νομίζουσιν. ὁ δὲ Λυκούργος, ἀντὶ **2**
μὲν τοῦ ἰδία ἕκαστον παιδαγωγοὺς δούλους ἐφιστάναι,
ἄνδρα ἐπέστησε κρατεῖν αὐτῶν ἐξ ὧν περ αἱ μέγιστα ἀρχαὶ
καθίστανται, ὃς δὴ καὶ παιδονόμος καλεῖται, τοῦτον δὲ
κύριον ἐποίησε καὶ ἀθροίζειν τοὺς παῖδας καὶ ἐπισκοποῦντα,
15 εἴ τις ῥαδιουργοίῃ, ἰσχυρῶς κολάζειν. ἔδωκε δ' αὐτῷ καὶ
τῶν ἡβώντων μαστιγοφόρους, ὅπως τιμωροῖεν ὅποτε δέοι,
ὥστε πολλὴν μὲν αἰδῶ, πολλὴν δὲ πειθῶ ἐκεῖ συμπαρεῖναι.
ἀντὶ γε μὴν τοῦ ἀπαλύνειν τοὺς πόδας ὑποδήμασιν ἔταξεν **3**
ἀνυποδησίᾳ κρατύνειν, νομίζων, εἰ τοῦτ' ἀσκήσειαν, πολὺ
20 μὲν ῥᾶον ἂν ὀρθιάδε ἐκβαίνειν, ἀσφαλέστερον δὲ πρηνῆ
καταβαίνειν, καὶ πηδηῖσαι δὲ καὶ ἀναθορεῖν καὶ δραμεῖν
θᾶπτον [ἀνυπόδητον, εἰ ἡσκηκῶς εἶη τοὺς πόδας, ἢ ὑποδεδε-
μένον]. καὶ ἀντὶ γε τοῦ ἱματίοις διαθρύπτεσθαι ἐνόμιζεν **4**
ἐνὶ ἱματίῳ δι' ἔτους προσεθίζεσθαι, νομίζων οὕτως καὶ πρὸς

5 εὐθὺς AM 8 ὑποδήμασιν om. C 10 δέ γε det.
11 ἕκαστον M: ἕκαστος A: ἑκάστοις a BC et Stob. 12 ἄνδρας Stob.
13 ὃ Stob. 14 ἀθροίζειν codd.: καθίζειν Stob.: καταλοχίζειν cit.
Rühl ex Plut. Lyc. 16 16 ὅποτε A pr. C: ὅτε A corr. M: ὅτι Stob.
17 ὡς Stob. 19 ἀσκήσειαν Stob. 20 ἂν ὀρθια δὲ A: ἂν ὀρθια δὴ a BC:
ὀρθια δὲ M: ἀνορθια Stob. codd. ἐκβαίνειν Stob.: βαίνειν AM: εὐ
βαίνειν a BC 20-21 ἀσφαλέστερον... καταβαίνειν om. Stob. 21 δὲ
om. M ἀνθορεῖν AM 22 fort. θᾶπτον ἂν δύνασθαι ἀνυπόδετον
ABM: τὸν ἀνυπόδητον Cobet: ἀνυπόδητόν τινα Schenkl 22-23 ἀνυπό-
δητον... ὑποδεδεμένον om. Stob.: del. Herwerden τὸν ὑποδεδεμένον
Cobet 23 καὶ ἀντὶ γε] ἀντὶ δὲ Stob. ἐνόμιζεν AC: ἐνόμισεν M:
ἐνόμισε Stob. 24 ἐν] ἐν C ἐνὶ ἱματίῳ (cf. Plut. Lyc. 16)]
δερματίῳ Stob. 24-1 (p. seq.) νομίζων... παρεσκευάσθαι om. Stob.

5 ψύχη καὶ πρὸς θάλπη ἄμεινον ἂν παρεσκευάσθαι. σίτόν γε μὴν ἔταξε τοσοῦτον ἔχοντα συμβολεύειν τὸν εἶρενα ὡς ὑπὸ πλησμονῆς μὲν μήποτε βαρύνεσθαι, τοῦ δὲ ἐνδεεστέρως διάγειν μὴ ἀπείρως ἔχειν, νομίζων τοὺς οὕτω παιδευομένους μᾶλλον μὲν ἂν δύνασθαι, εἰ δεήσειεν, ἀσιτήσαντας ἐπιπονη- 5
σαι, μᾶλλον δ' ἂν, εἰ παραγγελθείη, ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ σίτου πλείω χρόνον ἐπιταθῆναι, ἦττον δ' ἂν ὄψου δεῖσθαι, εὐχε-
ρέστερον δὲ πρὸς πᾶν ἔχειν βρῶμα, καὶ ὑγιεινοτέρως δ' ἂν διάγειν· καὶ εἰς μῆκος ἂν τὴν αὐξάνεσθαι ῥαδιὰ τὰ σώμα-
τα ποιούσαν τροφήν μᾶλλον συλλαμβάνειν ἠγήσατο ἢ τὴν 10
6 διαπλατύνουσαν τῷ σίτῳ. ὡς δὲ μὴ ὑπὸ λιμοῦ ἄγαν αὐτὸν πιέζουιντο, ἀπραγμόνως μὲν αὐτοῖς οὐκ ἔδωκε λαμβάνειν ὧν ἂν προσδέωνται, κλέπτειν δ' ἐφήκεν ἔστιν ἂ τῷ λιμῷ ἐπι-
7 κουροῦντας. καὶ ὡς μὲν οὐκ ἀπορῶν ὅ τι δοίη ἐφήκεν αὐτοῖς γε μηχανᾶσθαι τὴν τροφήν, οὐδένα οἶμαι τοῦτο 15
ἀγνοεῖν· δῆλον δ' ὅτι τὸν μέλλοντα κλωπεύειν καὶ νυκτὸς ἀγρυπνεῖν δεῖ καὶ μεθ' ἡμέραν ἀπατᾶν καὶ ἐνεδρεύειν, καὶ κατασκόπους δὲ ἐτοιμάζειν τὸν μέλλοντά τι λήψεσθαι. ταῦτα οὖν δὴ πάντα δῆλον ὅτι μηχανικωτέρους τῶν ἐπιτη-
δείων βουλόμενος τοὺς παῖδας ποιεῖν καὶ πολεμικωτέρους 20
8 οὕτως ἐπαίδευσεν. εἶποι δ' ἂν οὖν τις, τί δῆτα, εἴπερ τὸ κλέπτειν ἀγαθὸν ἐνόμιζε, πολλὰς πληγὰς ἐπέβαλλε τῷ ἀλισκομένῳ; ὅτι, φημὶ ἐγώ, καὶ τᾶλλα, ὅσα ἄνθρωποι διδάσκουσι, κολάζουσι τὸν μὴ καλῶς ὑπηρετοῦντα. κἀκεῖνοι

I παρασκευάσασθαι A C M : corr. Cobet 2 ἔταξε om. Stob.
ἔχειν Stob. συμβολεύειν C : συμβολατεύειν cit. Dind. : συμβουλεύειν
A M : συνεβούλευεν Stob. τὸν εἶρενα om. Stob. ἄρρενα codd. : corr.
Schneider 3 οὐποτε M et Stob. Paris. 4-8 νομίζων . . . καὶ om.
Stob. 5 ἐπιπονεῖσθαι C 8 δὲ] fort. δ' ἂν πᾶν ἂν Cobet
9 ἂν] δ' ἂν Stob. : γ' ἂν Morus τὴν αὐξάνεσθαι scripsi :
αὐξάνεσθαι τὴν codd. et Stob. : αὐξάνεσθαι del. Diels 10 ἠγησάμενος
Stob. II διαπλάττουσαν Stob. 12-13 ὧν ἂν δέωνται M :
ὧν προσδέονται Stob. 13-16 ἔστιν . . . ἀγνοεῖν om. Stob.
15 γε] τὸ Weiske 16 δ' om. B C 18 κατασκοπὰς Her-
werden τὸν . . . λήψεσθαι del. Pierleoni 19 δὴ om. Stob.,
qui δῆλον ὅτι πάντα habet δῆλον ὅτι del. Diels 21 ἐπαίδευεν
Stob. 21-22 εἶποι . . . ἐνόμιζε om. Stob. 22 πολλὰς δὲ Stob.
ἐπέβαλε C : ἐπέβαλλε A M et Stob. opt.

οὖν τοὺς ἀλισκομένους ὡς κακῶς κλέποντας τιμωροῦνται.
 [καὶ ὡς πλείστους δὴ ἀρπάσαι τυροὺς παρ' Ὀρθίας καλὸν 9
 θείσ, μαστιγοῦν τούτους ἄλλοις ἐπέταξε, τοῦτο δηλῶσαι καὶ
 ἐν τούτῳ βουλόμενος ὅτι ἔστιν ὀλίγον χρόνον ἀλγήσαντα
 5 πολὺν χρόνον εὐδόκιμοῦντα εὐφραίνεσθαι.] δηλοῦται δὲ
 ἐν τούτῳ ὅτι καὶ ὅπου τάχους δεῖ ὁ βλακεύων ἐλάχιστα
 μὲν ὠφελεῖται, πλείστα δὲ πράγματα λαμβάνει. ὅπως δὲ 10
 μὴδ' εἰ ὁ παιδονόμος ἀπέλθοι, ἔρημοί ποτε οἱ παῖδες εἶεν
 ἄρχοντος, ἐποίησε τὸν αἰεὶ παρόντα τῶν πολιτῶν κύριον
 10 εἶναι καὶ ἐπιτάττειν τοῖς παισὶν ὅ τι [ἂν] ἀγαθὸν δοκοίη
 εἶναι, καὶ κολάζειν, εἴ τι ἁμαρτάνοιεν. τοῦτο δὲ ποιήσας
 διέπραξε καὶ αἰδημονεστέρους εἶναι τοὺς παῖδας· οὐδὲν γὰρ
 οὕτως αἰδοῦνται οὔτε παῖδες οὔτε ἄνδρες ὡς τοὺς ἄρχοντας.
 ὡς δὲ καὶ εἴ ποτε μὴδεὶς τύχοι ἀνὴρ παρών, μὴδ' ὡς ἔρημοι 11
 15 οἱ παῖδες ἄρχοντος εἶεν, ἔθηκε τῆς ἱλῆς ἐκάστης τὸν τορώ-
 τατον τῶν εἰρένων ἄρχειν· ὥστε οὐδέποτε ἐκεῖ οἱ παῖδες
 ἔρημοι ἄρχοντός εἰσι.

Λεκτέον δέ μοι δοκεῖ εἶναι καὶ περὶ τῶν παιδικῶν 12
 ἐρώτων· ἔστι γάρ τι καὶ τοῦτο πρὸς παιδείαν. οἱ μὲν
 20 τοίνυν ἄλλοι Ἕλληνες ἢ ὥσπερ Βοιωτοὶ ἀνὴρ καὶ παῖς
 συζυγέντες ὁμιλοῦσιν, ἢ ὥσπερ Ἡλείοι διὰ χαρίτων τῇ
 ὥρᾳ χρῶνται· εἰσὶ δὲ καὶ οἱ παντάπασιν τοῦ διαλέγεσθαι
 τοὺς ἐραστὰς εἴργουσιν ἀπὸ τῶν παίδων. ὁ δὲ Λυκούργος 13
 ἐναντία καὶ τούτοις πᾶσι γνούς, εἰ μὲν τις αὐτὸς ὦν οἶον
 25 δεῖ ἀγασθεὶς ψυχὴν παιδὸς πειρῶτο ἄμεμπτον φίλον ἀπο-
 τελέσασθαι καὶ συνεῖναι, ἐπήγει καὶ καλλίστην παιδείαν

2 παρ' Ὀρθίας ante μαστιγοῦν transpos. Camerarius ; cf. Plut. Lyc.
 17, Inst. Lac. p. 239 ; captorum supplicium et διαμαστίγωσιν annuam
 in unum conflasse videtur interpolator quidam, nisi in verbis ἀρπάσαι
 τυροὺς latet mendum (sensum reddant ὡς πλείσταίς δὴ ἐρπύσαι αἵματη-
 ροῦς) 3 τοῦτο δὲ M : τοῦτο δὴ Castalio 7-11 ὅπως . . . ἁμαρ-
 τάνοιεν = Stob. Fl. 44 (iv, p. 144 Hense) 8 ποτε post εἰ transpos.
 Cobet 9 αἰεὶ Stob. 10 ὅ τι] εἴ τι Stob. ἂν om. Stob.
 16 ἀρρένων codd. : corr. Cragius 19 τι A C : τοι M 22 fort.
 τὸ 23 ἀπὸ ante τοῦ (22) transpos. Schneider

ταύτην ἐνόμιζεν· εἰ δέ τις παιδὸς σώματος ὀρεγόμενος
 φανείη, αἰσχιστον τοῦτο θεῖς ἐποίησεν ἐν Λακεδαίμονι
 μηδὲν ἦττον ἐραστὰς παιδικῶν ἀπέχεσθαι ἢ γονεῖς παίδων
 14 ἢ καὶ ἀδελφοὶ ἀδελφῶν εἰς ἀφροδίσια ἀπέχονται. τὸ
 μέντοι ταῦτα ἀπιστεῖσθαι ὑπὸ τινων οὐ θαυμάζω· ἐν πολ- 5
 λαῖς γὰρ τῶν πόλεων οἱ νόμοι οὐκ ἐναντιοῦνται ταῖς πρὸς
 τοὺς παῖδας ἐπιθυμίαις.

Ἡ μὲν δὴ παιδεία εἴρηται ἢ τε Λακωνικὴ καὶ ἢ τῶν
 ἄλλων Ἑλλήνων· ἐξ ὁποτέρας δ' αὐτῶν καὶ εὐπειθέστεροι
 καὶ αἰδημονέστεροι καὶ ὦν δεῖ ἐγκρατέστεροι ἄνδρες ἀπο- 10
 τελοῦνται, ὁ βουλόμενος καὶ ταῦτα ἐπισκοπεῖσθω.

III Ὅταν γε μὴν ἐκ παίδων εἰς τὸ μεираκιούσθαι ἐκβαίνωσι,
 τηνικαῦτα οἱ μὲν ἄλλοι παύουσι μὲν ἀπὸ παιδαγωγῶν,
 παύουσι δὲ ἀπὸ διδασκάλων, ἄρχουσι δὲ οὐδένες ἔτι αὐτῶν,
 ἀλλ' αὐτονόμους ἀφιάσιν· ὁ δὲ Λυκούργος καὶ τούτων 15
 2 τὰναντία ἔγνω. καταμαθὼν γὰρ τοῖς τηλικούτοις μέγιστον
 μὲν φρόνημα ἐμφυόμενον, μάλιστα δὲ ὕβριν ἐπιπολάζουσαν,
 ἰσχυροτάτας δὲ ἐπιθυμίας τῶν ἡδονῶν παρισταμένας, τηνι-
 καῦτα πλείστους μὲν πόνους αὐτοῖς ἐπέβαλε, πλείστην δὲ
 3 ἀσχολίαν ἐμηχανήσατο. ἐπιθεῖς δὲ καὶ εἴ τις ταῦτα φύγοι, 20
 μηδενὸς ἔτι τῶν καλῶν τυγχάνειν, ἐποίησε μὴ μόνου τοὺς ἐκ
 δημοσίου ἀλλὰ καὶ τοὺς κηδομένους ἐκάστων ἐπιμελεῖσθαι,
 ὡς μὴ ἀποδειλιάσαντες ἀδόκιμοι παντάπασιν ἐν τῇ πόλει
 4 γένουιντο. πρὸς δὲ τούτοις τὸ αἰδεῖσθαι ἰσχυρῶς ἐμφῦσαι
 βουλόμενος αὐτοῖς καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐπέταξεν ἐντὸς μὲν τοῦ 25
 ἱματίου τῷ χεῖρι ἔχειν, σιγῇ δὲ πορεύεσθαι, περιβλέπειν
 δὲ μηδαμοῖ, ἀλλ' αὐτὰ τὰ πρὸ τῶν ποδῶν ὄραν. ἔνθα δὴ

2 ἐν ex ἂν A : ἂν M 3 μηθὲν AM παιδίσκων Haase 5 μὲν
 ταῦτα cod. Lips. μὲν τοιαῦτα ACM : post μὲν add. δὴ C in mg. 12 εἰς
 τὸ μεираκιούσθαι del. Cobet 19 ὑπέβαλε M 22 ἰδίᾳ κηδομένοις
 cit. Dind. 24-9 (p. seq.) πρὸς . . . ἐσπούδασε = Stob. Fl. 44 (iv,
 p. 144 Hense) 24 ἐμφῦσαι Stob. : ἐμφυσιῶσαι AC : ἐμφυῶσαι M
 25 ἐπέδειξεν Stob. 26 περιόπτειν Stob., unde περιωπεῖν cit.
 Diels 27 μηδαμοῖ det. : μηδαμοῦ AC : μηδαμῇ M : μηδαμῶς Stob.
 τῶν om. Stob.

καὶ δῆλον γεγένηται ὅτι τὸ ἄρρεν φύλον καὶ εἰς τὸ σωφρο-
 νεῖν ἰσχυρότερόν ἐστι [τῶν] τῆς θηλείας φύσεως. ἐκείνων 5
 γοῦν ἦττον μὲν ἂν φωνῆν ἀκούσαις ἢ τῶν λιθίνων, ἦττον
 δ' ἂν ὄμματα [μετα]στρέψαις ἢ τῶν χαλκῶν, αἰδημονεστέ-
 5 ρους δ' ἂν αὐτοὺς ἠγήσαιο καὶ αὐτῶν τῶν ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς
 παρθένων. καὶ ἐπειδὰν εἰς τὸ φιλίτιόν γε ἀφίκωνται, ἀγα-
 πητὸν αὐτῶν καὶ τὸ ἐρωτηθὲν ἀκοῦσαι. καὶ τῶν μὲν αὖ
 παιδίσκων οὕτως ἐπεμελήθη.

Περὶ γε μὴν τῶν ἡβώντων πολὺ μάλιστα ἐσπούδασε, IV
 10 νομίζων τούτους, εἰ γένοιτο οἷους δεῖ, πλείστον ῥέπειν ἐπὶ
 τὸ ἀγαθὸν τῇ πόλει. ὄρων οὖν, οἷς ἂν μάλιστα φιλονικία 2
 ἐγγένηται, τούτων καὶ χοροὺς ἀξιακροατοτάτους γιγνομένους
 καὶ γυμνικοὺς ἀγῶνας ἀξιοθεατοτάτους, ἐνόμιζεν, εἰ καὶ
 τοὺς ἡβῶντας συμβάλλοι εἰς ἔριν περὶ ἀρετῆς, οὕτως ἂν
 15 καὶ τούτους ἐπὶ πλείστον ἀφικνεῖσθαι ἀνδραγαθίας. ὥς
 οὖν τούτους αὖ συνέβαλεν, ἐξηγήσομαι. αἰροῦνται τοίνυν 3
 αὐτῶν οἱ ἔφοροι ἐκ τῶν ἀκμαζόντων τρεῖς ἄνδρας· οὗτοι δὲ
 ἵππαγρέται καλοῦνται. τούτων δ' ἕκαστος ἄνδρας ἑκατὸν
 καταλέγει, διασαφηνίζων ὅτου ἕνεκα τοὺς μὲν προτιμᾷ, τοὺς
 20 δὲ ἀποδοκιμάζει. οἱ οὖν μὴ τυγχάνοντες τῶν καλῶν πολε- 4
 μοῦσι τοῖς τε ἀποστείλασιν αὐτοὺς καὶ τοῖς αἰρεθείσιν ἀνθ'
 αὐτῶν καὶ παραφυλάττουσιν ἀλλήλους, ἕάν τι παρὰ τὰ καλὰ
 νομιζόμενα ῥαδιουργῶσι.

Καὶ αὕτη δὴ γίγνεται ἡ θεοφιλεστάτη τε καὶ πολιτικῶ- 5
 25 τάτη ἔρις, ἐν ἣ ἁποδέδεικται μὲν ἃ δεῖ ποιεῖν τὸν ἀγαθόν,

1 σῶφρον Stob. 2 τῶν del. Heindorf: τῆς τῶν Stob. 3 θηλειῶν
 Stob. 2-6 ἐκείνων . . . παρθένων = de Sublim. 4. 4 3 μὲν
 γοῦν de Sublim. ἀκούσαις] ἦν ἀκοῦσαι Stob. 4 ἂν om. Stob.
 στρέψαις de Sublim.: μεταστρέψαις codd.: στρεψάντων Stob.
 5 ὀφθαλμοῖς de Sublim. et Stob.: θαλάμοις codd. 6 φιλίτιόν C
 γε om. Stob. 7-8 καὶ . . . ἐπεμελήθη om. Stob. 8 παιδικῶν
 codd.: corr. Haase 9 τῶν ἤδη Stob. 10 πλείστον ἂν cit.
 Richards 11 φιλονικία A C M: corr. det. 13 ἀξιοθεατωτάτους
 A C M: corr. det. 14 συμβάλοι M 15 ἐπὶ om. C 15-22 ὥς . . .
 αὐτῶν = Stob. Fl. 44 (iv, p. 145 Hense) 16 συνέβαλλεν Stob.
 21 τε Stob.: μὴ codd. 21-22 ἀνθ' αὐτῶν M: ἀμφ' αὐτῶν A: ἀντ'
 αὐτῶν C et Stob. 24 ἡ del. Hertlein

- χωρὶς δ' ἑκάτεροι ἀσκοῦσιν ὅπως αἰὲν κράτιστοι ἔσονται, εἴαν δέ τι δέη, καθ' ἕνα ἀρήξουσιν τῇ πόλει παντὶ σθένει
 6 [ἄν]. ἀνάγκη δ' αὐτοῖς καὶ εὐεξίας ἐπιμελεῖσθαι. καὶ γὰρ πυκτεύουσιν διὰ τὴν ἔριον ὅπου ἂν συμβάλωσι· διαλύειν μέντοι τοὺς μαχομένους πᾶς ὁ παραγεγνημένος κύριος. ἦν 5 δέ τις ἀπειθῆ τῷ διαλύοντι, ἄγει αὐτὸν ὁ παιδονόμος ἐπὶ τοὺς ἐφόρους· οἱ δὲ ζημιοῦσι μεγαλείως, καθιστάναι βουλόμενοι εἰς τὸ μήποτε ὄργην τοῦ μὴ πείθεσθαι τοῖς νόμοις κρατήσαι.
- 7 Τοῖς γε μὴν τὴν ἡβητικὴν ἡλικίαν πεπερακόσιν, ἐξ ὧν 10 ἤδη καὶ αἱ μέγιστα ἀρχαὶ καθίστανται, οἱ μὲν ἄλλοι Ἕλληνας ἀφελόντες αὐτῶν τὸ ἰσχύος ἔτι ἐπιμελεῖσθαι στρατεύεσθαι ὅμως αὐτοῖς ἐπιτάττουσιν, ὁ δὲ Λυκούργος τοῖς τηλικούτοις νόμιμον ἐποίησε κάλλιστον εἶναι τὸ θηρᾶν, εἰ μή τι δημόσιον κωλύοι, ὅπως δύναιντο καὶ οὗτοι μηδὲν 15 ἦττον τῶν ἡβόντων στρατιωτικούς πόνους ὑποφέρειν.
- V Ἄ μὲν οὖν ἐκάστη ἡλικία ἐνομοθέτησεν ὁ Λυκούργος ἐπιτηδεύματα σχεδὸν εἴρηται· οἷαν δὲ καὶ πᾶσι δίαιταν 2 κατεσκεύασε, νῦν πειράσομαι διηγείσθαι. Λυκούργος τοίνυν παραλαβὼν τοὺς Σπαρτιάτας ὥσπερ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας 20 οἴκοι σκηνοῦντας, γνοὺς ἐν τούτοις πλείστα ραδιουργεῖσθαι, εἰς τὸ φανερὸν ἐξήγαγε τὰ συσκήνια, οὕτως ἡγούμενος ἦκιστ' 3 ἂν παραβαίνεισθαι τὰ προσταττόμενα. καὶ σῆτόν γε ἔταξεν αὐτοῖς ὥς μήτε ὑπερπληροῦσθαι μήτε ἐνδεεῖς γίνεσθαι. πολλὰ δὲ καὶ παράλογα γίνεται ἀπὸ τῶν ἀγρευομένων· 25 οἱ δὲ πλούσιοι ἔστιν ὅτε καὶ ἄρτον ἀντιπαραβάλλουσιν·

2 ἀρήξουσιν A pr. 3 ἄν del. Stephanus ἀνάγκη A
 4 συμβάλλωσι B C διαλύει A 4-5 διαλύειν . . . κύριος = Stob.
 Fl. 44 (iv, p. 146 Hense) 5 παραγιγνημένος Stob. 7 μεγάλως
 M καθεστάναι C 8 εἰς del. Weiske 10-16 τοῖς . . . ὑποφέρειν =
 Stob. Fl. l. c. 10 πεπερακόσιν C et Stob. : πεπρακόσιν A M 11-13 οἱ
 . . . ἐπιτάττουσιν om. Stob. 13 et 14 δὲ et τοῖς τηλικούτοις om. Stob.
 15 δύνωνται Stob. 21 τούτῳ Cobet πλείστα C m : πλείστους
 A M 23 γε Stephanus : τε codd. : δὲ Heindorf 24 ὥς] τοσοῦτον
 ὥστε Cobet 25 ἀγρευομένων Athen. iv, p. 141 : ἀγρευομένων A C M
 26 ἄρτον Canter ex Athenaeo ; vide Steph. adnot. : ἀργὸν codd.

ὥστε οὔτε ἔρημός ποτε ἢ τράπεζα βρωτῶν γίνεται, ἔστ' ἂν
 διασκηνώσιν, οὔτε πολυδάπανος. καὶ μὴν τοῦ πότου ἀπο- 4
 παύσας τὰς [οὐκ] ἀναγκαίας πόσεις, αἱ σφάλλουσι μὲν σώ-
 ματα, σφάλλουσι δὲ γνώμας, ἐφῆκεν ὁπότε διψῶν ἕκαστος
 5 πίνειν, οὔτω νομίζων ἀβλαβέστατόν τε καὶ ἡδιστον ποτὸν
 γίνεσθαι. οὔτω γε μὴν συσκηνούντων πῶς ἂν τις ἢ ὑπὸ
 λιχνείας ἢ οἰνοφλυγίας ἢ αὐτὸν ἢ οἶκον διαφθείρειεν; καὶ 5
 γὰρ δὴ ἐν μὲν ταῖς ἄλλαις πόλεσι ὡς τὸ πολὺ οἱ ἡλικεῖς
 ἀλλήλοις σύνεισι, μεθ' ὧν περ καὶ ἐλαχίστη αἰδὼς παρα-
 10 γίγνεται· ὁ δὲ Λυκούργος ἐν τῇ Σπάρτῃ ἀνέμειξε . . .
 παιδεύεσθαι τὰ πολλὰ τοὺς νεωτέρους ὑπὸ τῆς τῶν γεραιτέ-
 ρων ἐμπειρίας. καὶ γὰρ δὴ ἐπιχώριον ἐν τοῖς φιλιτίοις 6
 λέγεσθαι ὅ τι ἂν καλῶς τις ἐν τῇ πόλει ποιήσῃ· ὥστ' ἐκεῖ
 ἦκιστα μὲν ὕβριν, ἦκιστα δὲ παροιμίαν, ἦκιστα δὲ αἰσχρογίαν
 15 καὶ αἰσχρολογίαν ἐγγίγνεσθαι. ἀγαθὰ γε μὴν ἀπεργάζεται 7
 καὶ τάδε ἢ ἔξω σίτησις· περιπατεῖν τε γὰρ ἀναγκάζονται ἐν
 τῇ οἴκαδε ἀφόδῳ, καὶ μὴν τοῦ ὑπὸ οἴνου μὴ σφάλλεσθαι
 ἐπιμελεῖσθαι, εἰδότες ὅτι οὐκ ἔνθα περ ἐδείπνου καταμενοῦσι
 καὶ τῇ ὄρφνῃ ὅσα ἡμέρα χρηστέον· οὐδὲ γὰρ ὑπὸ φανοῦ
 20 τὸν ἔτι ἐμφρόουρον ἔξεστι πορεύεσθαι.

Καταμαθῶν γε μὴν ὁ Λυκούργος καὶ ὅτι ἀπὸ τῶν σίτων 8
 οἱ μὲν διαπονούμενοι εὐχροί τε καὶ εὐσαρκοὶ καὶ εὐρωστοί
 εἰσιν, οἱ δ' ἄπονοι πεφυσσημένοι τε καὶ αἰσχροὶ καὶ ἀσθενεῖς
 ἀναφαίνονται, οὐδὲ τούτου ἡμέλησεν, ἀλλ' ἐννοῶν ὅτι καὶ
 25 ὅταν αὐτός τις τῇ ἑαυτοῦ γνώμῃ φιλοπονῇ, ἀρκούντως τὸ
 σῶμα ἔχων ἀναφαίνεται, ἐπέταξε τὸν ἀεὶ πρεσβύτατον ἐν

2 fort. συσκηνώσιν ποτοῦ A C M : corr. det. 3 οὐκ del.
 Müller-Strübing 5 fort. πότον vel τὸν πότον 7 αὐτὸν A M
 10 lac. indicavit Rühl : νομίζων Schenk1 : τὰς ἡλικίας ὥστε Schneider :
 βουλόμενος Richards 11 παιδεύεσθαι γὰρ Gemoll 14 αἰσχρογ-
 γίαν C : αἰσχρολογίαν A M 16 σίτησις A C M 17 καὶ μὴ ὑπὸ
 τοῦ οἴνου σφάλλεσθαι Herwerden μὴν om. C τοῦ scripsi : τὸ
 codd. 18 εἰδότες codd. : corr. Weiske καταμένουσι A C
 19 καὶ om. C τῇ δὲ ὄρφνῃ C ὅσα] ὥσπερ C 21 ante
 σίτων add. αὐτῶν Dobree 22 εὐχροὶ codd. : corr. Cobet
 25 τις det. : τι A C M ἀρκούν det. οὐκ ἀρκούντως Schenk1

τῷ γυμνασίῳ ἐκάστῳ ἐπιμελείσθαι ὡς μήποτε ταῦτοὶ ἐλάττους
 9 τῶν σιτίων γίνεσθαι†. καὶ ἐμοὶ μὲν οὐδ' ἐν τούτῳ σφαλῆ-
 ναι δοκεῖ. οὐκ ἂν οὖν ραδίως γέ τις εὖροι Σπαρτιατῶν οὔτε
 ὑγιεινότερους οὔτε τοῖς σώμασι χρησιμωτέρους· ὁμοίως γὰρ
 ἀπό τε τῶν σκελῶν καὶ ἀπὸ χειρῶν καὶ ἀπὸ τραχήλου 5
 γυμνάζονται.

VI Ἐναντία γε μὴν ἔγνω καὶ τάδε τοῖς πλείστοις. ἐν μὲν
 γὰρ ταῖς ἄλλαις πόλεσι τῶν ἑαυτοῦ ἕκαστος καὶ παίδων καὶ
 οἰκετῶν καὶ χρημάτων ἄρχουσι· ὁ δὲ Λυκοῦργος, κατα-
 σκεύασαι βουλόμενος ὡς ἂν μηδὲν βλάπτουντες ἀπολαύοιεν 10
 τι οἱ πολῖται ἀλλήλων ἀγαθόν, ἐποίησε παίδων ἕκαστον
 2 ὁμοίως τῶν ἑαυτοῦ καὶ τῶν ἀλλοτρίων ἄρχειν. ὅταν δέ
 τις εἰδῆ ὅτι οὔτοι πατέρες εἰσὶ τῶν παίδων, ὧν αὐτὸς ἄρχει
 ἀνάγκη οὕτως ἄρχειν ὥσπερ ἂν καὶ τῶν ἑαυτοῦ ἄρχεσθαι
 βούλοιο. ἦν δέ τις παῖς ποτε πληγὰς λαβὼν ὑπ' ἄλλου 15
 κατείπη πρὸς τὸν πατέρα, αἰσχρὸν ἐστὶ μὴ οὐκ ἄλλας
 πληγὰς ἐμβάλλειν τῷ υἱεῖ. οὕτω πιστεύουσιν ἀλλήλοις
 3 μηδὲν αἰσχρὸν προστάττειν τοῖς παισίν. ἐποίησε δὲ καὶ
 οἰκέταις, εἴ τις δεηθείη, χρῆσθαι καὶ τοῖς ἀλλοτρίοις. καὶ
 κυνῶν δὲ θηρευτικῶν συνῆψε κοινωνίαν· ὥστε οἱ μὲν 20
 δεόμενοι παρακαλοῦσιν ἐπὶ θήραν, ὁ δὲ μὴ αὐτὸς σχολάζων
 ἠδέως ἐκπέμπει. καὶ ἵπποις δὲ ὡσαύτως χρῶνται· ὁ γὰρ
 ἀσθενήσας ἢ δεηθεὶς ὀχήματος ἢ ταχύ ποι βουλευθεὶς
 ἀφικέσθαι, ἦν που ἴδη ἵππου ὄντα, λαβὼν καὶ χρησάμενος
 4 καλῶς ἀποκαθίστησιν. οὐ μὴν οὐδ' ἐκείνὸ γε παρὰ τοῖς 25

1 ἐκάστων det. ὡς μήποτε ἀγυμνάστους τῶν σιτίων γεύεσθαι cit.
 H Schenkl: ὡς μήποτε αὐτοὺς ἐλάττον τῶν σ. γυμνάζεσθαι Heinrich:
 alii alia: αὐτοὶ del. Sauppe: αὐτοὺς C: πόνους αὐτοὺς Hug: fort. πόνους
 αὐτοῖς (Richards) 10 μηθὲν C 11 ἀλλήλων οἱ πολῖται C 11-15
 ἐποίησε . . . βούλοιο = Stob. Fl. 44 l.c. 13 οὔτοι] τοσοῦτοι
 Richards πατέρες εἰσὶ] πάντες κύριοί εἰσι vel ἄρχουσι H Schenkl
 post παίδων lac. stat. Morus: fort. excidit καὶ τῶν ἑαυτοῦ 14 τῶν
 Morus: τὸν A C M et Stob. 17 ἐπεμβάλλειν Cobet ἀλλήλοις
 det.: ἀλλήλους A C M 19 οἰκέταις ὡς ἰδίους Brodaeus 21 αὐ-
 τοῖς C 23 prius ἢ del. Köhler που codd.: corr. Heindorf
 25 γε Weiske: τὸ codd.

ἄλλοις εἰθισμένον ἐποίησεν ἐπιτηδεύεσθαι. ὅπου γὰρ ἂν
 ὑπὸ θήρας ὀψισθέντες δεηθῶσι τῶν ἐπιτηδείων, ἦν μὴ συν-
 εσκευασμένοι τύχωσι, καὶ ἐνταῦθα ἔθηκε τοὺς μὲν πεπα-
 μένους καταλείπειν τὰ πεποιημένα, τοὺς δὲ δεομένους
 5 ἀνοίξαντας τὰ σήμαντρα, λαβόντας ὅσων ἂν δέωνται σημη-
 ναμένους καταλιπεῖν. τοιγαροῦν οὕτως μεταδιδόντες ἀλλή- 5
 λοις καὶ οἱ τὰ μικρὰ ἔχοντες μετέχουσι πάντων τῶν ἐν τῇ
 χώρα, ὁπόταν τινὸς δεηθῶσιν.

Ἐναντία γε μὴν καὶ τάδε τοῖς ἄλλοις Ἑλλησι κατέστησεν VII
 10 ὁ Λυκούργος ἐν τῇ Σπάρτῃ νόμιμα. ἐν μὲν γὰρ δήπου
 ταῖς ἄλλαις πόλεσι πάντες χρηματίζονται ὅσον δύνανται·
 ὁ μὲν γὰρ γεωργεῖ, ὁ δὲ ναυκληρεῖ, ὁ δ' ἐμπορεύεται, οἱ δὲ
 καὶ ἀπὸ τεχνῶν τρέφονται· ἐν δὲ τῇ Σπάρτῃ ὁ Λυκούργος 2
 τοῖς [μὲν] ἐλευθέροις τῶν μὲν ἀμφὶ χρηματισμὸν ἀπέειπε
 15 μηδενὸς ἀπτεσθαι, ὅσα δὲ ἐλευθερίαν ταῖς πόλεσι παρα-
 σκευάζει, ταῦτα ἔταξε μόνα ἔργα αὐτῶν νομίζειν. καὶ γὰρ 3
 δὴ τί πλοῦτος ἐκεῖ γε σπουδαστέος, ἔνθα ἴσα μὲν φέρειν
 εἰς τὰ ἐπιτήδεια, ὁμοίως δὲ δαιτυῖσθαι τάξας ἐποίησε μὴ
 ἡδυπαθείας ἕνεκα χρημάτων ὀρέγεσθαι; ἀλλὰ μὴν οὐδ'
 20 ἱματίων γε ἕνεκα χρηματιστέον· οὐ γὰρ ἐσθήτος πολυτελεία
 ἀλλὰ σώματος εὐεξία κοσμοῦνται. οὐδὲ μὴν τοῦ γε εἰς 4
 τοὺς συσκήνους ἕνεκα ἔχειν δαπανᾶν χρήματα ἀθροιστέον,
 ἐπεὶ τὸ τῷ σώματι πονοῦντα ὠφελεῖν τοὺς συνόντας εὐδοξό-
 τερον ἐποίησεν ἢ τὸ δαπανῶντα, ἐπιδείξας τὸ μὲν ψυχῆς,
 25 τὸ δὲ πλούτου ἔργον. τό γε μὴν ἐξ ἀδίκων χρηματίζεσθαι 5

1 ἂν om. C 3-4 πεπανμένους codd. : corr. Zeune 4 κατα-
 κλήειν Herwerden περιπεποιημένα Schenkl 5-6 αὐθις σημηνα-
 μένους vel sim. cit. Richards (*rursum obsignata* Philadelphus : τὰ
 ταμειῖα σημηνάμενος καταλείπειν Plut. *Inst. Lac.* p. 238 e) : 6 τὰ λοιπὰ
 καταλιπεῖν Hertlein οὕτω CM 9 Ἑλλησι om. BC 10 ἐν τῇ Σπάρτῃ
 om. C 13-17 ἐν . . . σπουδαστέος = Stob. *Fl.* 44 (iv, p. 147 Hense)
 14 μὲν om. Stob. τῶν] τον (sic) A μὲν om. BC 15 ἐν ταῖς
 Stob. 16 αὐτῶν C : ἐαυτῶν Stob. : αὐτῶν AM καὶ] οὐ Stob.
 17 δὴ τι Stob. ἐσπούδασται Stob. 18 εἰς om. C 22 ἕνεκα
 del. Weiske 24 δαπανῶντας codd. : corr. Morus τῆς ψυχῆς
 C 25 ἀδίκων] ἀλλήλων C

καὶ ἐν τοῖς τοιούτοις διεκώλυσε. πρῶτον μὲν γὰρ νόμισμα τοιοῦτον κατεστήσατο, ὃ δεκάμνων μόνον ἂν εἰς οἰκίαν εἰσελθὼν οὔποτε δεσπότας οὐδὲ οἰκέτας λάθοι· καὶ γὰρ 6 χώρας μεγάλης καὶ ἀμάξης ἀγωγῆς δέοιτ' ἂν. χρυσίον γε μὴν καὶ ἀργύριον ἐρευνᾶται, καὶ ἂν τί που φανῆ, ὃ 5 ἔχων ζημιούται. τί οὖν ἂν ἐκεῖ χρηματισμὸς σπουδάξοιτο, ἔνθα ἢ κτήσις πλείους λύπας ἢ ἢ χρῆσις εὐφροσύνας παρέχει;

VIII Ἄλλα γὰρ ὅτι μὲν ἐν Σπάρτῃ μάλιστα πείθονται ταῖς ἀρχαῖς τε καὶ τοῖς νόμοις, ἴσμεν ἅπαντες. ἐγὼ μέντοι οὐδ' 10 ἐγχειρήσαι οἶμαι πρότερον τὸν Λυκούργον ταύτην τὴν εὐταξίαν καθιστάναι πρὶν ὁμογνώμονας ἐποιήσατο τοὺς κρατίστους 2 τῶν ἐν τῇ πόλει. τεκμαίρομαι δὲ ταῦτα, ὅτι ἐν μὲν ταῖς ἄλλαις πόλεσιν οἱ δυνατώτεροι οὐδὲ βούλονται δοκεῖν τὰς ἀρχὰς φοβεῖσθαι, ἀλλὰ νομίζουσι τοῦτο ἀνελεύθερον εἶναι· 15 ἐν δὲ τῇ Σπάρτῃ οἱ κράτιστοι καὶ ὑπέρχονται μάλιστα τὰς ἀρχὰς καὶ τῷ ταπεινοῖ εἶναι μεγαλύνονται καὶ τῷ ὅταν καλῶνται τρέχοντες ἀλλὰ μὴ βαδίζοντες ὑπακούειν, νομίζοντες, ἦν αὐτοὶ κατάρχωσι τοῦ σφόδρα πείθεσθαι, ἔψεσθαι 3 καὶ τοὺς ἄλλους· ὅπερ καὶ γεγένηται. εἰκὸς δὲ καὶ τὴν 20 τῆς ἐφορείας δύναμιν τοὺς αὐτοὺς τούτους συγκατασκευάσαι, ἐπεὶπερ ἔγνωσαν τὸ πείθεσθαι μέγιστον ἀγαθὸν εἶναι καὶ ἐν πόλει καὶ ἐν στρατιᾷ καὶ ἐν οἴκῳ· ὅσῳ γὰρ μείζω δύναμιν ἔχει ἢ ἀρχή, τοσοῦτῳ μᾶλλον ἂν ἠγήσαντο αὐτὴν καὶ κατα- 4 πλήξειν τοὺς πολίτας [τοῦ ὑπακούειν]. ἔφοροι οὖν ἱκανοὶ 25 μὲν εἰσι ζημιούν ὃν ἂν βούλωνται, κύριοι δ' ἐκπράττειν

I τοιούτοις] περιόκοις Rühl 2 τοιοῦτο C δέκα μνῶν codd. : corr. Dind. 3 οὔποτε AM : οὔτε C οὐδὲ Schenkl : οὔτε codd. 4 ἀγούσης Cobet ; cf. Plut. Lyc. 9 8 ἔχει C 11 εὐεξίαν codd. : corr. Dind. 14 οὐδὲ det. : οὔτε A C M 16 οἱ κράτιστοι om. C 20 ὅπερ καὶ] ὅπερ δὴ Pierleoni γίγνεται Wulff 24 ἔχει Dind. ἂν om. C, del. Schneider, sed ad ἠγήσαντο pertinet et ferri potest post εἰκὸς δὲ ἠγήσαντο C : ἠγήσατο A M αὐτὴν om. C 25 τοῦ] εἰς τὸ Voigtländer τοῦ ὑπακούειν del. Schneider 25-2 (p. seq.) ἔφοροι . . καταστήσαι = Stob. Fl. 44 (iv, p. 149 Hense) 25 ἱκανοὶ] δυνατοὶ Stob. : κύριοι Cobet 26 εἰσπράττειν A B C : πράττειν Stob.

παραχρήμα, κύριοι δὲ καὶ ἄρχοντας μεταξὺ [καὶ] καταπαῦσαι
καὶ εἶρξά γε καὶ περὶ τῆς ψυχῆς εἰς ἀγῶνα καταστήσαι.
τοσαύτην δὲ ἔχοντες δύναμιν οὐχ ὥσπερ αἱ ἄλλαι πόλεις
ἐῶσι τοὺς αἰρεθέντας ἀεὶ ἄρχειν τὸ ἔτος ὅπως ἂν βούλωνται,
5 ἄλλ' ὥσπερ οἱ τύραννοι καὶ οἱ ἐν τοῖς γυμνικοῖς ἀγῶσιν
ἐπιστάται, ἦν τινα αἰσθάνονται παρανομοῦντά τι, εὐθύς
παραχρήμα κολάζουσι. πολλῶν δὲ καὶ ἄλλων ὄντων 5
μηχανημάτων καλῶν τῷ Λυκούργῳ εἰς τὸ πείθεσθαι τοῖς
νόμοις ἐθέλειν τοὺς πολίτας, ἐν τοῖς καλλίστοις καὶ τοῦτό
10 μοι δοκεῖ εἶναι, ὅτι οὐ πρότερον ἀπέδωκε τῷ πλήθει τοὺς
νόμους πρὶν ἐλθῶν σὺν τοῖς κρατίστοις εἰς Δελφοὺς ἐπήρετο
τὸν θεὸν εἰ λῶρον καὶ ἄμεινον εἶη τῇ Σπάρτῃ πειθομένη οἷς
αὐτὸς ἔθηκε νόμοις. ἐπεὶ δὲ ἀνείλε τῷ παντὶ ἄμεινον εἶναι,
τότε ἀπέδωκεν, οὐ μόνον ἄνομον ἀλλὰ καὶ ἀνόσιον θεῖς τὸ
15 πυθοχρήστοις νόμοις μὴ πείθεσθαι.

Ἄξιον δὲ τοῦ Λυκούργου καὶ τόδε ἀγασθῆναι, τὸ κατεργά- IX
σασθαι ἐν τῇ πόλει αἰρετώτερον εἶναι τὸν καλὸν θάνατον
ἀντὶ τοῦ αἰσχροῦ βίου· καὶ γὰρ δὴ ἐπισκοπῶν τις ἂν εὔροι
μείους ἀποθνήσκοντας τούτων (ἢ) τῶν ἐκ τοῦ φοβεροῦ
20 ἀποχωρεῖν αἰρουμένων. ὥς τάληθές εἰπεῖν καὶ ἔπεται τῇ 2
ἀρετῇ (τὸ) σφύζεσθαι εἰς τὸν πλείω χρόνον μᾶλλον ἢ τῇ κακίᾳ·
καὶ γὰρ ῥάων καὶ ἡδίων καὶ εὐπορωτέρα καὶ ἰσχυροτέρα.
δῆλον δὲ ὅτι καὶ εὐκλεία μάλιστα ἔπεται τῇ ἀρετῇ· καὶ γὰρ
συμμαχεῖν πῶς πάντες τοῖς ἀγαθοῖς βούλονται. ἢ μέντοι 3
25 ὥστε ταῦτα γίνεσθαι ἐμηχανήσατο, καὶ τοῦτο καλὸν μὴ
παραλιπεῖν. ἐκεῖνος τοίνυν σαφῶς παρεσκεύασε τοῖς μὲν

1 καὶ ante καταπαῦσαι om. Stob. 2 γε] τε Stob. 3 τοιαύτην
Köhler ἔχοντας Morus 4 ἐρεθέντας A ἀεὶ ἄρχειν] διάρχειν
Cobet, sed ἀεὶ cum participio iungendum 7-15 πολλῶν . . .
πέθεσθαι = Stob. Fl. 44 l.c. 7 καὶ ἄλλων] καλῶν Stob. 9 τοῦτό]
τό vel τόδε Stobaei codd. 14 θεῖς] δείξας post ἄνομον Stob.
15 μὴ om. C 16-18 ἄξιον . . . βίου = Stob. Fl. 44 l.c. 16 κατερ-
γά(ε)σθαι Stob. 19 τούτων] τῶν καλῶς ἀγωνιζόντων vel simile quid
Rühl: fort. τῶν τοῦτον ἢ add. Heindorf 20 ὥς τάληθές det. :
ὥστ' ἀληθές A M : ὥστε ἀληθές C 21 τὸ add. Morus πλείον C
23 καὶ ὅτι καὶ B C ἔπεται μάλιστα C

- 4 ἀγαθοῖς εὐδαιμονίαν, τοῖς δὲ κακοῖς κακοδαιμονίαν. ἐν
 μὲν γὰρ ταῖς ἄλλαις πόλεσιν, ὅποταν τις κακὸς γένηται,
 ἐπὶ κλησιν μόνον ἔχει κακὸς εἶναι, ἀγοράζει δὲ ἐν τῷ αὐτῷ
 ὁ κακὸς τὰγαθῷ καὶ κάθηται καὶ γυμνάζεται, εἰς βούληται
 ἐν δὲ τῇ Λακεδαιμόνι πᾶς μὲν ἂν τις αἰσχυνηθῆι τὸν κακὸν 5
 σύσκηνον παραλαβεῖν, πᾶς δ' ἂν ἐν παλαίσματι συγ-
 5 γυμναστήν. πολλάκις δ' ὁ τοιοῦτος καὶ διαιρουμένων
 τοὺς ἀντισφαιριοῦντας ἀχώριστος περιγίγνεται, καὶ ἐν
 χοροῖς δ' εἰς τὰς ἐπονειδίστους χώρας ἀπελαύνεται, καὶ
 μὴν ἐν ὁδοῖς παραχωρητέον αὐτῷ καὶ ἐν θάκοις καὶ [ἐν] 10
 τοῖς νεωτέροις ὑπαναστατέον, καὶ τὰς μὲν προσηκούσας
 κόρας οἴκοι θρεπτέον, καὶ ταύταις τῆς ἀνανδρίας αἰτίαν
 ὑφεκτέον, γυναικὸς δὲ κενὴν ἐστίαν [οὐ] περιοπτέον καὶ
 ἅμα τούτου ζημίαν ἀποτειστέον, λιπαρὸν δὲ οὐ πλανητέον
 οὐδὲ μιμητέον τοὺς ἀνεγκλήτους, ἢ πληγὰς ὑπὸ τῶν 15
 6 ἀμεινόνων ληπτέον. ἐγὼ μὲν δὴ τοιαύτης τοῖς κακοῖς
 ἀτιμίας ἐπικειμένης οὐδὲν θαυμάζω τὸ προαιρεῖσθαι ἐκεῖ
 θάνατον ἀντὶ τοῦ οὕτως ἀτίμου τε καὶ ἐπονειδίστου βίου.
- X Καλῶς δέ μοι δοκεῖ ὁ Λυκούργος νομόθετῆσαι καὶ ἧ μέχρι
 γήρως ἀσκοῖτ' ἂν ἀρετῇ. ἐπὶ γὰρ τῷ τέρματι τοῦ βίου 20
 τὴν κρίσιν τῆς γεροντίας προσθεὶς ἐποίησε μηδὲ ἐν τῷ
 2 γήρα ἀμελεῖσθαι τὴν καλοκάγαθίαν. ἀξιάγαστον δ' αὐτοῦ
 καὶ τὸ ἐπικουρῆσαι τῷ τῶν ἀγαθῶν γήρα· θεὸς γὰρ τοὺς
 γέροντας κυρίου τοῦ περὶ τῆς ψυχῆς ἀγῶνος διέπραξεν
 ἐντιμότερον εἶναι τὸ γήρας τῆς τῶν ἀκμαζόντων ῥώμης. 25
 3 εἰκότως δέ τοι καὶ σπουδάζεται οὗτος ὁ ἀγὼν μάλιστα τῶν
 ἀνθρωπίνων. καλοὶ μὲν γὰρ καὶ οἱ γυμνικοί· ἀλλ' οὗτοι
 μὲν σωματῶν εἰσίν· ὁ δὲ περὶ τῆς γεροντίας ἀγὼν ψυχῶν

6 σύσκηνον om. C παλαίσμασι Stephanus in mg. 10 ἐν del.
 Stephanus 11 ὑπαναστατέον τοῖς νεωτέροις Heindorf 12 ἀνδρείας
 A C M : corr. det. 13 οὐ del. Dind., coll. *Hell.* VI. v. 46 : οὐσαν
 Haase 19-3 (p. seq.) καλῶς... ἀξιοσπουδαστότεροι = Stob. *Fl.* 44
 19 ὁ om. Stob. ἧ BC : ἧ A : εἰ M et Stob. 20 ἡ ἀρετῇ Stob.
 21 προθεὶς Stob. 26 τῶν] πάντων Hense 27 ἀνθρωπίνων Dind. :
 ἀνθρώπων codd. καὶ om. Stob. 28 εἰσίν om. Stob. : del. Pierleoni

ἀγαθῶν κρίσιν παρέχει. ὅσῳ οὖν κρείττων ψυχὴ σώματος, τοσοῦτῳ καὶ οἱ ἀγῶνες οἱ τῶν ψυχῶν ἢ οἱ τῶν σωμάτων ἀξιοσπουδαστότεροι.

Τόδε γε μὴν τοῦ Λυκούργου πῶς οὐ μέγਾਲως ἄξιον 4
 5 ἀγασθῆναι; ὃς ἐπειδὴ κατέμαθεν ὅτι ὅπου οἱ βουλόμενοι ἐπιμελοῦνται τῆς ἀρετῆς οὐχ ἱκανοὶ εἰσι τὰς πατρίδας αὖξι, [ἐκεῖνος] ἐν τῇ Σπάρτῃ ἠνάγκασε δημοσίᾳ πάντας πάσας ἀσκεῖν τὰς ἀρετάς. ὥσπερ οὖν [οἱ ἰδιῶται] τῶν ἰδιωτῶν διαφέρουσιν ἀρετῇ οἱ ἀσκούντες τῶν ἀμελούντων,
 10 οὔτῳ καὶ ἡ Σπάρτῃ εἰκότως πασῶν τῶν πόλεων ἀρετῇ διαφέρει, μόνῃ δημοσίᾳ ἐπιτηδεύουσα τὴν καλοκάγαθίαν. οὐ γὰρ κάκεῖνο καλόν, τὸ τῶν ἄλλων πόλεων κολαζουσῶν 5 ἦν τίς τι ἕτερος ἕτερον ἀδικῆ, ἐκεῖνον ζημίας μὴ ἐλάττους ἐπιθεῖναι εἴ τις φανερὸς εἶη ἀμελῶν τοῦ ὡς βέλτιστος
 15 εἶναι; ἐνόμιζε γάρ, ὡς ἔοικεν, ὑπὸ μὲν τῶν ἀνδραποδι- 6 ζομένων τινας ἢ ἀποστερούντων τι ἢ κλεπτόντων τοὺς βλαπτομένους μόνου ἀδικεῖσθαι, ὑπὸ δὲ τῶν κακῶν καὶ ἀνάνδρων ὅλας τὰς πόλεις προδίδοσθαι. ὥστε εἰκότως ἔμοιγε δοκεῖ τούτοις μεγίστας ζημίας ἐπιθεῖναι. ἐπέθηκε 7
 20 δὲ καὶ τὴν ἀνυπόστατον ἀνάγκην ἀσκεῖν ἅπασαν πολιτικὴν ἀρετῆν. τοῖς μὲν γὰρ τὰ νόμιμα ἐκτελοῦσιν ὁμοίως ἅπασι τὴν πόλιν οἰκείαν ἐποίησε, καὶ οὐδὲν ὑπελογίσατο οὔτε σωμάτων οὔτε χρημάτων ἀσθένειαν· εἰ δέ τις ἀποδειλιάσειε τοῦ τὰ νόμιμα διαπονεῖσθαι, τοῦτον ἐκεῖνος ἀπέδειξε μηδὲ
 25 νομίζεσθαι ἔτι τῶν ὁμοίων εἶναι. ἀλλὰ γὰρ ὅτι μὲν 8 παλαιότατοι οὗτοι οἱ νόμοι εἰσί, σαφές· ὁ γὰρ Λυκούργος κατὰ τοὺς Ἡρακλείδας λέγεται γενέσθαι· οὔτῳ δὲ παλαιοὶ ὄντες ἔτι καὶ νῦν τοῖς ἄλλοις καινότατοί εἰσι· καὶ γὰρ τὸ

1 κρείττων M : κρεῖσσον Stob. 5 ὅπου οἱ] ἔστιν ὅπου οἱ Morus :
 μόνοι οἱ Hertlein : οἱ οἴκοι Pierleoni : αὐτοὶ οἱ Wulff post βουλόμενοι
 add. μόνοι Madvig 6 ἐπιμελοῦνται Haase : ἐπιμελεῖσθαι codd.
 7 ἐκεῖνος del. Pierleoni 8 οἱ ἰδιῶται delevi : ἰδιῶται ἰδιωτῶν sine
 art. Schneider 9 οἱ ἀσκούντες τῶν ἀμελούντων del. Weiske
 13 κάκεῖνον C 14 φανερώς C 24 ἐκεῖνος Iacobs : ἐκέ
 codd. μηδὲ Zeune : μήτε codd.

πάντων θαυμαστότατον ἐπαινοῦσι μὲν πάντες τὰ τοιαῦτα ἐπιτηδεύματα, μιμῆσθαι δὲ αὐτὰ οὐδεμία πόλις ἐθέλει.

XI Καὶ ταῦτα μὲν δὴ κοινὰ ἀγαθὰ καὶ ἐν εἰρήνῃ καὶ ἐν πολέμῳ· εἰ δέ τις βούλεται καταμαθεῖν ὅ τι καὶ εἰς τὰς στρατείας βέλτιον τῶν ἄλλων ἐμηχανήσατο, ἕξεστι καὶ 5
2 τούτων ἀκούειν. πρῶτον μὲν τοίνυν οἱ ἔφοροι προκηρύττουσι τὰ ἔτη εἰς ἃ δεῖ στρατεῦεσθαι καὶ ἵππεῦσι καὶ ὀπλίταις, ἔπειτα δὲ καὶ τοῖς χειροτέχναις· ὥστε ὅσοισπερ ἐπὶ πόλεως χρῶνται ἄνθρωποι, πάντων τούτων καὶ ἐπὶ στρατιᾶς οἱ Λακεδαιμόνιοι εὐποροῦσι· καὶ ὄσων δὲ ὀργάνων 10
ἢ στρατιᾶ κοινῇ δεηθείη ἄν, ἅπαντα τὰ μὲν ἀμάξῃ προστέτακται παρέχειν, τὰ δὲ ὑποζυγίῳ· οὕτω γὰρ ἦκιστ' ἂν τὸ
3 ἐλλείπον διαλάθοι. εἷς γε μὴν τὸν ἐν τοῖς ὀπλοῖς ἀγῶνα τοιάδ' ἐμηχανήσατο, στολὴν μὲν ἔχειν φοινικίδα, ταύτην νομίζων ἦκιστα μὲν γυναικεία κοινωνεῖν, πολεμικωτάτην δ' 15
εἶναι, καὶ χαλκῆν ἀσπίδα· καὶ γὰρ τάχιστα λαμπρύνεται καὶ σχολαιότοτα ρυπαίνεται. ἐφῆκε δὲ καὶ κομᾶν τοῖς ὑπὲρ τὴν ἠβητικὴν ἡλικίαν, νομίζων οὕτω καὶ μείζους ἂν
4 καὶ ἐλευθεριωτέρους καὶ γοργοτέρους φαίνεσθαι. οὕτω γε μὴν κατεσκευασμένων μόρας μὲν διεῖλεν ἕξ καὶ ἵππέων 20
καὶ ὀπλιτῶν. ἐκάστη δὲ τῶν ὀπλιτικῶν μορῶν ἔχει πολέμαρχον ἓνα, λοχαγοὺς τέτταρας, πεντηκοντῆρας ὀκτώ, ἐνωμοτάρχους ἑκκαίδεκα. ἐκ δὲ τούτων τῶν μορῶν διὰ παρεγγνήσεως καθίστανται τοτὲ μὲν εἰς . . . ἐνωμοτίας, τοτὲ
5 δὲ εἰς τρεῖς, τοτὲ δὲ εἰς ἕξ. ὃ δὲ οἱ πλείστοι οἴονται, 25

5 στρατιὰς A C M: corr. det. 10 ὄσων Haase ex Philelpho: ὄσα codd. δι' C 11 ἅπαντα Haase ex Philelpho: ἀπάντων codd. 13 ἐκλείπον codd.: corr. Schneider 13-16 εἷς γε μὴν τὸν ἐν ὀπλοῖς ἀγῶνα τοιάδε ἐμηχανήσατο, στολὴν μὲν ἔχειν φοινικίδα καὶ χαλκῆν ἀσπίδα Stob. Fl. 44 l.c. 16 καὶ χαλκῆν ἀσπίδα, quae in codd. post φοινικίδα leguntur, hic esse ponenda vidit Dind. 17-25 ἐφῆκε . . . ἕξ = Stob. Fl. 44 l.c. 19 καὶ γοργοτέρους om. Stob. 21 ὀπλιτικῶν Stob.: πολιτικῶν codd. et Harpocratio s.v. μορῶν μορῶν ἔχει Harpocratio: ἔχει μορῶν codd.: ἔχει μοιρῶν Stob. 22 πεντηκοντῆρας A: πεντηκοστῆρας M: πεντηκοστίας Harpocratio 23 ἐνωμοτάρχας A in mg. C et Harpocratio; cf. Exped. III. iv. 21 et IV. iii. 26 μοιρῶν M: μερῶν Stob. 24 et 25 τότε ter A M 24 lac. indicavi: fort. εἰς β' ἔχοντες τὰς ἐνωμοτίας; cf. Inst. VI. iii. 21

πολυπλοκωτάτην εἶναι τὴν ἐν ὄπλοις Λακωνικὴν τάξιν, τὸ ἐναντιώτατον ὑπειλήφασι τοῦ ὄντος· εἰσὶ μὲν γὰρ ἐν τῇ Λακωνικῇ τάξει οἱ πρωτοστάται ἄρχοντες, καὶ ὁ στίχος ἕκαστος πάντ' ἔχων ὅσα δεῖ παρέχεσθαι. οὕτω δὲ ῥάδιον 6
 5 ταύτην τὴν τάξιν μαθεῖν ὡς ὅστις τοὺς ἀνθρώπους δύναται γινώσκειν οὐδεὶς ἂν ἀμάρτοι· τοῖς μὲν γὰρ ἡγείσθαι δέ-
 δοται, τοῖς δὲ ἔπεσθαι τέτακται. αἱ δὲ παραγωγαὶ ὥσπερ ὑπὸ κήρυκος ὑπὸ τοῦ ἐνωμοτάρχου λόγῳ δηλοῦνται (καὶ) ἀραιαί τε καὶ βαθύτεραι αἱ φάλαγγες γίνονται· ὧν οὐδὲν
 10 οὐδ' ὀπωστιοῦν χαλεπὸν μαθεῖν. τὸ μέντοι κἂν ταραχθῶσι 7
 μετὰ τοῦ παρατυχόντος ὁμοίως μάχεσθαι, ταύτην τὴν τάξιν οὐκέτι ῥάδιόν ἐστι μαθεῖν πλὴν τοῖς ὑπὸ τῶν τοῦ Λυκούργου νόμων πεπαιδευμένοις. εὐπορώτατα δὲ καὶ ἐκεῖνα Λακεδαι- 8
 μόνιοι ποιοῦσι τὰ τοῖς ὀπλομάχοις πάνυ δοκοῦντα χαλεπὰ
 15 εἶναι· ὅταν μὲν γὰρ ἐπὶ κέρως πορεύωνται, κατ' οὐρὰν δῆπου ἐνωμοτία (ἐνωμοτία) ἔπεται· ἔαν δ' ἐν τῷ τοιούτῳ ἐκ τοῦ ἐναντίου πολεμία φάλαγξ ἐπιφανῆ, τῷ ἐνωμοτάρχῳ παρεγγυᾶται εἰς μέτωπον παρ' ἀσπίδα καθίστασθαι, καὶ διὰ παντὸς οὕτως, ἔστ' ἂν ἡ φάλαγξ ἐναντία καταστῆ. ἦν γε
 20 μὴν οὕτως ἐχόντων ἐκ τοῦ ὀπισθεν οἱ πολέμιοι ἐπιφανῶσιν, ἐξελίττεται ἕκαστος ὁ στίχος, ἵνα οἱ κράτιστοι ἐναντίοι αἰεὶ τοῖς πολεμίοις ᾧσιν. ὅτι δὲ ὁ ἄρχων εὐώνυμος γίνε- 9
 ται, οὐδ' ἐν τούτῳ μειονεκτεῖν ἡγοῦνται, ἀλλ' ἔστιν ὅτε καὶ πλεονεκτεῖν. εἰ γὰρ τινες κυκλοῦσθαι ἐπιχειροῖεν, οὐκ ἂν
 25 κατὰ τὰ γυμνά, ἀλλὰ κατὰ τὰ ὀπλισμένα περιβάλλοιεν ἄν. ἦν δέ ποτε ἐνεκά τινος δοκῆ συμφέρειν τὸν ἡγεμόνα δεξιὸν κέρας ἔχειν, στρέψαντες τὸ ἄγλημα ἐπὶ κέρας ἐξελίττουσι τὴν φάλαγγα, ἔστ' ἂν ὁ μὲν ἡγεμῶν δεξιὸς ᾖ, ἡ δὲ οὐρὰ εὐώνυμος γένηται. ἦν δ' αὖ ἐκ τῶν δεξιῶν πολεμίων 10

4 πάντ' ἔχων] fort. πειθαρχῶν : lac. stat. Dind. 8 καὶ add. Zeune :
 αἰς Schenkl : ἐξ ὧν Haase 9 οὐδὲν C : δ' A M : δὴ det. 10 τὸ]
 τὸν A B 11 ταύτην τὴν τάξιν del. Herwerden : post τάξιν add.
 ἔχοντας Schenkl 16 ἐνωμοτία add. Dobree 17 ἐνωμοτάρχη
 codd. : corr. Dind. 25 περιβάλλοιεν C 26 δοκεῖ A B τὸ δεξιὸν
 Schneider

τάξις ἐπιφαίνεται ἐπὶ κέρως πορευομένων, οὐδὲν ἄλλο
πραγματεύονται ἢ τὸν λόχον ἕκαστον ὥσπερ τριήρη ἀντί-
πρωρον τοῖς ἐναντίοις στρέφουσι, καὶ οὕτως αὖ γίνεται
ὁ κατ' οὐρὰν λόχος παρὰ δόρυ. ἦν γε μὴν κατὰ τὰ
εὐώνυμα πολέμιοι προσίωσιν, οὐδὲ τοῦτ' ἐώσιν, ἀλλὰ 5
προθέουσιν ἢ [ἐναντίους] ἀντιπάλους τοὺς λόχους στρέφουσι·
καὶ οὕτως αὖ ὁ κατ' οὐρὰν λόχος παρ' ἀσπίδα καθίσταται.

ΧΙΙ Ἐρῶ δὲ καὶ ἢ στρατοπεδεύεσθαι ἐνόμισε χρῆναι Λυκούρ-
γος. διὰ μὲν γὰρ τὸ τὰς γωνίας τοῦ τετραγώνου ἀχρήστους
εἶναι κύκλον ἐστρατοπεδεύσατο, εἰ μὴ ὄρος ἀσφαλὲς εἶη ἢ 10
2 τείχος ἢ ποταμὸν ὀπισθεν ἔχοιεν. φυλακάς γε μὴν ἐποίησε
μεθημερινὰς τὰς μὲν παρὰ τὰ ὄπλα εἶσω βλεπούσας· οὐ γὰρ
πολεμίων ἕνεκα ἀλλὰ φίλων αὐταὶ καθίστανται· τοὺς γε μὴν
πολεμίους ἰππεῖς φυλάττουσιν ἀπὸ χωρίων ὧν ἂν ἐκ πλείστου
3 προορῶεν εἰ [δέ] τις προσίοι. νύκτωρ (δὲ) ἔξω τῆς φάλαγγος 15
ἐνόμισεν ὑπὸ Σκιριτῶν προφυλάττεσθαι· (νῦν δ' ἤδη καὶ
4 ὑπὸ ξένων . . . αὐτῶν τινες συμπάροντες.) τὸ δὲ ἔχοντας τὰ
δόρατα ἀεὶ περιμέναι, εἶ καὶ τοῦτο δεῖ εἰδέναι, ὅτι τοῦ αὐτοῦ
ἕνεκά ἐστίν οὐπερ καὶ τοὺς δούλους εἵργουσιν ἀπὸ τῶν ὄπλων,
καὶ τοὺς ἐπὶ τὰ ἀναγκαῖα ἀπιόντας οὐ δεῖ θαυμάζειν ὅτι 20
οὔτε ἀλλήλων οὔτε τῶν ὄπλων πλέον ἢ ὅσον μὴ λυπεῖν
ἀλλήλους ἀπέρχονται· καὶ γὰρ ταῦτα ἀσφαλείας ἕνεκα
5 ποιοῦσιν. μεταστρατοπεδεύονται γε μὴν πυκνὰ καὶ τοῦ
σίνεσθαι τοὺς πολέμιους ἕνεκα καὶ τοῦ ὠφελεῖν τοὺς φίλους.
καὶ γυμνάζεσθαι δὲ προαγορεύεται ὑπὸ τοῦ νόμου ἅπασι 25
Λακεδαιμονίοις, ἕωσπερ ἂν στρατεύωνται· ὥστε μεγαλο-

1 οὐθὲν A C 5-6 ἀλλὰ προθέουσιν C : ἀλλ' ἀποθοῦσιν A : ἀλλ'
ἀπωθοῦσιν M 6 προθέουσιν ἢ] ἀπωθεν οὖσιν Iebb τοῖς ἐναντίοις
Köchly et Rüstow: ἐναντίους delevi τοῖς ἀντιπάλοις C 9-10 ἀχρή-
στους εἶναι τοῦ τετραγώνου C 14 ἰππεῖς retinui post Gautier
(*La Langue de Xén.* p. 81) 15 προορῶεν εἰ τις προσίοι· νύκτωρ δ'
Bahrtd προίοι codd. : corr. Madvig 17 lac. stat. Dind. :
ἦν τύχωσιν add. Rühl (ἐὰν τυγχάνωσιν Weiske) : fort. φυλάττουσι γὰρ :
ξένων νομίζεται· παραφυλάττουσι δὲ αὐτῶν cit. Köhler τινες] εἰ
τινες Hermann : οὔτινες Pierleoni 22 ἀλλήλοισι M 24 ἕνεκα
del. Herwerden 26 ἕωσπερ Dind., coll. *Inst.* V. iii. 27 : ὅσπερ A M :
ὄσοιπερ C : ὄσημέραι ἐὰν cit. H Schenkl μεγαλοφρονεστέροισι Dind.

πρεπεστέρους μὲν αὐτοὺς ἐφ' ἑαυτοῖς γίγνεσθαι, ἐλευθερι-
 τέρους δὲ τῶν ἄλλων φαίνεσθαι. δεῖ δὲ οὔτε περίπατον
 οὔτε δρόμον μάσσω ποιεῖσθαι ἢ ὅσον ἂν ἡ μόρα ἐφήκη,
 ὅπως μηδεὶς τῶν αὐτοῦ ὅπλων πόρρω γίγνηται. μετὰ δὲ 6
 5 τὰ γυμνάσια καθίζειν μὲν ὁ πρῶτος πολέμαρχος κηρύττει·
 ἔστι δὲ τοῦτο ὡσπερ ἐξέτασις· ἐκ τούτου δὲ ἀριστοποιεῖσθαι
 καὶ ταχὺ τὸν πρόσκοπον ἀπολύεσθαι· ἐκ τούτου δ' αὖ
 διατριβαὶ καὶ ἀναπαύσεις πρὸ τῶν ἐσπερινῶν γυμνασίων.
 μετὰ γε μὴν ταῦτα δειπνοποιεῖσθαι κηρύττεται, καὶ ἐπειδὴν 7
 10 ἄσσωσιν εἰς τοὺς θεοὺς οἷς ἂν κεκαλλιερηκότες ᾧσω, ἐπὶ τῶν
 ὅπλων ἀναπαύεσθαι. ὅτι δὲ πολλὰ γράφω οὐ δεῖ θαυμάζειν·
 ἦκιστα γὰρ Λακεδαιμονίοις εὖροι ἂν τις παραλελειμμένα ἐν
 τοῖς στρατιωτικοῖς ὅσα δεῖται ἐπιμελείας.

Διηγῆσομαι δὲ καὶ ἦν ἐπὶ στρατιᾶς ὁ Λυκοῦργος βασιλεῖ XIII
 15 δύναμιν καὶ τιμὴν κατεσκεύασε. πρῶτον μὲν γὰρ ἐπὶ
 φρουρᾶς τρέφει ἡ πόλις βασιλέα καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ·
 συσκηνοῦσι δὲ αὐτῷ οἱ πολέμαρχοι, ὅπως αἰεὶ συνόντες
 μᾶλλον καὶ κοινοβουλῶσιν, ἦν τι δέωνται· συσκηνοῦσι
 δὲ καὶ ἄλλοι τρεῖς ἄνδρες τῶν ὁμοίων· οὗτοι τούτοις ἐπι-
 20 μελοῦνται πάντων τῶν ἐπιτηδείων, ὡς μηδεμίᾳ ἀσχολία ἢ
 αὐτοῖς τῶν πολεμικῶν ἐπιμελεῖσθαι. ἐπαναλήψομαι δὲ ὡς 2
 ἐξορμᾶται σὺν στρατιᾷ ὁ βασιλεὺς. θύει μὲν γὰρ πρῶτον
 οἴκοι ᾧν Διὶ Ἀγήτορι καὶ τοῖς σιοῖν [αὐτῷ]· ἦν δὲ ἐνταῦθα
 καλλιερήση, λαβὼν ὁ πυρφόρος πῦρ ἀπὸ τοῦ βωμοῦ
 25 προηγείται ἐπὶ τὰ ὄρια τῆς χώρας· ὁ δὲ βασιλεὺς ἐκεῖ αὖ
 θύεται Διὶ καὶ Ἀθηνᾷ. ὅταν δὲ ἀμφοῖν τούτοις τοῖν θεοῖν 3
 καλλιερηθῇ, τότε διαβαίνει τὰ ὄρια τῆς χώρας· καὶ τὸ πῦρ
 μὲν ἀπὸ τούτων τῶν ἱερῶν προηγείται οὔποτε ἀποσβεν-
 νύμενον, σφάγια δὲ παντοῖα ἔπεται. αἰεὶ δὲ ὅταν θύηται,

3 μάσσω Heinrich : ἐλάσσω codd. μόρα M 4 αὐτῶν codd.
 7 ἀπολύεσθαι Victorius : ὑπολύεσθαι codd. 13 δεῖ M 15 κατε-
 σκεύασε A : κατεσκεύασεν C : παρεσκεύασε M 16 φρουρᾶ codd. :
 corr. Leonclavius βασιλέα . . . αὐτῷ om. C 23 καὶ τοῖν σιοῖν
 scripsi : καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ codd. : καὶ οἱ σὺν αὐτῷ Haase : κᾶτα οἱ
 σὺν αὐτῷ Pierleoni ἐπὴν C

ἄρχεται μὲν τούτου τοῦ ἔργου ἔτι κνεφαῖος, προλαμβάνειν
 4 βουλόμενος τὴν τοῦ θεοῦ εὐνοίαν. πάρεισι δὲ περὶ τὴν
 θυσίαν πολέμαρχοι, λοχαγοί, πεντηκοντῆρες, ξένων στρατί-
 αρχοι, στρατοῦ σκευοφορικοῦ ἄρχοντες, καὶ τῶν ἀπὸ τῶν
 5 πόλεων δὲ στρατηγῶν ὁ βουλόμενος· πάρεισι δὲ καὶ τῶν 5
 ἐφόρων δύο, οἳ πολυπραγμονοῦσι μὲν οὐδέν, ἦν μὴ ὁ βασι-
 λεὺς προσκαλῆ· ὀρώντες δὲ ὅ τι ποιεῖ ἕκαστος πάντα σω-
 φρονίζουσιν, ὡς τὸ εἰκός. ὅταν δὲ τελεσθῇ τὰ ἱερά, ὁ βασι-
 λεὺς προσκαλέσας πάντα παραγγέλλει τὰ ποιητέα. ὥστε
 ὀρών ταῦτα ἡγήσαιο ἂν τοὺς μὲν ἄλλους αὐτοσχεδιαστὰς 10
 εἶναι τῶν στρατιωτικῶν, Λακεδαιμονίους δὲ μόνους τῷ ὄντι
 6 τεχνίτας τῶν πολεμικῶν. ἐπειδὴν γε μὴν ἡγήται βασιλεὺς,
 ἦν μὲν μηδεὶς ἐναντίος φαίνεται, οὐδεὶς αὐτοῦ πρόσθεν
 πορεύεται, πλὴν Σκιρίται καὶ οἱ προερευνώμενοι ἵππεῖς· ἦν
 δέ ποτε μάχην οἴωνται ἔσσεσθαι, λαβὼν τὸ ἄγημα τῆς 15
 πρώτης μόρας ὁ βασιλεὺς ἄγει στρέψας ἐπὶ δόρυ, ἔστ' ἂν
 7 γένηται ἐν μέσῳ δυοῖν μόραιν καὶ δυοῖν πολεμάρχοιν. οὐς
 δὲ δεῖ ἐπὶ τούτοις τετάχθαι, ὁ πρεσβύτατος τῶν περὶ
 δαμοσίαν συντάττει· εἰσὶ δὲ οὗτοι ὅσοι ἂν σύσκηνοι ὦσι
 τῶν ὁμοίων, καὶ μάντις καὶ ἰατροὶ καὶ αὐληταὶ (καὶ) οἱ 20
 τοῦ στρατοῦ ἄρχοντες, καὶ ἐθελούσιοι ἦν τινες παρῶσιν.
 ὥστε τῶν δεομένων γίνεσθαι οὐδὲν ἀπορεῖται· οὐδὲν γὰρ
 8 ἀπρόσκεπτόν ἐστι. μάλα δὲ καὶ τάδε ὠφέλιμα, ὡς ἐμοὶ
 δοκεῖ, ἐμηχανήσατο Λυκοῦργος εἰς τὸν ἐν ὅπλοις ἀγῶνα.
 ὅταν γὰρ ὀρώντων ἤδη τῶν πολεμίων χίμαιρα σφαγιάζηται, 25
 αὐλεῖν τε πάντα τοὺς παρόντας αὐλητὰς νόμος καὶ μηδένα
 Λακεδαιμονίων ἀστεφάνωτον εἶναι· καὶ ὅπλα δὲ λαμπρύ-
 9 νεσθαι προαγορεύεται. ἔξεστι δὲ τῷ νέῳ καὶ κεχριμένῳ εἰς

1 προσλαμβάνειν C 3 λοχαγοί . . . στρατάρχοι om. BC πεντηκο-
 στῆρες AM 9 προκαλέσας ACM: προσκαλέσας det. 12 ὁ βασι-
 λεὺς Iunt. 16 μόρας CM στρέψας det.: συστρέψας ACM
 17 μορῶν C: μόραιν M 19 δαμοσίους C 20 καὶ add. Zeune
 23 ἀπρόσκεπτόν AB μάλα Castalio: καλὰ ACM καὶ τάδε καὶ C
 24 ὁ λυκοῦργος C 28 κεχριμένῳ (sc. ἐλαίῳ) scripsi: κεκριμένῳ codd.:
 κεκτενισμένῳ Sauppe: κόμην διακεκριμένῳ Weiske ex Plut. Lyc. 22

μάχην συνιέναι καὶ φαιδρὸν εἶναι καὶ εὐδόκιμον. καὶ
 παρακελεύονται δὲ τῷ ἐνωμοτάρχῳ· οὐδ' ἀκούεται γὰρ εἰς
 ἐκάστην πᾶσαν τὴν ἐνωμοτίαν ἀφ' ἐκάστου ἐνωμοτάρχου
 ἔξω· ὅπως δὲ καλῶς γίγνηται πολεμάρχῳ δεῖ μέλειν.
 5 ὅταν γε μὴν καιρὸς δοκῇ εἶναι στρατοπεδεύεσθαι, τούτου 10
 μὲν δὴ κύριος βασιλεὺς καὶ τοῦ δεῖξαί γε ὅπου δεῖ· τὸ
 μέντοι πρεσβείας ἀποπέμπεσθαι καὶ φιλίας καὶ πολεμίας,
 τοῦτ' οὐ βασιλέως. καὶ ἄρχονται μὲν πάντες ἀπὸ βασιλέως,
 ὅταν βούλωνται πράξαι τι. ἦν δ' οὖν δίκης δεόμενός τις 11
 10 ἔλθῃ, πρὸς ἑλλανοδίκας τούτου ὁ βασιλεὺς ἀποπέμπει, ἦν
 δὲ χρημάτων, πρὸς ταμίας, ἦν δὲ ληίδα ἄγων, πρὸς λαφυρο-
 πώλας. οὕτω δὲ πραττομένων βασιλεῖ οὐδὲν ἄλλο ἔργον
 καταλείπεται ἐπὶ φρουρᾶς ἢ ἱερεῖ μὲν τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς
 εἶναι, στρατηγῶ δὲ τὰ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους.

15 Εἰ δέ τις με ἔροιτο εἰ καὶ νῦν ἔτι μοι δοκοῦσιν οἱ XIV
 Λυκούργου νόμοι ἀκίνητοι διαμένειν, τοῦτο μὰ Δία οὐκ ἂν
 ἔτι θρασέως εἴποιμι. οἶδα γὰρ πρότερον μὲν Λακεδαιμονίους 2
 αἰρουμένους οἴκοι τὰ μέτρια ἔχοντας ἀλλήλοις συνεῖναι
 μᾶλλον ἢ ἀρμόζοντας ἐν ταῖς πόλεσι καὶ κολακευομένους
 20 διαφθειρέσθαι. καὶ πρόσθεν μὲν οἶδα αὐτοὺς φοβουμένους 3
 χρυσίον ἔχοντας φαίνεσθαι· νῦν δ' ἔστιν οὓς καὶ καλλωπι-
 ζομένους ἐπὶ τῷ κεκτῆσθαι. ἐπίσταμαι δὲ καὶ πρόσθεν 4
 τούτου ἔνεκα ξενηλασίας γιγνομένας καὶ ἀποδημεῖν οὐκ
 ἐξόν, ὅπως μὴ ράδιουργίας οἱ πολῖται ἀπὸ τῶν ξένων
 25 ἐμπίμπλαιντο· νῦν δ' ἐπίσταμαι τοὺς δοκοῦντας πρώτους
 εἶναι ἐσπουδακότας ὡς μηδέποτε παύωνται ἀρμόζοντες ἐπὶ
 ξένης. καὶ ἦν μὲν ὅτε ἐπεμελοῦντο ὅπως ἄξιοι εἶεν 5

2 παρακελεύεσθαι Zeune : παραγγέλλεται H Schenkl ἐνωμοτάρχη
 codd. οὐδὲ γὰρ BC 3-4 ἐκάστου τοῦ ἔξω ἐνωμοτάρχου Weiske
 6 δὴ κύριος βασιλεὺς scripsi : λυκούργος cum lacuna C : λυκούργος
 βασιλεὺς AM : κύριος βασιλεὺς det. γε om. C 8 οὐ Weiske :
 αὐ codd. 9 δ' οὖν AM : δὲ C 18 ἔχοντας det. : ἐκόντας ACM
 22 τὸ AB πρόσθεν μὲν Cobet 24 ὑπὸ C 25 ἐμπίμπλαιντο
 codd. 27 ξένην BC

γινώσκουσι. καὶ ἔδρας δὲ πάντες ὑπανίστανται βασιλεῖ,
 πλὴν οὐκ ἔφοροι ἀπὸ τῶν ἐφορικῶν δίφρων. καὶ ὄρκους 7
 δὲ ἀλλήλοις κατὰ μῆνα ποιοῦνται, ἔφοροι μὲν ὑπὲρ τῆς
 πόλεως, βασιλεὺς δὲ ὑπὲρ ἑαυτοῦ. ὁ δὲ ὄρκος ἐστὶ τῷ
 5 μὲν βασιλεῖ κατὰ τοὺς τῆς πόλεως κειμένους νόμους βασι-
 λεύσειν, τῇ δὲ πόλει ἐμπεδορκοῦντος ἐκείνου ἀστυφέλικτον
 τὴν βασιλείαν παρέξειν. αὐταὶ μὲν οὖν αἱ τιμαὶ οἴκοι 8
 ζῶντι βασιλεῖ δέδονται, οὐδέν τι πολὺ ὑπερφέρουσαι τῶν
 ιδιωτικῶν· οὐ γὰρ ἐβουλήθη οὔτε τοῖς βασιλεῦσι τυραννικὸν
 10 φρόνημα παραστήσαι οὔτε τοῖς πολίταις φθόνον ἐμποιῆσαι
 τῆς δυνάμεως. αἱ δὲ τελευτήσαντι τιμαὶ βασιλεῖ δέδονται, 9
 τῇδε βούλονται δηλοῦν οἱ Λυκούργου νόμοι ὅτι οὐχ ὡς
 ἀνθρώπους ἀλλ' ὡς ἥρωας τοὺς Λακεδαιμονίων βασιλεῖς
 προτετιμήκασι.

5 βασιλεύειν M
 11 αἱ C δίδονται C

8 δίδονται C

9 οὐ M : οὐδὲ C

DE VECTIGALIBVS

PRAEFATIO

HOC quoque in libello quae usurpatur dictio quin prorsus sit Xenophontea post Herberti Richards et Leopoldi Gautier labores negari non potest. Eis quae illi congesserunt addiderim frequentem usum verborum *πειρᾶσθαι* et *περαίνειν*, pluralem *ἐπιμελείαι*, *ἀγαθὸν δὲ καὶ καλὸν* (iii. 4), *εἰ δὲ τίς με ἐπερωτῶη . . οὐκ ἂν φαίην* (v. 13), formulas transeundi (i. 2 ; iii. 1 ; iv. 13 ; *Comm.* III. i. 1 ; *Inst.* VIII. i. 48 ; iii. 1 ; *R. L.* v. 1 ; xiii. 1 ; *Hipparch.* i. 17) et concludendi (iv. 33 ; *Inst.* IV. viii. 11 ; VIII. viii. 27 ; *Hell.* VII. v. 27). Hieronis c. noni et libri *de Vect.* c. secundi unum eundemque fuisse auctorem ecquis non suspicetur? Nonne unus idemque censuit praemiis ad virtutem esse homines commovendos (iii. 3 ; *Hiero* ix. 6 ; *Hipparch.* i. 26)? Cf. etiam iv. 30 ; *Hier.* ix. 5 ; *Hipparch.* ii. 2. Epilogum huiusce operis non esse a Xenophonte scriptum mihi quidem incredibile est (cf. vi. 2 *ἐπερέσθαι τοὺς θεοὺς εἰ λῶον καὶ ἄμεινον εἶη ἂν τῇ πόλει*, 3 *τίνας θεῶν προσποιούμενοι κάλλιστα καὶ ἄριστα πράττοιμεν ἂν*, *Exped.* III. i. 6 *τίνοι ἂν θεῶν θύων καὶ εὐχόμενος κάλλιστα καὶ ἄριστα ἔλθοι*, *R. L.* viii. 5 *ἐπήρετο τὸν θεὸν εἰ λῶον καὶ ἄμεινον εἶη τῇ Σπάρτῃ*, *Exped.* VI. ii. 15 et VII. vi. 44). Eos ad refutandos qui aliter opinati sunt Xenophontem vectigalia Atheniensium tractaturum fuisse, alia commendaturum consilia, satis valent quae egregie disputavit Hartmanus: et metoecis ut equo merendi ius esset (ii. 5) iam antea suaserat Xenophon (*Hipparch.* ix. 6). Eos denique qui non

PRAEFATIO

ante a. 346 compositum esse libellum censuere redarguit Adalbertus Roquette.

Codicis Vaticani 1335 (A) pars vetustior, de qua cf. Praef. ad *Inst.* p. vi, exhibet verba a c. i. 5 ὑπάργυρος usque ad c. iii. 5 εἰσάγοιτο καί. Partis recentioris rationem non habui. Vaticanus 1950 (B) omnia habet usque ad vi. 3 κάλλιστα καί. Marcianus 511 integrum exhibet libellum, et a Vaticano 1335 hic saltem eum non esse derivatum iam inde apparet quod nec lacunas Vaticani B et Mutinensis (iii. 14; iv. 47; v. 12) praebet et finem opusculi continet. Mutinensis a Vaticano 1950 descriptus esse videtur Schanzio. Propriae et praeclarae eius codicis lectiones num coniecturae sint, ut supra dixi, incertum relinquere malo. Miror certe librarii illius modo sollertiam scientiamque, modo stultitiam. Nam i. 5 recte descripsit vel excogitavit σπειρομένη μὲν, quod iam in fragmento papyraceo quod edidit Wilcken (*Archiv für Papyrusforschung*, i. 473) exstare videmus, cum B M μὲν omittant: nec non laudi est dandum quod ἀπόντι pro ἀπὸν ii. 2, ποῦ pro ἧ οὐ (attende Π pro H) et ἧ ante Ἀθήνησιν v. 4 habet. Idem ut alia omittam absurde δέκαδας ex καὶ κάδας (sic B, non κεκάδας vel sim.) fecit iii. 14, ac satis esse putavit οἰοίμεθα pro οἰόμεθα scribere iv. 37 et ὡς ἐμῆ δόξῃ παραγγέλλω σκοποῦσιν intactum relinquere v. 2.

SIGLA

- Π = fragmentum papyraceum (i. 5-6) saec. ii
- A = Vaticani 1335 fragmentum
- B = Vaticanus 1950
- C = Mutinensis 145
- M = Marcianus 511
- det. = codd. deteriorum unus pluresve

Opusculum politicum a. 355 A. C. compositum

ΠΟΡΟΙ

[Η ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΟΔΩΝ]

Ἐγὼ μὲν τοῦτο ἀεὶ ποτε νομίζω, ὁποῖοί τινες ἂν οἱ **I**
προστάται ᾧσι, τοιαύτας καὶ τὰς πολιτείας γίγνεσθαι. ἐπεὶ
δὲ τῶν Ἀθήνησι προεστηκότων ἔλεγόν τινες ὡς γινώσκουσι
μὲν τὸ δίκαιον οὐδενὸς ἦττον τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, διὰ δὲ
5 τὴν τοῦ πλήθους πενίαν ἀναγκάζεσθαι ἔφασαν ἀδικώτεροι
εἶναι περὶ τὰς πόλεις, ἐκ τούτου ἐπεχείρησα σκοπεῖν εἴ πῃ
δύναιτ' ἂν οἱ πολῖται διατρέφεσθαι ἐκ τῆς ἑαυτῶν, ὅθεν περ
καὶ δικαιοτάτον, νομίζων, εἰ τοῦτο γένοιτο, ἅμα τῇ τε πενίᾳ
αὐτῶν ἐπικεκουρηθῆσθαι ἂν καὶ τῷ ὑπόπτους τοῖς Ἑλλησιν
10 εἶναι.

Σκοποῦντι δὴ μοι ἃ ἐπενόησα τοῦτο μὲν εὐθὺς ἀνεφαίνετο, **2**
ὅτι ἡ χώρα πέφυκεν οἷα πλείστας προσόδους παρέχεσθαι.
ὅπως δὲ γνωσθῆ ὅτι ἀληθὲς τοῦτο λέγω, πρῶτον διηγή-
σομαι τὴν φύσιν τῆς Ἀττικῆς. οὐκοῦν τὸ μὲν τὰς ὥρας **3**
15 ἐνθάδε πραοτάτας εἶναι καὶ αὐτὰ τὰ γιγνόμενα μαρτυρεῖ·
ἃ γοῦν πολλαχοῦ οὐδὲ βλαστάνειν δύναιτ' ἂν ἐνθάδε καρπο-
φορεῖ. ὥσπερ δὲ ἡ γῆ, οὕτω καὶ ἡ περὶ τὴν χώραν θάλαττα
παμφορωτάτη ἐστίν. καὶ μὴν ὅσα περ οἱ θεοὶ ἐν ταῖς ὥραις

ΤΙΤ. ἢ περὶ προσόδων del. Cobet : ἐν τοῖς πόροις Menander ap. Spengel,
Rhet. Gr. iii, p. 345 : περὶ πόρων Diog. Laert. ii. 57 : ἐν τῷ περὶ
πόρων Athen. vi, p. 272 : ἐν τοῖς περὶ πόρων *Et. Mag.* p. 644. 4
1 τοῦτο μὲν M ἂν om. M **3** ἔλεγόν det. : ἐλέγοντό B C M
5 ἔφασαν del. Deventer **6** πῃ C **8** δικαιοτάτα C νομίζω B C
9 τῷ] τὸ M : del. Dind. ἀνυπόπτους codd. : corr. Stephanus : δὴ
ὑπόπτους Schanz **11** δὴ B M : δὲ C ἃ ἐπενόησα del. Schneider
12 οἷας B C **13** πρῶτον λέγω codd. : corr. Stephanus **16** δύναιτ'
B C **18** παμφορώτατος C

ἀγαθὰ παρέχουσι, καὶ ταῦτα πάντα ἐνταῦθα πρωαίτατα μὲν
 4 ἄρχεται, ὀψιαίτατα δὲ λήγει. οὐ μόνον δὲ κρατεῖ τοῖς ἐπ'
 ἐνιαυτὸν θάλλουσί τε καὶ γηράσκουσιν, ἀλλὰ καὶ αἰδία ἀγαθὰ
 ἔχει ἢ χώρα. πέφυκε μὲν γὰρ λίθος ἐν αὐτῇ ἄφθονος, ἐξ
 οὗ κάλλιστοι μὲν ναοί, κάλλιστοι δὲ βωμοὶ γίνονται, εὐπρε- 5
 πέστατα δὲ θεοῖς ἀγάλματα· πολλοὶ δ' αὐτοῦ καὶ Ἕλληνες
 5 καὶ βάρβαροι προσδέονται. ἔστι δὲ καὶ γῆ ἢ σπειρομένη
 μὲν οὐ φέρει καρπὸν, ὀρυττομένη δὲ πολλαπλασίους τρέφει
 ἢ εἰ σῖτον ἔφερε. καὶ μὴν ὑπάργυρός ἐστι σαφῶς θεία
 μοίρα· πολλῶν γοῦν πόλεων παροικουσῶν καὶ κατὰ γῆν καὶ 10
 κατὰ θάλατταν εἰς οὐδεμίαν τούτων οὐδὲ μικρὰ φλὲψ ἀργυρί-
 6 τιδος διήκει. οὐκ ἂν ἀλόγως δέ τις οἰηθείη τῆς Ἑλλάδος
 καὶ πάσης δὲ τῆς οἰκουμένης ἀμφὶ τὰ μέσα οἰκεῖσθαι τὴν
 πόλιν. ὅσῳ γὰρ ἂν τινας πλέον ἀπέχουσιν αὐτῆς, τοσοῦτω
 χαλεπωτέροις ἢ ψύχεσιν ἢ θάλπεσιν ἐντυγχάνουσιν· ὁπόσοι 15
 τ' ἂν αὐ βουλευθῶσιν ἀπ' ἐσχάτων τῆς Ἑλλάδος ἐπ' ἔσχατα
 ἀφικέσθαι, πάντες οὗτοι ὥσπερ κύκλου τόρνον τὰς Ἀθήνας
 7 ἢ παραπλέουσιν ἢ παρέρχονται. καὶ μὴν οὐ περίρρυτός γε
 οὔσα ὅμως ὥσπερ νῆσος πᾶσιν ἀνέμοις προσάγεται τε ὦν
 δεῖται καὶ ἀποπέμπεται ἢ βούλεται· ἀμφιθάλαττος γάρ ἐστι. 20
 καὶ κατὰ γῆν δὲ πολλὰ δέχεται ἐμπορία· ἠπειρος γάρ ἐστιν.
 8 ἔτι δὲ ταῖς μὲν πλείσταις πόλεσι βάρβαροι προσοικοῦντες
 πράγματα παρέχουσιν· Ἀθηναῖς δὲ γειτονεύουσιν αἰ καὶ αὐταὶ
 πλείστον ἀπέχουσι τῶν βαρβάρων.

II Τούτων μὲν οὖν ἀπάντων, ὥσπερ εἶπον, νομίζω αὐτὴν 25
 τὴν χώραν αἰτίαν εἶναι. εἰ δὲ πρὸς τοῖς αὐτοφνεσίω ἀγαθοῖς

1 καὶ del. Zurborg 6 πολὺ Wilamowitz §§ 5-6 = Π 8 μὲν
 Π et C : om. B M 9 εφερεν Π ὑπάργυρός] redit A (fol. 246)
 ἐστιν Π σαφῶς sed o s.v. C 13 οικεῖσθαι Π : φκῆσθαι codd. :
 φκίσθαι Dind. 14 γὰρ ἂν Schneider : γὰρ οὖν (sic) A : γὰρ οὖν
 C M : νουν Π sed prius ν deletum πλεῖον Π et codd. 16 αὐ
 om. C τὴν Π sed ν del. 17 τόρνοι C 21 δὲ om. C
 πολλὰς Schneider ἐμπορία Schanz : ἐμπορίας Schneider : ἐμπόρεια
 A C : ἐμπορία M 23 ἀθηναίοις codd. : corr. Weiske 23-24
 γειτονεῦσιν αἰ . . . ἀπέχουσαι Wilamowitz 25 ὦνπερ Weiske
 26 εἰ δὲ] τί δὲ εἰ Leonclavius post ἀγαθοῖς lac. stat. Rühl

πρῶτον μὲν τῶν μετοίκων ἐπιμέλεια γένοιτο· αὕτη γὰρ ἡ
 πρόσδοδος τῶν καλλίστων ἔμοιγε δοκεῖ εἶναι, ἐπείπερ (αὐτοὶ)
 αὐτοὺς τρέφοντες καὶ πολλὰ ὠφελούντες τὰς πόλεις οὐ λαμ-
 βάνουσι μισθόν, ἀλλὰ μετοίκιον προσφέρουσιν—ἐπιμέλειά 2
 5 γε μὴν ἢ δ' ἂν ἀρκεῖν μοι δοκεῖ, εἰ ἀφέλοιμεν μὲν ὅσα μηδὲν
 ὠφελούντα τὴν πόλιν ἀτιμίας δοκεῖ τοῖς μετοίκους παρέχειν,
 ἀφέλοιμεν δὲ καὶ τὸ συστρατεύεσθαι ὀπλίτας μετοίκους τοῖς
 ἀστοῖς. μέγας μὲν γὰρ ὁ κίνδυνος ἀπόντι· μέγα δὲ καὶ τὸ
 ἀπὸ τῶν τέκνων καὶ τῶν οἰκιῶν ἀπιέναι. ἀλλὰ μὴν καὶ ἡ 3
 10 πόλις γ' ἂν ὠφεληθείη, εἰ οἱ πολῖται μετ' ἀλλήλων στρα-
 τεύοιτο μᾶλλον ἢ εἰ συντάττοιτο αὐτοῖς, ὥσπερ νῦν, Λυδοὶ
 καὶ Φρύγες καὶ Σύροι καὶ ἄλλοι παντοδαποὶ βάρβαροι· πολλοὶ
 γὰρ τοιοῦτοι τῶν μετοίκων. πρὸς δὲ τῷ ἀγαθῷ τῷ τούτους 4
 [ἐκ] τοῦ συντάττεσθαι ἀφεθῆναι καὶ κόσμος ἂν τῇ πόλει εἴη,
 15 εἰ δοκοῖεν Ἀθηναῖοι εἰς τὰς μάχας αὐτοῖς μᾶλλον πιστεύειν
 ἢ ἀλλοδαποῖς. καὶ μεταδιδόντες δ' ἂν μοι δοκοῦμεν τοῖς 5
 μετοίκους τῶν (τ') ἄλλων ὧν καλὸν μεταδιδόναι καὶ τοῦ
 ἵππικου εὐνουστέρου ἂν ποιείσθαι καὶ ἅμα ἰσχυροτέραν ἂν
 καὶ μείζω τὴν πόλιν ἀποδεικνύναι. εἶτα ἐπειδὴ καὶ πολλὰ 6
 20 οἰκιῶν ἔρημά ἐστιν ἐντὸς τῶν τειχῶν καὶ οἰκόπεδα, εἰ ἡ πόλις
 διδοίη οἰκοδομησομένοις ἐγκεκτῆσθαι οἷ ἂν αἰτούμενοι ἄξιοι
 δοκῶσιν εἶναι, πολὺν ἂν οἶομαι καὶ διὰ ταῦτα πλείους τε καὶ
 βελτίους ὀρέγεσθαι τῆς Ἀθήνησιν οἰκῆσεως. καὶ εἰ μετοικο- 7
 φύλακὰς γε ὥσπερ ὀρφανοφύλακας ἀρχὴν καθισταῖμεν,

1 post ἐπιμέλεια add. ἂν Rühl 1-2 ἡ πρόσδοδος del. Rühl
 2 αὐτοὶ add. Zurborg 3 αὐτοὺς A C τὴν πόλιν Wilamowitz
 4 τὸν μισθόν C προσεισφέρουσιν Zurborg 5 ἂν μοι ἀρκεῖν C
 6 post ἀτιμίας add. τι Weiske 7 μετοίκους del. Wilamowitz
 8 ἀπόντι C: ἀπὼν A M: ὁ ἐπὼν Thalheim: αὐτῶν Wesseling: αὐτός
 Hertlein: del. Rühl 9 τεχνῶν Schneider (τέχνων Castalio);
 cf. *Resp. Ath.* i. 12 οἰκείων Dind., coll. *Inst.* IV. iii. 12 12-
 13 πολλοὶ . . . μετοίκων del. Herwerden 13-14 post. τῷ . . .
 ἀφεθῆναι del. Cobet 14 ἐκ del. Schneider 15 αὐτοῖς A 17 τ' add.
 Bergk 18 καὶ ἅμα καὶ C 19 ἀποδεικνύναι A C: ἐπιδεικνύναι M
 20 καὶ del. Dind.: fort. καὶ καλὰ καὶ οἰκόπεδα del. Deventer
 εἰ] καὶ M 21 οἰκοδομησαμένοις codd., sed punctum sub α habet A:
 corr. Hertlein 24 ἀρχὴν del. Cobet

καὶ τούτοις τιμὴ τις ἐπεὶ οἴτινες πλείστους μετοίκους ἀποδείξειαν, καὶ τοῦτο εὐνουστέρους ἂν τοὺς μετοίκους ποιοίη καί, ὡς τὸ εἶκός, πάντες ἂν οἱ ἀπόλιδες τῆς Ἀθήνησι μετοικίας ὀρέγοιντο καὶ τὰς προσόδους ἂν αὐξοίεν.

III Ὡς γε μὴν καὶ ἐμπορεῦεσθαι ἡδίστη τε καὶ κερδαλεωτάτη 5 ἡ πόλις, νῦν ταῦτα λέξω. πρῶτον μὲν γὰρ δήπου ναυσὶ καλλίστας καὶ ἀσφαλεστάτας ὑποδοχὰς ἔχει, ὅπου γ' ἔστιν 2 εἰσορμισθέντας ἀδεῶς ἔνεκα χειμῶνος ἀναπαύεσθαι. ἀλλὰ μὴν καὶ τοῖς ἐμπόροις ἐν μὲν ταῖς πλείσταις τῶν πόλεων ἀντιφορτίζεσθαι τι ἀνάγκη· νομίσμασι γὰρ οὐ χρησίμοις ἔξω 10 χρῶνται· ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις πλεῖστα μὲν ἔστιν ἀντεξάγειν ὧν ἂν δέωνται ἄνθρωποι, ἣν δὲ μὴ βούλωνται ἀντιφορτίζεσθαι, καὶ [οἱ] ἀργύριον ἐξάγοντες καλὴν ἐμπορίαν ἐξάγουσιν. ὅπου γὰρ ἂν πωλῶσιν αὐτό, πανταχοῦ πλεον τοῦ 3 ἀρχαίου λαμβάνουσιν. εἰ δὲ καὶ τῇ τοῦ ἐμπορίου ἀρχῇ 15 ἄθλα προτιθείη τις ὅστις δικαιοτάτα καὶ τάχιστα διαιροίη τὰ ἀμφίλογα, ὡς μὴ [ἀπο]κωλύεσθαι ἀποπλεῖν τὸν βουλόμενον, πολὺ ἂν καὶ διὰ ταῦτα πλείους τε καὶ ἡδίων ἐμ- 4 πορεύοιντο. ἀγαθὸν δὲ καὶ καλὸν καὶ προεδρίαῖς τιμᾶσθαι ἐμπόρους καὶ ναυκλήρους, καὶ ἐπὶ ξενία γ' ἔστιν ὅτε 20 καλεῖσθαι, οἳ ἂν δοκῶσιν ἀξιολόγοις καὶ πλοίοις καὶ ἐμπορεύμασι ὠφελεῖν τὴν πόλιν. ταῦτα γὰρ τιμώμενοι οὐ μόνον τοῦ κέρδους ἀλλὰ καὶ τῆς τιμῆς ἔνεκεν ὡς πρὸς φίλους 5 ἐπισπεύδοιεν ἂν. ὅσῳ γε μὴν πλείους εἰσοικίζοιεν τὸ τε καὶ ἀφικνοῖντο, δῆλον ὅτι τοσοῦτῳ ἂν πλεον καὶ εἰσάγοιτο καὶ 25 ἐξάγοιτο καὶ ἐκπέμποιτο καὶ πωλοῖτο καὶ μισθοφοροῖτο καὶ τελεσφοροῖη.

1 πλείους codd. : corr. Cobet
 6 ναὺς codd. : corr. Weiske
 corr. Deventer
 13 οἱ del. Deventer
 14 ὅποι Hertlein, coll.
 Resp. Ath. ii. 11 πλεῖον codd.
 16 προτιθείη τις] προτεθείη Deventer
 17 κωλύεσθαι Dind. : ἀποκωλύεσθαι codd. : κατακωλύεσθαι Cobet
 18 ἡδίου C
 20 ξενία A C M : corr. det.
 22 τιμωμένους Schneider
 23 ἔνεκα Zurborg ὡς om. M
 24 πλείους C : πλείονες A M
 25 δῆλον ὅτι del. Pierleoni πλεῖον codd. : fort. πλείω εἰσάγοιτο καὶ] deficit A
 25-26 καὶ ἐξάγοιτο del. Dind.
 26 καὶ ἐκπέμποιτο καὶ πωλοῖτο om. C
 ἐκπέμποιτο] ἐμπολῶτο Nitsche
 27 τελεσφοροῖτο Leoncl.

Εἰς μὲν οὖν τὰς τοιαύτας αὐξήσεις τῶν προσόδων οὐδὲ προ- 6
 δαπανῆσαι δεῖ οὐδὲν ἄλλ' ἢ ψηφίσματά τε φιλάνθρωπα καὶ
 ἐπιμελείας. ὅσαι δ' ἂν ἄλλαι δοκοῦσί μοι πρόσοδοι γίνεσθαι,
 γινώσκω ὅτι ἀφορμῆς δεήσει εἰς αὐτάς. οὐ μέντοι δύσελπίς 7
 5 εἶμι τὸ μὴ οὐχὶ προθύμως ἂν τοὺς πολίτας εἰς τὰ τοιαῦτα
 εἰσφέρειν, ἐνθυμούμενος ὡς πολλὰ μὲν εἰσήνεγκεν ἡ πόλις,
 ὅτε Ἀρκάσιον ἐβοήθει ἐπὶ Λυσιστράτου ἡγουμένου, πολλὰ δὲ
 ἐπὶ Ἠγησίλεω. ἐπίσταμαι δὲ καὶ τριήρεις πολλάκις ἐκπεμ- 8
 πομένας σὺν πολλῇ δαπάνῃ, καὶ †ταύτας γενομένας†, τούτου
 10 μὲν ἀδήλου ὄντος εἴτε βέλτιον εἴτε κάκιον ἔσται, ἐκείνου δὲ
 δήλου ὅτι οὐδέποτε ἀπολήψονται ἂ ἂν εἰσενέγκωσιν οὐδὲ
 μεθέξουσιν ὧν ἂν †εἰσενέγκωσι†. κτήσιν δὲ ἀπ' οὐδενὸς ἂν 9
 οὔτω καλὴν κτήσαιντο ὥσπερ ἀφ' οὔ ἂν προτελέσωσιν εἰς
 τὴν ἀφορμὴν· ᾧ μὲν γὰρ ἂν δέκα μναῖ εἰσφορὰ γένηται,
 15 ὥσπερ ναυτικόν, σχεδὸν ἐπίπεμπτον αὐτῷ γίγνεται, τριῶβολον
 τῆς ἡμέρας λαμβάνοντι· ᾧ δὲ γ' ἂν πέντε μναῖ, πλεόν ἢ ἐπι-
 τριτον. οἱ δὲ γε πλείστοι Ἀθηναίων πλείονα λήψονται κατ' 10
 ἐνιαυτὸν ἢ ὅσα ἂν εἰσενέγκωσιν. οἱ γὰρ μνᾶν προτελέσαντες
 ἐγγὺς δυοῖν μναῖν πρόσοδον ἔξουσιν, καὶ ταῦτα ἐν πόλει, ὃ
 20 δοκεῖ τῶν ἀνθρωπίνων ἀσφαλέστατόν τε καὶ πολυχρονιώτατον
 εἶναι. οἶμαι δὲ ἔγωγε, εἰ μέλλοιεν ἀναγραφῆσεσθαι εὐ- 11
 εργέται εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον, καὶ ξένους ἂν πολλοὺς εἰσ-
 ενεγκεῖν, ἔστι δ' ἂς ἂν καὶ πόλεις τῆς ἀναγραφῆς ὀρεγομένας.
 ἐλπίζω δὲ καὶ βασιλέας ἂν τινὰς καὶ τυράννους καὶ σατράπας
 25 ἐπιθυμῆσαι μετασχεῖν ταύτης τῆς χάριτος.

Ἄποτε γε μὴν ἀφορμὴ ὑπάρχοι, καλὸν μὲν καὶ ἀγαθὸν 12
 ναυκλήροις οἰκοδομεῖν καταγώγια περὶ λιμένας πρὸς τοῖς

1 προδαπανῆσαι B (errant edd.) C : δαπανῆσαι M 2 ἄλλ' ἢ Weiske :
 ἀλλὰ codd. §§ 7-10 post γίγνοιτο c. 4 § 40 transponenda esse putat
 Rühl, sed vide Friederich, *Neue Jahrb.* cvi, p. 695 9 καὶ ταύτας γενο-
 μένας] κατεσκευασμένας Bake : καὶ ταῦτα γενόμενα Schneider : καὶ ταύτας
 G. Wolf : καὶ ταῦτα Zurborg : γενομένας del. Thalheim : fort. καὶ ταύτην
 γενομένην 12 ante ὧν add. ὑπὲρ Zurborg post prius ἂν add. ἐνεκ'
 Wilamowitz εἰσενέγκωσι] requiritur κατορθώσωσι vel sim. 13 ὡς
 εἴπερ codd. : corr. Leoncl. 14 ἂν om. BC 19 ἐμπολῆ Badham : fort.
 ἐκ πόλεως 20 ἀσφαλέστατόν τε BC : ἀσφαλέστατον M 23 ἂν om. C
 7*

- ὑπάρχουσι, καλὸν δὲ καὶ ἐμπόροις [ἐπὶ] προσήκοντας τόπους
 (ἐπ') ὠνῆ τε καὶ πράσει, καὶ τοῖς εἰσαφικνουμένοις δὲ
 13 δημόσια καταγώγια. εἰ δὲ καὶ τοῖς ἀγοραίοις οἰκήσεις τε
 καὶ πωλητήρια κατασκευασθείη καὶ ἐν Πειραιεῖ καὶ ἐν τῷ
 ἄστει, ἅμα τ' ἂν κόσμος εἴη τῇ πόλει καὶ πολλὰ ἂν ἀπὸ 5
 14 τούτων πρόσοδοι γίγνοιτο. ἀγαθὸν δέ μοι δοκεῖ εἶναι πει-
 ραθῆναι, εἰ καὶ ὥσπερ τριήρεις δημοσίας ἢ πόλις κέκτηται,
 οὔτω καὶ ὀλκάδας δημοσίας δυνατὸν ἂν γένοιτο κτήσασθαι
 καὶ ταύτας ἐκμισθοῦν ἐπ' ἐγγυητῶν ὥσπερ καὶ τᾶλλα δημόσια.
 εἰ γὰρ καὶ τοῦτο οἶόν τε ὃν φανείη, πολλὴ ἂν καὶ ἀπὸ 10
 τούτων πρόσοδος γίγνοιτο.
- IV Τά γε μὴν ἀργύρεια εἰ κατασκευασθείη ὡς δεῖ, πάμπολλα
 ἂν νομίζω χρήματα ἐξ αὐτῶν καὶ ἄνευ τῶν ἄλλων προσόδων
 προσιέναι. βούλομαι δὲ καὶ τοῖς μὴ εἰδόσι τὴν τούτων
 δύναμιν δηλώσαι. ταύτην γὰρ γνόντες καὶ ὅπως χρῆσθαι 15
 2 δεῖ αὐτοῖς ἄμεινον ἂν βουλευοίσθε. οὐκοῦν ὅτι μὲν πάνυ
 πάλαι ἐνεργά ἐστι, πᾶσι σαφές· οὐδεὶς γοῦν οὐδὲ πειράται
 λέγειν ἀπὸ ποίου χρόνου ἐπεχειρήθη· οὔτω δὲ πάλαι ὀρυτ-
 τομένης τε καὶ ἐκφορουμένης τῆς ἀργυρίτιδος κατανοήσατε τί
 μέρος οἱ ἐκβεβλημένοι σωροὶ τῶν αὐτοφυῶν τε καὶ ὑπ- 20
 3 ἀργύρων λόφων. οὐδὲ μὴν ὁ ἀργυρώδης τόπος εἰς μείον τι
 συστελλόμενος, ἀλλ' αἰεὶ ἐπὶ πλεόν ἐκτεινόμενος φανερός
 ἐστιν. ἐν ᾧ γε μὴν χρόνῳ οἱ πλείστοι ἄνθρωποι ἐγένοντο
 ἐν αὐτοῖς, οὐδεὶς πώποτε ἔργου ἠπόρησεν, ἀλλ' αἰεὶ τὰ ἔργα
 4 τῶν ἐργαζομένων περιῆν. καὶ νῦν δὲ οἱ κεκτημένοι ἐν τοῖς 25
 μετάλλοις ἀνδράποδα οὐδεὶς τοῦ πλήθους ἀφαιρεῖ, ἀλλ' αἰεὶ
 προσκτᾶται ὅποσα ἂν πλείστα δύνηται. καὶ γὰρ δὴ ὅταν
 μὲν ὀλίγοι ὀρύττωσι καὶ ζητῶσιν, ὀλίγα οἶμαι καὶ τὰ χρή-

1 ἐπὶ del. Schneider, qui ἐπὶ τῷ δείγματι cit.: περι Hertlein
 2 ἐπ' add. Bergk ὠνῆ τε καὶ πράσει B 7-8 ὥσπερ...
 ὀλκάδας M: κάδας B: δεκάδας C 12 ἀργύρεια m: ἀργύρια
 B C M 16 πάνυ om. M 17 παλαιὰ B C M: corr. Portus
 18 πόσου Nitsche ἐνεχειρίσθη mavult Badham 19 ὅτι B C
 22 συστενούμενος C αἰεὶ C πλείον codd. 27 πλείω
 C

ματα εὐρίσκεται· ὅταν δὲ πολλοί, πολλαπλασία ἢ ἀργυρίτις
 ἀναφαίνεται. ὥστε ἐν μόνῳ τούτῳ ὦν ἐγὼ οἶδα ἔργων οὐδὲ 5
 φθονεῖ οὐδείς τοῖς ἐπικατασκευαζομένοις. ἔτι δὲ οἱ μὲν
 ἀγροὺς κεκτημένοι πάντες ἔχοιεν ἂν εἰπεῖν ὅποσα ζεύγη
 5 ἀρκεῖ εἰς τὸ χωρίον καὶ ὅποσοι ἐργάται· ἦν δ' ἐπὶ πλέον
 τῶν ἱκανῶν ἐμβάλλη τις, ζημίαν λογίζονται· ἐν δὲ τοῖς ἀργυ-
 ρείοις ἔργοις πάντες δὴ φασιν ἐνδείσθαι ἐργατῶν. καὶ γὰρ 6
 οὐδ' ὥσπερ ὅταν πολλοὶ χαλκοτύποι γένωνται, ἀξίων γενομέ-
 νων τῶν χαλκευτικῶν ἔργων, καταλύονται οἱ χαλκοτύποι, καὶ
 10 οἱ σιδηρεῖς γε ὡσαύτως· καὶ ὅταν γε πολὺς σίτος καὶ οἶνος
 γένηται, ἀξίων ὄντων τῶν καρπῶν, ἀλυσιτελεῖς αἱ γεωργίαι
 γίνονται, ὥστε πολλοὶ ἀφέμενοι τοῦ τὴν γῆν ἐργάζεσθαι ἐπ'
 ἐμπορίας καὶ καπηλείας καὶ τοκισμοὺς τρέπονται· ἀργυρίτις
 δὲ ὅσῳ ἂν πλείων φαίνεται καὶ ἀργύριον πλέον γίνηται,
 15 τοσοῦτ' ἂν πλείονες ἐπὶ τὸ ἔργον τοῦτο ἔρχονται. καὶ γὰρ δὴ 7
 ἐπιπλα μὲν, ἐπειδὴν ἱκανά τις κτήσεται τῇ οἰκίᾳ, οὐ μάλα ἔτι
 προσωνοῦνται· ἀργύριον δὲ οὐδέεις πω οὕτω πολὺ ἐκτήσατο
 ὥστε μηκέτι προσδεῖσθαι· ἀλλ' ἦν τισι γένηται παμπληθές,
 τὸ περιττεῦον κατορύττοντες οὐδὲν ἦττον ἠδονται ἢ χρώμενοι
 20 αὐτῷ. καὶ μὴν ὅταν γε εὖ πράττωσιν αἱ πόλεις, ἰσχυρῶς 8
 οἱ ἄνθρωποι ἀργυρίου δέονται. οἱ μὲν γὰρ ἄνδρες ἀμφὶ
 ὅπλα τε καλὰ καὶ ἵππους ἀγαθοὺς [τε] καὶ οἰκίας καὶ κατα-
 σκευὰς μεγαλοπρεπεῖς βούλονται δαπανᾶν, αἱ δὲ γυναῖκες
 εἰς ἐσθήτα πολυτελῆ καὶ χρυσοῦν κόσμον τρέπονται. ὅταν 9
 25 τε αὖ νοσήσωσιν (αἱ) πόλεις ἢ ἀφορίαις καρπῶν ἢ πολέμῳ,
 ἔτι καὶ πολὺ μᾶλλον, ἀργοῦ τῆς γῆς γιγνομένης, καὶ εἰς

2 ὦ M 3 ἐπισκευαζομένοις B C M : corr. Cobet 4 ἂν
 ἔχοιεν C 5 ἐπὶ] ἔτι Hertlein πλείον B C M 6 ἐμβάλλη C :
 ἐμβάλλη B M ἀργυρίοις B C M : corr. Weiske 7 ἔργοις del. Zur-
 borg πάντες det. : πάντας B M δὴ M : δεῖ B : δεῖν C 8 οὐδ' om.
 C : οὐχ cit. Stephanus οἱ πολλοὶ M : πολλοὶ οἱ Dobree 10 prius γε]
 δὲ Heindorf 12 ἀφιέμενοι B C M : corr. Cobet 13 ἐμπορείας
 B M 14 καὶ . . . γίνονται del. Cobet πλείον B C M
 18 μὴ ἔτι B C M : corr. Herwerden 22 τε del. Castalio 25 αἱ
 add. Rühl 26 ἀργοῦ . . . γιγνομένης del. Wilamowitz : fort. post
 πολέμῳ transponenda putat Rühl

- 10 ἐπιτήδεια καὶ εἰς ἐπικούρους νομίσματος δέονται. εἰ δέ τις
 φήσειε καὶ χρυσίον μηδὲν ἦττον χρήσιμον εἶναι ἢ ἀργύριον,
 τούτῳ μὲν οὐκ ἀντιλέγω, ἐκείνο μέντοι οἶδα, ὅτι καὶ χρυσίον
 ὅταν πολὺ παραφανῆ, αὐτὸ μὲν ἀτιμότερον γίνεται, τὸ δὲ
 11 ἀργύριον τιμιώτερον ποιεῖ. ταῦτα μὲν οὖν ἐδήλωσα τούτου 5
 ἕνεκα, ὅπως θαρροῦντες μὲν ὅτι πλείστους ἀνθρώπους ἐπὶ τὰ
 ἀργύρεια ἄγωμεν, θαρροῦντες δὲ κατασκευαζώμεθα ἐν αὐτοῖς,
 ὡς οὔτε ἐπιλειψούσης ποτὲ (τῆς) ἀργυρίτιδος οὔτε τοῦ ἀργυ-
 12 ρίου ἀτίμου ποτὲ ἐσομένου. δοκεῖ δέ μοι καὶ ἡ πόλις προ-
 τέρα ἐμοῦ ταῦτ' ἐγνωκέναι· παρέχει γοῦν ἐπὶ ἰσοτελείᾳ καὶ 10
 τῶν ξένων τῷ βουλομένῳ ἐργάζεσθαι ἐν τοῖς μετάλλοις.
- 13 Ἴνα δὲ καὶ σαφέστερον περὶ τῆς τροφῆς εἶπω, νῦν δι-
 ηγήσομαι ὡς κατασκευασθέντα τὰ ἀργύρεια ὠφελιμώτατ' ἂν
 εἶη τῇ πόλει. ἀπ' αὐτῶν μὲν οὖν ἔγωγε [ἀφ'] ὧν μέλλω
 λέγειν οὐδέν τι ἀξιῶ θαυμάζεσθαι ὡς δυσεύρετόν τι ἐξηυρηκώς· 15
 τὰ μὲν γὰρ ὧν λέξω καὶ νῦν ἔτι πάντες ὀρώμεν, τὰ δὲ παρ-
 14 οιχόμενα πάντες κατὰ ταῦτ' αὐτὰ ἀκούομεν. τῆς μέντοι πόλεως
 πάνυ ἀξιὸν θαυμάσαι τὸ αἰσθανομένην πολλοὺς πλουτιζο-
 μένους ἐξ αὐτῆς ιδιώτας μὴ μιμείσθαι τούτους. πάλαι μὲν
 γὰρ δήπου οἷς μεμέληκεν ἀκηκόαμεν ὅτι Νικίας ποτὲ ὁ Νικη- 20
 ράτου ἐκτήσατο ἐν τοῖς ἀργυρείοις χιλίους ἀνθρώπους, οὓς
 ἐκείνος Σωσία τῷ Θρακὶ ἐξεμίσθωσεν, ἐφ' ᾧ ὀβολὸν μὲν ἀτελή
 ἐκάστου τῆς ἡμέρας ἀποδιδόναι, τὸν δ' ἀριθμὸν ἴσους ἀεὶ
 15 παρέχειν. ἐγένετο δὲ καὶ Ἰππονίκῳ ἑξακόσια ἀνδράποδα
 κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον τοῦτον ἐκδεδομένα, ἃ προσέφερε μνᾶν 25

3 τούτῳ Heindorf: τοῦτο B C M: πρὸς τοῦτο Zurborg 4 παρα-
 φαίνῃ B C M: corr. Schneider 7 ἀργύρια B C M: corr. Stephanus
 ἄγωμεν B C pr. M κατασκευαζώμεθα B M 8 τῆς add. Dind.
 11 τῶν βουλομένων B C M: corr. Leoncl. 13 ἀργύρια B C M:
 corr. Stephanus 14 ἀπ' αὐτῶν] ἀφ' ὧν Pierleoni: αὐτὸς Richards
 ἀφ' del. Cobet ἀφ' ὧν del. Pierleoni 15 ἐξευρηκώς B C M
 17 πάντες Schanz: πάντων B C M: παρὰ τῶν πατέρων Wilamowitz:
 πάντως Richards: πάντων λεγόντων Pierleoni ταυτὰ C: ταῦτα
 B M αὖ] ἂν M: del. Wilamowitz ἀκούοιμεν Stephanus:
 ἀκηκόαμεν Wilamowitz 19 fort. αὐτῆς 21 ἀργυρείοις B C M: corr.
 Stephanus 22 ὀβολὸν μὲν] τὸν μὲν ὀβολὸν Weiske 24 παρείχεν
 B C M: corr. Leoncl. 25 τοῦτον del. Zurborg ἐκδιδόμενα τοῦτον B C

ἀτελῆ τῆς ἡμέρας, Φιλημονίδῃ δὲ τριακόσια (ἀ) ἡμιμναῖον,
 ἄλλοις δέ γε ὡς, οἴομαι, δύναμις ἐκάστοις ὑπῆρχεν. ἀτὰρ 16
 τί τὰ παλαιὰ δεῖ λέγειν; καὶ γὰρ νῦν πολλοὶ εἰσιν ἐν τοῖς
 ἀργυρείοις ἄνθρωποι οὕτως ἐκδεδομένοι. περαινομένων γε 17
 5 μὴν ὧν λέγω τοῦτ' ἂν μόνον καινὸν γένοιτο, εἰ ὥσπερ οἱ
 ἰδιῶται κτησάμενοι ἀνδράποδα πρόσοδον ἀέναον κατεσκευα-
 σμένοι εἰσίν, οὕτω καὶ ἡ πόλις κτῶτο δημόσια ἀνδράποδα, ἕως
 γίγνοιτο τρία ἐκάστῳ Ἀθηναίων. εἰ δὲ δυνατὰ λέγομεν καθ' 18
 ἐν ἕκαστον αὐτῶν σκοπῶν ὁ βουλόμενος κρινέτω. οὐκοῦν
 10 τιμὴν μὲν ἀνθρώπων εὐδῆλον ὅτι μᾶλλον ἂν τὸ δημόσιον
 δύναιτο ἢ οἱ ἰδιῶται παρασκευάσασθαι. τῇ γε μὴν βουλῇ
 ῥᾶδιον καὶ κηρύξαι ἄγειν τὸν βουλόμενον ἀνδράποδα καὶ τὰ
 προσαχθέντα πρίασθαι. ἐπειδὴν δὲ ὠνηθῆ, τί ἂν ἦττον 19
 μισθοῖτό τις παρὰ τοῦ δημοσίου ἢ παρὰ τῶν ἰδιωτῶν, ἐπὶ
 15 τοῖς αὐτοῖς μέλλων ἔξειν; μισθοῦνται γοῦν καὶ τεμένη [καὶ
 ἱερὰ] καὶ οἰκίας καὶ τέλη ὠνοῦνται παρὰ τῆς πόλεως. ὅπως 20
 γε μὴν τὰ ὠνηθέντα σφῆξῃται, τῷ δημοσίῳ ἔστι λαμβάνειν
 ἐγγύους παρὰ τῶν μισθουμένων, ὥσπερ καὶ παρὰ τῶν ὠνου-
 μένων τὰ τέλη. ἀλλὰ μὴν καὶ ἀδικῆσαί γε ῥᾶον τῷ τέλος
 20 πριαμένῳ ἢ τῷ ἀνδράποδα μισθουμένῳ. ἀργύριον μὲν γὰρ 21
 πῶς καὶ φωράσειεν ἂν τις τὸ δημόσιον ἐξαγόμενον, ὁμοίου
 τοῦ ἰδίου ὄντος αὐτῷ; ἀνδράποδα δὲ σεσημασμένα τῷ δημοσίῳ
 σημάντρῳ καὶ προκειμένης ζημίας τῷ τε πωλοῦντι καὶ τῷ
 ἐξάγοντι, πῶς ἂν τις ταῦτα κλέψειεν; οὐκοῦν μέχρι μὲν
 25 τούτου δυνατὸν φαίνεται τῇ πόλει εἶναι τὸ ἀνθρώπους καὶ
 κτήσασθαι καὶ φυλάξαι. εἰ δ' αὖ τις τοῦτ' ἐνθυμεῖται, πῶς 22

1 ἀ add. Hartman ἡμιμναῖα B C M : corr. Leoncl. 2 γε
 om. C οἴμαι ὡς Wilamowitz 4 ἀργυρείοις B C M : corr. Ste-
 phanus 6 ἀένναον B C M 7 δημοσία C 10 ante ἀνθρώπων
 add. τοσοῦτων Richards; sed cf. § 21 11 οἱ om. B C 14 τῶν
 ἰδιωτῶν Hagen: τοῦ ἰδιώτου B C M : ἰδιώτου Nitsche 15-16 καὶ ἱερὰ
 del. Bake 22 δημοσίῳ] ἰδίῳ C 23 προσκειμένης B C M :
 corr. Bloomfield 25 φαίνεται Cobet: φανεῖται B C : φανῆναι M :
 φανείη ἂν Schanz τὸ Leoncl.: τε B C M 26 πῶς Heindorf:
 ὡς B C M

ἐπειδὴν πολλοὶ ἐργάται γένωνται, πολλοὶ φανοῦνται καὶ οἱ
 μισθωσόμενοι, ἐκεῖνο κατανοήσας θαρρείτω, ὅτι πολλοὶ μὲν
 τῶν κατεσκευασμένων προσμισθώσονται τοὺς δημοσίους
 (πολλὰ γὰρ ἔστι τὰ ὑπάρχοντα), πολλοὶ δ' εἰσὶ καὶ αὐτῶν
 τῶν ἐν τοῖς ἔργοις γηράσκοντες, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι καὶ 5
 Ἀθηναῖοι καὶ ξένοι οἱ τῷ σώματι μὲν οὔτε βούλονται ἂν
 οὔτε δύναιντ' ἂν ἐργάζεσθαι, τῇ δὲ γνώμῃ ἐπιμελόμενοι
 23 ἠδέως ἂν τὰ ἐπιτήδεια πορίζουτο. ἦν γε μέντοι τὸ πρῶτον
 συστῆ διακόσια καὶ χίλια ἀνδράποδα, εἰκὸς ἤδη ἀπ' αὐτῆς
 τῆς προσόδου ἐν ἔτεσι πέντε ἢ ἕξ μὴ μείον ἂν τῶν ἑξακισ- 10
 χιλίων γενέσθαι. ἀπὸ γε μὴν τούτου τοῦ ἀριθμοῦ ἦν ὀβο-
 λὸν ἕκαστος ἀτελῆ τῆς ἡμέρας προσφέρει, ἢ μὲν πρόσσος
 24 ἑξήκοντα τάλαντα τοῦ ἐνιαυτοῦ. ἀπὸ δὲ τούτων ἦν εἰς ἄλλα
 ἀνδράποδα τιθῆται εἴκοσι, τοῖς τετταράκοντα ἤδη ἐξέσται
 τῇ πόλει χρῆσθαι εἰς ἄλλο ὅ τι ἂν δέη. ὅταν δέ γε μύρια 15
 25 ἀναπληρωθῆ, ἑκατὸν τάλαντα ἢ πρόσσος ἔσται. ὅτι δὲ
 δέξεται πολλαπλάσια τούτων μαρτυρήσαιεν ἂν μοι εἴ τινας
 ἔτι εἰσὶ τῶν μεμνημένων ὅσον τὸ τέλος ἠῦρισκε τῶν ἀνδρα-
 πόδων πρὸ τῶν ἐν Δεκελείᾳ. μαρτυρεῖ δὲ καὶ ἐκεῖνο, ὅτι εἰρ-
 γασμένων ἀνθρώπων ἐν τοῖς ἀργυρείοις ἐν τῷ παντὶ χρόνῳ 20
 ἀναριθμήτων νῦν οὐδὲν διαφέρει τὰ ἀργύρια ἢ οἷα οἱ πρό-
 26 γοιοὶ ἡμῶν ὄντα ἐμνημόνευον αὐτά. καὶ τὰ νῦν δὲ γιγνό-
 μενα πάντα μαρτυρεῖ ὅτι οὐκ ἂν ποτε πλείω ἀνδράποδα ἐκεῖ
 γένοιτο ἢ ὅσων [ἂν] τὰ ἔργα δεῖται. οὔτε γὰρ βάθους πέρας
 27 οὔτε ὑπονόμων οἱ ὀρύττοντες εὐρίσκουσι. καὶ μὴν καινο- 25
 τομεῖν γε οὐδὲν ἦττον ἔξεστι νῦν ἢ πρότερον. οὐ τοίνυν οὐδ'

2 μισθωσόμενοι B C M: corr. Stephanus 4 ἔσται Badham
 5 γηρασκόντων B C M: corr. Dind. 5-6 καὶ ἀθηναῖοι B C: ἀθηναῖοί
 τε M 6 οἱ del. Zurborg 7 ἐπιμελούμενοι M 10 ἂν
 τῶν Wilamowitz: αὐτῇ B C M 12 ἕκαστον C φέρη B C M:
 corr. Cobet 15 μύρια ἄλλα C 18 εῦρισκε B C M 20-
 21 ἀργυρίοις et ἀργύρια B C M: corr. Stephanus 21 οἷα Deventer:
 & codd. 22 αὐτά del. Bergk 24 ὅσον M: ὅσ' Wilamowitz
 ἂν mihi delendum videtur δέηται Heindorf: δέχηται Wilamowitz:
 δέοιτο Richards 25 ὑπὸ νόμων B: ὑπόνομον M μὴν M: νῦν
 B C 26 ἦττον om. M

εἰπεῖν ἂν ἔχοι εἰδὼς οὐδεὶς πότερον ἐν τοῖς κατατετμημένοις
 πλείων ἀργυρίτις ἢ ἐν τοῖς ἀτμήτοις ἐστί. τί δῆτα, φαίη ἂν 28
 τις, οὐ καὶ νῦν, ὥσπερ ἔμπροσθεν, πολλοὶ καινοτομοῦσιν; ὅτι
 πενέστεροι μὲν νῦν εἰσιν οἱ περὶ τὰ μέταλλα· νεωστὶ γὰρ
 5 πάλιν κατασκευάζονται· κίνδυνος δὲ μέγας τῷ καινοτομοῦντι·
 ὁ μὲν γὰρ εὐρῶν ἀγαθὴν ἐργασίαν πλούσιος γίγνεται, ὁ δὲ μὴ 29
 εὐρῶν πάντα ἀπόλλυσιν ὅσα ἂν δαπανήσῃ. εἰς τοῦτον οὖν τὸν
 κίνδυνον οὐ μάλα πως ἐθέλουσιν οἱ νῦν ἰέναι. ἐγὼ μέντοι 30
 ἔχειν μοι δοκῶ καὶ περὶ τούτου συμβουλευσαὶ ὡς ἂν ἀσφα-
 10 λέστατα καινοτομοῖτο. εἰσὶ μὲν γὰρ δήπου Ἀθηναίων δέκα
 φυλαί· εἰ δ' ἡ πόλις δοίη ἐκάστη αὐτῶν ἴσα ἀνδράποδα, αἱ
 δὲ κοινωσάμεναι τὴν τύχην καινοτομοῖεν, οὕτως ἂν, εἰ μία
 εὔροι, πάσαις ἂν λυσιτελὲς ἀποδείξειεν, εἰ δὲ δύο ἢ τρεῖς ἢ 31
 τέτταρες ἢ αἱ ἡμίσειαι εὔροιεν, δῆλον ὅτι (ἔτι) λυσιτελέστερα
 15 ἂν τὰ ἔργα ταῦτα γίγνοιτο. τό γε μὴν πάσας ἀποτυχεῖν
 οὐδενὶ τῶν παρεληλυθότων ἔοικός. οἷόν τε δὴ οὕτως καὶ 32
 ἰδιώτας συνισταμένους καὶ κοινουμένους τὴν τύχην ἀσφαλέ-
 στερον κινδυνεύειν. μηδὲ μέντοι τοῦτο φοβεῖσθε, ὡς ἢ τὸ
 δημόσιον οὕτω κατασκευαζόμενον παραλυπήσει τοὺς ἰδιώτας
 20 ἢ οἱ ἰδιῶται τὸ δημόσιον· ἀλλ' ὥσπερ σύμμαχοι, ὅσῳ ἂν
 πλείους συνιῶσιν, ἰσχυροτέρους ἀλλήλους ποιοῦσιν, οὕτω
 καὶ ἐν τοῖς ἀργυρείοις ὅσῳ περ ἂν πλείους ἐργάζωνται, τόσῳ
 πλείω τὰγαθὰ εὐρήσουσὶ τε καὶ ἐκφορήσουσι.

Καὶ ἐμοὶ μὲν δὴ εἴρηται ὡς ἂν ἡγοῦμαι κατασκευα- 33
 25 σθείσης τῆς πόλεως ἱκανὴν ἂν πᾶσιν Ἀθηναίοις τροφήν
 ἀπὸ κοινοῦ γενέσθαι. εἰ δὲ τινες λογιζόμενοι παμπόλλης 34
 ἂν δεῖν ἀφορμῆς εἰς ταῦτα πάντα οὖν ἡγούνται ἱκανὰ ἂν

4 μὲν del. Hertlein νῦν om. M 4-5 νεωστὶ . . . κατασκευάζονται
 post καινοτομοῦσιν (l. 3) transpos. Rühl 14 ἔτι add. Heindorf
 15 malim γένοιτο 16 ἔοικεν Cobet; sed cf. Cyneg. ix. 10 οἷόν
 τε δὴ] ὁρᾶτε δὴ Deventer: οἶομαι δὴ vel οἶομαι δὲ cit. Stephanus
 18 μηδὲν B C M: corr. Stephanus φοβεῖσθαι B C M: corr. Stephanus
 19 παραλυπήσει B M: παραλυπήσειν C: corr. Schneider 22 ἀργυ-
 ρίοις B C M: corr. Stephanus τοσοῦτῳ C 23 πλείον M
 φορήσουσι B C M: corr. Cobet

35 ποτε χρήματα εἰσενεχθῆναι, μηδὲ οὕτως ἀθυμούντων. οὐ
 γὰρ οὕτως ἔχει, ὡς ἀνάγκη ἅμα ταῦτα πάντα γίνεσθαι
 ἢ μηδὲν ὄφελος αὐτῶν εἶναι· ἀλλ' ὅποσα ἂν ἢ οἰκοδομηθῆ
 ἢ ναυπηγηθῆ ἢ ἀνδράποδα ὠνηθῆ, εὐθὺς ταῦτα ἐν ὠφελείᾳ
 36 ἔσται. ἀλλὰ μὴν καὶ τῆδέ γε συμφωρότερον τὸ κατὰ μέρος 5
 ἢ τὸ ἅμα πάντα πράττεσθαι. οἰκοδομοῦντές τε γὰρ ἀθρόοι
 πολυτελέστερον ἂν καὶ κάκιον ἢ κατὰ μέρος ἀποτελοῖμεν,
 ἀνδράποδα δὲ παμπληθῆ ζητοῦντες ἀναγκαζοίμεθ' ἂν καὶ
 37 χείρω καὶ τιμιώτερα ὠνεῖσθαι. κατὰ γε μὴν τὸ δυνατὸν
 περαίνοντες τὰ μὲν καλῶς γνωσθέντα καὶ αὐθις ἂν τῆμιν 10
 38 οἰόμεθα†· εἰ δέ τι ἀμαρτηθείη, ἀπεχοίμεθα ἂν αὐτοῦ. ἔτι
 δὲ πάντων ἅμα γιγνομένων ἡμᾶς ἂν ἅπαντα δέοι ἐκπορί-
 ζεσθαι· εἰ δὲ τὰ μὲν περαίνοιτο, τὰ δὲ μέλλοι, ἢ ὑπάρξασα
 39 πρόσοδος τὸ ἐπιτήδειον συγκατασκευάζοι ἂν. ὁ δὲ ἴσως
 φοβερῶτατον δοκεῖ πᾶσιν εἶναι, μή, εἰ ἄγαν πολλὰ κτήσαιο 15
 ἢ πόλις ἀνδράποδα, ὑπεργεμισθείη ἂν τὰ ἔργα, καὶ τούτου
 τοῦ φόβου ἀπηλλαγμένοι ἂν εἶημεν, εἰ μὴ πλείονας ἀν-
 θρώπους ἢ ὄσους αὐτὰ τὰ ἔργα προσαιτοίη κατ' ἐνιαυτὸν
 40 ἐμβάλοισιν. οὕτως ἔμοιγε δοκεῖ, ἥπερ ῥᾶστον, ταύτη καὶ
 ἄριστον εἶναι ταῦτα πράττειν. εἰ δ' αὖ διὰ τὰς ἐν τῷ νῦν 20
 πολέμῳ γεγενημένας εἰσφορὰς νομίζετ' ἂν μηδ' ὀτιοῦν
 δύνασθαι εἰσενεγκεῖν, ὑμεῖς δὴ ὅσα μὲν πρὸ τῆς εἰρήνης
 χρήματα ἠῦρισκε τὰ τέλη, ἀπὸ τοσούτων καὶ τὸ ἐπιὸν ἔτος
 διοικεῖτε τὴν πόλιν, ὅσα δ' ἂν ἐφευρίσκη διὰ τὸ εἰρήνην τε
 εἶναι καὶ διὰ τὸ θεραπεύεσθαι μετοίκους καὶ ἐμπόρους καὶ 25

1 οὕτως] οὔτοι Schanz, coll. v. 2 2 ante ἅμα add. ἢ Kaibel
 πάντα ταῦτα M 3 οἰκοδομηθῆ C 4 ἀνδραποδωνηθῆ Richards
 6 ἀθρόα vel ἀθρόως Nitsche 7 κάλλιον B C M : corr. Stepha-
 nus ἀποτελοῖεν B C M : corr. Stephanus 10-11 ἡμῖν οἰόμεθα
 B M : ἡμῖν οἰοίμεθα C : μηχανάμεθα Christian : λυσιτελήσειν ἡμῖν
 οἰοίμεθα Thalheim : ἡμῖν οἰοίμεθα συνοίσειν Richards : alii alia : fort.
 προσιοίμεθα 11 ἀπεχοίμεθα B M αὐτῶ B § 39 del. Richter
 16 ὑπεργεμισθῆ B C M : corr. Schneider καὶ] κὰν Schanz 17 ἂν
 om. B M 19 ἐμβάλλοισιν C 22 δὴ Bake ; cf. Exped. VII.
 vii. 7 : δὲ B C M : γε Zeune 23 εὕρισκει B c : εὕρισκε (sic) C :
 εὕρισκετε M 24 ἐφευρίσκει B : ἐφευρίσκοι C διά τε τὸ
 εἰρήνην Castalio

διὰ τὸ πλείονων ἀνθρώπων πλείω εἰσάγεσθαι καὶ ἐξάγεσθαι
καὶ διὰ τὸ (τὰ) ἔλλιμένα καὶ τὰς ἀγορὰς αὐξάνεσθαι, ταῦτα
λομβάνοντες κατασκευάζεσθε ὡς ἂν πλείσται (αἱ) πρόσοδοι 41
γίγνωντο. εἰ δέ τινες αὖ φοβοῦνται μὴ ματαία ἂν γένοιτο
5 αὕτη ἢ κατασκευή, εἰ πόλεμος ἐγερθείη, ἐννοησάτωσαν ὅτι
τούτων γιγνομένων πολὺ φοβερώτερος ὁ πόλεμος τοῖς ἐπι-
φέρουσιν ἢ τῇ πόλει. τί γὰρ δὴ εἰς πόλεμον κτῆμα 42
χρησιμώτερον ἀνθρώπων; πολλὰς μὲν γὰρ ναῦς πληροῦν
ικανοὶ ἂν εἶεν δημοσίᾳ· πολλοὶ δ' ἂν καὶ πεζοὶ [δημοσίᾳ]
10 δύναιντ' ἂν βαρεῖς εἶναι τοῖς πολεμίοις, εἴ τις αὐτοὺς
θεραπεύοι.

Λογίζομαι δ' ἔγωγε καὶ πολέμου γιγνομένου οἶόν τ' εἶναι 43
μὴ ἐκλείπεσθαι τὰ ἀργύρια. ἔστι μὲν γὰρ δήπου περὶ τὰ
μέταλλα ἐν τῇ πρὸς μεσημβρίαν [θαλάττῃ] τεῖχος ἐν Ἄνα-
15 φλύστῳ, ἔστι δ' ἐν τῇ πρὸς ἄρκτον τεῖχος ἐν Θορικῶ·
ἀπέχει δὲ ταῦτα ἀπ' ἀλλήλων ἀμφὶ τὰ ἐξήκοντα στάδια.
εἰ οὖν καὶ ἐν μέσῳ τούτων γένοιτο ἐπὶ τῷ ὑψηλοτάτῳ 44
Βήσης τρίτον ἔρυμα, συνήκοι τ' ἂν τὰ ἔργα εἰς ἐν ἐξ
ἀπάντων τῶν τειχῶν, καὶ εἴ τι αἰσθάνοιτο πολεμικόν, βραχὺ
20 ἂν εἴη ἐκάστῳ εἰς τὸ ἀσφαλὲς ἀποχωρῆσαι. εἰ δὲ καὶ 45
ἔλθοιεν πλείους οἱ πολέμιοι, δῆλον ὅτι εἰ μὲν σίτου ἢ οἴνου
ἢ πρόβατα ἔξω εὔροιεν, ἀφέλονται ἂν ταῦτα· ἀργυρίτιδος
δὲ κρατήσαντες τί ἂν μᾶλλον ἢ λίθοις ἔχοιεν χρῆσθαι;
πῶς δὲ καὶ ὀρμήσειαν (ἄν) ποτε πολέμιοι πρὸς τὰ μέταλλα; 46

2 τὸ ἐν λιμένι B C M : corr. Bergk 3 κατασκευάζεσθαι B M
πλείστοι M αἱ addidi, coll. *Hipparch.* i. 16, ut sensus sit: *ita col-*
locate in argentifodinis ut quam maxima inde redundant vectigalia ;
aliter se habet c. i. 2 4 γίγνωντο B huc transponenda esse
c. iii. 7-10 et c. iv. 49-52 putat Rühl, quem redarguit Friederich
γίγνοιτο C 5 ἐννοησάτωσαν Stephanus : ἐννοησάτω B C M : ἐννοη-
σάντων Cobet 7 δεῖ B 9 εἶμεν Nitsche postorius δημοσίᾳ del.
Wilamowitz 13 ἀργύρια B C M : corr. Stephanus 14 prius ἐν]
ἐπὶ Herwerden θαλάττῃ del. Bergk ἀναφαύστῳ B C M : corr.
Brodaeus 15 prius ἐν] ἐπὶ Herwerden 18 βήσης B M :
βήση C : corr. Schneider 19 συγκλήσοιτ' Badham
ἔργα] ἐχυρὰ vel ἐρύματα Nitsche 19 post αἰσθάνοιτο add. τις
Deventer 21 πλείους del. Rühl οἱ om. B M 24 ἄν add.
Dind.

ἀπέχει μὲν γὰρ δῆπου τῶν ἀργυρείων (ἤ) ἐγγύτατα πόλις
 Μέγαρα πολὺ πλεόν τῶν πεντακοσίων σταδίων· ἀπέχει δὲ
 ἢ μετὰ ταῦτα πλησιαίτατα Θῆβαι πολὺ πλεόν τῶν ἑξακο-
 47 σίων. ἦν οὖν πορεύονται ἐντεῦθεν ποθεν ἐπὶ τὰ ἀργύρια,
 παριέναι αὐτοὺς δεήσει τὴν πόλιν· κὰν μὲν ὦσιν ὀλίγοι, 5
 εἰκὸς αὐτοὺς ἀπόλλυσθαι καὶ ὑπὸ ἰππέων καὶ ὑπὸ περιπόλων.
 πολλῇ γε μὴν δυνάμει πορεύεσθαι ἐξερημοῦντας τὰ ἑαυτῶν
 χαλεπὸν· πολὺ γὰρ ἐγγύτερον ἂν εἴη ταῖς πόλεσιν αὐτῶν
 τὸ τῶν Ἀθηναίων ἄστυ ἢ αὐτοὶ [οἱ] πρὸς τοῖς μετάλλοις
 48 ὄντες. εἰ δὲ καὶ ἔλθοιεν, πῶς ἂν καὶ δύναιντο μένειν μὴ 10
 ἔχοντες τὰ ἐπιτήδεια; ἐπισιτίζεσθαι γε μὴν μέρει μὲν κίνδυνος
 καὶ περὶ τῶν μετιόντων καὶ περὶ ὧν ἀγωνίζονται· πάντες
 δὲ αἰεὶ μετιόντες πολιορκοῦντ' ἂν μᾶλλον ἢ πολιορκοῖεν.
 49 Οὐ τοίνυν μόνον ἢ ἀπὸ τῶν ἀνδραπόδων ἀποφορὰ τὴν
 διατροφὴν τῇ πόλει αὔξοι ἄν, ἀλλὰ πολυανθρωπίας περὶ τὰ 15
 μέταλλα ἀθροισομένης καὶ ἀπ' ἀγορᾶς τῆς ἐκεῖ καὶ ἀπ'
 οἰκιῶν περὶ τὰργύρια δημοσίων καὶ ἀπὸ καμίνων καὶ ἀπὸ
 50 τῶν ἄλλων ἀπάντων πρόσοδοι ἂν πολλαὶ γίγνοιτο. ἰσχυ-
 ρῶς γὰρ καὶ αὐτὴ πολυάνθρωπος ἂν γένοιτο πόλις, εἰ οὕτως
 κατασκευασθείη· καὶ οἱ γε χῶροι οὐδὲν ἂν εἶεν μείονος ἄξιοι 20
 51 τοῖς κεκτημένοις ἐνταῦθα ἢ τοῖς περὶ τὸ ἄστυ. πραχθέντων
 γε μὴν ὧν εἴρηκα [ξύμ]φημι ἐγὼ οὐ μόνον ἂν χρήμασιν
 εὐπορωτέραν τὴν πόλιν εἶναι, ἀλλὰ καὶ εὐπειθεστέραν καὶ

1 et 4 ἀργυρίων et ἀργύρια B C M : corr. Stephanus ἢ add. Schneider
 2 πλείον sed o ex ω M : πλείω B C 3 πλείονα B C : πλείον M 6 περιπόδων B M 7 ἐξερημοῦντ' ἂν C
 8 χαλεπὸν . . . αὐτῶν om. B C 9 τῶν om. C οἱ del. Weiske
 10 post prius καὶ add. πλείους Rühl 11 κίνδυνον B (os in ras. C)
 12 περὶ τῶν ἀγωνιζομένων Zurborg, sed ὧν neutrum est, nam post κίνδυνος subaudiendum τοῖς πολεμίοις 13 αἰεὶ C 14 μόνον] μᾶλλον C
 εἰσφορὰ B C M : corr. Schneider 15 ἀλλὰ καὶ C
 16 prius ἀπ' om. B C ἐκεῖ Kalinka : ἐκείνου αὐ B M : ἐκεῖθεν αὐ C, sed εἶθεν in ras. septem vel octo litterarum : ἐκεῖ οὔσης Portus : ἐν Σουνίῳ Wilamowitz
 16-17 ἀποικιῶν B C 17 περὶ τὰργύρια susp. Wilamowitz τὰργύρια codd. : corr. Stephanus 19 αὐτῇ C : αὐτῆ B M
 ἂν om. B M ἢ πόλις Badham οὕτω M 22 φημι Richards ; opinor ξύμφημι ex φημημι natum esse

εὐτακτοτέραν καὶ εὐπολεμωτέραν γενέσθαι. οἳ τε γὰρ τα- 52
 χθέντες γυμνάζεσθαι πολὺ ἂν ἐπιμελέστερον τοῦτο πράττειεν
 ἐν τοῖς γυμνασίοις τὴν τροφήν ἀπολαμβάνοντες [πλείω]
 ἢ ἐν ταῖς λαμπάσι γυμνασιαρχούμενοι· οἳ τε φρουρεῖν ἐν
 5 τοῖς φρουρίοις οἳ τε πελτάζειν καὶ περιπολεῖν τὴν χώραν
 πάντα ταῦτα μᾶλλον ἂν πράττειεν, ἐφ' ἐκάστοις τῶν ἔργων
 τῆς τροφῆς ἀποδιδομένης.

Εἰ δὲ σαφὲς δοκεῖ εἶναι ὡς, εἰ μέλλουσι πᾶσαι αἱ πρόσ- V
 οδοὶ ἐκπλεω προσιέναι, ὅτι εἰρήνην δεῖ ὑπάρχειν, ἄρ' οὐκ
 10 ἄξιον καὶ εἰρηνοφύλακας καθιστάναι; πολὺ γὰρ ἂν καὶ αὕτη
 αἰρεθεῖσα ἢ ἀρχὴ προσφιλεστέραν καὶ οἰκειοτέραν εἰς-
 αφικνεῖσθαι πᾶσι ἀνθρώποις ποιήσειε τὴν πόλιν. εἰ δέ 2
 τινες οὕτω γινώσκουσιν, ὡς ἔαν ἡ πόλις εἰρήνην ἄγουσα
 διατελῇ, ἀδυνατωτέρα τε καὶ ἀδοξοτέρα καὶ ἥττον ὀνομαστή
 15 ἐν τῇ Ἑλλάδι ἔσται, καὶ οὕτοί γε † ὡς ἐμῇ δόξῃ παραγγέλλω
 σκοποῦσιν†. εὐδαιμονέσταται μὲν γὰρ δήπου πόλεις λέ-
 γονται, αἱ ἂν πλείστον χρόνον ἐν εἰρήνῃ διατελῶσι· πασῶν
 δὲ πόλεων Ἀθῆναι μάλιστα πεφύκασιν ἐν εἰρήνῃ αὔξεσθαι.
 τίνες γὰρ ἡσυχίαν ἀγούσης τῆς πόλεως οὐ προσδέοιτ ἂν 3
 20 αὐτῆς ἀρξάμενοι ἀπὸ ναυκλήρων καὶ ἐμπόρων; οὐχ οἱ
 πολύσιτοι, οὐχ οἱ πολύοινοι [οὐχ οἱ ἡδύοινοι]; τί δὲ οἱ
 πολυέλαιοι, τί δὲ οἱ πολυπρόβατοι, οἱ δὲ γνώμη καὶ ἀργυρίῳ
 δυνάμενοι χρηματίζεσθαι; καὶ μὴν χειροτέχναι τε καὶ 4
 σοφισταὶ καὶ φιλόσοφοι, οἱ δὲ ποιηταί, οἱ δὲ τὰ τούτων
 25 μεταχειριζόμενοι, οἱ δὲ ἀξιοθεάτων ἢ ἀξιακούστων ἱερῶν
 ἢ ὀσίων ἐπιθυμοῦντες; ἀλλὰ μὴν καὶ οἱ δεόμενοι πολλὰ

2 τοῦτο om. M 3 πλείω del. Hartman 4 ἢ del. Zurborg
 9 ἐκ πόλεως B C M: corr. Pantazides ὅτι del. Sauppe 10 εἰρηνοφύ-
 λακα C αὕτη C 11 οἰκειοτέραν scripsi, coll. Isocr. xv. 300:
 πυκνοτέραν B C M: πολυκοινοτέραν Richards: πιστοτέραν Thalheim,
 coll. *Inst.* VI. i. 42: εὐκτοτέραν Madvig 15-16 οὕτοί γε παρά γ'
 ἐμοὶ παρασκοποῦσιν Haupt ὡς ἐμοὶ δοκεῖ Castalio παραγγέλλω
 σκοποῦσιν] παραλόγως σκοποῦσιν Leoncl.: παραγιγνώσκουσιν Heiland:
 alii alia 21 οὐχ οἱ ἡδύοινοι del. Wilamowitz (habet C) 22 οἱ
 δὲ τῇ ὠνῇ τοῦ ἀργυρίου Badham 23 χρηματίζεσθαι fort. delendum
 τε] γε M

ταχὺ ἀποδίδοσθαι ἢ πρίασθαι ποῦ τούτων μᾶλλον ἂν τύχοιεν
 5 ἢ Ἀθήνησιν; εἰ δὲ πρὸς ταῦτα μὲν οὐδεὶς ἀντιλέγει, τὴν δὲ
 ἡγεμονίαν βουλόμενοί τινες ἀναλαβεῖν τὴν πόλιν, ταύτην
 διὰ πολέμου μᾶλλον ἢ δι' εἰρήνης ἡγούνται ἂν κατα-
 πραχθῆναι, ἐννοησάτωσαν πρῶτον μὲν τὰ Μηδικά, πότερον 5
 βιαζόμενοι ἢ εὐεργετοῦντες τοὺς Ἕλληνας ἡγεμονίας τε τοῦ
 6 ναυτικοῦ καὶ ἐλληνοταμείας ἐτύχομεν. ἔτι δὲ ἐπεὶ ὡμῶς
 ἄγαν δόξασα προστατεύειν ἢ πόλις ἐστερήθη τῆς ἀρχῆς, οὐ
 καὶ τότε, ἐπεὶ τοῦ ἀδικεῖν ἀπεσχόμεθα, πάλιν ὑπὸ τῶν νη-
 7 σιωτῶν ἐκόντων προστατάται τοῦ ναυτικοῦ ἐγενόμεθα; οὐκ οὖν 10
 καὶ Θηβαῖοι εὐεργετούμενοι ἡγεμονεύειν αὐτῶν ἔδωκαν
 Ἀθηναίοις; ἀλλὰ μὴν καὶ Λακεδαιμόνιοι οὐ βιασθέντες ὑφ'
 ἡμῶν ἀλλ' εὖ πάσχοντες ἐπέτρεψαν Ἀθηναίοις περὶ τῆς
 8 ἡγεμονίας θέσθαι ὅπως βούλοιντο. νῦν δέ γε διὰ τὴν ἐν
 τῇ Ἑλλάδι ταραχὴν παραπεπτωκέναι μοι δοκεῖ τῇ πόλει 15
 ὥστε καὶ ἄνευ πόνων καὶ ἄνευ κινδύνων καὶ ἄνευ δαπάνης
 ἀνακτᾶσθαι τοὺς Ἕλληνας. ἔστι μὲν γὰρ πειρᾶσθαι δια-
 λάττειν τὰς πολεμούσας πρὸς ἀλλήλας πόλεις, ἔστι δὲ
 9 συναλλάττειν, εἴ τινες ἐν αὐταῖς στασιάζουσιν. εἰ (δὲ)
 καὶ ὅπως τὸ ἐν Δελφοῖς ἱερὸν αὐτόνομον ὥσπερ πρόσθεν 20
 γένοιτο φανεροὶ εἴητ' ἐπιμελούμενοι, μὴ συμπολεμοῦντες
 ἀλλὰ πρεσβεύοντες ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα, ἐγὼ μὲν οὐδὲν ἂν
 οἶμαι θαυμαστὸν εἶναι, εἰ καὶ πάντας τοὺς Ἕλληνας ὁμο-
 γνώμονάς τε καὶ συνόρκους καὶ συμμάχους λάβοιτε ἐπ'
 ἐκείνους, οἵτινες ἐκλιπόντων Φωκέων τὸ ἱερὸν καταλαμβάνειν 25
 10 πειρῶντο. εἰ δὲ καὶ ὅπως ἀνὰ πᾶσαν γῆν καὶ θάλατταν
 εἰρήνη ἔσται φανεροὶ εἴητε ἐπιμελόμενοι, ἐγὼ μὲν οἶμαι
 πάντας ἂν εὐχέσθαι μετὰ τὰς ἑαυτῶν πατρίδας Ἀθήνας
 11 μάλιστα σῶζεσθαι. εἰ δέ τις αὖ εἰς χρήματα κερδαλεώτερον

1 ποῦ C : ἢ οὐ BM μάλιστα cit. Weiske 2 ἢ om. BM
 3 τῇ πόλει BC (η et ει in ras.) M : corr. Hartman 7 ἕλλην ὁ ταμίας
 B : ἐλληνοταμίας CM : corr. Boeckh 11 αὐτῶν BCM
 13 Ἀθηναίοις del. Wilamowitz 19 αὐταῖς BCM : corr. Dind. δὲ
 add. Dind. 24 καὶ συμμάχους del. Cobet ἀπ' BC 25 ἐκείνον
 BCM : corr. Castalio 26 ἐπειρῶντο BCM : corr. Madvig

νομίζει εἶναι τῇ πόλει πόλεμον ἢ εἰρήνην, ἐγὼ μὲν οὐκ οἶδα
 πῶς ἂν ἄμεινον ταῦτα κριθείη ἢ εἴ τις τὰ προγεγενημένα
 ἐπανασκοποίη τῇ πόλει πῶς ἀποβέβηκεν. εὐρήσει γὰρ τό 12
 τε παλαιὸν ἐν εἰρήνῃ μὲν πάνυ πολλὰ χρήματα εἰς τὴν
 5 πόλιν ἀνενεχθέντα, ἐν πολέμῳ δὲ πάντα ταῦτα καταδαπα-
 νηθέντα· γινώσεται δ', ἣν σκοπῇ, καὶ ἐν τῷ νῦν χρόνῳ διὰ
 μὲν τὸν πόλεμον καὶ τῶν προσόδων πολλὰς ἐκλιπούσας καὶ
 τὰς εἰσελθούσας εἰς παντοδαπὰ [πολλὰ] καταδαπανηθείσας,
 ἐπεὶ δὲ εἰρήνη κατὰ θάλατταν γεγένηται, ἠύξημένας τε τὰς
 10 προσόδους, καὶ ταύταις ἐξὸν τοῖς πολίταις χρῆσθαι ὅ τι
 βούλονται. εἰ δέ τίς με ἐπερωτῶ· Ἡ καί, ἂν τις ἀδικῇ 13
 τὴν πόλιν, λέγεις ὡς χρὴ καὶ πρὸς τοῦτον εἰρήνην ἄγειν;
 οὐκ ἂν φαίην· ἀλλὰ μάλλον λέγω ὅτι πολὺ θάττον ἂν
 τιμωροίμεθα αὐτούς, εἰ μηδένα ὑπάρχοιμεν ἀδικούντες·
 15 οὐδένα γὰρ ἂν ἔχοιεν σύμμαχον.

Ἄλλ' εἴ γε μὴν τῶν εἰρημένων ἀδύνατον μὲν μηδέν ἐστι VI
 μηδὲ χαλεπόν, πραττομένων δὲ αὐτῶν προσφιλέστεροι μὲν
 τοῖς Ἑλλησι γενησόμεθα, ἀσφαλέστερον δὲ οἰκήσομεν,
 εὐκλεέστεροι δὲ ἐσόμεθα, καὶ ὁ μὲν δῆμος τροφῆς εὐπορήσει,
 20 οἱ δὲ πλούσιοι τῆς εἰς τὸν πόλεμον δαπάνης ἀπαλλαγῆ-
 σονται, περιουσίας δὲ πολλῆς γενομένης μεγαλοπρεπέστερον
 μὲν ἔτι ἢ νῦν ἑορτὰς ἄξομεν, ἱερὰ δ' ἐπισκευάσομεν, τείχη
 δὲ καὶ νεώρια ἀνορθώσομεν, ἱερεῦσι δὲ καὶ βουλῇ καὶ ἀρχαῖς
 καὶ ἰππεῦσι τὰ πάτρια ἀποδώσομεν, πῶς οὐκ ἄξιον ὡς
 25 τάχιστα τούτοις ἐγχειρεῖν, ἵνα ἔτι ἐφ' ἡμῶν ἐπίδωμεν τὴν
 πόλιν μετ' ἀσφαλείας εὐδαιμονοῦσαν; εἴ γε μὴν ταῦτα 2
 δόξειεν ὑμῖν πράττειν, συμβουλεύσαιμ' ἂν ἔγωγε πέμψαντας
 καὶ εἰς Δωδώνην καὶ εἰς Δελφοὺς ἐπερέσθαι τοὺς θεοὺς εἰ

1 νομίζοι M 3 ἔτι ἀνασκοποίη B C M : corr. Dind. 5 ἐν . . .
 καταδαπανηθέντα om. BC 7 ἐκλειπούσας M 8 πολλὰ del.
 Leoncl. : καὶ πολλὰ C : πολλὰ καὶ παντοδαπὰ Orelli 11 βούλοιντο
 B C M : corr. Dind. ἢ Schneider : εἰ B C M ἀδικῇ
 Schneider : ἀδικοίη B C M 14 ὑπάρχοιμεν Cobet : παρέχοιμεν
 B C M ἀδικούντα B C M : corr. Cobet 15 ἂν om. B 19 εὐ-
 κλεέστερον B

λῶον καὶ ἄμεινον εἶη ἂν τῇ πόλει οὕτω κατασκευαζομένη
 3 καὶ αὐτίκα καὶ εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον. εἰ δὲ ταῦτα συν-
 αινοῖεν, τότε ἂν αὖ φαίην χρήναι ἐπερωτᾶν τίνας θεῶν
 προσποιούμενοι ταῦτα κάλλιστα καὶ ἄριστα πράττοιμεν ἂν
 οὓς δ' ἀνέλοιεν θεούς, τούτοις εἰκὸς καλλιερῆσαντας ἄρχεσθαι 5
 τοῦ ἔργου. σὺν γὰρ θεῷ πραττομένων εἰκὸς καὶ τὰς πράξεις
 προΐεναι ἐπὶ τὸ λῶον καὶ ἄμεινον ἀεὶ τῇ πόλει.

3 αὖ om. C
 cetera nactus est C

4 καὶ] deficit B : ἄριστα . . . πόλει aliunde quam

5 δ' ἂν ἀνέλοιεν C θεούς del. Wilamowitz

HIPPARCHICVS

PRAEFATIO

AD textum Hipparchici, libri de Re Equestri, Cynegetici recensendum fundamenta optime iecerunt tres viri Itali, Cerocchi, Tommasini, Pierleoni, quorum nomina semper ab omnibus Xenophontis operum minorum studiosis celebrabuntur.

Codex Vaticanus 989 (B) quo praecipue usum esse Paulum L. Courier patet in Hipparchici et libri de Re Equestri editione praestanti quam interpretationi Gallicae additam a. 1813 iuris publici fecit, diu neglectus erat donec in lucem retraxit F. Ruehl. Continet 1. Cynegeticum, 2. de Re Equestri, 3. Hipparchicum, 4. Aeliani τακτικά, 5. Excerpta ἐκ τῶν τακτικῶν Λέοντος τοῦ σοφοῦ, 6. Nonni παράφρασις εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην εὐαγγέλιον. Lectu est difficilis cum ob pravitatem manus tum propter infinitum compendiorum numerum. Foliorum duorum, quae Hipparchicum inde a c. v. 3 ὡς μὴ ἐπιθῶνται usque ad c. vii. 14 ἐστὶ σὺν θεῷ exhibent, margo ita umore corrupta est ut alia hodie obscurata, alia prorsus exesa sint. Minime igitur mirum si de testimonio eius nonnumquam discrepat inter viros doctos. Ego quam potui diligentissime omnia quae in apparatus suos rettulerunt Cerocchi et Ruehl cum exemplari photographico contuli.

PRAEFATIO

Lacunas ceterorum explet B c. iv. 5; i. 16; v. 7; vi. 5; viii. 5 et 19: rectas lectiones solus servat c. i. 4, 5, 12, 20; iii. 17, 27; iv. 2, 5, 17, 19; v. 7; vi. 6; vii. 5, 6, 8, 10, 14; viii. 3, 8, 12, 19, 25; ix. 9.

Quod ad verba ipsa Hipparchici attinet, nihil obstat quo minus et Vaticanum et ceterorum codicum archetypum ab uno fonte derivatos esse censeamus. Nam ubicumque melior lectio in uno pluribusve ceterorum quam in Vaticano aliisque exstat, eam coniecturam esse ex tabula quae sequitur apparet:

iv. 9 τὸ om. O

v. 13 ἔχον L O: ἔχειν B cet.

ix. 3 εἰ M O: εἰς B cet.

i. 7 εἰκός ἐστιν det.: εἰκόνα B: εἰκὸς εἰ M L O

i. 10 μὴ add. det.

i. 17 ἄλλων det.: ἀλλήλων B M L O al.

i. 19 δέη det.: δὴ B M L O al.

i. 21 τοῖς det.: om. B: τοὺς M L O al.

i. 22 καὶ add. det.: om. B M L O al.

πρὸς det.: πρὸ B M L O al.

i. 25 εἰ add. det.: om. B M L O al.

ii. 5 ἐμβάλλοι det.: ἐμβάλοι B M L O al.

iii. 9 οὕτως det.: οὗτοι B M L O al.

iv. 5 ἐλαύνητε det.: ἐλαύνηται B M L O al.

iv. 15 πῆ det.: ποι B M L O al.

v. 10 ἔχοντες det.: ἔχοντας B M L O al.

viii. 2 εἰ οἱ add. det.: om. B M L O al.

ix. 5 καὶ add. det.: om. B M L O al.

Sed cum Vaticani archetypus non ad corpus Xenophonteum pertinuerit fieri potest ut duorum archetyporum ex altero Vaticanus, ex altero ceteri fluxerint. Quod si ita est, nonnullae verborum discrepantiae,

PRAEFATIO

fortasse ex archetyporum dissensione ortae sunt. Cf. i. 5 ἀναπηδῶη B: ἀναπηδᾶν δίνωνται cet.; ii. 4 ἀφαιροῖντο B: ἐφέποιντο cet.; iii. 1 γὰρ B: οὖν cet.; iii. 6 ἐλαύνωσιν . . . διελαύνειν B: διελαύνωσιν . . . ἐλαύνειν cet.; ix. 2 ἐκπεραίνηται B: περαίνηται cet. Sed de hac re in praefationibus ad librum de Re Equestri et ad Cynegeticum fusius erit disputandum.

Ceterum in apparatu critico satis duxi Vaticani triumque aliorum codicum rationem habere. Namque excepto Vaticano ceteros omnes ad unum archetypum redire satis compertum est.

SIGLA

B = Vaticanus 989, saec. xiii

M = Marcianus 511

L = Lipsiensis, saec. xiv vel xv

O = Bodleianus (lib. Canon. 39), saec. xv (= D. *Inst.*)

b etc. = B etc. *man. rec.*

det. = codd. deteriorum unus pluresve

Libellus de magistro equitum c. a. 365 A.C. compositus

ΙΠΠΑΡΧΙΚΟΣ

Πρῶτον μὲν θύοντα χρῆ αἰτεῖσθαι θεοὺς ταῦτα διδόναι **I**
καὶ νοεῖν καὶ λέγειν καὶ πράττειν, ἀφ' ὧν θεοῖς μὲν κεχαρι-
σμενώτατα ἄρξαις ἄν, σαυτῷ δὲ καὶ φίλοις καὶ τῇ πόλει
προσφιλέστατα καὶ εὐκλεέστατα καὶ πολυωφέλεστατα. θεῶν **2**
5 δὲ ἴλεων ὄντων ἀναβιβαστέον μὲν σοι ἵππέας, καὶ ὅπως
ἀναπληρῶται ὁ κατὰ τὸν νόμον ἀριθμὸς καὶ ὅπως τὸ ὄν
ἵππικὸν μὴ μειῶται. εἰ δὲ μὴ προσαναβήσονται ἵππεῖς,
μείονες ἀεὶ ἔσονται. ἀνάγκη γὰρ τοὺς μὲν γήρα ἀπαγο-
ρεύειν, τοὺς δὲ καὶ ἄλλως ἐκλείπειν. πληρουμένου γε μὴν **3**
10 τοῦ ἵππικου ἐπιμελητέον μὲν ὅπως τρέφονται οἱ ἵπποι ὡς
ἂν δύνωνται πόνους ὑποφέρειν· οἱ γὰρ ἥττους τῶν πόνων
οὔτε αἰρεῖν οὔτε ἀποφεύγειν δύναιντ' ἄν. ἐπιμελητέον δὲ
ὅπως εὐχρηστοὶ ᾧσιν· οἱ γὰρ αὖ ἀπειθεῖς τοῖς πολεμίοις
μᾶλλον ἢ τοῖς φίλοις συμμαχοῦσι. καὶ οἱ λακτίζοντες δὲ **4**
15 ἀναβεβαμένοι ἵπποι ἐκποδῶν ποιητέοι· οἱ γὰρ τοιοῦτοι
πολλάκις πλείω κακὰ ἢ οἱ πολέμιοι ποιοῦσι. δεῖ δὲ καὶ
τῶν ποδῶν ἐπιμελεῖσθαι, ὅπως δύνωνται καὶ ἐν τραχείᾳ
χώρᾳ ἵππεύειν, εἰδότα ὅτι ὅπου ἂν ἀλγῶσιν ἐλαννόμενοι,
ἐνταῦθα οὐ χρήσιμοί εἰσι. τῶν γε μὴν ἵππων ὑπαρχόντων **5**
20 οἷων δεῖ τοὺς ἵππέας αὖ ἀσκητέον, πρῶτον μὲν ὅπως ἐπὶ
τοὺς ἵππους ἀναπηδᾶν δύνωνται· πολλοῖς γὰρ ἤδη ἡ σωτηρία
παρὰ τοῦτο ἐγένετο· δεύτερον δὲ ὅπως ἐν παντοίοις χωρίοις
ἵππάζεσθαι δυνήσονται· καὶ γὰρ οἱ πόλεμοι ἄλλοτε ἐν

3 ἄρξαις L : πράξεις O

εὐπειθεῖς det.

om. B

22 ἐγένετο B

16 καὶ om. B

20 αὖ om. B

23 πόλεμοι B : πολέμιοι cet.

12 αἶρειν B

18 εἰδότας L O

21 ἀναπηδᾶν δύνωνται] ἀναπηδῶη B

13 εὐχρηστοὶ]

19 ὑπαρχόντων

τείνοντας ἔχειν, τάδε διδάσκων ὡς ἀναγκασθήσονται μὲν
 ἵπποτροφεῖν, ἦν μὴ ὑπὸ σοῦ, ὑπ' ἄλλου (γε) διὰ τὰ χρήματα·
 ἦν δ' ἐπὶ σοῦ ἀναβῶσιν, ὡς ἀποτρέψεις μὲν τοὺς παῖδας 12
 αὐτῶν τῶν πολυτελῶν τε καὶ μανικῶν ἵππωνιῶν, ἐπιμελήσῃ
 5 δὲ ὡς ἂν ταχὺ ἵππικοὶ γίγνοιτο· λέγοντα δὲ οὕτω καὶ
 ποιεῖν ταῦτα πειρατέον.

Τοὺς γε μὴν ὄντας ἱππέας ἢ βουλήν ἂν μοι δοκεῖ προ- 13
 ειποῦσα ὡς τὸ λοιπὸν δεήσει διπλάσια ἱπάζεσθαι (καὶ) ὡς
 τὸν μὴ δυνάμενον ἵππον ἀκολουθεῖν ἀποδοκιμάσει ἐπιτεῖναι
 10 ἂν τρέφειν τε ἄμεινον καὶ ἐπιμελεῖσθαι μᾶλλον τῶν ἵππων.
 καὶ τοὺς βιαίους δὲ ἵππους ἀγαθὸν μοι δοκεῖ εἶναι προρρη- 14
 θῆναι ὅτι ἀποδοκιμασθήσονται. αὕτη γὰρ ἢ ἀπειλή πωλεύειν
 ἂν τοὺς τοιοῦτους μᾶλλον παρορμήσειε καὶ ἵππωνεῖν σωφρο-
 νέστερον. ἀγαθὸν δὲ καὶ τοὺς ἐν ταῖς ἱππασίαις λακτίζου- 15
 15 τας ἵππους προρρηθῆναι ὅτι ἀποδοκιμασθήσονται· οὐδὲ γὰρ
 συντάττειν τοὺς τοιοῦτους δυνατὸν, ἀλλ' ἀνάγκη, ἂν ποι ἐπὶ
 πολεμίους δέη ἐλαύνειν, ὑστάτους [ἂν] αὐτοὺς ἔπεσθαι, ὥστε
 διὰ τὴν τοῦ ἵππου κακουργίαν ἄχρηστος καὶ ὁ ἵππεὺς
 καθίσταται.

Ὡς δ' ἂν καὶ οἱ πόδες εἶεν τῷ ἵππῳ κράτιστοι, εἰ μὲν 16
 τις ἄλλην ἔχει ῥάω καὶ εὐτελεστέραν ἀσκησιν, ἐκείνη ἔστω·
 εἰ δὲ μή, ἐγὼ φημι χρῆναι πείραν ἔχων χύδην καταβαλόντα
 λίθους τῶν ἐκ τῆς ὁδοῦ ὅσον μνααίους καὶ πλέον καὶ μείον
 ἐν τούτοις τὸν ἵππον καὶ ψήχειν καὶ ἐνιστάναι ὅταν ἀπὸ
 25 τῆς φάτνης ἀποβῆ· βαδίζων γὰρ ἐν τοῖς λίθοις οὐποτε ὁ
 ἵππος παύσεται οὔθ' ὅταν ψήχηται οὔθ' ὅταν μυωπίζηται.

2 γε add. Zeune 3 ἀποστρέψεις M L O 4 αὐτῶν del. Rühl
 τε B : γε cet. ἵππωνιῶν B ἐπιμελήσει (η s.scr.) M 7 ἱππέας
 det. : ἵππους B M L O 8 καὶ add. Camerarius 9 ἵππον om. L
 10 ἂν τρέφειν] ἀνατρέφειν Rühl; sed cf. Ar. Ath. Pol. c. 49 init.
 12 πωλεῖν codd. : corr. Rühl 13 μᾶλλον om. B 16 ἂν Diels :
 κἂν codd. 17 δεῖ B ἂν del. Dind. 20 τῶν ἵππων codd. :
 corr. Courier 21 ἄλλην om. M L O εὐπετεστέραν Courier
 23 μνααίους codd. πλείον codd. 24 καὶ ἐνιστάναι B :
 ἐνιστάναι M L O

ὁ δὲ πειραθεὶς τά τε ἄλλα ἂν λέγω πιστεύσει καὶ στρογγύλους τοὺς πόδας τοῦ ἵππου ὄψεται.

- 17 Ὅποτε γε μὴν οἱ ἵπποι εἰσὶν οἴους δεῖ, ὡς ἂν αὐτοὶ οἱ ἵππεῖς ἄριστοι γίγνοιτο, τοῦτο διηγήσομαι. τὸ μὲν τοίνυν τοὺς νέους αὐτῶν ἀναπηδᾶν ἐπὶ τοὺς ἵππους πείθοιμεν ἂν 5 αὐτοὺς μαθάνειν· τὸν διδάξοντα δὲ παρασχῶν ἐπαίνου δικαίως ἂν τυγχάνοις. τοὺς γε μὴν πρεσβυτέρους τὸν Περσικὸν τρόπον ἀναβάλλεσθαι ὑπ' ἄλλων προσεθίσας καὶ
- 18 τούτους ὠφελήσαιοι ἂν. ὅπως γε μὴν ἐν παντοδαποῖς χωρίοις ἔποχοι οἱ ἵππεῖς δυνήσονται εἶναι, τὸ μὲν πυκνὰ 10 ἐξάγειν μὴ πολέμου ὄντος ἴσως ὀχληρόν· συγκαλέσαντα δὲ χρὴ τοὺς ἵππεάς συμβουλευσαὶ αὐτοῖς μελετᾶν, καὶ ὅταν εἰς χώραν ἐλαύνωσι καὶ ὅταν ἄλλοσέ ποι, ἐκβιβάζοντας τῶν ὁδῶν καὶ ταχὺ ἐλαύνοντας ἐν τόποις παντοδαποῖς. τοῦτο γὰρ ὠφελεῖ μὲν παραπλησίως τῷ ἐξάγειν, ὄχλον δ' οὐχ 15
- 19 ὁμοίως παρέχει. ἐπιτήδειον δὲ ὑπομιμνήσκειν ὅτι καὶ ἡ πόλις ἀνέχεται δαπανῶσα εἰς τὸ ἵππικὸν ἐγγὺς τετταράκοντα τάλαντα τοῦ ἐνιαυτοῦ, ὡς ἦν πόλεμος γίγνηται, μὴ ζητεῖν δέη ἵππικόν, ἀλλ' ἐξ ἐτοίμου ἔχη παρεσκευασμένῳ χρήσθαι. ταῦτα γὰρ ἐνθυμουμένους εἰκὸς καὶ τοὺς ἵππεάς 20 μᾶλλον (ἂν) ἀσκεῖν τὴν ἵππικὴν, ὅπως, ἦν πόλεμος ἐγείρηται, μὴ ἀμελετήτους ὄντας ἀγωνίζεσθαι δέη περί τε τῆς πόλεως
- 20 καὶ περὶ εὐκλείας καὶ περὶ τῆς ψυχῆς. ἀγαθὸν δὲ καὶ τοῦτο προειπεῖν τοῖς ἵππεῦσιν, ὅτι ἐξάξεις ποτὲ καὶ σὺ αὐτοὺς καὶ διὰ παντοίων χωρίων ἠγήση. καὶ ἐν ταῖς μελέταις δὲ ταῖς 25 πρὸ τῆς ἀνθιππασίας καλὸν ἐξάγειν ἄλλοτ' εἰς ἄλλοῖον τόπον· καὶ γὰρ τοῖς ἵππεῦσι καὶ τοῖς ἵπποις βέλτιον.
- 21 Ἄκουτίξειν γε μὴν ἀπὸ τῶν ἵππων ὧδ' ἂν πλείστοι μοι

4 ἵππῆς M L

(l. 6) transponenda

M L O

19 δέη det. : δ' ἐνι O : δὴ B M L

καὶ] γε Courier
Leoncl. : ταῖς πρὸς τῆς B M : ταῖς πρὸς L O : τῆς det. : ταῖς πρὸς τὰς Rühl (falso B tribuens)

5 verba τοὺς νέους αὐτῶν fort. post μαθάνειν

πείθοιμεν Stephanus : πείθομεν B : πείθωμεν

8 ἄλλων det. : ἀλλήλων B M L O

10 ἵππῆς M

20 παρεσκευασμένῳ del. Cobet

21 ἂν add. Cerocchi

25-26 ταῖς πρὸ τῆς

26 ἄλλον τ' B : ἄλλοτε M L O

δοκοῦσι μελετᾶν, εἰ τοῦτ' αὖ προείποις τοῖς φυλάρχοις, ὅτι
 αὐτοὺς δεήσει ἡγουμένους τοῖς τῆς φυλῆς ἀκουτισταῖς
 ἐλαύνειν ἐπὶ τὸ ἀκόντιον. φιλοτιμοῖντο γὰρ ἄν, ἢ τὸ
 εἰκός, ὡς πλείστους ἕκαστος ἀποδείξαι ἀκουτιστὰς τῇ πόλει.
 5 ἀλλὰ μὴν (καὶ) τοῦ καλῶς γε ὀπλισθῆναι τοὺς ἰππέας οἱ 22
 φύλαρχοι ἄν μοι δοκοῦσι μέγιστον συλλαμβάνειν, εἰ πει-
 σθείησαν ὅτι πολὺ ἐστὶ πρὸς τῆς πόλεως εὐδοξότερον τῇ
 τῆς φυλῆς λαμπρότητι κεκοσμῆσθαι ἢ μόνον τῇ ἑαυτῶν
 στολῇ. εἰκός δὲ μὴ δυσπείστους εἶναι αὐτοὺς τὰ τοιαῦτα, 23
 10 οἳ γε φυλαρχεῖν ἐπεθύμησαν δόξης καὶ τιμῆς ὀρεγόμενοι,
 δυνατοὶ δ' εἰσὶ [καὶ] τὰ ἐν τῷ νόμῳ πορίσαι καὶ ἄνευ τοῦ
 αὐτοὶ δαπανᾶν τῷ μισθῷ ἐπαναγκάζοντες κατὰ τὸν νόμον
 ὀπλίζεσθαι. εἷς γε μὴν τὸ εὐπειθεῖς εἶναι τοὺς ἀρχομένους 24
 μέγα μὲν τὸ [καὶ] λόγῳ διδάσκειν ὅσα ἀγαθὰ ἐνὶ ἐν τῷ
 15 πειθαρχεῖν, μέγα δὲ καὶ τὸ ἔργῳ [κατὰ τὸν νόμον] πλεο-
 νεκτεῖν μὲν ποιεῖν τοὺς εὐτάκτους, μειονεκτεῖν δὲ ἐν πᾶσι
 τοὺς ἀτακτοῦντας. ἰσχυροτάτη δέ μοι δοκεῖ εἶναι παρόρμησις 25
 τῶν φυλάρχων εἰς τὸ φιλοτιμεῖσθαι αὐτοὺς καλῶς παρε-
 σκευασμένης ἕκαστον τῆς φυλῆς ἡγεῖσθαι, (εἰ) τοὺς ἀμφὶ
 20 σὲ προδρόμους κοσμήσαις μὲν ὄπλοις ὡς κάλλιστα, ἀκοντί-
 ζειν δὲ μελετᾶν ἐξαναγκάσαις ὡς μάλιστα, ἡγοῖο δὲ αὐτοῖς
 ἐπὶ τὸ ἀκόντιον αὐτὸς εὖ μάλα μεμελετηκώς. εἰ δὲ καὶ 26
 ἄθλά τις δύναίτο προτιθέναι ταῖς φυλαῖς πάντων ὅποσα
 ἀγαθὰ νομίζουσιν ἀσκειῖσθαι ἐν ταῖς θέαις ὑπὸ τοῦ ἰππικοῦ,
 25 τοῦτο πάντας οἶμαι Ἀθηναίους γε μάλιστ' ἂν προτρέπειν
 εἰς φιλονικίαν. δῆλον δὲ τοῦτο καὶ ἐν τοῖς χοροῖς, ὡς
 μικρῶν ἄθλων ἕνεκεν πολλοὶ μὲν πόνοι, μεγάλα δὲ δαπάναι

2 τοῖς det. : om. B : τοὺς M L O 3 ἢ τὸ Piccolomini : εἰ τὸ B : ἢ
 M L O 5 καὶ det. : om. B M L O 7 πρὸς det. : πρὸ B M L O
 8 ἑαυτοῦ codd. : corr. Castalio 9 δυσπίστους codd. : corr. Leoncl.
 11 καὶ delevi : κατὰ Brodaeus πορίσαι Martin : ὀπλίσαι codd.
 14 καὶ del. Schneider : καὶ τὸ Stephanus 15 κατὰ τὸν νόμον del.
 Weiske 18 παρεσκευασμένους codd. : corr. Weiske 19 εἰ
 add. m det. 21 εἰσηγοῖο codd. : corr. Schneider 25 γε] καὶ
 Courier μάλιστ' ἂν Cobet : μάλιστα codd. 27 ἕνεκεν B : ἕνεκα
 cet.

τελούνται. τοὺς μέντοι κριτὰς τοιούτους δεῖ εὐρίσκειν παρ' οἷς νικῶντες μάλιστ' ἂν ἀγάλλοιντο.

II Ἦν δὲ δὴ σοι ταῦτα πάντα ἐξησκημένοι ὧσιν οἱ ἱππεῖς, δεῖ δὴπου καὶ τάξιν τινὰ ἐπίστασθαι αὐτοὺς ἐξ ἧς καλλίστας μὲν θεοῖς πομπὰς πέμψουσι, κάλλιστα δὲ ἱππάσονται, 5 ἄριστα δὲ μαχοῦνται, ἣν δέη, ῥῆστα δὲ καὶ ἀταρακτότατα ὁδοὺς πορεύσονται καὶ διαβάσεις περάσουσιν. ἧ τοίνυν χρώμενοι τάξει δοκοῦσιν ἂν μοι ταῦτα κάλλιστα διαπράτ- 2 τεσθαι, ταύτην νῦν ἤδη πειράσομαι δηλοῦν. οὐκοῦν ὑπὸ μὲν τῆς πόλεως ὑπάρχουσι διηρημένοι φυλαὶ (δέκα). τούτων 10 δ' ἐγὼ φημι χρῆναι πρῶτον μὲν δεκαδάρχους σὺν τῇ τῶν φυλάρχων ἐκάστου γνώμῃ καταστήσαι ἐκ τῶν ἀκμαζόντων τε καὶ φιλοτιμοτάτων καλὸν τι ποιεῖν καὶ ἀκούειν· καὶ 3 τούτους μὲν πρωτοστάτας δεῖ εἶναι. μετὰ δὲ τούτους ἴσους χρῆ τούτοις ἀριθμὸν ἐκ τῶν πρεσβυτάτων τε καὶ φρονιμω- 15 τάτων ἐλέσθαι οἷτινες τελευταῖοι τῶν δεκάδων ἔσονται. εἰ γὰρ δεῖ καὶ ἀπεικάσαι, οὕτω καὶ σίδηρος μάλιστα διατέμνει σίδηρον, ὅταν τό τε ἡγούμενον τοῦ τομέως ἐρρωμένον ἧ καὶ 4 τὸ ἐπελαυνόμενον ἱκανόν. τοὺς γε μὴν ἐν μέσῳ τῶν πρῶτων καὶ τῶν τελευταίων, εἰ οἱ δεκάδαρχοι ἐπιστάτας 20 ἔλουντο καὶ οἱ ἄλλοι ἐφέλοιντο, οὕτως εἰκὸς ἐκάστῳ πιστό- 5 τατον τὸν ἐπιστάτην εἶναι. τὸν μέντοι ἀφηγούμενον ἐκ παντὸς τρόπου δεῖ ἱκανὸν ἄνδρα καθιστάναι. ἀγαθὸς γὰρ ὢν, εἴτε ποτὲ δέοι ἐπὶ πολεμίους ἐλαύνειν, ἐγκελεύων ῥώμην ἂν ἐμβάλλοι τοῖς ἔμπροσθεν, εἴτ' αὖ καὶ ἀποχωρεῖν καιρὸς 25 συμβαίνοι, φρονίμως ἀφηγούμενος μᾶλλον ἂν, ὡς τὸ εἰκός, 6 σφίξει τοὺς φυλέτας. οἱ μέντοι δεκάδαρχοι ἄρτιοι ὄντες πλείω ἴσα μέρη παρέχοιεν ἂν διαιρεῖν ἢ εἰ περιττοὶ εἶεν.

10 δέκα (ί') post φυλαὶ add. Pierleoni, post διηρημένοι Cobet
 11 δεκάρχους B L 12 ἐκάστων Dind. 13 φιλοτιμουμένων Dind.
 14 πρωστάτας codd. : corr. Morus 16 τῶν δεκάδων del. Hartman
 18 σίδηρον del. Hartman τοῦ τομέως L O : τοῦτο μέρος B : τοῦτο μέσως M
 20 εἰ Dind. : ἐπεὶ codd. δεκάρχοι M L ἐπιστάντας B
 21 ἐφέλοιντο Schneider : ἀφαιροῖντο B : ἐφέποιντο M L O 24 ἐπικελεύων B
 25 ἐμβάλλοι det. : ἐμβάλοι B M L O εἴτ' B

αὕτη δέ μοι ἡ τάξις ἀρέσκει διὰ τάδε, ὅτι πρῶτον μὲν οἱ
 πρωτοστάται πάντες ἄρχοντες γίνονται· οἱ δ' αὐτοὶ ἄνδρες
 ὅταν ἄρχωσι, μᾶλλον πως οἴονται ἑαυτοῖς προσήκειν καλόν
 τι ποιεῖν ἢ ὅταν ἰδιῶται ὦσιν· ἔπειτα δὲ καὶ ὅταν πρακτέον
 5 τι ᾗ, τὸ παραγγέλλειν μὴ ἰδιῶταις ἀλλ' ἄρχουσι πολὺ
 ἀνυτικώτερον. τεταγμένων γε μὴν οὕτω χρή, ὥσπερ καὶ 7
 τοῖς φυλάρχοις προαγορεύεται ἡ χώρα ὑπὸ τοῦ ἱππάρχου ἐν
 ἡ ἑκάστῳ ἐλατέον, οὕτω καὶ τοῖς δεκαδάρχοις παρηγγέλλθαι
 ὑπὸ τῶν φυλάρχων ὅπη πορευτέον ἐκάστῳ. οὕτω γὰρ
 10 προειρημένων πολὺ εὐτακτοτέρως ἂν ἔχοι ἢ εἰ ὥσπερ ἐκ
 θεάτρου ὡς ἂν τύχωσιν ἀπιόντες λυποῦσιν ἀλλήλους. καὶ 8
 μάχεσθαι δὲ μᾶλλον ἐθέλουσιν οἳ τε πρῶτοι, ἢν τι ἐκ τοῦ
 πρόσθεν προσπίπτῃ, ὅταν εἰδῶσιν ὅτι αὕτη ἡ χώρα αὐτῶν,
 καὶ οἱ τελευταῖοι, ἢν τι ὀπισθεν ἐπιφαίνεται, ἐπιστάμενοι
 15 ὅτι αἰσχρὸν λιπεῖν τὴν τάξιν. ἄτακτοι δ' ὄντες ἀλλήλους 9
 μὲν ταραττοῦσι καὶ ἐν στεναῖς ὁδοῖς καὶ ἐν διαβάσεσι, τοῖς
 δὲ πολεμίοις οὐδεὶς ἐκὼν ἑαυτὸν τάττει μάχεσθαι. καὶ
 ταῦτα μὲν δὴ πάντα ὑπάρχειν δεῖ ἐκπεποιημένα πᾶσι τοῖς
 ἱπεῦσιν, εἰ μέλλουσιν ἀπροφάσιστοι ἔσεσθαι συνεργοὶ τῷ
 20 ἡγουμένῳ.

Τῶνδὲ γε μὴν αὐτῷ ἤδη μέλειν δεῖ τῷ ἱππάρχῳ· πρῶτον **III**
 μὲν ὅπως καλλιερήσει τοῖς θεοῖς ὑπὲρ τοῦ ἱππικοῦ, ἔπειτα
 ὅπως τὰς πομπὰς ἐν ταῖς ἑορταῖς ἀξιοθεάτους ποιήσει, ἔτι
 δὲ καὶ τᾶλλα ὅσα ἐπιδεικνύναι δεῖ τῇ πόλει ὅπως ἢ δυνατὸν
 25 κάλλιστα ἐπιδείξει, τὰ τε ἐν Ἀκαδημείᾳ καὶ τὰ ἐν Λυκείῳ
 καὶ τὰ Φαληροῖ καὶ τὰ ἐν τῷ ἱπποδρόμῳ. καὶ ταῦτα μὲν
 ἄλλα ὑπομνήματα· ὡς δὲ τούτων ἕκαστα κάλλιστ' ἂν
 πράττοιτο, νῦν αὐτὰ ταῦτα λέξω.

1 ἀρέσκει B 3-4 τι καλὸν M L O 6 οὕτως M O 7 προ-
 αγορεύεται M O 9 ὅπη Diels : ὅπως codd. 10 προειρημένον
 Hartman ἢ om. O εἰ om. M L 11 λυπῶσιν codd. : corr.
 Courier : λυποῖεν Schneider 13 ὅταν Dind. : οἱ ἂν codd. 17
 αὐτὸν M O 22 καλλιερήση M L O ὑπὸ B 23 ποιήση M L O
 25 ἐπιδείξῃ M L O ἀκαδημεία det. : ἀκαδημία B M L O 26 καὶ
 τὰ Φαληροῖ del. Korte (Φαληροῖ Steph. Byz. s.v. Φάληρον) 28
 ταῦτα om. M L

- 2 Τὰς μὲν οὖν πομπὰς οἶομαι ἂν καὶ τοῖς θεοῖς κεχαρισμε-
νωτάτας καὶ τοῖς θεαταῖς εἶναι εἰ, ὅσων ἱερὰ καὶ ἀγάλματα
ἐν τῇ ἀγορᾷ ἐστί, ταῦτα ἀρξάμενοι ἀπὸ τῶν Ἑρμῶν κύκλῳ
[περὶ τὴν ἀγορὰν καὶ τὰ ἱερὰ] περιελαύνουσι τιμῶντες τοὺς
θεοὺς. καὶ ἐν τοῖς Διονυσίοις δὲ οἱ χοροὶ προσεπιχαρί- 5
ζονται ἄλλοις τε θεοῖς καὶ τοῖς δώδεκα χορεύοντες. ἐπειδὴν
δὲ πάλιν πρὸς τοῖς Ἑρμαῖς γένωνται περιεληλακότες, ἐν-
τεῦθεν καλὸν μοι δοκεῖ εἶναι κατὰ φυλὰς εἰς τάχος ἀνιέναι
3 τοὺς ἵππους μέχρι τοῦ Ἑλευσινίου. οὐδὲ δόρατα μὴν παρα-
λείψω ὡς ἤκιστα ἂν ἀλλήλοις ἐπαλλάττοιο. δεῖ γὰρ 10
μεταξὺ τοῖν ὥτοι τοῦ ἵππου ἕκαστον σχεῖν, εἰ μέλλει
φοβερὰ τε καὶ εὐκρινῆ ἔσεσθαι καὶ ἅμα πολλὰ φανεῖσθαι.
4 ἐπειδὴν δὲ τῆς εἰς τάχος διελάσεως λήξωσι, τὴν ἄλλην
καλὸν ἤδη σχέδην εἰς τὰ ἱερά, ἥπερ καὶ πρόσθεν, διελαύνειν.
καὶ οὕτως ὅσα ἔστιν ἡδέα ἰδεῖν ἐν ἵππῳ ἀναβεβαμένῳ πάντα 15
5 ἐπιδεδειγμένα ἔσται καὶ τοῖς θεοῖς καὶ τοῖς ἀνθρώποις. καὶ ὅτι
μὲν ταῦτα οὐκ εἰθισμένοι ποιεῖν οἱ ἵππεῖς εἰσιν οἶδα· γιννώσκω
δὲ ὅτι ἀγαθὰ καὶ καλὰ καὶ τοῖς θεαταῖς ἡδέα ἔσται. αἰσθά-
νομαι δὲ καὶ ἄλλα ἀγωνίσματα τοὺς ἵππεας κεκαινουργηκότας,
ἐπειδὴ οἱ ἵππαρχοὶ ἱκανοὶ ἐγένοντο πείσαι ἃ ἐβουλήθησαν. 20
6 ὅταν γε μὴν πρὸ τοῦ ἀκοντισμοῦ διελαύνωσιν ἐν Λυκείῳ,
καλὸν ἑκατέρας τὰς πέντε φυλὰς ἐπὶ [τοῦ] μετώπου ἐλαύνειν,
ὥσπερ εἰς μάχην ἡγουμένου τοῦ ἵππάρχου καὶ τῶν φυλάρχων
ἐν τοιαύτῃ τάξει ἀφ' ἧς πληρώσεται τοῦ δρόμου τὸ πλάτος.
7 ἐπειδὴν δ' ὑπερβάλωσι τὸ κεφάλαιον τοῦ ἀντιπροσώπου 25
θεάτρου, χρήσιμον ἂν οἶομαι φανῆναι καὶ εἰ καθ' ὅπόσους
μέτριον εἰς τὸ κάταντες δυναμένους ταχὺ ἐλαύνειν ἐπιδείξαις
8 τοὺς ἵππεας. οὐ μέντοι ἀγνοῶ ὅτι, ἣν μὲν πιστεύωσι
δυνήσεσθαι ταχὺ ἐλαύνειν, πάννυ ἂν ἡδέως ἐπιδείξαιντο· ἣν

1 οὖν] γὰρ B 2 post ὅσων add. θεῶν Herwerden 4 περὶ
 . . . ἱερὰ del. Herwerden 5 προσεπιχωρίζονται B 7 πρὸς] ἐπὶ O
 11 νῶτοιιν codd.: corr. Castalio 14 καλὸν ἤδη B: ἤδη καλὸν
 cet. 15 ἡδέα ἰδεῖν scripsi coll. de Re Eq. i. 11: ἤδη B M L O:
 om. det.: del. Schneider: εἶδη Zeune ἀναβεβαμένῳ LO: ἀναβε-
 βαμμένῳ B: ἀναβεβασμένῳ M ante πάντα add. καλὰ Cobet 20
 ἡβουλήθησαν codd 21 ἐλαύνωσιν B 22 τοῦ del. Courier
 διελαύνειν 26 εἰ] οἱ B 27 ἐπιδείξαι M

δὲ ἀμελέτητοι ὦσιν, ὄρᾶν χρὴ ὅπως μὴ οἱ πολέμιοι αὐτοὺς
τοῦτο δρᾶν ἀναγκάσουσιν.

Ἐν γε μὴν ταῖς δοκιμασίαις ἡ μὲν τάξις εἴρηται μεθ' ἧς 9
ἀν κάλλιστα ἱππάζονται. ἦν δὲ ὁ ἡγούμενος, ἦνπερ ἔχη
5 δυνατὸν ἵππον, ἐν τῷ ἔξωθεν ἀεὶ στίχῳ περιφέρηται, οὕτως
αὐτὸς μὲν ἀεὶ ταχὺ ἐλάῃ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἔξωθεν γιγνόμενοι
πάλιν αὖ ταχὺ ἐλώσιν· ὥστε ἡ μὲν βουλή ἀεὶ τὸ ταχὺ
ἐλαυνόμενον θεάσεται, οἱ δὲ ἵπποι οὐκ ἀπεροῦσιν ἐν μέρει
ἀναπανόμενοι. ὅταν γε μὴν ἐν τῷ ἱπποδρόμῳ ἡ ἐπίδειξις ἦ, 10
10 καλὸν μὲν οὕτω πρῶτον τάξασθαι ὡς ἀν ἐπὶ μετώπου ἐμπλή-
σαντες ἵππων τὸν ἱππόδρομον ἐξελάσειαν τοὺς ἐκ τοῦ μέσου
ἀνθρώπους· καλὸν δ', ἐπεὶ αἱ φυλαὶ ἐν τῇ ἀνθιππασίᾳ 11
φεύγουσὶ τε ἀλλήλας καὶ διώκουσι ταχέως, ὅταν οἱ ἵππαρχοὶ
ἡγῶνται ταῖς πέντε φυλαῖς, ἑκατέρας διελαύνει τὰς φυλὰς
15 δι' ἀλλήλων. ταύτης γὰρ τῆς θέας τό τε ἀντιμετώπους
προσελαύνει ἀλλήλοις γοργόν, τό τε διελάσαντας τὸν ἱππό-
δρομον ἀντίους πάλιν στήναι ἀλλήλοις σεμνόν, καὶ τὸ ὑπὸ 12
σάλπιγγος αὖ τὸ δεύτερον θᾶττον ἐπελαύνει καλόν. στάν-
τας δὲ ἤδη τὸ τρίτον αὖ ὑπὸ τῆς σάλπιγγος χρὴ τάχιστα
20 ἀλλήλοις ἐπελαύνει, καὶ διελάσαντας εἰς κατάλυσιν ἤδη
ἐπὶ φάλαγγος ἅπαντας καταστάντας, ὥσπερ εἰώθατε, πρὸς
τὴν βουλήν προσελαύνει. ταῦτά μοι δοκεῖ πολεμικώτερα 13
τε φαίνεσθαι ἀν καὶ καινότερα. τὸ δὲ βραδύτερον μὲν τῶν
φυλάρχων ἐλαύνει, τὸν δ' αὐτὸν τρόπον ἐκείνοις ἱππεύειν,
25 οὐκ ἄξιον ἱππαρχίας. ὅταν γε μὴν ἐν τῷ ἐπικρότῳ ἐν 14
'Ακαδημέᾳ ἱππεύειν δέῃ, ἔχω τάδε παραινέσαι· εἰς μὲν τὸ
μὴ ἀποκρούεσθαι ἀπὸ τῶν ἵππων, ὑπτίους ἀναπεπτωκότας

4 ἦνπερ om. B 5 οὕτως det. : οὗτος B M L O 13 ἀλλή-
λους L O ἵππαρχοι M 16 τὸν ἱππόδρομον del. Courier 17
ὑπὸ Courier : ἀπὸ codd. 18-19 αὖ . . . σάλπιγγος transit B, sed
mox (l. 19) ita pergit, τάχιστα ἐπελαύνει ἀλλήλοις σεμνὸν καὶ τὸ ἀπὸ
σάλπιγγος αὐτο (sic) δεύτερον θᾶττον ἐπελαύνει καλόν. στάντας δὲ
ἤδη τὸ τρίτον αὖ ἀπὸ τῆς σάλπιγγος χρὴ τάχιστα ἀλλήλοις ἐπελαύνει
19 ὑπὸ Courier : ἀπὸ codd. 25 ἀποκρότῳ Weiske 26 ἀκα-
δημία codd. 27 ἀπὸ B : ποτε cet.

ἐλαύνειν, εἰς δὲ τὸ μὴ πίπτειν, τοὺς ἵππους ὑπολαμβάνειν ἐν ταῖς ἀναστροφαῖς. τὰ μέντοι ὀρθὰ ταχὺ ἐλαύνειν χρή· οὕτω γὰρ τὸ ἀσφαλὲς καὶ τὸ καλὸν θεάζεται ἢ βουλή.

IV Ἐν γε μὴν ταῖς πορείαις αἰεὶ δεῖ τὸν ἵππαρχον προνοεῖν ὅπως ἀναπαύη μὲν τῶν ἵππων τὰς ἑδρας, ἀναπαύη δὲ τοὺς 5 ἵππείας τῷ βαδίζειν, μέτριον μὲν ὀχοῦντα, μέτριον δὲ πεζοποροῦντα. τοῦ δὲ μετρίου ἐννοῶν οὐκ ἂν ἀμαρτάνοις· αὐτὸς 2 γὰρ μέτρον ἕκαστος τοῦ μὴ λαθεῖν ὑπερπονοῦντας. ὅταν μέντοι ἀδήλου ὄντος εἰ πολεμίοις ἐντεύξῃ πορεύη ποι, κατὰ μέρος χρή τὰς φυλὰς ἀναπαύειν. χαλεπὸν γὰρ εἰ πᾶσι 10 3 καταβεβηκόσι πλησιάσειαν οἱ πολέμιοι. καὶ ἦν μὲν γε διὰ στενωῶν ὁδῶν ἐλαύνῃς, ἀπὸ παραγγέλσεως εἰς κέρας ἡγητέον· ἦν δὲ πλατεῖαις ἐπιτυγχάνῃς ὁδοῖς, ἀπὸ παραγγέλσεως αὐτῆς πλατυντέου τῆς φυλῆς ἐκάστης τὸ μέτωπον· ὅταν γε μὴν εἰς πεδῖον ἀφικνῆσθε, ἐπὶ φάλαγγος πάσας τὰς φυλὰς . . . 15 ἀγαθὸν γὰρ καὶ μελέτης ἕνεκα ταῦτα ποιεῖν καὶ τοῦ ἡδίου διαπερᾶν τὰς ὁδοὺς ποικίλλοντας ἵππικαῖς τάξεσι τὰς 4 πορείας. ὅταν μέντοι ἔξω τῶν ὁδῶν διὰ δυσχωριῶν ἐλαύνητε, μάλα χρήσιμον καὶ ἐν πολεμίᾳ καὶ ἐν φιλίᾳ προελαύνειν τῆς φυλῆς ἐκάστης τῶν ὑπηρετῶν οἷτινες, ἦν ἀπόροις νάπαις 20 ἐντυγχάνωσι, παριόντες ἐπὶ τὰ εὐπορα δηλώσουσι τοῖς ἵππεῦσιν ἢ χρή τὴν ἔλασιν ποιεῖσθαι, ὡς μὴ ὅλαι αἱ τάξεις πλανῶνται. ἦν δὲ δι' ἐπικινδύνων ἐλαύνητέ που, φρονίμου ἵππάρχου τὸ τῶν προόδων ἄλλους προόδους διερευνημένους προηγεῖσθαι (τὸ γὰρ ὡς ἐκ πλείστου προαισθάνεσθαι πολεμίων 25 χρήσιμον καὶ πρὸς τὸ ἐπιθέσθαι καὶ πρὸς τὸ φυλάξασθαι), καὶ τὸ ἀναμένειν δὲ ἐπὶ ταῖς διαβάσεσιν, ὡς μὴ κατακόπτωσι

2 στροφαῖς Dind. 6 τοῦ codd. : corr. Herwerden 7 ἀμάρτοις Courier
 9 ἀδηλον ὄν Herwerden 11 γε del. Schneider 15 post φυλὰς (nulla est lacuna in codd.) add. ἀκτέον Zeune: καταστατέον Leoncl. 16 τοῦ Richards: τοῦθ' B: τοῦτο M L: τοῦτ' O: οὕτως Dind. : del. Hartman: fort. πρὸς τὸ 17 διαπερᾶν τὰς B: διαπεράναντας M L O 19 προσελαύνειν B 22 ἐλασίαν codd. : corr. Dind. 23 δι' ἐπικινδύνων B: ἐπὶ κινδύνων M L O ἐλαύνητε det. : ἐλαίνηται B M L O 24 post τὸ add. κελεύειν Herwerden 25 τὸ . . . προαισθάνεσθαι B: om. cet. 26 post. πρὸς] ἐπὶ L: κητὰ O

τοὺς ἵππους οἱ τελευταῖοι τὸν ἡγεμόνα διώκοντες. ἴσασι
 μὲν οὖν ταῦτα σχεδὸν ἅπαντες, καρτερεῖν δ' ἐπιμελούμενοι
 οὐ πολλοὶ ἐθέλουσι.

Προσῆκει δὲ ἰππάρχῳ ἔτι ἐν εἰρήνῃ ἐπιμελεῖσθαι ὅπως 6
 5 ἐμπείρως ἔξει τῆς τε πολεμίας καὶ τῆς φιλίας χώρας· ἦν
 δ' ἄρα αὐτὸς ἀπείρως ἔχη, τῶν ἄλλων γε δὴ τοὺς ἐπιστη-
 μουεστάτους ἐκάστων τόπων παραλαμβάνειν. πολὺ γὰρ
 διαφέρει ἡγούμενος ὁ εἰδὼς τὰς ὁδοὺς τοῦ μὴ εἰδότης, καὶ
 ἐπιβουλεύων δὲ πολεμίοις ὁ εἰδὼς τοὺς τόπους τοῦ μὴ εἰδότης
 10 πολὺ διαφέρει. καὶ κατασκόπων δὲ πρὶν πόλεμον εἶναι δεῖ 7
 μεμεληκέναι, ὅπως ἔσονται καὶ ἐκ πόλεων ἀμφοτέροις φιλιῶν
 καὶ ἐξ ἐμπόρων· πᾶσαι γὰρ αἱ πόλεις τοὺς εἰσάγοντάς τι
 αἰεὶ ὡς εὐμενεῖς δέχονται· καὶ ψευδαυτόμολοι δ' ἔστιν ὅτε
 χρήσιμον. οὐ μέντοι τοῖς γε κατασκόποις δεῖ ποτε πιστεύοντα 8
 15 φυλακῆς ἀμελεῖν, ἀλλ' αἰεὶ οὕτως κατεσκευάσθαι χρή, ὥσπερ
 ἦν ἥξοντες εἰσηγγελμένοι ὧσιν οἱ πολέμιοι. καὶ γὰρ ἦν
 πάνυ πιστοὶ ὧσιν οἱ κατάσκοποι, χαλεπὸν ἐν καιρῷ ἀπαγ-
 γέλλειν· πολλὰ γὰρ ἐν πολέμῳ τὰ ἐμπόδια συμπίπτει. τὰς 9
 γε μὴν ἐξαγωγὰς τοῦ ἰππικοῦ ἦττον ἂν οἱ πολέμιοι αἰσθά-
 20 νοιυτο, εἰ ἀπὸ παραγγέλσεως γίγνοιτο μᾶλλον ἢ εἰ ὑπὸ
 κήρυκος ἢ εἰ ἀπὸ προγραφῆς. ἀγαθὸν οὖν καὶ [τὸ] πρὸς τὸ
 διὰ παραγγέλσεως ἐξάγειν τὸ δεκαδάρχους καθιστάναι, καὶ
 (ἐπὶ) τοῖς δεκαδάρχοις πεμπαδάρχους, ἵνα ὡς ἐλαχίστοις
 ἕκαστος παραγγέλλῃ· καὶ τὸ μέτωπον δὲ οὕτως μηκύνουιεν 10
 25 ἂν τῆς τάξεως ἀταράκτως οἱ πεμπάδαρχοι παράγοντες, ὅποτε
 τούτου καιρὸς εἴη. ὅταν γε μὴν προφυλάττειν δέη, ἐγὼ μὲν
 αἰεὶ ἐπαινῶ τὰς κρυπτὰς σκοπὰς τε καὶ φυλακάς· οὕτω γὰρ

2 πάντες M 4 ἐπιμεμελησθαι det. 6 δὴ] δεῖ B 7 ἐκάστων
 τῶν Herwerden: malim ἐκατέρων τῶν πολὺ Dind.: πάνυ codd.
 8 ἡγούμενος ὁ Dind.: ὁ ἡγούμενος codd. 10 πολὺ διαφέρει del.
 Herwerden 11 μεμελετηκέναι codd.: corr. Stephanus 14
 πιστεύοντας L 18 ἐμπίπτει L 20 prius εἰ om. M L ὑπὸ
 Cobet: ἀπὸ codd. 21 τὸ om. O τὸ] τῷ M L O 23 ἐπὶ
 add. Schneider τοῖς τε M L O πεμπαδάρχους L: πεμπταδάρχους
 B: πεμπαδάρχας M O 24 οὕτω Courier: ὅπως codd. 25
 πεμπτάδαρχοι B 26 προσφυλάττειν codd.: corr. Stephanus
 27 σκοπιὰς codd.: corr. Dind.

- ἄμα μὲν τῶν φίλων φυλακαὶ γίνονται, ἄμα δὲ τοῖς πολεμίοις
 11 ἐνέδραι κατασκευάζονται. καὶ αὐτοὶ μὲν δυσεπιβουλευτότεροί
 εἰσιν ἀφανεῖς ὄντες, τοῖς δὲ πολεμίοις φοβερώτεροι. τὸ γὰρ
 εἰδέναι μὲν ὅτι εἰσὶ πού φυλακαί, ὅπου δ' εἰσὶ καὶ ὀπόσαι μὴ
 εἰδέναι, τοῦτο θαρσεῖν μὲν κωλύει τοὺς πολεμίους, ὑποπτεύειν 5
 δὲ ἀναγκάζει πάντα τὰ χωρία· αἱ δὲ φανεραὶ φυλακαὶ δῆλα
 12 παρέχουσι καὶ τὰ δεινὰ καὶ τὰ εὐθαρσῆ. ἔτι δὲ τῷ [μὲν] κρυ-
 πτὰς ἔχοντι φυλακὰς ἐξέσται μὲν φανεροῖς ὀλίγοις ἔμπροσθεν
 τῶν κρυπτῶν φυλάττοντα πειρᾶσθαι τοὺς πολεμίους εἰς ἐνέ-
 δρας ὑπάγειν· ἀγρευτικὸν δὲ καὶ ὄπισθεν τῶν κρυπτῶν ἄλλοις 10
 φανεροῖς ἔστιν ὅτε φυλάττειν· καὶ τοῦτο γὰρ ἐξαπατητικὸν
 τῶν πολεμίων ὁμοίως τῷ πρόσθεν εἰρημένῳ.
- 13 Ἄλλὰ μὴν φρονίμου γε ἄρχοντος καὶ τὸ μήποτε κινδυ-
 νεύειν ἐκόντα, πλὴν ὅπου ἂν πρόδηλον ἦ ὅτι πλέον ἐξεί τῶν
 πολεμίων· τὸ δὲ ὑπηρετεῖν τὰ ἥδιστα τοῖς πολεμίοις προ- 15
 δοσία τῶν ξυμμάχων δικαίως ἂν μᾶλλον ἢ ἀνδρεία κρίνοιτο.
- 14 σῶφρον δὲ καὶ τὸ ἐκείσε ὀρμᾶν ὅπου ἂν ἀσθενῆ τὰ τῶν
 πολεμίων ἦ, κἂν πρόσω ὄντα τυγχάνη. τὸ γὰρ σφόδρα
 πονῆσαι ἀκινδυνότερον ἢ πρὸς τοὺς κρείττους ἀγωνίζεσθαι.
- 15 ἦν δέ πη εἰς μέσον φιλίων τειχέων εἰσίσωσιν οἱ πολέμιοι, 20
 κἂν πολὺ κρείττους ὄντες, καλὸν μὲν ἐντεῦθεν ἐπιχειρεῖν
 ὀποτέρῳθι ἂν λελήθης παρών, καλὸν δὲ καὶ ἄμα ἀμφοτέ-
 ρωθεν. ὅταν γὰρ οἱ ἕτεροι ἀποχωρῶσιν, οἱ ἐκ τοῦ ἐπὶ
 θάτερα ἐλαύνοντες ταράττοιεν μὲν ἂν τοὺς πολεμίους, σφάζουεν
- 16 δ' ἂν τοὺς φίλους. καὶ τὸ μὲν διὰ κατασκόπων πειρᾶσθαι 25
 εἰδέναι τὰ τῶν πολεμίων πάσαι εἴρηται ὡς ἀγαθόν ἐστιν·
 ἐγὼ δὲ πάντων ἄριστον νομίζω εἶναι τὸ αὐτὸν πειρᾶσθαι, ἦν
 ἦ ποθεν ἐξ ἀσφαλοῦς, θεώμενον τοὺς πολεμίους ἀθρεῖν ἦν τι
- 17 ἀμαρτάνωσι. καὶ τὸ μὲν κλαπήναι δυνατὸν πέμπειν χρῆ
 τοὺς ἐπιτηδεῖους κλέψοντας, τὸ δ' ἀρπασθῆναι ἐγχωροῦν 30

4 ὀπόσαι Dind. 7 παρέχουσι Rühl: ἔχουσι codd. 7 δειλὰ
 B μὲν del. Hartman: fort. γε 8 φανερῶς B M codd.: corr.
 Leoncl. 14 πλεῖον codd. 16 ἀνδρία M L 20 πη det.:
 ποι B M L O 21 πολὺ] πολλοὶ B ὄσι det. 22 δεηθῆς B
 23 καὶ ὅταν γε M 29 μὲν] μὴ B post δυνατὸν add. ὄν Cerocchi

ἐφίεσθαι τοὺς ἀρπάσοντας. ἦν δὲ πορευομένων ποι τῶν
 πολεμίων ἀπαρτᾶται τι ἀσθενέστερον τῆς αὐτοῦ δυνάμεως ἢ
 θαρροῦν ἀποσκεδαννύηται, οὐδὲ τοῦτο χρὴ λαυθάνειν· αἰεὶ
 μέντοι (τῷ) ἰσχυροτέρῳ τὸ ἀσθενέστερον θηρᾶν. δυνατὸν 18
 5 δὲ προσέχοντι τὸν νοῦν ταῦτα καταμανθάνειν, ἐπεὶ καὶ τὰ
 βραχυγγνωμονέστερα ἀνθρώπου θηρία, οἳ τε ἴκτινοι δύνανται
 ὁ ἂν ἀφύλακτον ἢ ἀφαρπάσαντες εἰς τὸ ἀσφαλὲς ἀποχωρεῖν
 πρὶν ληφθῆναι, καὶ οἱ λύκοι δὲ τὰ τε ἐρημούμενα φυλακῆς
 ἀγρεύουσι καὶ τὰ ἐν τοῖς δυσοράτοις κλέπτουσι, κἂν μετα- 19
 10 θέων γέ τις ἐπιγίγνηται κύων, ἦν μὲν ἦττων ἦ, τούτῳ ἐπι-
 τίθεται, ἦν δὲ κρείττων, ἀποσπάσας ὅ τι ἂν ἔχη ἀποχωρεῖ.
 ὅταν δὲ γε φυλακῆς καταφρονήσωσι λύκοι, τάξαντες ἑαυτῶν
 τοὺς μὲν ἀπελάσαι τὴν φυλακὴν, τοὺς δὲ ἀρπάξειν, οὕτω τὰ
 ἐπιτήδεια πορίζονται. θηρίων γε μὴν δυναμένων τὰ τοιαῦτα 20
 15 φρονίμως λήζεσθαι, πῶς οὐκ ἀνθρωπὸν γε ὄντα εἰκὸς σοφώ-
 τερον τούτων φαίνεσθαι ἢ καὶ αὐτὰ τέχνη ὑπ' ἀνθρώπου
 ἀλίσκεται;

Κακείνῳ γε μὴν εἰδέναι ἵππικῶν ἀνδρός, ἐκ πόσου ἂν V
 ἵππος πεζὸν ἔλοι καὶ ἐξ ὀπόσου βραδεῖς ἵπποι ταχεῖς ἂν
 20 ἀποφύγοιεν. ἵππαρχικὸν δὲ καὶ χωρία γινώσκειν ἔνθα
 πεζοὶ κρείττους ἵππέων καὶ ἔνθα πεζῶν κρείττους ἵππῆς.
 χρὴ δὲ μηχανητικὸν εἶναι καὶ τοῦ πολλοὺς μὲν φαίνεσθαι 2
 τοὺς ὀλίγους ἵππέας, πάλιν δ' ὀλίγους τοὺς πολλούς, καὶ
 τοῦ δοκεῖν παρόντα μὲν ἀπειῖναι, ἀπόντα δὲ παρεῖναι, καὶ
 25 τοῦ μὴ τὰ τῶν πολεμίων μόνον κλέπτειν ἐπίστασθαι, ἀλλὰ
 καὶ τοὺς ἑαυτοῦ ἵππέας ἅμα κλέπτοντα ἐξ ἀπροσδοκῆτου τοῖς
 πολεμίοις ἐπιτίθεσθαι. ἀγαθὸν δὲ μηχανήματα καὶ τὸ δύνασθαι, 3

1 ἦν δὲ ἢ B 2 post πολεμίων add. ἢ Rühl αὐτοῦ Dind. : αὐτοῦ
 codd. : σαντοῦ Courier 3 ταῦτα M L O 4 τῷ add. Castalio θηρῶν
 M L O 6 τε spectat ad καὶ . . . δὲ (1. 8); cf. *Oec.* xiii. 7, *Inst.* VIII.
 viii. 40-1 ἴκτινοι B : ἴκτινοι Herodian οἳ τε ἴκτινοι καὶ αἱ ἀλώ-
 πεκες cit. Dind. ; malim καὶ ἰέρακες, cf. Plat. *Phaed.* p. 82a 8
 ἡρημαμένα Herwerden 11 ἀποσπάσας Courier : ἀποσφάξας codd.
 12 οἱ λύκοι Herwerden 13 ἀπελάσαι B : ἀπελαύγειν cet. 19 ἂν
 post ταχεῖς B : post βραδεῖς cet. 20 καὶ om. B 24 τοῦ] τοῦτο B

ὅταν μὲν τὰ ἑαυτοῦ ἀσθενῶς ἔχη, φόβον παρασκευάζειν τοῖς πολεμίοις ὡς μὴ ἐπίθωνται, ὅταν δ' ἐρρωμένως, θάρσος αὐτοῖς ἐμποιεῖν ὡς ἐγχειρῶσιν. οὕτω γὰρ αὐτὸς μὲν ἂν ἤκιστα κακῶς πάσχοις, τοὺς δὲ πολεμίους μάλιστ' ἂν ἀμαρτάνοντας λαμβάνοις.

- 4 Ὅπως δὲ μὴ προστάττειν δοκῶ ἀδύνατα, γράψω καὶ ὡς ἂν γίγνοιτο τὰ δοκοῦντα αὐτῶν χαλεπώτατα εἶναι. τὸ μὲν τοίνυν μὴ σφάλλεσθαι ἐγχειροῦντα διώκειν ἢ ἀποχωρεῖν ἐμπειρία ποιεῖ ἵππων δυνάμεως. πῶς δ' ἂν ἐμπείρως ἔχοις; εἰ προσέχοις τὸν νοῦν ἐν ταῖς μετὰ φιλίας ἀνθιππασίαις οἷοι 10
5 ἀποβαίνουσιν ἐκ τῶν διώξεων τε καὶ φυγῶν. ὅταν μέντοι βούλη τοὺς ἵππεας πολλοὺς φαίνεσθαι, ἐν μὲν πρῶτον ὑπαρχέτω, ἣνπερ ἐγχωρῆ, μὴ ἐγγὺς τῶν πολεμίων ἐγχειρεῖν ἐξαπατᾶν· καὶ γὰρ ἀσφαλέστερον τὸ πρόσω καὶ ἀπατητικώτερον. ἔπειτα δὲ χρὴ εἰδέναι ὅτι ἀθρόοι μὲν ἵπποι 15
6 πολλοὶ φαίνονται διὰ τὸ μέγεθος τοῦ ζώου, διασπειρόμενοι δ' εὐαρίθμητοι γίνονται. ἔτι δ' ἂν πλέον σοι τὸ ἵππικὸν τοῦ ὄντος φαίνοιτο, εἰ τοὺς ἵπποκόμους εἰς τοὺς ἵππεας ἐνισταίης μάλιστα μὲν δόρατα, εἰ δὲ μή, ὅμοια δόρασιν ἔχοντας, ἣν τε ἐστηκὸς ἐπιδεικνύης τὸ ἵππικὸν ἣν τε 20
7 παράγης· ἀνάγκη γὰρ τὸν ὄγκον τῆς τάξεως οὕτω μείζω τε καὶ πυκνότερον φαίνεσθαι. ἣν δ' αὖ τοὺς πολλοὺς ὀλίγους βούλη δοκεῖν εἶναι, ἣν μὲν σοι χωρία ὑπάρχη οἷα συγκρύπτειν, δῆλον ὅτι τοὺς μὲν ἐν τῷ φανερωῷ ἔχων, τοὺς δ' εἰς τὸ ἄδηλον ἀποκρύπτων κλέπτοις ἂν τοὺς ἵππεας· ἣν δὲ πᾶν 25
8 καταφανὲς ἦ τὸ χωρίον, δεκάδας χρὴ στοιχούσας ποιήσαντα διαλειπούσας παράγειν, καὶ τοὺς μὲν πρὸς τῶν πολεμίων ἵππεας ἐκάστης δεκάδος ὀρθὰ τὰ δόρατα ἔχειν, τοὺς δ' ἄλλους
9 ταπεινὰ καὶ μὴ ὑπερφανῆ. φοβεῖν γε μὴν τοὺς πολεμίους καὶ

2 ἐπιτίθωνται B ἐρρωμένα codd. : corr. Hertlein 4 καλῶς B
6 γράψω καὶ Leoncl. : καὶ γράψω codd. 9 ἔχοι codd. : corr. Krüger
10 προσέχοι M L O : in B exesum : corr. Krüger οἷοι Leoncl. :
οἷαι codd. : οἷα Aldina 12 βούλει B 23 βούλει B : om. cet.
27 πρὸς Dind. : non legi potest in B : πρὸ cet. 29 ὑπερφανῆ B :
ὑπερηφανῆ cet.

ψευδενέδρας οἶόν τε καὶ ψευδοβοηθείας καὶ ψευδαγγελίας
 ποιούντα. θαρσοῦσι δὲ μάλιστα πολέμιοι, ὅταν (ὄντα) τοῖς
 ἐναντίοις πράγματα καὶ ἀσχολίας πυνθάνωνται. τούτων δὲ γε- 9
 γραμμένων μηχανᾶσθαι αὐτὸν χρῆ πρὸς τὸ παρὸν ἀεὶ ἀπατᾶν
 5 ὄντως γὰρ οὐδὲν κερδαλεώτερον ἀπάτης ἐν πολέμῳ. ὁπότε 10
 γὰρ καὶ οἱ παῖδες, ὅταν παίζωσι ποσίνδα, δύνανται ἀπατᾶν
 προϊσχοντες ὥστε ὀλίγους τ' ἔχοντες πολλοὺς δοκεῖν ἔχειν
 καὶ πολλοὺς προέχοντες ὀλίγους φαίνεσθαι ἔχειν, πῶς οὐκ
 ἄνδρες γε τῷ ἔξαπατᾶν προσέχοντες τὸν νοῦν δύναιντ' ἂν
 10 τοιαῦτα μηχανᾶσθαι; καὶ ἐνθυμούμενος δ' ἂν τὰ ἐν τοῖς 11
 πολέμοις πλεονεκτήματα εὔροι ἂν τις τὰ πλείιστα καὶ μέγιστα
 σὺν ἀπάτῃ γεγενημένα. ὦν ἕνεκα ἢ οὐκ ἐγχειρητέον ἄρχειν
 ἢ τοῦτο σὺν τῇ ἄλλῃ παρασκευῇ καὶ παρὰ θεῶν αἰτητέον
 δύνασθαι ποιεῖν καὶ αὐτῷ μηχανητέον. οἷς δὲ θάλαττα 12
 15 πρόσεστιν, ἀπατητικὸν καὶ τὸ πλοῖα παρασκευαζόμενον
 πεζῇ τι πρᾶξαι καὶ τὸ πεζῇ προσποιούμενον ἐπιβουλεύειν
 κατὰ θάλατταν ἐπιχειρήσαι.
 Ἰππαρχικὸν δὲ καὶ τὸ διδάσκειν τὴν πόλιν ὡς ἀσθενὲς 13
 τὸ πεζῶν ἔρημον ἱππικὸν πρὸς τὸ ἀμίππους πεζοὺς ἔχον.
 20 ἱππαρχικὸν δὲ καὶ τὸ λαβόντα πεζοὺς αὐτοῖς χρῆσθαι· ἔστι
 δὲ πεζοὺς οὐ μόνον ἐντὸς ἀλλὰ καὶ ἔπισθεν ἱππέων ἀπο-
 κρύψασθαι· πολὺν γὰρ μείζων ὁ ἱππεὺς τοῦ πεζοῦ. ταῦτα δὲ 14
 πάντα ἐγὼ καὶ ὅσα πρὸς τούτοις τις μηχανήσεται ἢ βία
 ἢ τέχνη αἰρεῖν τοὺς ἐναντίους βουλόμενος σὺν τῷ θεῷ πράτ-

2 ὄντα add. Madvig
 Hartman : lac. stat. Dind. 3 δὲ γεγραμμένων] δ' ἐντετραμμένον
 4 fort. μηχανᾶσθαι καὶ; cf. *Inst.* I.
 i. 38 5 ἐν πολέμῳ ἀπάτης M L O 6 γὰρ Ribittus : γε codd. :
 δὲ Camerarius ποσίνδα Dind. : ποσὶ δὲ ἄ codd. 7 τ' Castalio :
 om. B : γε M L O ἔχοντες superscripto as *Laur.* 55. 21 : ἔχοντας
 B M L O 8 προϊσχοντες Herwerden : malim ἔχοντες (-έχοντες
 ὀλίγους φαίνεσθαι in B exesa ; mox προέχοντες pro προσέχοντες O)
 14 ποιεῖν καὶ in B exesa αὐτῷ Leoncl. : αὐτὸν B : αὐτὸ M L O :
 οὕτω μὲν Diels οἷς] οἷα B 16 τι Brodaeus : τε codd. 19 πρὸς]
 καὶ O ἀμ' ἱπποῖς (sic) B M L O : corr. Courier ἔχον L O : ἔχειν
 B M 20 ante αὐτοῖς add. εἶ Richards : καλῶς vel εἰδέναι vel δύ-
 νασθαι desiderat Weiske 21 ἐντὸς Herwerden (idem senseram) :
 ἐν τούτοις codd. ἱππέων Dind. : ἱππων codd. 22 μείζον O

τειν συμβουλεύω, ἵνα καὶ ἡ τύχη συνεπαινῆ θεῶν ἴλεων
 15 ὄντων. ἔστι δ' ὅτε πάνυ ἀπατητικὸν καὶ τὸ λίαν φυλακτικὸν
 προσποιήσασθαι εἶναι καὶ μηδαμῶς φιλοκίνδυνον· τοῦτο γὰρ
 τοὺς πολεμίους πολλάκις προάγεται ἀφυλακτοῦντας μᾶλλον
 ἀμαρτάνειν. ἦν δ' ἅπαξ δόξῃ τις φιλοκίνδυνος εἶναι, ἔξεστι 5
 καὶ ἡσυχίαν ἔχοντα, προσποιούμενον δὲ πράξειν τι, πράγματα
 παρέχειν τοῖς πολεμίοις.

VI Ἄλλα γὰρ οὐδὲν ἂν τις δύναίτο πλάσαι οἷον βούλεται,
 εἰ μὴ ἐξ ὧν γε πλάττοίτο παρεσκευασμένα εἶη ὡς πείθεσθαι
 τῇ τοῦ χειροτέχνου γνώμῃ· οὐδέ γ' ἂν ἐξ ἀνδρῶν, εἰ μὴ σὺν 10
 θεῷ οὕτω παρεσκευασμένοι ἔσονται ὡς φιλικῶς τε ἔχειν
 πρὸς τὸν ἄρχοντα καὶ φρονιμώτερον σφῶν αὐτὸν ἡγεῖσθαι
 περὶ τῶν πρὸς τοὺς πολεμίους ἀγώνων.

2 Εὐνοϊκῶς μὲν οὖν ἔχειν [καὶ] ἐκ τῶνδε εἰκὸς τοὺς ἀρχο-
 μένους, ὅταν φιλοφρόνως τε ἔχη πρὸς αὐτοὺς καὶ προνοῶν 15
 φαίνεται ὅπως τε σίτον ἔξουσιν καὶ ὅπως ἀσφαλῶς μὲν ἀπο-
 3 χωρήσουσιν, πεφυλαγμένως δὲ ἀναπαύσονται. ἐν δὲ ταῖς φρου-
 ραῖς χρῆ καὶ χιλοῦ καὶ σκηνῶν καὶ ὕδατος καὶ φρυγάνων καὶ
 τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων φανερόν εἶναι ἐπιμελόμενον καὶ προ-
 νοοῦντά τε καὶ ἀγρυπνοῦντα ἕνεκα τῶν ἀρχομένων. καὶ ὅταν 20
 γε πλέον ἔχη τι, τὸ μεταδοῦναι κερδαλέον τῷ προεστηκότι.

4 Ἐκιστα δ' ἂν καταφρονοῖεν ἄρχοντος, ὡς μὲν συνελόντι
 εἰπεῖν, εἰ ὅποσα ἐκείνοις παραινοίῃ, αὐτὸς ταῦτα βέλτιον
 5 ἐκείνων φαίνοιτο ποιῶν. ἀρξάμενον οὖν δεῖ ἀπὸ τοῦ ἀνα-
 βαίνειν ἐπὶ τοὺς ἵππους πάντα τὰ ἐν ἵππικῇ μελετᾶν, ὅπως 25
 ὀρώσιν τὸν ἄρχοντα δυνάμενον ἐπὶ τοῦ ἵππου καὶ τάφρους
 ἀσφαλῶς περᾶν καὶ τειχία ὑπερακρίξειν καὶ ἀπ' ὄχθων κατο-

1 ἡ τύχη Courier : τὴν τύχην codd. 3-5 φιλοκίνδυνον . . . τις
 om. B 7 τοῖς πολεμίοις παρέχειν M L O 9 post πλάττοίτο add.
 οὕτω Herwerden : malim πλάττοι οὕτω 10 γ' Dind. : γὰρ M L O :
 in B exesum 11 οὗτοι L O 12 αὐτὸν in B exesum :
 αὐτῶν L O ἡγήσονται codd. : corr. Stephanus 14 καὶ delen-
 dum censeo 18 ὕδατος Courier : ὑδάτων codd. φρυγάνων Madvig :
 φυλακῶν codd. 19 ἐπιμελούμενον M L 20 τε Schneider : γε
 codd. 27 τείχη codd. : corr. Brodaeus κατορούειν scripsi coll.
de Re Eq. iii. 7 : καταίρειν codd. : καταρρεῖν Madvig : καταθεῖν
 Herwerden

ρούειν καὶ ἀκοντίζειν ἱκανῶς· πάντα γὰρ ταῦτα προκόπτει
 τι εἰς τὸ μὴ καταφρονεῖσθαι. ἦν δὲ δὴ καὶ τάττειν γνῶσιν 6
 ἐπιστάμενόν τε καὶ δυνάμενον παρασκευάζειν ὡς ἂν πλέον
 ἔχοιεν τῶν πολεμίων, πρὸς δὲ τούτοις κἀκεῖνο λάβωσιν εἰς
 5 τὴν γνώμην, ὡς οὔτ' ἂν εἰκῆ οὔτ' ἄνευ θεῶν οὔτε παρὰ τὰ
 ἱερὰ ἠγήσαιτ' ἂν ἐπὶ πολεμίους, πάντα ταῦτα πιθανωτέρους
 τῷ ἄρχοντι τοὺς ἀρχομένους ποιεῖ.

Παντὶ μὲν οὖν προσήκει ἄρχοντι φρονίμῳ εἶναι· πολὺ VII
 μέντοι τὸν Ἀθηναίων ἵππαρχον διαφέρειν δεῖ καὶ τῷ τοὺς
 10 θεοὺς θεραπεύειν καὶ τῷ πολεμικὸν εἶναι, ᾧ γε ὑπάρχουσι μὲν
 ὄμοροι ἀντίπαλοι ἱππεῖς τε παραπλήσιοι τὸ πλῆθος καὶ
 ὀπλίται πολλοί. κὰν μὲν εἰς τὴν πολεμίαν ἐμβάλλειν 2
 ἐπιχειρῆ ἄνευ τῆς ἄλλης πόλεως, πρὸς ἀμφοτέρους τούτους
 μόνοις ἂν τοῖς ἱππεῦσι διακινδυνεύοι. ἦν δ' οἱ πολέμιοι
 15 εἰς τὴν Ἀθηναίων χώραν ἐμβάλωσι, πρῶτον μὲν οὐκ ἂν
 ἄλλως ἔλθοιεν εἰ μὴ σὺν ἄλλοις τε ἱππεῦσι πρὸς τοῖς ἑαυ-
 τῶν καὶ πρὸς τούτοις ὀπλίταις ὀπόσοις ἂν οἴωνται πάντας
 Ἀθηναίους μὴ ἱκανοὺς εἶναι μάχεσθαι. πρὸς οὖν τοσοῦτους 3
 πολεμίους ἦν μὲν ἡ πόλις πᾶσα ἐπεξίη ἀρήξουσα τῇ χώρᾳ,
 20 ἐλπίδες καλαί. ἱππεῖς τε γὰρ σὺν θεῷ ἀμείνους, ἦν τις
 αὐτῶν ἐπιμελῆται ὡς δεῖ, ὀπλίται τε οὐ μείους ἔσονται καὶ
 τὰ σώματα τοίνυν οὐ χεῖρω ἔχοντες καὶ τὰς ψυχὰς φιλο-
 τιμότεροι, ἦν ὀρθῶς ἀσκηθῶσι σὺν θεῷ. καὶ μὴν ἐπὶ γε
 τοῖς προγόνοις οὐ μείον Ἀθηναῖοι ἢ Βοιωτοὶ φρονούσιν.
 25 ἦν δὲ ἡ μὲν πόλις τρέπηται ἐπὶ τὰ ναυτικὰ καὶ ἀρκῆ αὐτῇ 4
 τὰ τεῖχη διασώζειν, ὥσπερ καὶ ὀπότε Λακεδαιμόνιοι σὺν
 ἅπασιν τοῖς Ἑλλησιν ἐνέβαλον, τοὺς δὲ ἱππέας ἀξιώσῃ τά
 τε ἐκτὸς τοῦ τεύχους διασώζειν καὶ αὐτοὺς μόνοις διακινδυν-

2 μὴ B: om. cet. τάττειν B: πράττειν cet. 4 κἀκεῖνο
 Dind.: κὰν ἐκεῖνο codd. 9 τὸν B L O: τῶν M: τὸν τῶν Rühl
 δῆμαρχον B 11 ἱππῆς M 15 ἐμβάλλωσι L (λ in ras. O)
 17 πρὸς τούτοις] τοσοῦτοις Sauppe 20 ἱππῆς M 22 fort. φιλοτι-
 μοτέρας 25 ἀρκεῖ M 25-26 τὰ τεῖχη αὐτῇ B εἴ ποτε Richards:
 malim ὅτε 27 ἐνέβαλλον M ἀξιώσειε(ν) codd.: corr. Dind.
 28 τοῦ del. Hertlein

νεύειν πρὸς πάντας τοὺς ἐναντίους, ἐνταῦθα δὴ θεῶν μὲν
 οἶμαι πρῶτον συμμάχων ἰσχυρῶν δεῖ, ἔπειτα δὲ καὶ τὸν
 ἵππαρχον προσήκει ἀποτετελεσμένον ἄνδρα εἶναι. καὶ γὰρ
 φρονήσεως δεῖ πολλῆς πρὸς τοὺς πολὺ πλείους καὶ τόλμης,
 5 ὁπότε καιρὸς παραπέσοι· δεῖ δέ, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, καὶ αὐτὸν προ- 5
 νοεῖν ἱκανὸν εἶναι. πρὸς μὲν γὰρ τὸ παρὸν στράτευμα διακιν-
 δυνεύων, ᾧ μηδὲ ὅλη ἡ πόλις θέλοι ἀντικαθίστασθαι, δῆλον
 ὅτι πάσχοι ἂν ὅ τι οἱ κρείττους βούλοιντο, ποιεῖν δὲ οὐδὲν
 6 ἂν ἱκανὸς εἴη. εἰ δὲ φυλάττοι μὲν τὰ ἔξω τείχους τοσοῦ-
 τοις ὅσοι σκοπεύειν τε τοὺς πολεμίους ἱκανοὶ ἔσονται καὶ 10
 ἀναχωρίζειν εἰς τὸ ἀσφαλὲς τὰ δεόμενα ὡς ἐκ πλείστου—
 ἱκανοὶ δὲ καὶ προορᾶν οὐδὲν ἦττον οἱ ὀλίγοι τῶν πολλῶν,
 καὶ φυλάττειν τοῖνυν καὶ ἀναχωρίζειν τὰ φίλια οὐκ ἀκαιρό-
 7 τεροι οἱ μήτε αὐτοῖς μήτε τοῖς ἵπποις πιστεύοντες· ὁ γὰρ
 φόβος δεινὸς δοκεῖ συμφύλαξ εἶναι—τοὺς μὲν (οὔν) φύλακας 15
 ἐκ τούτων ἂν τις ποιῶν ἴσως ὀρθῶς βουλευοίτο· τοὺς δὲ
 περιπτοὺς τῆς φυλακῆς εἰ μὲν τις στρατιὰν ἔχειν ἠγήσεται,
 ὀλίγη αὐτῷ φανείται· τοῦ παντὸς γὰρ ἐνδεήσεται ὥστε ἐκ
 τοῦ ἐμφανοῦς διακινδυνεύειν· ἦν δὲ ὡς λησταῖς αὐτοῖς
 χρήται, πάνυ ἂν ὡς τὸ εἰκὸς ἱκανὴν τοῦτο πράττειν ἔχοι 20
 8 δύναμιν. δεῖ δέ, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, τούτους παρεσκευασμένους
 ἀεὶ ἔχοντα ὡς ποιεῖν τι μὴ καταφανῆ ὄντα φυλάττειν, ἦν
 9 τι ἀμαρτάνῃ τὸ τῶν πολεμίων στράτευμα. φιλοῦσι δὲ πῶς
 στρατιῶται, ὅσῳ ἂν πλείους ᾧσι, τοσοῦτῳ πλείω ἀμαρτάνειν.
 ἦ γὰρ ἐπὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐπιμελεία σκεδάννυνται ἢ πορευο- 25
 μένων ἀταξία οἱ μὲν προέρχονται, οἱ δ' ὑπολείπονται πλέον
 10 τοῦ καιροῦ. τὰ οὔν τοιαῦτα ἀμαρτήματα οὐ χρὴ παριέναι

2 ἰσχυρῶς Cobet 5-6 αὐτὸν πονεῖν B: πονεῖν αὐτὸν cet.:
 προνοεῖν scripsi: ποιεῖν cit. Rosenstiel: πονεῖν codd., quod ut 'de
 cursu dictum contento' interpretatur Dind.: sed hoc loco non de
 celeritate praecipit Xen. 6 παρὸν in B exesum: πᾶν Courier
 7 post θέλοι add. ἂν Herwerden 8 πάσχοι B: πάσχοιεν M L O
 9 φυλάττει M L O 10 ὅσοις B M 11 ἀναχωρεῖν codd.: corr.
 Leoncl. 13 ἀναχαρίζειν B ἀκαιρότερον codd.: corr. Castalio
 14 οἱ del. Cobet αὐτοῖς B M 15 οὔν add. Leoncl. 21 τού-
 τους scripsi: τοὺς codd.: αὐτοὺς Cerocchi 22 ποιεῖν B: ποιεῖ cet.
 25 ἐπιμελεία fort. delendum: ἀμελεία Brodaeus 26 ἀπολείπονται M

ἀκόλαστα (εἰ δὲ μή, ὅλη ἢ χώρα στρατόπεδον ἔσται) ἐκείνο
 καλῶς προνοοῦντα, καὶ ποιήσαντά τι φθάσαι ἀποχωρήσαντα
 πρὶν τὸ πολὺ βοηθοῦν ἐπιγενέσθαι. πολλάκις δὲ πορευό- 11
 μενον στράτευμα καὶ εἰς ὁδοὺς ἔρχεται ἐν αἷς οὐδὲν πλέον
 5 οἱ πολλοὶ τῶν ὀλίγων δύνανται. καὶ ἐν διαβάσεσί γε ἔστι
 τῷ προσέχοντι τὸν νοῦν ἀσφαλῶς ἐφεπομένῳ ταμιεύσασθαι
 ὥστε ὀπόσοις ἂν βούληται τῶν πολεμίων ἐπιτίθεσθαι. ἔστι 12
 δ' ὅτε καλὸν καὶ στρατοπεδευομένοις καὶ ἀριστῶσι καὶ δει-
 πνοποιουμένοις ἐπιχειρεῖν, καὶ ἐκ κοίτης γε ἀνισταμένοις.
 10 ἐν πᾶσι γὰρ τούτοις ἄοπλοι στρατιῶται γίγνονται, μείονα
 μὲν χρόνον οἱ ὀπλίται, πλείονα δὲ οἱ ἱππεῖς. σκοποῖς μέντοι 13
 καὶ προφυλακαῖς οὐδέποτε δεῖ παύεσθαι ἐπιβουλεύοντα.
 οὔτοι γὰρ αὖ ὀλίγοι μὲν ἀεὶ καθίστανται, πολὺ δὲ τοῦ
 ἰσχυροῦ ἐνίοτε ἀποστατοῦσιν. ὅταν δὲ τὰ τοιαῦτα ἤδη 14
 15 καλῶς φυλάττωνται οἱ πολέμιοι, καλὸν ἔστι σὺν θεῷ
 λαθόντα ἐλθεῖν εἰς τὴν πολεμίαν μεμελετηκότα ὡς . . .
 (πόσ)οι τε ἕκασταχοῦ καὶ ποῦ τῆς χώρας προφυλάττουσιν.
 οὐδεμία γὰρ οὕτω καλὴ λεία ὡς αἱ φυλακαί, ἣν κρατηθῶσι.
 καὶ εὐεξαπάτητοι δ' εἰσὶν οἱ φύλακες· διώκουσι γὰρ ὅ τι ἂν 15
 20 ὀλίγον ἴδωσι, νομίζοντες σφίσι τοῦτο προστετάχθαι. τὰς
 μέντοι ἀποχωρήσεις σκοπεῖν δεῖ ὅπως μὴ ἐναντία τοῖς βοη-
 θοῦσιν ἔσονται.

Τοὺς μέντοι μέλλοντας δυνήσεσθαι ἀσφαλῶς τὸ πολὺ VIII
 κρεῖττον στράτευμα κακουργεῖν σαφῶς δεῖ τοσοῦτον δια-
 25 φέρειν ὥστε αὐτοὺς μὲν ἀσκητὰς φαίνεσθαι τῶν πολεμικῶν
 ἐν ἱππικῇ ἔργων, τοὺς δὲ πολεμίους ἰδιώτας. τοῦτο δ' ἂν 2
 εἶη πρῶτον μὲν (εἰ οἱ) λήζεσθαι μέλλοντες ἐκπεπονημένοι
 εἶεν τῇ ἐλάσει, ὥστε δύνασθαι στρατιωτικούς πόρους ὑπο-

2 καὶ B: ἦν cet.: ὥστε Welsiana (τι habet B) 4 πλείον codd.
 7 ὤληται (sic) B 10 post ἄοπλοι add. οἱ Madvig 11 ἱππῆς M
 14 εἶδη O 16 μεμελετηκότα ὡς (fort. tamen ὥστε) scripsi: μεμε-
 λετηκότως codd.: μεμεληκότα Leoncl. post ὡς lac. indicavi; videtur
 excidisse εἰδέναί vel σκοπεῖν; cf. c. iv. 11 17 πόσοι τε Cobet:
 ὦ τε B: οἱ τε cet. ποῖ B 18 οὔτω B: οὔτε M L O λεία B
 23 ἀσφαλῶς δυνήσεσθαι B 24 κρεῖττον om. B 25 αὐτοὺς Cou-
 rier: τοὺς codd. 27 εἰ οἱ om. B M L O: add. m det.

- φέρειν· οἱ γὰρ πρὸς ταῦτα ἀμελῶς ἔχοντες καὶ ἵπποι καὶ
 ἄνδρες εἰκότως ἂν ὥσπερ γυναῖκες πρὸς ἄνδρας ἀγωνίζωιντο.
- 3 οἱ δέ γε δεδιδαγμένοι τε καὶ εἰθισμένοι τάφρους διαπηδᾶν
 καὶ τειχία ὑπεραίρειν καὶ ἐπ' ὄχθους ἀνάλλεσθαι καὶ ἀφ'
 ὑψηλῶν ἀσφαλῶς κατιέναι καὶ τὰ κατάντη ταχὺ ἐλαύνεσθαι, 5
 οὔτοι δ' αὖ τοσοῦτον διαφέροινεν ἂν τῶν ἀμελετήτων ταῦτα
 ὅσονπερ πτηνοὶ πεζῶν· οἱ δέ γε αὖ τοὺς πόδας ἐκπεπονη-
 μένοι τῶν ἀτριβῶν πρὸς τραχέα ὅσονπερ ὑγιεῖς χωλῶν· καὶ
 οἷ γε τῶν τόπων ἔμπειροι πρὸς τοὺς ἀπείρους τοσοῦτον ἐν
 ταῖς προελάσεσι καὶ ἀποχωρήσεσι διαφέροινεν ἂν ὅσονπερ οἱ 10
 ὄρωντες τῶν τυφλῶν.
- 4 Καὶ τοῦτο δὲ χρῆ εἰδέναι, ὅτι [οἱ] εὐνοχοῦμενοι (μὲν οἱ)
 ἵπποι, [μὴ] ἐκπεπονημένοι δὲ ὥστε (μὴ) ἀποπνίγεσθαι ἐν
 τοῖς πόνοις, εὔ παρεσκευασμένοι εἰσὶ. χρῆ δέ, ἐπεὶπερ
 χαλινοὶ καὶ ἐφίππια ἐξ ἱμάντων ἠρτημένα ἐστί [χρήσιμα], 15
 μήποτε τὸν ἵππαρχον τούτων ἔρημον εἶναι· μικρᾶ γὰρ
 δαπάνη τοὺς ἀποροῦντας χρησίμους ἂν παρέχοιτο.
- 5 Εἰ δέ τις νομίζοι πολλὰ ἔχειν ἂν πράγματα, εἰ οὔτω
 δεήσει ἀσκεῖν τὴν ἵππικὴν, ἐνθυμηθήτω ὅτι οἱ εἰς τοὺς
 γυμνικοὺς ἀγῶνας ἀσκοῦντες πολὺ πλείω πράγματα καὶ 20
 χαλεπώτερα ἔχουσιν ἢ οἱ τὴν ἵππικὴν τὰ μάλιστα μελε-
 6 τῶντες. καὶ γὰρ τῶν μὲν γυμνικῶν ἀσκημάτων τὰ πολλὰ
 σὺν ἰδρῶτι ἐκπονοῦνται, τῆς δὲ ἵππικῆς τὰ πλείστα μεθ'
 ἡδονῆς. ὅπερ γὰρ εὐξαιτ' ἂν τις πτηνὸς γενέσθαι, οὐκ
 7 ἔστιν ὅτι μᾶλλον τῶν ἀνθρωπίνων ἔργων ἔοικεν αὐτῷ. καὶ 25
 μὴν τό γ' ἐν πολέμῳ νικᾶν πολλῷ ἐνδοξότερον ἢ πυγμαῖ·
 μετέχει μὲν γάρ τι καὶ ἡ πόλις ταύτης τῆς δόξης· ὥς δὲ τὰ

3 τὲ πηδᾶν codd. : corr. Leoncl.

οὔτον B : τοσοῦτο M L : τοσοῦτω O

βάστων codd. : fort. ἀτρίπτων

10 προσελάσεσι cit. Schneider

οἱ addidi

13 μὴ transpos. Toup

18 νομίζει L O et cum oi s.v. Laur. 55. 21

B : om. cet.

εὐδοξότερον cet.

5 κατιέναι B O

8 ἀτριβῶν Valckenaer : ἀτρι-

post πρὸς add. τὰ Courier

12 οἱ delevi εὐνοχοῦμενοι B μὲν

15 χρήσιμα del. Courier

ἔξειν Dind. ἂν

26 ἐνδοξότερον B :

πολλὰ ἐπὶ τῇ τοῦ πολέμου νίκη καὶ εὐδαιμονία οἱ θεοὶ τὰς πόλεις στεφανοῦσιν, ὥστ' οὐκ οἶδ' ἔγωγε τί προσήκει ἄλλ' ἅττα μᾶλλον ἀσκεῖσθαι ἢ τὰ πολεμικά. ἐννοεῖν δὲ 8
 5 χρῆ ὅτι καὶ οἱ κατὰ θάλατταν λησταὶ διὰ τὸ πονεῖν ἡσκη-
 κέναι δύνανται ζῆν καὶ ἀπὸ τῶν πολὺ κρείττωνων. προσήκει
 γε μὴν καὶ κατὰ γῆν οὐ τοῖς καρπουμένοις τὰ ἑαυτῶν ἀλλὰ
 τοῖς στερισκομένοις τῆς τροφῆς λήζεσθαι· ἢ γὰρ ἐργαστέον
 ἢ ἀπὸ τῶν εἰργασμένων θρεπτέον· ἄλλως δ' οὐ ράδιον οὔτε
 βιοτεύειν οὔτε εἰρήνης τυχεῖν.

10 Μεμνήσθαι δὲ κακεῖνο χρῆ, μήποτε ἐπὶ τοὺς κρείττους 9
 ἐλαύνειν ὄπισθεν ἵπποις δύσβατα ποιούμενον· οὐ γὰρ ὅμοιον
 φεύγοντι καὶ διώκοντι σφαλῆναι. ἔτι δὲ βούλομαι ὑπο- 10
 μνήσαι καὶ τόδε φυλάττεσθαι. εἰσὶ γάρ τινες οἷ, ὅταν μὲν
 ἴωσιν ἐπὶ τούτους ὧν ἂν οἴωνται κρείττους εἶναι, παντά-
 15 πασι ἀσθενεῖ δυνάμει ἔρχονται, ὥστε πολλάκις ἔπαθον
 ἂ ᾤοντο ποιήσειν· ὅταν δ' ἐπὶ τούτους ὧν ἂν σαφῶς ἐπί-
 στωνται ἥττους ὄντες, πᾶσαν ὄσην ἂν ἔχωσι δύναμιν ἄγουσιν.
 ἐγὼ δὲ φημι χρῆναι τὰναντία τούτων ποιεῖν· ὅταν μὲν 11
 κρατήσῃ οἰόμενος ἄγῃ, μὴ φείδεσθαι τῆς δυνάμεως ὄσην
 20 ἂν ἔχη· τὸ γὰρ πολὺ νικᾶν οὐδενὶ πώποτε μεταμέλειαν
 παρέσχεν· ὅταν δὲ τοῖς πολὺ κρείττοσιν ἐπιχειρῇ καὶ προ- 12
 γιγνώσκη ὅτι ποιήσαντα ὅ τι ἂν δύνηται φευκτέον ἐστίν,
 εἰς τὰ τοιαῦτά φημι πολὺ κρείττον εἶναι ὀλίγους ἢ πάντας
 προσάγειν, τοὺς μέντοι ἀπειλεγμένους καὶ ἵππους καὶ ἄνδρας
 25 τοὺς κρατίστους. τοιοῦτοι γὰρ ὄντες καὶ ποιῆσαι ἂν τι καὶ
 ἀποχωρῆσαι ἀσφαλέστερον ἂν δύναιντο. ὅταν δὲ πρὸς 13
 τοὺς κρείττους πάντας προσαγαγὼν ἀποχωρεῖν βούληται,
 ἀνάγκη τοὺς μὲν ἐπὶ τῶν βραδυτάτων ἵππων ἀλίσκεσθαι,
 τοὺς δὲ καὶ δι' ἀφιππίαν πίπτειν, τοὺς δὲ διὰ δυσχωρίας

2 τί Weiske: τίνα codd. 6 οὐ τοῖς B: αὐτοῖς M L O 10 τοὺς
 om. B 11 δύσβατα ποιούμενον Madvig: δυσβατοποιούμεν B:
 δυσβατοποιούμενον cet. 16 ἐπιστῶνται codd. 17 ἄγωσιν B M
 24 τοὺς] τούτους Stephanus 26 ἀποχωρῆσαι B: ὑποχωρῆσαι cet.
 29 ἀφιππίαν b: ἀφιππείαν codd.

- ἀπολαμβάνεσθαι· καὶ γὰρ πολὺν τόπον χαλεπὸν εὐρεῖν οἶον
 14 ἂν τις εὖξαιτο. ὑπὸ γε μὴν τοῦ πλήθους καὶ συμπίπτοιεν
 ἂν καὶ ἐμποδίζοντες πολλὰ ἂν ἀλλήλους κακουργοῖεν. οἱ
 δ' ἀγαθοὶ ἵπποι καὶ ἵππεῖς δυνατοὶ καὶ ἐξ[†] αὐτῶν διαφεύ-
 γειν ἄλλως τε ἂν καὶ μηχανᾶται τις τοῖς διώκουσι φόβον 5
 15 ἀπὸ τῶν περιττῶν ἱππέων. σύμφορον δ' εἰς τοῦτο καὶ αἱ
 ψευδενέδραι· χρήσιμον δὲ κἀκεῖνο, τὸ εὐρίσκειν πόθεν ἂν οἱ
 φίλοι ἐξ ἀσφαλοῦς ἐπιφαινόμενοι βραδυτέρους τοὺς διώ-
 16 κοντας παρέχοιεν. ἀλλὰ μὴν καὶ τόδε δῆλον, ὡς πόνοις
 καὶ τάχει οἱ ὀλίγοι τῶν πολλῶν πολὺ μᾶλλον ἢ οἱ πολλοὶ 10
 τῶν ὀλίγων περιγίγνουντ' ἂν. καὶ οὐ λέγω ὡς διὰ τὸ
 ὀλίγοι εἶναι καὶ πονεῖν μᾶλλον δυνησονται καὶ θάττους
 ἔσονται, ἀλλ' ὅτι ῥᾶον εὐρεῖν ὀλίγους ἢ πολλοὺς τοὺς καὶ
 τῶν ἵππων ἐπιμελησομένους ὡς δεῖ καὶ αὐτοὺς φρονίμως
 μελετήσοντας τὴν ἵππικὴν. 15
- 17 Ἦν δέ ποτε συμβαίνῃ ἀγωνίζεσθαι πρὸς παραπλησίους
 ἱππέας, ἐγὼ μὲν οἶμαι οὐκ ἂν χεῖρον εἶναι εἴ τις δύο τάξεις
 ἐκ τῆς φυλῆς ποιήσειεν, καὶ τῆς μὲν ὁ φύλαρχος ἡγοῖτο,
 18 τῆς δὲ ἄλλης ὅστις ἄριστος δοκοίῃ εἶναι, οὗτος δὲ τέως μὲν
 ἔποιτο κατ' οὐρὰν τῆς μετὰ τοῦ φυλάρχου τάξεως, ἐπεὶ 20
 δ' ἐγγὺς ἦδη εἶεν οἱ ἀντίπαλοι, ἀπὸ παραγγέλσεως παρε-
 λαύνοι ἐπὶ τοὺς πολεμίους. οὕτω γὰρ οἶμαι καὶ ἐκπληκτι-
 19 κωτέρους τοῖς ἐχθροῖς ἂν εἶναι καὶ δυσμαχωτέρους. εἰ
 δὲ καὶ πεζοὺς ἔχοιεν ἑκάτεροι, καὶ οὔτοι ἀποκεκρυμμένοι
 ὄπισθεν τῶν ἱππέων, ἐξαπίνης δὲ παραφαινόμενοι καὶ ὁμόσε 25
 ἰόντες δοκοῦσιν ἂν μοι τὴν νίκην πολὺ μᾶλλον κατεργά-
 ζεσθαι. ὀρῶ γὰρ τὰ παράδοξα ἦν μὲν ἀγαθὰ ἦ, μᾶλλον
 εὐφραίνοντα τοὺς ἀνθρώπους, ἦν δὲ δεινὰ, μᾶλλον ἐκπλήτ-
 20 τουντα. ταῦτα δὲ γνοίῃ ἂν τις μάλιστα ἐνθυμούμενος ὡς
 οἷ τε ἐνέδραις ἐμπίπτοντες ἐκπλήττονται, καὶ ἔαν πολὺ 30
 πλείους ᾧσι, καὶ ὅταν πολέμιοι ἀλλήλοις ἀντικάθωνται, ὡς

4 ἱππῆς M ἐξ αὐτῶν χειρῶν Weiske : ἐξ αὐτῶν Dind. : ἐκ πάντων
 Richards : ἐκ δυσβατῶν Herwerden 9 τόγε B pr. et M
 15 μελετήσαντας B 17 ἱππέας] ἱππεύειν B 18 ἡγεῖτο B M
 24 prius καὶ om. M L O

πολὺ ταῖς πρώταις ἡμέραις φοβερώτατα ἔχουσιν. ἀλλὰ τὸ 21
 μὲν διατάξαι ταῦτα οὐ χαλεπὸν· τὸ δ' εὐρεῖν τοὺς φρονίμως
 καὶ πιστῶς καὶ προθύμως καὶ εὐψύχως παρελῶντας ἐπὶ
 τοὺς πολεμίους, τοῦτο ἤδη ἀγαθοῦ ἱππάρχου. δεῖ γὰρ καὶ 22
 5 λέγειν αὐτὸν ἱκανὸν εἶναι καὶ ποιεῖν τοιαῦτα ἀφ' ὧν οἱ
 ἀρχόμενοι γινώσκονται ἀγαθὸν εἶναι τό τε πείθεσθαι καὶ τὸ
 ἔπεσθαι καὶ τὸ ὁμόσε ἐλαύνειν τοῖς πολεμίοις καὶ ἐπιθυ-
 μήσουσι τοῦ καλόν τι ἀκούειν καὶ δυνήσονται ἂ ἂν γινώσιν
 ἐγκαρτερεῖν. ἔαν δέ ποτε αὐτῷ ἢ φαλάγγων ἀντιτεταγμένων 23
 10 ἢ χωρίων ἑκατέροις ὑπαρχόντων ἐν τῷ μέσῳ τοῖς ἱππεῦσιν
 ἀναστροφαί τε καὶ διώξεις καὶ ἀποχωρήσεις γίνωνται,
 εἰώθασι μὲν ὡς τὰ πολλὰ ἐκ τῶν τοιούτων ὁρμῶν μὲν [ἐκ
 τῶν ἀναστροφῶν] βραδέως ἀμφότεροι, τὸ δ' ἐν μέσῳ τάχιστα
 ἐλαύνειν. ἦν δέ τις οὕτω προδείξας ἔπειτα [δ'] ἐκ τῶν 24
 15 ἀναστροφῶν ταχέως τε διώκη καὶ ταχέως ἀποχωρή, βλάπτειν
 τ' ἂν μάλιστα τοὺς πολεμίους δύναίτο καὶ ὡς τὸ εἰκὸς ἀσφα-
 λέστατ' ἂν διάγοι, ταχὺ μὲν διώκων ἐν ᾧ ἂν ἐγγὺς ἦ τοῦ
 ἑαυτοῦ ἰσχυροῦ, ταχὺ δὲ ἀποχωρῶν ἀπὸ τῶν τοῖς πολεμίοις
 ἰσχυρῶν. εἰ δὲ καὶ λαθεῖν δύναίτο ἀπὸ τῆς τάξεως ἐκάστης 25
 20 καταλιπὼν ἢ τέτταρας ἢ πέντε τῶν κρατίστων ἵππων τε
 καὶ ἀνδρῶν, πολὺ ἂν προέχοιεν εἰς τὸ ἐπαναστρεφομένοις
 τοῖς πολεμίοις ἐμπίπτειν.

Ταῦτα δὲ ἀναγιγνώσκειν μὲν καὶ ὀλιγάκις ἀρκεῖ, ἐννοεῖν **IX**
 δὲ τὸ παρατυγχάνον αὐτῷ ἀεὶ δεῖ, καὶ πρὸς τὸ παριστάμενον
 25 σκοποῦντα τὸ συμφέρον ἐκπονεῖν. γράψαι δὲ πάντα ὅποσα
 δεῖ ποιεῖν οὐδὲν μᾶλλον οἶόν τέ ἐστίν ἢ τὰ μέλλοντα πάντα
 εἰδέναι. πάντων δὲ τῶν ὑπομνημάτων ἕμοιγε δοκεῖ κρά- 2
 τιστον εἶναι τὸ ὅσα ἂν γινῶ ἀγαθὰ εἶναι ἐπιμελεῖσθαι ὡς
 ἂνπραχθῆ. ὀρθῶς δὲ γινωσκόμενα οὐ φέρει καρπὸν οὗτ'

4 ἀγαθὸν M O 12 ἐκ τῶν ἀναστροφῶν del. Rühl 14 δ' del.
 Hartman 21 προέχοιεν B : προσέχοιεν M L O 23-24 καὶ . . .
 αὐτῷ om. B 23 ἐννοεῖν Madvig : ποιεῖν codd. 24 post δὲ
 add. κατὰ vel πρὸς Richards ἀεὶ αὐτῷ L : ἀεὶ αὐτὸν Dind.
 posterius τὸ om. B

ἐν γεωργίᾳ οὐτ' ἐν ναυκληρίᾳ οὐτ' ἐν ἀρχῇ, ἣν μή τις ἐπιμέλῃται ὡς ἂν ταῦτα σὺν τοῖς θεοῖς ἐκπεραίνηται.

- 3 Φημὶ δ' ἐγὼ [ταῦτα] καὶ τὸ πᾶν ἵππικὸν ᾧδ' ἂν πολὺ θάπτον ἐκπληρωθῆναι εἰς τοὺς χιλίους ἵππεῖς καὶ πολὺ ῥᾶον τοῖς πολίταις, εἰ διακοσίους ἵππέας ξένους καταστήσαιντο. 5
δοκοῦσι γὰρ ἂν μοι οὗτοι προσγερόμενοι καὶ εὐπειστότερον ἂν πᾶν τὸ ἵππικὸν ποιῆσαι καὶ φιλοτιμότερον πρὸς ἀλλήλους
4 περὶ ἀνδραγαθίας. οἶδα δ' ἔγωγε καὶ Λακεδαιμονίοις ἵππικὸν ἀρξάμενον εὐδοκιμεῖν, ἐπεὶ ξένους ἵππέας προσέλαβον. καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις δὲ πόλεσι πανταχοῦ τὰ ξενικὰ ὀρῶ 10
εὐδοκιμοῦντα· ἡ γὰρ χρεῖα μεγάλην προθυμίαν συμβάλλε-
5 ται. εἰς δὲ τιμὴν τῶν ἵππων νομίζω ἂν αὐτοῖς χρήματα ὑπάρξαι καὶ παρὰ τῶν σφόδρα ἀπεχομένων μὴ ἵππεύειν, ὅτι καὶ τοῖς καθίστησι† τὸ ἵππικὸν ἐθέλουσι τελεῖν ἀργύριον ὡς μὴ ἵππεύειν, (καὶ) παρὰ πλουσίων μὲν, ἀδυνάτων δὲ 15
τοῖς σώμασιν, οἴομαι δὲ καὶ παρ' ὀρφανῶν τῶν δυνατοῦς
6 οἴκους ἐχόντων. νομίζω δὲ καὶ μετοίκων φιλοτιμεῖσθαι ἂν τινὰς εἰς ἵππικὸν καθισταμένους· ὀρῶ γὰρ καὶ τῶν ἄλλων ὀπόσων ἂν καλῶν ὄντων μεταδιδῶσιν αὐτοῖς οἱ πολῖται, φιλοτίμως ἐνίους ἐθέλοντας τὸ προσταχθὲν διαπράττεσθαι. 20
7 δοκεῖ δ' ἂν μοι καὶ πεζὸν σὺν τοῖς ἵπποις ἐνεργότατον εἶναι, εἰ συσταθείη ἐξ ἀνδρῶν τῶν ἐναντιωτάτων τοῖς πολεμίοις.
8 ταῦτα δὲ πάντα θεῶν συνεθελόντων γένοιτ' ἂν. εἰ δέ τις τοῦτο θαυμάζει, ὅτι πολλάκις γέγραπται τὸ σὺν θεῷ πράττειν, εὖ ἴστω ὅτι ἦν πολλάκις κινδυνεύη, ἦττον τοῦτο θαυμάσεται, 25
καὶ ἦν γε κατανοῆ ὅτι, ὅταν πόλεμος ᾗ, ἐπιβουλεύουσι μὲν

2 ἐπιμέλῃται B : ἐπιμελῆται (vel -εῖται) cet. σὺν τοῖς θεοῖς in
codd. post ταῦτα (l. 3) positum huc transp. Madvig ἐκπεραίνηται B :
περαίνηται M L O 3 ταῦτα del. Leoncl. 4 θάπτον det. :
θάσσον B M L post ῥᾶον add. ἢ μόνοις Rühl 5 εἰ M O : εἰς B L
6 γὰρ ἂν | γ' ἂν O : γοῦν Leoncl. : γὰρ Rühl εὐπιστότερον vel -οι
codd. : corr. Leoncl. 11 μεγάλην] μέγα τι εἰς Leoncl. 13 ἀπευ-
χομένων Madvig 14-15 ὅτι . . . ἵππεύειν del. Courier 14 ὅτε
H Sauppe τοῖς καθιστᾶσι Sauppe : alii alia : fort. οἷς καθέστηκε
15 καὶ det. : om. B M L O μὲν Dind. : γε B M L O 18 ἵππικὴν
codd. : corr. Bake 21 ante πεζὸν add. τὸ Bloomfield ἵππεῦσιν
Herwerden

ἀλλήλοις οἱ ἐναντίοι, ὀλιγάκις δὲ ἴσασι πῶς ἔχει τὰ ἐπι-
 βουλευόμενα. τὰ οὖν τοιαῦτα οὐδ' ὅτω συμβουλεύσεται 9
 τις οἷόν τε εὐρεῖν πλὴν θεῶν· οὗτοι δὲ πάντα ἴσασι καὶ
 προσημαίνουσιν ᾧ ἂν ἐθέλωσι καὶ ἐν ἱεροῖς καὶ ἐν οἴωνοῖς
 5 καὶ ἐν φήμαις καὶ ἐν ὀνειράσιν. εἰκὸς δὲ μᾶλλον ἐθέλειν
 αὐτοὺς συμβουλεύειν τούτοις, οἳ ἂν μὴ μόνον ὅταν δέωνται
 ἐπερωτῶσι τί χρὴ ποιεῖν, ἀλλὰ καὶ ἐν ταῖς εὐτυχίαις
 θεραπεύωσιν ὅ τι ἂν δύνωνται τοὺς θεοὺς.

1 ἔξει Courier . 2 ὅτω B : οὕτω M L O συμβουλεύσεται B ;
 cf. *Excerpt.* III. i. 20 : συμβουλεύσαι M L O : συμβουλεύσαιτ' ἂν Courier

DE RE EQVESTRI

PRAEFATIO

LIBRO de Re Equestri et Cynegetico, qui pessime nobis in codicibus traditi sunt, lucem attulit Carolus Schenkl vocato in consilium Vindobonensi A, saeculi xvi, cuius codicis fuisse archetypum minusculis literis exaratum saec. c. xii demonstravit Pierleoni.

Librum de Re Equestri bis quidem continet Vindobonensis ille in foliis 18^v sq. et in f. 138^r sq., eadem manu scriptum; sed cum prior editio (R) nullius fere pretii sit, altera (A) permultis locis unicus est veri testis. Itaque quo facilius perspici possit quanta sit codicis A praestantia, virtutes eius brevi tabula dispositas inspiciamus:

I. *Additamenta ceterorum omittit:*

τῷ vi. 13; αἰ vii. 17; καὶ ix. 2; ἅμα x. 17; οὐχ xi. 2; ὦσιν xii. 6; ἀρκεῖν xii. 7; τοῦ ἵππου xii. 9.

II. *Verba in ceteris omissa supplet:*

δὲ i. 8; ἐπιμελητέον et τὰ iv. 5; ἀντίον ἑαυτὸν vi. 3; μὴ . . . αἰσθανόμενος vi. 10; εἰ vii. 4; τε vii. 7; τοῦ viii. 7; ποιητέον viii. 8; τῷ δόρατι viii. 10; οἱ viii. 13; ὡς x. 1; σχηματοποιεῖσθαι x. 4; τὸ x. 11; μὲν xi. 13; γὰρ xii. 1; δὴ et ὅπως xii. 6; ἂν xii. 10.

III. *Veram lectionem solus praebet:*

νομίζομεν i. 1; πλατεία, βελτίων, ἑαυτοῦ i. 14; πωλο-

PRAEFATIO

δαμνεῖν et ἰππικὴν ii. 1; ἐφεστηκότων iv. 3; τὸ στόμα αὐ
 iv. 5; ὁπότερ' αὐν vi. 5; εὐαίσθητον vi. 9; ὅτι vi. 10;
 ἀρπάζοι vi. 11; ἀναβιβάζοντα vi. 12; πονεῖν vii. 7; ὡς
 vii. 8; εὐθὺ et πολέμοις vii. 17; διαναπαύσαντα vii. 18;
 καιρίου viii. 4; ἦττον viii. 8; βούλοιο, ἀντιχαρίση τι, μάλιστ'
 αὐν viii. 13; δέξαιτο et προσδοκῶη viii. 14; καιρίου ix. 1;
 αὐτὸν ix. 3; τάχιστον ix. 8; λείω δεῖ ix. 9; αὐτὸς x. 4;
 ἀ δ' αὐν et ποιῆ x. 6; ὥστε x. 10; ἰππάσασθαι x. 13;
 οὐδὲν τῶν x. 14; οὕτως et πιεσθεῖς x. 15; κατέχειν xi. 9;
 οἱ xi. 12; μὴν et οἴους x. 13; κωλύειν xii. 3; κωλύον
 xii. 6; ἀφύλακτον xii. 7; δ' αὐν xii. 10; δύο, δυνατόν,
 τοῦπισθεν xii. 12.

Hunc tamen codicem, quamquam constat omnium esse praestantissimum, caute esse adhibendum monuit Ruehl, editor prudentissimus. Nam (I) permultae in eo sunt lacunae, ita ut, si quid unus omittit, id ad textum recensendum nihil valeat. Errant igitur ii qui ultima verba huiusce opusculi delenda esse censent. Et (II) permultis foedatus est mendis, quorum maximam partem in apparatu rationem non habui. Librarium enim saepenumero fefellerunt compendia archetypi, et hominem paene ignarum Graecae linguae fuisse probant falsae verborum formae innumera-biles.

Ceterorum codicum, ut supra dictum est, optimus est Vaticanus B. Sed in hoc libro, omnia quae meliora habet quam ceteri, nisi excipis εὐιατότερα iv. 2 et καρτερύνοι iv. 4, in Vindobonensi quoque sunt :

I. *Vera lectio in A B exstat :*

ἔφη i. 3; ὑπομνήματα ii. 2; τὸ ii. 3; ἐνσκιρωθῆ iv. 2;
 τοῦ ἵππου iv. 3; χρῆσθαι iv. 5; προκόμιόν v. 8; παρατηρεῖν
 vi. 10; δὲ om. vii. 2; ταχέος viii. 1; παῖσαντα viii. 5;

PRAEFATIO

καλὸν viii. 8 ; ἀναστρέψαντα viii. 12 ; μὲν ix. 2 ; τί ix. 10 ; πόλεμον ix. 12 ; ὡς x. 2 ; ταῦτὰ δε x. 6 ; τε om. et sic Pollux xi. 2 ; στέγειν xii. 4 ; ἡ xii. 5 ; καὶ xii. 8 ; οὐπερ xii. 12.

II. *Meliozem lectionem habent cet. quam AB :*

i. 12 παρέχοιτο cet. : παρέχεται AB ; ii. 1 δεῖ om. AB ; iii. 7 συνελόντι cet. : συνελόντ' AB ; iv. 5 καθάπερ cet. : καθαποῦ A : καθάπου B ; vi. 9 ἐὲ om. AB ; vii. 11 τούτων cet. : τούτου AB ; viii. 1 τὸ om. AB ; viii. 14 δὲ om. AB ; x. 2 οὕτως cet. : οὔτος AB ; x. 7 κατειλοῦντα καὶ cet. et Pollux : κατειλοῦν τὰ AB ; xi. 6 τὰ om. AB.

III. *De his dubitari potest utra sit melior lectio :*

i. 1 ἀδαμάστου AB : ἔτι ἀδαμάστου cet. et Pollux ; i. 12 τε om. AB ; i. 17 πολὺ AB : πολλῶ cet. ; iii. 7 ἵππου om. AB ; iii. 10 δυσγάργαλος AB et Phrynichus : δυσγάργαλις cet., Pollux, Hesychius ; v. 7 ἀναβάτη AB : ἀμβάτη cet. ; μεγάλων AB : τῶν μεγάλων cet. ; ἔνεκεν AB : ἔνεκα cet. ; v. 10 καὶ πάνυ om. AB ; vii. 4 ἔνεκεν AB : ἔνεκα cet. ; viii. 6 μαθέτωσαν AB : θαρρούντων μαθόντες cet. ; x. 4 ἄνω AB : ἀνωτάτω cet. ; x. 15 ἄνω AB : ἀνωτέρω cet. ; xi. 2 τε om. AB. Adde ordinem verborum c. iii. 11 ; vii. 2 ; ix. 5 ; xi. 9 ; xii. 1, 4.

Quibus in pravis B contra A cum ceteris stet ex lxxvi locis supra citatis apparet. Lacunas codicis A explent B ceterique c. ii. 4 ; v. 4 bis ; v. 6, 7 ; vi. 3, 5 ; vii. 1, 8 ; xi. 10, 11 ; xii. 13 : vitia corrigunt viii. 14 ; ix. 2 ; xi. 2 ; xii. 3, 13, 14.

Iam si totum corpus variarum lectionum perscrutamur, videmus et plura et graviora esse ea in quibus

PRAEFATIO

B contra A cum ceteris stat quam quae peculiaria habet. Sed ceterorum lectiones tres: ἔτι ἀδαμάστου, δυσγάραλις, κατειλοῦντα καί, confirmat Pollux. Itaque num delenda sint cum adverbium ἔτι, tum ἵππον iii. 7 et καὶ πάνυ v. 10 incertum est, neque illud, quod per se placet, θαρρούντων μαθόντες viii. 6, confidenter reiciendum.

SIGLA

- A = Vindobonensis IV 37 saec. xvi
B = Vaticanus 989
M = Marcianus 511
L = Lipsiensis
O = Bodleianus
det. = codd. deteriorum unus pluresve

Opusculum in usum equitum post a. 365 A. C. compositum

ΠΕΡΙ ΙΠΠΙΚΗΣ

Ἐπειδὴ διὰ τὸ συμβῆναι ἡμῖν πολὺν χρόνον ἱππεύειν **I**
οἰόμεθα ἔμπειροι ἱππικῆς γεγενῆσθαι, βουλόμεθα καὶ τοῖς
νεωτέροις τῶν φίλων δηλώσαι ἢ ἂν νομίζομεν αὐτοὺς
ὀρθότατα ἵπποις προσφέρεσθαι. συνέγραψε μὲν οὖν καὶ
5 Σίμων περὶ ἱππικῆς, ὃς καὶ τὸν κατὰ τὸ Ἐλευσίνιον
Ἀθήνησιν ἵππον χαλκοῦν ἀνέθηκε καὶ ἐν τῷ βάθρῳ τὰ
ἑαυτοῦ ἔργα ἐξετύπωσεν· ἡμεῖς γε μέντοι ὅσοις συνετύ-
χομεν ταῦτα γνόντες ἐκείνῳ, οὐκ ἐξαλείφομεν ἐκ τῶν
ἡμετέρων, ἀλλὰ πολὺ ἥδιον παραδώσομεν αὐτὰ τοῖς φίλοις,
10 νομίζοντες ἀξιοπιστότερα εἶναι ὅτι κακείνος κατὰ ταῦτα
ἡμῖν ἔγνω ἱππικὸς ὢν· καὶ ὅσα δὴ παρέλιπεν ἡμεῖς
πειρασόμεθα δηλώσαι.

Πρῶτον δὲ γράψομεν ὡς ἂν τις ἥκιστα ἐξαπατῶτο ἐν
ἱππωνία. τοῦ μὲν τοίνυν ἔτι ἀδαμάστου πώλου δῆλον ὅτι
15 τὸ σῶμα δεῖ δοκιμάζειν· τῆς γὰρ ψυχῆς οὐ πάνυ σαφῆ
τεκμήρια παρέχεται ὁ μήπω ἀναβαινόμενος. τοῦ γε μὴν **2**
σώματος πρῶτόν φαμεν χρῆναι τοὺς πόδας σκοπεῖν. ὥσπερ
γὰρ οἰκίας οὐδὲν ὄφελος ἂν εἶη, εἰ τὰ ἄνω πάνυ καλὰ ἔχοι
μὴ ὑποκειμένων οἴων δεῖ θεμελίων, οὕτω καὶ ἵππου πολε-
20 μιστηρίου οὐδὲν ἂν ὄφελος εἶη, οὐδ' εἰ τᾶλλα πάντα ἀγαθὰ

ΤΙΤ. : περὶ ἱππικῆς codd. Hierocles, *Hipp.* p. 3 al. : ἱππικός aut ἱππικόν
Pollux x *in praef.* 3 νομίζομεν A : νομίζωμεν cet. 5 σίμων om.
A τὸ om. A 6 Ἀθήνησιν Ἐλευσινίῳ Cobet ; cf. *Hipp.* l. c.
ἐν τῷ παρ' Ἀθηναίοις Ἐλευσινίῳ : Ἀθήνησιν del. Dind. 7 γε] τε
A ἐνετύχομεν cit. Schneider 8 ἐξαλείφομεν Cobet 10 ἀξιοπι-
στότερον L : ἀξιοπιστότεροι O ἂν εἶναι Courier ταῦτα om. A
11 ὄσον A 14 ἱππωνία codd. : corr. Dind. ἔτι om. A B (agnoscit
Pollux i. 182) 18 οὐδ' εἰ Richards πάνυ om. A 19 ὑποκει-
μενον A 20 οὐδ' del. Cobet

ἔχοι, κακόπους δ' εἶη· οὐδενὶ γὰρ ἂν δύναίτο τῶν ἀγαθῶν
 3 χρῆσθαι. πόδας δ' ἂν τις δοκιμάζοι πρῶτον μὲν τοὺς
 ὄνυχας σκοπῶν· οἱ γὰρ παχεῖς πολὺ τῶν λεπτῶν δια-
 φέρουσιν εἰς εὐποδίαν· ἔπειτα οὐδὲ τοῦτο δεῖ λαθάνειν,
 πότερον αἱ ὄπλαί εἰσιν ὑψηλαὶ [ἢ ταπειναὶ] καὶ ἔμπροσθεν 5
 καὶ ὄπισθεν ἢ χαμηλαί. αἱ μὲν γὰρ ὑψηλαὶ πόρρω ἀπὸ
 τοῦ δαπέδου ἔχουσι τὴν χελιδόνα καλουμένην, αἱ δὲ ταπειναὶ
 ὁμοίως βαίνουσι τῷ τε ἰσχυροτάτῳ καὶ τῷ μαλακωτάτῳ
 τοῦ ποδός, ὥσπερ οἱ βλαιοὶ τῶν ἀνθρώπων· καὶ τῷ ψόφῳ
 δὲ ἔφη Σίμων δῆλους εἶναι τοὺς εὐποδας, καλῶς λέγων· 10
 ὥσπερ γὰρ κύμβαλον ψοφεῖ πρὸς τὸ δάπεδον ἢ κοίλη ὄπλή.
 4 Ἐπεὶ δὲ ἠρξάμεθα ἐντεῦθεν, ταύτῃ καὶ ἀναβησόμεθα πρὸς
 τὸ ἄλλο σῶμα· δεῖ τοίνυν καὶ τὰ ἀνωτέρω μὲν τῶν ὀπλῶν,
 κατωτέρω δὲ τῶν κνηπόδων ὅστ' ἂν μήτε ἄγαν ὀρθὰ εἶναι
 ὥσπερ αἰγός· ἀντιτυπώτερα γὰρ ὄντα κόπτει τε τὸν ἀνα- 15
 βάτην καὶ παραπίμπραται μᾶλλον τὰ τοιαῦτα σκέλη· οὐδὲ
 μὴν ἄγαν ταπεινὰ τὰ ὅστ' ἂν δεῖ εἶναι· ψιλοῖντο γὰρ ἂν καὶ
 ἐλκοῖντο οἱ κνηπόδες εἴτ' ἐν βώλοις εἴτ' ἐν λίθοις ἐλαύνοιτο
 5 ὁ ἵππος· τῶν γε μὴν κνημῶν τὰ ὅστ' ἂν παχέα χρῆ εἶναι·
 ταῦτα γὰρ ἐστὶ στήριγγες τοῦ σώματος· οὐ μέντοι φλεψί 20
 γε οὐδὲ σαρκί παχέα· εἰ δὲ μή, ὅταν ἐν σκληροῖς ἐλαύνηται,
 ἀνάγκη αἵματος ταῦτα πληροῦσθαι καὶ κρισσοὺς γίνεσθαι,
 καὶ παχύνεσθαι μὲν τὰ σκέλη, ἀφίστασθαι δὲ τὸ δέρμα.
 χαλῶντος δὲ τούτου πολλάκις καὶ ἡ περόνη ἀποστᾶσα χωλὸν
 6 ἀπέδειξε τὸν ἵππον· τά γε μὴν γόνατα ἢν βαδίζων ὁ πῶλος 25
 ὑγρῶς κάμπτη, εἰκάζοις ἂν καὶ ἵππεύοντα ὑγρὰ ἔξειν τὰ
 σκέλη· πάντες γὰρ προϊόντος τοῦ χρόνου ὑγροτέρως κάμπτου-
 σιν ἐν τοῖς γόνασι· τὰ δὲ ὑγρὰ δικαίως εὐδοκιμεῖ· ἀπται-
 στότερον γὰρ καὶ ἀκοπώτερον τὸν ἵππον τῶν σκληρῶν

5 ἢ ταπειναὶ del. Dind. 6 ἢ χαμηλαί om. A : χαμηλός test. Pollux
 i. 191 7 ταπειναὶ] χαμηλαὶ Richards 10 δὲ ἔφη A B : δέ
 φησι cet. 11 τὸ δάπεδον det. Pollux i. 188 : τῷ δαπέδῳ A B M O :
 τὸ δαπέδῳ L 21 παχείαις codd. : corr. Courier 22 κρισσοὺς
 A B L mg. : κρείσσοις cet. : κρισσοὺς Pollux i. 191

σκελῶν παρέχει. μηροί γε μέντοι οἱ ὑπὸ ταῖς ὠμοπλάταις 7
 ἦν παχεῖς ὦσιν, ἰσχυρότεροί τε καὶ εὐπρεπέστεροι ὥσπερ
 ἀνδρὸς φαίνονται. καὶ μὴν στέρνα πλατύτερα ὄντα καὶ
 πρὸς κάλλος καὶ πρὸς ἰσχὺν καὶ πρὸς τὸ μὴ ἐπαλλάξ ἀλλὰ
 5 διὰ πολλοῦ τὰ σκέλη φέρειν εὐφυστέρα. ἀπὸ γε μὴν τοῦ 8
 στέρνου ὁ μὲν αὐχὴν αὐτοῦ μὴ ὥσπερ κάπρου προπετῆς
 πεφύκοι, ἀλλ' ὥσπερ ἀλεκτρύονος ὀρθὸς πρὸς τὴν κορυφὴν
 ἦκοι, λαγαρὸς δὲ εἶη τὰ κατὰ τὴν συγκαμπήν, ἡ δὲ κεφαλὴ
 ὀστώδης οὔσα μικρὰν σιαγόνα ἔχοι. οὕτως ὁ μὲν τράχηλος
 10 πρὸ τοῦ ἀναβάτου ἂν εἶη, τὸ δὲ ὄμμα (τὰ) πρὸ τῶν ποδῶν
 ὀρώη. καὶ βιάζεσθαι δὲ ἠκιστ' ἂν δύναίτο ὁ τοιοῦτον
 σχῆμα ἔχων καὶ εἰ πάνυ θυμοειδῆς εἶη· οὐ γὰρ ἐγκάμπτοντες
 ἀλλ' ἐκτείνοντες τὸν τράχηλον καὶ τὴν κεφαλὴν βιάζεσθαι
 οἱ ἵπποι ἐπιχειροῦσι. σκοπεῖν δὲ χρὴ καὶ εἰ ἀμφότεραι 9
 15 μαλακαὶ αἰ γνάθοι ἢ σκληρὰ ἢ ἑτέρα. ἑτερόγναθοι γὰρ ὡς
 τὰ πολλὰ οἱ μὴ ὁμοίας τὰς γνάθους ἔχοντες γίνονται.
 καὶ μὴν τὸ ἐξόφθαλμον εἶναι ἐρηγορὸς μᾶλλον φαίνεται
 τοῦ κοιλοφθάλμου, καὶ ἐπὶ πλεόν δ' ἂν ὁ τοιοῦτος ὀρώη.
 καὶ μυκτῆρές γε οἱ ἀναπεπταμένοι τῶν συμπεπτωκότων 10
 20 εὐπνοώτεροί τε ἅμα εἰσὶ καὶ γοργότερον τὸν ἵππον ἀπο-
 δεικνύουσι. καὶ γὰρ ὅταν ὀργίζηται ἵππος ἵππῳ ἢ ἐν
 ἵππασίᾳ θυμῶται, εὐρύνει μᾶλλον τοὺς μυκτῆρας. καὶ μὴν 11
 κορυφὴ μὲν μείζων, ὦτα δὲ μικρότερα ἵππωδεστέραν τὴν
 κεφαλὴν ἀποφαίνει. ἡ δ' αὖ ὑψηλὴ ἀκρωμία τῷ τε ἀνα-
 25 βάτῃ ἀσφαλεστέραν τὴν ἔδραν καὶ τοῖς ὦμοις [καὶ τῷ
 σώματι] ἰσχυροτέραν τὴν πρόσφυσιν παρέχεται. (ράχισ γε
 μὴν) ἢ διπλῆ τῆς ἀπλῆς καὶ ἐγκαθῆσθαι μαλακωτέρα καὶ

5 φορεῖν Herwerden 9 post μικρὰν add. συνεσταλμένην Schneider
 coll. Athen. iii, p. 94 Ξενοφῶν ἐν τῷ περὶ ἵππικῆς σιαγόνα μικρὰν συνε-
 σταλμένην 10 δὲ om. B M L O τὰ add. Weiske 12 συγκάμπτοντες
 Cobet 14 εἰ om. A 15 σκληρὰ ἢ ἑτέρα scripsi: σκληραὶ ἢ
 ἑτεραι codd.: σκληραί, ἢ ἢ ἑτέρα Schneider 17 ἐρηγορότος cit.
 Rühl 18 πλείον codd. 25 καὶ τῷ σώματι om. Pollux i. 189
 et Hipp. p. 262: del. Schneider 26 ράχισ γε μὴν add. Courier
 coll. Polluce i. 190 27 ἢ om. A

- 12 ἰδεῖν ἠδίων. καὶ πλευρὰ δὲ ἡ βαθυτέρα καὶ πρὸς τὴν γαστέρα ὀγκωδεστέρα ἅμα εὐεδρότερόν τε καὶ ἰσχυρότερον καὶ εὐχιλότερον ὡς ἐπὶ πολὺ τὸν ἵππον παρέχεται. ὄσφῦς γε μὴν ὅσῳ ἂν πλατυτέρα τε καὶ βραχυτέρα ᾖ, τοσοῦτῳ ῥᾶον μὲν ὁ ἵππος τὰ πρόσθεν αἴρεται, ῥᾶον δὲ τὰ ὀπισθεν 5 προσάγεται· καὶ ὁ κενεῶν δὲ οὕτω μικρότατος φαίνεται, ὅσπερ μέγας ὢν μέρος μὲν τι καὶ αἰσχύνει, μέρος δέ τι καὶ ἀσθενέστερον καὶ δυσφορώτερον αὖ τὸν ἵππον παρέχεται.
- 13 τά γε μὴν ἰσχία πλατεία μὲν εἶναι χρὴ καὶ εὐσαρκα, ἵνα ἀκόλουθα ᾖ ταῖς πλευραῖς καὶ τοῖς στέρνοις· ἦν δὲ πάντα 10 στερεὰ ᾖ, κουφότερα ἂν τὰ πρὸς τὸν δρόμον εἴη καὶ ὀξύτερον
- 14 μᾶλλον ἂν τὸν ἵππον παρέχοιτο. μηρούς γε μὴν τοὺς ὑπὸ τῆ οὐρᾷ ἦν ἅμα πλατεία τῆ γραμμῆ διωρισμένους ἔχη, οὕτω καὶ τὰ ὀπισθεν σκέλη διὰ πολλοῦ ὑποθήσει. τοῦτο δὲ ποιῶν ἅμα γοργοτέρα τε καὶ ἰσχυροτέρα ἐξεί τὴν ὑπό- 15 βασίον τε καὶ ἵππασίαν καὶ ἅπαντα βελτίων ἔσται ἑαυτοῦ. τεκμήριο δ' ἂν καὶ ἀπ' ἀνθρώπων· ὅταν γάρ τι ἀπὸ τῆς γῆς ἄρασθαι βούλωνται, διαβαίνοντες πάντες μᾶλλον ἢ
- 15 συμβεβηκότες ἐπιχειροῦσιν αἴρεσθαι. τοὺς γε μὴν ὄρχεις δεῖ μὴ μεγάλους τὸν ἵππον ἔχειν, ὃ οὐκ ἔστι πώλου κατι- 20 δεῖν. περὶ γε μὴν τῶν κάτωθεν, ἀστραγάλων ἢ κνημῶν καὶ κνημηπόδων καὶ ὀπλῶν, ταῦτα λέγομεν ἅπερ περὶ τῶν ἔμπροσθεν.
- 16 Γράψαι δὲ βούλομαι καὶ ἐξ ὧν ἂν περὶ μεγέθους ἠκιστα ἀποτυγχάνοι τις. ὅτου γὰρ ἂν ὦσιν αἱ κνήμαι εὐθύς γιγνο- 25 μένου ὑψηλόταται, οὗτος μέγιστος γίγνεται. προϊόντος γὰρ τοῦ χρόνου πάντων τῶν τετραπόδων αἱ μὲν κνήμαι εἰς

1 ἢ om. A 3 εὐχιλότερον det. : εὐχιλώτερον A B : εὐχειλότερον M L O post ἐπὶ add. τὸ Dind. 4 τε A B : om. cet. 7 ὅσπερ L O : ὅσπερ A B M 8 αὖ Sauppe : αὐτὸν codd. : del. Dind. 9 μὲν εἶναι Hermann : εἶναι μὲν codd. 10 πάντα] ταῦτα Courier : ταῦτα πάντα Rühl 12 ἂν τὸν Dind. : αὐτὸν τὸν A O : αὐτὸν B : αὖ τὸν L M παρέχεται A B 13 ἅμα del. Dind. πλατεία A : πλατεία cet. γραμμῆ] τράμει Hermann 16 βελτίων A : βελτίω cet. ἑαυτοῦ A : ἑαυτῶν cet. 21 ὀπισθεν Leoncl. ἦ] καὶ Christian 22 περὶ om. B 25 γενομένου Richards

μέγεθος οὐ μάλα αὐξονται, πρὸς δὲ ταύτας ὡς ἂν συμμέτρως
 ἔχη συναύξεται καὶ τὸ ἄλλο σῶμα. εἶδος μὲν δὴ πώλου 17
 οὕτω δοκιμάζοντες μάλιστ' ἂν ἡμῖν δοκοῦσι τυγχάνειν εὐ-
 ποδος καὶ ἰσχυροῦ καὶ εὐσάρκου καὶ εὐσχήμονος καὶ εὐμε-
 5 γέθους. εἰ δέ τινες αὐξανόμενοι μεταβάλλουσιν, ὅμως
 οὕτω θαρρῶν τις δοκιμάζοι ἂν· πολὺ γὰρ πλείονες εὐχρηστοὶ
 ἐξ αἰσχροῦν ἢ ἐκ τοιούτων αἰσχροὶ γίνονται.

Ὅπως γε μὴν δεῖ πωλεύειν (οὐ) δοκεῖ ἡμῖν γραπτέον II
 εἶναι· τάττονται μὲν γὰρ δὴ ἐν ταῖς πόλεσιν ἵππεύειν οἱ
 10 τοῖς χρήμασί τε ἱκανώτατοι καὶ τῆς πόλεως οὐκ ἐλάχιστον
 μετέχοντες· πολὺ δὲ κρείττον τοῦ πωλοδαμνεῖν [εἶναι] τῷ
 μὲν νέφ εὐεξίας τε ἐπιμελεῖσθαι τῆς ἑαυτοῦ καὶ ἵππικὴν [ἐν
 ἡ] ἐπισταμένῳ ἤδη ἱππάζεσθαι μελετᾶν, τῷ δὲ πρεσβυτέρῳ
 τοῦ τε οἴκου καὶ τῶν φίλων καὶ τῶν πολιτικῶν καὶ τῶν
 15 πολεμικῶν μᾶλλον ἢ ἀμφὶ πώλεσιν διατρίβειν. ὁ μὲν δὴ 2
 ὥσπερ ἐγὼ γινώσκων περὶ πωλείας δῆλον ὅτι ἐκδώσει τὸν
 πῶλον. χρῆ μέντοι, ὥσπερ τὸν παῖδα ὅταν ἐπὶ τέχνην
 ἐκδῶ, συγγραψάμενον ἂ δεήσει ἐπιστάμενον ἀποδοῦναι οὕτως
 ἐκδιδόναι. ταῦτα γὰρ ὑπομνήματα ἔσται τῷ πωλοδάμνη
 20 ῶν δεῖ ἐπιμεληθῆναι, εἰ μέλλει τὸν μισθὸν ἀπολήψεσθαι.
 ὅπως μέντοι πρῶός τε καὶ χειροῆθης καὶ φιλάνθρωπος ὁ 3
 πῶλος ἐκδιδῶται τῷ πωλοδάμνη ἐπιμελητέον. τὸ γὰρ
 τοιοῦτον οἴκοι τε τὰ πλείστα καὶ διὰ τοῦ ἵπποκόμου ἀπο-

2 ἔχοι A 3 ante εὐποδος add. ἵππου Herwerden 6 θαρρῶν
 τις δοκιμάζοι ἂν scripsi coll. i. 1, 3; iii. 1; iv. 1: θαρροῦντες δοκιμάζοι-
 μεν codd. δοκιμάζωμεν Richards: δοκιμάζοιμεν ἂν Dind. πολὺ AB:
 πολλῶ cet. εὐχρηστοὶ Schneider: εὐχρόαστοι codd.: εὐρωστοὶ cit.
 Dind. 8 δεῖ om. AB οὐ add. Cobet: malim οὐ πολλὰ; vix
 nudum legit negativum auct. *Hipp.* p. 261 περὶ ἵππου εἶδους πολλοῖς
 γέγραπται καλῶς . . . πωλοδαμνίας δὲ παρὰ τοὺς ἄλλους μόνῳ Ξενοφῶντι
 μὴ γραπτέον Courier II πωλοδαμνεῖν A: πωλοδάμνειν B: πωλο-
 δάμνην cet. εἶναι del. Tommasini: εἴη ἂν H Schenkl 12 ἵππικὴν A:
 ἵππικῆς cet. ἐν ἡ A: ἡ cet.: delevi. ἡ sine dubio spurium; quis
 enim qui nesciret equo haerere curam domandi suscipere cogitaret?
 ἐν] ἐνίστασθαι Diels 13 δὲ Zeune: τε codd. 17 τέχνη Cobet
 19 ὑπομνήματα AB: ὑποδείγματα cet. 20 μέλλοι solus O
 22 ἐκδιδῶται det.: ἐκδίδοται ABML O τῶν γὰρ τοιούτων
 Stephanus: τὸ γὰρ τοιοῦτον εἶναι cit. Hertlein

τελείται, ἢν ἐπίσθηται τὸ μὲν πεινῆν καὶ διψῆν καὶ μυωπί-
 ζεσθαι παρασκευάζειν μετ' ἡρεμίας γίνεσθαι τῷ πῶλῳ, τὸ
 δὲ φαγεῖν καὶ πιεῖν καὶ τὸ τῶν λυπούντων ἀπαλλάττεσθαι
 δι' ἀνθρώπων. τούτων γὰρ γιγνομένων ἀνάγκη μὴ μόνον
 4 φιλεῖσθαι ἀλλὰ καὶ ποθεῖσθαι ὑπὸ πῶλων ἀνθρώπους. καὶ 5
 ἄπτεσθαι δὲ χρῆ ὧν ψηλαφωμένων ὁ ἵππος μάλιστα ἤδεται.
 ταῦτα δ' ἐστὶ τὰ τε λασιώτατα καὶ οἷς αὐτὸς ἤκιστ' ἂν
 5 δύναιτο ὁ ἵππος, ἢν τι λυπῆ αὐτόν, ἐπικουρεῖν. προστε-
 τάχθω δὲ τῷ ἵπποκόμῳ καὶ τὸ δι' ὄχλου διάγειν καὶ παν-
 τοδαπαῖς μὲν ὄψεσι παντοδαποῖς δὲ ψόφοις πλησιάζειν. 10
 τούτων δέ, ὅσα ἂν ὁ πῶλος φοβῆται, οὐ χαλεπαίνοντα δεῖ
 ἀλλὰ πραῦνοντα διδάσκειν ὅτι οὐ δεινὰ ἐστὶ. καὶ περὶ
 μὲν πωλείας ἀρκεῖν μοι δοκεῖ τῷ ἰδιώτῃ εἰπεῖν τοσαῦτα
 πράττειν.

III Ὅταν γε μὴν ἵππαζόμενον ὠνῆταί τις, ὑπομνήματα 15
 γράψομεν ἃ δεῖ καταμανθάνειν τὸν μέλλοντα μὴ ἐξαπα-
 τᾶσθαι ἐν ἵππωνίᾳ. πρῶτον μὲν τοίνυν μὴ λαθέτω αὐτόν
 τίς (ἢ) ἡλικία· ὁ γὰρ μηκέτι ἔχων γνώμονας οὐτ' ἐλπίσιν
 2 εὐφραίνει οὔτε ὁμοίως εὐαπάλλακτος γίνεται. ὁπότε δὲ
 ἡ νεότης σαφής, δεῖ αὖ μὴ λαθεῖν πῶς μὲν εἰς τὸ στόμα 20
 δέχεται τὸν χαλιόν, πῶς δὲ περὶ τὰ ὦτα τὴν κορυφαίαν.
 ταῦτα δ' ἤκιστ' ἂν λαυθάνοι, εἰ ὀρώντος μὲν τοῦ ὠνουμένου
 3 ἐμβάλλοιτο ὁ χαλιός, ὀρώντος δ' ἐξαιροῖτο. ἔπειτα δὲ
 προσέχειν δεῖ τὸν νοῦν πῶς ἐπὶ τὸν νῶτον δέχεται τὸν
 ἀναβάτην. πολλοὶ γὰρ ἵπποι χαλεπῶς προσίενται ἃ πρό- 25
 δηλα αὐτοῖς ἐστὶν ὅτι προσέμενοι πονεῖν ἀναγκασθήσονται.
 4 σκεπτέον δὲ καὶ τόδε, εἰ ἀναβαθεὶς ἐθέλει ἀφ' ἵππων
 ἀποχωρεῖν ἢ εἰ παρ' ἐστηκότας ἵππεύων μὴ ἐκφέρει πρὸς

I μυωπίζεσθαι Courier : μὴ ὀργίζεσθαι codd. 2 ἡρεμίας codd. :
 corr. Gesner 3 τὸ τῶν A B : τῶν cet. 7 ἤκιστ' ἂν A : ἤκιστα
 cet. 8 δύναιτο B : δύναιτα (sic) A : δύναται cet. 9 δι' ὄχλου
 om. A II ὀπόσα M 17 ἵππωνίᾳ codd. : corr. Dind. 18 ἢ
 add. Castalio 23 ἐξαιροῖτο A : ἐξαίροιτο cet. 24 τῶν νῶτων O
 26 προσιέμενοι L 27 καὶ om. B ἐθέλοι M 28 παρεστηκότας
 codd. : corr. Zeune ἐκφέρει A : ἐκφέροι cet.

τούτους. εἰσὶ δὲ οἱ διὰ κακὴν ἀγωγὴν καὶ πρὸς τὰς οἴκαδε
 ἀφόδους φεύγουσιν ἐκ τῶν ἵππασιῶν. τοὺς γε μὴν ἕτερο- 5
 γνάθους μηνύει μὲν καὶ ἡ πέδη καλουμένη ἵππασία, πολὺ
 δὲ μᾶλλον καὶ τὸ μεταβάλλεσθαι τὴν ἵππασίαν. πολλοὶ
 5 γὰρ οὐκ ἐγχειροῦσιν ἐκφέρειν, ἦν μὴ ἅμα συμβῆ ἢ τε ἄδικος
 γνάθος καὶ ἢ πρὸς οἶκον ἐκφορά. δεῖ γε μὴν εἰδέναι καὶ
 εἰ ἀφεθεὶς εἰς τάχος ἀναλαμβάνεται ἐν βραχεῖ καὶ εἰ
 ἀποστρέφεσθαι ἐθέλει. ἀγαθὸν δὲ μὴ ἄπειρον εἶναι εἰ 6
 καὶ πληγῇ ἐγερθεὶς ἐθέλει ὁμοίως πείθεσθαι. ἄχρηστον
 10 μὲν γὰρ δῆπου καὶ οἰκέτης καὶ στρατεύμα ἀπειθές· ἵππος δὲ
 ἀπειθῆς οὐ μόνον ἄχρηστος, ἀλλὰ πολλακίς καὶ ὅσαπερ προ-
 δότης διαπράττεται. ἐπεὶ δὲ πολεμιστήριον ἵππον ὑπεθέμεθα 7
 ὠνεῖσθαι, ληπτέον πείραν ἀπάντων ὅσωνπερ καὶ ὁ πόλεμος
 πείραν λαμβάνει. ἔστι δὲ ταῦτα, τάφρους διαπηδᾶν, τείχια
 15 ὑπερβαίνειν, ἐπ' ὄχθους ἀνορούειν, ἀπ' ὄχθων καθάλλεσθαι·
 καὶ πρὸς ἄναντες δὲ καὶ κατὰ πρανοῦς καὶ πλάγια ἐλαύνοντα
 πείραν λαμβάνειν· πάντα γὰρ ταῦτα καὶ τὴν ψυχὴν εἰ
 καρτερὰ καὶ τὸ σῶμα εἰ ὑγιᾶς δοκιμάζει. οὐ μέντοι τὸν 8
 μὴ καλῶς πάνυ ταῦτα ποιοῦντα ἀποδοκιμαστέον. πολλοὶ
 20 γὰρ οὐ διὰ τὸ μὴ δύνασθαι, ἀλλὰ διὰ τὸ ἄπειροι εἶναι
 τούτων ἐλλείπονται. μαθόντες δὲ καὶ ἐθισθέντες καὶ μελε-
 τήσαντες καλῶς ἂν ταῦτα πάντα ποιοῖεν, εἴ γ' ἄλλως ὑγιεῖς
 καὶ μὴ κακοὶ εἶεν. τοὺς γε μέντοι ὑπόπτas φύσει φυλακτέον. 9
 οἱ γὰρ ὑπέρφοβοι βλάπτειν μὲν τοὺς πολεμίους ἀφ' ἑαυτῶν
 25 οὐκ ἐῷσι, τὸν δὲ ἀναβάτην ἔσφηλάν τε πολλακίς καὶ εἰς
 τὰ χαλεπώτατα ἐνέβαλον. δεῖ δὲ καὶ εἴ τινα χαλεπότητα 10
 ἔχοι ὁ ἵππος καταμανθάνειν, εἴτε πρὸς ἵππους εἴτε πρὸς
 ἀνθρώπους, καὶ εἰ δυσγάργαλῖς γε εἴη· πάντα γὰρ ταῦτα
 χαλεπὰ τοῖς κεκτημένοις γίγνεται. τὰς δὲ γε τῶν χαλι- 11

1 και οἱ det. και om. det. : del. Schneider 8 ἐθέλοι O
 12 ἵππον om. AB 16 δὲ om. O 17 fort. δεῖ πείραν εἰ
 καρτερὰ] ἐγκαρτεράν B 18 δοκιμάζει A: βασανίζει cet. 22 γ'
 Stephanus: om. A: δ' cet. 23 ὑπόπτος habet Pollux i. 197
 27 ἔχει A 28 δυσγάργαλῖς M L O Pollux i. 197 Hesych. s. v. :
 δυσγάργαλος AB *Hipp.* p. 3 Phrynichus

νώσεων καὶ ἀναβάσεων ἀποκωλύσεις καὶ τᾶλλα δὴ νεύματα
πολὺ ἂν ἔτι μᾶλλον καταμάθοι τις, εἰ πεπονηκότος ἤδη τοῦ
ἵππου πάλιν πειρῶτο ποιεῖν ταῦτα ὅσαπερ πρὶν ἄρξασθαι
ἱππεύειν. ὅσοι δ' ἂν πεπονηκότες ἐθέλωσι πάλιν ὑπο-
δύεσθαι πόνους ἱκανὰ τεκμήρια παρέχονται ταῦτα ψυχῆς 5
12 καρτερᾶς. ὡς δὲ συνελόντι εἰπεῖν, ὅστις εὐπους μὲν εἴη,
πρῶτος δέ, ἀρκούντως δὲ ποδώκης, ἐθέλοι δὲ καὶ δύναιτο
πόνους ὑποφέρειν, πείθοιτο δὲ μάλιστα, οὗτος ἂν εἰκότως
ἀλυπότατός τ' εἴη καὶ σωτηριώτατος τῷ ἀναβάτῃ ἐν τοῖς
πολεμικοῖς. οἱ δὲ ἢ διὰ βλακείαν ἐλάσεως πολλῆς δεόμενοι 10
ἢ διὰ τὸ ὑπέρθυμοι εἶναι πολλῆς θωπείας τε καὶ πραγματείας
ἀσχολίαν μὲν ταῖς χερσὶ τοῦ ἀναβάτου παρέχουσιν, ἀθυμίαν
δ' ἐν τοῖς κινδύνοις.

IV Ὅταν γε μὴν ἀγασθεὶς ἵππον πρίηται τις καὶ οἴκαδε
ἀγάγηται, καλὸν μὲν ἐν τοιούτῳ τῆς οἰκίας τὸν σταθμὸν 15
εἶναι ὅπου πλειστάκις ὁ δεσπότης ὄψεται τὸν ἵππον·
ἀγαθὸν δὲ οὕτω κατεσκευάσθαι τὸν ἱππῶνα, ὥστε μηδὲν
μᾶλλον οἶόν τ' εἶναι τὸν τοῦ ἵππου σίτον κλαπῆναι ἐκ τῆς
φάτνης ἢ τὸν τοῦ δεσπότητος ἐκ τοῦ ταμιείου. ὁ δὲ τούτου
ἀμελῶν ἐμοὶ μὲν ἑαυτοῦ δοκεῖ ἀμελεῖν· δῆλον γὰρ ὅτι ἐν 20
τοῖς κινδύνοις τὸ αὐτοῦ σῶμα τῷ ἵππῳ ὁ δεσπότης παρα-
2 κατατίθεται. ἔστι δὲ οὐ μόνον τοῦ μὴ κλέπτεσθαι ἕνεκα
τὸν σίτον ἀγαθὸς ὁ ἐχυρὸς ἱππῶν, ἀλλ' ὅτι καὶ ὅταν [μὴ]
ἐκκομίζῃ τὸν σίτον ὁ ἵππος φανερόν γίγνεται. τούτου
δ' ἂν τις αἰσθανόμενος γιγνώσκοι ὅτι ἢ τὸ σῶμα ὑπεραι- 25
μοῦν δεῖται θεραπείας ἢ κόπου ἐνόητος δεῖται ἀναπαύ-
σεως, ἢ κριθίασις ἢ ἄλλη τις ἀρρωστία ὑποδύεται. ἔστι δὲ
ὡσπερ ἀνθρώπῳ, οὕτω καὶ ἵππῳ ἀρχόμενα πάντα εὐιατό-

1 δὴ νεύματα] δεινεύματα det. : δινεύματα Stephanus 3 ταῦτα
Weiske : ταῦτα codd. 4-5 πόνους ὑποδύεσθαι M L O 6 συν-
ελόντ' A B εὐπους Zeune : εὐππους Weiske 7 δὲ ante καὶ om. B
9 ἀνάτη A : ἀμβάτη M ; cf. Comm. III. iii. 2 16 ὅποι codd. : corr.
Dind. 21 αὐτοῦ A B 23 μὴ del. Dind. (οὐκ ἐκκομίζουσι
Pollux i. 209) : πη Weiske 25 αἰσθόμενος det. γιγνώσκει B
σῶμα Camerarius : στόμα codd. ὑπεραιμοῦν A B : ὑπερεμεῖν cet.
28 εὐιατότεραν B : εὐιτότερα A : εὐιατώτερα cet.

τερα ἢ ἐπειδὴν ἐνσκιρωθῆ τε καὶ ἐξαμαρτηθῆ τὰ νοσή-
ματα.

Ὡσπερ δὲ τοῦ ἵππου σίτου τε καὶ γυμνασίων ἐπιμελητέον, 3
ὅπως ἂν τὸ σῶμα ἰσχύη, οὕτω καὶ τοὺς πόδας ἀσκητέον.
τὰ μὲν τοίνυν ὑγρά τε καὶ λεία τῶν σταθμῶν λυμαίνεται
5 καὶ ταῖς εὐφύεσιν ὀπλαῖς· τὰ δέ, ὡς μὲν μὴ ὑγρά εἶναι,
ἀπόρρυτα, ὡς δὲ μὴ λεία, λίθους ἔχοντα κατορωρυγμένους,
προσαλλήλους, παραπλησίους ὀπλαῖς τὸ μέγεθος . . . τὰ
γὰρ τοιαῦτα σταθμὰ . . . καὶ ἐφεστηκότων ἅμα στερεοῖ τοὺς
πόδας. ἔπειτά γε μὴν τῷ ἵπποκόμῳ ἐξακτέον μὲν τὸν 4
10 ἵππον ὅπου ψήξει, μεταδετέον δὲ μετὰ τὸ ἄριστον ἀπὸ τῆς
φάτνης, ἔν' ἡδίου ἐπὶ τὸ δεῖπνον ἴη. ὧδε δ' ἂν αὖ ὁ ἔξω
σταθμὸς βέλτιστος εἴη καὶ τοὺς πόδας καρτερῦνοι, εἰ λίθων
στρογγύλων ἀμφιδόχμων ὅσον μνααίων ἀμάξας τέτταρας
καὶ πέντε χύδην καταβάλοι, περιχειλώσας σιδήρῳ, ὡς ἂν
15 μὴ σκεδαννύωνται· ἐπὶ γὰρ τούτων ἐστηκὼς ὥσπερ ἐν ὀδῷ
λιθῶδει ἀεὶ μέρος (τι) τῆς ἡμέρας πορεύοιτο (ἂν)· ἀνάγκη δὲ 5
καὶ ψηχόμενον καὶ μυωπιζόμενον χρῆσθαι ταῖς ὀπλαῖς καθά-
περ ὅταν βαδίζῃ. καὶ τὰς χελιδόνας δὲ τῶν ποδῶν οἱ οὕτω
κεχυμένοι λίθοι στερεοῦσιν. ὡς δὲ περὶ τῶν ὀπλῶν ὅπως
20 στερεαὶ ἔσονται ἐπιμελητέον, οὕτω καὶ τὰ περὶ τὸ στόμα αὖ

1 ἐνσκιρωθῆ AB: ἐνσκιρρωθῆ vel ἐνσκεϊρωθῆ cet. ἐξαμαρτηθῆ susp.
Schneider 2 τοῦ ἵππου AB: τῷ ἵππῳ cet. 5 τὰ] ἄριστα Mad-
vig 7 προσαλλήλους Schneider: πρὸς ἀλλήλους codd. excidisse
videtur βέλτιστα vel ἄριστα τὰ γὰρ] ἄριστα Diels: τὰ γε Christian
8 post σταθμὰ lac. stat. Schneider, qui e Polluce i. 200 duxit con-
iecturam olim hic fuisse scriptum ἵππων τῶν ἐφεστηκότων στερεοῖ τὰς
ὀπλὰς καὶ ἅμα κρατύνει τοὺς πόδας: fort. excidit στερεὰ ἐφεστηκό-
των A: ἀφεστηκότων cet. 10 μετὰ δετέον δὲ A, sed δετέον δὲ in
ras. μετὰ τὸ ἄριστον om. A 11 ὧδε Dind.: ὡς codd.
12 καρτερῦνοι B: κρατερύνει A: κατευρύνει cet.: καρτερύνει vel κρατύνει
Pollucis codd. (i. 201) 13 ἀμφιδόχμων e Polluce Leoncl.:
ἀμφιτόμων codd. ὅσων L: ὅσῳ M μνααίους M: μναιαίους cet.:
corr. Stephanus 14 καταβάλλοι BM Pollux 15 post ἐστηκὼς
lac. stat. Courier: ψήχεται καὶ add. Schneider ὥσπερ εἰ ὀδὸν
λιθῶδη Courier 16 τι add. Richards πορεύεται Schneider
ἂν add. Diels δὲ] malim γὰρ 17 χρῆσθαι AB: κεχρησθαι cet.
καθαποῦ A: καθάπου B 18 βαδίζει A 19-1 (p. seq.) ὅπως . . . ὅπως
(sic) om. B 20 στερεαὶ A: καρτεραὶ cet. ἐπιμελητέον A:
om. cet. οὕτως O τὰ περὶ τὸ στόμα αὖ A: περὶ τῶν στομάτων cet.

ὅπως μαλακὰ ἔσται ἐπιμελεῖσθαι δεῖ. τὰ δ' αὐτὰ ἀνθρώπου
τε σάρκα καὶ ἵππου στόμα ἀπαλύνει.

V Ἴππικοῦ δὲ ἀνδρὸς ἡμῖν δοκεῖ εἶναι καὶ τὸν ἵπποκόμον
πεπαιδευκένας ἃ δεῖ περὶ τὸν ἵππον πράττειν. πρῶτον μὲν
τοίνυν τῆς ἐπιφατνιδίας φορβειᾶς ἐπίστασθαι αὐτὸν δεῖ 5
μήποτε τὸ ἄμμα ποιεῖσθαι ἔνθαπερ ἡ κορυφαία περιτίθεται.
πολλάκις γὰρ κυῶν ὁ ἵππος ἐπὶ τῇ φάτνῃ τὴν κεφαλὴν, εἰ
μὴ ἀσιωγῆς ἢ φορβειᾶ περὶ τὰ ὦτα ἔσται, πολλάκις ἂν ἔλκη
ποιοίῃ. ἔλκουμένων γε μὴν τούτων ἀνάγκη τὸν ἵππον καὶ
περὶ τὸ χαλινοῦσθαι καὶ περὶ τὸ ψήχεσθαι δυσκολώτερον 10
2 εἶναι. ἀγαθὸν δὲ καὶ τὸ τετάχθαι τῷ ἵπποκόμῳ καθ' ἡμέραν
τὴν κόπρον καὶ τὰ ὑποστρώματα τοῦ ἵππου ἐκφέρειν εἰς ἓν
χωρίον. τοῦτο γὰρ ποιῶν αὐτός τ' ἂν ῥᾶστα ἀπαλλάττοι
3 καὶ ἄμα τὸν ἵππον ὠφελοίῃ. εἰδέναι δὲ χρὴ τὸν ἵπποκόμον
καὶ τὸν κημὸν περιτιθέναι τῷ ἵππῳ, καὶ ὅταν ἐπὶ ψῆξι καὶ 15
ὅταν ἐπὶ καλίστραν ἐξάγῃ. καὶ αἰεὶ δὲ ὅποι ἂν ἀχαλίνωτον
ἄγῃ κημοῦν δεῖ. ὁ γὰρ κημὸς ἀναπνεῖν μὲν οὐ κωλύει,
δάκνειν δὲ οὐκ ἔῃ· καὶ τὸ ἐπιβουλεύειν δὲ περικείμενος
4 μᾶλλον ἐξαιρεῖ τῶν ἵππων· καὶ μὴν δεσμεύειν τὸν ἵππον
ἄνωθεν τῆς κεφαλῆς δεῖ· πάντα γὰρ ὅποσα ἂν δύσκολ' ἦ 20
περὶ τὸ πρόσωπον ὁ ἵππος ἐκνεύειν πέφυκεν ἄνω· ἐκνεύων
γε μὴν οὕτω δεδεμένος χαλᾶ μᾶλλον ἢ διασπᾶ τὰ δεσμά.
5 ἐπειδὴν δὲ ψήχη, ἄρχεσθαι μὲν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς καὶ τῆς
χαίτης· μὴ γὰρ καθαρῶν τῶν ἄνω ὄντων μάταιον τὰ κάτω
καθαίρειν. ἔπειτα δὲ κατὰ μὲν τὸ ἄλλο σῶμα πᾶσι τοῖς 25
τῆς καθάρσεως ὀργάνοις ἀνιστάντα δεῖ τὴν τρίχα σοβεῖν
τὴν κόνιν κατὰ φύσιν τῆς τριχός· τῶν δ' ἐν τῇ ῥάχει
τριχῶν ἄλλῳ μὲν ὀργάνῳ οὐδενὶ δεῖ ἄπτεσθαι, ταῖς δὲ
χερσὶ τρίβειν καὶ ἀπαλύνειν ἥπερ φύσει κέκλιται·

1 ὅπως ὡς A 2 ἀπαλύνει B 4 πεπαιδευκένας A : πεπαιδεῦσθαι
cet. 5 φορβειᾶς Orig. Pollux i. 201 Hesych. : om. A : φορβιᾶς cet.
7 κινῶν codd. : corr. Courier 8 φορβειᾶ A : φορβιᾶ cet. 9-10 καὶ
. . . χαλινοῦσθαι om. A 17 οὐ] οὖν οὐ B 20 δυσκολῆ codd. :
corr. Zeune 26 ἀποσοβεῖν Schneider e Polluce i. 183 : ἐκσοβεῖν
Poll. i. 199 27 κατὰ δὲ τὴν κνήμην κατὰ coll. Polluce i. 199 cit.
Diels 29 ἀπαλύνειν B

ἥκιστα γὰρ ἂν βλάβῃ τὴν ἔδραν τοῦ ἵππου. ὕδατι δὲ 6
καταπλύνει τὴν κεφαλὴν χρῆ· ὀστῶδης γὰρ οὔσα, εἰ σιδήρῳ
ἢ ξύλῳ καθαίροιο, λυποῖ ἂν τὸν ἵππον. καὶ τὸ προκόμιον
δὲ χρῆ βρέχει· καὶ γὰρ αὐταὶ εὐμήκεις οὔσαι αἱ τρίχες
5 ὄρᾶν μὲν οὐ κωλύουσι τὸν ἵππον, ἀποσοβοῦσι δὲ ἀπὸ τῶν
ὀφθαλμῶν τὰ λυποῦντα. καὶ τοὺς θεοὺς δὲ οἶεσθαι χρῆ
δεδωκέσαι ταύτας τὰς τρίχας ἵππῳ ἀντὶ τῶν μεγάλων ὠτων
ἃ ὄνοις τε καὶ ἡμιόνοις ἔδοσαν ἀλεξητήρια πρὸ τῶν ὀμμάτων.
καὶ οὐρὰν δὲ καὶ χαίτην πλύνει χρῆ, ἐπεὶ περ αὖξιν δεῖ τὰς 7
10 τρίχας, τὰς μὲν ἐν τῇ οὐρᾷ, ὅπως ἐπὶ πλείστον ἐξικνούμενος
ἀποσοβῆται ὁ ἵππος τὰ λυποῦντα, τὰς δὲ ἐν τῷ τραχήλῳ,
ὅπως τῷ ἀναβάτῃ ὡς ἀφθονωτάτῃ ἀντίληψις ἦ. δέδοται δὲ 8
παρὰ θεῶν καὶ ἀγλαΐας ἕνεκεν ἵππῳ χαίτη, καὶ προκόμιον
δὲ καὶ οὐρά. τεκμήριον δέ· αἱ γὰρ ἀγελαῖαι τῶν ἵππων
15 οὐχ ὁμοίως ὑπομένουσι τοὺς ὄνους ἐπὶ τῇ ὀχείᾳ ἕως ἂν
κομῶσιν· οὗ ἕνεκα καὶ ἀποκείρουσι πρὸς τὴν ὀχείαν τὰς
ἵππους ἅπαντες οἱ ὀνοβατοῦντες. τὴν γε μὴν τῶν σκελῶν 9
κατάπλυσιν ἀφαιροῦμεν· ὠφελεί μὲν γὰρ οὐδέν, βλάβῃ δὲ
τὰς ὀπλὰς ἢ καθ' ἐκάστην ἡμέραν βρέξις. καὶ τὴν ὑπὸ
20 γαστέρα δὲ ἄγαν κάθαρσιν μειοῦν χρῆ· αὕτη γὰρ λυπεῖ μὲν
μάλιστα τὸν ἵππον, ὅσῳ δ' ἂν καθαρώτερα ταῦτα γένηται,
τοσοῦτῳ πλείω τὰ λυποῦντα ἀθροίζει ὑπὸ τὴν γαστέρα· ἦν 10
δὲ καὶ πάνυ διαπονήσῃται τις ταῦτα, οὐ φθάνει [τ'] ἐξαγόμε-
νος ὁ ἵππος καὶ εὐθὺς ὁμοίος ἐστὶ τοῖς ἀκαθάρτοις. ταῦτα
25 μὲν οὖν ἔᾶν χρῆ· ἀρκεῖ δὲ καὶ ἡ τῶν σκελῶν ψήξις αὐταῖς
ταῖς χερσὶ γιγνομένη.

Δηλώσομεν δὲ καὶ τοῦτο, ὡς ἂν ἀβλαβέστατα μὲν τις VI
ἔαυτῷ, τῷ δ' ἵππῳ ὠφελιμώτατα (τὰ πρόσθεν) ψήχοι. ἦν μὲν

6 τοὺς θεοὺς LO : τὸν θεὸν ABM 7 τῶν om. ABO 8 τε
καὶ ἡμιόνοις om. A ἀλεξητήρια MO 10 ἐξικνουμένοις M :
ἐξικνούμεναι O 12 ἀναβάτῃ ABO : ἀμβάτῃ cet. 13 τῶν
θεῶν det. ἕνεκεν AB : ἕνεκα cet. προκόμιον AB : προκόμοιό cet.
14 δὲ Weiske : τε codd. 23 καὶ πάνυ om. AB τ' A : τε cet. :
del. Zeune : γε Richards 28 τὰ πρόσθεν addidi coll. Poll. i. 202
ψήχοι O : ψήχει s. scr. οι L : ψήξει A : ψήχοι B : ψήχη M

γὰρ ἐς τὸ αὐτὸ βλέπων τῷ ἵππῳ καθαίρη, κίνδυνος καὶ τῷ
 2 γόνατι καὶ τῇ ὀπλῇ εἰς τὸ πρόσωπον πληγῆναι· ἦν δὲ ἀντία
 τῷ ἵππῳ ὀρών καὶ ἔξω τοῦ σκέλους, ὅταν καθαίρη, κατὰ τὴν
 ὠμοπλάτην καθίζων ἀποτρίβη, οὕτω πάθοι μὲν ἂν οὐδέεν, δύ-
 ναιτο δ' ἂν καὶ τὴν χελιδόνα τοῦ ἵππου θεραπεύειν ἀναπτύσ- 5
 σων τὴν ὀπλήν. ὡς δ' αὐτως καὶ τὰ ὀπισθεν σκέλη καθαιρέτω.
 3 εἰδέναι δὲ χρὴ τὸν περὶ τὸν ἵππον ὅτι καὶ ταῦτα καὶ τἄλλα
 πάντα ὅσα πράττειν δεῖ ὡς ἤκιστα χρὴ κατὰ [τὸ] πρόσωπόν
 τε καὶ οὐρὰν ἀντίον ἑαυτὸν ποιήσαντα προσιέναι· ἦν γὰρ
 ἐπιχειρῆ ἀδικεῖν, κατ' ἀμφότερα ταῦτα κρείττων ὁ ἵππος 10
 ἀνθρώπου. ἐκ πλαγίου δ' ἂν τις προσιών ἀβλαβέστατα
 4 μὲν ἑαυτῷ, πλείστα δ' ἂν ἵππῳ δύναιτο χρῆσθαι. ἐπειδὴν
 δὲ ἄγειν δέη τὸν ἵππον, τὴν μὲν ὀπισθεν ἀγωγὴν διὰ τὰδε
 οὐκ ἐπαινοῦμεν, ὅτι τῷ μὲν ἄγοντι οὕτως ἤκιστα ἔστι φυ-
 λάσασθαι, τῷ δὲ ἵππῳ οὕτως μάλιστα ἔξεστι ποιῆσαι ὅτι 15
 5 ἂν βούληται. τὸ δ' αὖ ἐμπροσθεν μακρῷ τῷ ἀγωγεῖ
 προϊόντα διδάσκειν ὑψηγεῖσθαι τὸν ἵππον διὰ τὰδε αὖ ψέ-
 γομεν· ἔξεστι μὲν γὰρ τῷ ἵππῳ καθ' ὁπότερ' ἂν βούληται
 τῶν πλαγίων κακουργεῖν, ἔξεστι δὲ ἀναστρεφόμενον ἀντίον
 6 γίνεσθαι τῷ ἄγοντι. ἀθρόοι δὲ δὴ ἵπποι πῶς ἂν ποτε 20
 ἀλλήλων δύναιντο ἀπέχεσθαι οὕτως ἀγόμενοι; ἐκ πλαγίου
 δὲ ἵππος ἐθισθεὶς παράγεσθαι ἤκιστα μὲν ἂν καὶ ἵππους καὶ
 ἀνθρώπους δύναιτ' ἂν κακουργεῖν, κάλλιστα δ' ἂν παρε-
 σκευασμένος τῷ ἀναβάτῃ εἶη καὶ εἴ ποτε ἐν τάχει ἀναβῆναι
 7 δεήσειεν. ἵνα δὲ ὁ ἵπποκόμος καὶ τὸν χαλινὸν ὀρθῶς ἐμβάλλῃ, 25
 πρῶτον μὲν προσίτω κατὰ τὰ ἀριστερὰ τοῦ ἵππου· ἔπειτα
 τὰς μὲν ἡνίας περιβαλὼν περὶ τὴν κεφαλὴν καθέτω ἐπὶ τῇ

1 εἰς O 2 στόματι olim Pollack 4 κατιῶν Schneider : κλίνων Diels
 8 τὸ om. O : del. Cobet 9 τὴν οὐρὰν Tommasini ἀντίον ἑαυτὸν
 A : om. cet. 12 πλείστα codd. : κάλλιστα Herwerden : λῶστα
 Madvig : ῥᾶστα vel ἤδιστα Richards τῷ ἵππῳ Richards δύναιτ'
 ἂν LO 13 δὲ] γε M L O : γε μὴν Stephanus δεῖ codd. : corr.
 Stephanus 14-17 οὐκ . . . τὰδε om. A 15 οὕτω M 16 τὸ
 det. : τῷ B M L O τῷ del. Schneider 17 τὰδε om. A
 17 διδάσκειν susp. H Schenkl 18 ἔξεστι μὲν om. A γὰρ] καὶ
 B καὶ καθ' A ὁπότερ' ἂν A : ὁποτέραν cet. 25 ἐμβάλλῃ A
 27 καθέτω A : καταθέτω cet.

ἀκρωμία, τὴν δὲ κορυφαίαν τῇ δεξιᾷ αἰρέτω, τὸ δὲ στόμιον
 τῇ ἀριστερᾷ προσφερέτω. κὰν μὲν δέχεται, δῆλον ὅτι 8
 περιτιθέναι δεῖ τὸν κεκρύφαλον· ἐὰν δὲ μὴ ὑποχάσκη, ἔχοντα
 δεῖ πρὸς τοῖς ὁδοῦσι τὸν χαλινὸν τὸν μέγαν δάκτυλον τῆς
 5 ἀριστερᾶς χειρὸς εἴσω τῆς γνάθου τῷ ἵππῳ ποιῆσαι. οἱ
 γὰρ πολλοὶ τούτου γιγνομένου χαλῶσι τὸ στόμα. ἦν δὲ
 μηδ' οὕτω δέχεται, πιεσάτω τὸ χεῖλος περὶ τῷ κυνόδοντι·
 καὶ πάνυ τινὲς ὀλίγοι οὐ δέχονται τοῦτο πᾶσχοντες. δεδιδά- 9
 χθω δὲ καὶ τάδε ὁ ἵπποκόμος, πρῶτον μὲν μήποτε ἄγειν τῆς
 10 ἡνίας τὸν ἵππον· τοῦτο γὰρ ἑτερογνάθους ποιεῖ· ἔπειτα
 δὲ ὅσον δεῖ ἀπέχειν τὸν χαλινὸν τῶν γνάθων. ὁ μὲν γὰρ
 ἄγαν πρὸς αὐταῖς τυλοῖ τὸ στόμα, ὥστε μὴ εὐαίσθητον
 εἶναι, ὁ δὲ ἄγαν εἰς ἄκρον τὸ στόμα καθιέμενος ἐξουσίαν
 παρέχει συνδάκνουσι τὸ στόμιον μὴ πείθεσθαι. χρῆ δὲ 10
 15 τὸν ἵπποκόμον καὶ τὰ τοιάδε παρατηρεῖν, εἰ μὴ ραδίως τὸν
 χαλινὸν ὁ ἵππος δέχεται, αἰσθανόμενος ὅτι δεῖ πονεῖν. οὕτω
 γὰρ δὴ μέγα ἐστὶ τὸ λαμβάνειν ἐθέλειν τὸν ἵππον τὸν χαλινὸν
 ὡς ὁ μὴ δεχόμενος παντάπασιν ἄχρηστος. ἦν δὲ μὴ μόνον 11
 ὅταν πονεῖν μέλλη χαλινῶται, ἀλλὰ καὶ ὅταν ἐπὶ τὸν σίτον
 20 καὶ ὅταν ἐξ ἵππασίας εἰς οἶκον ἀπάγηται, οὐδὲν ἂν εἴη
 θαυμαστὸν εἰ ἀρπάξοι τὸν χαλινὸν αὐτόματος προτεινόμενον.
 ἀγαθὸν δὲ τὸν ἵπποκόμον καὶ ἀναβάλλειν ἐπίστασθαι τὸν 12
 Περσικὸν τρόπον, ὅπως αὐτός τε ὁ δεσπότης, ἦν ποτε
 ἀρρωστήσῃ ἢ πρεσβύτερος γένηται, ἔχῃ τὸν εὐπετῶς ἀναβι-
 25 βάσοντα καὶ ἄλλῳ ἦν τι βούληται τὸν ἀναβαλοῦντα
 ἐπιχαρίσῃται. τὸ δὲ μήποτε σὺν ὀργῇ ἵππῳ προσφέρεσθαι, 13
 ἐν τούτῳ καὶ δίδαγμα καὶ ἔθισμα πρὸς ἵππον ἄριστον.
 ἀπρονόητον γὰρ ἢ ὀργή, ὥστε πολλάκις ἐξεργάζεται ὦν

9 δὲ om. A B τῆς μιᾶς Pierleoni : ἐκ μιᾶς τῆς Schneider
 12 εὐαίσθητον Courier : εὐαίσθητον A : ἀναίσθητον cet. 15 παρα-
 τηρεῖν A B : παρωξύνθαι vel παροξύνθαι cet. 15-16 μὴ . . . αἰσθανό-
 μενος A : om. cet. 16 ὅτι A : τι cet. 20 ἀπάγηται] ὅταν
 ἀπάγηται B 21 ἀρπάξοι A : ἀρπάξει cet. § 12 post § 16 transp.
 Pollack 24 γένηται det. : γίγνηται A B M L O 25 ἀναβιβάζοντα
 A : ἀναβιβάζοντα cet. 26 ἵππῳ A : τῷ ἵππῳ cet.

14 μεταμέλειν ἀνάγκη. καὶ ὅταν δὲ ὑποπτεύσας τι ὁ ἵππος μὴ
 θέλη πρὸς τοῦτο προσιέναι, διδάσκειν δεῖ ὅτι οὐ δεινόν ἐστι
 μάλιστα μὲν οὖν ἵππῳ εὐκαρδίῳ, εἰ δὲ μὴ, ἀπτόμενον αὐτὸν
 τοῦ δεινοῦ δοκοῦντος εἶναι καὶ τὸν ἵππον πράως προσάγοντα.
 15 οἱ δὲ πληγαῖς ἀναγκάζοντες ἔτι πλείω φόβον παρέχουσιν· 5
 οἴονται γὰρ οἱ ἵπποι, ὅταν τι χαλεπὸν πάσχωσι ἐν τῷ
 16 τοιούτῳ, καὶ τούτου τὰ ὑποπτευόμενα αἷτια εἶναι. ἐπειδὴν
 γε μὴν ὁ ἵπποκόμος τὸν ἵππον παραδῶ τῷ ἀναβάτῃ, τὸ
 μὲν ἐπίστασθαι ὑποβιβάζεσθαι τὸν ἵππον, ὥστε εὐπετὲς
 εἶναι ἀναβῆναι, οὐ μεμφόμεθα· τὸν γε μέντοι ἵππέα νομί- 10
 ζομεν χρῆναι μελετᾶν καὶ μὴ παρέχοντος ἵππου δύνασθαι
 ἀναβαίνειν. ἄλλοτε μὲν γὰρ ἄλλοῖος ἵππος παραπίπτει,
 ἄλλοτε δ' ἄλλως ὁ αὐτὸς ὑπηρετεῖ.

VII Ὅταν γε μὴν παραδέξηται τὸν ἵππον ὡς ἀναβησόμενος,
 νῦν αὖ γράψομεν ὅσα ποιῶν ὁ ἵππεὺς καὶ ἑαυτῷ καὶ τῷ ἵππῳ 15
 ὠφελιμώτατος ἂν ἐν τῇ ἵππικῇ εἴη. πρῶτον μὲν τοίνυν τὸν ῥυ-
 ταγωγέα χρῆ ἐκ τῆς ὑποχαλινιδίας ἢ ἐκ τοῦ ψαλίου ἡρτημένον
 εὐτρεπῆ εἰς τὴν ἀριστερὰν χεῖρα λαβεῖν, καὶ οὕτω χαλαρὸν
 ὡς μήτ' ἂν [ἀνιῶν] τῶν τριχῶν παρὰ τὰ ὦτα λαβόμενος
 μέλλη ἀναβῆσεσθαι μήτ' ἂν ἀπὸ δόρατος ἀναπηδᾶ, σπᾶν 20
 τὸν ἵππον. τῇ δεξιᾷ δὲ τὰς ἡνίας παρὰ τὴν ἀκρωμίαν λαμ-
 βανέτω ὁμοῦ τῇ χαίτῃ, ὅπως μηδὲ καθ' ἓνα τρόπον ἀναβαίνων
 2 σπάσῃ τῷ χαλινῷ τὸ στόμα τοῦ ἵππου. ἐπειδὴν δὲ ἀνα-
 κουφίσῃ ἑαυτὸν εἰς τὴν ἀνάβασιν, τῇ μὲν ἀριστερᾷ ἀνιμάτῳ
 τὸ σῶμα, τὴν δὲ δεξιᾶν ἐκτείνων συνεπαιρέτω ἑαυτὸν (οὕτω 25
 γὰρ ἀναβαίνων οὐδὲ ὀπισθεν αἰσχροὺς θέαν παρέξει συγκε-
 καμμένῳ τῷ σκέλει), καὶ μηδὲ τὸ γόνυ ἐπὶ τὴν ῥάχιν τοῦ

2 ἐθέλη O δεινόν Schneider : δεινά codd. post ἐστι add. πράως
 προσάγοντα A et sic Rühl 3 μάλιστα . . . εὐκαρδίῳ post παρέ-
 χουσιν (5) transpos. Rühl οὖν] fort. σὺν 4 post ἵππον lac.
 stat. Rühl qui delet πράως προσάγοντα 8 παραδῶ Weiske : παρα-
 διδῶ codd. 13 ἄλλως Dind. : ἄλλω codd. 14 ἵππέα ὡς ἀναβησόμε-
 νον codd. : corr. Camerarius 16 ἵππεῖα vel ἵππασία Dind. 16-
 17 πρῶτον . . . ὑποχαλινιδίας om. A 19 ἀνιῶν del. Courier :
 ἀνιῶν M O : ἀνιμῶν Stephanus : αὐτῶν Pollack 20 μήτε B L
 25 ἐντείνων Courier 26-27 recte distinxit Pollack 27 τῷ A B :
 δὲ τῷ cet. καὶ μηδὲ Hermann : καὶ μήτε codd. : καὶ μὴ Richards
 τοῦ ἵππου τιθέτω M L O

τιθέτω ἵππου, ἀλλ' ὑπερβησάτω ἐπὶ τὰς δεξιὰς πλευρὰς
 τὴν κνήμην. ὅταν δὲ περιενέγκῃ τὸν πόδα, τότε καὶ τὸ
 γλουτῶ καθέτω ἐπὶ τὸν ἵππον. ἦν δὲ τύχη ὁ ἵππευς τῇ 3
 μὲν ἀριστερᾷ ἄγων τὸν ἵππον, τῇ δὲ δεξιᾷ τὸ δόρυ ἔχων,
 5 ἀγαθὸν μὲν ἡμῖν δοκεῖ εἶναι τὸ καὶ ἐκ τῶν δεξιῶν μελε-
 τῆσαι ἀναπηδᾶν. μαθεῖν δ' οὐδὲν δεῖ ἄλλο ἢ ἂ μὲν τότε
 τοῖς δεξιοῖς τοῦ σώματος ἐποίει τοῖς ἀριστεροῖς ποιεῖν, ἂ
 δὲ τότε τοῖς ἀριστεροῖς τοῖς δεξιοῖς. τούτου δ' ἕνεκεν καὶ 4
 ταύτην ἐπαινοῦμεν τὴν ἀνάβασιν, ὅτι ἅμα τε ἀναβεβηκῶς
 10 ἂν εἴη καὶ κατεσκευασμένος πάντα, εἴ τι δέοι ἐξαίφνης πρὸς
 πολεμίους ἀγωνίζεσθαι. ἐπειδὴν γε μὴν καθέζηται ἕαν τε 5
 ἐπὶ ψιλοῦ ἕαν τε ἐπὶ τοῦ ἐφιππίου, οὐ τὴν ὥσπερ ἐπὶ [τοῦ]
 δίφρου ἔδραν ἐπαινοῦμεν, ἀλλὰ τὴν ὥσπερ εἰ ὀρθὸς ἂν δια-
 βεβηκῶς εἴη τοῖν σκελοῖν. τοῖν τε γὰρ μηροῖν οὕτως ἂν
 15 ἔχοιτο μᾶλλον τοῦ ἵππου, καὶ ὀρθὸς ὦν ἐρρωμενεστέρως
 ἂν δύναιτο καὶ ἀκουτίσαι καὶ πατάξαι ἀπὸ τοῦ ἵππου, εἰ δέοι. 6
 χρῆ δὲ καὶ χαλαρὰν ἀπὸ τοῦ γόνατος ἀφείσθαι τὴν κνήμην
 σὺν τῷ ποδί. σκληρὸν μὲν γὰρ ἔχων τὸ σκέλος εἰ προσκόψειέ
 τῳ, προσκεκλασμένος ἂν εἴη· ὑγρὰ δὲ οὔσα ἡ κνήμη, εἴ τι
 20 καὶ προσπίπτει αὐτῇ, ὑπεῖκοι ἂν καὶ τὸν μηρὸν οὐδὲν μετακι-
 νοίῃ. δεῖ δὲ τὸν ἵππεά καὶ τὸ ἄνωθεν τῶν ἑαυτοῦ ἰσχύων 7
 σῶμα ὡς ὑγρότατον ἐθίζειν εἶναι. οὕτω γὰρ ἂν πονεῖν τε
 ἔτι μᾶλλον δύναιτο καὶ εἰ ἔλκοι τις αὐτὸν ἢ ὠθοίῃ ἦττον ἂν
 σφάλλοιο. ἐπειδὴν γε μὴν καθέζηται, πρῶτον μὲν ἡρεμεῖν 8
 25 δεῖ διδάσκειν τὸν ἵππον, ἕως ἂν καὶ ὑποσπάσῃται, ἦν τι
 δέηται, καὶ ἡνίας ἰσώσῃται καὶ δόρυ λάβῃ ὡς ἂν εὐφο-
 ρώτατον εἴη· ἔπειτα δὲ ἐχέτω τὸν ἀριστερὸν βραχίονα πρὸς

2 τῷ γλουτῷ codd. : corr. Stephanus 3 καταθέτω Stephanus
 5 καὶ om. O 6 οὐθὲν codd. 8 ἕνεκεν AB: ἕνεκα cet.
 11 καθέζηται A: καθίζηται B M L O: κάθηται Dind. 12 ἐφιππίου
 det.: ἐφιππίου A B L O M τὴν] μὴν B τοῦ del. Cobet 13 εἰ
 A: om. cet. ὀρθὸς AB: ὀρθῶς M L O 19 κατακεκλασμένος
 Cobet: προκεκλασμένος Pollack 22 πονεῖν A: ποιεῖν cet. τε ἔτι
 A: ἔτι cet.: τέ τι Dind. 24 σφάλλοιο Stephanus: ἀφάλλοιο A:
 ἐφάλλοιο cet. καθίζηται codd.: κάθηται Dind. 25 τινα O 26
 δέη Camerarius τὰς ἡνίας Hermann ἰσώση Courier τὸ δόρυ Her-
 mann λάβῃ Castalio: λαβεῖν codd. ὡς A: ἕως cet. ἂν om. A

- ταῖς πλευραῖς· οὕτω γὰρ εὐσταλέστατός τε ὁ ἵππεὺς ἔσται
 9 καὶ ἡ χεὶρ ἐγκρατεστάτη. ἡνίας γε μὴν ἐπαινοῦμεν ὅποια
 ἴσαι τέ εἰσι καὶ μὴ ἀσθενεῖς μηδὲ ὀλισθηραὶ μηδὲ παχεῖαι,
 ἵνα καὶ τὸ δόρυ ὅταν δέῃ δέχεσθαι ἡ χεὶρ δύνηται.
- 10 Ὅταν δὲ προχωρεῖν σημήνη τῷ ἵππῳ, βάδην μὲν 5
 ἀρχέσθω· τοῦτο γὰρ ἀταρακτότατον. ἡνιοχείτω δέ, ἣν μὲν
 κυφαγωγότερος ἢ ὁ ἵππος, ἀνωτέρω ταῖς χερσίν, ἣν δὲ μάλ-
 λον ἀνακεκυφώς, κατωτέρω· οὕτω γὰρ ἂν μάλιστα κοσμοίη
- 11 τὸ σχῆμα. μετὰ δὲ ταῦτα τὸν αὐτοφυᾶ διατροχάζων διαχα-
 λῶν τ' ἂν ἀλυπότατα τὸ σῶμα καὶ εἰς τὸ ἐπιρραβδοφορεῖν 10
 ἥδιστ' ἂν ἀφικνοῖτο. ἐπεὶπερ δὲ καὶ ἀπὸ τῶν ἀριστερῶν
 ἄρχεσθαι εὐδοκιμώτερον, ὧδ' ἂν μάλιστα ἀπὸ τούτων
 ἄρχοιτο, εἰ διατροχάζοντος μὲν, ὅποτε ἐμβαίνοι τῷ δεξιῷ,
- 12 τότε σημαῖνοι τῷ ἵππῳ τὸ ἐπιρραβδοφορεῖν. τὸ γὰρ ἀρι-
 στερὸν μέλλων αἴρειν ἐκ τούτου ἂν ἄρχοιτο, καὶ ὅποτε ἐπὶ 15
 τὰ εὐώνυμα ἀναστρέφοι, τότε καὶ τῆς ἐπισκελίσεως ἄρχοιτο.
 καὶ γὰρ πέφυκεν ὁ ἵππος εἰς μὲν τὰ δεξιὰ στρεφόμενος τοῖς
 13 δεξιοῖς ἀφηγεῖσθαι, εἰς εὐώνυμα δὲ τοῖς ἀριστεροῖς.
- Ἴππασίαν δ' ἐπαινοῦμεν τὴν πέδην καλουμένην· ἐπ' ἀμφο-
 τέρας γὰρ τὰς γνάθους στρέφεσθαι ἐθίζει. καὶ τὸ μεταβάλ- 20
 λεσθαι δὲ τὴν ἵππασίαν ἀγαθόν, ἵνα ἀμφοτέραι αἱ γνάθοι
- 14 καθ' ἑκάτερον τῆς ἵππασίας ἰσάζωνται. ἐπαινοῦμεν δὲ καὶ
 τὴν ἑτερομήκη πέδην μᾶλλον τῆς κυκλοτεροῦς. ἥδιον μὲν
 γὰρ οὕτως ἂν στρέφοιτο ὁ ἵππος ἤδη πλήρης ὢν τοῦ εὐθέος,
 καὶ τό τε ὀρθοδρομεῖν καὶ τὸ ἀποκάμπειν ἅμα μελετῶν ἂν. 25
- 15 δεῖ δὲ καὶ ὑπολαμβάνειν ἐν ταῖς στροφαῖς· οὐ γὰρ ῥάδιον
 τῷ ἵππῳ οὐδ' ἀσφαλὲς ἐν τῷ τάχει ὄντα κάμπειν ἐν μικρῷ,

5 σημαίνη A 7 κυφαγωγότερος Pollux i. 197: κυφαγότερος A:
 κουφαγωγότερος B L O: κουφαγωγότατος M 9 αὐτοφυᾶ Dind.: αὐτο-
 φυῆ codd. 10 ἐπιρραβδοφορεῖν codd.: corr. Dind. 11 ἐπεὶ δέ
 περ codd. (ἐπειδήπερ det.): corr. Hermann 12 ὦν δ' ἂν B τού-
 του A B 13 ἀναβαίνοι codd.: corr. Hermann 14 ἐπὶ τὸ ραβδο-
 φορεῖν A B M O: ἐπὶ τῷ ρ. L: corr. Zeune: τῷ ἐπιρραβδοφορεῖν
 Stephanus 16 στρέφοιτο Schneider ἐπισκελίσεως Pollux i. 214:
 ἐπικλίσεως codd. ἂν ἄρχοιτο det. 24 ἂν στρέφοιτο Schneider:
 ἀναστρέφοιτο codd.

ἄλλως τε κὰν ἀπόκροτον ἢ ὀλισθηρὸν ἢ τὸ χωρίον. ὅταν γε 16
 μὴν ὑπολαμβάνη, ὡς ἤκιστα μὲν χρή τὸν ἵππον πλαγιοῦν
 τῷ χαλιῶ, ὡς ἤκιστα δ' αὐτὸν πλαγιοῦσθαι· εἰ δὲ μή, εἴ
 χρή εἰδέναι ὅτι μικρὰ πρόφασις ἀρκέσει κείσθαι καὶ αὐτὸν
 5 καὶ τὸν ἵππον. ἐπειδάν γε μὴν ἐκ τῆς στροφῆς εἰς τὸ 17
 εὐθὺ βλέπη ὁ ἵππος, ἐν τούτῳ πρὸς τὸ θάπτον αὐτὸν ὀρμάτω.
 δῆλον γὰρ ὅτι καὶ ἐν τοῖς πολέμοις αἱ στροφαί εἰσι τοῦ
 διώκειν ἢ τοῦ ἀποχωρεῖν ἕνεκα. ἀγαθὸν οὖν τὸ στραφέντα
 ταχύνει μελετᾶν. ὅταν δὲ ἱκανῶς ἤδη δοκῇ τὸ γυμνάσιον 18
 10 τῷ ἵππῳ ἔχειν, ἀγαθὸν καὶ διαναπαύσαντα ὀρμήσαι αὐθις
 ἐξαίφνης εἰς τὸ τάχιστον, καὶ ἀφ' ἵππων μέντοι, μὴ πρὸς
 ἵππους· καὶ ἐκ τοῦ ταχέος αὐτὸς ὡς ἐγγυτάτω ἠρεμίζειν, καὶ ἐκ
 τοῦ ἐστάναι δὲ στρέψαντα [δεῖ] πάλιν ὀρμᾶν· πρόδηλον γὰρ
 ὅτι ἔσται ποτὲ ὅτε ἐκατέρου τούτων δεήσει· ὅταν γε μὴν 19
 15 καταβαίνειν ἤδη καιρὸς ἢ, μήτε ἐν ἵπποις ποτὲ καταβαίνειν
 μήτε παρὰ σύστασιν ἀνθρώπων μήτ' ἔξω τῆς ἵππασίας,
 ἀλλ' ὅπουπερ καὶ πονεῖν ἀναγκάζεται ὁ ἵππος, ἐνταῦθα καὶ
 τῆς ῥαστώνης τυχευέτω.

Ἐπεὶπερ δὲ ἔστιν ὅπου τρέχειν δεήσει τὸν ἵππον καὶ VIII
 20 πρηνῇ καὶ ὄρθια καὶ πλάγια, ἔστι δ' ὅπου διαπηδᾶν, ἔστι δ'
 ὅπου καὶ ἐκπηδᾶν, ἐνθα δὲ καθάλλεσθαι, καὶ ταῦτα πάντα
 διδάσκειν τε δεῖ καὶ μελετᾶν καὶ αὐτὸν καὶ τὸν ἵππον.
 οὕτω γὰρ ἂν σωτήριόι τε εἶεν ἀλλήλοισι καὶ καθόλου χρησι-
 μώτεροι ἂν δοκοῖεν εἶναι. εἰ δέ τις διλογεῖν ἡμᾶς οἴεται, 2
 25 ὅτι περὶ τῶν αὐτῶν λέγομεν νῦν τε καὶ πρόσθεν, οὐ διλογία
 ταῦτ' ἐστίν. ὅτε μὲν γὰρ ἔωνεῖτο, πειρᾶσθαι ἐκελεύομεν
 εἰ δύναίτο ὁ ἵππος ταῦτα ποιεῖν· νῦν δὲ διδάσκειν φαρμέν

1 ἐπίκροτον Leoncl. 6 εὐθὺν A: εὐθὺς cet. 7 πολέμοις A:
 πολεμίοις cet. εἰσι A: εἰσιν αἱ cet. (ἢ s.v. m) 10 διαναπαύσαντα
 A: διαπαύσαντα cet. αὐθις ἐξαίφνης Tommasini: αὐθις A: ἐξαίφνης
 cet. 11 μὴ] καὶ Camerarius 12 ταχέος AB: ταχέως cet.
 13 δεῖ del. Leoncl. 14 ἐκάστου A 15 post post. καταβαίνειν
 add. δεῖ Dörner 19 ἐπεὶπερ δὲ scripsi: ἐπειδήπερ codd.: ἐπει-
 δήπερ δ' Richards 20 ὄρθια Courier: ὄρεια A: ὄρεια cet.
 21 δὲ AB: δὲ καὶ cet. 22 αὐτὸν scripsi: αὐτὸν codd. 23 καθ-
 ὄλου post αὐτὸν (22) in codd.: transp. Pollack

- 3 χρῆναι τὸν ἑαυτοῦ καὶ γράφομεν ὡς δεῖ διδάσκειν. τὸν
 μὲν γὰρ παντάπασιν ἄπειρον τοῦ διαπηδᾶν λαβόντα δεῖ τοῦ
 ἀγωγέως καταβεβλημένου προδιαβῆναι αὐτὸν τὴν τάφρον,
 4 ἔπειτα δὲ ἐντείνειν δεῖ τῷ ἀγωγεῖ ὡς διάλληται. ἦν δὲ μὴ
 ἐθέλη, ἔχων τις μᾶστιγα ἢ ῥάβδον ἐμβαλέτω ὡς ἰσχυρότατα· 5
 καὶ οὕτως ὑπεραλείται οὐ τὸ μέτρον, ἀλλὰ πολὺ πλείον τοῦ
 καιρίου· καὶ τὸ λοιπὸν οὐδὲν δεήσει παίειν, ἀλλ' ἦν μόνον
 5 ἴδη ὄπισθεν τινα ἐπελθόντα, ἀλείται. ἐπειδὴν δὲ οὕτω
 διαπηδᾶν ἐθισθῆ, καὶ ἀναβεβηκῶς ἐπαγέτω τὸ μὲν πρῶτον
 μικράς, ἔπειτα δὲ καὶ μείζους. ὅταν δὲ μέλλη πηδᾶν, 10
 παισάτω αὐτὸν τῷ μύωπι. ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ ἀναπηδᾶν
 καὶ τὸ καταπηδᾶν διδάσκειν παίσαντα τῷ μύωπι. ἀθρόω
 γὰρ τῷ σώματι ταῦτα πάντα ποιῶν καὶ ἑαυτῷ ὁ ἵππος
 καὶ τῷ ἀναβάτῃ ἀσφαλέστερον ποιήσει μᾶλλον ἢ ἂν ἐκ-
 λείπη τὰ ὄπισθεν ἢ διαπηδῶν ἢ ἀνορούων ἢ καθαλλόμενος. 15
 6 εἷς γε μὴν τὸ κάταντες πρῶτον χρῆ ἐν μαλακῷ χωρίῳ
 διδάσκειν, καὶ τελευτῶν, ἐπειδὴν τοῦτο ἐθισθῆ, πολὺ ἥδιον
 τὸ πρηνὲς τοῦ ὀρθίου δραμεῖται. ἃ δὲ φοβοῦνταί τινες μὴ
 ἀπορρηγνύωνται τοὺς ὦμους κατὰ τὰ πρηνῆ ἐλαυνόμενοι,
 θαρρούντων μαθόντες ὅτι Πέρσαι καὶ Ὀδρῦσαι ἅπαντες τὰ 20
 κατάντη ἀμιλλώμενοι οὐδὲν ἦττον τῶν Ἑλλήνων ὑγιεῖς τοὺς
 ἵππους ἔχουσι.
- 7 Παρήσομεν δὲ οὐδὲ ὅπως τὸν ἀναβάτην ὑπηρετεῖν δεῖ πρὸς
 ἕκαστα τούτων. χρῆ γὰρ ὀρμῶντος μὲν ἐξαίφνης τοῦ ἵππου
 προνεύειν· ἦττον γὰρ ἂν καὶ ὑποδύοι ὁ ἵππος καὶ ἀναβάλλοι 25
 τὸν ἀναβάτην· ἐν μικρῷ δὲ ἀναλαμβάνομένου ἀναπίπτειν·

1 ἑαυτοῦ καὶ om. A 3 καταβεβλημένον codd. : corr. Stephanus
 4 διάλληται cit. Richards 6 πλείον codd. 7 καιρίου A :
 καιροῦ cet. 9 ἀγέτω Schneider 10 ἐπὶ μικρὰς et ἐπὶ μείζους
 Schneider (ἐπὶ μικρὰς Leoncl.) 11 δὲ δεῖ Pierleoni 12 τὸ
 om. AB καταπηδᾶν καὶ in fol. 144r, καταπηδᾶν διδάσκει in fol.
 144v A διδάσκων det. : διδάσκειν δεῖ Tommasini παίσαντα
 AB : παισάτω cet. 14-15 μᾶλλον . . . ὄπισθεν om. A ἂν
 ἐκλείπη Brodaeus : ἂν ἐλλείπη Leoncl. : ἀνεναεῖπη alius alio accent.
 codd. 20 θαρρούντων μαθόντες cet. : μαθέτωσαν AB ἅπαντες
 εἰς Stephanus 24 τοῦ A : om. cet. 25 ἀναβάλλοι Cobet

ἦττον γὰρ ἂν αὐτὸς κόπτοιτο. τάφρον δὲ διαλλομένου 8
καὶ πρὸς ὀρθιον ἰεμένου καλὸν χαίτης ἐπιλαμβάνεσθαι, ὡς
μὴ ὁ ἵππος τῷ τε χωρίῳ ἅμα καὶ τῷ χαλιῳ βαρύνηται.
εἰς γε μὴν τὸ πρᾶνὲς καὶ ἑαυτὸν ὑπτιώτερον ποιητέον καὶ
5 τοῦ ἵππου ἀντιληπτέον τῷ χαλιῳ, ὡς μὴ προπετῶς εἰς τὸ
κάταντες μήτε αὐτὸς μήτε ὁ ἵππος φέρεται.

Ὅρθως δ' ἔχει καὶ τὸ ἄλλοτε μὲν ἐν ἄλλοις τόποις, 9
ἄλλοτε δὲ μακράς, ἄλλοτε δὲ βραχείας τὰς ἵππασίας ποιεῖ-
σθαι. ἀμισέστερα γὰρ καὶ ταῦτα τῷ ἵππῳ τοῦ ἀεὶ ἐν τοῖς
10 αὐτοῖς τόποις καὶ ὁμοίας τὰς ἵππασίας ποιεῖσθαι. ἐπεὶ δὲ 10
δεῖ ἐν παντοίοις τε χωρίοις τὸν ἵππεά ἀνὰ κράτος ἐλαύ-
νοντα ἔποχον εἶναι καὶ ἀπὸ τοῦ ἵππου τοῖς ὄπλοις καλῶς
δύνασθαι χρῆσθαι, ὅπου μὲν ἐστὶ χωρία ἐπιτήδεια καὶ θηρία,
ἄμεμπτος ἢ ἐν θήραις μελέτη τῆς ἵππικῆς· ὅπου δὲ ταῦτα
15 μὴ ὑπάρχει, ἀγαθὴ ἀσκησις καὶ ἦν δύο ἵππότα συνθεμένῳ
ὁ μὲν φεύγη ἐπὶ τοῦ ἵππου παντοῖα χωρία καὶ τὸ δόρυ εἰς
τοῦπισθεν μεταβαλλόμενος ὑποχωρῆ, ὁ δὲ διώκῃ ἐσφαιρωμένα
τε ἔχων ἀκόντια καὶ δόρυ ὡσαύτως πεπραγματευμένον, καὶ
ὅπου μὲν ἂν εἰς ἀκόντιον ἀφικνῆται, ἀκοντίζη τὸν φεύγοντα
20 τοῖς σφαιρωτοῖς, ὅπου δ' ἂν εἰς δόρατος πληγῆν, τῷ δόρατι
παίῃ τὸν ἀλισκόμενον. ἀγαθὸν δὲ κἂν ποτε συμπέσωσιν, 11
ἐλκύσαντα ἐφ' ἑαυτὸν τὸν πολέμιον ἐξαίφνης ἀπῶσαι· τοῦτο
γὰρ καταβλητικόν. ὀρθως δὲ ἔχει καὶ τῷ ἐλκόμενῳ ἐπελαύ-
νειν τὸν ἵππον· τοῦτο γὰρ ποιῶν ὁ ἐλκόμενος καταβάλοι ἂν
25 μᾶλλον τὸν ἐλκοντα ἢ καταπέσοι. ἦν δὲ ποτε καὶ στρατο- 12
πέδου ἀντικαθημένου ἀνθιππεύωσιν ἀλλήλοις, καὶ διώκωσι
μὲν μέχρι τῆς πολεμίας φάλαγγος τοὺς ἀντίους, φεύγωσι

1 ἦττον A: ἦσσον cet. 2 ἰεμένου B: om. acc. A καλὸν AB:
κακὸν MO: οὐ κακὸν L 3 βαρύνεται L: βαρύνοιτο O 4 ποιητέον
A: om. cet. 10 ὁμοίας AB: ὁμοίως cet. 11 ἵππεά Hartman:
ἵππον codd.: ἵππότην H Schenkl ἐλαύνοντ' B 14 δ' ἂν Stephanus
15 ὑπάρχειν A: ὑπάρχη M ἵππόται MLO συντιθεμένῳ codd.:
corr. Dind. 16 φεύγη det.: φεύγει ABML O 17 μεταβαλλόμενος
O: μεταβαλλόμενος ABML 20 τῷ δόρατι A: om. cet. 22
ἐλκύσαντα det. et Pollux i. 212: ἐλκύσαντας A: ἐλκύσαντες BML O
πόλεμον B 27 ἐναντίους O

δὲ μέχρι τῆς φιλίας, ἀγαθὸν καὶ ἐνταῦθα ἐπίστασθαι ὅτι
 ἕως μὲν ἂν παρὰ τοὺς φίλους τις ᾗ, καλὸν καὶ ἀσφαλὲς τὸ
 ἐν πρώτοις ἀναστρέψαντα ἀνὰ κράτος ἐπικεῖσθαι, ὅταν δ'
 ἐγγὺς τῶν ἐναντίων γίγνηται, ὑποχείριον τὸν ἵππον ἔχειν.
 οὕτω γὰρ ἂν ὡς τὸ εἰκὸς μάλιστα δύναίτο βλάπτων τοὺς 5
 13 ἐναντίους μὴ βλάπτεσθαι ὑπ' αὐτῶν. ἀνθρώποις μὲν οὖν
 ἄνθρωπον ἔδοσαν οἱ θεοὶ λόγῳ διδάσκειν ἃ δεῖ ποιεῖν,
 ἵππον δὲ δῆλον ὅτι λόγῳ μὲν οὐδὲν ἂν διδάξαις· ἦν δὲ
 ὅταν μὲν ποιήσῃ ὡς ἂν βούλοιο, ἀντιχαρίσῃ τι αὐτῷ, ὅταν
 δὲ ἀπειθῇ, κολάζῃς, οὕτω μάλιστ' ἂν μάθοι τὸ δέον ὑπη- 10
 14 ρετεῖν. καὶ ἔστι μὲν τοῦτο ἐν βραχεῖ εἰπεῖν, δι' ὅλης δὲ
 τῆς ἵππικῆς παρακολουθεῖ. καὶ γὰρ χαλινὸν μᾶλλον ἂν
 λαμβάνοι, εἴ ὁπότε δέξαιτο ἀγαθόν τι αὐτῷ ἀποβαίνοι· καὶ
 διαπηδῶν δ' ἂν καὶ ἐξάλλοιτο καὶ τᾶλλα πάντα ὑπηρετοίῃ
 ἂν, εἰ προσδοκῶν, ὁπότε τὰ σημαινόμενα πράξειε, ραστώνην 15
 τινά.

IX Καὶ τὰ μὲν δὴ εἰρημένα ταῦτ' ἐστίν, ὡς ἂν ἦκιστα μὲν
 ἕξαπατῶτο καὶ πῶλον καὶ ἵππον ὠνούμενος, ἦκιστα δ' ἂν
 διαφθεῖροι χρώμενος, μάλιστα δ' ἂν ἵππον ἀποδεικνύοι, εἰ
 δέοι, ἔχοντα ὦν ἵππεὺς δεῖται εἰς πόλεμον. καιρὸς δ' ἴσως 20
 γράψαι καί, εἴ ποτε συμβαίῃ θυμοειδестέρῳ ἵππῳ τοῦ καιρίου
 χρῆσθαι ἢ βλακωδεστέρῳ, ὡς ἂν ὀρθότατα ἐκατέρῳ χρῶτο.
 2 πρῶτον μὲν τοίνυν χρῆ τοῦτο γινῶναι, ὅτι ἐστὶ θυμὸς ἵππῳ
 ὅπερ ὄργῃ ἀνθρώπῳ. ὥσπερ οὖν ἄνθρωπον ἦκιστ' ἂν ὀργίζοι
 τις [ὁ] μήτε λέγων χαλεπὸν μηδὲν μήτε ποιῶν, οὕτω καὶ 25

2 φίλους A 3 ἀναστρέψαντα A B : ἐπιστρέψαντα cet. 7 οἱ
 θεοὶ A : om. B : θεοὶ cet. 9 ὡς] ὅσ' Schneider βούλοιο A :
 βούληται B M L O : βούλη det. ἀντιχαρίσῃ τι A : ἀντιχαρίσθηται
 B L M : ἀντιχαρίσῃ O 10 κολάζῃς det. : κολάζοις A B M L O :
 κολάζῃς Bornemann μάλιστ' ἂν A : μάλιστα cet. 11 δὲ om.
 A B 12 παρακολουθοῦν A 13 δέξαιτο A : δέξοιτο cet. ἀπο-
 βαίνοι B M : ἀποβαίνοι A : ἀποβαίνει L O 15 προσδοκῶν A : προσ-
 δοκοῖη cet. πράξειε Zeune : πράξοι A : πράξει cet. 17-18 μὲν . . .
 ἦκιστα om. A 18 ἵππον] ὄνον B 19 διαφθεῖραι vel διαφθεῖραι
 codd. : corr. Dind. εἰ ἀποδεικνύει δέοι A : εἰ ἀποδεικνύειν δέοι cet. :
 corr. Bornemann 21 ἵππου B καιρίου A : καιροῦ cet. 23
 μὲν A B : om. cet. 24 ὅπερ] ὥσπερ A O οὖν A : οὖν καὶ cet.
 25 ὁ del. Schneider χαλεπὸν om. A

ἵππον θυμοειδῆ ὁ μὴ ἀνιῶν ἤκιστ' ἂν ἐξοργίζοι. εὐθύς μὲν 3
οὖν χρῆ ἐν τῇ ἀναβάσει ἐπιμελεῖσθαι ὡς ἂν ἤκιστ' ἀνα-
βαίνων λυποίῃ· ἐπειδὴν δὲ ἀναβῆ, ἡρεμήσαντα πλείω χρόνον
ἢ τὸν ἐπιτυχόντα οὕτω προκινεῖν αὐτὸν ὡς πραοτάτοις
5 σημείοις· ἔπειτα δ' ἐκ τοῦ βραδυτάτου ἀρχόμενον οὕτως αὖ
εἰς τὸ θᾶπτον προάγειν, ὡς ἂν μάλιστα λανθάνοι αὐτὸν ὁ
ἵππος εἰς τὸ ταχὺ ἀφικνούμενος. ὅ τι δ' ἂν ἐξαίφνης 4
σημήνῃ, θυμοειδῆ ἵππον ὥσπερ ἄνθρωπον ταραττει τὰ ἐξα-
πίναια καὶ δράματα καὶ ἀκούσματα καὶ παθήματα. εἰδέναί δὲ
10 χρῆ ὅτι καὶ ἐν ἵππῳ τὰ ἐξαπίναια τάραχον ἐξεργάζεται. ἦν 5
δὲ καὶ εἰς τὸ θᾶπτον ὀρμώμενον τοῦ καιροῦ ὑπολαμβάνειν
βούλῃ τὸν θυμοειδῆ, οὐ δεῖ ἐξαπιναίως σπᾶν, ἀλλ' ἡρεμαίως
προσάγεσθαι τῷ χαλινῷ, πραῦνοντα, οὐ βιαζόμενον ἡρεμεῖν.
καὶ αἶ τε μακρὰ ἐλάσεις μᾶλλον ἢ αἱ πυκναὶ ἀποστροφαὶ 6
15 πραῦνουσι τοὺς ἵππους, καὶ αἱ ἡσυχαῖαι μὲν, πολυχρόνιοι δὲ
καθέψουσι καὶ πραῦνουσι καὶ οὐκ ἀνεγείρουσι τὸν θυμοειδῆ.
εἰ δέ τις οἶεται, ἦν ταχὺ καὶ πολλὰ ἐλαύνηται, ἀπειπεῖν 7
ποιήσας τὸν ἵππον πραῦνεῖν, τὰναντία γιννώσκει τοῦ γιγνο-
μένου. ἐν γὰρ τοῖς τοιούτοις ὁ θυμοειδῆς καὶ ἄγειν βία
20 μάλιστα ἐπιχειρεῖ καὶ σὺν τῇ ὀργῇ, ὥσπερ ἄνθρωπος ὀργίλος,
πολλάκις καὶ ἑαυτὸν καὶ τὸν ἀναβάτην πολλὰ ἀνήκεστα ἐποίη-
σεν. ἐπιλαμβάνειν δὲ χρῆ ἵππον θυμοειδῆ καὶ τότε τοῦ εἰς 8
τὸ τάχιστον ὀρμᾶν, τοῦ δὲ δὴ παραβάλλειν ἵππῳ καὶ παντά-
πασιν ἀπέχεσθαι· σχεδὸν γὰρ οἱ θυμοειδέστατοι καὶ φιλονι-

1 εὐθὺς B M O 2 ἂν om. A 3 λυποίῃ Jacobs: λυποῖ
codd. 3-4 δὲ . . . ἐπιτυχόντα om. A 5 βραχυτάτου codd.:
corr. Brodaeus 6 αὐτὸν A: αὐτὸν cet. 8 ταραττει, ὥσπερ
ἄνθρωπον Hertlein 9-10 εἰδέναί . . . ἐξεργάζεται del. Cobet 9 δὲ
om. A: δὴ Courier 10 καὶ ἐν Tommasini: καὶ A: ἐν cet. post ἐν
add. σταθμῷ τῷ Diels post ἐξαπ. add τοιαῦτα Pollack 11 καὶ τοῦ
ροῦ codd.: corr. Leoncl. 12 βούλῃ O: βούλει A B M L 13 ἡρε-
μεῖν del. Herwerden 14 τε del. Dind. 15 πολυχρόνιοι δὲ
Madvig: πολλὸν δὲ χρόνον A: πολλὸν χρόνον cet. 16 καθέψουσι
A B: καθεψοῦσι cet.: καταψῶσι Stephanus καὶ πραῦνουσι fort.
delendum 18 πραῦνειν codd.: corr. Stephanus 22 τότε
τοῦ Pollack: τοῦ det.: τότε A: τοῦτο B M: τοῦτον L O 23 τά-
χιστον A: τάχιστα cet. 24 θυμοειδέστατοι καὶ φιλονι(ε B)κότατοι
A B: φιλονεικότατοι καὶ θυμοειδέστατοι cet.

- 9 κότετοι τῶν ἵππων γίνονται. καὶ χαλινοὶ δὲ οἱ λείοι ἐπιτηδειότεροι τῶν τραχέων. εἰ δὲ καὶ τραχὺς ἐμβληθῆ, τῇ χαλαρότητι λείω δεῖ αὐτὸν ἀφομοιοῦν. ἀγαθὸν δὲ ἐθίζειν αὐτὸν καὶ τὸ ἡρεμεῖν, μάλιστα ἐπὶ θυμοειδοῦς ἵππου, καὶ τὸ ὡς ἤκιστα ἄλλῳ τινὶ ἄπτεσθαι ἢ οἷς τοῦ καθῆσθαι ἀσφαλῶς 5
- 10 ἔνεκα ἀπτόμεθα. εἰδέναι δὲ χρὴ ὅτι δίδαγμα τί ἐστὶ καὶ τὸ ποππυσμῶ μὲν πραῦνεσθαι, κλωσμῶ δὲ ἐγείρεσθαι, καὶ εἴ τις ἐξ ἀρχῆς ἐπὶ μὲν κλωσμῶ τὰ πραέα, ἐπὶ δὲ ποππυσμῶ τὰ χαλεπὰ προσφέρει, μάθοι ἂν ὁ ἵππος ποππυσμῶ μὲν 11 ἐγείρεσθαι, κλωσμῶ δὲ πραῦνεσθαι. οὕτως οὖν δεῖ καὶ παρὰ 10 κραυγὴν καὶ παρὰ σάλπιγγα μῆτ' αὐτὸν φαίνεσθαι τεθορυβημένον τῷ ἵππῳ μῆτε μὴν ἐκείνῳ θορυβῶδες μηδὲν προσφέρειν, ἀλλ' εἰς τὸ δυνατὸν καὶ ἀναπαύειν ἐν τῷ τοιούτῳ καὶ ἄριστα 12 καὶ δεῖπνα, εἰ ἐγχωροίη, προσφέρειν. κάλλιστον δὲ συμβούλευμα τὸ ἄγαν θυμοειδῆ ἵππον μὴ κτᾶσθαι εἰς πόλεμον. 15 βλάκα γε μὴν ἵππον ἀρκεῖν μοι δοκεῖ γράψαι πάντα τὰναντία ποιεῖν ὅσων τῷ θυμοειδεῖ χρῆσθαι συμβουλευόμεν.
- X Ἦν δέ τις ποτε βουληθῆ χρῆσθαι τῷ χρησίμῳ εἰς πόλεμον ἵππῳ ὡς μεγαλοπρεπεστέρῳ τε καὶ περιβλεπτοτέρῳ ἱπάξεσθαι, τοῦ μὲν ἔλκειν τε τὸ στόμα τῷ χαλινῷ καὶ 20 μυωπίζειν τε καὶ μαστιγοῦν τὸν ἵππον, ἃ οἱ πολλοὶ ποιοῦντες λαμπρύνειν οἴονται, ἀπέχεσθαι δεῖ· πάντα γὰρ τὰναντία οὗτοί 2 γε ποιοῦσιν ὧν βούλονται. τά τε γὰρ στόματα ἔλκοντες ἄνω ἀντὶ τοῦ προορᾶν ἐκτυφλοῦσι τοὺς ἵππους καὶ μυωπίζοντες καὶ παίοντες ἐκπλήττουσιν, ὡς τεταράχθαι καὶ κινδυνεύειν. 25

3 λείω δεῖ A : λειώδη vel λειώδει cet.

4 αὐτὸν codd.

6 τί

A B : om. cet. τὸ A B : τῷ M L O

7 κλωσμῶ Pollux i. 209

et Hesych. (κλωσμὸς Harpocratio)

11 φαίνεσθαι] προσιέναι O in

mg. det.

14 ἐγχωροίην A : συγχωροίη cet. : corr. Leoncl.

15 πόλεμον A B : πολέμους cet.

16 βλάκα . . . ἵππον scripsi ;

cf. ad *Exped.* V. viii. 24 : βλακὶ . . . ἵππῳ codd.

17 ὅσων scripsi : ὅσα

codd. : ἢ ὅσα Courier

18 χρῆσθαι τῷ del. Courier

19 ὡς

A : om. cet. μεγαλοπρεπεστέρως τε καὶ περιβλεπτοτέρως Richards

20 ἱπάξεσθαι del. Iacobs

τε del. Schneider

23 σχήματα

codd. : corr. Leoncl. (τό τε γὰρ στόμα cit. Schneider)

24 προορμᾶν

Cobet : προορᾶν εἰαν Pollack

25 ὡς A B : ὥστε cet.

κινδυνεύειν]

fort. δινεύειν : ιδίειν Madvig

ταῦτα δ' ἐστὶν ἵππων ἔργα τῶν μάλιστα ἀχθομένων ἵππασία
 καὶ αἰσχροὶ καὶ οὐ καλὰ ποιούντων. ἔαν δέ τις διδάξῃ τὸν 3
 ἵππον ἐν χαλαρῷ μὲν τῷ χαλινῷ ἵππεύειν, ἄνω δὲ τὸν αὐχένα
 αἶρειν, ἀπὸ δὲ τῆς κεφαλῆς κυρτοῦσθαι, οὕτως ἂν ἀπεργά-
 5 ζοῖτο ποιεῖν τὸν ἵππον οἷοισπερ καὶ αὐτὸς ἦδεται τε καὶ
 ἀγάλλεται. τεκμήριον δὲ ὅτι τούτοις ἦδεται· ὅταν γὰρ αὐτὸς 4
 σχηματοποιεῖσθαι θέλῃ παρ' ἵππους, μάλιστα δὲ ὅταν παρὰ
 θηλείας, τότε αἶρει τε τὸν αὐχένα ἄνω καὶ κυρτοῖ μάλιστα
 τὴν κεφαλὴν γοργούμενος, καὶ τὰ μὲν σκέλη ὑγρὰ μετεωρίζει,
 10 τὴν δὲ οὐρὰν ἄνω ἀνατείνει. ὅταν οὖν τις αὐτὸν εἰς ταῦτα 5
 προάγῃ ἄπερ αὐτὸς σχηματοποιεῖται, ὅταν μάλιστα καλλωπί-
 ζηται, οὕτως ἠδόμενόν τε τῇ ἵππασίᾳ καὶ μεγαλοπρεπῇ καὶ
 γοργὸν καὶ περίβλεπτον ἀποφαίνει τὸν ἵππον. ὥς οὖν ἠγού-
 μεθα ταῦτ' ἂν ἀπεργασθῆναι νῦν αὖ πειρασόμεθα διηγεῖσθαι.
 15 Πρῶτον μὲν τοίνυν χρὴ οὐ μείον δυοῖν χαλινοῖν κεκτῆσθαι. 6
 τούτων δὲ ἔστω ὁ μὲν λείος, τοὺς τροχοὺς εὐμεγέθεις ἔχων,
 ὁ δ' ἕτερος τοὺς μὲν τροχοὺς καὶ βαρεῖς καὶ ταπεινοὺς, τοὺς
 δ' ἐχίνους ὀξεῖς, ἵνα, ὁπόταν μὲν τοῦτον λάβῃ, ἀσχάλλων τῇ
 τραχύτητι διὰ τοῦτο ἀφίῃ, ὅταν δὲ τὸν λείον μεταλάβῃ, τῇ
 20 μὲν λειότητι αὐτοῦ ἡσθῇ, ἃ δ' ἂν ὑπὸ τοῦ τραχέος παιδευθῇ,
 ταῦτα δὲ καὶ ἐν τῷ λείῳ ποιῇ. ἦν δ' αὖ καταφρονήσας τῆς 7
 λειότητος θαμινὰ ἀπερείδῃται ἐν αὐτῷ, τούτου ἕνεκα τοὺς
 τροχοὺς μεγάλους τῷ λείῳ προστίθεμεν, ἵνα χάσκειν ἀναγκα-
 ζόμενος ὑπ' αὐτῶν ἀφίῃ τὸ στόμιον. οἷόν τε δὲ καὶ τὸν
 25 τραχὺν παντοδαπὸν ποιεῖν καὶ κατειλοῦντα καὶ κατατείνοντα.
 ὁποῖοι δ' ἂν ᾧσι χαλινοί, πάντες ὑγροὶ ἔστωσαν. τὸν μὲν 8
 γὰρ σκληρόν, ὅπῃ ἂν ὁ ἵππος λάβῃ, ὅλον ἔχει πρὸς ταῖς

4 διαίρειν codd.: corr. Herwerden οὔτος A B 6 αὐτὸς A:
 αὔθις cet. 7 σχηματοποιεῖσθαι A: om. cet. 8 ἄνω A B:
 ἀνωτάτω cet. 11 μάλιστα om. A 13 ἀποφανεί Cobet οὖν om.
 A 18 δ' ἐχίτινους M: δὲ χιτίνους L O 20 ἃ δ' ἂν A: τὰ
 δὲ cet. 21 ταῦτα δὲ A B: ταῦτα cet. ποιῇ A: ποίει cet.
 22 θαμινὰ O: θαμμεινὰ A: θαμεινὰ B M L ἐπερείδῃται Leoncl.
 25 κατειλοῦν τὰ A B: καταλειοῦντα Sauppe καὶ om. A B
 κατειλοῦντα καὶ κατακηροῦντα Pollux i. 207 26 ὁπόσοι codd.:
 corr. Weiske

γνάθοις, ὡσπερ καὶ ὀβελίσκον, ὀπόθεν ἂν τις λάβῃ, ὅλον
 9 αἶρει. ὁ δὲ ἕτερος ὡσπερ ἡ ἄλυσις ποιεῖ· ὁ γὰρ ἂν ἔχη τις
 αὐτοῦ, τοῦτο μόνον ἄκαμπτον μένει, τὸ δὲ ἄλλο ἀπήρηται.
 τὸ δὲ φεύγον ἐν τῷ στόματι ἀεὶ θηρεύων ἀφήσιον ἀπὸ τῶν
 γνάθων τὸ στόμιον· τούτου ἔνεκα καὶ οἱ κατὰ μέσον ἐκ τῶν 5
 ἄξόνων δακτύλιοι κρεμάννυνται, ὅπως τούτους διώκων τῇ τε
 γλώττῃ καὶ τοῖς ὀδοῦσιν ἀμελῆ τοῦ ἀναλαμβάνειν πρὸς τὰς
 10 γνάθους τὸν χαλινόν. εἰ δὲ τις ἀγνοεῖ, τί τὸ ὑγρὸν τοῦ
 χαλινοῦ καὶ τί τὸ σκληρόν, γράψομεν καὶ τοῦτο. ὑγρὸν
 μὲν γὰρ ἐστὶν ὅταν οἱ ἄξονες εὐρείας καὶ λείας ἔχωσι 10
 τὰς συμβολάς, ὥστε ῥαδίως κάμπτεσθαι· καὶ πάντα δὲ
 ὀπόσα περιτίθεται περὶ τοὺς ἄξονας ἦν εὐρύστομα ἢ καὶ μὴ
 11 σύμπυκνα, ὑγρότερα ἐστὶν. ἦν δὲ χαλεπῶς ἕκαστα τοῦ
 χαλινοῦ διατρέχη καὶ συνθέη, τοῦτ' ἐστὶ τὸ σκληρὸν εἶναι.
 ὁποῖος δ' ἂν τις ἦ, τούτῳ τάδε γε πάντα ταῦτα ποιητέον, 15
 ἦνπερ γε βούληται ἀποδείξασθαι τὸν ἵππον οἶονπερ εἴρηται·
 12 ἀνακρουστέον μὲν τὸ στόμα τοῦ ἵππου οὔτε ἄγαν χαλεπῶς
 ὥστ' ἐκνεύειν, οὔτε ἄγαν ἡσύχως ὡς μὴ αἰσθάνεσθαι· ἐπειδὰν
 δὲ ἀνακρουόμενος αἶρη τὸν ἀνχένα, δοτέον εὐθύς τὸν χαλινόν.
 καὶ τᾶλλα δὲ δεῖ, ὡσπερ οὐ πανόμεθα λέγοντες, ἐν ᾧ ἂν 20
 13 καλῶς ὑπηρετῇ, χαρίζεσθαι τῷ ἵππῳ. καὶ ὅταν δ' αἰσθηται
 ἠδόμενον τὸν ἵππον τῇ τε ὑψαυχενία καὶ τῇ χαλαρότητι, ἐν
 τούτῳ οὐδὲν δεῖ χαλεπὸν προσφέρειν ὡς πονεῖν ἀναγκά-
 ζοντα, ἀλλὰ θωπεύειν ὡς ἱππάσασθαι βουλόμενον· οὔτω γὰρ
 14 μάλιστα θαρρῶν πρόεισιον εἰς τὴν ταχείαν ἱππασίαν. ὡς δὲ 25
 καὶ τῷ ταχὺν θεῖν ἵππος ἠδεταὶ τεκμήριον· ἐκφυγῶν γὰρ
 οὐδεὶς βάδην πορεύεται, ἀλλὰ θεῖ. τούτῳ γὰρ πέφυκεν
 ἠδεσθαι, ἦν μή τις πλείω τοῦ καιροῦ θεῖν ἀναγκάζῃ· ὑπερ-
 βάλλον δὲ τὸν καιρὸν οὐδὲν τῶν πάντων ἠδὲ οὔτε ἵππῳ οὔτε

2 ἦ] εἰ Courier 11 ὥστε A: ὡσπερ cet.: ὡς Pollux i. 208
 14 συνθέη codd.: corr. Weiske τὸ A: om. cet. 15 πάντα
 ταῦτα Weiske: πάτα (sic) A: ταῦτα πάντα L O: πάντα ταῦτα B M
 16 ἀποδείξει Schneider 19 ἐνδοτέον legisse videtur Pollux i. 208
 et 211 22 ὑψαυχενία Dind. coll. Polluce ii. 135: ὑψηλαυχενία codd.
 24 ἱππάσασθαι A: παύσασθαι cet. 29 οὐδὲν τῶν A: οὐδὲ τὸ cet.
 ἠδὲ L: ἠδίων cet.

ἀνθρώπῳ. ὅταν γε μὴν εἰς τὸ ἱπάξεσθαι μετὰ τοῦ κυδροῦ 15
 ἀφιγμένος ἦ, εἰθισμένος μὲν δῆπου ἡμῖν ἦν ἐν τῇ πρώτῃ
 ἱπασίᾳ ἐκ τῶν στροφῶν εἰς τὸ θάττον ὀρμᾶσθαι. ἦν δέ τις
 τοῦτο [μὲν] μεμαθηκός αὐτοῦ ἅμα ἀντιλαμβάνηταί τε τῷ
 5 χαλιῶ καὶ σημήνῃ τῶν ὀρμητηρίων τι, οὕτως ὑπὸ μὲν τοῦ
 χαλινοῦ πιεσθεῖς, ὑπὸ δὲ τοῦ ὀρμᾶν σημανθῆναι ἐγερθεῖς,
 [καὶ] προβάλλεται μὲν τὰ στέρνα, αἶρει δὲ ἄνω τὰ σκέλη
 ὀργιζόμενος, οὐ μέντοι ὑγρά γε· οὐ γὰρ μάλα ὅταν λυπῶνται
 ὑγροῖς τοῖς σκέλεσιν ἵπποι χρῶνται. ἦν δέ τις οὕτως ἀνεζω- 16
 10 πυρημένῳ αὐτῷ δῶ τὸν χαλιόν, ἐνταῦθ' ὑφ' ἡδονῆς τῷ διὰ
 τὴν χαλαρότητα τοῦ στομίου λελύσθαι νομίζειν, κυδρῷ μὲν
 τῷ σχήματι, ὑγροῖν δὲ τοῖν σκελοῖν γαυριώμενος φέρεται,
 παντάπασιν ἐκμιμούμενος τὸν πρὸς ἵππους καλλωπισμόν.
 καὶ οἱ θεώμενοι τὸν ἵππον τοιοῦτον ἐπικαλοῦσιν ἐλευθέριόν 17
 15 τε καὶ ἐθελουργόν καὶ ἱπαστήν καὶ θυμοειδῆ καὶ σοβαρόν
 καὶ ἅμα ἡδύν τε καὶ γοργόν ἰδεῖν. καὶ ταῦτα μὲν δῆ, ἦν
 τούτων τις ἐπιθυμήσῃ, μέχρι τούτων ἡμῖν γεγράφθω.

Ἦν δέ τις ἄρα βουληθῆ καὶ πομπικῶ καὶ μετεώρῳ καὶ XI
 λαμπρῷ ἵππῳ χρήσασθαι, οὐ μάλα μὲν τὰ τοιαῦτα ἐκ παντὸς
 20 ἵππου γίγνεται, ἀλλὰ δεῖ ὑπάρξαι αὐτῷ καὶ τὴν ψυχὴν μεγα-
 λόφρονα καὶ τὸ σῶμα εὖρωστον. οὐ μέντοι ὅ γε οἴονταί 2
 τινες τὸν τὰ σκέλη ὑγρά ἔχοντα καὶ τὸ σῶμα αἶρειν δυνή-
 σεσθαι, οὕτως ἔχει· ἀλλὰ μᾶλλον ὅς ἂν τὴν ὀσφῦν ὑγράν τε
 καὶ βραχεῖαν καὶ ἰσχυρὰν ἔχη (καὶ οὐ τὴν κατ' οὐρὰν λέγομεν,
 25 ἀλλ' ἢ πέφυκε μεταξὺ τῶν πλευρῶν καὶ τῶν ἰσχυίων κατὰ
 τὸν κενεῶνα), οὗτος δυνήσεται πόρρω ὑποτιθέναι τὰ ὀπίσθια
 σκέλη ὑπὸ τὰ ἐμπρόσθια. ἦν οὖν τις ὑποτιθέντος αὐτοῦ 3

1 κύδρον ΒΜ 2 μὲν om. L O 4 μὲν del. Dind. 5 οὕτως A :
 τούτω ΒΜ L : τούτῳ O 6 πιεσθεῖς A : πεισθεῖς cet. : πιεσθεῖς λυπεῖται
 Leoncl. ὀρμᾶν σημανθῆναι] σημανθῆναι ὀρμῶν Schneider ἐγερθεῖς
 Weiske : ἐγείρεται codd. 7 καὶ del. Courier ἄνω A B : ἀνωτέρω cet.
 8 ὀργιζόμενος fort. post σημανθῆναι (l. 6) ponendum μᾶλλον codd. :
 corr. Courier 9 ὑγρῶς codd. : corr. Brodaeus 10 ἐνταῦθα M L O
 14 ἀποκαλοῦσιν codd. : corr. Herwerden 16 γοργόν A : ἅμα γοργόν
 cet. 21 εὖρωστον om. A 23 οὕτως A : οὐχ οὕτως cet.
 25 prius τῶν A B Poll. i. 211 : τῶν τε cet. 27 αὐτῷ codd. : corr.
 Brodaeus

ἀνακρούῃ τῷ χαλιῶ, ὀκλάζει μὲν τὰ ὀπίσθια ἐν τοῖς ἀστρα-
 γάλοις, αἶρει δὲ τὸ πρόσθεν σῶμα, ὥστε τοῖς ἐξ ἐναντίας
 φαίνεσθαι τὴν γαστέρα καὶ τὰ αἰδοῖα. δεῖ δὲ καὶ ὅταν ταῦτα
 ποιῆ διδόναι αὐτῷ τὸν χαλινόν, ὅπως τὰ κάλλιστα ἵππου
 4 ἐκόντα ποιῆσαι δοκῆ τοῖς ὀρῶσιν. εἰσὶ μέντοι οἱ καὶ ταῦτα 5
 διδάσκουσιν οἱ μὲν ῥάβδῳ ὑπὸ τοὺς ἀστραγάλους κρούοντες,
 οἱ δὲ καὶ βακτηρίᾳ παρατρέχοντά τινα κελεύοντες ὑπὸ τὰς
 5 μηριαίας παίειν. ἡμεῖς γε μέντοι τὸ κράτιστον τῶν διδα-
 σκαλίων νομίζομεν, ὥσπερ αἰεὶ λέγομεν, ἣν ἐν παντὶ παρέ-
 πηται τὸ ἐν ᾧ ἂν ποιήσῃ τῷ ἀναβάτῃ κατὰ γνώμην τυγχάνειν 10
 6 ῥαστώνης παρ' αὐτοῦ. ἂ μὲν γὰρ ὁ ἵππος ἀναγκαζόμενος ποιεῖ,
 ὥσπερ καὶ Σίμων λέγει, οὐτ' ἐπίσταται οὔτε καλά ἐστὶν οὐδὲν
 μᾶλλον ἢ εἴ τις ὀρχηστὴν μαστιγῶν καὶ κεντρίζων (ῥυθμίζοι).
 πολὺ γὰρ ἂν πλείω ἀσχημονοίῃ ἢ καλὰ ποιοίῃ ὁ τοιαῦτα
 πάσχων καὶ ἵππος καὶ ἄνθρωπος. ἀλλὰ δεῖ ἀπὸ σημείων 15
 7 ἐκόντα πάντα τὰ κάλλιστα καὶ λαμπρότατα ἐπιδεικνυσθαι. ἣν
 δὲ καί, ὅταν μὲν ἱπάσῃται μέχρι, πολλοῦ ἰδρώτος ἐλαύνηται,
 ὅταν δὲ καλῶς μετεωρίξῃ ἑαυτόν, ταχύ τε καταβαίνηται καὶ
 ἀποχαλιῶται, εὖ χρὴ εἰδέναι ὅτι ἐκὼν εἴσιν εἰς τὸ μετεωρίζειν
 8 ἑαυτόν· ἐπὶ τῶν τοιούτων δὲ ἱππαζόμενοι ἵππων καὶ θεοὶ 20
 καὶ ἥρωες γράφονται, καὶ ἄνδρες οἱ καλῶς χρώμενοι αὐτοῖς
 9 μεγαλοπρεπεῖς φαίνονται. οὕτω δὲ καὶ ἔστιν ὁ μετεωρίζων
 ἑαυτὸν ἵππος σφόδρα [ἢ καλὸν ἢ δεινὸν ἢ] ἀγαστὸν [ἢ θαυ-
 μαστόν], ὡς πάντων τῶν ὀρώντων καὶ νέων καὶ γεραιτέρων
 τὰ ὄμματα κατέχειν. οὐδεὶς γοῦν οὔτε ἀπολείπει αὐτὸν οὔτε 25

1 ὀκλάζει A B : ὀκλάζειν cet. 2 αἶρει A B : αἶρειν cet. σῶμα
 om. A 5 ἐκὼν τε ποιῆ καὶ codd. : corr. Courier 8 διδα-
 σκαλιῶν codd. : corr. Stephanus 10 γνώμης M L O 13 μα-
 στιγοίῃ καὶ κεντρίζοι Stephanus post κεντρίζων lac. stat. Dind.
 ῥυθμίζοι addidi 16 ἔχοντα codd. : corr. Gesner τὰ om. A B
 18 μετεωρίξῃ O : μετεωρίζει s. scr. η L : μετεωρίζει A B M 20 τῷ
 τοιούτῳ εἶδει A : τῶν τοιούτων ἤδη δὲ cet. : τῶν τοιούτων δὲ ἤδη
 Leoncl. : τῶν τοιούτων δὲ Diels ἱππαζόμενων codd. : corr. Leoncl.
 23 ἢ καλὸν ἢ δεινὸν ἢ A B : ἢ καλὸν ἢ θαυμαστὸν ἢ cet. : del. Cobet :
 καλὸν καὶ δεινὸν καὶ Rühl ἀγαστὸν codd. : corr. Stephanus ἢ θαυ-
 μαστὸν hic A B 25 κατέχειν A : κατέχει B M L O

ἀπαγορεύει θεώμενος, ἔστ' ἂν περ ἐπιδεικνύηται τὴν λαμπρό-
 τητα. ἦν γε μήν ποτε συμβῆτινι τῶν τοιοῦτον ἵππον κεκτη- 10
 μένων ἢ φυλαρχῆσαι ἢ ἵππαρχῆσαι, οὐ δεῖ αὐτὸν τοῦτο
 σπουδάζειν, ὅπως αὐτὸς μόνος λαμπρὸς ἔσται, ἀλλὰ πολὺ
 5 μᾶλλον ὅπως ὄλον τὸ ἐπόμενον ἀξιοθέατον φανείται. ἦν μὲν 11
 οὖν ἠγῆται [ὡς μάλιστα ἐπαινοῦσι τοὺς τοιούτους ἵππους,]
 ὃς ἂν ἀνωτάτω αἰρόμενος καὶ πυκνότατα τὸ σῶμα βραχύ-
 τατον προβαίη, δῆλον ὅτι καὶ βάδην ἔποιנט' ἂν οἱ ἄλλοι
 ἵπποι αὐτῷ. ἐκ δὲ ταύτης τῆς ὄψεως τί ἂν καὶ λαμπρὸν
 10 γένοιτ' ἂν; ἦν δὲ ἐξεγείρας τὸν ἵππον ἠγῆ μήτε τῷ ἄγαν 12
 ταχεῖ μήτε τῷ ἄγαν βραδεῖ, ὡς δ' εὐθυμότατοι ἵπποι καὶ
 γοργότατοι καὶ [πονεῖν] εὐσχημονέστατοι γίνονται,—ἐὰν ἠγῆ
 αὐτοῖς οὕτως, ἀθρόος μὲν (ἂν) ὁ κτύπος, ἀθρόον δὲ τὸ φρύαγμα
 καὶ τὸ φύσημα τῶν ἵππων συμπαρέποιτο, ὥστε οὐ μόνου αὐτὸς
 15 ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ συμπαρεπόμενοι ἀξιοθέατοι ἂν φαίνονται.

Ἦν γε μήν τις καλῶς μὲν ἵππωνήσῃ, τρέφῃ δὲ ὡς πόνους 13
 δύνασθαι ὑποφέρειν, ὀρθῶς δὲ χρῆται καὶ ἐν τοῖς πρὸς πόλεμον
 μελετήμασι καὶ ἐν ταῖς πρὸς ἐπίδειξιν ἵππασίαις καὶ ἐν τοῖς
 πολεμικοῖς ἀγωνίσμασι, τί ἔτι ἐμποδῶν τούτῳ μὴ οὐχὶ
 20 πλείονός τε ἀξίους ἵππους ποιεῖν ἢ οἴους ἂν παραλαμβάνῃ,
 καὶ εὐδοκίμους μὲν ἵππους ἔχειν, εὐδοκιμεῖν δὲ αὐτὸν ἐν τῇ
 ἵππικῇ, ἦν μή τι δαιμόνιον κωλύῃ;

Γράψαι δὲ βουλόμεθα καὶ ὡς δεῖ ὠπλίσθαι τὸν μέλλοντα XII
 ἐφ' ἵππου κινδυνεύειν. πρῶτον μὲν τοίνυν φημὲν χρῆναι
 25 πρὸς τὸ σῶμα τὸν θώρακα πεποιῆσθαι. τὸν μὲν γὰρ καλῶς
 ἀρμόττοντα [ἐκεῖνον] φέρει τὸ σῶμα, τὸν δὲ ἄγαν χαλαρὸν

3 τοῦτο om. A 6 ὡς . . . ἵππους del. Schneider 8 καὶ om.
 A 9 ἂν om. A 10 ἦν om. A ἠγῆται codd. : corr. Weiske
 11 βραδεῖ A recte 12 πονεῖν del. Weiske 13 οὗτος B ἂν add.
 Courier κτύπος A : τύπος cet. 14 συμπαρέποιτο AB : συμπαρέσοιτο
 cet. 15 οἱ (quod ad *Hell.* VI. i. 10 legendum erat) A : ὄσοι cet.
 φαίνω(οι s. v.)νται B 16 μὴν A : μὲν B : μέντοι cet. μὲν A : om. cet.
 20 οἴους A : οὗς cet. παραλαμβάνει(η s. v.) B 25 τὸν θώρακα πρὸς
 τὸ σῶμα M L O γὰρ A : om. cet. 26 ἀρμόζοντα codd. : corr. Dind.
 ἐκεῖνον] ὄλον Castalio : ἐκεῖνον ὄλον Rühl : ἔοικε πᾶν Diels φέρει
 det. : φέρειν A B M L O : fort. φέρει ἕπαν

οἱ ὦμοι μόνοι φέρουσιν. ὁ γε μὴν λίαν στενὸς δεσμός, οὐχ
 2 ὄπλον ἐστίν. ἐπεὶ δὲ καὶ ὁ αὐχὴν ἐστὶ τῶν καιρῶν, φαιμέν
 χρῆναι καὶ τούτῳ ἐξ αὐτοῦ τοῦ θώρακος ὅμοιον τῷ αὐχένι
 στέγασμα πεποιῆσθαι. τοῦτο γὰρ ἅμα κόσμον τε παρέξει
 καί, ἣν οἶον δεῖ εἰργασμένον ἦ, δέξεται ὅταν βούληται τῷ 5
 3 ἀναβάτη τὸ πρόσωπον μέχρι τῆς ῥινός. κράνος γε μὴν
 κράτιστον εἶναι νομίζομεν τὸ βοιωτιουργές· τοῦτο γὰρ αὐ
 στεγάζει μάλιστα πάντα τὰ ὑπερέχοντα τοῦ θώρακος, ὁρᾶν
 δὲ οὐ κωλύει. ὁ δ' αὐθώραξ οὕτως εἰργάσθω ὡς μὴ
 4 κωλύειν μήτε καθίζειν μήτ' ἐπικύπτειν. τὰ δὲ περὶ τὸ 10
 ἦτρον καὶ τὰ αἰδοῖα [καὶ τὰ] κύκλω αἱ πτέρυγες τοσαῦται καὶ
 5 τοιαῦται ἔστωσαν ὥστε στέγειν τὰ βέλη. ἐπεὶ δὲ καὶ
 ἡ ἀριστερὰ χεὶρ ἦν τι πάθη, καταλύει τὸν ἰππέα, καὶ ταύτη
 ἐπαινοῦμεν τὸ ἠύρημένον ὄπλον τὴν χεῖρα καλουμένην. τὸν
 τε γὰρ ὦμον σκεπάζει καὶ τὸν βραχίονα καὶ τὸν πῆχυν καὶ 15
 τὸ ἐχόμενον τῶν ἡνιῶν, καὶ ἐκτείνεται δὲ καὶ συγκάμπτεται·
 πρὸς δὲ τούτοις καὶ τὸ διαλείπον τοῦ θώρακος ὑπὸ τῆ
 6 μασχάλη καλύπτει. τὴν γε μὴν δεξιὰν ἐπαίρειν δεῖ, ἣν τε
 ἀκουτίσαι ἦν τε πατάξαι βουληθῆ. τοῦ μὲν δὴ θώρακος τὸ
 κωλύον ταύτη ἀφαιρετέον· ἀντὶ δὲ τούτου πτέρυγας ἐν τοῖς 20
 γιγγλύμοις προσθετέον ὅπως, ὅταν μὲν διαίρηται, ὁμοίως
 7 ἀναπτύσσονται, ὅταν δὲ καταίρηται, ἐπικλείωνται. τῷ γε
 μὴν βραχίονι τὸ ὥσπερ κνημὶς παρατιθέμενον βέλτιον ἡμῖν
 δοκεῖ εἶναι ἢ συνδεθὲν (τῷ) ὄπλῳ. τό γε μὴν ψιλούμενον αἰρο-
 μένης τῆς δεξιᾶς στεγαστέον ἐγγὺς τοῦ θώρακος ἢ μοσχείῳ 25
 ἢ χαλκείῳ· εἰ δὲ μή, ἐν τῷ ἐπικαιροτάτῳ ἀφύλακτον ἔσται.

2 καὶ om. B 10 κωλύειν A : κωλύη cet. τὰ A : τὸ cet.
 11 καὶ τὰ del. Castalio τοιαῦται καὶ τοσαῦται M L O 12 στέγειν
 A B : ἄγειν cet. μέλη M 13 ἢ A B : om. cet. 14 εὐ-
 ρημένον codd. 19 δὴ A : om. cet. 20 κωλύον A : κωλύον
 cet. ταύτην Stephanus πτέρυγας A : πτέρυγες ὧσιν cet. (ὧσιν
 del. b) 21 προσθετέον A b : προσθεταὶ B cet. ὅπως A : om.
 cet. 22 καταίρηται Schneider : καθαίρηται codd. : καθιῆται Weiske
 23 περιτιθέμενον Courier βέλτιον A : ἀρκεῖν βέλτιον cet. : ἀρκεῖν
 καὶ βέλτιον Schneider 24 τῷ add. Schneider 26 χαλκίῳ B
 ἀφύλακτον A : ἀφυλακτέον cet.

Ἐπεὶ δ' ἤνπερ τι πάσχη ὁ ἵππος, ἐν παντὶ κινδύνου καὶ ὁ 8
ἀναβάτης γίγνεται, ὀπλίξειν δεῖ καὶ τὸν ἵππον προμετωπιδίῳ
καὶ προστερνιδίῳ καὶ παραμηριδίῳ· ταῦτα γὰρ ἅμα καὶ τῷ
ἀναβάτῃ παραμηρίδια γίγνεται. πάντων δὲ μάλιστα τοῦ ἵππου
5 τὸν κενεῶνα δεῖ σκεπάσειν· καιριώτατον γὰρ ὄν καὶ ἀφαιρό-
τατόν ἐστι· δυνατὸν δὲ σὺν τῷ ἐφιππίῳ καὶ αὐτὸν σκεπάσαι.
χρὴ δὲ καὶ τὸ ἔποχον τοιοῦτον ἐρράφθαι ὡς ἀσφαλέστερόν 9
τε τὸν ἵππεα καθῆσθαι καὶ τὴν ἔδραν τοῦ ἵππου μὴ σίνεσθαι.
καὶ τὰ μὲν δὴ ἄλλα οὕτω καὶ ὁ ἵππος καὶ ὁ ἵππεὺς ὀπλι-
10 σμένοι ἂν εἶεν. κνήμαι δὲ καὶ πόδες ὑπερέχοιεν μὲν ἂν 10
εἰκότως τῶν παραμηριδίων, ὀπλισθείη δ' ἂν καὶ ταῦτα, εἰ
ἐμβάδες γένοιτο σκύτους, ἐξ οὐπερ αἱ κρηπίδες ποιοῦνται·
οὕτω γὰρ ἂν ἅμα ὄπλον τε κνήμαις καὶ ποσὶν ὑποδήματ'
ἂν εἶη.

15 Ὡς μὲν δὴ μὴ βλάπτεσθαι θεῶν ἴλεων ὄντων ταῦτα 11
ὄπλα. ὡς δὲ τοὺς ἐναντίους βλάπτειν, μάχαιραν μὲν
μᾶλλον ἢ ξίφος ἐπαινοῦμεν· ἐφ' ὑψηλοῦ γὰρ ὄντι τῷ ἵππεῖ
κοπίδος μᾶλλον ἢ πληγὴ ἢ ξίφους ἀρκέσει. ἀντί γε μὴν 12
δόρατος καμακίνου, ἐπειδὴ καὶ ἀσθενὲς καὶ δύσφορόν ἐστι,
20 τὰ κρανεῖνα δύο παλτὰ μᾶλλον ἐπαινοῦμεν. καὶ γὰρ ἐξα-
φείναι τὸ ἕτερον δυνατὸν τῷ ἐπισταμένῳ, καὶ τῷ λειπομένῳ
οἶόν τε χρῆσθαι καὶ εἰς τὸ ἀντίον καὶ εἰς τὰ πλάγια καὶ
εἰς τοῦπισθεν· καὶ ἅμα ἰσχυρότερα τε τοῦ δόρατος καὶ
εὐφορώτερα ἐστίν.

25 Ἀκόντισμά γε μὴν τὸ μακρότατον ἐπαινοῦμεν· καὶ γὰρ 13
ἀποστρέψαι καὶ μεταλαβεῖν παλτὸν οὕτω μᾶλλον ὁ χρόνος
ἐγχωρεῖ. γράψομεν δὲ ἐν βραχεῖ καὶ ὡς ἂν τις κράτιστα

1 ἐπεὶ δ' ἤνπερ A: ἐπείπερ δὲ ἦν det.: ἐπείπερ ἦν B M L O κινδύνῳ
codd.: corr. Dind. 3 παραπλευριδίῳ codd.: corr. Weiske
ἅμα om. L ἀμβάτη M L 6 ante σὺν add. καὶ Rühl: post σὺν
add. ταῖς πλευραῖς Tommasini ἐφιππίῳ det.: ἐφιππίῳ A B M L O
καὶ A B: om. cet.: del. Rühl 9 ἄλλα A: ἄλλα τοῦ ἵππου cet.
11 δ' ἂν A: δὲ cet. 12 ἐμβάδες A: ἐμβάται cet. οὐπερ A B (errat
Rühl): οἴουπερ cet. 20 κραναῖνα A: κραναῖνα B: κραναῖνα M L O:
corr. Leoncl. δύο παλτὰ A: εὐ παλτὰ L O: εὐπαλτα B M ἐξαφίενα
Leoncl. 21 δυνατὸν A: ἀδύνατον cet. 23 τοῦπισθεν A: τοῦμπροσθεν
cet. ἅμα τὲ B 27-1 (p. seq.) δὲ . . . μὲν om. A

ἀκοντίζοι. ἦν γὰρ προβαλλόμενος μὲν τὰ ἀριστερά, ἐπανά-
 γων δὲ τὰ δεξιὰ, ἐξανιστάμενος δὲ ἐκ τῶν μηρῶν, μικρὸν
 ἐπανακύπτουσαν τὴν λόγχην ἀφῆ, οὕτω σφοδρότατόν τε
 καὶ μακρότατον οἴσεται τὸ ἀκόντιον, εὐστοχώτατον μέντοι,
 14 ἔαν κατὰ τὸν σκοπὸν ἀφιεμένη αἰεὶ ὄρῃ ἢ λόγχῃ. καὶ 5
 ταῦτα μὲν δὴ ἰδιώτη καὶ ὑπομνήματα καὶ μαθήματα καὶ
 μελετήματα γεγράφθω ἡμῖν. ἃ δὲ ἱππάρχῳ προσήκειν
 εἰδέναι τε καὶ πράττειν ἐν ἑτέρῳ λόγῳ δεδήλωται.

3 ἐπανακάμπτουσαν A : ἐπανακόπτουσαν B 5-8 καὶ . . . δεδήλωται
 om. A : del. Wilamowitz 8 πράσσειν codd.

CYNEGETICVS

PRAEFATIO

CYNEGETICI de aetate et fide post Fischerum et Valckenaerium ambigitur. Equidem hoc tantum sentio, libellum nostrum qualem nunc legimus non ab ipso Xenophonte scriptum esse. Sed, ut statim dicam id quod mihi veritatis aliquam speciem habere videtur, haud scio an *σύγγραμμα* reliquerit in quo regularum seriem in usum venatorum iuniorum, artis venatoriae et laudationem et defensionem contra Aristippum, *κατηγορίαν* sophistarum extemporalem litteris mandasset, compilata Antisthenis sapientia : id autem Diodorus filius, seu quisquis fuerit cuius in manus venerit, scribendi genere in suum morem immutato in lucem edere statuerit manente tamen nomine Xenophontis. Quamquam enim multi multa Xenophontis ipsius studiorum et doctrinae indicia in nostro libello detexerunt, nemo, opinor, gravissima illa Rademacheri argumenta ne conatus est quidem refellere, quibus demonstravit omnino alienum esse eius stilum a Xenophontis consuetudine. Et Herbertus Richards, qui ob verba et locutiones quasdam Xenophonti proprias, ad vindicandam totius libelli auctoritatem propensior fuit, vereor ut satis ponderaverit quot et quanta in contrariam partem adlata sint.

PRAEFATIO

Nuperrime autem G. Koertius de ea parte Cynegetici quae technica dicitur lucubrationem instituit, quam priusquam ad finem perduxisset morte est interceptus. Primum exposuit non modo dispositionem incommodam esse, sed ipsam doctrinam adeo mancā et obscuram ut venatoribus vix utilis esse posset. Et id quidem iure eum contendisse fatendum est: sed confirmat coniecturam nostram de huiusce libelli origine. Xenophontis enim heres, homo studiorum certe rhetoricorum haud rudis, sed in scribendo parum habilis, rerum seriem, sicut in volumine sibi tradito perscriptam invenerat, integram servavit nec regulis ex sua scientia addere quidquam ausus est quod illustraret aut in ordinem idoneum redigeret.

At multa, inquit Koertius, in hac parte operis ita falsa sunt praecepta ut nullo modo a viro vere venandi perito conscripta esse potuerint. Quam sententiam quominus pleno exemplorum numero exponeret et stabiliret fatis est prohibitus. Sed nonnulla saltem quae vituperavit aut vituperaturus erat controversa potius quam falsa esse dixerim. Suadet enim Cynegetici scriptor ut leporem, ubi a catulis captus sit, iis discerpendum tradat venator. Quod consilium reprehendit Koertius tamquam plane absurdum. At id ipsum commendat Blanius, vir haud minus quam Koertius artis venatoriae gnarus. Quid? In libro de Re Equestri Simonem laudat Xenophon quod pedum bonitatem in equo sonitu prodi docuerit: id quod perspicue falsam esse declarant Bourgelatus et Berenger. De his talibusque rebus pugnant inter se viri doctissimi nec quisquam facile iudicaverit quid in quaque arte sit rectum aut verum. Non igitur

PRAEFATIO

propterea Cynegeticum Xenophonti abiudicaverim quia praeceptorum partem impugnant aliqui qui nunc sunt venatores. Nec, si concedamus persaepe nugari Cynegetici auctorem, intellegi possit quamobrem Arrianus, cum praesertim haud raro dissentiat nihil tale ei obiecerit.

Ad textum omnium corruptissimum recensendum codices longe utilissimi sunt Vindobonensis A et Vaticanus B, de quibus vide sis ea quae ad librum de Re Equestri prefatus sum. Cum autem Vaticanus initio mutilus incipit a verbo παιδεύματα (ii. 1), et Vindobonensis multo plura in primo capite quam in ceteris peculiariora exhibeat, de proemio seorsum agendum est. Itaque, ut primum verbo παιδεύματα incipiamus:

A

I. *Additamenta ceterorum omittit:*

ἐν ἐκατέροις ii. 9; ἐστὶ iii. 1; πυκνοὺς iv. 21; ἢ οὐ κατείδε vi. 10; εἰς xiii. 7. (Multo plura falso omittit: nonnulla dubia sunt, e. g. τὰ ii. 9; τὰς vi. 7; ἰὼ κακός et καλῶς γε ὦ κύνες vi. 17; τοῦ x. 16.)

II. *Verba in ceteris omissa supplet:*

ἐν ii. 3; αἱ ii. 6; ἴνα et αἱ δὲ τῶν ἐνοδίων τὸν τῶν ii. 7; τὰ ἐνόδια καὶ ii. 9; καὶ iv. 3; καὶ εὔτρεχες iv. 6; οὐ vi. 8; τὸν vi. 10; τὰ vii. 4; ἐπεὶ vii. 10; δεομέναις et δὲ vii. 12; τὰ ix. 4; μὲν x. 20.

III. *Veram lectionem solus praebet:*

σκοποῦσιν iii. 7; ἐτέρως iii. 10; ψιλὰ cum Polluce et ὄσφῦς σαρκώδεις iv. 1; λείπωσι iv. 6; διαίρουσιν v. 4; ἔφενγεν et ὅμοιον v. 29; ὑπερβάλλεσθαι vi. 8; διωκομένου δὲ τοῦ vi. 10; ἀνίσχοντι vi. 13; προΐασιν vi. 15; ποιήσουσι vi. 16; ἐμβοάτω vi. 17; δ' ἐκείνον vi. 18;

PRAEFATIO

ἦ et ἀνιέναι vi. 19; αὐταῖς vi. 21; μελάγχυμα cum Poll. et νότ(ε)ίου viii. 1; προσιέναι ix. 4; ὅτῃ ix. 8; δύναται ix. 10; ἀτρακτυλίδος ix. 15; ταύτης ix. 16; τραχεῖς ix. 18; ὅπου x. 4; ἀκολουθοῦντας x. 5; ἀποχωρῶν x. 8; ἦ ἢ σφαγὴ x. 16; εἰσβολὰς x. 19; ἐφεστῶτι x. 21; ταῖς x. 22; μικρὰ x. 23; προσίῃ xi. 2; βαθέα xi. 4; μηδενὸς xii. 6; τούτῳ xii. 7; αὐτοῦ xiii. 4; παιδεύσειε xiii. 5. (Cetera quae solus habet aut dubia aut falsa sunt.)

IV. *Ordinem verborum solus rectum habet:*

χαροποὶ δὲ καὶ μυωποὶ iii. 3; εὐρινες καὶ εὐποδες iv. 6; ἐντὸς ἦ ἔξω vi. 24. (Dubia: iii. 1; v. 24; vi. 24.)

Nihil omnino fructuosum habet B quod non in A aut in aliis codicibus invenitur, nisi ἐλάττονι ii. 8 (ἐλαττόναν A: ἐλάττονα cet.). Multa autem in B inde a c. ii. 4 usque ad c. iv. 4 hodie legi non possunt: ubi incerta est lectio, siglum [B] in apparatu apposui.

I. *Vera lectio in A B exstat:*

Gravissima sunt περιδρόμους ii. 6 cum Poll.; ἐκ τῶν κυνηγεσίων om. iii. 3; μεγάλα καὶ om. iv. 1 cum Poll.; ἐπὶ γῆν iv. 1 cum Poll.; τὸ χρῶμα add. v. 22 cum Poll.; προσχῶσι vi. 21; ἡμέραι vii. 1; εἶδη vii. 7; τὰ δίκτυα viii. 2; πρότερον om. ix. 2; ἐφελκόμενον ix. 19 cum Poll.; ἐὰν δὲ . . . ποδοῖν add. ix. 20; σαφῶς add. x. 5; ἔχοντες add. x. 21; ἀλλὰ γὰρ καὶ τὰ add. xii. 8; παρασχόντες xii. 15; γεγραμμένα . . . ἐξῆς add. xiii. 6; εἶθ' . . . φίλους add. xiii. 12.

II. *Meliozem lectionem habent cet. quam A B:*

iii. 3 δὲ cet.: om. A B; iv. 4 ἀναβλεμμάτων cet. cum Poll.: ἀντιβλεμμάτων A B; iv. 8 μέτωπα M al. cum Poll.: πρόσωπα A B; v. 9 συνθεῖς cet. cum Poll.: ἐκθεῖς A B; v. 18 ἔνιον cet.: ἔνιοι A B; vi. 10 δὲ cet.: om. A B; vi. 25 κύνες cet.: κύκλω A B; vii. 5 Οἶνὰς et Σπουδῆ

PRAEFATIO

cet.: om. A B¹; viii. 8 τῆ cet.: om. A B; ix. 1 ποδώ-
 κεις cet.: om. A B; ix. 15 ἐκατέρου cet.: ἐκατέραν A B;
 ix. 16 περιούσαν cet.: οὔσαν A B; x. 1 τῷ θηρίῳ cet.
 cum Aristide: τὰ θηρία A B; x. 7 δικρὰ cet.: μικρὰ
 A B; x. 16 ἄν om. cet.; xii. 9 τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ
 σώματος ἀφαιροῦνται cet.: τοῦ σ. post ἀφ. A B; xii. 15
 σωτηρίαν om. cet.; οἱ δὲ μὴ cet. cum Stob.: δ' οἱ μὴ A:
 δὲ μὴ B; xiii. 7 ποιῆ cet.: ποιεῖ A B; xiii. 13 ὑπερ-
 βάλλ(λ)ωνται cet.: ὑποβάλλονται A B.

Quae cum ita sint, nolo delere ὅτι ad ix. 16.

Porro primi capituli, ubi deest B et longe a ceteris
 codicibus discrepat A, non assentiri possum Mewaldti
 sententiae, duas exstare editiones ab ipso scriptore
 excogitatas. Immo iure mihi credere videtur Ruehl
*librarium exemplaris, ex quo A pendet, codicem ante
 oculos habuisse in primo folio etiam quam in ceteris
 exesum, ex quo exscriberet quae legere potuit.* Tum,
 profectus ab iis quae supererant litteris, de suo non-
 nulla audacius addidit. Sic πρῶτον invenit pro τ(ὸ
 μὲ)ν (§ 1), μεγάλων pro με(ιζόν)ων (§ 6), ἐπὶ σωφρο-
 σύνη κτλ. pro ἐπι(θυμίαν) κτλ. (§ 8), ἅπαντες μεστοί pro
 ἀ(θ)άν(α)τοί (§ 13), πάντες ἄδουσι pro (φ)αν(ερα)ί (§ 10),
 ν εὐκλείας pro (τιμωρ)ίας (§ 11), νέστωρ pro νέστορος,
 quod per compendium scriptum erat, et ὡς ἀφ' ἐνὸς
 pro (ῆ) ἀ(ρ)ε(τή) (§ 7). Cum autem ubique sensum
 aliquem efficere vellet, γὰρ addidit post μὲν (§ 4),
 ἐκθήσατο scripsit pro κτησάμενος (§ 8), omissis quae
 omnino evanuerant.

Meliore textus recensione usum esse Pollucem quam

¹ Si ad Vaticani archetypum redeunt ceteri, ecquis non miretur
 eadem nomina casu transiliisse Vaticani librarium quae in Vindo-
 bonensi, in quo sane turbatus est ordo verborum, omissa sunt?

PRAEFATIO

quae in nostris codicibus tradita est, cum in ceteris, tum maxime in duobus ultimis capitibus recensendis, a quibus nihil descripsit, in memoria est habendum. Ineptiarum enim quibus deformatur epilogus partem codicum nostrorum lacunis, alias mendis librariorum deberi veri simillimum est; neque omnia puto hodie coniectura sanari posse. Fateor me c. xii. 15 αὐτοὶ (cum Stob.) μὲν μαθήσεις καὶ μελέτας ἐπιπόνους ἔχουσι, σωτηρίαν δὲ ταῖς ἑαυτῶν πόλεσι <φέρουσι> praelaturum fuisse, nisi sententia sic conformata ab indole scriptoris abhorreere videretur: neque omnino placent ea quae c. xiii. 6 edidi.

Postremo, cum neque L neque O Cynegeticum contineat, nullos codices praeter A B M. constanter adhibui. Recte addunt deteriores δι' i. 17; εἰς bis cum Aeliano iv. 9; οἱ cum Stobaeo xii. 15: et ἀεννάους vi. 5; προσεῖναι viii. 5 corrigunt.

SIGLA

- A = Vindobonensis IV 37
- B = Vaticanus 989
- M = Marcianus 511
- det. = ceterorum codicum unus pluresve
- [B] = B exesus

ΚΥΝΗΓΕΤΙΚΟΣ

Τὸ μὲν εὖρημα θεῶν, Ἀπόλλωνος καὶ Ἀρτέμιδος, ἄγραι **I**
 καὶ κύνες· ἔδοσαν δὲ καὶ ἐτίμησαν τούτῳ Χείρωνα διὰ
 δικαιοσύνην. ὁ δὲ λαβὼν ἐχάρη τῷ δώρῳ καὶ ἐχρήτο· καὶ **2**
 ἐγένοντο αὐτῷ μαθηταὶ κυνηγεσίῳ τε καὶ ἐτέρων καλῶν
5 Κέφαλος, Ἀσκληπιός, Μειλανίων, Νέστωρ, Ἀμφιάραος,
 Πηλεὺς, Τελαμών, Μελέαγρος, Θησεύς, Ἴππόλυτος, Παλα-
 μῆδης, Μενεσθεύς, Ὀδυσσεύς, Διομήδης, Κάστωρ, Πολυ-
 δεύκης, Μαχάων, Ποδαλείριος, Ἀντίλοχος, Αἰνείας, Ἀχιλ-
 λέυς, ὧν κατὰ χρόνον ἕκαστος ὑπὸ θεῶν ἐτιμήθη. θαυμα- **3**
10 ζέτω δὲ μηδεὶς ὅτι οἱ πολλοὶ αὐτῶν ἀρέσκοντες θεοῖς ὅμως
 ἐτελεύτησαν· τοῦτο μὲν γὰρ ἢ φύσις· ἀλλ' οἱ ἔπαινοι
 αὐτῶν μεγάλοι ἐγένοντο· μηδὲ ὅτι οὐχ αἱ αὐταὶ ἡλικίαι
 πᾶσι τούτοις· ὁ γὰρ Χείρωνος βίος πᾶσι ἐξήρκει. Ζεὺς
 γὰρ καὶ Χείρων ἀδελφοὶ πατρὸς μὲν τοῦ αὐτοῦ, μητρὸς δὲ
15 ὁ μὲν Ἑρέας, ὁ δὲ Ναΐδος νύμφης· ὥστε ἐγεγόνει μὲν **4**
 Χείρων πρότερος τούτων, ἐτελεύτησε δὲ ὕστερος, ἐπεὶ
 Ἀχιλλεὺς ἐπαίδευσεν. ἐκ δὲ τῆς ἐπιμελείας τῆς [ἐκ] τῶν **5**
 κυνῶν καὶ κυνηγεσίῳ καὶ (ἐκ) τῆς ἄλλης παιδείας πολὺ
 διενεγκόντες τὰ κατὰ τὴν ἀρετὴν ἐθαυμάσθησαν. Κέφαλος **6**
20 μὲν [καὶ] ὑπὸ θεᾶς ἠρπάσθη, Ἀσκληπιὸς δὲ (καὶ) μειζόνων

Κυνηγετικός Β Μ Harpocratio s. v. ἀρκυωρός al. : Κυνηγετικά Α
1 τὸ μὲν] πρῶτον Α : τὸ μὲν πρῶτον Rühl **2** τούτῳ om. Aristid. 3. 7
 et 6. **4** αὐτοῦ Α **5** μειλανίων Α hic et § 7 : μελανίων cet.
7 Ὀδυσσεύς, Μενεσθεύς, Διομήδης om. Α : correxi ordinem coll. §§ 12, 13
9 ὧν . . . ἐτιμήθη om. Α **10-12** οἱ . . . ὅτι om. Α **12** οὐχ Α :
 οὐ καὶ cet. **13** πᾶσι τούτοις Α : om. cet. γὰρ] δὲ τοῦ Α
13-15 Ζεὺς . . . ὥστε om. Α **14** γὰρ] μὲν Aristid. 4. 5 **15** μὲν]
 μὲν γὰρ Α **16** Χείρων Α : om. cet. ὕστερος Α : ὕστερον cet.
 ἐπεὶ Α : ἢ ὡς Μ : ἢ det. **17-18** ἐκ τῶν κυνῶν καὶ om. Α **17** ἐκ del.
 Schneider **18** ἐκ add. Schneider **20** prius καὶ del. Haupt
 post. καὶ add. Haupt **μεγάλων** Α

ἔτυχεν, ἀνιστάναί μὲν τεθνεώτας, νοσοῦντας δὲ ἰᾶσθαι
 διὰ δὲ ταῦτα θεὸς ὧς παρ' ἀνθρώποις ἀείμνηστον κλέος
 7 ἔχει. Μειλανίων δὲ τοσοῦτον ὑπερέσχε φιλοπονία, ὥστε
 ὦν αὐτῷ ἀντερασταὶ ἐγένοντο οἱ τότε ἄριστοι τῶν τότε
 μεγίστων γάμων μόνος ἔτυχεν Ἀταλάντης. Νέστορος δὲ 5
 προδιελέλυθεν ἢ ἀρετῇ τῶν Ἑλλήνων τὰς ἀκοάς, ὥστε
 8 εἰδόσιν ἂν λέγοιμι. Ἀμφιάραος δὲ ὅτ' ἐπὶ Θήβας ἐστρά-
 τευσε, πλείστον κτησάμενος ἔπαινον ἔτυχε παρὰ θεῶν ἀείζως
 τιμᾶσθαι. Πηλεὺς δ' ἐπιθυμίαν παρέσχε καὶ θεοῖς δοῦναι
 τε Θέτιν αὐτῷ καὶ τὸν γάμον παρὰ Χείρωνι ὑμνήσαι. 10
 9 Τελαμῶν δὲ τοσοῦτος ἐγένετο, ὥστ' ἐκ μὲν πόλεως τῆς
 μεγίστης ἦν αὐτὸς ἐβούλετο γῆμαι Περίβοιαν τὴν Ἀλκάθου·
 ὅτε δὲ ὁ πρῶτος τῶν Ἑλλήνων ἐδίδου τᾶριστεία Ἡρακλῆς
 10 ὁ Διός, ἐλὼν Τροίαν, Ἡσιόνην αὐτῷ ἔδωκεν. Μελέαγρος
 δὲ τὰς μὲν τιμὰς ἅς ἔλαβε φανερά· πατρὸς δ' ἐν γήρα 15
 ἐπιλαυθανομένου τῆς θεοῦ οὐχ ὑπὸ τῆς αὐτοῦ αἰτίας ἐδυ-
 στύχησε. Θησεὺς δὲ τοὺς μὲν τῆς Ἑλλάδος ἐχθροὺς
 πάσης μόνος ἀπώλεσε· τὴν δ' αὐτοῦ πατρίδα πολὺ μείζω
 11 ποιήσας ἔτι καὶ νῦν θαυμάζεται. Ἴππόλυτος δὲ ὑπὸ μὲν
 τῆς Ἀρτέμιδος ἐτιμᾶτο καὶ ἐν λόγοις συνῆν, σωφροσύνη 20
 δὲ καὶ ὀσιότητι μακαρισθεὶς ἐτελεύτησε. Παλαμῆδης δὲ
 ἕως μὲν περιῆν πάντων τῶν ἐφ' ἑαυτοῦ ὑπερέσχε σοφία.

1 θνήσκοντας A 2 θεὸς ὧς Valckenaer om. A: θεὸς ὧν cet.
 3 φιλοπονία A: φιλοπονίας cet. 4 post. τότε A: τε cet.: del.
 Rühl 5 νέστορ A: νέστωρ A cor. 6 παρελέλυθεν A ἢ
 ἀρετῇ] ὡς ἀφ' ἐνδς A: εἰς τῶν ἀφελεστάτων Diels: ὡς φρόνιμος olim
 coniecti, sed ὡς ἀφ' ἐνδς coniectura est ὥστ' ἐν Diels 7 ἂν
 λέγοιμι] ἀφίην A: ἂν φαίην Wiesenthal 8 ἐκτήσατο A ἔτυχε...
 τιμᾶσθαι om. A ἀεὶ ζῶν codd.: corr. Dind. 9 δὲ προθυμίαν
 Kaibel 9-10 ἐπιθυμίαν . . . ὑμνήσαι] ἐπὶ σωφροσύνη τε καὶ τῇ ἄλλῃ
 ἀρετῇ μάλιστα ἐθαυμάσθη A 11 τοσοῦτος om. in textu A: τοιοῦτος
 A mg. 12 ἐβουλεύετο codd.: corr. Stephanus 13 τοῖς
 πρῶτοις Dind. 14 ὁ Διός om. A Ἡσιόνην] ἀριστεῖον A
 15 φανερά] πάντες ἄδουσι A 16 ἐπιλαυθανομένου Zeune ὑπὸ τῆς
 A: om. cet. αὐτοῦ A αἰτίας codd.: corr. Pierleoni 18 πολὺ
 A: πολλῶ cet. 20 τῆς om. A συνῆν A: ἦν cet. σωφρο-
 σύνης vel σωφροσύνην Piccolomini 21 ὀσιότητι] αὐτὸς A: fort.
 ὀσιότητος 22 περιῆν A: ἦν cet. πάντων A: πολὺ cet.

ἀποθανῶν δὲ ἀδίκως τοσαύτης ἔτυχε τιμωρίας ὑπὸ θεῶν,
 ὅσης οὐδεὶς ἄλλος ἀνθρώπων. ἐτελεύτησε δὲ οὐχ ὑφ' ὧν
 οἴονται τινες· οὐ γὰρ ἂν ἦν ὁ μὲν σχεδόν τι ἄριστος, ὁ δὲ
 ὅμοιος ἀγαθοῖς· κακοὶ δὲ ἔπραξαν τὸ ἔργον. Μενεσθεὺς 12
 5 δὲ ἐκ τῆς ἐπιμελείας τῆς [ἐκ] τῶν κυνηγεσίων τοσοῦτον
 ὑπερέβαλε φιλοπονία, ὥστε ὁμολογεῖται τοὺς τῶν Ἑλλήνων
 πρῶτους ὑστέρους εἶναι τὰ εἰς τὸν πόλεμον ἐκείνου πλὴν
 Νέστορος· καὶ οὗτος οὐ προέχειν λέγεται, ἀλλὰ ἐρίζειν.
 Ὀδυσσεὺς δὲ καὶ Διομήδης λαμπροὶ μὲν καὶ καθ' ἕν ἕκαστον, 13
 10 τὸ δὲ ὅλον αἴτιοι τοῦ Τροίαν ἀλῶναι. Κάστωρ δὲ καὶ
 Πολυδεύκης ὅσα ἐπεδείξαντο ἐν τῇ Ἑλλάδι τῶν παρὰ
 Χείρωνος διὰ τὸ ἀξίωμα τὸ ἐκ τούτων ἀθάνατοί εἰσι.
 Μαχάων δὲ καὶ Ποδαλείριος παιδευθέντες τὰ αὐτὰ ἐγένοντο 14
 καὶ τέχνας καὶ λόγους καὶ πολέμους ἀγαθοί. Ἀντίλοχος
 15 δὲ τοῦ πατρὸς ὑπεραποθανῶν τοσαύτης ἔτυχευ εὐκλείας,
 ὥστε μόνος φιλοπάτωρ παρὰ τοῖς Ἑλλησιν ἀναγορευθῆναι.
 Αἰνείας δὲ σώσας μὲν τοὺς πατρώους καὶ μητρώους θεούς, 15
 σώσας δὲ καὶ αὐτὸν τὸν πατέρα, δόξαν εὐσεβείας ἐξηνέγκατο,
 ὥστε καὶ οἱ πολέμιοι μόνῳ ἐκείνῳ ὧν ἐκράτησαν ἐν Τροίᾳ
 20 ἔδοσαν μὴ συληθῆναι. Ἀχιλλεὺς δ' ἐν ταύτῃ τῇ παιδείᾳ 16
 τραφεῖς οὕτω καλὰ καὶ μεγάλα μνημεῖα παρέδωκεν, ὥστε
 οὔτε λέγων οὔτ' ἀκούων περὶ ἐκείνου οὐδεὶς ἀπαγορεύει.
 οὔτοι δὲ τοιοῦτοι ἐγένοντο ἐκ τῆς ἐπιμελείας τῆς παρὰ 17
 Χείρωνος, ἧς οἱ μὲν ἀγαθοὶ ἔτι καὶ νῦν ἐρώσιν, οἱ δὲ
 25 κακοὶ φθονοῦσιν, ὥστ' ἐν μὲν τῇ Ἑλλάδι εἴ τῳ συμφορὰ
 ἐγίγνοντο ἢ πόλει ἢ βασιλεῖ, ἐλύοντο (δι') αὐτούς· εἰ δὲ
 πρὸς τοὺς βαρβάρους πάντας πάσῃ τῇ Ἑλλάδι νεῖκος ἢ

1 τιμωρίας] εὐκλείας A 3 οἴονται] ἔφασάν A τι] τοι A
 4 ἀγαθῶ A 5 ἐκ del. Schneider 6 ὁμολογεῖται A :
 ὁμολογεῖν M 10 τοῦ A : om. cet. 12 ἀθάνατοι] ἅπαντες
 μεστοί A 13 αὐτὰ A : αὐτὰ πάντα cet. : αὐτὰ ταῦτα Dind.
 16 ἀναρρηθῆναι Cobet 17-18 μὲν . . . δὲ om. A 18 αὐτὸς
 A post ἐξηνέγκατο add. τοσαύτην Richards 19 ἐκράτησεν
 Radermacher 21 μνήμη Schneider 23 δὲ A : om. cet.
 24 ὧν m al. 26 δι' add. det. αὐτάς det.

πόλεμος ἦν, διὰ τούτους οἱ Ἕλληνες ἐκράτουν, ὥστε ἀνίκητον τὴν Ἑλλάδα παρέχεσθαι.

- 18 Ἐγὼ μὲν οὖν παραινῶ τοῖς νέοις μὴ καταφρονεῖν κυνηγεσίων μηδὲ τῆς ἄλλης παιδείας· ἐκ τούτων γὰρ γίνονται τὰ εἰς τὸν πόλεμον ἀγαθοὶ καὶ [εἰς] τὰ ἄλλα ἐξ ὧν ἀνάγκη 5 καλῶς νοεῖν καὶ λέγειν καὶ πράττειν.
- II Πρῶτον μὲν οὖν χρὴ ἐλθεῖν ἐπὶ τὸ ἐπιτήδευμα τὸ τῶν κυνηγεσίων τὸν ἤδη ἐκ παιδὸς ἀλλάττουτα τὴν ἡλικίαν, εἶτα δὲ καὶ ἐπὶ τὰ ἄλλα παιδεύματα, [τὸν μὲν ἔχοντα] σκεψάμενον τὴν οὐσίαν, ᾧ μὲν ἔστιν ἰκανή, ἀξίως τῆς αὐτοῦ 10 ὠφελείας, ᾧ δὲ μὴ ἔστιν, ἀλλ' οὖν τὴν γε προθυμίαν παρε-
2 χέσθω μηδὲν ἐλλείπων τῆς ἑαυτοῦ δυνάμεως. ὅσα δὲ καὶ οἷα δεῖ παρεσκευασμένον ἐλθεῖν ἐπ' αὐτὸ φράσω καὶ αὐτὰ καὶ τὴν ἐπιστήμην ἐκάστου, ἵνα προειδῶς ἐγχειρῇ τῷ ἔργῳ. καὶ μηδεὶς αὐτὰ φαῦλα νομισάτω εἶναι· ἄνευ γὰρ δὴ τούτων 15
3 οὐκ ἂν εἴη πράξις. χρὴ δὲ τὸν μὲν ἄρκυωρὸν εἶναι ἐπιθυμοῦντα τοῦ ἔργου καὶ τὴν φωνὴν Ἕλληνα, τὴν δὲ ἡλικίαν περὶ ἔτη εἴκοσι, τὸ δὲ εἶδος ἐλαφρόν, ἰσχυρόν, ψυχὴν δὲ
4 ἰκανόν, ἵνα τῶν πόνων τούτοις κρατῶν χαίρῃ τῷ ἔργῳ· τὰς δὲ ἄρκυς Φασιανοῦ ἢ Καρχηδονίου λεπτοῦ λίνου καὶ τὰ 20 ἐνόδια καὶ τὰ δίκτυα. ἔστωσαν δὲ αἱ μὲν ἄρκυς ἐννεάλινοι (ἐκ τριῶν τόνων, ἕκαστος δὲ τόνος ἐκ τριῶν λίνων), τὸ δὲ μέγεθος

1 ἦν A : om. cet. 2 παρέχεσθαι A : παρέχειν cet. : παρασχέσθαι
Rühl : παρασχεῖν Schneider 3 οὖν del. Sauppe ut hic incipiat
genuinum Xenophontis opusc. 4 μηδὲ . . . παιδείας del. Dind.
5 καὶ εἰς Aristid. 3. 9 : εἰς τε codd. 8-9 εἶτα . . . παιδεύματα del.
Radermacher 9 παιδεύματα] incipit B τὸν μὲν ἔχοντα del.
Dind. : τὸν νοῦν ἔχοντα cit. Diels 10 αὐτοῦ codd. : corr. Gail
12 ἑαυτοῦ om. A 13-15 αὐτὰ . . . μηδεὶς om. A 16 τὸν μὲν
ἄρκυωρὸν AB : τῶν μὲν ἀρκύων M ἀρκυωρὸν et sim. Dind. ubique
εἶναι om. M 19 ἐν τούτοις A 21 ἄρκυες codd. 21-22 ἐκ . . .
λίνων om. codd. ; sed cf. Poll. v. 27 δεῖ δὲ αὐτὰς (τὰς ἄρκυς) εἶναι κατὰ
τὸν τοῦ Ξενοφῶντος λόγον, ἐννεαλίλους ἐκ τριῶν τόνων συμπεπλεγμένας.
ὁ δὲ τόνος καὶ κῶλον καλεῖται· πέπλεκται δ' ἐκ λίνων ὁ τόνος τριῶν,
unde Schneider ἐκ . . . λίνων inseruit

πεντεσπίθαμοι, διπάλαστοι δὲ τοὺς βρόχους, περικείσθωσαν
 δὲ τοὺς περιδρόμους ἀναμμάτους, ἵνα εὐτροχοὶ ᾧσι, τὰ δ' ἐνό- 5
 δια δωδεκάλινα, (τὰ δὲ δίκτυα ἐκκαϊδεκάλινα), τὸ δὲ μέγεθος
 τὰ μὲν ἐνόδια διώρυγα, τριώρυγα, τετρώρυγα, πεντώρυγα, τὰ
 5 δὲ δίκτυα δεκώρυγα, εἰκοσώρυγα, τριακοντώρυγα· ἔαν δὲ
 ἦ μείζω, δυσμεταχείριστα ἔσται· ἀμφοτέρα δὲ τριακονθάμ-
 ματα, καὶ τῶν βρόχων τὸ διάστημα ἴσον ταῖς ἄρκυσιν. ἐν 6
 δὲ τοῖς ἀκρωλενίοις τὰ μὲν ἐνόδια ἐχέτω μαστούς, τὰ δὲ
 δίκτυα δακτυλίους, τοὺς δὲ περιδρόμους ἀπὸ στροφείων.
 10 αἱ δὲ σχαλίδες αἱ μὲν τῶν ἀρκύων τὸ μῆκος δέκα παλαιστῶν, 7
 ἔστωσαν δὲ καὶ ἐλάττους· αἱ μὲν ἄνισοι αὐτῶν ἐν τοῖς
 ἑτεροκλινέσι τῶν χωρίων, ἵνα ἴσα τὰ ὕψη ἐξαίρωσιν, ἐν δὲ
 τοῖς ὀμαλέσι αἱ ἴσαι· αὐταὶ δ' εὐπερίσπαστοι τὰ ἄκρα καὶ
 [αὐταὶ] λείαι· αἱ δὲ τῶν ἐνοδίων τῶν ἀρκύων διπλάσιαι, αἱ
 15 δὲ τῶν δικτύων τὸ μὲν μέγεθος πεντεσπίθαμοι, δίκρα ἔχουσαι
 μικρά, τὰ ἐντμήματα μὴ βαθέα· εὐπαγεῖς δὲ πᾶσαι καὶ μὴ
 ἀσύμμετροι τὰ πάχη πρὸς τὰ μήκη. τῷ δὲ πλήθει τῶν 8
 σχαλίδων οἷόν τ' ἐστὶ χρῆσθαι πρὸς τὰ δίκτυα πολλῶ καὶ
 ὀλίγῳ· ἐλάττονι μὲν, ἂν σφόδρα τείνηται ἐν τῇ στάσει,
 20 πλέονι δ', ἂν ἡσυχῇ. ἔστω δὲ καὶ ἐν ὄτῳ ἔσονται αἱ 9
 ἄρκυς καὶ τὰ ἐνόδια καὶ (τὰ) δίκτυα κυνούχος μόσχειος, καὶ
 τὰ δρέπανα, ἵνα ἦ τῆς ὕλης τέμνοντα φράττειν τὰ δεόμενα.

I πεντασπίθαμοι codd. : corr. Cobet περικείσθωσαν A : ... σθωσαν
 B : ὑφείσθωσαν cet. : ὑφείσθωσαν Castalio 3 τὰ ... ἐκκαϊδεκάλινα
 add. Weiske e Poll. v. 30 4 τριώρυγα A : ... υγα B : om. cet.
 τετρώρυγα om. AB 6 τριακοντάμματα A : ... ἄμματα B 9 περι-
 δρόμους AB et Poll. v. 29 : περιστρόφους cet. 10 αἱ μὲν τῶν A :
 μὲν τῶν cet. : τῶν μὲν Dind. 12 ἵνα A : om. cet. 13-14 αὐταὶ
 ... λείαι om. A, del. H Schenkl 13 αὐταὶ] fort. πᾶσαι 14 καὶ αὐταὶ
 quae del. Radermacher in B legi non possunt αὐταὶ delevi : αὐταὶ
 Sauppe αἱ . . . ἐνοδίων A : om. cet. τῶν] τὸν τῶν A : τῶν δὲ
 cet. : τοῦ τῶν Pierleoni τῶν ἀρκύων fort. delendum 15 πεντα-
 σπίθαμοι AB : πεντασπίθαμον cet. : corr. Cobet 16 μῆ] οὐ A [B]
 17 πάχη πρὸς τὰ om. A 18 σταλίδων codd. : corr. Stephanus
 πολλῶν καὶ ὀλίγων codd. : corr. Schneider 19 ἐλαττόναν A :
 ἐλάττονα cet. : corr. Brodaeus 20 πλέονι M : πλειόνων A [B]
 21 τὰ ἐνόδια καὶ δίκτυα A : τὰ δίκτυα ἐν ἑκατέροις cet. [B] 22 τὰ
 δρέπανα B M : δρέπανα A

- III Τὰ δὲ γένη τῶν κυνῶν διττά, αἱ μὲν καστόριαι, αἱ δὲ ἀλωπεκίδες. ἔχουσι δ' αἱ μὲν καστόριαι τὴν ἐπωνυμίαν ταύτην ὅτι Κάστωρ ἠσθεῖς τῷ ἔργῳ μάλιστα αὐτὰς διεφύλαξεν· αἱ δ' ἀλωπεκίδες διότι ἐκ κυνῶν τε καὶ ἀλωπέκων ἐγένοντο· ἐν πολλῷ δὲ χρόνῳ συγκέκραται αὐτῶν ἡ φύσις. 5
- 2 χείρους δὲ καὶ πλείους αἱ τοιαίδε, μικραί, γρυπαί, χαροποί, μυωποί, ἄμορφοι, σκληραί, ἀσθενεῖς, ψιλαί, ὑψηλαί, ἀσύμ-
- 3 μετροι, ἄψυχοι, ἄρρινες, οὐκ εὐποδες. αἱ μὲν οὖν μικραὶ πολλάκις ἀποστεροῦνται τῆς ἐργασίας διὰ τὸ μικρόν· αἱ δὲ γρυπαὶ ἄστομοι καὶ διὰ τοῦτο οὐ κατέχουσι τὸν λαγῶ· (αἱ) 10 χαροποὶ δὲ καὶ μυωποὶ χεῖρω τὰ ὄμματα ἔχουσιν· (αἱ) ἄμορφοι δὲ καὶ αἰσχραὶ ὀράσθαι· αἱ δὲ σκληραὶ τὰ εἶδη χαλεπῶς ἀπὸ τῶν κυνηγεσίων ἀπαλλάττουσι· πονεῖν δὲ ἀδύνατοι αἱ ἀσθενεῖς καὶ αἱ ψιλαί· αἱ δὲ ὑψηλαὶ καὶ αἱ ἀσύμμετροι ἀσύντακτα ἔχουσαι τὰ σώματα βαρέως διαφοιτῶσιν· αἱ ἄψυ- 15 χοι δὲ καὶ λείπουσι τὰ ἔργα καὶ ἀφίστανται (καὶ ὑποφεύγουσι) τὸν ἥλιον ὑπὸ τὰς σκιὰς καὶ κατακλίνονται· αἱ δὲ ἄρρινες μόλις καὶ ὀλιγάκις αἰσθάνονται τοῦ λαγῶ· αἱ δὲ ἄποδες οὐδ' ἂν ὦσιν εὐψυχοὶ τοὺς πόνους δύνανται ἀνέχεσθαι, ἀλλ' ἀπαγορεύουσι διὰ τὸ ἄλγος τῶν ποδῶν. 20
- 4 Εἰσὶ δὲ καὶ τῆς ἰχνεύσεως πολλοὶ τρόποι ἐκ τῶν αὐτῶν κυνῶν· αἱ μὲν γὰρ ἐπειδὰν λάβωσι τὰ ἵχνη, πορεύονται ἀσῆμως ὥστε μὴ γιγνώσκεισθαι ὅτι ἰχνεύουσιν, αἱ δὲ τὰ ὦτα μόνον διακινουῦσι, τὴν δὲ οὐρὰν ἡσυχῇ ἔχουσιν, αἱ δὲ τὰ ὦτα μὲν ἀκίνητα ἔχουσιν, ἄκραν δὲ τὴν οὐρὰν σείουσιν. 25

1 δισσὰ A: ἐστὶ δισσὰ cet. [B] 3 μάλιστα] καθαρὰς A [B]
 5 δὲ πολλῷ A 7 ἄμορφοι Rühl: αἰσχραὶ codd. quod del. Sauppe;
 cf. Polluce v. 62 sq. 8 ἄρρινες det.: ἄρρινοι A: om. B: ἄρινες M
 9 πολλάκις AB: πολλάκις ἐκ τῶν κυνηγεσίων cet. 10 λαγῶν A
 semper αἱ add. Richards 11 μυωποὶ δὲ καὶ χαροποὶ BM αἱ
 addidi 14 αἱ δὲ Rühl: δὲ καὶ AB: καὶ M: καὶ αἱ det. ὑψηλαὶ
 μὲν det. αἱ ante ἀσύμμετροι om. M 15 σώματα det.: ὄμματα
 ABM: βήματα Herw. 16 δὲ om. AB prius καὶ om. M καὶ
 ὑποφεύγουσι addidi: alii alia 18 ἄρινοι codd.: corr. Dind. 19
 εὐποδες A ἐὰν BM 20 ἄλγος] ἀσθενὲς A 21 ἐκ del. Schneider
 αὐτῶν] αὐτῶν διαφορῶν τῶν cet. Diels: τοιούτων cit. Pierleoni
 24 μόνον] μὲν cit. Pierleoni 25 ἄκρα δὲ τῆ οὐρᾶ codd.: corr. Leoncl.
 σαίνουσιν Stephanus

ἄλλαι δε συνάγουσι τὰ ὦτα καὶ ἐπισκυθροπάσασαι διὰ τοῦ 5
 ἴχνους, σχάσασαι τὴν οὐρὰν καὶ φράξασαι διατρέχουσι·
 πολλαὶ δὲ τούτων μὲν οὐδὲν ποιοῦσι, μανικῶς δὲ περιφερό-
 μεναι ὑλακτοῦσι περὶ τὰ ἴχνη, ὅτε δὲ εἰσπίπτουσιν εἰς αὐτά,
 5 ἀφρόνως καταπατοῦσαι τὰς αἰσθήσεις. εἰσὶ δὲ αἱ κύκλοις 6
 πολλοῖς χρώμεναι καὶ πλάνοις, ὑπολαμβάνουσαι ἐκ τοῦ
 πρόσω τὰ ἴχνη παραλείπουσι τὸν λαγῶ, ὅσακίς δ' ἐπιτρέ-
 χουσι τὰ ἴχνη, εἰκάζουσι, προορώμεναι δὲ τὸν λαγῶ τρέμουσι
 καὶ οὐκ ἐπέρχονται πρὶν (ἄν) ἴδωσιν ὑποκινουῦντα. ὅσαι δὲ 7
 10 τὰ τῶν ἄλλων κυνῶν εὐρήματα ἐν ταῖς ἰχνεῖαις καὶ μεταδρο-
 μαῖς προθέουσαι θαμινὰ σκοποῦσιν, ἐαυταῖς ἀπίστως ἔχουσι·
 θρασεῖαι δ' αἱ οὐκ ἐῶσι τῶν συνεργῶν τὰς σοφωτέρας εἰς
 τὸ πρόσθεν προιέναι, ἀλλ' ἀνείργουσι θορυβοῦσαι· αἱ δὲ
 ἀσπαζόμεναι τὰ ψευδῆ καὶ ὑπερλαμπρυνόμεναι ἐφ' ὅτῳ ἄν
 15 τύχῃσι προάγουσι συνειδυῖαι ἐαυταῖς ὅτι ἐξαπατῶσιν· αἱ
 δ' οὐκ εἰδυῖαι τὸ αὐτὸ ποιοῦσι ταύταις· φαῦλαι δὲ αἱ οὐκ
 ἀπαλλαττόμεναι ἐκ τῶν τριμμῶν τὰ ὀρθὰ οὐ γινώσκουσιν.
 ὅσαι δὲ τῶν κυνῶν τὰ ἴχνη τὰ μὲν εὐναῖα ἀγνοοῦσι, τὰ δὲ 8
 δρομαῖα ταχὺ διατρέχουσιν, οὐκ εἰσὶ γνήσiai· διώκουσι
 20 δὲ αἱ μὲν ἀρχόμεναι σφόδρα, διὰ δὲ μαλακίαν ἀνιᾶσιν,
 αἱ δὲ ὑποθέουσιν, εἴτα ἀμαρτάνουσιν, ἕτεραι δὲ ἀνοήτως
 ἐμπίπτουσαι εἰς τὰς ὁδοὺς ἀμαρτάνουσιν, τὸ ἀνήκουστον πολὺ
 ἔχουσαι. πολλαὶ δὲ τὰ διώγματα ἀφιεῖσαι ἐπανέρχονται 9
 διὰ τὸ μισόθηρον, πολλαὶ δὲ διὰ τὸ φιλάνθρωπον· αἱ δ'
 25 ἐκ τῶν ἰχνῶν κεκλαγγυῖαι ἐξαπατᾶν πειρῶνται, ἀληθῆ τὰ
 ψευδῆ ποιούμεναι. εἰσὶ δὲ αἱ τοῦτο μὲν οὐ ποιοῦσι, μεταξὺ 10
 δὲ θέουσαι ἄν ποθεν ἀκούσωσι κραυγῆς, καταλείπουσαι τὰ

4 ὅτε Pierleoni δὲ om. M 5 καταπατοῦσι cit. Rühl
 7 πρόσθεν M [B] 8 τρέμουσι; cf. Poll. v. 64 ὑποτρεμούσας . . . ὑποτρέ-
 μους γινομένας : ἀτρεμοῦσι Brunck 9 ἄν add. Dind. 11 σκοποῦσαι
 B M 12 αἱ οὐκ ἐῶσαι Hermogenes σοφωτέρας A et Poll. :
 σοφὰς cet. et Hermog. 13 ἰέναι Hermog. 16 αἱ Dind. : αἱ
 codd. 17 ἐκ om. Poll. γινώσκουσιν Dind. : γινώσκουσαι codd.
 18 et 19 ἀγνοοῦσι et ταχὺ διατρέχουσιν inter se mutari vult Richards ;
 malim εὐναῖα et δρομαῖα sedem mutare 21-22 ἀμαρτάνουσιν . . .
 ὁδοὺς om. A 25 ἐκτὸς Herwerden κεκλαγγυῖαι M 27 θέουσιν M

αὐτῶν ἔργα ἀπρονοήτως ἐπὶ τοῦτο φέρονται· μεταθέουσι δὲ αἱ μὲν ἀσαφῶς, αἱ δὲ πολὺ ὑπολαμβάνουσαι, δοξάζουσαι δὲ ἑτέρως· αἱ δὲ πεπλασμένως, φθουερῶς δὲ ἄλλαι ἐκκυνούσι
 II παρὰ τὸ ἴχνος διὰ τέλους συμπεριφερόμεναι. τὰ μὲν οὖν πλείστα τούτων φύσει ἔχουσι, τὰ δὲ ἠγμένα ἀνεπιστημόνως 5· δύσχρηστοί εἰσιν· αἱ τοιαῦται μὲν οὖν κύνες ἀποτρέψειαν ἂν τοὺς ἐπιθυμοῦντας κυνηγεσίῳ. οἷας δὲ δεῖ εἶναι τοῦ αὐτοῦ γένους τά τε εἶδη καὶ τὰ ἄλλα φράσω.

IV Πρῶτον μὲν οὖν χρὴ εἶναι μεγάλας, εἶτα ἐχούσας τὰς κεφαλὰς ἐλαφράς, σιμάς, ἀρθρώδεις, ἰνώδη τὰ κάτωθεν τῶν 10 μετώπων, ὄμματα μετέωρα, μέλανα, λαμπρά, μέτωπα πλατέα, τὰς διακρίσεις βαθείας, ὦτα μικρά, λεπτά, ψιλὰ ὀπισθεν, τραχήλους μακρούς, ὑγρούς, περιφερεῖς, στήθη πλατέα, μὴ ἄσαρκα ἀπὸ τῶν ὤμων, τὰς ὠμοπλάτας διεστώσας μικρόν, σκέλη τὰ πρόσθια μικρά, ὀρθά, στρογγύλα, στιφρά, ὀρθοὺς 15 τοὺς ἀγκῶνας, πλευρὰς μὴ ἐπὶ γῆν βαθείας, ἀλλ' εἰς τὸ πλάγιον παρηκούσας, ὀσφῦς σαρκώδεις, τὰ μεγέθη μεταξὺ μακρῶν (καὶ) βραχειῶν, μήτε ὑγρὰς λίαν μήτε σκληράς, λαγόνas μεταξὺ μεγάλων (καὶ) μικρῶν, ἰσχία στρογγύλα, ὀπισθεν σαρκώδη, ἄνωθεν δὲ μὴ συνδεδεμένα, ἔνδοθεν δὲ 20 προσεσταλμένα, τὰ κάτωθεν τῶν κενεῶνων λαγαρὰ καὶ αὐτοὺς τοὺς κενεῶνας, οὐρὰς μακράς, ὀρθάς, λιγυράς, μηριαίας

1 αὐτῶν B M δὲ B : om. A : γὰρ M : γοῦν Schneider 2 ὑπο-
 λαμβάνουσι H Schenkl δοξάζουσι codd. : corr. Leoncl. 3 ἑτέρως
 A : ἕτεραι B M ἐκκυνούσαι M 4 περὶ A συμπαραφερόμεναι M
 5 ἔχουσαι det. ἠγμένα B 6 δύσχρηστοί . . . κύνες] αἱ τοιαῦται μὲν
 οὖν κύνες δύσχρηστοί εἰσι καὶ Schneider II μεγάλα καὶ πλατέα M
 (μέτωπον πλατὺν Poll.) 12 fort. βαθείας ἔχοντα ; cf. Poll. v. 3
 μικρά codd. et Poll. : μακρὰ Vlitius, coll. Arr. de Ven. v. 7 ὦτα με-
 γάλα ἔστω ψιλοῖς B M 14 comma post ὤμων Rühl, post
 ἄσαρκα codd. et Poll. ; cf. Arr. l. c. 16 τοὺς ἀγκῶνας ὀρθοὺς M
 ἐπὶ γῆν A B ; cf. Poll. v. 58 : ἐπίπαν M 17 ὀσφῦν σαρκώδη
 B M ante σαρκώδεις add. μὴ Schneider ex Arr. 17-18 τὰ . . .
 βραχειῶν del. Schneider 18 καὶ add. Stephanus βραχηῶν
 A : βραχέων B M : corr. Pierleoni μήτε ὑγρὰς λίαν om. A 19 καὶ
 add. Stephanus 20 post. δὲ om. A 21 προσεσταλμένα Dind.
 ex Poll. : προσεσταλμένα codd. 22 τοὺς om. A [B] μακρὰς om.
 A ; sed cf. Poll. προμήκεις et Arr. l. c.

[μῆ] σκληράς, ὑποκόλια μακρά, περιφερῆ, εὐπαγῆ, σκέλη
πολὺ μείζω τὰ ὄπισθεν τῶν ἔμπροσθεν καὶ ἐπίρρικνα, πόδας
περιφερεῖς. καὶ ἔαν ὦσι τοιαῦται αἱ κύνες, ἔσονται ἰσχυ- 2
ραὶ τὰ εἶδη, ἐλαφραὶ, σύμμετροι, ποδώκεις, καὶ ἀπὸ τῶν
5 προσώπων φαιδραὶ καὶ εὐστομοὶ. ἰχνευέτωσαν δὲ ἐκ τῶν 3
τριμμῶν ταχὺ ἀπαλλαττόμεναι, τιθείσαι τὰς κεφαλὰς ἐπὶ
γῆν λεχρίας, ἐμμειδιώσαι μὲν πρὸς τὰ ἴχνη, ἐπικαταβάλλ-
λουσαι δὲ τὰ ὦτα· καὶ τὰ μὲν ὄμματα πυκνὰ διακινούσαι,
ταῖς δὲ οὐραῖς διασαίνουσαι κύκλους πολλοὺς (ποιούμεναι)
10 πρὸς τὰς εὐνάς προίτωσαν ὁμοῦ διὰ τοῦ ἴχνους ἅπασαι. ὅταν 4
δὲ περὶ αὐτὸν ὦσι τὸν λαγῶ, δῆλον ποιείτωσαν τῷ κυνηγέτῃ
θάπτον φοιτῶσαι, μᾶλλον γνωρίζουσαι ἀπὸ τοῦ θυμοῦ, ἀπὸ
τῆς κεφαλῆς, ἀπὸ τῶν ὀμμάτων, ἀπὸ τῆς μεταλλάξεως τῶν
σχημάτων καὶ ἀπὸ τῶν ἀναβλεμμάτων καὶ ἐμβλεμμάτων
15 εἰς τὴν ὕλην καὶ ἀναστρεμμάτων τῶν ἐπὶ τὰς καθέδρας τοῦ
λαγῶ, καὶ ἀπὸ τῶν εἰς τὸ πρόσθεν καὶ ὄπισθεν καὶ εἰς τὸ
πλάγιον διαρριμμάτων, καὶ ἀπὸ τοῦ ἀληθῶς ἤδη αἰωρεῖσθαι
τὴν ψυχὴν καὶ ὑπερχαίρειν ὅτι τοῦ λαγῶ ἐγγύς εἰσι.
διωκέτωσαν δὲ ἐρρωμένως καὶ μὴ ἐπανιεῖσαι σὺν πολλῇ 5
20 κλαγγῇ καὶ ὑλαγμῶ, συνεκπερῶσαι μετὰ τοῦ λαγῶ πάντη.
μεταθείτωσαν δὲ ταχὺ καὶ λαμπρῶς, πυκνὰ μεταφερόμεναι
καὶ ἐπανακλαγγάνουσαι δικαίως· πρὸς δὲ τὸν κυνηγέτην μὴ
ἐπανίτωσαν λιποῦσαι τὰ ἴχνη. μετὰ δὲ τοῦ εἶδους καὶ τοῦ 6
ἔργου τούτου εὐψυχοὶ ἔστωσαν καὶ εὐρινες καὶ εὐποδες καὶ
25 εὐτριχες. εὐψυχοὶ μὲν οὖν ἔσονται, ἔαν μὴ λείπωσι τὰ

1 μῆ del. Iungermann coll. Poll. v. 59 εὐπαγῆ Poll.: εὐπανῆ A:
εὐπαχῆ B M 2 περικνά codd.: corr. Schneider coll. Poll. 3 καὶ
ἔαν M: ἄν A [B] 5 ἰχνευέτωσαν M: ἐνευέτωσαν A [B] 7 λεχρίας
Brodæus: om. A: δαχρείας B: λεχρείας M ἐπιμειδιῶσαι cit.
Pierleoni coll. Arr. de Ven. v. 3 8 καὶ om. B M διακινούσαι
det.: διακινούντων A B M 9 ποιούμεναι addidi; cf. vi. 21, viii. 3
10 πλευρὰς codd.: corr. Schneider 12 θυμοῦ susp. Richards
13-14 τῆς . . . ἀπὸ om. A 14 σχημάτων Leoncl.: σωμάτων M et ut
vid. B: ὀμμάτων Poll. v. 61 ἀναβλεμμάτων M et Poll.: ἀντιβλεμ-
μάτων A B 17 καὶ ἀπὸ τοῦ delere vult Richards εὐδήλως
Herwerden 21 μετατιθέτωσαν codd.: corr. Stephanus 24 εὐπο-
δες καὶ εὐρινες B M καὶ εὐτριχες om. B M 25 λίπωσι B M

κυνηγέσια ὅταν ἦ πνίγη· εὐριwes δέ, ἐὰν τοῦ λαγῶ ὀσφραί-
 νωνται ἐν τόποις ψιλοῖς, ξηροῖς, προσηλίοις τοῦ ἄστρου
 ἐπιόντος· εὐποδες δέ, ἐὰν τῇ αὐτῇ ὥρᾳ μὴ καταρρηγνύωνται
 αὐτῶν οἱ πόδες τὰ ὄρη θεουσῶν· εὐτριχες δέ, ἐὰν ἔχωσι
 7 λεπτήν καὶ πυκνήν καὶ μαλακὴν τὴν τρίχα. τὰ δὲ χρώματα 5
 οὐ χρῆ εἶναι τῶν κυνῶν οὔτε πυρρὰ οὔτε μέλανα οὔτε λευκὰ
 παντελῶς· ἔστι γὰρ οὐ γενναῖον τοῦτο, ἀλλ(ὰ τὸ) ἀπλοῦν καὶ
 8 θηριῶδες. αἱ μὲν οὖν πυρραὶ ἔχουσαι ἔστρωσαν λευκὴν
 τρίχα ἐπανθοῦσαν περὶ τὰ μέτωπα καὶ αἱ μέλαιναί, αἱ δὲ
 λευκαὶ πυρράν· ἐπὶ δὲ ταῖς μηριαῖαις ἄκραις τρίχας ὀρθάς, 10
 βαθείας, καὶ ἐπὶ ταῖς ὀσφύσι καὶ ταῖς οὐραῖς κάτω, ἄνωθεν
 δὲ μετρίας.
 9 Ἄγειν δὲ ἄμεινον τὰς κύνας (εἰς) τὰ ὄρη πολλάκις, τὰ δὲ
 ἔργα ἦττον· τὰ μὲν γὰρ ὄρη οἷόν τ' ἐστὶ καὶ ἰχνεύειν καὶ
 μεταθεῖν καθαρῶς, τὰ δὲ ἔργα οὐδέτερα διὰ τοὺς τριμμούς. 15
 10 ἔστι δὲ καὶ ἄνευ τοῦ εὐρίσκειν τὸν λαγῶ ἀγαθὸν ἄγειν
 τὰς κύνας (εἰς) τὰ τραχέα· καὶ γὰρ εὐποδες γίνονται καὶ
 τὰ σώματα διαπονοῦσαι ἐν τόποις τοιούτοις ὠφελοῦνται.
 11 ἀγέσθωσαν δὲ θέρους μὲν μέχρι μεσημβρίας, χειμῶνος δὲ
 δι' ἡμέρας, μετοπώρου δ' ἔξω μεσημβρίας, ἐντὸς δὲ ἐσπέρας 20
 τὸ ἔαρ. ταῦτα γὰρ μέτρια.
 V Τὰ δὲ ἴχνη τοῦ λαγῶ τοῦ μὲν χειμῶνος μακρὰ ἐστὶ διὰ
 τὸ μῆκος τῶν νυκτῶν· τοῦ δὲ θέρους βραχέα διὰ τὸ ἐναντίον.
 χειμῶνος μὲν οὖν πρῶ οὐκ ὄξει αὐτῶν, ὅταν πάχνη ἦ ἢ
 παγετός· ἢ μὲν γὰρ πάχνη τῇ αὐτῆς ἰσχύι ἀντισπάσασα τὸ 25
 2 θερμὸν ἔχει ἐν ἑαυτῇ, ὁ δὲ παγετὸς ἐπιπήξας. καὶ αἱ κύνες
 μαλκίους τὰς ρῖνας οὐ δύνανται αἰσθάνεσθαι ὅταν ἦ
 τοιαῦτα, πρὶν ἂν ὁ ἥλιος διαλύσῃ αὐτὰ ἢ προϊούσα ἢ ἡμέρα·

1 πνίγη ἦ A: ἦ πνίγος Cobet 2 προσείλοις Cobet 3 τὴν
 αὐτὴν ὥραν Richards 7 τοῦτο τὸ ἀπλοῦν ἀλλὰ θηριῶδες Schneider
 ἀλλὰ τὸ Radermacher; cf. Arr. vi. 1 9 μέτωπα M; cf. Poll. v. 65:
 πρόσωπα A B 13 εἰς det. et Aelian *Hist. An.* xiii. 24: om. A B M
 17 εἰς det. et Aelian: om. A B M 18 διαπονοῦντες A 25 αὐτῆς
 B M 27 μαλκίους W Dind.: μαλακίωςαι codd. et Poll. v. 49

τότε δὲ καὶ αἱ κύνες ὀσφραίνονται καὶ αὐτὰ ἐπαναφερόμενα
 ὄξει. ἀφανίζει δὲ καὶ ἡ πολλὴ δρόσος καταφέρουσα αὐτά, 3
 καὶ οἱ ὄμβροι οἱ γιγνόμενοι διὰ χρόνου ὀσμάς ἄγοντες τὴν
 γῆν ποιούσι δύσοσμον, ἕως ἂν ψυχθῆι· χεῖρω δὲ καὶ τὰ
 5 νότια ποιεῖ· ὑγραίνοντα γὰρ διαχεῖ· τὰ δὲ βόρεια, ἐὰν ἦ
 ἄλυτα, συνίστησι καὶ σῶζει. οἱ δὲ ὑετοὶ κατακλύζουσι καὶ 4
 αἱ ψακάδες, καὶ ἡ σελήνη ἀμαυροῖ τῷ θερμῷ, μάλιστα δὲ
 ὅταν ἦ πανσέληνος· καὶ μανότατα τότε· χαίροντες γὰρ τῷ
 φέγγει ἐπαναρριπτοῦντες μακρὰν διαίρουσιν ἀντιπαίζοντες·
 10 ταραχώδη δὲ ὅταν ἀλώπεκες προδιεξέλθωσι γίγνεται. τὸ 5
 δὲ ἔαρ κεκραμένον τῇ ὥρᾳ καλῶς παρέχει τὰ ἴχνη λαμπρά,
 πλὴν εἴ τι ἡ γῆ ἐξανθούσα βλάπτει τὰς κύνας, εἰς τὸ αὐτὸ
 συμμιγνύουσα τῶν ἀνθῶν τὰς ὀσμάς. λεπτὰ δὲ καὶ ἀσαφῆ
 τοῦ θέρους· διάπυρος γὰρ οὖσα ἡ γῆ ἀφανίζει τὸ θερμὸν ὃ
 15 ἔχουσιν· ἔστι γὰρ λεπτόν· καὶ αἱ κύνες ἦττον ὀσφραίνονται
 τότε διὰ τὸ ἐκλελύσθαι τὰ σώματα. τοῦ δὲ μετοπώρου
 καθαρὰ· ὅσα γὰρ ἡ γῆ φέρει, τὰ μὲν ἡμέρα συγκεκόμισται,
 τὰ δὲ ἄγρια γῆρα διαλέλυται· ὥστε οὐ παραλυποῦσι τῶν
 καρπῶν αἱ ὀσμαι εἰς ταῦτα φερόμεναι. ἔστι δὲ τοῦ χειμῶνος 6
 20 καὶ τοῦ θέρους καὶ τοῦ μετοπώρου τὰ ἴχνη ὀρθὰ ἐπὶ πολὺ,
 τοῦ δ' ἦρος συμπεπλεγμένα· τὸ γὰρ θηρίον συνδνάζεται
 μὲν αἰεὶ, μάλιστα δὲ ταύτην τὴν ὥραν· ὥστε διὰ τοῦτο ἐξ
 ἀνάγκης μετ' ἀλλήλων πλανώμενοι τοιαῦτα ποιούσιν. ὄξει 7
 δὲ τῶν ἰχνῶν ἐπὶ πλείω χρόνον τῶν εὐναίων ἢ τῶν δρομαίων·
 25 τὰ μὲν γὰρ εὐναῖα (ποιῶν) ὁ λαγῶς πορεύεται ἐφιστάμενος,
 τὰ δὲ δρομαῖα ταχύ· ἡ γῆ οὖν τῶν μὲν πυκνοῦται, τῶν δὲ
 οὐ πίμπλαται. ἐν δὲ τοῖς ὑλώδεσι μᾶλλον ἢ ἐν τοῖς ψιλοῖς
 ὄξει· διατρέχων γὰρ καὶ ἀνακαθίζων ἄπτεται πολλῶν.

3 τῆς γῆς codd. : corr. Richards 6 ἄλυτα B M 7 ψακάδες
 codd. : corr. Dind. τὸ θερμὸν Gesner 9 μακρὰν Pierleoni
 ex Poll. v. 67 : μακρὰ codd. διαίρουσιν (= διαβαίνουσιν) A et sic
 Radermacher : διαιροῦσιν B M 13 ἀνθέων Pollux δὲ om. A
 18 τῶν om. A 19 ταῦτα codd. : corr. Schneider 20 ἐπὶ τὸ
 πολὺ M 25 γὰρ om. M ποιῶν addidi ποιεῖται Leoncl. :
 ἐπιπορεύεται vel διαπορεύεται Stephanus 27 ἦ] καὶ B

- 8 Κατακλίνονται δ' εἰς ἃ ἡ γῆ φύει ἢ ἔχει ἐφ' ἑαυτῆς
 ὑπὸ παντί, ἐπ' αὐτῶν, ἐν αὐτοῖς, παρ' αὐτά, ἄποθεν πολὺ,
 μικρόν, μεταξὺ τούτων· ὅτε δὲ καὶ ἐν τῇ θαλάττῃ διαρριπτῶν
 ἐπὶ τὸ δυνατὸν καὶ ἐν ὕδατι, εἴαν τι ἢ ὑπερέχον ἢ ἐμπεφυκὸς
 9 ἐν τούτῳ· ὁ μὲν οὖν εὐναῖος ποιούμενος εὐνήν ἐπὶ πολὺ 5
 ὅταν μὲν ἢ ψύχη, ἐν εὐδιεινοῖς, ὅταν δὲ καύματα, ἐν παλι-
 σκίοις, τὸ δὲ ἔαρ καὶ τὸ μετόπωρον ἐν προσηλίοις· οἱ δὲ
 δρομαῖοι οὐχ οὕτως διὰ τὸ ὑπὸ τῶν κυνῶν ἐκπληκτοὶ
 10 γίνεσθαι. κατακλίνεται δὲ ὑποθεῖς τὰ ὑποκόλια ὑπὸ τὰς
 λαγόνas, τὰ δὲ πρόσθεν σκέλη τὰ πλείστα συνθεῖς καὶ 10
 ἐκτείνas, ἐπ' ἄκρους δὲ τοὺς πόδας τὴν γένυν καταθεῖς, τὰ
 δὲ ὦτα ἐπιπετάσas ἐπὶ τὰς ὠμοπλάτας· οὕτω δὲ ὑποστέγει
 τὰ ὑγρά· ἔχει δὲ καὶ τὴν τρίχα στεγανήν· πυκνὴ γὰρ καὶ
 11 μαλακὴ. καὶ ὅταν μὲν ἐγρηγόρη, καταμύει τὰ βλέφαρα,
 ὅταν δὲ καθεύδῃ, τὰ μὲν βλέφαρα ἀναπέπταται ἀκίνητα, οἱ 15
 δὲ ὀφθαλμοὶ ἀτρέμας ἔχουσι· τοὺς δὲ μυκτῆρας, ὅταν μὲν
 12 εὐδῃ, κινεῖ πυκνά, ὅταν δὲ μή, ἦττον. ὅταν δὲ ἡ γῆ βρῦνῃ,
 μᾶλλον τὰ ἔργα ἢ τὰ ὄρη ἔχουσιν. ὑπομένει δὲ πανταχοῦ
 ἰχθυενόμενος, εἴαν μήτι περίφοβος τῆς νυκτὸς γένηται· παθῶν
 δὲ τοῦτο ὑποκινεῖ. 20
- 13 Πολύγονον δ' ἐστὶν οὕτως, ὥστε τὰ μὲν τέτοκε, τὰ δὲ
 τίκτει, τὰ δὲ κύει. τῶν δὲ μικρῶν λαγίων ὄζει μᾶλλον ἢ
 τῶν μεγάλων· ἔτι γὰρ ὑγρομελῆ ὄντα ἐπισύρεται ὅλα ἐπὶ
 14 τῆς γῆς. τὰ μὲν οὖν λίαν νεογνὰ οἱ φιλοκυνηγέται ἀφιάσι
 τῇ θεῷ. οἱ δὲ ἤδη ἔτειοι τάχιστα θέουσι τὸν πρῶτον δρόμον, 25
 τοὺς δ' ἄλλους οὐκέτι· εἰσὶ γὰρ ἐλαφροί, ἀδύνατοι δέ.
- 15 Λαμβάνειν δὲ τοῦ λαγῶ τὰ ἰχνη ὑπάγοντα τὰς κύνας ἐκ

1 fort. κατακλίνεται 2 ἄποθεν B 3 θαλάσση AB 5 ποι-
 ούμενος . . . πολὺ del. Pierleoni ἐπὶ τὸ M 6 παλινσκίοις M
 7 φθινόπωρον BM προσείλοισ Cobet. coll. Poll. v. 66 8 οὕτω A
 ἐμπληκτοὶ M 10 συνθεῖς M et Poll. v. 72: ἐκθεῖς AB 12 οὕτω
 scripsi: εἶτα codd. ἀποστέγει Radermacher 16 ἀτρέμα A:
 ἀτρέμως B §§ 13-14 post § 6 ποιούσιν transposuit Christian
 21 πολύγονος cit. Richards: πολύγονόν ἐστιν . . . τὸ θηρίον Poll. v. 73:
 πολύγονον δ' ἐστὶ τὸ ζῷον ὁ λαγῶs Athen. ix, p. 400 e 22 κυεῖ
 Dind. 27 ἐπάγοντα Richards

τῶν ἔργων ἄνωθεν· ὅσοι δὲ μὴ ἔρχονται αὐτῶν εἰς τὰ ἐργά-
 σιμα, . . . τοὺς λειμῶνας, τὰς νάπας, τὰ ρεῖθρα, τοὺς λίθους,
 τὰ ὑλώδη· καὶ ἔαν ὑποκινηῖ, μὴ ἀναβοᾶν, ἵνα μὴ αἱ κύνες
 ἔκφρονες γιγνόμεναι χαλεπῶς τὰ ἴχνη γνωρίζωσιν. εὐρι- 16
 5 σκόμενοι δὲ ὑπ' αὐτῶν καὶ διωκόμενοι ἔστιν ὅτε διαβαίνουσι
 τὰ ρεύματα καὶ ὑποκάμπτουσι καὶ καταδύονται εἰς φάραγ-
 γας καὶ εἰς ἰλεούς· πεφόβηνται γὰρ οὐ μόνον τὰς κύνας
 ἀλλὰ καὶ τοὺς αἰετούς· ὑπερβάλλοντες γὰρ τὰ σιμὰ καὶ τὰ
 ψιλὰ ἀναρπάζονται, ἕως ἂν ᾧσιν ἔτειοι· τοὺς δὲ μείζους 17
 10 ἐπιτρέχουσαι αἱ κύνες ἀναιροῦνται. ποδωκέστατοι μὲν οὖν
 εἰσιν οἱ ὄρειοι, οἱ πεδινοὶ δὲ ἦττον, βραδύτατοι δὲ οἱ ἔλειοι·
 οἱ δ' ἐπὶ πάντας τοὺς τόπους πλανῆται χαλεποὶ πρὸς τοὺς
 δρόμους· τὰ γὰρ σύντομα ἴσασι· θέουσι γὰρ μάλιστα μὲν
 τὰ ἀνάτη ἢ τὰ ὀμαλά, τὰ δὲ ἀνώμαλα ἀνομοίως, τὰ δὲ 18
 15 κατάντη ἦκιστα. διωκόμενοι δὲ εἰσι κατάδηλοι μάλιστα
 μὲν διὰ γῆς κεκινημένης, ἔαν ἔχωσιν ἔνιον ἐρύθημα, καὶ διὰ
 καλάμης διὰ τὴν ἀνταύγειαν· κατάδηλοι δὲ καὶ ἐν τοῖς
 τριμμοῖς καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς, ἔαν ᾧσιν ἰσόπεδοι· τὸ γὰρ
 φανὸν τὸ ἐν αὐτοῖς ἐνὸν ἀντιλάμπει· ἄδηλοι δέ, ὅταν (κατὰ)
 20 τοὺς λίθους, τὰ ὄρη, τὰ φελλία, τὰ δασέα ἀποχωρῶσι, διὰ
 τὴν ὀμόχροιαν. προλαμβάνοντες δὲ τὰς κύνας ἐφίστανται 19
 καὶ ἀνακαθίζοντες ἐπαίρουσιν αὐτοὺς καὶ ἐπακούουσιν, εἴ
 που πλησίον κλαγγὴ ἢ ψόφος τῶν κυνῶν· καὶ ὅθεν ἂν
 ἀκούσωσιν ἀποτρέπονται. ὅτε δὲ καὶ οὐκ ἀκούσαντες, ἀλλὰ 20
 25 δόξαντες ἢ πεισθέντες ὑφ' αὐτῶν, παρὰ τὰ αὐτά, διὰ τῶν

2 lac. indicavit Weiske, qui ἐρευνᾶν cit. : εἰς Diels : fort. κατὰ
 6 καὶ ὑποκάμπτουσι om. A 7 εἰς εἰλούς A : εἰς εἰλούς B : εἰσειλοῦσι
 M (ιλεός et εἰλεός agnoscit Hesych. : ιλεοί, ιλαῖοι, ἐλεοί Poll. v. 14
 codd.) 8 ὑπερβαλόντες B M 9 τοὺς . . . ἀφαιροῦνται del. Rühl
 10 ἀναιροῦνται Richards : ἀφαιροῦνται codd. 11 πεδεινοὶ A 11-12
 ἦττον . . . χαλεποὶ om. A 12 πλάνητες Cobet 13 γὰρ] δὲ
 Herwerden : γοῦν cit. Rühl 14 ἢ τὰ ὀμαλά aut delendum aut
 ἦττον δὲ τὰ ὀμαλά scribendum putat Pierleoni ἀνόμοια M [B] :
 σπανίως Herwerden 16 ἔνιον M ; cf. Gautier, *La langue de Xén.*
 p. 66 f. : ἔνιοι A B : ἐνὸν Diels 16-18 καὶ . . . ταῖς om. A
 19 κατὰ add. Leoncl. 20 φέλλεια Dind. 22 αὐτοὺς codd.
 24 ὅτε M 25 ὑφ' αὐτῶν Schneider : ὑπ' αὐτῶν B M : ὑπ' αὐτὰ A

- αὐτῶν, ἐπαλλάττοντες ἄλματα, ἐμποιοῦντες ἴχνεσιν ἴχνη,
 21 ἀποχωροῦσι. καί εἰσι μακροδρομώτατοι μὲν οἱ ἐκ τῶν
 ψιλῶν εὐρισκόμενοι διὰ τὸ καταφανές, βραχυδρομώτατοι δὲ
 οἱ ἐκ τῶν δασέων· ἐμποδῶν γὰρ τὸ σκοτεινόν.
- 22 Δύο δὲ τὰ γένη ἐστὶν αὐτῶν· οἱ μὲν γὰρ μεγάλοι τὸ 5
 χρῶμα ἐπίπερκνοι καὶ τὸ λευκὸν τὸ ἐν τῷ μετώπῳ μέγα
 ἔχουσιν, οἱ δ' ἐλάττους ἐπίξανθοι, μικρὸν τὸ λευκὸν ἔχοντες.
- 23 τὴν δὲ οὐρανὸν οἱ μὲν κύκλῳ περιποίκιλον, οἱ δὲ παράσειρον,
 καὶ τὰ ὄμματα οἱ μὲν χαροποί, οἱ δ' ὑπόγλαυκοι· καὶ τὰ
 μέλανα τὰ περὶ τὰ ὦτα ἄκρα οἱ μὲν ἐπὶ πολὺ, οἱ δ' ἐπὶ 10
- 24 μικρόν. ἔχουσι δὲ αὐτῶν αἱ πολλαὶ τῶν νήσων τοὺς
 ἐλάττους, αἱ τ' ἔρημοι καὶ οἰκούμεναι· τὸ δὲ πλῆθος πλείους
 ἐν αὐταῖς ἢ ἐν ταῖς ἠπείροις· οὐ γὰρ εἰσιν οὔτ' ἀλώπεκες
 ἐν ταῖς πολλαῖς αὐτῶν, αἴτινες καὶ αὐτοὺς καὶ τὰ τέκνα
 ἐπιούσαι ἀναιροῦνται, οὔτε ἀετοί· τὰ μεγάλα γὰρ ὄρη ἔχουσι 15
 μᾶλλον ἢ τὰ μικρά· ἐλάττω δὲ ἐπὶ τὸ πολὺ τὰ ἐν ταῖς
- 25 νήσοις. κνηγέται δὲ εἰς μὲν τὰς ἐρήμους ὀλιγάκις ἀφ-
 ικνοῦνται, ἐν δὲ ταῖς οἰκουμέναις ὀλίγοι γίνονται καὶ οὐ
 φιλόθηροι οἱ πολλοί· εἰς δὲ τὰς ἱερὰς τῶν νήσων οὐδὲ
 διαβιβάζειν οἷόν τε κύνας. ὅταν οὖν τῶν τε ὑπαρχόντων 20
 ὀλίγους ἐκθηρῶνται καὶ τῶν ἐπιγιγνομένων, ἀνάγκη ἀφθότους
 εἶναι.
- 26 Βλέπει δὲ οὐκ ὀξὺ διὰ πολλά· τά τε γὰρ ὄμματα ἔχει
 ἔξω καὶ τὰ βλέφαρα ἐλλείποντα καὶ οὐκ ἔχοντα προβολὴν
 ταῖς αὐγαῖς· ἢ ὄψις οὖν διὰ ταῦτα ἀμαυρά, ἐσκεδασμένη. 25
- 27 ἄμα δὲ τούτοις καὶ ἐν ὕπνῳ ὄν τὰ πολλὰ τὸ θηρίον οὐκ
 ὠφελείται πρὸς τὸ ὄραν· καὶ ἡ ποδώκεια πρὸς τὸ ἀμβλυώττειν

5 δὲ A : καὶ B : δὲ καὶ M τὸ χρῶμα AB Poll. v. 67 : om. M
 6 ἐπίπερκνοι Poll. : ἐπίπερνοι A : ἐπίπερκοι BM post. τὸ om. A
 8 παράσειρον M 9 ὑποχαροποί M 10 περὶ ὦτα τὰ M 12 αἱ
 οἰκούμεναι cit. Schneider 15 γὰρ μεγάλα A 18 ὀλίγοι γίνον-
 ται scripsi : ὀλίγοι ὄντες codd. : ὀλιγοί εἰσι Dind. : ἀλιεύοντες Rader-
 macher : ὀλιγωροῦσι . . . ὄντες cit. Richards 20 fort. ὅτε : οὐ ἂν
 Herwerden 25 καὶ ἐσκεδασμένη Zeune 27 ποδώκεια AB : ποδω-
 κεία M : corr. Dind. ἀμβλυώττειν Dind. e Poll. v. 69 : ἀμβλυωπεῖν
 codd.

αὐτῷ πολὺ συμβάλλεται· ταχὺ γὰρ ἐκάστου παραφέρει τὴν
 ὄψιν πρὶν νοῆσαι ὅ τι ἐστί· καὶ οἱ φόβοι τῶν κυνῶν ὅταν 28
 διώκωνται, ἐπόμενοι μετὰ τούτων συνεξαιροῦνται τὸ προ-
 νοεῖσθαι· ὥστε διὰ ταῦτα προσπίπτων λανθάνει πρὸς πολλὰ
 5 καὶ εἰς τὰς ἄρκυς ἐμπίπτων· εἰ δ' ἔφευγεν ὀρθόν, ὀλιγάκις 29
 ἂν ἔπασχε τὸ τοιοῦτον· νῦν δὲ περιβάλλων καὶ ἀγαπῶν
 τοὺς τόπους ἐν οἷς ἐγένετο καὶ ἐτράφη ἀλίσκεται· κατὰ
 πόδας δὲ οὐ πολλάκις ὑπὸ τῶν κυνῶν διὰ (τὸ) τάχος
 κρατεῖται· ὅσοι δὲ ἀλίσκονται, παρὰ φύσιν τοῦ σώματος,
 10 τύχη δὲ χρώμενοι· οὐδὲν γὰρ τῶν ὄντων ἰσομέγεθες τούτῳ
 ὁμοίον ἐστί πρὸς ἁρμόν· σύγκειται γὰρ ἐκ τοιούτων τὸ σῶμα·
 ἔχει γὰρ κεφαλὴν κούφην, μικράν, κατωφερῆ, στενὴν ἐκ τοῦ 30
 πρόσθεν, (ᾧτα ὑψηλά,) τράχηλον λεπτόν, περιφερῆ, οὐ σκλη-
 ρόν, μῆκος ἱκανόν, ὠμοπλάτας ὀρθάς, ἀσυνδέτους ἄνωθεν,
 15 σκέλη τὰ ἐπ' αὐτῶν ἐλαφρά, σύγκωλα, στήθος οὐ βαρύτενον,
 πλευρὰς ἐλαφράς, συμμέτρους, ὀσφῦν περιφερῆ, κωλῆν
 σαρκώδη, λαγόνας ὑγρὰς, λαπαρὰς ἱκανῶς, ἰσχία στρογγύλα,
 πλήρη κύκλω, ἄνωθεν δὲ ὡς χρῆ διεστῶτα, μηροὺς μικροὺς,
 εὐπαγεῖς, ἔξωθεν μὲς ἐπιτεταμένους, ἐνδοθεν δὲ οὐκ ὀγκώδεις,
 20 ὑποκόλια μακρά, στιφρά, πόδας τοὺς πρόσθεν ἄκρως ὑγροὺς,
 στενοὺς, ὀρθοὺς, τοὺς δὲ ὀπισθεν στερεοὺς, πλατεῖς, πάντας
 δὲ οὐδενὸς τραχέος φροντίζοντας, σκέλη τὰ ὀπισθεν μείζω
 πολὺ τῶν ἔμπροσθεν καὶ ἐγκεκλιμένα μικρὸν ἔξω, τρίχωμα

1 παρ' ἑκάστον cit. Richards
 Diels: ἐπειγόμενοι Niemeyer
 corr. Dind. 7 ἐγένετο B
 Arrian. *de Ven.* ii. 2 et 3
 B M: ὄν ὁμοιον Richards
 καταφερῆ B: κατα- et κατα-
 Lenz: εἰς στενὴν καταλήγουσαν
 στενὴν . . . περιφερῆ om. M
 αὐτ κωλῆν Poll.: κοίλην codd.
 ἱκανάς A
 codd. 18 μικροὺς Pierleoni coll. Poll. (βραχεῖς): μακροὺς
 19 εὐπαχεῖς A B: εὐπαχεῖς aut εὐπαγεῖς Poll. μὲν μὲς
 Pierleoni: fort. μυώδεις; cf. Poll. 20 μακρά Gesner ex Poll.: μικρά
 codd. 21 post πάντας deesse δασείας καὶ suspicatur Schneider coll.
 Aelian. xiii. 14 et Arrian. xvii. 4
 3 εἰλλόμενοι (*dum urgentur*) cit.
 5 ἔφυγεν B M ὀρθιον codd.:
 8 τὸ add. Leoncl. 9 τοῦ om.
 10 χρῆσάμενοι Arrian. 11 ἀνόμοιον
 ἁρμόν] δρόμον det. 12 γοῦν Rühl
 12-13 στενὴν . . . πρόσθεν del.
 16 κωλῆν Athen. ix. 368 e: κωλῆνα
 17 λαπάρας codd.: corr. Gesner

- 31 βραχύ, κοῦφον. ἔστιν οὖν ἀδύνατον μὴ οὐκ εἶναι ἐκ
 τοιούτων συνηρμοσμένον ἰσχυρόν, ὑγρόν, ὑπερέλαφρον.
 τεκμήριον δὲ ὡς ἐλαφρόν ἐστιν· ὅταν ἀτρέμα διαπορευῆται,
 πηδᾶ—βαδίζοντα δὲ οὐδεὶς ἐώρακεν οὐδ' ὄψεται—τιθεὶς εἰς
 τὸ ἐπέκεινα τῶν ἔμπροσθεν ποδῶν τοὺς ὀπισθεν καὶ ἕξω 5
- 32 καὶ θεῖ οὕτως. δῆλον δὲ τοῦτο ἐν χιόνι. οὐρανὸν δὲ οὐκ
 ἐπιτηδεῖαν ἔχει πρὸς δρόμον· ἐπευθύνειν γὰρ οὐχ ἱκανὴ τὸ
 σῶμα διὰ τὴν βραχύτητα· ἀλλὰ τῷ ὥτι ἐκατέρω τοῦτο
 ποιεῖ· καὶ ὅταν ἀνιστῆται ὑπὸ τῶν κυνῶν, καταβάλλων
 [γὰρ] καὶ παραβάλλων τὸ ἕτερον οὖς πλάγιον, ὁποτέρᾳ ἂν 10
 λυπῆται, ἀπερειδόμενος [διὸ] δὴ εἰς τοῦτο ὑποστρέφεται
- 33 ταχύ, ἐν μικρῷ πολὺ καταλιπὼν τὸ ἐπιφερόμενον. οὕτω
 δὲ ἐπίχαρὶ ἐστὶ τὸ θέαμα, ὥστε οὐδεὶς ὅστις οὐκ ἂν ἰδὼν
 ἰχνευόμενον, εὕρισκόμενον, μεταθεόμενον, ἀλισκόμενον, ἐπι-
 λάθοιτ' ἂν εἴ του ἐρώη. 15
- 34 Ἐν δὲ τοῖς ἔργοις κυνηγετοῦντα ἀπέχεσθαι ὧν ὄραι
 φέρουσι καὶ τὰ νάματα καὶ τὰ ρεῖθρα ἔαν· τὸ γὰρ ἄπτεσθαι
 τούτων αἰσχυρόν καὶ κακόν, καὶ ἵνα μὴ τῷ νόμῳ ἐναντίοι
 ᾧσιν οἱ ἰδόντες· καὶ ὅταν ἀναγρία ἐμπίπτῃ, ἀναλύειν χρῆ
 τὰ περὶ τὸ κυνηγέσιον πάντα. 20
- VI Κυνῶν δὲ κόσμος δέραια, ἰμάντες, στελμονίαι· ἔστω δὲ
 τὰ μὲν δέραια μαλακά, πλατέα, ἵνα μὴ θραύῃ τὰς τρίχας
 τῶν κυνῶν, οἱ δὲ ἰμάντες ἔχοντες ἀγκύλας τῇ χειρὶ, ἄλλο
 δὲ μηδέν· οὐ γὰρ καλῶς τηροῦσι τὰς κύνας οἱ ἐξ αὐτῶν
 εἰργασμένοι τὰ δέραια· αἱ δὲ στελμονίαι πλατεῖς τοὺς 25

2 ὑγρόν om. A 4 καὶ τιθεὶς Schneider 5 ἕξω θεῖ Schneider
 6 δῆλον . . . χιόνι om. A τοῦτο Leoncl. : τούτου τὸ codd. ἐν
 χροί B : ἐνχροί M : corr. Blane 9 ἀνιστῆται Pierleoni : ἀλίσκῃται
 codd. 10 γὰρ del. Dind. 11 ἐπερειδόμενος Leoncl. διὸ
 del. Schneider 13 θέαμα Schneider ex Arrian. xvi. 6 et Hermog.
 περὶ ἰδεῶν iii, p. 319 : θηρίον codd. fort. ἰδὼν τὸ θηρίον ; cf.
 Arrian. l. c. 18-19 καὶ . . . ἰδόντες del. Dind. 18 καὶ ante ἵνα
 del. Schneider νόμῳ si sanum institutum significat : malim νομίμῳ
 19 διόντες Diels 20 τὸ om. M 21 στηλμονίαι M : τελαμωνίαι
 det. et cum v. l. τελαμωνίαι Poll. v. 55 : τελαμονίαι aut τελαμωνίαι
 Poll. x. 142 : στελμονίαι Hesych. 22 fort. θλίβῃ 24 ἐκ
 τῶν αὐτῶν Schneider : ἐξ ἰμάντων Pierleoni 25 στιλμονίαι B M :
 τελαμωνίαι det.

ἰμάντας, ἵνα μὴ τρίβωσι τὰς λαγόνας αὐτῶν· ἐγκατερραμ-
 μέναι δὲ ἐγκεντρίδες, ἵνα τὰ γένη φυλάττωσι. ἐξάγειν δ' 2
 αὐτὰς οὐ χρὴ ἐπὶ τὰ κυνηγέσια, ὅταν μὴ τὰ προσφερόμενα
 δέχωνται ἠδέως (τεκμήριον δὲ τοῦτο ὅτι οὐκ ἔρρωνται) μηδὲ
 5 ὅταν ἄνεμος πνέῃ μέγας· διαρπάζει γὰρ τὰ ἴχνη καὶ οὐ
 δύνανται ὀσφραίνεσθαι οὐδὲ αἱ ἄρκυς ἐστάναι οὐδὲ τὰ
 δίκτυα. ὅταν δὲ τούτων μηδέτερον κωλύῃ, ἄγειν διὰ τρίτης 3
 ἡμέρας. τὰς δὲ ἀλώπεκας μὴ ἐθίζειν τὰς κύνας διώκειν·
 διαφθορὰ γὰρ μεγίστη καὶ ἐν τῷ δέοντι οὐποτε πάρεισιν.
 10 εἰς δὲ τὰ κυνηγέσια μεταβάλλοντα ἄγειν, ἵνα ὦσιν ἔμπειροι 4
 τῶν κυνηγεσίων, αὐτὸς δὲ τῆς χώρας. ἐξιέναι δὲ πρῶ, ἵνα
 τῆς ἰχνεύσεως μὴ ἀποστερῶνται, ὡς οἱ ὀψιζόμενοι ἀφαι-
 ροῦνται τὰς μὲν κύνας τοῦ εὐρεῖν τὸν λαγῶ, αὐτοὺς δὲ τῆς
 ὠφελείας· οὐ γὰρ ἐπιμένει τοῦ ἴχνους ἢ φύσις λεπτὴ οὔσα
 15 πᾶσαν ὥραν.

Τὴν δὲ στολὴν ὁ ἀρκυωρὸς ἐξίτω ἔχων ἐπὶ θήραν μὴ 5
 ἔχουσαν βάρος. τὰς δὲ ἄρκυς ἰστάτω εἰς ἄγκη, δρυμῶνας
 τραχείας, σιμάς, λαγαράς, σκοτεινάς, ῥοῦς, χαράδρας, χει-
 μάρρους ἀενάους· εἰς ταῦτα γὰρ μάλιστα φεύγει· (εἰς) ὅσα 6
 20 δὲ ἄλλα [εἰς] ἄπειρον εἰπεῖν· τούτων δὲ παρόδους, διόδους,
 καταφανεῖς, λεπτὰς (καταλιπῶν), εἰς ὄρθρον καὶ μὴ πρῶ, ἵνα
 ἐὰν ἦ πλησίον τὸ ἀρκυστάσιον τῶν ζητησίμων, μὴ φοβῆται
 ἀκούων ὁμοῦ τὸν ψόφον (ἐὰν δὲ ἦ ἀπ' ἀλλήλων πολὺ, ἦττον
 κωλύει πρῶ), καθαρὰς ποιούμενος τὰς ἀρκυστασίας, ἵνα [δ'] 7
 25 αὐτῶν μηδὲν ἀντέχεται. πηγνύειν (δὲ) τὰς σχαλίδας ὑπτίας,
 ὅπως ἂν ἐπαγόμεναι ἔχωσι τὸ σύντονον· ἐπὶ δὲ ἄκρας ἴσους

I ἐγκατερραμέναι δὲ ἐγκεντρίδας Richards 8-9 τὰς . . . πάρεισιν
 om. A 8 τὰς κύνας del. Pierleoni II αὐτὸς Zeune: αὐτοὶ
 codd. 13 αὐτοὺς Weiske: αὐτοὺς codd. 16 ἀρκύωρος codd.
 θήρα Stephanus 17 εἰς om. B M ἄγκη, δρυμῶνας scripsi:
 ἀμφιδρόμους codd.; cf. Poll. v. 35 ἐν πᾶσι τόποις ὁδοῖς τριμμοῖς (cf.
 § 9) δρυμῶσι (aut δρόμοις) ἔλεσι κτλ. 19 ἀενάους det.: ἀεννάους
 A B M εἰς transposuit Schneider 21 lac. stat. Schneider,
 qui scripsit καταλειπέτω. ἰστάτω δ', coll. Poll. l. c. διαστήματα κατα-
 λιπῶν πρὸς τὰς διαδρομάς ἵνα post ζητησίμων transp. Schneider
 24 ποιούμενον Schneider τὰς om. A δ' del. Schneider 25 ἀντέ-
 χεται Zeune: ἀντέχεται codd. δὲ add. Schneider

τοὺς βρόχους ἐπιβαλλέτω καὶ ὁμοίως ἀντεριδέτω, ἐπαίρων
 8 εἰς μέσον τὸν κεκρύφαλον. εἰς δὲ τὸν περιδρομον ἐναπτέτω
 λίθον μακρὸν καὶ μέγαν, ἵνα ἡ ἄρκυς, ὅταν ἔχη τὸν λαγῶ,
 μὴ ἀντιτείνῃ. στοιχιζέτω δὲ μακρά, ὑψηλά, ὅπως ἂν μὴ
 ὑπερπηδᾷ. ἐν δὲ ταῖς ἰχνείαις μὴ ὑπερβάλλεσθαι· ἔστι γὰρ 5
 θηρατικὸν μὲν οὖν, φιλόπονον δὲ τὸ ἐκ παντὸς τρόπου ἐλεῖν
 9 ταχύ. τὰ δὲ δίκτυα τεινέτω ἐν ἀπέδοις, ἐμβαλλέτω δὲ τὰ
 ἐνόδια εἰς τὰς ὁδοὺς, καὶ ἐκ τῶν τριμμῶν εἰς τὰ συμφέροντα,
 καθάπτων τοὺς περιδρόμους ἐπὶ τὴν γῆν, τὰ ἀκρωλένια
 συνάγων, πηγνύων τὰς σχαλίδας μεταξὺ τῶν σαρδόνων, 10
 ἐπὶ ἄκρας ἐπιβάλλων τοὺς ἐπιδρόμους καὶ τὰ παράδρομα
 10 συμφράττων. φυλαττέτω δὲ ἐκπεριῶν· ἐὰν δὲ ἐκκλίνη τὸν
 στοῖχον ἡ ἄρκυς, ἀνιστάτω. διωκομένου δὲ τοῦ λαγῶ εἰς τὰς
 ἄρκυς εἰς τὸ πρόσθεν προθείτω, καὶ ἐπιθέων μὲν ἐμβοάτω·
 ἐμπεπτωκότος δὲ τὴν ὄργην τῶν κυνῶν πανέτω, μὴ ἀπτό- 15
 μενος ἀλλὰ παραμυθούμενος· καὶ δηλούτω τῷ κυνηγέτῃ,
 ὅτι ἐάλωκεν ἀναβοήσας ἢ ὅτι παραδεδράμηκε παρὰ τάδε ἢ
 τάδε ἢ ὅτι οὐχ ἑώρακε.
 11 Τὸν δὲ κυνηγέτην ἐξιέναι ἔχοντα ἡμελημένην ἐλαφρὰν
 ἐσθῆτα ἐπὶ τὸ κυνηγέσιον καὶ ὑπόδεσι, ἐν δὲ τῇ χειρὶ 20
 ῥόπαλον, τὸν δὲ ἀρκυωρὸν ἔπεσθαι· πρὸς δὲ τὸ κυνηγέσιον
 σιγῇ προσιέναι, ἵνα μὴ ὁ λαγῶς, ἐὰν ποῦ ἢ πλησίον, ὑποκινή
 12 ἀκούων τῆς φωνῆς. δῆσαντα δ' ἐκ τῆς ὕλης τὰς κύνας
 ἐκάστην χωρίς, ὅπως ἂν εὐλυτοὶ ᾧσιν, ἰστάναι τὰς ἄρκυς
 καὶ τὰ δίκτυα, ὡς εἴρηται. μετὰ δὲ τοῦτο τὸν μὲν ἀρκυωρὸν 25

4 μὴ del. Herwerden 5-7 ἐν . . . ταχύ post ἀνιστάτω (13)
 transp. Diels 5 ὑπερεμβάλλεσθαι B: ὑπερεμβαλέσθαι M 6 οὐ
 A: om. cet. τόπου A 10 σαρδόνων Iungermann coll. Poll. v.
 31 et Hesych.: σαρδονιῶν A: σαρδονίων B M 11 τὰ om. B M
 12 ἐκπεριῶν A; cf. *Hell.* iii. 2. 25 et Blass *ad Demosth.* 18. 44: ἐκπεριῶν
 B M τὸν στοῖχον A: στοῖχος B M: corr. Pierleoni 13 διωκόμενον
 et τὸν λαγῶ B M δὲ om. A B 14 προθείτω scripsi: προϊέσθω
 codd.: προϊτω vel πορευέσθω Richards ἐκβοάτω M 18 ἑώρακεν
 ἢ οὐ (οὐ Zeune) κατεῖδε B M 19 ἡμελημένην] μέλαιναν Herwerden
 coll. Poll. v. 17 σκευὴ κυνηγέτου χιτῶν οὐ λευκὸς κτλ. 22 προ-
 ιέναι A 24 ᾧσιν ἰστάναι Dind.: ᾧσι συνιστάναι codd.

εἶναι ἐν φυλακῇ· αὐτὸν δὲ τὰς κύνας λαβόντα ἰέναι πρὸς
 τὴν ὑπαγωγὴν τοῦ κυνηγεσίου, καὶ εὐξάμενον τῷ Ἀπόλλωνι 13
 καὶ τῇ Ἀρτέμιδι τῇ Ἀγροτέρᾳ μεταδοῦναι τῆς θήρας λῦσαι
 μίαν κύνα, ἣτις ἂν ἦ σοφωτάτη ἰχνεύειν, ἐὰν μὲν ἦ χειμῶν,
 5 ἄμ' ἠλίῳ ἀνίσχοντι, ἐὰν δὲ θέρος, πρὸ ἡμέρας, τὰς δὲ
 ἄλλας ὥρας μεταξὺ τούτου. ἐπειδὴν δὲ ἡ κύων λάβῃ τὸ 14
 ἴχνος ὀρθὸν ἐκ τῶν ἐπηλλαγμένων, παραλῦσαι καὶ ἑτέραν·
 περαινομένου δὲ τοῦ ἴχνους διαλιπόντα μὴ πολὺ καὶ τὰς
 ἄλλας ἀφιέναι κατὰ μίαν, καὶ ἔπεσθαι μὴ ἐγκείμενον,
 10 ὄνομαστί ἐκάστην προσαγορεύοντα, μὴ πολλά, ἵνα μὴ
 παροξύνωνται πρὸ τοῦ καιροῦ. αἱ δ' ὑπὸ χαρᾶς καὶ μένους 15
 προΐασιν ἐξίλλουσαι τὰ ἴχνη, ὡς πέφυκε, διπλᾶ, τριπλᾶ,
 προφορούμεναι παρὰ τὰ αὐτά, διὰ τῶν αὐτῶν, ἐπηλλαγμένα,
 περιφερῆ, ὀρθά, καμπύλα, πυκνά, μανά, γνώριμα, ἄγνωστα,
 15 ἑαυτὰς παραθέουσαι, ταχὺ τὰς οὐρὰς διασείουσαι, καὶ
 ἐπικλίνουσαι τὰ ὦτα καὶ ἀστράπτουσαι τοῖς ὄμμασιν.
 ἐπειδὴν δὲ περὶ τὸν λαγῶ ὦσι, δῆλον ποιήσουσι τῷ κυνη- 16
 γέτῃ σὺν ταῖς οὐραῖς τὰ σώματα ὅλα συνεπικραδαίνουσαι,
 πολεμικῶς ἐπιφερόμεναι, φιλονίκως παραθέουσαι, συντρέ-
 20 χουσαι φιλοπόνως, συνιστάμεναι ταχύ, διστάμεναι, πάλιν
 ἐπιφερόμεναι· τελευτῶσαι δὲ ἀφίξονται πρὸς τὴν εὐνὴν τοῦ
 λαγῶ, καὶ ἐπιδραμοῦνται ἐπ' αὐτόν. ὁ δ' ἐξαίφνης ἀνάξας 17
 [ἐφ' αὐτόν] ὑλαγμὸν ποιήσει τῶν κυνῶν καὶ κλαγγὴν φεύγων.
 ἐμβοάτῳ δὲ αὐτῷ διωκομένῳ Ἰὼ κύνες, ἰώ, καλῶς, σοφῶς
 25 γε ὦ κύνες. καὶ κυνοδρομεῖν περιελίξαντα ὃ ἀμπέχεται
 περὶ τὴν χεῖρα καὶ τὸ ῥόπαλον ἀναλαβόντα κατὰ τὸν
 λαγῶ, καὶ μὴ ὑπαντᾶν· ἄπορον γάρ. ὁ δὲ ὑποχωρῶν ταχὺ 18

2 εὐξάμενος A : εὐξάμενοι B M : corr. Castalio 5 ἀνέχοντι B M
 6 τούτων Schneider 7 ὄθιον A : ὄρθιον B M : corr. Schneider
 ἀπηλλαγμένων codd. : corr. Brodaeus 12 προΐασιν B M
 13 προφορούμεναι . . . αὐτῶν post ἄγνωστα (14) transp. Richards
 14 ὄρθια codd. : corr. Leoncl. πυκνά, καμπύλα codd. : corr. Leoncl.
 15 ταῖς οὐραῖς codd. : corr. Richards 17 ποιήσωσι B M 19 φιλο-
 νείκως codd. 23 ἐφ' αὐτόν delendum 24 ἐμβοώντων B M
 ἐμβοᾶν οὖν δεῖ αὐτῷ Rosenstiel αὐτῶν M ἰὼ καλῶς Falbe : om. A :
 ἰὼ κακός B M σαφῶς codd. : corr. Gesner 25 post κύνες add.
 καλῶς γε ὦ κύνες M ; cf. Arr. 18 27 ἄπονον Richards

ἐκλείπων τὴν ὄψιν πάλιν περιβάλλει ὄθεν εὐρίσκεται ἐπὶ
 τὸ πολὺ. ἀναβοᾶν δ' ἐκείνου μὲν αὐτῷ Παισάτω παῖς·
 παῖ δὴ, παῖ δὴ. ὁ δέ, ἐὰν τε ἐαλωκῶς ἢ ἐὰν τε μὴ, δηλούτω.
 19 καὶ ἐὰν μὲν ἐαλωκῶς ἢ ἐν τῷ πρώτῳ δρόμῳ, ἀνακαλεσάμενον
 τὰς κύνας ζητεῖν ἄλλον· ἐὰν δὲ μὴ, κυνοδρομεῖν ὡς τάχιστα 5
 καὶ μὴ ἀνιέναι, ἀλλ' ἐκπερᾶν φιλοπόνως. καὶ ἐὰν πάλιν
 ἀπαντῶσι διώκουσαι αὐτόν, ἀναβοᾶν Εὐ γε, εὐ γε ὦ κύνες,
 ἔπεσθε ὦ κύνες· ἐὰν δὲ πολὺ προειληφυῖαι ὦσι καὶ μὴ
 οἶός τ' ἢ κυνοδρομῶν ἐπιγίγνεσθαι αὐταῖς, ἀλλὰ διημαρτηκῶς
 ἢ τῶν δρόμων, ἢ καὶ πλησίον που φοιτώσας ἢ ἐπιστάσας ἢ 10
 ἐχομένας τῶν ἰχνῶν μὴ δύνηται ἰδεῖν, πυνθάνεσθαι παρα-
 20 θέοντα ἅμα ὅτῳ ἂν προσπελάσῃ ἀναβοῶντα Ἡ κατείδες ὦ
 τὰς κύνας; ἐπειδὴν δὲ πύθηται ἤδη, ἐὰν μὲν ἐν τῷ ἴχνει ὦσι,
 προσστάντα ἐγκελεύειν, τοῦνομα μεταβάλλοντα ἐκάστης
 τῆς κυνός, ὅποσαχῆ οἶόν τ' ἂν ἢ τοὺς τόνους τῆς φωνῆς 15
 ποιούμενον, ὀξύ, βαρύν, μικρόν, μέγα· πρὸς δὲ τοῖς ἄλλοις
 κελεύσμασιν, ἐὰν ὦσιν ἐν ὄρει αἱ μεταδρομαί, ἐπικελεύειν
 τόδε, Εὐα κύνες, εὐ' ὦ κύνες. ἐὰν δὲ μὴ πρὸς αὐτοῖς ὦσι
 τοῖς ἴχνεσιν, ἀλλ' ὑπερβάλλωσι, καλεῖν αὐτάς, Οὐ πάλιν,
 21 οὐ πάλιν ὦ κύνες; ἐπειδὴν δὲ προσσχῶσι τοῖς ἴχνεσι, 20
 περιάγειν αὐτὰς κύκλους πολλοὺς ποιούμενον· ὅπου δ' ἂν
 ἢ αὐταῖς ἀμαυρὸν τὸ ἴχνος, σημείον θέσθαι στοῖχον ἐαυτῷ,
 καὶ ἀπὸ τούτου συνείρειν μέχρι ἂν σαφῶς γνωρίσωσιν
 22 ἐγκελεύοντα καὶ θωπεύοντα. αἱ δ' ἐπειδὴν λαμπρὰ ἢ τὰ
 ἴχνη ἐπιρριπτοῦσαι, παραπηδῶσαι, κοινωνοῦσαι, ὑπολαμβά- 25

1 ἀλίσκεται Richards 2 δὲ κοινὸν B M παῖς· ατφ (sic) παῖς B :
 παῖς αὐτῷ M 3 παῖε δὴ, παῖε δὴ A 4 ἀνακαλεσάμενος codd. :
 corr. Schneider 6 μὴ om. B ἀφιέναι B M 9 ἢν B M
 αὐτοῖς codd. : corr. Brodaeus 10 ἢ ἐπιστάσας scripsi : ἢ ἐπι-
 βοώσας codd. : del. Schneider 12 ὦη M 14 προσστάντα codd. :
 corr. Schneider 15 prius τῆς om. A 16 ὀξύ, βαρύν, μικρόν,
 μέγα Schneider 17 ἐὰν . . . μεταδρομαί om. A αἱματοδρομαί B
 18 εὐα bis Gesner : εἶα bis Richards : εὐ bis codd. 19-20 σοῦ
 bis Weiske προσσχῶσι scripsi : προσχῶσι A B : προστῶσι M : προσ-
 στῶσι Schneider 21 πολλοὺς A : πολλοὺς πυκνοὺς B M : πολλοὺς
 καὶ πυκνοὺς Stephanus 22 αὐτοῖς B M 23 μέχρισ A

νουσαι, ἐνσημαινόμεναι, ὄρους τιθέμεναι ἑαυταῖς γνωρίμους
 ταχὺ μεταθεύσονται· ὅταν δὲ οὕτω διὰ τοῦ ἴχνους πυκνῶς
 διάττωσι, μὴ κατέχοντα κυνοδρομεῖν, ἵνα μὴ ὑπὸ φιλοτιμίας
 ὑπερβάλλωσι τὰ ἴχνη. ἐπειδὴν δὲ περὶ τὸν λαγῶ ὦσι καὶ 23
 5 τοῦτο ἐπιδεικνύονται σαφῶς τῷ κυνηγέτῃ, προσέχειν, ὅπως
 ἂν μὴ ὑποκινή εἰς τὸ πρόσθεν πεφοβημένος τὰς κύνας· αἱ
 δὲ διαρριπτοῦσαι τὰς οὐράς καὶ ἑαυταῖς ἐμπίπτουσαι καὶ
 πολλὰ ὑπερπηδῶσαι καὶ ἐπανακλαγγάνουσαι, ἐπαναίρουσαι
 τὰς κεφαλὰς, εἰσβλέπουσαι εἰς τὸν κυνηγέτην, ἐπιγνωρί-
 10 ζουσαι ἀληθῆ ἤδη εἶναι ταῦτα, ὑφ' αὐτῶν ἀναστήσουσι τὸν
 λαγῶ καὶ ἐπίασι κεκλαγγυῖαι. ἔαν δὲ εἰς τὰς ἄρκυς 24
 ἐμπίπτῃ ἢ ἐντὸς ἢ ἔξω παρενεχθῆ, καθ' ἐν ἑκάστου τούτων
 ὁ ἀρκυωρὸς γεγωνεῖτω. καὶ ἔαν μὲν ἦ ἑαλωκῶς, ἕτερον
 ἐπιζητεῖν· ἔαν δὲ μή, μεταθεῖν χρώμενον τοῖς αὐτοῖς
 15 ἐγκελεύσασιν. ἐπειδὴν δὲ μεταθέουσαι αἱ κύνες ἤδη 25
 ὑπόκοποι ὦσι καὶ ἦ ὀψὲ ἤδη τῆς ἡμέρας, τότε δεῖ τὸν
 κυνηγέτην τὸν λαγῶ ἀπειρηκότα ζητεῖν, μὴ παραλείποντα
 μηδὲν ὦν ἢ γῆ ἀνίησιν ἢ ἔχει ἐφ' αὐτῆς, τὰς ἀναστροφὰς
 ποιούμενον πυκνάς, ὅπως ἂν μὴ παραλειφθῆ (κατακλίνεται
 20 γὰρ ἐν μικρῷ τὸ θηρίον καὶ οὐκ ἀνίσταται ὑπὸ κόπου καὶ
 φόβου), τὰς κύνας ἐπαγόμενον, ἐγκελεύοντα, παραμυθούμε-
 νον τὴν φιλάνθρωπον πολλά, τὴν αὐθάδη ὀλίγα, τὴν μέσην
 μέτρια, ἕως ἂν ἢ ἀποκτείνῃ αὐτὸν κατὰ πόδας ἢ εἰς τὰς
 ἄρκυς ἐμβάλῃ. μετὰ δὲ ταῦτα ἀνελόντα τὰς ἄρκυς καὶ τὰ 26
 25 δίκτυα, ἀνατρίψαντα τὰς κύνας ἀπιέναι ἐκ τοῦ κυνηγεσίου,
 ἐπιμείναντα, ἔαν ἦ θερινὴ μεσημβρία, ὅπως ἂν τῶν κυνῶν
 οἱ πόδες μὴ καίωνται ἐν τῇ πορείᾳ.

Σκυλακεύειν δὲ αὐτὰς ἐπανιέντα τῶν πόνων τοῦ χειμῶνος, VII
 ἵνα ἔχουσαι τὴν ἡσυχίαν πρὸς τὸ ἔαρ ἐπάγωνται τὴν φύσιν

2 οὕτως B M 3 μὴ del. Gesner 7 ταῖς οὐραῖς codd. : corr.
 Richards 10 εἶναι ἤδη B M ὑφ' αὐτῶν] ὑλαγμῶ Pierleoni
 11 ἐπίασι B 12 ἢ ἔξω ἢ ἐντὸς B M 15 αἱ κύνες M : κύκλω A :
 αἱ κύκλω B 16 δεῖ] δὴ det. 18 ἑαυτῆς B M 28 δὲ χρῆ αὐτὰς
 cit. Schneider coll. Poll. v. 51 29 post. τὴν del. Dind.

- γενναίαν· ἡ γὰρ ὥρα πρὸς τὰς αὐξήσεις τῶν κυνῶν κρατίστη
 αὕτη· εἰσὶ δὲ τέτταρες καὶ δέκα ἡμέραι ἐν αἷς ἡ ἀνάγκη
 2 αὕτη ἔχει. ἄγειν δὲ καταπαυομένας, ἵνα θάττον ἐγκύμονες
 γίνωνται, πρὸς κύνας ἀγαθούς· ἐπειδὴν δὲ ὦσιν ἐπίφοροι,
 μὴ ἐξάγειν ἐπὶ κυνηγέσιον ἐνδελεχῶς, ἀλλὰ διαλείπειν, 5
 ἵνα μὴ φιλοπονία διαφθείρωσι. κύουσι δ' ἐξήκονθ' ἡμέρας.
 3 ἐπειδὴν δὲ γένηται τὰ σκυλάκια, ὑπὸ τῇ τεκούσῃ ἔαν καὶ
 μὴ ὑποβάλλειν ὑφ' ἑτέραν κύνα· αἱ γὰρ θεραπείαι αἱ
 ἀλλότριαι οὐκ εἰσὶν αὐξιμοί· τὸ δὲ τῶν μητέρων καὶ τὸ
 γάλα ἀγαθὸν καὶ τὸ πνεῦμα καὶ φίλαι αἱ περιβολαί. 10
 4 ἐπειδὴν δὲ πλανᾶται τὰ σκυλάκια ἤδη, διδόναι γάλα μέχρι
 ἐνιαυτοῦ καὶ οἷς μέλλει τὸν ἅπαντα χρόνον βιώσεσθαι,
 ἄλλο δὲ μηδέν· αἱ γὰρ βαρεῖαι πλησμοναὶ τῶν σκυλακίων
 διαστρέφουσι τὰ σκέλη, (τοῖς) σώμασι νόσους ἐμποιοῦσι,
 καὶ τὰ ἐντὸς ἄδικα γίνονται. 15
 5 Τὰ δ' ὀνόματα αὐταῖς τίθεσθαι βραχέα, ἵνα εὐανάκλητα
 ᾖ. εἶναι δὲ χρὴ τοιάδε· Ψυχὴ, Θυμός, Πόρπαξ, Στύραξ,
 Λογχή, Λόχος, Φρουρά, Φύλαξ, Τάξις, Ξίφων, Φόναξ,
 Φλέγων, Ἀλκή, Τεύχων, Ὑλεύς, Μήδας, Πόρθων, Σπέρχων,
 Ὀργή, Βρέμων, Ὑβρις, Θάλλων, Ῥώμη, Ἀνθεύς, Ἡβα, 20
 Γηθεύς, Χαρά, Λεύσων, Αὐγώ, Πολεύς, Βία, Στίχων,
 Σπουδὴ, Βρύας, Οἰνάς, Στέρρος, Κραύγη, Καίνων, Τύρβας,
 6 Σθένων, Αἰθήρ, Ἀκτίς, Αἰχμή, Νόης, Γνώμη, Στίβων,

2 ἡμέραι] αὐται M : ἡμέραι αὐται Stephanus 3 αὕτη αὐτὰς
 Weiske coll. Arr. xxxi. 3 ἐπειδὴν τῇ ἀνάγκῃ ταύτῃ ἔχωνται 6 φιλο-
 πονίαν BM κύουσι δ' AB : κύουσιν M 9 ἐκ τῶν Weiske, coll.
 Poll. v. 50 10 ἀγαθὸν post γάλα codd. et Arr. xxx. 2 : post
 μητέρων transp. Weiske αἱ περιβολαὶ φίλαι M 11 ἤδη post δὲ
 M et Arr. μέχρις AB 14 τὰ om. BM τοῖς add. Schneider
 ex Arr. ἐμποιοῦσαι A, sed cf. Arr. xxxi. 1 16 ὀνόματ' BM 17-1
 (p. seq.) Ψυχὴ... Ὀρμή] θυμὸς φύλαξ ψυχή (sic) λόχος φλέγων λόγχη ξίφων
 φόναξ τάξις θάλλων τεύχων ἀλκή μήδας πόρθων φρουρὰ σπέρχων βρέμων
 ὕβρις ἀνθεύς γηθεύς ῥώμη λεύπων πολὺς ἦβα στερρὸς βρύας κραυγὴ καίνων
 τύρβας ὀργὴ πόρπαξ στύραξ αἰχμὴ ὑλεύς στίχων ἀγῶ (sic) lac. circa 6 litt.
 αἰθήρ ἀκτίς χάρων νόης βία γνώμων στίβων ὀρμή A 18 Λογχὴ
 Dind. : λόγχη codd. 21 Λεύσων Dind. ; sed cf. Herodian. i. 37
 Lentz Πολεύς scripsi : πολὺς codd. : Πόλος Weiske : Ποδῆς Rader-
 macher coll. C. I. G. 8139 22 Σπουδὴ om. B ; cf. A Οἰνάς om.
 B ; cf. A Στέρρος] cf. Herodian. i. 204 Lentz : στερρὸς BM
 Κραύγη Herodian. : κραυγὴ codd.

Ὅρμη. ἄγειν δὲ τὰς σκύλακας ἐπὶ τὸ κυνηγέσιον, τὰς
 μὲν θηλείας ὀκταμήνους, τοὺς δὲ ἄρρενας δεκαμήνους· πρὸς
 δὲ τὰ ἴχνη τὰ εὐναῖα μὴ λύειν, ἀλλ' ἔχοντα ὑψημμένας
 μακροῖς ἱμάσιν ἀκολουθεῖν ταῖς κυσὶν ἰχνενοῦσαις, ἐὼντα
 5 αὐτὰς διαθεῖν τὰ ἴχνη. καὶ ἐπειδὴν ὁ λαγῶς εὐρίσκηται, 7
 ἔαν μὲν καλάι ὦσι πρὸς τὸν δρόμον τὰ εἶδη, μὴ ἀνιέναι
 εὐθύς· ἐπειδὴν δὲ προλάβῃ ὁ λαγῶς τῷ δρόμῳ, ὥστε μὴ
 ἐφορᾶν ἔτι αὐτόν, τὰς σκύλακας ἰέναι. ἔαν γὰρ ὁμόθεν 8
 καλάς τὰ εἶδη οὔσας καὶ εὐψύχους πρὸς τὸν δρόμον ἐπιλύῃ,
 10 ὀρώσαι τὸν λαγῶ ἐντεινόμεναι ῥήγνυνται, οὔπω ἔχουσαι συν-
 εστῶτα τὰ σώματα· διαφυλάττειν οὖν δεῖ τοῦτο τὸν κυνηγέτην.
 ἔαν δὲ αἰσχιούς ὦσι (καὶ ἄψυχοι) πρὸς τὸν δρόμον, οὐδὲν 9
 κωλύει ἰέναι· εὐθύς γὰρ δὴ ἀνέλπιστοι οὔσαι τοῦ ἐλεῖν οὐ
 πείσονται τοῦτο. τὰ δὲ δρομαῖα, ἕως ἂν ἔλωσι [τῷ ἴχνει],
 15 μεταθεῖν ἔαν· ἀλισκομένου δὲ τοῦ λαγῶ διδόναι αὐταῖς
 ἀναρρηγνύναι. ἐπειδὴν δὲ μηκέτι θέλωσι προσμένειν τοῖς 10
 ἴχνεσιν, ἀλλ' ἀποσκεδαννύονται, ἀναλαμβάνειν, ἕως ἂν
 ἐθισθῶσιν εὐρίσκειν προσθέουσαι τὸν λαγῶ, ἐπεὶ μὴ ἐν
 κόσμῳ αἰεὶ τοῦτον ζητοῦσαι τελευτῶσαι γίνονται ἔκκυνοι,
 20 πονηρὸν μάθημα. πρὸς δὲ ταῖς ἄρκυσι διδόναι τὰ σιτία 11
 αὐταῖς, ἕως ἂν νέαι ὦσιν, ὅταν ἀναιρῶνται, ἵν' ἔαν πλανη-
 θῶσιν ἐν τῷ κυνηγεσίῳ δι' ἀπειρίαν, πρὸς τοῦτο ἐπανιοῦσαι
 σῶζονται. ἀφεθήσονται δὲ τούτου, ὅταν ἤδη τῷ θηρίῳ
 ἔχωσι πολεμίως, ἐπιμέλειαν δὲ ποιήσονται τούτου μᾶλλον
 25 ἢ ἐκείνου φροντίζειν. χρὴ δὲ καὶ ὡς τὰ πολλὰ δεομέναις 12
 διδόναι τὰ ἐπιτήδεια ταῖς κυσὶν αὐτόν· ὅταν μὲν γὰρ

2 ὀκτωμήνους Cobet 3 τὰ ἴχνη del. Pierleoni ὑψημμένας
 Schneider coll. Poll. v. 54: ὑφειμένας codd. 5 διατρέχειν M
 6 καλοὶ codd.: corr. Gesner εἶδη] ἴχνη M 8 ἰέναι B
 14 ἔλθωσι BM: ἐπῶσι Schönbrunn τῷ ἴχνει] τῶν ἰχνῶν post δρομαῖα
 Leoncl.: del. Dind. 16 § 10 post § 11 transp. Schneider 16-
 17 τοῖς ἴχνεσιν Richards: ταῖς ἄρκυσιν codd. καὶ ἄψυχοι add.
 Herwerden 18 προθέουσαι det. ἐπεὶ μὴ A: μὴ BM: μὴ οὐκ
 Stephanus: ἐπεὶ μὴ οὐκ Diels: μὴ ἀκόσμως Leoncl. 19 τοῦτο
 codd.: corr. Leoncl. γίνωνται Stephanus 20 πάθημα Cobet
 23 σῶζονται AB 24 δὲ] γὰρ Richards 25 ὡς] εἰς B δεομέναις
 om. BM

(μῆ) ἐνδεεῖς ὦσι, τούτου τὸν αἴτιον οὐκ ἴσασιν, ὅταν δὲ ἐπιθυμοῦσαι λάβωσι, τὸν διδόντα στέργουσιν.

VIII Ἰχνεύεσθαι δὲ τὸν λαγῶ ὅταν νίφη ὁ θεὸς ὥστε ἠφανίσθαι τὴν γῆν· εἰ δ' ἐνέσται μελάγχιμα, δυσζήτητος ἔσται. ἔστι δέ, ὅταν μὲν ἐπιωεφῆ καὶ ἦ βόρειον, τὰ ἴχνη ἔξω πολλὸν 5 χρόνον δῆλα· οὐ γὰρ ταχὺ συντήκεται· ἔαν δὲ νότιόν τε ἦ καὶ ἥλιος ἐπιλάμπη, ὀλίγον χρόνον· ταχὺ γὰρ διαχεῖται. ὅταν δ' ἐπιπίφη συνεχῶς, οὐδὲν δεῖ· ἐπικαλύπτει γάρ· οὐδὲ ἂν πνεῦμα ἦ μέγα· συμφοροῦν γὰρ τὴν χιόνα ἀφανίζει.

2 κύνας μὲν οὖν οὐδὲν δεῖ ἔχοντα ἐξιέναι ἐπὶ τὴν θήραν 10 ταύτην· ἡ γὰρ χιὼν καίει τῶν κυνῶν τὰς ῥίνας, (ῥήγνυσι) τοὺς πόδας, τὴν ὄσμην τοῦ λαγῶ ἀφανίζει διὰ τὸ ὑπερπαγές· λαβόντα δὲ τὰ δίκτυα μετ' ἄλλου ἐλθόντα πρὸς τὰ ὄρη παριέναι ἀπὸ τῶν ἔργων, καὶ ἐπειδὴν λάβῃ τὰ ἴχνη,

3 πορεύεσθαι κατὰ ταῦτα. ἔαν δ' ἐπηλλαγμένα ἦ, ἐκ τῶν 15 αὐτῶν πάλιν εἰς τὸ αὐτὸ ἤκοντα κύκλους ποιούμενον ἐκπεριέναι τὰ τοιαῦτα ζητοῦντα ὅποια ἔξεισι. πολλὰ δὲ πλανᾶται ὁ λαγῶς ἀπορούμενος ὅπου κατακλιθῆ, ἅμα δὲ καὶ

4 εἴθισται τεχνάζειν τῇ βαδίσει διὰ τὸ διώκεσθαι αἰεὶ ἀπὸ τῶν τοιούτων. ἐπειδὴν (δὲ) φανῆ τὸ ἴχνος, προϊέναι εἰς τὸ 20 πρόσθεν. ἄξει δὲ ἢ πρὸς σύσκιον τόπον ἢ πρὸς ἀπόκρημνον· τὰ γὰρ πνεύματα ὑπερφορεῖ τὴν χιόνα ὑπὲρ τῶν τοιούτων. παραλείπεται οὖν εὐνάσιμα πολλά· ζητεῖ δὲ

5 τοῦτο. ἐπειδὴν δὲ τὰ ἴχνη πρὸς τοιαῦτα φέρῃ, μὴ προσιέναι

1 μῆ add. Gesner δὲ om. B M 3 τὸν λαγῶν A : τοῦ λαγῶ B :
 τοὺς λαγῶς M fort. καὶ post λαγῶ addendum 4 μελάγχιμα Poll.
 v. 66 : μελάγχιμα A M : μελέγχιμα B 5 ἐπιπίφη codd. : corr.
 van Leeuwen fort. ἔξω τούτων 6 νότιόν Dind. : νότειόν A :
 νότιός B M 8 οὐδ' ἔαν Dind. 10 ἔχοντα Wells : ἔχοντας
 codd. 11 post καίει add. μὲν Schneider ῥήγνυσι addidi coll.
 Arr. xiv. 5 ἐν τῷ κρυστάλλῳ . . . τὰ νέρθεν τῶν ποδῶν αὐταῖς
 ῥήγνυται : καὶ πῆγνυσι Rühl : καὶ Weiske 12 τὴν δ' ὄσμην
 Weiske 13 τὰ δίκτυα M : τὸν διώκοντα A B : τὸν διώκοντα τὰ
 δίκτυα Pierleoni 16 τὰ αὐτὰ Leoncl. 17 ὅποι Stephanus
 18 κατακλιθῆ codd. : corr. Dind. 19 ἀπὸ δὲ τῶν A 20 δὲ
 add. Stephanus 23 ζητεῖν A 24 προσιέναι det. : προσεῖναι
 A B M

ἐγγύς, ἵνα μὴ ὑποκινή, ἀλλὰ κύκλω ἐκπεριμέναι· ἐλπίς γὰρ αὐτοῦ εἶναι. δῆλον δ' ἔσται· τὰ γὰρ ἵχνη ἀπὸ τῶν τοιούτων οὐδαμοῦ περάσει. ἐπειδὴν δὲ ἦ σαφὲς ὅτι αὐτοῦ ἐστιν, ἔαν· 6
 5 μενεῖ γάρ· ἕτερον δὲ ζητεῖν πρὶν τὰ ἵχνη ἀδηλα γενέσθαι, τῆς ὥρας ἐνθυμούμενον, ὅπως, ἂν καὶ ἑτέρους εὐρίσκη, ἔσται ἢ λειπομένη ἱκανὴ περιστήσασθαι. ἦκουτος δὲ τούτου 7
 περιτείνειν αὐτῶν ἐκάστῳ τὰ δίκτυα τὸν αὐτὸν τρόπον ὄνπερ ἐν τοῖς μελαγχίμοις, περιλαμβάνοντα ἐντὸς πρὸς ὅτῳ ἂν ἦ, καὶ ἐπειδὴν ἐστηκότα ἦ, προσελθόντα κινεῖν. ἔαν δὲ 8
 10 ἐκκυλισθῆ ἐκ τῶν δικτύων, μεταθεῖν κατὰ τὰ ἵχνη· ὁ δὲ ἀφίξεται πρὸς ἕτερα τοιαῦτα χωρία, ἔαν μὴ ἄρα ἐν αὐτῇ τῇ χιόνι πίεση ἑαυτόν. σκεψάμενον οὖν δεῖ ὅπου ἂν ἦ περιστάσθαι. ἔαν δὲ μὴ ὑπομένη, μεταθεῖν· ἀλώσεται γὰρ καὶ ἄνευ τῶν δικτύων· ταχὺ γὰρ ἀπαγορεύει διὰ τὸ
 15 βάθος τῆς χιόνος καὶ διὰ τὸ κάτωθεν τῶν ποδῶν λασίων ὄντων προσέχεσθαι αὐτῷ ὄγκον πολύν.

Ἐπὶ δὲ τοὺς νεβροὺς καὶ τὰς ἐλάφους κύνας εἶναι Ἰνδικάς· IX
 εἰσὶ γὰρ ἰσχυραί, μεγάλαι, ποδώκεις, οὐκ ἄψυχοι· ἔχουσαι δὲ ταῦτα ἱκαναὶ γίνονται πονεῖν. τοὺς μὲν οὖν νεογνοὺς
 20 τῶν νεβρῶν τοῦ ἦρος θηρᾶν· ταύτην γὰρ τὴν ὥραν γίνονται κατασκέψασθαι δὲ προελθόντα εἰς τὰς ὀργάδας, οὗ εἰσι 2
 ἔλαφοι πλείσται· ὅπου δ' ἂν ᾧσι, ἔχοντα τὸν κυναγωγὸν τὰς κύνας καὶ ἀκόντια πρὸ ἡμέρας ἐλθόντα εἰς τὸν τόπον τοῦτον τὰς μὲν κύνας δῆσαι ἄποθεν ἐκ τῆς ὕλης, ὅπως μή,
 25 ἂν ἴδωσι τὰς ἐλάφους, ὑλακτῶσιν, αὐτὸν δὲ σκοπιωρεῖσθαι. ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ ὄψεται ἀγούσας τοὺς νεβροὺς πρὸς τὸν 3
 τόπον οὗ ἂν μέλλῃ ἐκάστη τὸν ἑαυτῆς εὐνάσειν. κατακλί-
 νασαι δὲ καὶ γάλα δοῦσαι καὶ διασκεψάμεναι μὴ ὀρώνται ὑπό τινος, φυλάττει τὸν αὐτῆς ἐκάστη ἀπελθοῦσα εἰς τὸ

3 οὐδαμοῖ Dind. 4 μένει codd. : corr. Castalio 5 ἔαν
 Dind. 8 μελαγχίμοις codd. : corr. Dind. 11 τῇ om. A B
 18 ποδώκεις om. A B 20 τοῦ A B : τὸ M 21 πρότερον
 προελθόντα M 22 πλείστοι M 24 ἄποθεν A B 25 ἔαν
 Dind. 27 αὐτῆς A 29 φυλάσσει codd. αὐτῆς codd.

4 ἀντιπέραν. ἰδόντα δὲ ταῦτα τὰς μὲν κύνας λῦσαι, τὸν δὲ
 λαβόντα τὰ ἀκόντια προσιέναι ἐπὶ τὸν νεβρὸν τὸν πρῶτον,
 ὅπου εἶδεν εὐνασθέντα, τῶν τόπων ἐνθυμούμενον, ὅπως
 μὴ διαμαρτήσεται· πολὺ γὰρ ἀλλοιοῦνται τῇ ὄψει ἐγγύς
 5 προσιόντι ἢ οἱ πόρρωθεν ἔδοξαν εἶναι. ἐπειδὴν δὲ ἴδῃ 5
 αὐτόν, προσιέναι ἐγγύς. ὁ δ' ἔξει ἀτρέμα πῖσας ἑαυτὸν
 ἐπὶ γῆν καὶ ἐάσει ἀνελέσθαι, ἐὰν μὴ ἐφυσμένος ᾖ, βοῶν
 μέγα. τούτου δὲ γενομένου οὐ μενεῖ· ταχὺ γὰρ τὸ ὑγρόν,
 ὃ ἔχει ἐν ἑαυτῷ, ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ συνιστάμενον ποιεῖ
 6 ἀποχωρεῖν αὐτόν. ἀλώσεται δὲ ὑπὸ τῶν κυνῶν σὺν πόνῳ 10
 διωκόμενος· λαβόντα δὲ δοῦναι τῷ ἀρκυωρῷ· ὁ δὲ βοήσεται·
 ἢ δ' ἔλαφος τὰ μὲν ἰδοῦσα, τὰ δ' ἀκούσασα, ἐπιδραμεῖται
 7 τῷ ἔχοντι αὐτὸν ζητοῦσα ἀφελέσθαι. ἐν δὲ τούτῳ τῷ
 καιρῷ ἐγκελεύειν ταῖς κυσὶ καὶ χρῆσθαι τοῖς ἀκοντίοις.
 κρατήσαντα δὲ τούτου πορεύεσθαι καὶ ἐπὶ τοὺς ἄλλους καὶ 15
 τῷ αὐτῷ εἶδει πρὸς αὐτοὺς χρῆσθαι τῆς θήρας. καὶ οἱ μὲν
 8 νέοι τῶν νεβρῶν οὕτως ἀλίσκονται· οἱ δὲ ἤδη μεγάλοι
 χαλεπῶς· νέμονται γὰρ μετὰ τῶν μητέρων καὶ ἐτέρων
 ἐλάφων· καὶ ἀποχωροῦσιν, ὅταν διώκωνται, ἐν μέσαις, ὅτε
 9 δὲ πρόσθεν, ἐν δὲ τῷ ὀπισθεν ὀλιγάκις. αἱ δ' ἔλαφοι τὰς 20
 κύνας ὑπὲρ αὐτῶν ἀμυνόμεναι καταπατοῦσιν, ὥστ' οὐκ
 εὐάλωτοί εἰσιν, ἐὰν μὴ προσμείξας τις εὐθὺς διασκεδάσῃ
 10 αὐτὰς ἀπ' ἀλλήλων, ὥστε μονωθῆναί τινα αὐτῶν. βιασθεῖσαι
 δὲ τοῦτο, τὸν μὲν πρῶτον δρόμον αἱ κύνες ἀπολείπονται·
 ἢ τε γὰρ ἀπουσία τῶν ἐλάφων ποιεῖ αὐτὸν περίφοβον, 25
 τό τε τάχος οὐδενὶ εἰκόσ ἐστι τῶν τηλικούτων νεβρῶν·
 δευτέρῳ δὲ καὶ τρίτῳ δρόμῳ ταχὺ ἀλίσκονται· τὰ γὰρ
 σώματα αὐτῶν διὰ τὸ ἔτι νεαρὰ εἶναι τῷ πόνῳ οὐ δύναται
 ἀντέχειν.

1 ἀντιπέρας B M 2 τὰ om. B M προιέναι B M 4 ἀλ-
 λιοῦνται A 5 προιόντι B οἱ Keller : οἱ A B M : οἱοι Castalio
 6 πτήξας Richards ἑαυτὸν Schneider : ὡς codd. 7 ἐψυγμένος
 Brodaeus 16 καὶ πρὸς A 19 ὅτε μὲν ἐν Stephanus ὅτε B M
 26 εἰκόσ A : εἰκόσ B M τὸ τῶν Radermacher 28 δύνανται B M

Ἴστανται δὲ καὶ ποδοστράβαι ταῖς ἐλάφοις ἐν τοῖς ὄρεσι, 11
περὶ τοὺς λειμῶνας καὶ τὰ ρεῖθρα καὶ τὰς νάπας, ἐν ταῖς
διόδοις καὶ τοῖς ἔργοις πρὸς ὅ τι ἂν προσίῃ. χρὴ δὲ εἶναι 12
τὰς ποδοστράβας σμίλακος πεπλεγμένας, μὴ περιφλοίους,
5 ἵνα μὴ σήπωνται, τὰς δὲ στεφάνας εὐκύκλους ἐχούσας, καὶ
τοὺς ἥλους ἐναλλάξ σιδηροῦς τε καὶ ξυλίνοὺς ἐγκαταπε-
πλεγμένους ἐν τῷ πλοκάνῳ· μείζους δὲ τοὺς σιδηροῦς, ὅπως
ἂν οἱ μὲν ξύλινοι ὑπέικωσι τῷ ποδί, οἱ δὲ πιέζωσι. τὸν 13
δὲ βρόχον τῆς σειρίδος τὸν ἐπὶ τὴν στεφάνην ἐπιτεθησό-
10 μενον πεπλεγμένον σπάρτου καὶ αὐτὴν τὴν σειρίδα· ἔστι
γὰρ ἀσηπτότατον τοῦτο. ὁ δὲ βρόχος αὐτὸς ἔστω στιφρὸς
καὶ ἡ σειρίς· τὸ δὲ ξύλον τὸ ἐξαπτόμενον ἔστω μὲν δρυὸς ἢ
πρίνου, μέγεθος τρισπίθαμον, περίφλοιον, πάχος παλαιστῆς.
ἰστάναι δὲ τὰς ποδοστράβας διελόντα τῆς γῆς βάθος πεντε- 14
15 πάλαστον, περιφερὲς δὲ τοῦτο, καὶ ἄνωθεν ἴσον ταῖς
στεφάναις τῶν ποδοστραβῶν, εἰς δὲ τὸ κάτω ἀμειβόμενον
στενότητι· διελεῖν δὲ καὶ τῇ σειρίδι καὶ τῷ ξύλῳ τῆς γῆς
ὅσον ἴζεσθαι ἀμφοῖν. ποιήσαντα δὲ ταῦτα ἐπὶ μὲν τὸ 15
βάθος τὴν ποδοστράβην ἐπιθεῖναι κατωτέρω ἰσόπεδον, περὶ
20 δὲ τὴν στέγην τὸν βρόχον τῆς σειρίδος· καὶ αὐτὴν καὶ τὸ
ξύλον καθέντα εἰς τὴν χώραν τὴν ἐκατέρου, τῇ στέγῃ
ἐπιθεῖναι δοκίδας ἀτρακτυλίδος μὴ ὑπερτεινούσας εἰς τὸ
ἔξω, ἐπὶ δὲ τούτων πέταλα λεπτά, ὧν ἂν ἡ ὥρα ᾗ. μετὰ 16
δὲ τοῦτο τῆς γῆς ἐπιβαλεῖν ἐπ' αὐτὰ πρῶτον μὲν τὴν
25 ἐπιπολῆς ἐξαιρεθεῖσαν ἐκ τῶν ὀρυγμάτων, ἄνωθεν δὲ ταύτης
γῆς στερεᾶς τῆς ἀποθεν, ἵνα ᾗ τῇ ἐλάφῳ ὅτι μάλιστα ἄδηλος
ἢ στάσις· τὴν δὲ περιοῦσαν τῆς γῆς ἀποφέρειν πόρρω ἀπὸ

7 πλοκάνῳ Schneider ex Poll. v. 32: πλοκάμφ codd. 9 ἐπὶ
τὴν στεφάνην M: ἐπὶ τῇ στεφάνῃ AB: περὶ τῇ στεφάνῃ Poll.
11 αὐτὸς Stephanus: αὐτοῦ codd. 14 πενταπάλαστον codd.:
corr. Herwerden 16 τῆς ποδοστράβης codd.: corr. Leoncl. 20
στεγην A et ut vid. B: στεφάνην M 21 ἐκατέραν AB στέγη
A et ut vid. B: στεφάνην M 22 ἀστρακτυλλίδος B: ἀστρακτυλίδος
M 25 ταύτης A: ταῦτα BM 26 ἀποθεν BM ὅτι om. AB
27 δὲ Dind.: τε codd. οὔσαν AB

τῆς ποδοστράβης· ἔαν γὰρ ὀσφραίνηται νεωστὶ κεκινημένης,
 17 δυσωπείται· ταχὺ δὲ ποιεῖ τοῦτο. ἐπισκοπεῖν δὲ ἔχοντα
 τὰς κύνας τὰς μὲν ἐν τοῖς ὄρεσιν ἐστώσας, μάλιστα μὲν
 ἔωθεν, χρῆ δὲ καὶ τῆς ἄλλης ἡμέρας, ἐν δὲ τοῖς ἔργοις
 πρῶ. ἐν μὲν γὰρ τοῖς ὄρεσιν οὐ μόνον τῆς νυκτὸς ἀλίσκονται 5
 ἀλλὰ καὶ μεθ' ἡμέραν διὰ τὴν ἐρημίαν· ἐν δὲ τοῖς ἔργοις
 τῆς νυκτὸς διὰ τὸ μεθ' ἡμέραν πεφοβῆσθαι τοὺς ἀνθρώπους.
 18 ἐπειδὰν δὲ εὖρη ἀνεστραμμένην τὴν ποδοστράβην, μεταθεῖν
 ἐπιλύσαντα τὰς κύνας καὶ ἐπικελεύσαντα κατὰ τὸν ὄλκον
 τοῦ ξύλου, σκοπούμενον ὅποι ἂν φέρηται. ἔσται δὲ οὐκ 10
 ἄδηλον ἐπὶ τὸ πολὺ· οἷ τε γὰρ λίθοι ἔσονται κεκινημένοι
 τὰ τ' ἐπισύρματα τοῦ ξύλου καταφανῆ ἐν τοῖς ἔργοις· ἔαν
 δὲ τραχεῖς τόπους διαπερᾶ, αἱ πέτραι ἔξουσι τὸν φλοιὸν τοῦ
 ξύλου ἀφηρησμένον καὶ κατὰ τοῦτο ράους αἱ μεταδρομαὶ
 19 ἔσονται. ἔαν μὲν οὖν τοῦ προσθίου ποδὸς ἀλῶ, ταχὺ 15
 ληφθήσεται· ἐν γὰρ τῷ δρόμῳ πᾶν τὸ σῶμα τύπτει καὶ
 τὸ πρόσωπον· ἔαν δὲ τοῦ ὀπισθεν, ἐφελκόμενον τὸ ξύλον
 ἐμποδῶν ὄλῳ ἐστὶ τῷ σώματι, ἐνίοτε δὲ καὶ εἰς δίκρας
 τῆς ὕλης ἐμπίπτει φερόμενον, καὶ ἔαν μὴ ἀπορρήξῃ τὴν
 20 σειρίδα, καταλαμβάνεται αὐτοῦ. χρῆ δέ, ἔαν οὕτως ἔλῃ 20
 ἢ περιγεγόμενος πόνῳ, [ἔαν μὲν ἦ ἄρρην,] μὴ προσιέναι
 ἐγγύς· τοῖς γὰρ κέρασι παίει, (ἔαν μὲν ἦ ἄρρην,) καὶ τοῖν
 ποδοῖν· ἔαν δὲ θήλεια, τοῖν ποδοῖν· ἄπωθεν οὖν ἀκουτίζειν.
 ἀλίσκονται δὲ καὶ ἀνευ ποδοστράβης διωκόμεναι, ὅταν ἦ ἡ
 ὥρα θερινή· ἀπαγορεύουσι γὰρ σφόδρα, ὥστε ἐστώσαι 25
 ἀκουτίζονται· ρίπτουσι δὲ καὶ εἰς τὴν θάλατταν, ἔαν κατέ-
 χωνται, καὶ εἰς τὰ ὕδατα ἀπορούμεναι· ὅτε δὲ διὰ δύσπνοϊαν
 πίπτουσι.

X Πρὸς δὲ τὸν ὕν τὸν ἄγριον κεκτήσθαι κύνας Ἰνδικάς,

7 περιφοβεῖσθαι M 10 ὅπου codd.: corr. Dind. 12 ἀπο-
 σύρματα Diels ex Poll. v. 34 13 τραχέας B M 14 αἵματο-
 δρομαὶ B 17 ἐφελκόμενον A B et Poll.: ἀφελκόμενον M 18
 δίκρας scripsi: δικράας codd. 21 ἔαν . . . ἄρρην transp. Diels
 προιέναι B 22 τοῖς ποσίν M 23 ἔαν . . . ποδοῖν οπι. M
 ἄποθεν B M 26 θάλασσαν codd.

Κρητικὰς, Λοκρίδας, Λακαίνας, ἄρκυς, ἀκόντια, προβόλια, ποδοστράβας. πρῶτον μὲν οὖν χρῆ εἶναι τὰς κύνας ἐκάστου γένους μὴ τὰς ἐπιτυχούσας, ἵνα ἔτοιμαι ὧσι πολεμεῖν τῷ θηρίῳ. αἱ δὲ ἄρκυς λίνων μὲν τῶν αὐτῶν ὧνπερ αἱ τῶν λαγῶν, 2
 5 (ἔστωσαν δὲ) πεντεκαίτετρακουτάλινοι ἐκ τριῶν τόνων, ἕκαστος δὲ τόνος ἐκ πεντεκαίδεκα λίνων, ἀπὸ δὲ τοῦ κορυφαίου τὸ μέγεθος δεχάμματοι, τὸ δὲ βάθος τῶν βρόχων πυγόνος· οἱ δὲ περιδρομοὶ ἡμιόλιοι τοῦ τῶν ἀρκύων πάχους· ἐπ' ἄκροις δὲ δακτυλίους ἐχέτωσαν, ὑφείσθωσαν δ' ὑπὸ τοὺς
 10 βρόχους, τὸ δὲ ἄκρον αὐτῶν ἐκπεράτω ἔξω διὰ τῶν δακτυλίων· ἱκανὰ δὲ πεντεκαίδεκα. τὰ δ' ἀκόντια ἔστω παντοδαπά, 3
 ἔχοντα τὰς λόγχας εὐπλατεῖς καὶ ξυρήκεις, ράβδους δὲ στιφράς. τὰ δὲ προβόλια πρῶτον μὲν λόγχας ἔχοντα τὸ μὲν μέγεθος πεντεπαλάστους, κατὰ δὲ μέσον τὸν αὐλὸν
 15 κυνῶντας ἀποκεχαλκευμένους, στιφρούς, καὶ τὰς ράβδους κρανείας δορατοπαχεῖς. αἱ δὲ ποδοστράβαι ὅμοιαι ταῖς τῶν ἐλάφων. συγκυνηγέται δ' ἔστωσαν· τὸ γὰρ θηρίον μόλις καὶ ὑπὸ πολλῶν ἀλίσκεται. ὅπως δὲ δεῖ τούτων ἐκάστῳ
 πρὸς θήραν χρῆσθαι διδάξω. πρῶτον μὲν οὖν χρῆ ἐλθούτας 4
 20 ὅπου ἂν οἴωνται [εἶναι] ὑπάγειν τὸ κυνηγέσιον, λύσαντας μίαν τῶν κυνῶν τῶν Λακαινῶν, τὰς δ' ἄλλας ἔχοντας δεδεμένας, συμπεριμέναι τῇ κυνί. ἐπειδὴν δὲ λάβῃ αὐτοῦ τὰ 5
 ἴχνη, ἔπεσθαι ἐξῆς τῇ ἰχνεύσει ἡγουμένη (τοὺς) ἀκολουθοῦντας σαφῶς. ἔσται δὲ καὶ τοῖς κυνηγέταις πολλὰ δῆλα
 25 αὐτοῦ, ἐν μὲν τοῖς μαλακοῖς τῶν χωρίων τὰ ἴχνη, ἐν δὲ τοῖς

2 ἐκάστου γένους Aristid. 6. 3: ἐκ τούτου τοῦ codd.: ἐκ τούτων τοῦ Diels: ἐκ τούτων τῶν γενῶν aut ἐκ . . . γένους del. Herwerden
 3 τῷ θηρίῳ M et Aristid.: τὰ θηρία A B 4 ὧνπερ om. A λαγῶν
 codd.: corr. Dind. 5 ἔστωσαν δὲ add. Stephanus 8 οἱ . . . πάχους
 post ἐχέτωσαν transponere voluit Schneider coll. c. 2. 5 11 ἱκανοὶ
 A 12 ξυρήκεις Iungermann ex Poll. v. 20: ξυρὰς codd. 14
 πεντεπαλαίστους codd.: corr. Herwerden 19 χρῆσθαι πρὸς θήραν M
 χρῆ om. A 20 ὅπου A: οὕτως B: οὐ M οἴωνται det.:
 οἰκονται A: οἶονται B M εἶναι del. Pierleoni ὑπάγον Richards
 23 ἰχνεούση Schneider τοὺς add. Pierleoni ἀκολουθοῦντας A:
 ἀκολουθία B: ἀκολουθίαν M: τὴν ἀκολουθίαν Schneider 24 σοφῶς
 Pierleoni: om. M

6 λασίοις τῆς ὕλης κλάσματα· ὅπου δ' ἂν δένδρα ᾗ, πληγαὶ
 τῶν ὀδόντων. ἢ δὲ κύων ἐπὶ τὸ πολὺ ἀφίξεται (ἐπὶ) τόπον
 ὑλώδη ἰχνεύουσα. κατακλίνεται γὰρ τὸ θηρίον ὡς ἐπὶ τὸ
 πολὺ εἰς τοιαῦτα· τοῦ μὲν γὰρ χειμῶνός ἐστιν ἄλεεινά, τοῦ
 δὲ θέρους ψυχεινά. ἐπειδὴν δ' ἀφίκεται ἐπὶ τὴν εὐνήν, 5
 7 ὑλακτεῖ· ὁ δ' οὐκ ἀνίσταται ὡς τὰ πολλά. λαβόντα οὖν
 τὴν κύνα καὶ ταύτην μετὰ τῶν ἄλλων δῆσαι ἄπωθεν ἀπὸ τῆς
 εὐνῆς πολὺ καὶ εἰς τοὺς ὄρμους ἐμβαλέσθαι τὰς ἄρκυς,
 ἐπιβάλλοντα τοὺς βρόχους ἐπὶ ἀποσχαλιδῶματα τῆς ὕλης
 δίκρα τῆς δὲ ἄρκυος αὐτῆς μακρὸν προήκοντα κόλπον 10
 ποιεῖν, ἀντηρίδας ἔνδοθεν ἐκατέρωθεν ὑφιστάντα κλῶνας,
 ὅπως ἂν εἰς τὸν κόλπον διὰ τῶν βρόχων αἱ αὐγαὶ τοῦ φέγγους
 ὡς μάλιστα ἐνέχωσιν, ἵνα προσθέοντι ὡς φανότατον ᾗ τὸ
 ἔσω· καὶ τὸν περιδρομον ἐξάπτειν ἀπὸ δένδρου ἰσχυροῦ, καὶ
 μὴ ἐκ ῥάχου· οὐκ ἰσχυραὶ γὰρ ἐν τοῖς ψιλοῖς αἱ ῥάχοι. 15
 ὑπὲρ δὲ ἐκάστην ἐμφράττειν τῇ ὕλῃ καὶ τὰ δύσορμα, ἵνα
 8 εἰς τὰς ἄρκυς ποιῆται τὸν δρόμον καὶ μὴ ἐξαλλάττη. ἐπειδὴν
 δ' ἐστῶσιν, ἐλθόντας πρὸς τὰς κύνας λῦσαι ἀπάσας καὶ
 λαβόντας τὰ ἀκόντια καὶ τὰ προβόλια προιέναι. ἐγκελεύειν
 δὲ ταῖς κυσὶν ἕνα τὸν ἐμπειρότατον, τοὺς δ' ἄλλους ἔπεσθαι 20
 κοσμῶς ἀπολείποντας ἀπ' ἀλλήλων πολὺ, ὅπως ἂν ᾗ αὐτῷ
 ἱκανὴ διαδρομὴ· ἐὰν γὰρ ὑποχωρῶν ἐμπέσῃ εἰς πυκνοῦς,
 κίνδυνος πληγῆναι· ᾧ γὰρ ἂν προσπέσῃ, εἰς τοῦτον τὴν
 9 ὄργην κατέθετο. ἐπειδὴν δ' αἱ κύνες ἐγγὺς ὦσι τῆς εὐνῆς,
 ἐπεισίσιασι· θορυβούμενος δὲ ἐξαναστήσεται, καὶ ἥτις ἂν τῶν 25

2 ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ Richards 2-4 ἀφίξεται . . . πολὺ om. A
 2 ἐπὶ addidi : εἰς Richards 6 λαβόντας codd. : corr. Zeune 7
 ἄπωθεν B M ἀπὸ del. Stephanus 8 ἐμβάλλεσθαι det. 9 ἐπι-
 βαλόντα A ἀποσχαλιδήματα A : ἀποσχαλιδύματα B 10 δικάρα
 M : μικρά A B 12 αἱ om. A 15 οὐκ ἰσχυραὶ γὰρ scripsi :
 συνέχονται γὰρ codd. : συνέλκονται γὰρ Schneider : συνάγονται δὲ
 Pierleoni ῥάχοι A B 16 ἐκάστην scripsi : ἐκάστης codd. 17
 καὶ del. Leoncl. ἐξαλλάττη Diels : ἐξαλλάττων codd. 18 δὲ
 στῶσιν codd. : corr. Radermacher 19 προσιέναι A 22 ἀπο-
 χωρῶν A 25 ἐξανίσταται A

κυνῶν προσφέρηται αὐτῷ πρὸς τὸ προσωπον, ἀναρρίψει·
 θέων δ' ἐμπεσεῖται· ἐὰν δὲ μή, μεταθεῖν ἀνάγκη. καὶ ἐὰν
 μὲν ἦ τὸ χωρίον κατωφερὲς ἐν ᾧ ἂν ἔχη αὐτὸν ἡ ἄρκυς, ταχὺ
 ἐξαναστήσεται· ἐὰν δὲ ἄπεδον, εὐθὺς ἐστήξει περὶ αὐτὸν
 5 ἔχων. ἐν τούτῳ δὲ τῷ καιρῷ αἱ μὲν κύνες προσκείσονται· 10
 αὐτοὺς δὲ χρὴ φυλαττομένους αὐτὸν ἀκοντίζειν, καὶ βάλλειν
 λίθοις, περισταμένους ὄπισθεν καὶ πολὺ ἄπωθεν, ἕως ἂν
 κατατεινῇ προωθῶν αὐτὸν τῆς ἄρκυος τὸν περιδρομον. εἶτα
 ὅστις ἂν ἦ τῶν παρόντων ἐμπειρότατος καὶ ἐγκρατέστατος
 10 προσελθόντα ἐκ τοῦ πρόσθεν τῷ προβολίῳ παίειν. ἐὰν δὲ 11
 μὴ βούληται ἀκοντιζόμενος καὶ βαλλόμενος κατατεῖναι τὸν
 περιδρομον, ἀλλ' ἐπανιεῖς ἔχη πρὸς τὸν προσιόντα περι-
 δρομὴν ποιούμενος, ἀνάγκη, ὅταν οὕτως ἔχη, λαβόντα τὸ
 προβόλιον προσιέναι, ἔχεσθαι δ' αὐτοῦ τῇ μὲν χειρὶ τῇ
 15 ἀριστερᾷ πρόσθεν, τῇ δ' ἑτέρα ὄπισθεν· κατορθοῖ γὰρ ἡ μὲν
 ἀριστερὰ αὐτό, ἡ δὲ δεξιὰ ἐπεμβάλλει· ἔμπροσθεν δὲ ὁ πούς
 ὁ μὲν ἀριστερὸς ἐπέσθω τῇ χειρὶ τῇ ὁμωνύμῳ, ὁ δὲ δεξιὸς
 τῇ ἑτέρα. προσιόντα δὲ προβάλλεσθαι τὸ προβόλιον, μὴ 12
 πολλῷ μείζω διαβάντα ἢ ἐν πάλῃ, ἐπιστρέφοντα τὰς πλευ-
 20 ρὰς τὰς εὐωνύμους ἐπὶ τὴν χεῖρα τὴν εὐώνυμον, εἶτα
 εἰσβλέποντα εἰς τὸ ὄμμα τοῦ θηρίου ἐνθυμούμενον τὴν
 κίνησιν τὴν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τῆς ἐκείνου. προσφέρειν δὲ
 τὸ προβόλιον φυλαττόμενον μὴ ἐκκρούσῃ ἐκ τῶν χειρῶν τῇ
 κεφαλῇ ἐκνεύσας· τῇ γὰρ ρύμῃ τῆς ἐκκρούσεως ἔπεται.
 25 παθόντα δὲ τοῦτο πίπτειν δεῖ ἐπὶ στόμα καὶ ἔχεσθαι τῆς 13
 ὕλης κάτωθεν· τὸ γὰρ θηρίον ἐὰν μὲν οὕτως ἔχοντι προσ-
 πέσῃ, διὰ τὴν σιμότητα τῶν ὀδόντων τὸ σῶμα οὐ δύναται
 ὑπολαβεῖν· ἐὰν δὲ μετεώρῳ, ἀνάγκη πληγῆναι. πειράται
 μὲν οὖν μετεωρίζειν· ἐὰν δὲ μὴ δύνηται, ἀμφιβὰς πατεῖ.

3 καταφερὲς M 4 ἐστήξεται codd.: corr. Elmsley αὐτὸν
 codd.: corr. Leoncl. 5 βλέπων Herwerden 6 αὐτὸν Stephanus:
 αὐτῷ codd. λίθοις βάλλειν M 7 ἄποθεν B M 8 αὐτὸν Ste-
 phanus: αὐτὸν codd. 16 αὐτό Stephanus: αὐτοῦ codd. 17
 ἀπτέσθω M 19 μείζον A ἐν πάλῃ Portus ex Poll. v. 23:
 ἔπαλιν A: ἔμπαλιν B M 24 ἡ γὰρ ρύμῃ codd.: corr. Leoncl.:
 ἡ γὰρ ρύμῃ ἐκ Zeune 26 ἔχον B M

- 14 ἀπαλλαγὴ δὲ τούτων μία ἐστὶ μόνη, ὅταν ἐν τῇ ἀνάγκῃ
ταύτῃ ἔχηται, προσελθόντα ἐγγὺς τῶν συγκυνηγετῶν ἕνα
ἔχοντα προβόλιον ἐρεθίζειν ὡς ἀφήσουντα· ἀφιέναι δὲ οὐ
15 χρῆ, μὴ τύχη τοῦ πεπτωκότος. ὅταν δὲ ἴδῃ τοῦτο, κατα-
λιπὼν ὃν ἂν ἔχη ὑφ' αὐτῷ ἐπὶ τὸν ἐρεθίζοντα ὑπ' ὀργῆς καὶ 5
θυμοῦ ἐπιστρέψει. τὸν δὲ ταχὺ ἀναπηδᾶν, τὸ δὲ προβόλιον
μεμνήσθαι ἔχοντα ἀνίστασθαι· οὐ γὰρ καλὴ ἢ σωτηρία
16 ἄλλως ἢ κρατήσαντι. προσφέρειν δὲ πάλιν τὸν αὐτὸν
τρόπον καὶ προτείνειν ἐντὸς τῆς ὠμοπλάτης ἢ ἢ σφαγῆ, καὶ
ἀντερείσαντα ἔχειν ἐρρωμένως· ὁ δ' ὑπὸ τοῦ μένους πρόσσεισι, 10
καὶ εἰ μὴ κωλύοιεν οἱ κνώδοντες τῆς λόγχης, ἀφίκοιτ' ἂν διὰ
τῆς ῥάβδου προωθῶν αὐτὸν πρὸς τὸν τὸ προβόλιον ἔχοντα.
17 οὕτω δὲ πολλὴ ἢ δύναμις ἐστὶν αὐτοῦ ὥστε καὶ ἂ οὐκ ἂν
οἴοιτό τις πρόσσειν αὐτῷ· τεθνεώτος γὰρ εὐθύς ἐάν τις ἐπὶ
τὸν ὀδόντα ἐπιθῆ τρίχας, συντρέχουσιν· οὕτως εἰσὶ θερμοί· 15
ζῶντι δὲ διάπυροι, ὅταν ἐρεθίζηται· οὐ γὰρ ἂν τῶν κυνῶν
ἀμαρτάνων τῇ πληγῇ τοῦ σώματος ἄκρα τὰ τριχώματα
18 περιεπίμπρη. ὁ μὲν οὖν ἄρρην τοσαῦτα καὶ ἔτι πλείω
πράγματα παρασχὼν ἀλίσκεται.

Ἐὰν δὲ θήλεια ἢ ἢ ἐμπεσοῦσα, ἐπιθέοντα παίειν φυλατ- 20
τόμενον μὴ ὡσθεὶς πέση· παθόντα δὲ τοῦτο πατεῖσθαι ἀνάγκη
καὶ δάκνεσθαι. ἐκόντα οὖν οὐ χρῆ ὑποπίπτειν· ἐὰν δ' ἄκων
ἔλθῃ εἰς τοῦτο, διαναστάσεις γίνονται αἱ αὐταὶ ὥσπερ ὑπὸ
τοῦ ἄρρενος· ἐξαναστάντα δὲ δεῖ παίειν τῷ προβολίῳ, ἕως
ἂν ἀποκτείνῃ. 25

- 19 Ἀλίσκονται δὲ καὶ ὧδε. ἴστανται μὲν αὐτοῖς αἱ ἄρκυς
ἐπὶ τὰς διαβάσεις τῶν ναπῶν εἰς τοὺς δρυμούς, τὰ ἄγκη, τὰ
τραχέα, εἰσβολὰς δὲ εἰς τὰς ὀργάδας καὶ τὰ ἔλη καὶ τὰ
ὔδατα. ὁ δὲ τεταγμένος ἔχων τὸ προβόλιον φυλάττει τὰς
ἄρκυς. οἱ δὲ τὰς κύνας ἐπάγουσι τοὺς τόπους ζητοῦντες 30

5 ὑπ' αὐτῷ codd. : corr. Dind. 8 αὐτὸν ἂν A B 9 προθεῖναι
codd. : corr. Stephanus ἢ ἐσφάγη B M 10 τοῦ om. A
πρόσεισι B M 12 αὐτὸν codd. : corr. Stephanus 18 περιεπίμπρη
Cobet : περιεπίμπρα codd. 28 εἰσβολὰς A : εἰσβολαὶ B M : ἐπ'
εἰσβολὰς Christian : εἰσβολὰς δὲ ἐνθένδε Diels

τοὺς καλλίστους· ἐπειδὴν δὲ εὐρεθῆ, διώκεται. ἔαν μὲν 20
οὖν εἰς τὴν ἄρκυν ἐμπίπτη, τὸν ἄρκυωρὸν ἀναλαμβάνοντα τὸ
προβόλιον προσιέναι καὶ χρῆσθαι ὡς εἶρηκα· ἔαν δὲ μὴ
ἐμπέση, μεταθεῖν. ἀλίσκεται δὲ καὶ ὅταν ἦ πυλῖγη, διωκό-
5 μενος ὑπὸ τῶν κυνῶν· τὸ γὰρ θηρίον καίπερ ὑπερβάλλον
δυνάμει ἀπαγορεύει ὑπέρασθμον γιγνόμενον. ἀποθνήσκουσι 21
δὲ κύνες πολλαὶ ἐν τῇ τοιαύτῃ θήρᾳ καὶ αὐτοὶ οἱ κυνηγέται
κινδυνεύουσιν, ὅταν γε ἐν ταῖς μεταδρομαῖς ἀπειρηκότι
ἀναγκάζονται προσιέναι ἔχοντες τὰ προβόλια ἢ ἐν ὕδατι
10 ὄντι ἢ ἐφεστῶτι πρὸς ἀποκρήμυφ ἢ ἐκ δασέος μὴ θέλουσι
ἐξιέναι· οὐ γὰρ κωλύει αὐτὸν οὔτε ἄρκυς οὔτε ἄλλο οὐδὲν
φέρεσθαι ὁμόσε τῷ πλησιάζοντι· ὅμως μέντοι προσιτέον,
ὅταν ἔχη οὔτως, καὶ ἐπιδεικτέον τὴν εὐψυχίαν, δι' ἣν
εἴλοντο ἐκπονεῖν τὴν ἐπιθυμίαν ταύτην. χρηστέον δὲ τῷ 22
15 προβολίῳ καὶ ταῖς προβολαῖς τοῦ σώματος ὡς εἶρηται· εἰ
γάρ τι καὶ πάσχοι, οὐκ ἂν διὰ γε τὸ μὴ ὀρθῶς ποιεῖν
πάσχοι.

Ἰστανται δὲ αἱ ποδοστράβαι αὐτοῖς ὥσπερ ταῖς ἐλάφοις
ἐν τοῖς αὐτοῖς τόποις, καὶ ἐπισκέψεις αἱ αὐταὶ καὶ μετα-
20 δρομαὶ καὶ αἱ πρόσοδοι καὶ αἱ χρεῖαι τοῦ προβολίου.

Τὰ δὲ νεογενῆ αὐτῶν ὅταν ἀλίσκηται, χαλεπῶς τοῦτο 23
πάσχει· οὔτε γὰρ μονοῦται, ἕως ἂν μικρὰ ἦ, ὅταν τε αἱ
κύνες εὖρωσιν ἢ προϊῶν τι, ταχὺ εἰς τὴν ὕλην ἀφανίζεται,
ἔπονται τε ἐπὶ πολὺ ἄμφω ὦν ἂν ὦσι, χαλεποὶ ὄντες τότε
25 καὶ μάλλον μαχόμενοι ὑπὲρ ἐκείνων ἢ ὑπὲρ αὐτῶν.

Λέοντες δὲ καὶ παρδάλεις, λύγκες, πάνθηρες, ἄρκτοι καὶ XI
τᾶλλα ὅσα ἐστὶ τοιαῦτα θηρία ἀλίσκεται ἐν ξέναις χώραις
περὶ τὸ Πάγγαιον ὄρος καὶ τὸν Κίττον τὸν ὑπὲρ τῆς Μακε-

1 μὲν om. B M 2 ἀρκύωρον A B 8 γε Piccolomini: δὲ codd.:
del. Schneider 9 ἔχοντες om. M 10 ἀφεστῶτι B M
ἀποκρήμνον Schneider τοῦ δασέος Schneider 16 πάσχει A
16-17 οὐκ . . . πάσχοι om. M 18 ταῖς] τοῖς B M 21 ὅσα
ἀλίσκεται Schneider 22 μακρὰ B M 24 τε] δὲ Sauppe
ἐπὶ τὸ πολὺ M (non B) ὦν ἂν ὦσιν ἄμφω M 25 αὐτῶν B M
26 prius καὶ om. M 28 τὰ μὲν περὶ Stephanus κίττον codd.:
corr. Dind.

δουίας, τὰ δ' ἐν τῷ Ὀλύμπῳ τῷ Μυσίῳ καὶ ἐν Πίνδῳ, τὰ δ'
 ἐν τῇ Νύσῃ τῇ ὑπὲρ τῆς Συρίας, καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις ὄρεσιν
 2 ὅσα οἷά τ' ἐστὶ τρέφειν τοιαῦτα. ἀλίσκεται δὲ τὰ μὲν ἐν
 τοῖς ὄρεσι φαρμάκῳ διὰ δυσχωρίαν ἀκουιτικῶ· παραβάλλουσι
 δὲ τοῦτο οἱ θηρώμενοι, συμμιγνύντες εἰς τὸ αὐτὸ ὄτῳ ἂν 5
 ἕκαστον χαίρη περιὶ τὰ ὕδατα καὶ πρὸς ὃ τι ἂν ἄλλο προσίη.
 3 τὰ δὲ αὐτῶν καταβαίνοντα εἰς τὸ πεδίου τῆς νυκτὸς ἀπο-
 κλεισθέντα μετὰ ἵππων καὶ ὄπλων ἀλίσκεται, εἰς κίνδυνον
 4 καθιστάντα τοὺς αἰροῦντας. ἔστι δὲ οἷς αὐτῶν καὶ ὀρύγματα
 ποιοῦσι περιφερῆ μεγάλα βαθέα, ἐν μέσῳ λείποντες κίονα 10
 τῆς γῆς. ἐπὶ δὲ τοῦτον εἰς νύκτα ἐπέθεσαν δήσαντες αἶγα,
 καὶ ἔφραξαν κύκλῳ τὸ ὄρυγμα ὕλη ὥστε μὴ προορᾶν, εἴσοδον
 οὐ λείποντες. τὰ δὲ ἀκούοντα τῆς φωνῆς ἐν τῇ νυκτὶ κύκλῳ
 τὸν φραγμὸν περιθέουσι, καὶ ἐπειδὴν μὴ εὐρίσκη δίοδον,
 ὑπερπηδᾶ καὶ ἀλίσκεται. 15

XII Περὶ μὲν αὐτῶν τῶν πράξεων τῶν ἐν τοῖς κυνηγεσίοις
 εἴρηται. ὠφελήσονται δ' οἱ ἐπιθυμήσαντες τούτου τοῦ ἔργου
 πολλά· ὑγίειάν τε γὰρ τοῖς σώμασι παρασκευάζει καὶ ὄρᾶν καὶ
 ἀκούειν μᾶλλον, γηράσκειν δὲ ἦττον, τὰ δὲ πρὸς τὸν πόλεμον
 2 μάλιστα παιδεύει. πρῶτον μὲν γὰρ τὰ ὄπλα ὅταν ἔχοντες 20
 πορεύωνται ὁδοὺς χαλεπὰς, οὐκ ἀπεροῦσιν· ἀνέξονται γὰρ
 τοὺς πόνους διὰ τὸ εἰθίσθαι μετὰ τούτων αἰρεῖν τὰ θηρία.
 ἔπειτα εὐνάζεσθαί τε σκληρῶς δυνατοὶ ἔσονται καὶ φύλακες
 3 εἶναι ἀγαθοὶ τοῦ ἐπιταπτομένου. ἐν δὲ ταῖς προσόδοις ταῖς
 πρὸς τοὺς πολεμίους ἅμα οἰοί τε ἔσονται ἐπιέναι καὶ τὰ παραγ- 25
 γελλόμενα ποιεῖν διὰ τὸ οὕτω καὶ αὐτοὶ αἰρεῖν τὰς ἄγρας.

1 πινδῷ M 2 τῇ Νύσῃ om. A 4 φαρμάκῳ . . . παραβάλλουσι
 om. A διὰ δυσχωρίαν ante φαρμάκῳ transponendum aut delendum
 censet Herwerden : διὰ διάρροϊαν videtur legisse Poll. v. 82
 6 προσῆ B M 10 βαθείαν B : βαθείαν M 12 περιορᾶν
 codd. : corr. Dind. 14 περιθεῖ cit. Dind. εὐρίσει (sic) B
 εἴσοδον A 16-12 (p. seq.) περι μὲν . . . εὐτυχήσαι = Stob. Fl. 29.
 76 (iii, p. 646 Hense) 16 μὲν οὖν Richards 18 παρα-
 σκευάζει Stob. : παρασκευάζουσι codd. 20 γὰρ Stob. : om. codd.
 21 ἀπεροῦσιν A M : ἀποροῦσιν B et Stob.

τεταγμένοι δὲ ἐν τῷ πρόσθεν οὐ λείψουσι τὰς τάξεις διὰ τὸ
 καρτερεῖν δύνασθαι. ἐν φυγῇ δὲ τῶν πολεμίων ὀρθῶς καὶ 4
 ἀσφαλῶς διώξονται τοὺς ἐναντίους ἐν παντὶ χωρίῳ διὰ
 συνήθειαν. δυστυχήσαντος δὲ οἰκείου στρατοπέδου ἐν
 5 χωρίοις ὑλώδεσι καὶ ἀποκρήμνοις ἢ ἄλλως χαλεποῖς οἰοί τ' ἔ-
 ἔσονται καὶ αὐτοὶ σῶζεσθαι μὴ αἰσchrῶς καὶ ἑτέροισι σῶζειν·
 ἢ γὰρ συνήθεια τοῦ ἔργου παρέξει αὐτοῖς πλεον τι εἰδέναι.
 καὶ ἤδη τινὲς τῶν τοιούτων πολλοῦ ὄχλου συμμάχων 5
 τρεφθέντος τῇ αὐτῶν εὐταξία καὶ θράσει διὰ δυσχωρίαν
 10 ἀμαρτόντας τοὺς πολεμίους νενικηκότας ἀναμαχόμενοι
 ἐτρέψαντο· αἰεὶ γὰρ ἔστι τοῖς τὰ σώματα καὶ τὰς ψυχὰς
 εἶ ἔχουσιν ἐγγὺς εἶναι τοῦ εὐτυχεῖν. εἰδότες δὲ καὶ οἱ 6
 πρόγονοι ἡμῶν ὅτι ἐντεῦθεν ἠντύχουν πρὸς τοὺς πολεμίους,
 ἐπιμέλειαν τῶν νέων ἐποίησαντο· σπανίζοντες γὰρ καρπῶν
 15 τὸ ἐξ ἀρχῆς ἐνόμισαν ὅμως τοὺς κυνηγέτας μὴ κωλύειν
 διὰ μηδενὸς τῶν ἐπὶ τῇ γῇ φυομένων ἀγρεύειν· πρὸς 7
 δὲ τούτῳ μὴ νυκτερεύειν ἐντὸς πολλῶν σταδίων, ἵνα μὴ
 ἀφαιροῖντο τὰς θήρας αὐτῶν οἱ ἔχοντες ταύτην τὴν τέχνην.
 ἑώρων γὰρ ὅτι τῶν νεωτέρων ἢ ἠδονὴ μόνη αὕτη πλείστα
 20 ἀγαθὰ παρασκευάζει. σῶφρονάς τε γὰρ ποιεῖ καὶ δικαίους
 διὰ τὸ ἐν τῇ ἀληθείᾳ παιδεύεσθαι. τά τε ἄλλα γὰρ καὶ τὰ 8
 τοῦ πολέμου διὰ τούτων εὐτυχοῦντες ἠσθάνοντο· καὶ τῶν
 ἄλλων εἴ τι βούλονται ἐπιτηδεύειν καλῶν οὐδενὸς ἀποστερεῖ
 ὥσπερ ἕτεραι κακαὶ ἠδοναί, ἃς οὐ χρὴ μαθάνειν. ἐκ τῶν
 25 τοιούτων οὖν στρατιῶταί τε ἀγαθοὶ καὶ στρατηγοὶ γίνονται.
 ὧν γὰρ οἱ πόνοι τὰ μὲν αἰσchrὰ καὶ ὑβριστικὰ ἐκ τῆς ψυχῆς 9
 καὶ τοῦ σώματος ἀφαιροῦνται, ἐπιθυμίαν δ' ἀρετῆς ἐνήξισαν,

1 λείψουσι A 5 ἄλλως Stob. : ἄλλοις codd. 9 αὐτῶν codd.
 et Stob. εὐταξία Stob. : εὐεξία codd. θάρσει A 11 αἰεὶ Stob.
 12 εἶναι τοῦ] τὸ Stob. ἐντύχουν codd. et Stob. 14 νέων] νεταί
 A : κυνηγετῶν cit. Rühl 16 διὰ μηδενὸς A : διὰ τὸ μηδὲν B M :
 διατομηδὸν Jackson : διὰ μηδὲν Lenz 17 τοῦτο B M 21 ἀληθεία]
 εὐτελεία Richards ; sed cf. *Inst.* I. ii. 10 ; vox Cynica 21-22 τὰ
 . . . ἠσθάνοντο del. Schneider 21 ἄλλα . . . ἀ om. M 22 τού-
 των] τῶν τοιούτων M καὶ τῶν] τῶν τε M 27 καὶ τοῦ σώματος
 del. Falbe ἀφαιροῦνται post ψυχῆς A B

οὔτοι ἄριστοι· οὐ γὰρ ἂν περιίδοιεν οὔτε τὴν πόλιν τὴν
 ἑαυτῶν ἀδικουμένην οὔτε τὴν χώραν πάσχουσαν κακῶς.

- 10 Λέγουσι δέ τινες ὡς οὐ χρὴ ἐρᾶν κυνηγεσίῳ, ἵνα μὴ
 τῶν οἰκείων ἀμελῶσιν, οὐκ εἰδότες ὅτι οἱ τὰς πόλεις καὶ
 τοὺς φίλους εὖ ποιοῦντες πάντες τῶν οἰκείων ἐπιμελέστεροί 5
 11 εἰσιν. εἰ οὖν οἱ φιλοκυνηγέται παρασκευάζουσιν αὐτοὺς
 τῇ πατρίδι χρησίμους εἶναι εἰς τὰ μέγιστα, οὐδ' ἂν τὰ ἴδια
 ἀργοῖτο· σὺν γὰρ τῇ πόλει καὶ σῶζεται καὶ ἀπόλλυται τὰ
 οἰκεία ἐκάστου. ὥστε πρὸς τοῖς αὐτῶν καὶ τὰ τῶν ἄλλων
 12 ἰδιωτῶν οἱ τοιοῦτοι σῶζουσι. πολλοὶ δὲ ὑπὸ φθόνου ἀλό- 10
 γιστοι τῶν ταῦτα λεγόντων αἰροῦνται διὰ τὴν αὐτῶν κακίαν
 ἀπολέσθαι μᾶλλον ἢ ἐτέρων ἀρετῇ σῶζεσθαι· αἱ γὰρ ἡδοναὶ
 αἱ πολλαὶ καὶ κακαί· ὧν ἠττώμενοι ἢ λέγειν ἢ πράττειν
 13 ἐπαίρονται τὰ χεῖρω. εἶτα ἐκ μὲν τῶν ματαίων λόγων
 ἔχθρας ἀναιροῦνται, ἐκ δὲ τῶν κακῶν ἔργων νόσους καὶ 15
 ζημίας καὶ θανάτους καὶ αὐτῶν καὶ παίδων καὶ φίλων,
 ἀναισθήτως μὲν τῶν κακῶν ἔχοντες, τῶν δὲ ἡδονῶν πλέον
 τῶν ἄλλων αἰσθανόμενοι, οἷς τίς ἂν χρήσαιτο εἰς πόλεως
 14 σωτηρίαν; τούτων μέντοι τῶν κακῶν οὐδεὶς ὅστις οὐκ
 ἀφέξεται ἐρασθεὶς ὧν ἐγὼ παραινῶ· παίδευσις γὰρ καλὴ 20
 διδάσκει χρήσθαι νόμοις καὶ λέγειν περὶ τῶν δικαίων καὶ
 15 ἀκούειν. οἱ μὲν οὖν παρασχόντες αὐτοὺς ἐπὶ τὸ ἀεὶ τι
 μοχθεῖν τε καὶ διδάσκεσθαι ἑαυτοῖς μὲν μαθήσεις καὶ μελέτας
 ἐπιπόνους ἔχουσι, σωτηρίαν δὲ ταῖς ἑαυτῶν πόλεσιν· οἱ δὲ

3-18 λέγουσι . . . αἰσθανόμενοι = Stob. Fl. 29. 77 (iii, p. 647 Hense)
 6 οὖν] γὰρ Weiske : δ' οὖν Sauppe αὐτοὺς B 8 ἀργοῖτο
 Dind. : πρόοιτο codd. : ἀργοὶ εἰσιν Stob. καὶ ἀπόλλυται om. A
 9 πρὸς τοῖς τῶν ἄλλων ἰδιωτῶν καὶ τὰ αὐτῶν cit. Rühl αὐτῶν Stob. :
 αὐτῶν codd. 10 ἀπὸ M φόβου Stob. 11 αὐτῶν codd. et
 Stob. : corr. Stephanus 12 ἀπόλλυσθαι Cobet 13 αἱ om. Stob.
 prius ἢ om. Stob. 16 αὐτῶν Stob. ut vid. 18 ἄλλων]
 πολλῶν Stob. τί τις A 20-8 (p. seq.) παίδευσις . . . πονεῖν =
 Stob. Ecl. ii. 31. 130 (ii, p. 254 Wachsmuth) 22 πάσχοντες M :
 παρασκευάζοντες Richards αὐτοὺς B M : ἑαυτοὺς Stob. ἀεὶ τι om.
 Stob. 23 τε Stob. : om. codd. ἑαυτοῖς A B cor. : αὐτοῖς
 B : αὐτοὶ Stob. 24 ἑαυτῶν A B : αὐτῶν M et Stob. πόλεσιν
 A B οἱ δὲ μὴ M et Stob. : σωτηρίαν δ' οἱ μὴ A : σωτηρίαν δὲ μὴ B

μὴ θέλοντες διὰ τὸ ἐπίπονον διδάσκεσθαι, ἀλλὰ ἐν ἡδοναῖς
 ἀκαίροις διάγειν, φύσει οὗτοι κάκιστοι. οὔτε γὰρ νόμοις 16
 οὔτε λόγοις ἀγαθοῖς πείθονται· οὐ γὰρ εὐρίσκουσι διὰ τὸ
 μὴ πονεῖν οἶον χρῆ τὸν ἀγαθὸν εἶναι· ὥστε οὔτε θεοσεβεῖς
 5 δύνανται εἶναι οὔτε σοφοί· τῷ δὲ ἀπαιδευτῷ χρώμενοι πολλὰ
 ἐπιτιμῶσι τοῖς πεπαιδευμένοις. διὰ μὲν οὖν τούτων οὐδὲν 17
 ἂν καλῶς ἔχοι· διὰ δὲ τῶν πονούντων ἅπασαι αἱ ὠφέλειαι
 τοῖς ἀνθρώποις ἠϋρηνται· ἀμείνους οὖν οἱ θέλοντες πονεῖν.
 καὶ τοῦτο ἐπιδέδεικται μεγάλῳ παραδείγματι· τῶν γὰρ 18
 10 παλαιότερων οἱ παρὰ Χείρωνι ὦν ἐπεμνήσθην νέοι ὄντες
 ἀρξάμενοι ἀπὸ τῶν κυνηγεσίων πολλὰ καὶ καλὰ ἔμαθον· ἐξ
 ὧν ἐγένετο αὐτοῖς μεγάλη ἀρετή, δι' ἣν καὶ νῦν θαυμάζονται·
 ἥς ὅτι μὲν ἐρώσιον ἅπαντες εὐδηλον, ὅτι δὲ διὰ πόνων ἔστι
 τυχεῖν αὐτῆς, οἱ πολλοὶ ἀφίστανται. τὸ μὲν γὰρ κατεργά- 19
 15 σασθαι αὐτὴν ἀδηλον, οἱ δὲ πόνοι οἱ ἐν αὐτῇ ἐνόητες
 φανεροί. ἴσως μὲν οὖν, εἰ ἦν τὸ σῶμα αὐτῆς δῆλον,
 ἦττον ἂν ἠμέλουν οἱ ἄνθρωποι ἀρετῆς, εἰδότες ὅτι ὡσπερ
 αὐτοῖς ἐκείνη ἐμφανῆς ἔστιν, οὕτω καὶ αὐτοὶ ὑπ' ἐκείνης
 ὀρώονται. ὅταν μὲν γὰρ τις ὀράται ὑπὸ τοῦ ἐρωμένου, ἅπασ 20
 20 ἑαυτοῦ ἔστι βελτίων καὶ οὔτε λέγει οὔτε ποιεῖ αἰσχρὰ οὐδὲ
 κακά, ἵνα μὴ ὀφθῆ ὑπ' ἐκείνου. ὑπὸ δὲ τῆς ἀρετῆς οὐκ 21
 οἰόμενοι ἐπισκοπεῖσθαι πολλὰ κακὰ καὶ αἰσχρὰ ἐναντίον
 ποιούσιν, ὅτι αὐτοὶ ἐκείνην οὐχ ὀρώσιν· ἡ δὲ πανταχοῦ
 πάρεστι διὰ τὸ εἶναι ἀθάνατος καὶ τιμᾶ τοὺς περὶ αὐτὴν
 25 ἀγαθοὺς, τοὺς δὲ κακοὺς ἀτιμάζει. εἰ οὖν εἰδείεν τοῦτο,
 ὅτι θεᾶται αὐτούς, ἴεντο ἂν ἐπὶ τοὺς πόνους καὶ τὰς παι-
 δεύσεις αἷς ἀλίσκεται μόλις, καὶ κατεργάζοντο ἂν αὐτήν.

1 ἀλλ' M 5 δύναιτ' ἂν Stob. δὲ] τε Stob. 7 πονούντων
 scripsi: ἀμεινόνων codd. et Stob. αἱ om. Stob. 8 εὐρηνται codd.
 et Stob. οὖν] δὲ Stob. 10 ὦν ἐπεμνήσθην del. Brennecke
 12 ἐγένετο A: ἐγίνετο B 13 ἐρώσι πάντες M διὰ πόνων
 μόνων Herwerden; sed. cf. Epicharmi versum in *Comm.* II. i. 20
 laudatum 14 γὰρ om. B κατεργάσθαι A: κατεργάσεσθαι
 Leoncl. 17 ἦττον] οὐκ A 22 κακὰ del. Dind. αἰσχρὰ καὶ
 κακὰ M 23 αὐτὴν ἐκείνοι codd.: corr. Richards 25 εἰδοίεν
 A: εἴδοιεν B M: corr. Stephanus 26 ἴεντο scripsi: ἴεντο
 Schneider: εἴντο cit. Richards: ἴεντο B M 26-27 ἐπὶ . . . ἂν
 om. A 27 κατεργάζοντο Pierleoni

XIII Θαυμάζω δὲ τῶν σοφιστῶν καλουμένων ὅτι φασὶ μὲν
ἐπ' ἀρετὴν ἀγειν οἱ πολλοὶ τοὺς νέους, ἄγουσι δ' ἐπὶ
τοῦναντίον· οὔτε γὰρ [ἄν] ἄνδρα που ἐωράκαμεν ὄντιν' οἱ
νῦν σοφισταὶ ἀγαθὸν ἐποίησαν, οὔτε γράμματα παρέχονται
2 ἐξ ὧν χρὴ ἀγαθοὺς γίγνεσθαι, ἀλλὰ περὶ μὲν τῶν ματαίων 5
πολλὰ αὐτοῖς γέγραπται, ἀφ' ὧν τοῖς νέοις αἱ μὲν ἡδοναὶ
κεναί, ἀρετὴ δ' οὐκ ἔνι· διατρίβειν δ' ἄλλως παρέχει τοῖς
ἐλπίσασί τι ἐξ αὐτῶν μαθήσεσθαι [μάτην] καὶ ἐτέρων κωλύει
3 χρησίμων καὶ διδάσκει κακά. μέμφομαι οὖν αὐτοῖς τὰ μὲν
μεγάλα μειζρόνως· περὶ δὲ ὧν γράφουσιν, ὅτι τὰ μὲν ῥήματα 10
αὐτοῖς ἐζήτηται, γνῶμαι δὲ ὀρθῶς ἔχουσαι, αἷς ἂν παι-
4 δεύοιεντο οἱ νεώτεροι ἐπ' ἀρετὴν, οὐδαμοῦ. ἐγὼ δὲ ἰδιώτης
μὲν εἰμι, οἶδα δὲ ὅτι κράτιστον μὲν ἐστὶ παρὰ τῆς αὐτοῦ
φύσεως τὸ ἀγαθὸν διδάσκεσθαι, δεύτερον δὲ παρὰ τῶν
ἀληθῶς ἀγαθόν τι ἐπισταμένων μᾶλλον ἢ ὑπὸ τῶν ἐξαπατᾶν 15
5 τέχνην ἐχόντων. ἴσως οὖν τοῖς μὲν ὀνόμασιν οὐ σεσο-
φισμένως λέγω· οὐδὲ γὰρ ζητῶ τοῦτο· ὧν δὲ δέονται εἰς
ἀρετὴν οἱ καλῶς πεπαιδευμένοι ὀρθῶς ἐγνωσμένα ζητῶ
λέγειν· ὀνόματα μὲν γὰρ οὐκ ἂν παιδεύσεις, γνῶμαι δέ,
6 εἰ καλῶς ἔχοιεν. ψέγουσι δὲ καὶ ἄλλοι πολλοὶ τοὺς νῦν 20
σοφιστὰς καὶ οὐ [τοὺς] φιλοσόφους, ὅτι ἐν τοῖς ὀνόμασι σοφί-
ζονται, οὐκ ἐν τοῖς νοήμασιν. οὐ λανθάνει δέ με ὅτι (τὰ μὴ)
καλῶς καὶ ἐξῆς γεγραμμένα φήσει τις ἴσως τῶν τοιούτων
οὐ καλῶς οὐδ' ἐξῆς γεγράφθαι· ῥάδιον γὰρ ἔσται αὐτοῖς
7 (τὸ) ταχὺ μὴ ὀρθῶς μέμψασθαι· καίτοι γέγραπταί γε οὕτως, 25
ἵνα ὀρθῶς ἔχη, καὶ μὴ σοφιστικὸς ποιῆ ἀλλὰ σοφὸς καὶ

3 ἂν del. Dind. 7 καιναὶ M διατριβὴν Castalio 8 μάτην
del. Dind. 13 αὐτοῦ A: αὐτῆς B M: ἑαυτοῦ Stob. Ec. ii. 31. 70
14 τὸ Stob.: τὸν codd. 15-16 ἀγαθόν . . . ἐχόντων] ἀγαθῶν cett.
om. Stob. 16 οὖν τοῖς μὲν οὖν B σεσοφισμένους A: σεσοφισμένοις
Dind. 19 παιδεύσειαν B M 20-22 ψέγουσι . . . νοήμασιν del.
Weiske 21 καὶ . . . φιλοσόφους del. Pierleoni τοὺς del. Robert:
fort. οὔτι 22 καὶ οὐκ M τὰ μὴ addidi 23 καλῶς . . . γεγραμμένα
del. Richards 23-24 γεγραμμένα . . . ἐξῆς om. M post τοιούτων
lac. stat. Rühl 24 οὐκ ἄλλως B 24-25 ῥᾶον γὰρ ἔσται αὐτοῖς
ταχὺ ἢ ὀρθῶς Coraes 25 τὸ addidi ταχὺ | τὰ χυδῆν Kaibel:
τά γε Diels: ταχὺ μὴ καλῶς καὶ ἐξῆς γεγραμμένα ὀρθῶς Richards
μὴ ὀρθῶς fort. delendum 26 ποιεῖ A B

ἀγαθούς· οὐ γὰρ δοκεῖν αὐτὰ βούλομαι μᾶλλον ἢ εἶναι
 χρήσιμα, ἵνα ἀνεξέλεγκτα ἢ εἰς ἀεὶ. οἱ σοφισταὶ δ' ἐπὶ 8
 τῷ ἑξαπατᾶν λέγουσι καὶ γράφουσιν ἐπὶ τῷ ἑαυτῶν κέρδει,
 καὶ οὐδένα οὐδὲν ὠφελοῦσιν· οὐδὲ γὰρ σοφὸς αὐτῶν ἐγένετο
 5 οὐδεὶς οὐδ' ἔστιν, ἀλλὰ καὶ ἀρκεῖ ἑκάστῳ σοφιστὴν κληθῆναι,
 ὃ ἔστιν ὄνειδος παρά γε εὖ φρονοῦσι. τὰ μὲν οὖν τῶν 9
 σοφιστῶν παραγγέλματα παραινῶ φυλάττεσθαι, τὰ δὲ τῶν
 φιλοσόφων ἐνθυμήματα μὴ ἀτιμάζειν· οἱ μὲν γὰρ σοφισταὶ
 πλουσίους καὶ νέους θηρῶνται, οἱ δὲ φιλόσοφοι πᾶσι κοινοὶ
 10 καὶ φίλοι· τύχας δὲ ἀνδρῶν οὔτε τιμῶσιν οὔτε ἀτιμάζουσι.

Μὴ ζηλοῦν δὲ μηδὲ τοὺς ἐπὶ τὰς πλεονεξίας εἰκῆ ἰόντας, 10
 μήτ' ἐπὶ τὰς ἰδίας μήτ' ἐπὶ τὰς δημοσίας, ἐνθυμηθέντα ὅτι
 οἱ μὲν ἄριστοι αὐτῶν γινώσκονται μὲν ἐπὶ τὰ βελτίω
 ἐπίπουοι δὲ εἰσιν, οἱ δὲ κακοὶ πάσχουσί τε κακῶς καὶ
 15 γινώσκονται ἐπὶ τὰ χείρω. τὰς τε γὰρ τῶν ἰδιωτῶν οὐσίας 11
 ἀφαιρούμενοι καὶ τὰ τῆς πόλεως εἰς τὰς κοινὰς σωτηρίας
 ἀνωφελέστεροί εἰσι τῶν ἰδιωτῶν, τὰ τε σώματα πρὸς τὸν
 πόλεμον κάκιστα καὶ αἴσχιστα ἔχουσι πονεῖν οὐ δυνάμενοι.
 οἱ δὲ κυνηγέται εἰς τὸ κοινὸν τοῖς πολίταις καὶ τὰ σώματα
 20 καὶ τὰ κτήματα καλῶς ἔχοντα παρέχουσιν. ἔρχονται δὲ 12
 οἱ μὲν ἐπὶ τὰ θηρία, οἱ δ' ἐπὶ τοὺς φίλους. εἴθ' οἱ μὲν
 ἐπὶ τοὺς φίλους ἰόντες δύσκλειαν ἔχουσι παρὰ πᾶσιν, οἱ δὲ
 κυνηγέται ἐπὶ τὰ θηρία ἰόντες εὐκλειαν· ἐλόντες μὲν γὰρ
 πολέμια νικῶσι, μὴ ἐλόντες δὲ πρῶτον μὲν ὅτι πάσης τῆς
 25 πόλεως ἐχθροῖς ἐπιχειροῦσιν ἔπαινον ἔχουσιν, ἔπειτα ὅτι 13
 οὗτ' ἐπ' ἀνδρὸς βλάβη οὔτε φιλοκερδεῖα ἔρχονται. ἔπειτα ἐξ
 αὐτοῦ τοῦ ἐπιχειρήματος βελτίους γίνονται πρὸς πολλὰ
 καὶ σοφώτεροι δι' οὗ διδάξομεν. ἐὰν γὰρ μὴ πόνοις καὶ
 ἐνθυμήμασι καὶ ἐπιμελείαις πολλαῖς ὑπερβάλλωνται, οὐκ

3 prius τῷ] τὸ M 6 τοῖς εἶ Iuntina 11 post μηδὲ add. τῶν
 πολιτευομένων Weiske : lac. stat. Rühl 13 αὐτῶν Diels : τῶν
 ἀστῶν Schneider 14 fort. πολῦπονοι : ἄπονοι Voigtländer δέ
 Kaibel : τέ codd. 16 τὰ] τὰς Stephanus τὰς] τὰ τῆς κοινῆς
 Kaibel 17 σώματα τὰ B 20 κτήματα om. A 21-22 εἴθ'
 . . . φίλους om. M 24 μὲν om. A 25 ἐχθροῖς om. A ἔχουσιν
 Rühl : ἔσχον codd. 29 ὑποβάλλονται A B : ὑπερβάλλονται M

- 14 ἂν ἔλοιεν ἄγρας. τὰ γὰρ ἀντίπαλα αὐτῶν ὑπὲρ τῆς ψυχῆς
ἀγωνιζόμενα καὶ ἐν τῇ αὐτῶν οἰκῆσει ἐν ἰσχύι πολλῇ ἔστιν·
ὥστε τῷ κυνηγέτῃ μάτην οἱ πόνοι γίνονται, ἔαν μὴ μείζονι
15 φιλοπονία καὶ πολλῇ συνέσει κρατήσῃ αὐτῶν. οἱ μὲν οὖν
κατὰ πόλιν βουλόμενοι πλεονεκτεῖν μελετῶσι νικᾶν φίλους, 5
οἱ δὲ κυνηγέται κοινούς ἐχθρούς· καὶ τοὺς μὲν ἢ μελέτη
αὕτη ποιεῖ πρὸς τοὺς ἄλλους πολεμίους ἀμείνους, τοὺς δὲ
πολὺ χείρους· καὶ τοῖς μὲν ἢ ἄγρα μετὰ σωφροσύνης, τοῖς
16 δὲ μετὰ αἰσχροῦ θράσους. κακοηθείας δὲ καὶ αἰσχροκερδείας
οἱ μὲν δύνανται καταφρονεῖν, οἱ δ' οὐ δύνανται· φωνὴν δὲ 10
οἱ μὲν εὐεπῆ ἰᾶσιν, οἱ δ' αἰσχρὰν· πρὸς δὲ τὰ θεῖα τοῖς
17 μὲν οὐδὲν ἐμποδῶν ἀσεβεῖν, οἱ δ' εὐσεβέστατοι. λόγοι
γὰρ παλαιοὶ κατέχουσιν ὡς καὶ θεοὶ τούτῳ τῷ ἔργῳ χαίρουσι
καὶ πράττοντες καὶ ὀρώντες· ὥστε ὑπάρχειν ἐνθυμουμένους
τούτων θεοφιλεῖς τ' εἶναι καὶ εὐσεβεῖς τοὺς νέους τοὺς 15
ποιοῦντας ἂ ἐγὼ παραινῶ, οἰομένους ὑπὸ θεῶν του ὀρᾶσθαι
ταῦτα. οὔτοι δ' ἂν εἶεν καὶ τοκεῦσιν ἀγαθοὶ καὶ πάσῃ τῇ
18 ἑαυτῶν πόλει καὶ ἐνὶ ἐκάστῳ τῶν φίλων καὶ πολιτῶν. οὐ
μόνον δὲ ὅσοι ἄνδρες κυνηγεσίῳν ἠράσθησαν ἐγένοντο
ἀγαθοί, ἀλλὰ καὶ αἱ γυναῖκες αἷς ἔδωκεν ἢ θεὸς ταῦτα 20
[Ἄρτεμις], Ἄταλάντη καὶ Πρόκρις καὶ ἦτις ἄλλη.

1 ὑπὸ B 2 αὐτῶν Schneider: αὐτῶν codd. 9 αἰσχροκερδείας
B 11 ἰᾶσιν A 12 ἐμποδῶν BM 15 εὐσεβεῖς εἰς BM
16 του Stephanus: τοῦ codd. 18 πολιτῶν καὶ φίλων M 21
Ἄρτεμις del. Weiske εἷτις M

ATHENIENSIVM RESPVBLICA

PRAEFATIO

ASPERAM hanc et incomptam Catonis cuiusdam Atheniensis orationem, quamquam in codicibus Lacedaemoniorum Rempublicam sequitur, ultimum in locum relegare commodius est visum. Vnde factum sit ut in corpore Xenophonteo includeretur nescimus: Xenophontis nomen procul dubio appositum erat priusquam in bibliothecam Alexandrinam venisset. Quoniam eo erat tempore scripta cum metus esset ne valde displicerent populo hominis sententiae minime populares (ii. 18), primo sine nomine auctoris inter paucos Athenienses circumlatam esse crediderim. Forsitan Xenophontis heres cum inter libros eius invenisset, ab eo ipso scriptam esse temere ratus sit.

Ne obturbaret potius quam adiuuaret lectorem editio nostra, textum exhibui, quoad fieri potuit, qualis in tribus codicibus (BCM) legitur, qui soli sunt ad recensendum utiles. Neque apparatus criticum magno coniecturarum acervo oneravi. Namque eorum, quibus cum hoc libello res fuit, tota fere opera in eo est versata ut explerent lacunas et orationem in pristinam quam dicunt formam restituerent. Quod si scriptoris consilium atque indolem respicimus, neque eloquentiae suavitatem neque artam cogitationum cohaerentiam efflagitare debemus.

SIGLA

- B = Vaticanus 1950
- a = Vaticanus 1335 s. xiv vel xv
- C = Mutinensis 145
- M = Marcianus 511

ΑΘΗΝΑΙΩΝ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Περὶ δὲ τῆς Ἀθηναίων πολιτείας, ὅτι μὲν εἴλοντο τοῦτον **I**
 τὸν τρόπον τῆς πολιτείας οὐκ ἐπαινῶ διὰ τόδε, ὅτι ταῦθ'
 ἐλόμενοι εἴλοντο τοὺς πονηροὺς ἄμεινον πράττειν ἢ τοὺς
 χρηστούς· διὰ μὲν οὖν τοῦτο οὐκ ἐπαινῶ. ἐπεὶ δὲ ταῦτα
 5 ἔδοξεν οὕτως αὐτοῖς, ὡς εὔ διασφύζονται τὴν πολιτείαν καὶ
 τᾶλλα διαπράττονται ἃ δοκοῦσιν ἀμαρτάνειν τοῖς ἄλλοις
 Ἑλλησι, τοῦτ' ἀποδείξω.

Πρῶτον μὲν οὖν τοῦτο ἐρῶ, ὅτι δικαίως (δοκοῦσιν) αὐτόθι **2**
 [καὶ] οἱ πένητες καὶ ὁ δῆμος πλέον ἔχειν τῶν γενναίων καὶ
 10 τῶν πλουσίων διὰ τόδε, ὅτι ὁ δῆμός ἐστιν ὁ ἐλαύνων τὰς
 ναῦς καὶ ὁ τὴν δύναμιν περιτιθεὶς τῇ πόλει, καὶ οἱ κυβερνήται
 καὶ οἱ κελευσταὶ καὶ οἱ πεντηκόνταρχοι καὶ οἱ πρῶραται καὶ
 οἱ ναυπηγοί,—οὗτοί εἰσιν οἱ τὴν δύναμιν περιτιθέντες τῇ
 πόλει πολὺ μᾶλλον ἢ οἱ ὀπλίται καὶ οἱ γενναῖοι καὶ οἱ χρηστοί.
 15 ἐπειδὴ οὖν ταῦτα οὕτως ἔχει, δοκεῖ δίκαιον εἶναι πᾶσι τῶν
 ἀρχῶν μετεῖναι ἐν τε τῷ κλήρῳ καὶ ἐν τῇ χειροτονίᾳ, καὶ λέγειν
 ἐξεῖναι τῷ βουλομένῳ τῶν πολιτῶν. ἔπειτα ὁπόσαι μὲν **3**
 σωτηρίαν φέρουσι τῶν ἀρχῶν χρησταὶ οὔσαι καὶ μὴ χρησταὶ
 κίνδυνον τῷ δήμῳ ἅπαντι, τούτων μὲν τῶν ἀρχῶν οὐδὲν
 20 δεῖται ὁ δῆμος μετεῖναι.—οὔτε τῶν στρατηγιῶν κλήρῳ οἴονται

5 οὕτως ἔδοξεν M τε τὴν Cobet 6 τᾶλλα εὔ Müller-Strübing
 8 δίκαιος αὐτόθι ὁ δῆμος καὶ οἱ πένητες Bergk δοκοῦσιν add. Kirchhoff
 9 καὶ del. Kirchhoff: οἱ πονηροὶ καὶ Müller-Strübing: δίκαιοι Kalinka
 ἔχει M τῶν χρηστῶν καὶ τῶν γενναίων Faltin
 14 πολῖται codd.: corr. Krüger 16 τῷ νῦν κλήρῳ (sed ἦν κ in ras.; cf. ναυκλήρῳ det.) M ἐν om. BC 19 ἢ κίνδυνον M
 20 μετεῖναι del. Dind.: μετεῖναι οἱ Müller-Strübing οἷον οὔτε Kirchhoff: οὔτε γὰρ Heindorf στρατηγιῶν M: στρατηγικῶν BC κλήρων BM: om. C: corr. Wachsmuth: στρατηγικῶν ἀρχῶν Droysen: στρατηγιῶν κλήρον Faltin: ἀπὸ κλήρων M Schmidt οἴονται] οἷον τε B

σφισι χρήναι μετεῖναι οὔτε τῶν ἰππαρχιῶν.—γιγνώσκει γὰρ
ὁ δῆμος ὅτι πλείω ὠφελείται ἐν τῷ μὴ αὐτὸς ἄρχειν ταύτας
τὰς ἀρχάς, ἀλλ' ἔαν τοὺς δυνατωτάτους ἄρχειν· ὁπόσαι δ'
εἰσὶν ἀρχαὶ μισθοφορίας ἔνεκα καὶ ὠφελείας εἰς τὸν οἶκον,
4 ταύτας ζητεῖ ὁ δῆμος ἄρχειν. ἔπειτα δὲ ὁ ἔνιοι θαυμάζουσιν 5
ὅτι πανταχοῦ πλέον νέμονται τοῖς πονηροῖς καὶ πένησι καὶ
δημοτικοῖς ἢ τοῖς χρηστοῖς, ἐν αὐτῷ τούτῳ φανοῦνται τὴν
δημοκρατίαν διασώζοντες. οἱ μὲν γὰρ πένητες καὶ οἱ δημόται
καὶ οἱ χείρους εὖ πράττοντες καὶ πολλοὶ οἱ τοιοῦτοι γιγνό-
μενοι τὴν δημοκρατίαν αὔξουσιν· ἐὰν δὲ εὖ πράττωσιν οἱ 10
πλούσιοι καὶ οἱ χρηστοί, ἰσχυρὸν τὸ ἐναντίον σφίσιν αὐτοῖς
5 καθιστᾶσιν οἱ δημοτικοί. ἔστι δὲ πάση γῆ τὸ βέλτιστον
ἐναντίον τῇ δημοκρατίᾳ· ἐν γὰρ τοῖς βελτίστοις ἐνὶ ἀκολασίᾳ
τε ὀλιγίστη καὶ ἀδικία, ἀκρίβεια δὲ πλείστη εἰς τὰ χρηστά,
ἐν δὲ τῷ δήμῳ ἀμαθία τε πλείστη καὶ ἀταξία καὶ πονηρία· 15
ἢ τε γὰρ πενία αὐτοὺς μᾶλλον ἄγει ἐπὶ τὰ αἰσχροῦ καὶ ἡ
ἀπαιδευσία καὶ ἡ ἀμαθία (ἢ) δι' ἔνδειαν χρημάτων ἐνίοις τῶν
6 ἀνθρώπων.—εἶποι δ' ἂν τις ὡς ἐχρήν αὐτοὺς μὴ ἔαν λέγειν
πάντας ἐξῆς μηδὲ βουλεύειν, ἀλλὰ τοὺς δεξιωτάτους καὶ
ἄνδρας ἀρίστους. οἱ δὲ καὶ ἐν τούτῳ ἄριστα βουλεύονται 20
ἔωντες καὶ τοὺς πονηροὺς λέγειν. εἰ μὲν γὰρ οἱ χρηστοὶ
ἔλεγον καὶ ἐβουλεύοντο, τοῖς ὁμοίοις σφίσιν αὐτοῖς ἦν ἀγαθὰ,
τοῖς δὲ δημοτικοῖς οὐκ ἀγαθὰ· νῦν δὲ λέγων ὁ βουλόμενος
ἀναστάς, ἄνθρωπος πονηρός, ἐξευρίσκει τὸ ἀγαθὸν αὐτῷ τε
7 καὶ τοῖς ὁμοίοις αὐτῷ. εἶποι τις ἂν, Τί ἂν οὖν γνοίῃ ἀγαθὸν 25
αὐτῷ ἢ τῷ δήμῳ τοιοῦτος ἄνθρωπος; οἱ δὲ γιγνώσκουσιν ὅτι
ἢ τούτου ἀμαθία καὶ πονηρία καὶ εὐνοια μᾶλλον λυσιτελεῖ ἢ

1 ἰππαρχικῶν C cor.

ἀρχαὶ lac. stat. Cobet

Kalinka

13 ἐν μὲν Richards

B cor.

Müller-Strübing

Müller-Strübing

λέγων del. Cobet :

26 αὐτῷ B M

3 ὁπόσας δ' ἔστιν ἄρχειν Falтин

ἐνεκα] ἔχουσαι Kirchhoff

8 οἱ δημόται M :

ιδιωτῶν B C

19 ἐξῆς] ἐξ ἴσου Schömann :

ἐξ ἴσης Bergk

ἦν B M :

ἦν ἂν C :

ἔλεγον ἂν Gutschmid

24 αὐτῷ B M

4 post

ὠφελείας

12 ἐν πάση Stephanus

ἐνίοις

22 ἐβου-

λεύοντο] ἐβούλευον μόνοι Müller-Strübing

αὐτοῖς] αὐτοῖς καὶ αὐτοῖς

23

25 αὐτῷ B M

ἡ τοῦ χρηστοῦ ἀρετὴ καὶ σοφία καὶ κακόνοια. εἴη μὲν οὖν 8
 ἂν πόλις οὐκ ἀπὸ τοιούτων διαιτημάτων ἢ βελτίστη, ἀλλ' ἢ
 δημοκρατία μάλιστ' ἂν σῴζοιτο οὕτως. ὁ γὰρ δῆμος βού-
 λεται οὐκ εὐνομουμένης τῆς πόλεως αὐτὸς δουλεύειν, ἀλλ'
 5 ἐλεύθερος εἶναι καὶ ἄρχειν, τῆς δὲ κακονομίας αὐτῷ ὀλίγον
 μέλει· ὁ γὰρ σὺ νομίζεις οὐκ εὐνομεῖσθαι, αὐτὸς ἀπὸ τούτου
 ἰσχύει ὁ δῆμος καὶ ἐλεύθερός ἐστιν. εἰ δ' εὐνομίαν ζητεῖς, 9
 πρῶτα μὲν ὄψει τοὺς δεξιωτάτους αὐτοῖς τοὺς νόμους τιθέντας·
 ἔπειτα κολάσουσιν οἱ χρηστοὶ τοὺς πονηροὺς καὶ βουλεύ-
 10 σουσιν οἱ χρηστοὶ περὶ τῆς πόλεως καὶ οὐκ ἐάσουσι μαινο-
 μένους ἀνθρώπους βουλεύειν οὐδὲ λέγειν οὐδὲ ἐκκλησιάζειν.
 ἀπὸ τούτων τοίνυν τῶν ἀγαθῶν τάχιστ' ἂν ὁ δῆμος εἰς
 δουλείαν καταπέσοι.

Τῶν δούλων δ' αὖ καὶ τῶν μετοίκων πλείστη ἐστὶν 10
 15 Ἀθήνησιν ἀκολασία, καὶ οὔτε πατάξαι ἔξεστιν αὐτόθι οὔτε
 ὑπεκστήσεται σοι ὁ δοῦλος. οὗ δ' ἔνεκέν ἐστι τοῦτο ἐπι-
 χώριον ἐγὼ φράσω. εἰ νόμος ἦν τὸν δοῦλον ὑπὸ τοῦ ἐλευθέρου
 τύπτεσθαι ἢ τὸν μέτοικον ἢ τὸν ἀπελεύθερον, πολλάκις ἂν
 οἰηθεῖς εἶναι τὸν Ἀθηναῖον δοῦλον ἐπάταξεν ἄν· ἐσθῆτά τε
 20 γὰρ οὐδὲν βελτίων ὁ δῆμος αὐτόθι ἢ οἱ δοῦλοι καὶ οἱ
 μέτοικοι καὶ τὰ εἶδη οὐδὲν βελτίους εἰσίν. εἰ δέ τις καὶ 11
 τοῦτο θαυμάζει, ὅτι ἐῶσι τοὺς δούλους τρυφᾶν αὐτόθι καὶ
 μεγαλοπρεπῶς διαιτᾶσθαι ἐνίοις, καὶ τοῦτο γνώμη φανείεν
 ἂν ποιοῦντες. ὅπου γὰρ ναυτικὴ δύναμις ἐστίν, ἀπὸ χρη-
 25 μάτων ἀνάγκη τοῖς ἀνδραπόδοις δουλεύειν, ἵνα λαμβάνωμεν
 (ῶν) πρᾶττη τὰς ἀποφοράς, καὶ ἐλευθέρους ἀφιέναι. ὅπου

5 κακονοίας M 6 αὐτοῦ Bake 8 αὐτοῖς Müller-Strübing:
 αὐτοῦ Faltin : fort. αὐτοὺς 9-10 καὶ . . . πόλεως om. C 12 ὑπὸ
 Cobet 16 ὁ ἐμὸς Müller-Strübing 18 ἢ τὸν ἀπελεύθερον] ὑπὸ
 τοῦ ἀστοῦ Lange, quod post ἀπελεύθερον add. Kirchhoff ἂν τις
 Morus 19 οἰηθεῖς τις μέτοικον εἶναι τὸν Ἀθηναῖον ἢ Kirchhoff
 ἤσθηταί Dind. τε om. C 20 βελτίων Brodaeus : βέλτιον codd.
 22 θαυμάζοι C 24 ἐστὶν ἀπὸ χρημάτων, ἀνάγκη codd. : corr.
 Camerarius 25 λαμβάνωμεν Leoncl. : λαμβάνων μὲν codd. 25-6
 λαμβάνω ῶν ἂν πρᾶττη Bake : λαμβάνω ῶν μὲν πρᾶττη Kalinka 26 ῶν
 πρᾶττει Schneider : πρᾶττη B C M : πρᾶττει det. ἀφιέσθαι Wachsmuth

δ' εἰσὶ πλούσιοι δούλοι, οὐκέτι ἐνταῦθα λυσιτελεῖ τὸν ἐμὸν
 δούλον σὲ δεδιέναι· ἐν δὲ τῇ Λακεδαίμονι ὁ ἐμὸς δούλος
 σ' ἐδεδοίκει· ἔαν δὲ δεδίῃ ὁ σὸς δούλος ἐμέ, κινδυνεύσει καὶ
 τὰ χρήματα διδόναι τὰ ἑαυτοῦ ὥστε μὴ κινδυνεύειν περὶ
 12 ἑαυτοῦ. διὰ τοῦτ' οὖν ἰσηγορίαν καὶ τοῖς δούλοις πρὸς τοὺς 5
 ἐλευθέρους ἐποιήσαμεν—καὶ τοῖς μετοίκοις πρὸς τοὺς ἀστούς,
 διότι δεῖται ἢ πόλις μετοίκων διὰ τε τὸ πλῆθος τῶν τεχνῶν
 καὶ διὰ τὸ ναυτικόν· διὰ τοῦτο οὖν καὶ τοῖς μετοίκοις εἰκότως
 τὴν ἰσηγορίαν ἐποιήσαμεν.

13 Τοὺς δὲ γυμναζομένους αὐτόθι καὶ τὴν μουσικὴν ἐπιτη- 10
 δεύοντας καταλέλυκεν ὁ δῆμος, νομίζων τοῦτο οὐ καλὸν εἶναι,
 γνοὺς ὅτι οὐ δυνατὸς ταῦτά ἐστιν ἐπιτηδεύειν. ἐν ταῖς χορη-
 γίαις αὖ καὶ γυμνασιαρχίαις καὶ τριηραρχίαις γιγνώσκουσιν
 ὅτι χορηγοῦσι μὲν οἱ πλούσιοι, χορηγεῖται δὲ ὁ δῆμος, καὶ
 γυμνασιαρχοῦσιν οἱ πλούσιοι καὶ τριηραρχοῦσιν, ὁ δὲ δῆμος 15
 τριηραρχεῖται καὶ γυμνασιαρχεῖται. ἀξιοῖ γοῦν ἀργύριον
 λαμβάνειν ὁ δῆμος καὶ ἄδων καὶ τρέχων καὶ ὀρχούμενος καὶ
 πλέων ἐν ταῖς ναυσίν, ἵνα αὐτός τε ἔχη καὶ οἱ πλούσιοι
 πενέστεροι γίγνωνται. ἐν τε τοῖς δικαστηρίοις οὐ τοῦ δικαίου
 αὐτοῖς μᾶλλον μέλει ἢ τοῦ αὐτοῖς συμφόρου. 20

14 Περὶ δὲ τῶν συμμάχων, ὅτι ἐκπλέοντες συκοφαντοῦσιν
 ὡς δοκοῦσι καὶ μισοῦσι τοὺς χρηστούς,—γιγνώσκοντες ὅτι
 μισεῖσθαι μὲν ἀνάγκη τὸν ἄρχοντα ὑπὸ τοῦ ἀρχομένου, εἰ

1 οἱ δούλοι Heindorf 3 σ' ἐδεδοίκει Elter : σε δεδοίκει B M : σὲ
 δεδοικεν C ἔαν B C I : ἂν m : ἐν M 4 τὰ περὶ B 7 καὶ μετοίκων
 Faltin 10 γυμνάζοντας Bücheler αὐτόθι] αὐτῶν Müller-Strübing
 τὴν] τοὺς Cobet 11 οὐ νομίζων Orelli 12 γνοὺς δὲ Orelli
 οὐ del. Hermann : αὐτὸς Lange οὐ δυνατὸς ἐστιν αὐτὸς Cobet
 δυνατὸς C : δυνατὰ B M ταῦτά Weiske ἐν δὲ Kirchhoff 14 post
 δῆμος add. καὶ τριηραρχοῦσι Leoncl. : καὶ τριηραρχοῦσι μὲν Zeune
 15 καὶ τριηραρχοῦσιν C : om. B M 16 ἀξιοῦσι C οὖν M 17 ὀρχού-
 μενος καὶ τρέχων cit. Dind. 19 γίγνωνται B 20 μᾶλλον μέλει C :
 μᾶλλον μέλλει B : μέλει μᾶλλον M αὐτοῖς B M 21 ὅτι del.
 Mörus ἐκπλέοντες] οἱ πλέονες, sc. τῶν συμμάχων, Kalinka 22 ὡς
 δοκοῦσι] καὶ διώκουσι Zurborg post χρηστούς add. γνώμη καὶ τοῦτο
 ποιοῦσι Müller-Strübing γιγνώσκουσιν Hofmann 22-5 (p. seq.)
 ὅτι . . . αἴξουσιν = Stob. Fl. xliii. 50 (iv, p. 16 Hense)

δὲ ἰσχύσουσιν οἱ πλούσιοι καὶ οἱ χρηστοὶ ἐν ταῖς πόλεσιν, ὀλίγιστον χρόνον ἢ ἀρχὴ ἔσται τοῦ δήμου τοῦ Ἀθήνησι, διὰ ταῦτα οὖν τοὺς μὲν χρηστοὺς ἀτιμοῦσι καὶ χρήματα ἀφαιροῦνται καὶ ἐξελαύνονται καὶ ἀποκτείνουσι, τοὺς δὲ 5 πονηροὺς αὖξουσιν. οἱ δὲ χρηστοὶ Ἀθηναίων τοὺς χρηστοὺς ἐν ταῖς συμμαχίσι πόλεσι σφύζουσι, γινώσκοντες ὅτι σφίσιν ἀγαθὸν ἔστι τοὺς βελτίστους σφύζειν ἀεὶ ἐν ταῖς πόλεσιν. εἴποι δέ τις ἂν ὅτι ἰσχύς ἔστιν αὕτη Ἀθηναίων, ἔαν οἱ σύμ- 15 μαχοι δυνατοὶ ᾧσι χρήματα εἰσφέρειν. τοῖς δὲ δημοτικοῖς 10 δοκεῖ μείζον ἀγαθὸν εἶναι τὰ τῶν συμμάχων χρήματα ἕνα ἕκαστον Ἀθηναίων ἔχειν, ἐκείνους δὲ ὅσον ζῆν, καὶ ἐργάζεσθαι ἀδυνάτους ὄντας ἐπιβουλεύειν.

Δοκεῖ δὲ ὁ δῆμος ὁ Ἀθηναίων καὶ ἐν τῷδε κακῶς βου- 16 λεύεσθαι, ὅτι τοὺς συμμάχους ἀναγκάζουσι πλεῖν ἐπὶ δίκας 15 Ἀθήναζε. οἱ δὲ ἀντιλογίζονται ὅσα ἐν τούτῳ ἐνὶ ἀγαθὰ τῷ δήμῳ τῷ Ἀθηναίων· πρῶτον μὲν ἀπὸ τῶν πρυτανείων τὸν μισθὸν δι' ἐνιαυτοῦ λαμβάνειν· εἴτ' οἴκοι καθήμενοι ἄνευ νεῶν ἔκπλου διοικοῦσι τὰς πόλεις τὰς συμμαχίδας, καὶ τοὺς 20 μὲν τοῦ δήμου σφύζουσι, τοὺς δ' ἐναντίους ἀπολλύουσιν ἐν τοῖς δικαστηρίοις· εἰ δὲ οἴκοι εἶχον ἕκαστοι τὰς δίκας, ἅτε ἀχθόμενοι Ἀθηναίοις τούτους ἂν σφῶν αὐτῶν ἀπώλλυσαν οἵτινες φίλοι μάλιστα ἦσαν Ἀθηναίων τῷ δήμῳ. πρὸς δὲ 17 τούτοις ὁ δῆμος τῶν Ἀθηναίων τάδε κερδαίνει τῶν δικῶν Ἀθήνησιν οὐσῶν τοῖς συμμαχοῖς. πρῶτον μὲν γὰρ ἡ ἑκατοστῆ 25 τῇ πόλει πλείων ἢ ἐν Πειραιεῖ· ἔπειτα εἴ τῳ συνοικία ἐστίν, 18 ἄμεινον πράττει· ἔπειτα εἴ τῳ ζευγὸς ἐστίν ἢ ἀνδράποδον μισθοφοροῦν· ἔπειτα οἱ κήρυκες ἄμεινον πράττουσι διὰ τὰς ἐπιδημίας τὰς τῶν συμμάχων. πρὸς δὲ τούτοις, εἰ μὲν μὴ ἐπὶ δίκας ἦσαν οἱ σύμμαχοι, τοὺς ἐκπλέοντας Ἀθηναίων

1 χρηστοὶ Heinrich : ἰσχυροὶ codd. et Stob. 2 τοῦ Ἀθήνησι
 om. Stob. 3 οὖν om. Stob. ἀτιμῶσι M 4 ἀφαιρῶνται M
 ἐξελαύνουσι Stob. cod. Trincau. 7 ἔστιν B 11 ἔχειν Ἀθηναίων M
 ἀποζῆν Cobet 13 ὁ δῆμος Ἀθηναίων B C 16 τῶν Ἀθηναίων det.
 post πρυτανείων lac. stat. Lange 26 ἄμεινον . . . ἐστίν om. M
 πράττει Schneider : πράττειν codd. 28 ἀποδημίας C 29 τῶν
 ἐκπλέοντων Müller-Strübing

ἐτίμων ἂν μόνους, τοὺς τε στρατηγούς καὶ τοὺς τριηράρχους καὶ πρέσβεις· νῦν δ' ἠνάγκασται τὸν δῆμον κολακεύειν τὸν Ἀθηναίων εἰς ἕκαστος τῶν συμμάχων, γιγνώσκων ὅτι δεῖ [μὲν] ἀφικόμενον Ἀθήναζε δίκην δοῦναι καὶ λαβεῖν οὐκ ἐν ἄλλοις τισὶν ἄλλ' ἐν τῷ δήμῳ, ὅς ἐστι δὴ νόμος Ἀθήνησι· 5 καὶ ἀντιβολῆσαι ἀναγκάζεται ἐν τοῖς δικαστηρίοις καὶ εἰσιόντος του ἐπιλαμβάνεσθαι τῆς χειρός. διὰ τοῦτο οὖν οἱ σύμμαχοι δούλοι τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων καθεστᾶσι μᾶλλον.

19 Πρὸς δὲ τούτοις διὰ τὴν κτῆσιν τὴν ἐν τοῖς ὑπερορίοις 10 καὶ διὰ τὰς ἀρχὰς τὰς εἰς τὴν ὑπερορίαν λελήθασι μανθάνοντες ἐλαύνειν τῇ κώπῃ αὐτοὶ τε καὶ οἱ ἀκόλουθοι· ἀνάγκη γὰρ ἄνθρωπον πολλάκις πλέοντα κώπῃ λαβεῖν καὶ αὐτὸν καὶ τὸν οἰκέτην, καὶ ὀνόματα μαθεῖν τὰ ἐν τῇ ναυτικῇ· 20 καὶ κυβερνήται ἀγαθοὶ γίνονται δι' ἐμπειρίαν τε τῶν πλόων 15 καὶ διὰ μελέτην· ἐμελέτησαν δὲ οἱ μὲν πλοῖον κυβερνῶντες, οἱ δὲ ὀλκάδα, οἱ δ' ἐντεῦθεν ἐπὶ τριήρεσι κατέστησαν· οἱ δὲ πολλοὶ ἐλαύνειν εὐθύς [ὡς] οἰοί τε εἰσβάντες εἰς ναῦς, ἅτε ἐν παντὶ τῷ βίῳ προμεμελετηκότες.

II Τὸ δὲ ὀπλιτικὸν αὐτοῖς, ὃ ἥκιστα δοκεῖ εὖ ἔχειν Ἀθήνη- 20 σιν, οὕτω καθέστηκεν, καὶ τῶν μὲν πολεμίων ἥττους τε σφᾶς αὐτοὺς ἡγοῦνται εἶναι καὶ ὀλείζους, τῶν δὲ συμμάχων, οἱ φέρουσι τὸν φόρον, καὶ κατὰ γῆν κρατιστεύουσι, καὶ νομίζουσι τὸ ὀπλιτικὸν ἀρκεῖν, εἰ τῶν συμμάχων κρείττονές εἰσι. 2 πρὸς δὲ καὶ κατὰ τύχην τι αὐτοῖς τοιοῦτον καθέστηκεν· τοῖς 25 μὲν κατὰ γῆν ἀρχομένοις οἷόν τ' ἐστὶν ἐκ μικρῶν πόλεων

I τριηράρ (χ s. scr.) B: τριηράρχας C: φρουράρχους olim Wilamowitz
 2 τοὺς πρέσβεις Cobet 2-3 τῶν Ἀθηναίων M 4 μὲν del.
 Hermann 8 τοῦ δήμου om. C τῶν] τοῦ Kirchhoff 10 κλῆσιν
 Müller-Strübing 15 πλοίων M: πλῶν Cobet 16 ἐμελέτησαν
 . . . κυβερνῶντες om. B C 17 οἱ δ'] καὶ Wachsmuth τριήρη M
 18 εὐθύς Leoncl.: εὐθύς ὡς codd.: εὐθέως Wells τ' εἰσὶν Wells
 ἐσβάντες C 19 τῷ παντὶ C προσμεμελετηκότες B C 21 γνώμη
 οὕτω Kirchhoff οὕτως B καὶ del. Leoncl. 22 ὀλείζους
 Wilamowitz: μείζους codd.: μείους Heinrich 23 κρατιστεύουσι
 Nitsche: κράτιστοὶ εἰσι codd. 24 ἄρχειν codd.: corr. Courier

συνοικισθέντας ἀθρόους μάχεσθαι, τοῖς δὲ κατὰ θάλατταν
 ἀρχομένοις, ὅσοι νησιῶταί εἰσιν, οὐχ οἷόν τε συνάρασθαι
 εἰς τὸ αὐτὸ τὰς πόλεις· ἡ γὰρ θάλαττα ἐν τῷ μέσῳ, οἱ δὲ
 κρατοῦντες θαλασσοκράτορές εἰσιν· εἰ δ' οἷόν τε καὶ λαθεῖν
 5 συνελθοῦσιν εἰς ταῦτὸ τοῖς νησιώταις εἰς μίαν νῆσον,
 ἀπολοῦνται λιμῶ· ὅποσαι δ' ἐν τῇ ἠπείρῳ εἰσὶ πόλεις ὑπὸ 3
 τῶν Ἀθηναίων ἀρχόμεναι, αἱ μὲν μεγάλαι διὰ δέος ἄρχονται,
 αἱ δὲ μικραὶ πάνυ διὰ χρείαν· οὐ γὰρ ἔστι πόλις οὐδεμία
 ἥτις οὐ δεῖται εἰσάγεσθαι τι ἢ ἐξάγεσθαι. ταῦτα τοίνυν
 10 οὐκ ἔσται αὐτῇ, ἐὰν μὴ ὑπήκοος ἦ τῶν ἀρχόντων τῆς
 θαλάττης. ἔπειτα δὲ τοῖς ἄρχουσι τῆς θαλάττης οἷόν τ' 4
 ἐστὶ ποιεῖν ἄπερ τοῖς τῆς γῆς ἐνίοτε, τέμνειν τὴν γῆν τῶν
 κρειττόνων· παραπλεῖν γὰρ ἔξεστιν ὅπου ἂν μηδεὶς ἦ
 πολέμιος ἢ ὅπου ἂν ὀλίγοι, ἐὰν δὲ προσίωσιν, ἀναβάντα
 15 ἀποπλεῖν· καὶ τοῦτο ποιῶν ἦττον ἀπορεῖ ἢ ὁ πεζῆ παρα-
 βοηθῶν. ἔπειτα δὲ τοῖς μὲν κατὰ θάλατταν ἄρχουσιν οἷόν 5
 τ' ἀποπλεῦσαι ἀπὸ τῆς σφετέρας αὐτῶν ὅποσον βούλει
 πλοῦν, τοῖς δὲ κατὰ γῆν οὐχ οἷόν τε ἀπὸ τῆς σφετέρας
 αὐτῶν ἀπελθεῖν πολλῶν ἡμερῶν ὁδόν· βραδείαι τε γὰρ αἱ
 20 πορεῖαι καὶ σίτον οὐχ οἷόν τε ἔχειν πολλοῦ χρόνου πεζῆ
 ἰόντα. καὶ τὸν μὲν πεζῆ ἰόντα δεῖ διὰ φιλίας ἰέναι ἢ νικᾶν
 μαχόμενον, τὸν δὲ πλείοντα, οὗ μὲν ἂν ἦ κρείττων, ἔξεστιν
 ἀποβῆναι, (οὗ δ' ἂν μὴ ἦ, μὴ ἀποβῆναι) ταύτῃ τῆς γῆς,
 ἀλλὰ παραπλεῦσαι, ἕως ἂν ἐπὶ φιλίαν χώραν ἀφίκηται
 25 ἢ ἐπὶ ἦττους αὐτοῦ. ἔπειτα νόσους τῶν καρπῶν αἱ ἐκ 6
 Διός εἰσιν οἱ μὲν κατὰ γῆν κράτιστοι χαλεπῶς φέρουσιν,
 οἱ δὲ κατὰ θάλατταν ῥαδίως. οὐ γὰρ ἅμα πᾶσα γῆ νοσεῖ·

1 θάλασσαν C 6 δ' ἐν] δὲ C 7 μεγάλαι] μικραὶ πάνυ Weiske
 8 μικραὶ πάνυ] μεγάλαι Weiske post μικραὶ lac. stat. Müller-Strübing
 πάνυ] πάνυ καὶ Cobet : πᾶσαι δὲ post lacunam Rühl 11 θαλάσσης C
 αἰεὶ οἷόν τ' Lange 13 προσπλεῖν Wachsmuth : καταπλεῖν Belot
 14 πλείους προσίωσιν Kirchhoff 15 τοῦθ' ὁ Kirchhoff παραποήσων
 Kalinka 23 οὗ δ' ἂν μὴ ἦ, μὴ ἀποβῆναι quod post γῆς add. C huc
 transp. Kalinka οὗ δ' ἂν ἦττων Bake μὴ ἐπιβῆναι Lange
 ταύτῃ Hermann : ταύτης BM : ἐνταῦθα C 24 ἄλα M 25 αὐτοῦ
 C : αὐτοῦ BM

ὥστε ἐκ τῆς εὐθηνούσης ἀφικνεῖται τοῖς τῆς θαλάττης ἄρχουσιν.

- 7 Εἰ δὲ δεῖ καὶ σμικροτέρων μνησθῆναι, διὰ τὴν ἀρχὴν τῆς θαλάττης πρῶτον μὲν τρόπους εὐωχιῶν ἐξηῦρον ἐπιμισγόμενοι ἄλλη ἄλλοις· (ὥστε) ὅ τι ἐν Σικελίᾳ ἢ δὲ ἢ ἐν Ἰταλίᾳ 5 ἢ ἐν Κύπρῳ ἢ ἐν Αἰγύπτῳ ἢ ἐν Λυδία ἢ ἐν τῷ Πόντῳ ἢ ἐν Πελοποννήσῳ ἢ ἄλλοθί που, ταῦτα πάντα εἰς ἐν ἡθροισται διὰ τὴν ἀρχὴν τῆς θαλάττης. ἔπειτα φωνὴν πᾶσαν 8 ἀκούοντες ἐξελέξαντο τοῦτο μὲν ἐκ τῆς, τοῦτο δὲ ἐκ τῆς· καὶ οἱ μὲν Ἑλληνες ἰδίᾳ μᾶλλον καὶ φωνῇ καὶ διαίτῃ καὶ 10 σχήματι χρῶνται, Ἀθηναῖοι δὲ κεκραμένη ἐξ ἁπάντων τῶν Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων.
- 9 Θυσίας δὲ καὶ ἱερὰ καὶ ἑορτὰς καὶ τεμένη γνοὺς ὁ δῆμος ὅτι οὐχ οἷόν τέ ἐστίν ἐκάστῳ τῶν πενήτων θύειν καὶ εὐωχεῖσθαι καὶ ἴστασθαι ἱερὰ καὶ πόλιν οἰκεῖν καλὴν καὶ μεγάλην, 15 ἐξηῦρεν ὅτῳ τρόπῳ ἔσται ταῦτα. θύουσιν οὖν δημοσίᾳ μὲν ἢ πόλις ἱερεῖα πολλά· ἔστι δὲ ὁ δῆμος ὁ εὐωχούμενος 10 καὶ διαλαγχάνων τὰ ἱερεῖα. καὶ γυμνάσια καὶ λουτρὰ καὶ ἀποδυτήρια τοῖς μὲν πλουσίοις ἔστιν ἰδίᾳ ἐνίοις, ὁ δὲ δῆμος αὐτὸς αὐτῷ οἰκοδομεῖται ἰδίᾳ παλαιστρας πολλάς, ἀπο- 20 δυτήρια, λουτρῶνας· καὶ πλείω τούτων ἀπολαύει ὁ ὄχλος ἢ οἱ ὀλίγοι καὶ οἱ εὐδαίμονες.
- 11 Τὸν δὲ πλοῦτον μόνοι οἰοί τ' εἰσὶν ἔχειν τῶν Ἑλλήνων

I εὐθηνούσης codd. : corr. Dind. ἀφθονία ὧν δέονται vel ἀφθονα
τὰ ἐπιτήδεια ἀφικνεῖται Müller-Strübing ἀφικνεῖται post ἄρχουσιν C
ἀφικνεῖται ὧν ἢ νοσοῦσα δεῖται Kalinka θαλάσσης C M 3 δεῖ]
δὴ B 4 θαλάσσης C τρόπους] πόρους πολυτρόπους Herwerden :
τρόπους παντοίους Müller-Strübing : πολλοὺς τρόπους Richards ἐξεῦρον
codd. 5 ἄλλη ἄλλοις Kirchhoff : ἀλλήλοισ codd. post ἄλλοις ὡς vel
ὥστε add. Zeune ὅ τι τ' Kalinka 6 Λυδία] Λιβύη Wilamowitz
7 Χερσονήσῳ Wachsmuth ἡθροισται Bake : ἡθροίσθη Leoncl. :
ἡθροῖσθαι codd. 8 τὴν πᾶσαν M 10 ἄλλοι Ἑλληνες Dind.
13 καὶ ἱερὰ del. Sauppe : καὶ ἱερεῖα Schmidt 14 δεῖ εὐωχεῖσθαι
Gutschmid 15 ἴστασθαι Kirchhoff : κτᾶσθαι codd. ἱερεῖα Müller-
Strübing ante πόλιν add. δεῖ Müller-Strübing, βουλόμενος Lange
οἰκεῖν] fort. κοσμεῖν : οἰκοδομεῖν Hofmann 16 ἐξεῦρεν codd. θύει
Brodæus 17 ἢ πόλις del. Lange 18 post ἱερεῖα lac. stat. Kirchhoff
20 αὐτῷ B ἰδίᾳ del. Heinrich : δημοσίᾳ Kirchhoff

καὶ τῶν βαρβάρων. εἰ γάρ τις πόλις πλουτεῖ ξύλοις ναυ-
 πηγησίμοις, ποῖ διαθήσεται, ἐὰν μὴ πείσῃ τὸν ἄρχοντα τῆς
 θαλάττης; τί δ' εἴ τις σιδήρῳ ἢ χαλκῷ ἢ λίνῳ πλουτεῖ
 πόλις, ποῖ διαθήσεται, ἐὰν μὴ πείσῃ τὸν ἄρχοντα τῆς
 5 θαλάττης; ἐξ αὐτῶν μέντοι τούτων καὶ δὴ νῆές μοί εἰσι,
 παρὰ μὲν τοῦ ξύλα, παρὰ δὲ τοῦ σίδηρος, παρὰ δὲ τοῦ
 χαλκός, παρὰ δὲ τοῦ λίνου, παρὰ δὲ τοῦ κηρός. πρὸς δὲ 12
 τούτοις ἄλλοσε ἄγειν οὐκ ἐάσουσιν οἵτινες ἀντίπαλοι ἡμῖν
 εἰσιν ἢ οὐ χρῆσονται τῇ θαλάττῃ. καὶ ἐγὼ μὲν οὐδὲν ποιῶν
 10 ἐκ τῆς γῆς πάντα ταῦτα ἔχω διὰ τὴν θάλατταν, ἄλλη
 δ' οὐδεμία πόλις δύο τούτων ἔχει, οὐδ' ἔστι τῇ αὐτῇ ξύλα
 καὶ λίνου, ἀλλ' ὅπου λίνου ἔστι πλείστου, λεία χώρα καὶ
 ἄξυλος· οὐδὲ χαλκός καὶ σίδηρος ἐκ τῆς αὐτῆς πόλεως οὐδὲ
 τᾶλλα δύο ἢ τρία μιᾷ πόλει, ἀλλὰ τὸ μὲν τῇ, τὸ δὲ τῇ.
 15 Ἔτι δὲ πρὸς τούτοις παρὰ πᾶσαν ἡπειρόν ἐστὶν ἢ ἀκτὴ 13
 προύχουσα ἢ νῆσος προκειμένη ἢ στενόπορόν τι· ὥστε
 ἔξεστιν ἐνταῦθα ἐφορμοῦσι τοῖς τῆς θαλάττης ἄρχουσι
 λωβᾶσθαι τοὺς τὴν ἡπειρον οἰκοῦντας. ἐνὸς δὲ ἐνδεεῖς 14
 εἰσιν· εἰ γὰρ νῆσον οἰκοῦντες θαλασσοκράτορες ἦσαν
 20 Ἀθηναῖοι, ὑπῆρχεν ἂν αὐτοῖς ποιεῖν μὲν κακῶς, εἰ ἐβούλοντο,
 πάσχειν δὲ μηδέν, ἕως τῆς θαλάττης ἦρχον, μηδὲ τμηθῆναι
 τὴν ἑαυτῶν γῆν μηδὲ προσδέχεσθαι τοὺς πολεμίους· νῦν δὲ
 οἱ γεωργοῦντες καὶ οἱ πλούσιοι Ἀθηναίων ὑπέρχονται τοὺς
 πολεμίους μάλλον, ὁ δὲ δῆμος, ἅτε εὖ εἰδὼς ὅτι οὐδὲν τῶν
 25 σφῶν ἐμπρήσουσιν οὐδὲ τεμοῦσιν, ἀδεῶς ζῆ καὶ οὐχ ὑπερ-
 χόμενος αὐτούς. πρὸς δὲ τούτοις καὶ ἐτέρου δέους ἀπηλ- 15

2 πείσῃ] πρὸς C τοὺς ἄρχοντας BC 3 θαλάσσης CM
 λίνῳ ἢ κηρῷ Kirchhoff 3-5 πλουτεῖ . . . θαλάττης del. Gutschmid
 4 πείσῃ] πρὸς C 8 post ἐάσουσιν lac. stat. Schmidt : ἐάσονται Belot :
 ἐάσομεν Schneider : ἐάσουσι πρὸς τούτους Hofmann 9 post εἰσιν
 lac. stat. Kirchhoff ἢ ante οἵτινες transp. Kalinka (intellego : *ei qui*
nobis aemulantes alium in portum has merces transvehere conantur, ab
Atheniensibus uctabuntur, simul interdicto mari ni desistant) πονῶν
 Schneider 10 τῆς] πάσης Müller-Strübing post τὴν add. ἀρχὴν
 τὴν κατὰ Kirchhoff 11 οὐδὲ δύο Lehmann 12 χώρα post ἄξυλος C
 16 προέχουσα BM 20 ἡβούλοντο BM 22 αὐτῶν Dind. post
 δὲ lac. stat. Kirchhoff 25 σφετέρων cit. Richards

- λαγμένοι ἂν ἦσαν, εἰ νῆσον ᾗκουν, μηδέποτε προδοθῆναι τὴν πόλιν ὑπ' ὀλίγων μηδὲ πύλας ἀνοιχθῆναι μηδὲ πολέμους ἐπεισπεσεῖν· πῶς γὰρ νῆσον οἰκούντων ταῦτ' ἂν ἐγίγνετο; μηδ' αὖ στασιάσαι τῷ δήμῳ μηδέν, εἰ νῆσον ᾗκουν· νῦν μὲν γὰρ εἰ στασιάσαιεν, ἐλπίδα ἂν ἔχουτες ἐν 5 τοῖς πολέμοις στασιάσαιεν, ὡς κατὰ γῆν ἐπαξόμενοι· εἰ δὲ νῆσον ᾗκουν, καὶ ταῦτ' ἂν ἀδεῶς εἶχεν αὐτοῖς. ἐπειδὴ οὖν ἐξ ἀρχῆς οὐκ ἔτυχον οἰκήσαντες νῆσον, νῦν τὰδε ποιούσι· τὴν μὲν οὐσίαν ταῖς νήσοις παρατίθενται, πιστεύοντες τῇ ἀρχῇ τῇ κατὰ θάλατταν, τὴν δὲ Ἀττικὴν γῆν περιορῶσι 10 τεμνομένην, γιννώσκοντες ὅτι εἰ αὐτὴν ἐλεήσουσιν, ἐτέρων ἀγαθῶν μειζόνων στερήσονται.
- 17 Ἔτι δὲ συμμαχίας καὶ τοὺς ὅρκους ταῖς μὲν ὀλιγαρχομένησιν πόλεσιν ἀνάγκη ἐμπεδοῦν· ἦν δὲ μὴ ἐμμένωσι ταῖς συνθήκαις, †ἢ ὑφ' ὅτου ἀδικεῖ† ὀνόματα ἀπὸ τῶν ὀλίγων οἳ 15 συνέθεντο· ἄσσα δ' ἂν ὁ δῆμος σύνθηται, ἕξεστιν αὐτῷ ἐνὶ ἀνατιθέντι τὴν αἰτίαν τῷ λέγοντι καὶ τῷ ἐπιψηφίσαντι ἀρνεῖσθαι τοῖς ἄλλοις ὅτι Οὐ παρῆν οὐδὲ ἀρέσκει ἔμοιγε, ἀ συγκείμενα πυνθάνονται ἐν πλήρει τῷ δήμῳ, καὶ εἰ μὴ δόξαι εἶναι ταῦτα, προφάσεις μυρίας ἐξηύρηκε τοῦ μὴ ποιεῖν 20 ὅσα ἂν μὴ βούλωνται. καὶ ἂν μὲν τι κακὸν ἀναβαίνη ἀπὸ ὧν ὁ δῆμος ἐβούλευσεν, αἰτιᾶται ὁ δῆμος ὡς ὀλίγοι ἄνθρωποι αὐτῷ ἀντιπράττοντες διέφθειραν, ἐὰν δέ τι ἀγαθὸν σφίσιν αὐτοῖς τὴν αἰτίαν ἀνατιθέασι.

3 ἂν om. M 4 τοῦ δήμου Morus: ἐν τῷ δήμῳ Schneider
 μηδένας Weiske 5 γὰρ ἂν εἰ M εἴ τινες Kirchhoff ἐν om.
 M 7 εἶχεν αὐτοῖς B: αὐτοῖς εἶχεν M: ὑπῆρχεν αὐτοῖς C: ἔχειν
 ὑπῆρχεν αὐτοῖς Blass 9 ἐν ταῖς Wachsmuth παρακατίθενται
 Zeune πιστεύσαντες C 13 τὰς συμμαχίας Cobet 15 ἢ . . .
 ὀνόματα] loci lacunosi reliquiae: εἴση ὑφ' ὅτου ἀ. ὀνόματι, ὑπὸ Blass
 16 τῷ ἐνὶ Kirchhoff: ἐνὶ τινι Müller-Strübing 17 καὶ] ἢ Kirchhoff
 τῷ om. C 18 ἐν τοῖς Schmidt παρῆσαν Zeune ἔμοιγε
 Kirchhoff: οἳ γε B M: εἴ γε a: εἴ γε μὴν C: οἳ γε Stephanus: οἳ, εἴ
 γε μὴ Kalinka 19 & Müller: τὰ codd.: del. Kalinka πυνθί-
 νομαι Müller-Strübing: πυνθάνεται Wachsmuth ἐν . . . δήμῳ fort.
 post καὶ εἰ μὴ transponendum ἐν οὐ πλήρει Müller-Strübing 20
 ταῦτα πρόσφορα Müller-Strübing ἐξεύρηκε codd. 21 ἀποβαίνη Voss

Κωμωδεῖν δ' αὖ καὶ κακῶς λέγειν τὸν μὲν δῆμον οὐκ 18
 ἐῶσιν, ἵνα μὴ αὐτοὶ ἀκούωσι κακῶς, ἰδίᾳ δὲ κελεύουσιν, εἴ
 τίς τινα βούλεται, εὖ εἰδότες ὅτι οὐχὶ τοῦ δήμου ἐστὶν οὐδὲ
 τοῦ πλήθους ὁ κωμωδούμενος ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ἀλλ' ἢ πλούσιος
 5 ἢ γενναῖος ἢ δυνάμενος, ὀλίγοι δέ τινες τῶν πενήτων καὶ
 τῶν δημοτικῶν κωμωδοῦνται, καὶ οὐδ' οὗτοι ἐὰν μὴ διὰ
 πολυπραγμοσύνην καὶ διὰ τὸ ζητεῖν πλεον τι ἔχειν τοῦ
 δήμου· ὥστε οὐδὲ τοὺς τοιούτους ἄχθονται κωμωδομένους.
 φημὶ οὖν ἔγωγε τὸν δῆμον τὸν Ἀθήνησι γινώσκειν οἵτινες 19
 10 χρηστοὶ εἰσι τῶν πολιτῶν καὶ οἵτινες πονηροί· γινώσκοντες
 δὲ τοὺς μὲν σφίσιν αὐτοῖς ἐπιτηδεῖους καὶ συμφόρους φιλοῦσι,
 κἂν πονηροὶ ᾧσι, τοὺς δὲ χρηστοὺς μισοῦσι μᾶλλον· οὐ γὰρ
 νομίζουσι τὴν ἀρετὴν αὐτοῖς πρὸς τῷ σφετέρῳ ἀγαθῷ πεφυ-
 κέναι, ἀλλ' ἐπὶ τῷ κακῷ· καὶ τούναντίον γε τούτου ἔνιοι,
 15 ὄντες ὡς ἀληθῶς τοῦ δήμου, τὴν φύσιν οὐ δημοτικοί εἰσι.
 δημοκρατίαν δ' ἐγὼ μὲν αὐτῷ τῷ δήμῳ συγγινώσκω· αὐτὸν 20
 μὲν γὰρ εὖ ποιεῖν παντὶ συγγνώμη ἐστίν· ὅστις δὲ μὴ ᾧν
 τοῦ δήμου εἴλετο ἐν δημοκρατουμένη πόλει οἰκεῖν μᾶλλον
 ἢ ἐν ὀλιγαρχουμένη, ἀδικεῖν παρεσκευάσατο καὶ ἔγνω ὅτι
 20 μᾶλλον οἷόν τε διαλαθεῖν κακῷ ὄντι ἐν δημοκρατουμένη
 πόλει μᾶλλον ἢ ἐν ὀλιγαρχουμένη. καὶ περὶ τῆς Ἀθηναίων **III**
 πολιτείας, τὸν μὲν τρόπον οὐκ ἐπαινῶ· ἐπειδήπερ δ' ἔδοξεν
 αὐτοῖς δημοκρατεῖσθαι, εὖ μοι δοκοῦσι διασώζεσθαι τὴν δημο-
 κρατίαν τούτῳ τῷ τρόπῳ χρώμενοι ᾧ ἐγὼ ἐπέδειξα.
 25 *Ἐτι δὲ καὶ τάδε τινας ὀρῶ μεμφομένους Ἀθηναίους, ὅτι
 ἐνίοτε οὐκ ἔστιν αὐτόθι χρηματίσαι τῇ βουλῇ οὐδὲ τῷ δήμῳ
 ἐνιαυτὸν καθημένῳ ἀνθρώπῳ. καὶ τοῦτο Ἀθήνησι γίγνεται

2 κελεύουσιν] οὐ κωλύουσιν Orelli
 5 μέγα δυνάμενος Cobet 9 μὲν οὖν M 4 πλούσιός τις Kirchhoff
 13 πρὸς] ἐπὶ Kirchhoff τοῦ σφετέρου ἀγαθοῦ Hertlein 14 ἔνιον
 B 16-21 δημοκρατίαν . . . ὀλιγαρχουμένη = Stob. Fl. xliii. 51
 16 μὲν αὐτῷ] αὐτῷ μὲν Stob. αὐτὸν C : αὐτὸν B M : ἑαυτὸν Stob.
 17 μὲν del. Cobet πάντῃ Stob. 21 μᾶλλον om. Stob. 22 ἐπει-
 δήπερ δὲ m : ἐπειδήπερ B M : ἐπειδὴ δ' C 24 ἀπέδειξα H Sauppe
 25 Ἀθηναίους Voss

2 οὐδὲν δι' ἄλλο ἢ διὰ τὸ πλῆθος τῶν πραγμάτων οὐχ οἰοί τε
 πάντας ἀποπέμπειν εἰσὶ χρηματίσαντες. πῶς γὰρ ἂν καὶ
 οἰοί τε εἶεν, οὔστινας πρῶτον μὲν δεῖ ἑορτάσαι ἑορτὰς ὅσας
 οὐδεμία τῶν Ἑλληνίδων πόλεων (ἐν δὲ ταύταις ἡττόν τινα
 δυνατόν ἐστι διαπράττεσθαι τῶν τῆς πόλεως), ἔπειτα δὲ δίκας 5
 καὶ γραφὰς καὶ εὐθύνας ἐκδικάζειν ὅσας οὐδ' οἱ σύμπαντες
 ἄνθρωποι ἐκδικάζουσι, τὴν δὲ βουλήν βουλευέσθαι πολλὰ
 μὲν περὶ τοῦ πολέμου, πολλὰ δὲ περὶ πόρου χρημάτων, πολλὰ
 δὲ περὶ νόμων θέσεως, πολλὰ δὲ περὶ τῶν κατὰ πόλιν ἀεὶ
 γιγνομένων, πολλὰ δὲ καὶ (περὶ τῶν ἐν) τοῖς συμμάχοις, καὶ 10
 φόρον δέξασθαι καὶ νεωρίων ἐπιμεληθῆναι καὶ ἱερῶν; ἄρα
 δὴ τι θαυμαστόν ἐστιν, εἰ τοσοῦτων ὑπαρχόντων πραγμάτων
 μὴ οἰοί τ' εἰσὶ πᾶσιν ἀνθρώποις χρηματίσαι; λέγουσι δέ
 3 τινες, Ἦν τις ἀργύριον ἔχων προσίη πρὸς βουλήν ἢ δῆμον,
 χρηματιεῖται. ἐγὼ δὲ τούτοις ὁμολογήσαιμ' ἂν ἀπὸ χρη- 15
 μάτων πολλὰ διαπράττεσθαι Ἀθήνησι, καὶ ἔτι ἂν πλείω δια-
 πράττεσθαι, εἰ πλείους ἔτι ἐδίδοσαν ἀργύριον· τοῦτο μέντοι
 εὖ οἶδα, διότι πᾶσι διαπρᾶξαι ἡ πόλις . . . τῶν δεομένων οὐχ
 ἱκανή, οὐδ' εἰ ὅποσονοῦν χρυσίον καὶ ἀργύριον διδοίη τις
 4 αὐτοῖς. δεῖ δὲ καὶ τάδε διαδικάζειν, εἴ τις τὴν ναῦν μὴ ἐπι- 20
 σκευάζει ἢ κατοικοδομεῖ τι δημόσιον· πρὸς δὲ τούτοις χορηγοῖς
 διαδικάσαι εἰς Διονύσια καὶ Θαργῆλια καὶ Παναθήναια καὶ
 Προμήθια καὶ Ἠφαίστια ὅσα ἔτη· καὶ τριήραρχοι καθίστανται
 τετρακόσιοι ἐκάστου ἐνιαυτοῦ, καὶ τούτων τοῖς βουλομένοις
 (δεῖ) διαδικάσαι ὅσα ἔτη· πρὸς δὲ τούτοις ἀρχὰς δοκιμάσαι 25
 καὶ διαδικάσαι καὶ ὄρφανούς δοκιμάσαι καὶ φύλακας δεσμω-
 5 τῶν καταστήσαι. ταῦτα μὲν οὖν ὅσα ἔτη· διὰ χρόνου δὲ

1 ἢ διότι διὰ Kirchhoff 2 πάντας C m : πάντες B M 9 τὴν
 πόλιν Kirchhoff 10 περὶ τῶν ἐν add. Schneider 12 δὴ τι] δῆτα
 Cobet 14 τινες ὅτι Cobet 16 πολλῶ πλείω C 17 ἔτι ἐδίδοσαν
 Cobet : ἐπεδίδοσαν codd. 18 ὅτι Castalio lac. stat. Dind. τοσοῦτων
 ὄντων citans : fort. διὰ τὸ πλῆθος : πολλῶν ὄντων Kirchhoff 21 τι
 τὸ M 22 post Παναθήναια add. ὅσα ἔτη· καὶ γυμνασιάρχους διαδικάσαι
 εἰς Παναθήναια Kirchhoff 23 Προμήθια Kalinka : Προμήθεια codd.
 τριήραρχοι] τριηράρχους οἷ Kirchhoff 25 δεῖ add. Morus 26 φυ-
 λακὰς C 27-1 (p. seq.) δὲ δικάσαι Kirchhoff : διαδικάσαι codd.

δικάσαι δεῖ †στρατιᾶς καὶ ἐάν τι ἄλλο ἐξαπιναῖον ἀδίκημα
 γίνηται, ἐάν τε ὑβρίζωσί τινες ἄηθες ὑβρισμα ἐάν τε
 ἀσεβήσωσι. πολλὰ ἔτι πάνυ παραλείπω· τὸ δὲ μέγιστον
 εἴρηται πλὴν αἱ τάξεις τοῦ φόρου· τοῦτο δὲ γίνεταί ὡς τὰ
 5 πολλὰ δι' ἔτους πέμπτου. φέρε δὴ τοίνυν, ταῦτα οὐκ οἶεσθαι
 (χρῆ) χρῆναι διαδικάζειν ἅπαντα; εἰπάτω γάρ τις ὅ τι οὐ 6
 χρῆν αὐτόθι διαδικάζεσθαι. εἰ δ' αὖ ὁμολογεῖν δεῖ ἅπαντα
 χρῆναι διαδικάζειν, ἀνάγκη δι' ἐνιαυτοῦ· ὡς οὐδὲ νῦν δι'
 ἐνιαυτοῦ δικάζοντες ὑπάρχουσιν ὥστε παύειν τοὺς ἀδικούντας
 10 ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἀνθρώπων. φέρε δὴ, ἀλλὰ φήσει τις 7
 χρῆναι δικάζειν μὲν, ἐλάττους δὲ δικάζειν. ἀνάγκη τοίνυν,
 ἐὰν μὴ ὀλίγα ποιῶνται δικαστήρια, ὀλίγοι ἐν ἐκάστῳ ἔσονται
 τῷ δικαστηρίῳ· ὥστε καὶ διασκευάσασθαι ῥάδιον ἔσται πρὸς
 ὀλίγους δικαστὰς καὶ συνδεκάσαι πολὺ ἥττον δικαίως δικάζειν.
 15 πρὸς δὲ τούτοις οἶεσθαι χρῆ καὶ ἑορτὰς ἄγειν χρῆναι Ἀθη- 8
 ναίους, ἐν αἷς οὐχ οἶόν τε δικάζειν. καὶ ἄγουσι μὲν ἑορτὰς
 διπλασίους ἢ οἱ ἄλλοι· ἀλλ' ἐγὼ μὲν τίθημι ἴσας τῇ ὀλιγίστας
 ἀγούσῃ πόλει.

Τούτων τοίνυν τοιούτων ὄντων οὐ φημι οἶόν τ' εἶναι ἄλλως
 20 ἔχειν τὰ πράγματα Ἀθήνησιν ἢ ὥσπερ νῦν ἔχει, πλὴν ἢ κατὰ
 μικρόν τι οἶόν τε τὸ μὲν ἀφελεῖν τὸ δὲ προσθεῖναι· πολὺ δ' οὐχ
 οἶόν τε μετακινεῖν, ὥστε μὴ οὐχὶ τῆς δημοκρατίας ἀφαιρεῖν τι.
 ὥστε μὲν γὰρ βέλτιον ἔχειν τὴν πολιτείαν, οἶόν τε πολλὰ ἐξευ- 9
 ρεῖν, ὥστε μέντοι ὑπάρχει μὲν δημοκρατίαν εἶναι, ἀρκούντως
 25 δὲ τοῦτο ἐξευρεῖν, ὅπως βέλτιον πολιτεύσονται, οὐ ῥάδιον,
 πλὴν, ὅπερ ἄρτι εἶπον, κατὰ μικρόν τι προσθέντα ἢ ἀφελόντα.

1 στρατιᾶς B C : στρατιᾶς M : παραστρατηγίας Kalinka : στρατηγικὰς
 Lipsius : ἀστρατείας Brodaeus ἐξαπιναῖου C 2 γένηται et
 ὑβρίσωσι Schneider 3 πάνυ om. C τὰ δὲ μέγιστα Richards
 6 χρῆ add. Wachsmuth δικάζειν Kirchhoff 7 δικάζεσθαι
 Kirchhoff ὁμολογεῖ δεῖν codd. : corr. Leoncl. 9 ἐπαρκούσιν
 Leoncl. : ἀπαρκούσιν Richards 10 φησί M 11 ἀνάγκη codd.
 12 μὴ det. : μὲν codd. ὀλίγα] πολλὰ Weiske 14 συνδικάσαι
 codd. : corr. Matthiae ὥστε πολὺ Schneider : fort. καὶ παρασκευάσαι
 πολὺ ἥττον δὲ Kalinka 17 μὲν del. Kirchhoff 20 post. ἢ
 Kalinka : εἰ codd. 23 οἶόν τε det. : οἶονται B C M 24 μὲν
 δημοκρατίαν B C : δημοκρατίαν μὲν M : μὲν del. Schmidt 25 δὲ del.
 Madvig ὅπως C : ὅπως δὲ B M

- 10 Δοκοῦσι δὲ Ἀθηναῖοι καὶ τοῦτό μοι οὐκ ὀρθῶς βουλευέ-
σθαι, ὅτι τοὺς χεῖρους αἰροῦνται ἐν ταῖς πόλεσι ταῖς στασια-
ζούσαις. οἱ δὲ τοῦτο γνώμη ποιοῦσιν. εἰ μὲν γὰρ ἤροῦντο
τοὺς βελτίους, ἤροῦντ' ἂν οὐχὶ τοὺς ταῦτα γινώσκοντας
σφίσιν αὐτοῖς· ἐν οὐδεμιᾷ γὰρ πόλει τὸ βέλτιστον εὖνουν 5
ἐστὶ τῷ δήμῳ, ἀλλὰ τὸ κάκιστον ἐν ἐκάστη ἐστὶ πόλει
εὖνουν τῷ δήμῳ· οἱ γὰρ ὅμοιοι τοῖς ὁμοίοις εὖνοί εἰσι. διὰ
ταῦτα οὖν Ἀθηναῖοι τὰ σφίσιν αὐτοῖς προσήκοντα αἰροῦνται.
- 11 ὅποσάκις δ' ἐπεχείρησαν αἰρεῖσθαι τοὺς βελτίστους, οὐ συνή-
νεγκεν αὐτοῖς, ἀλλ' ἐντὸς ὀλίγου χρόνου ὁ δῆμος ἐδούλευσεν 10
ὁ ἐν Βοιωτοῖς· τοῦτο δὲ ὅτε Μιλησίων εἶλοντο τοὺς βελ-
τίστους, ἐντὸς ὀλίγου χρόνου ἀποστάντες τὸν δῆμον κατέ-
κοψαν· τοῦτο δὲ ὅτε εἶλοντο Λακεδαιμονίους ἀντὶ Μεσσηνίων,
ἐντὸς ὀλίγου χρόνου Λακεδαιμόνιοι καταστρεψάμενοι Μεσ-
σηνίους ἐπολέμουν Ἀθηναίοις. 15
- 12 Ὑπολάβοι δέ τις ἂν ὡς οὐδεὶς ἄρα ἀδίκως ἠτίμωται Ἀθή-
νησιν. ἐγὼ δὲ φημί τινας εἶναι οἱ ἀδίκως ἠτίμωνται. ὀλίγοι
μέντοι τινές (εἰσιν)· ἀλλ' οὐκ ὀλίγων δεῖ τῶν ἐπιθησομένων
- 13 τῇ δημοκρατίᾳ τῇ Ἀθήνησιν, ἐπεὶ τοι καὶ οὕτως ἔχει,
οὐδὲν ἐνθυμείσθαι ἀνθρώπους οἵτινες δικαίως ἠτίμωνται, ἀλλ' 20
εἴ τινες ἀδίκως. πῶς ἂν οὖν ἀδίκως οἴοιτό τις ἂν τοὺς
πολλοὺς ἠτιμῶσθαι Ἀθήνησιν, ὅπου ὁ δῆμός ἐστιν ὁ ἄρχων
τὰς ἀρχάς; ἐκ δὲ τοῦ μὴ δικαίως ἄρχειν μηδὲ λέγειν τὰ
δίκαια (μηδὲ) πράττειν, ἐκ τοιούτων ἄτιμοί εἰσιν Ἀθήνησι.
ταῦτα χρὴ λογιζόμενον μὴ νομίζειν εἶναί τι δεινὸν ἀπὸ τῶν 25
ἀτίμων Ἀθήνησιν.

1 τοῦτό μοι] fort. τοῦτ' ἐνίοις μοι del. Morus 6 τῷ δήμῳ τῷ
'Αθηναίων Kirchhoff 6-7 ἀλλὰ . . . δήμῳ om. B C 6 post. ἐστὶ
del. Castalio 7 εὖνοιοι B C 8 post αὐτοῖς lac. stat. Kirchhoff
10 post ἀλλ' lac. stat. Madvig 11 ὁ ἐν Madvig: ὁ μὲν B M: τοῦτο
μὲν C 12 χρόνου οὔτοι Weiske 15 post Ἀθηναίοις lac. stat.
Schneider 16 ὑποβάλοι Heinrich 17 τινας εἶναι] μὲν ὅτι ἔστιν
Cobet: ὅτι τινές εἰσιν Wachsmuth ὀλίγους μέντοι τινάς Kirchhoff
18 εἰσιν addidi 20 οὐδὲν νεώτερον Morus: οὐδὲν δεινὸν Cobet
τιμῶνται codd.: corr. Elmsley 21 οἵτινες Stephanus τοὺς del.
Schneider 24 ἢ add. Castalio: μηδὲ τὰ δίκαια add. Kalinka

SCHOLIA

Excerptum ex Stobaeo (*Fl.* iv. 29. 53; iv, p. 74 Hense) quod falso Xenophonti tributum revera scholium esse ad *Comm.* I. ii. 20 demonstravit A. W. Persson.

Stobaei codd. : S = *Vindobonensis* saec. xi, M = *Escorialensis* saec. xii, A = *Parisinus* 1984, saec. xiv.

Θεόγνιδός ἐστιν ἔπη τοῦ Μεγαρέως. οὗτος δὲ ὁ ποιητῆς
περὶ οὐδενὸς ἄλλου λόγον πεποιήται ἢ περὶ ἀρετῆς καὶ κακίας
ἀνθρώπων καὶ ἔστιν ἡ ποίησις σύγγραμμα περὶ ἀνθρώπων,
ὥσπερ εἴ τις ἰππικὸς ὦν συγγράψειεν περὶ ἰππικῆς. ἡ οὖν
5 ἀρχὴ μοι δοκεῖ τῆς ποιήσεως ὀρθῶς ἔχειν. ἀρχεται γὰρ
πρῶτον ἀπὸ τοῦ εὖ γενέσθαι. ᾤετο γὰρ οὐτ' ἀνθρωπον οὔτε
τῶν ἄλλων οὐδὲν ἂν ἀγαθὸν εἶναι, εἰ μὴ τὰ γεννήσαντα
ἀγαθὰ εἶη. ἔδοξεν οὖν αὐτῷ παραδείγμασι τοῖς ἄλλοις
ζῴοις χρήσασθαι, ὅσα μὴ εἰκῆ τρέφεται, ἀλλὰ μετὰ τέχνης
10 ἕκαστα θεραπεύεται, ὅπως γενναιότατα ἔσονται. δηλοῖ δ' ἐν
τοῖσδε τοῖς ἔπεσι·

Κριοὺς μὲν καὶ ὄνους διζήμεθα, Κύρνε, καὶ ἵππους
εὐγενέας, καὶ τις βούλεται ἐξ ἀγαθῶν
κτῆσασθαι, γῆμαι δὲ κακὴν κακοῦ οὐ μελεδαίνει
15 ἐσθλὸς ἀνὴρ, ἣν τις χρήματα πολλὰ διδῶ.
οὐδὲ γυνὴ κακοῦ ἀνδρὸς ἀναίνεται εἶναι ἄκοιτις
πλουσίου, ἀλλ' ἀφνεὸν βούλεται ἀντ' ἀγαθοῦ.
χρήματα γὰρ τιμῶσι, καὶ ἐκ κακοῦ ἐσθλὸς ἔγρημε
καὶ κακὸς ἐξ ἀγαθοῦ. πλοῦτος ἔμιξε γένος.

lemma Θεόγνιδος omissis ceteris S, qui nil nisi versus Theognidis
κριοὺς . . . γένος apponit 1 = Theognis 22-23 εἰσιν A
3 ἡ ποίησις A: ὁ ποιητῆς M 10 post ὅπως add. ὡς Meineke
ἔσονται sed ω s.v. A: ἔσονται M 12-19 = Theog. 183 f. = Stob.
(1) lxx., 9 (iv, p. 732); 13-16 = Stob. l. c. (2) (p. 534) 12 διζοίμεθα A
13 ἀγαθῶν Theog. et Stob. l. c. (2): ἀγαθοῦ hic S M A 14 βήσεσθαι
Stob. (2): βήθεσθαι Theog. codd. nonnulli 15 τις] οἱ Stob. (2)
διδῶ] φέρη Stob. (2) 17 ἀφνεὸν Theog. : ἀφνειὸν S M A

Ταῦτα τὰ ἔπη λέγει τοὺς ἀνθρώπους οὐκ ἐπίστασθαι γεννᾶν ἐξ ἀλλήλων, κᾶτα γίνεσθαι τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων κάκιον ἀεὶ μιγνύμενον τὸ χεῖρον τῷ βελτίονι. εἰ δὲ πολλοὶ ἐκ τούτων τῶν ἐπῶν οἴονται τὸν ποιητὴν πολυχρημοσύνην τῶν ἀνθρώπων κατηγορεῖν καὶ ἀντὶ χρημάτων ἀγένειαν καὶ κακίαν 5 ἀντικαταλλάττεσθαι εἰδότας. ἐμοὶ δὲ δοκεῖ ἄγνοιαν κατηγορεῖν περὶ τὸν αὐτῶν βίον.

1 οὐκ εἶ cit. Hense 2 καταγίγνεσθαι M A : corr. Gaisford
 3 μιγνυμένου τοῦ χείρονος Bergk 4 πολυχρημοσύνην M : πολυ-
 πραγμοσύνην A : φιλοχρημοσύνην Bergk 5 prius καὶ] ὡς cit.
 Bergk 6 εἰωθότας cit. Bergk

Alterius scholii vestigia agnovit idem vir doctus in Stobaei *Fl* ii. 1. 33 (ii, p. 15 Wachsmuth).

Δαίμονες οἱ τὰ μέγιστα διαπρασσόμενοι ἤκιστα ἀνθρώποισιν ἐπιφαίνονται ὁ γοῦν πάντα σείων καὶ ἀτρεμίζων ὡς μὲν μέγας τις καὶ δυνατός, φανερός· ὁποῖος δὲ τὴν μορφήν, ἀφανής· οὐδὲ μὴν ὁ παμφαῆς δοκῶν εἶναι ἥλιος οὐδ' οὗτος ἔοικεν ὄραν αὐτὸν ἐπιτρέπειν, ἀλλ' ἦν τις ἀναιδῶς αὐτὸν θεάσεται τὴν ὕψιν ἀφαιρεῖται. (Cf. *Comm.* IV. iii. 13.)

INDEX NOMINVM

A = Agesilaus
 a = Atheniensium respublica
 C = Cynegeticus
 E = de re Equestri
 Ho = Hiero
 Hs = Hipparchicus
 L = Lacedaemoniorum respublica
 V = de Vectigalibus

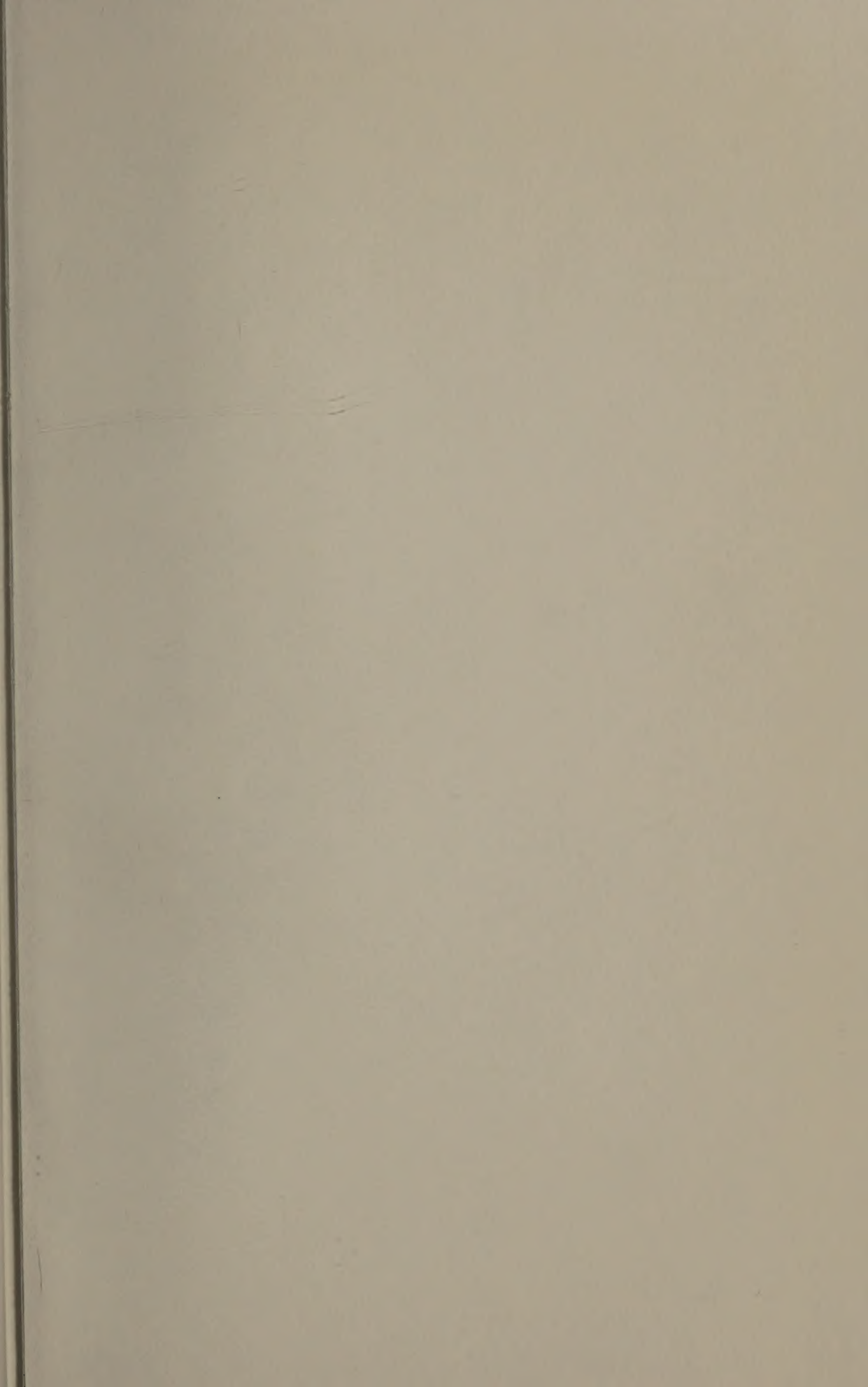
- Academia Hs iii 1.
 Acarnanses A ii 20, 24. Acarnania
 ii 20.
 Achaei A ii 20.
 Achaici Phthiae montes A ii 5.
 Achilles C i 2, 4, 16
 Aegyptus a ii 7. Aegyptii A ii
 28 sq.
 Aeneas C i 2, 15.
 Aesculapius C i 2, 6.
 Αἰθήρ, nomen canis C vii 5.
 Αἰχμή, nomen canis C vii 5.
 Ἀκτίς, nomen canis C vii 5.
 Alcathus C i 9.
 Ἀλκή, nomen canis C vii 5.
 Amphiarus C i 2, 8.
 Amyclae A viii 7.
 Anaphlystus V iv 43.
 Ἀνθεύς, nomen canis C vii 5.
 Antilochus C i 2, 14.
 Apollo C i 1; vi 13.
 Arcades A ii 23 sq. V iii 7.
 Archidamus Agesilai pater A i 15.
 Argivi A ii 6, 9, 10, 17.
 Ariobarzanes A ii 26.
 Artemis A i 27. C i 1, 11; xiii 18.
 Artemis Agrotera C vi 13.
 Asia A i 7 sq.; ii 16, 29.
 Assus Troadis urbs A ii 26.
 Atalanta C i 7; xiii 18.
 Attica A i 2. a ii 16.
 Αὐγώ, nomen canis C vii 5.
 Autophradates A ii 26
 Besa, pagus Atticae V iv 44.
 Βία, nomen canis C vii 5.
 Boeoti L ii 12. Hs vii 3. a iii 11.
 Βρέμων, nomen canis C vii 5.
 Βρύας, nomen canis C vii 5.
 Καίνων, nomen canis C vii 5.
 Calleas A viii 3.
 Caria A i 14 sq., 29.
 Castor C i 2, 13; iii 1.
 Cephalus C i 2, 6.
 Cephisus A ii 9.
 Χαρά, nomen canis C vii 5.
 Chiron C i 1, 4, 8, 13, 17; xii 18.
 Cittus C xi 1.
 Corinthus A ii 17; vii 5. Corinthii
 A ii 6, 18, 21; vii 6.
 Coronea A ii 9.
 Cotys A ii 26.
 Crannonii A ii 2.
 Κραύγη, nomen canis C vii 5.
 Creticae canes C x 1.
 Creusis, oppidum Boeotiae A ii
 18.
 Cynisca A ix 9.
 Cynoscephalae A ii 22.
 Cyprus a ii 7.
 Cyrei A ii 11.
 Dailochus Ho i 31 sq.
 Decelea V iv 25.
 Delphi A i 35. L viii 5. V v 9;
 vi 2.

INDEX NOMINVM

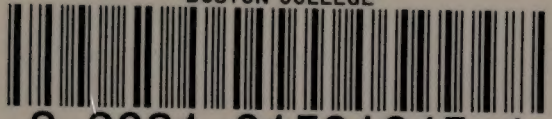
- Diomedes C i 2, 13.
 Dionysia Hs iii 2. a iii 4.
 Dodona V vi 2.
- Elei A ii 23 sq. ; viii 7. L ii 12.
 Eleusinium Hs iii 2. E i 1.
 Ephesus A i 14, 25.
 Erchomenii A ii 6, 9, 11.
 Euboes A ii 6, 24.
- Γηθεύς, nomen canis C vii 5.
 Γνώμη, nomen canis C vii 5.
 Gylis Laced. A ii 15.
- Ἡβα, nomen canis C vii 5
 Hegesilaus V iii 7.
 Helicon A ii 9, 11 sq.
 Hellas A i 3, 8, 36; v 7; vi 1;
 vii 5, 7; viii 3 sq. L i 1.
 V i 6; v 2, 8, 9. C i 10, 13,
 17.
 Hellenes Ho xi 5. A i 6, 7,
 12 sq., 30 sq., 35, 38; ii 29;
 vii 3 sq., 7; viii 4. Li 3; ii 1,
 12, 14; iv 7; v 2; vii 1; xiv
 6. V i 2, 4; v 5, 8, 9; vi 1.
 Hs vii 4. C i 7, 9, 12, 14, 17;
 ii 3. a i 1; ii 8, 11. Eorum
 urbes A i 10; vii 6.
- Hellespontus A ii 1. Hellespontii
 A i 14; ii 11.
 Hephaestia a iii 4.
 Heraclidae L x 8.
 Hercules A i 2; viii 7. C i 9.
 Herippides A ii 10.
 Hermae Hs iii 2.
 Hesione C i 9.
 Hippolytus C i 2, 11.
 Ὀρμή, nomen canis V vii 5.
 Hipponicus V iv 15.
 Hyacinthia A ii 17.
 Ἰβρις, nomen canis C vii 5.
 Ἰλεύς, nomen canis C vii 5.
- Indicae canes C ix 1; x 1.
- Lacaenae canes C x 1, 4.
 Lacedaemon A i 38; ii 24, 27,
 29, 31; viii 3. L ii 13; ix 4;
 xiv 6, 7. a i 11. Lacedae-
 monii A i 7, 13; ii 6, 21 sq.;
- iv 5; vii 5. L xi 8; xii 5, 7;
 xiii 5, 8; xiv 2; xv 9. V v 7.
 Hs vii 4; ix 4. a iii 11.
 Laconica acies L xi 5; doctrina
 L ii 14.
 Larisaei A ii 2.
 Lechaeum A ii 17.
 Leotychidas A i 5.
 Leuctra A ii 23 sq.
 Λεύσων, nomen canis C vii 5.
 Locri utrique A ii 6, 24. Locren-
 ses canes C x 1.
 Λογχή, nomen canis C vii 5.
 Λόχος, nomen canis C vii 5
 Lyceum Hs iii 1.
 Lycurgus L i 2, 4; ii 2, 13; iii
 1; iv 7; v 1, 2, 5, 8; vi 1; vii
 1, 2; viii 1, 5; ix 1; x 1, 4, 8;
 xi 7; xii 1; xiii 1, 8; xiv 1, 7;
 xv 1, 9.
 Lydia A ii 7. Lydi V ii 3.
 Lysistratus V iii 7.
- Macedonia A ii 2; C xi 1.
 Machaon C i 2, 14.
 Maeandri campus A i 15, 29.
 Mantinenses A ii 23.
 Mausolus, Cariae satrapa A ii 26.
 Μήδας, nomen canis C vii 5.
 Μηδικά, τά V v 5.
 Megabates A v 4 sq.
 Megara V iv 46.
 Meleager C i 2, 10.
 Menestheus C i 2, 12.
 Messene A ii 29. Messenii a iii
 11.
 Milanion C i 2, 7.
 Mysius C xi 1.
- Nais C i 4.
 Narthacium A ii 4, 5.
 Nestor C i 2, 7, 12.
 Niceratus V iv 14.
 Nicias V iv 14.
 Νόης, nomen canis C vii 5.
 Nysa C xi 1.
- Odrysae E viii 6.
 Odysseus C i 2, 13.
 Οἰνάς, nomen canis C vii 5.
 Olympus C xi 1.

INDEX NOMINVM

- Ὀργή, nomen canis C vii 5.
 Orthia Artemis L ii 9.
 Otys rex Paphlag. A iii 3.
- Pactolus A i 30.
 Palamedes C i 2, 11.
 Panathenaea a iii 4.
 Pangaeum C xi 1.
 Peleus C i 2, 8.
 Peloponnesus A ii 17. a ii 7.
 Periboea C i 9.
 Persa A i 8; ii 1; iii 3; viii 3.
 Persae A i 6, 30 sq., 35; ii 28;
 vii 7; viii 6; ix 1. Persicus
 mos Hs i 17; E vi 12.
 Phalerum Hs iii 1.
 Pharnabazus A i 23; iii 3, 5.
 Pharsalius A ii 3; 2, 2.
 Phasianus C ii 4.
 Philemonides V iv 15.
 Φλέγων, nomen canis C vii 5.
 Phlius A ii 21.
 Phocenses A ii 6, 24. V v 9.
 Phoenice A ii 30.
 Phthia A ii 5.
 Φόναξ, nomen canis C vii 5.
 Φρουρά, nomen canis C vii 5.
 Phrygia A i 16, 23. Phryges V
 ii 3.
 Φύλαξ, nomen canis C vii 5.
 Pindus C xi 1.
 Piraeum A ii 18 sq.
 Piraeus V iii 13. a i 17.
 Podalirius C i 2, 14.
 Pollux C i 2, 13
 Polycharmus Pharsalius A ii 4
 Πολεύς*, nomen canis C vii 5.
 Pontus a ii 7.
 Πόρθων, nomen canis C vii 5.
 Πόρπαξ, nomen canis C vii 5.
 Pras A ii 5.
 Procris C xiii 18.
 Promethia a iii 4.
 Ψυχή, nomen canis C vii 5.
- Pythii L xv 5.
 Rhea C i 4.
 Ῥώμη, nomen canis C vii 5.
- Sardes A i 33. Sardiana regio
 A i 29.
 Sciritae L xii 3; xiii 6.
 Scolus A ii 22.
 Scotussaei A ii 2.
 Sestus A ii 26.
 Sicelia a ii 7.
 Sidon A ii 30.
 Simon E i 1, 3; xi 6.
 Sosias V iv 14.
 Sparta L i 1, 10, 12; v 5; vii 1,
 2; viii 1, 2, 5; x 4. Sparti-
 ati A i 7; ii 24. L i 1; v
 2, 9.
 Σπέρχων, nomen canis C vii 5.
 Spithridates Persa A iii 3; v 4.
 Σπουδή, nomen canis C vii 5.
 Στέρρος, nomen canis C vii 5.
 Στίβων, nomen canis C vii 5.
 Στίχων, nomen canis C vii 5.
 Στύραξ, nomen canis C vii 5.
 Syria C xi 1. Syri V ii 3.
- Tachos A ii 27.
 Τάξις, nomen canis C vii 5.
 Tegea A ii 23.
 Telamon C i 2, 9.
 Τεύχων, nomen canis C vii 5.
 Θάλλων, nomen canis C vii 5.
 Theognis vid. frag.
 Θυμός, nomen canis C vii 5.
 Tissaphernes, Lydiae satrapa A
 i 10 sq., 29 sq.
 Tithraustes, Lydiae satrapa A i
 35; iv 6.
 Troia C i 9, 13, 15.
 Τύρβας, nomen canis C vii 5.
- Ξίφων, nomen canis C vii 5.

BOSTON COLLEGE

3 9031 01591245 4

PΔ

